Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ

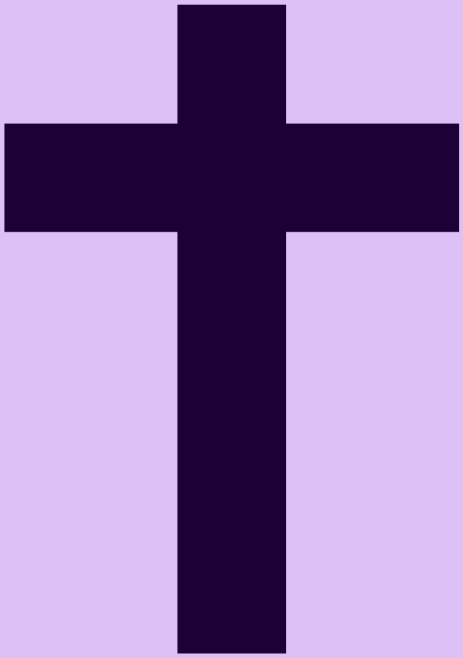

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ
New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO 1
MARCUSI 64
RUUCASI 102
VUAANA 167
HECHOS 218
ROMANOS 276
1 CORINTIOS 302
2 CORINTIOS 327
GÁLATAS 344
EFESIOS 354
FILIPENSES 363
COLOSENSES 369
1 TESALONICENSES 375
2 TESALONICENSES 381
1 TIMOTEO 384
2 TIMOTEO 392
TITO 397
FILEMÓN 401
EBREOS 403
SANTIAGO 423
1 PIIDURU 430
2 PIIDURU 438
1 VUAANA 443
2 VUAANA 449
3 VUAANA 450
UUDASI 451
APOCALIPSIS 454

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama

1 Potʌʌtʌgiducatadai ʌʌqui aaduñdʌcarudʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí
Davicaru dai Davicaru ʌrcajiudadʌ Avraañicaru.
2 Avraañicaru ʌroogadʌ Isaacaru, Isaacaru ʌroogadʌ Jacocaru, Jacocaru ʌroogadʌ
Judacaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai ʌgai.
3 Judacaru ʌroogadʌ Paaresicaru daidʌ Saaracaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Tamara
tʌʌgiducatadai, Paaresicaru ʌroogadʌ Esinomicaru, Esinomicaru ʌroogadʌ Aramacaru.
4 Aramacaru ʌroogadʌ Aminadabacaru, Aminadabacaru ʌroogadʌ Naasonacaru,
Naasonacaru ʌroogadʌ Salmonacaru,
5 Salmonacaru ʌroogadʌ Boosocaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Raaba tʌʌgiducatadai, Boosocaru
ʌroogadʌ Obedicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Ruuta tʌʌgiducatadai, Obedicaru ʌroogadʌ Isaícaru.
6 Isaícaru ʌroogadʌ ʌraí Davicaru, daidʌ ʌraí Davicaru ʌroogadʌ Salomoñicaru daidʌ
ʌdʌʌdʌ ʌrUriiasicaru ooñigadʌ.
7 Daidʌ Salomoñicaru ʌroogadʌ Roboamicaru, Roboamicaru ʌroogadʌ Aviiasicaru,
Aviiasicaru ʌroogadʌ Asacaru,
8 Asacaru ʌroogadʌ Josapaatacaru, Josapaatacaru ʌroogadʌ Joramacaru, Joramacaru
ʌroogadʌ Usiasicaru,
9 Usiasicaru ʌroogadʌ Jotamacaru, Jotamacaru ʌroogadʌ Acasicaru, Acasicaru
ʌroogadʌ Esequiiasicaru,
10 Esequiiasicaru ʌroogadʌ Manaseesicaru, Manaseesicaru ʌroogadʌ Amoñicaru,
Amoñicaru ʌroogadʌ Josiiasicaru,
11 Josiiasicaru ʌroogadʌ Jeconiiasicaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai ʌgai. Ʌgai oida-
catadai aidʌsi ʌraígadʌ Bavilooniana oidacami divia dʌvʌʌragadʌana ʌjudidíu dai mais-
apicami vuucai mui gʌdʌvʌʌragamu.
12 Dai gooquiʌrʌ Jeconiiasicaru ʌroogadʌ Salatielicaru, Salatielicaru ʌroogadʌ
Sorovaveelicaru,
13 Sorovaveelicaru ʌroogadʌ Aviudicaru, Aviudicaru ʌroogadʌ Eliaquiimicaru, Eli-
aquiimicaru ʌroogadʌ Asoracaru,
14 Asoracaru ʌroogadʌ Sodocaru, Sodocaru ʌroogadʌ Aquimicaru, Aquimicaru
ʌroogadʌ Eliudacaru,
15 Eliudacaru ʌroogadʌ Eleasaracaru, Eleasaracaru ʌroogadʌ Matanacaru,
Matanacaru ʌroogadʌ Jacocaru,
16 Jacocaru ʌroogadʌ Osee ismaacʌdʌ ʌrcunadʌ María dai María ʌrdʌʌdʌ Suusi is-
maacʌdʌ ʌrʌCristo.
17 Tami gʌaagai baivustaama dan maacova oodami ismaacʌdʌ oidacatadai aidʌsi
oidacatadai Avraañicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi oidacatadai Davicaru uucami tomasi
maivʌʌsi ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan maacova Davicaru abiaadʌrʌ
asta aidʌsi ʌraí Bavilooniʌrʌ oidacami maisapicami vuucai ʌjudidíu Bavilooniamu ʌgai
maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan maacova aidʌ abiaadʌrʌ
asta aidʌsi vuusai ʌCristo, ʌgai maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai.

———

18 Aduucai ʌpʌdui tai divia Suusi Cristo: María ʌrdʌʌdʌ dai casi
ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai ʌʌmadu ʌOsee dʌmos maiquia ʌmapai oidacatadai,
taidʌ María nonoatu guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ.

19 ΛOsee ʌrʌmo cʌʌli cʌʌga tuigacami dai maitipʌliditadai ismatiagi ʌoodami isnonoacatadai ʌMaría, baiyoma ipʌliditadai ʌgai isʌstocai dagituagi sai maisoimaa taatatuldana ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ.
20 Dai aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌOsee gomaasi, tai coosigadʌrʌ gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Osee Davicaru cajiudadʌ, maitiduaadicuda vʌʌnañi ʌMaría vaidʌ ʌrgʌooñiacana, Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ viaaca agai ʌgai ʌali oodami.
21 Λgai marata agai ʌmo ali gʌʌli pai Suusi tʌʌtʌ. ΛSuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami soimaascamigadʌaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi cascʌdʌ potʌʌgiduca agai ʌgai —astʌtʌdai.
22 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ saidʌ icaiti:
23 Λmo ali tʌji nonoatumu dai maratamu ʌmo ali gʌʌli dai Emanuel aagadamu oodami. Ascaiti Diuusi. Emanuel itʌiya ʌlidi: Diuusi gʌrʌʌmadu daacana.
24 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌOsee poduucai idui isducatai aagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ, vʌʌna ʌgai ʌMaría.
25 Dʌmos maiaabana voo ʌgai asta aidʌsi marai ʌMaría. Λgai ʌrtuucamidʌrʌ maradʌ tai Suusi tʌʌtʌ.

2

———
1 ΛSuusi Beleenʌrʌ vuusai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrraícatadai ami dʌvʌʌriʌrʌ. Tai ami Jerusaleenʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dada chiʌʌqui cʌcʌʌli. Jerusaleenʌrʌ siooma muidu oidacami siaa ʌʌmapʌcʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. ΛcʌcʌʌLi ismaacʌdʌ ami dada cʌʌ maatʌ nʌidi sisiaavugai. Siaalico padʌrʌ dada ʌcʌcʌʌli,
2 dai gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—Vaaco daja aapimʌ judidíu gʌnraíga ismaacʌdʌ vuusai, nʌidi aatʌmʌ siaavugaigadʌ cascʌdʌ dada aatʌmʌ dai siaa duutuda ragai —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
3 Dai aidʌsidʌ ʌraí Eroodʌsi maí gomaasi aliʌ duaadimu ʌgai. Λgai poʌliditadai isoidaca agai ʌmai raí siʌgai camaitatʌaanʌda agaitadai. Dai vʌʌsi ʌoodami Jerusaleenʌrʌ oidacami aliʌ duduaadimu ʌʌpʌ. Λgai poʌliditadai isʌtʌtʌaanʌdami istutuiditadai isgʌncocodagi.
4 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌmpagi vʌʌsi ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai tʌcacai saaco vuusia agaitadai ʌCristo.
5 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Beleenʌrʌ tami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, dai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ooja sai pocaiti Diuusi:
6 Ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidaca agai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ aa judidíu vaamioma siaa duutuadamu siaa judidíu.
Λgai saagida vuusia agai ʌmo gʌʌ tʌaanʌdami.
Dai ʌgai tʌaanʌdamu ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi —astʌtʌdai ʌgai.
7 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌstocai vaí ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ dada siaalico padʌrʌ, dai cʌʌga tʌcacai suu duucu gʌmaasitu ʌsiaavugai.
8 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌEroodʌsi ʌcʌcʌʌli Beleenamu daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai dai gaaga ʌali siʌʌñi dai mʌsiʌʌscadʌ tʌgiagi vʌrai dadacai giñaagida nai aanʌ ʌʌpʌ mʌʌ siaa duutudagi —astʌtʌdai ʌEroodʌsi.
9-10 Potʌtʌdai ʌraí taidʌ ʌcʌcʌʌli iji. Daidʌ ʌsiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai vaasʌquioma mosbaitʌqui imʌitadai. Taida cʌquiva ʌsiaavugai daama siaaco daacatadai ʌali siʌʌñi. Dai aidʌsi ʌcʌcʌʌli tʌʌ ʌsiaavugai aliʌ baigʌnʌʌli.

11 Dai vaapacʌcai ami quiiyʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ. Dai gʌntootonacʌdʌ
guuquiva dai siaa duutuli ʌgai ʌali siʌʌñi dai gooquiʌrʌ cuupioco ʌgai gʌncajojooñiga dai
oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra ʌrʌmo istumaasi chigian uuvadami.
12 Dai gooquiʌrʌ Diuusi aagidi ʌcʌcʌʌli coosigadʌrʌ sai camaiiimʌna siaaco daacatadai
ʌEroodʌsi tai cascʌdʌ ʌmai voiyamu sʌʌli noonora ʌgai.

———

13 Dai aidʌsi canoonora ʌcʌcʌʌli, ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu coosigadʌrʌ ʌOsee
daidʌ itʌtʌdai:
—Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu godʌʌdʌ voopoivurai Ejiipituamu dai
momʌʌca avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ gʌnaagida aanʌ. ΛEroodʌsi gaaga agai goali siʌʌñi
dai muaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
14 Taidʌ ʌOsee vañi dai tucarʌ vaidacai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ Ejiipituamu.
15 Dai anaasi daraaja ʌgai asta aidʌsi muu ʌEroodʌsi. Aidʌsi poduucai idui ʌgai po-
duucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ʌʌquioma gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ dai pocaiti:
“Aagidamu aanʌ giñmara sai vuusaiña Ejiipituaiñdʌrʌ”, ascaiti Diuusi.

———

16 Dai aidʌsi maí ʌEroodʌsi isyaatagi ʌcʌcʌʌli aliʌ baamu, dai gatʌjai coodaragai
vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ
oidacatadai dai vʌʌsi sicoli Beleena oidacami. ΛcʌcʌʌliΛ sastuduacʌdʌ caaagidi ʌEroodʌsi
siʌʌquidʌ tʌʌtadai ʌgai ʌsiaavugai dai poduucai ʌʌsitu ʌEroodʌsi siʌjudidíu raígadʌ
ismaacʌdʌ gaagai ʌgai cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai
vʌʌsi aali ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga.
17 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja gʌraduñicaru Jeremiiasi Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja:
18 Muidutai judidíu ooqui suaanʌda agai muiyapʌrʌ oidacami.
ΛooquiΛ suaanʌda agai gʌcooditudacai maamaradʌ.
Dai maitipʌliadamu ʌooqui isaa baiʌʌliatudagi.
Cacoimu maamaradʌ cascʌdʌ.
Ascaiti Jeremiiasicaru.
19 Dai aidʌsi camuu ʌEroodʌsi, tai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu ʌOsee coosi-
gadʌrʌ Ejiipitʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
20 —Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu dʌʌdʌ ʌpamu avʌr iimi gʌndʌvʌʌragamu
casi atcoi ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌliditadai goali siʌʌñi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
21 Taidʌ ʌOsee vañi dai vuaa ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ tami Isireli dʌvʌʌriʌrʌ.
22 DʌmosΛ aidʌsi maí ʌOsee siʌʌArquelao ʌrtʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ gʌooga
Eroodʌsi vʌʌtarʌ, duaadicuitadai ʌgai isimiagi gaamucu, tai coosigadʌrʌ aagidi Diuusi
tʌaañicarudʌ sai Galileeamu iimʌna.
23 Dai aʌcai Galileeʌrʌ dʌvʌʌriʌrʌ Nasareeta oidatu. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduu-
cai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ saidʌ ʌoodami pocaitiada agai
saidʌ ʌSuusi ʌrNasareetʌrʌ oidacami.

3

———

1 Aidʌ tuigaco oidigana Judeea dʌvʌʌriʌrʌ divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconai
ʌoodami,
2 daidʌ itʌtʌdai:
—Λma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaadʌimi istuigaco
Diuusi soiña agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai.
3 Idi Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru aduucai ooja
ʌgai:

Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu ʌgai:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.

4 ΛVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai, dai soosoyi cuaadana ʌVuaana ʌʌmadu saivoli.
5 Vai daivʌiña oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dai aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ caʌca ʌliditai istumaasi aagai ʌVuaana dai ismaacʌdʌ miaanai oidacatadai ʌaqui Jordán ʌʌpʌ.
6 Dai ismaacʌdʌ daanʌiña Diuusi sai oigʌldana soimaascamigadʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ.
7 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌVuaana ismuidutai fariseo ʌʌmadu saduseo daivimi sai ʌgai vapaconana tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi, poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gʌntaatatulda agai. ΛʌpʌgaΛ gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi.
8 Cʌʌgacʌrʌavʌr oidaca vai nʌidiña aa mʌssʌʌlicʌdʌ caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.
9 Dai maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsaidʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ asta idi ojoodiaiñdʌrʌ isipʌliadagi.
10 Diuusi cabaigʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí.
11 Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai sai nʌidiña aa mʌsai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai.
12 Λmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimia agai ʌgai siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.

———

13 Vaidʌ ʌSuusi Galilea dʌvʌʌri amaadʌrʌ imʌitadai dai aayi ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ siaaco daacatadai ʌVuaana sai ʌgai vacuaanana.
14 ΛVuaana maitipʌlidimi tuucamidʌrʌ isvacuaanagi daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Aanʌava ʌgai dai gʌaagai pʌsgiñvacuaanagi. ¿Tuipʌsi aapi ipʌlidi isaanʌ gʌvacuaanagi? —astʌtʌdai ʌVuaana.
15 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maiñioocada sioomʌ ʌrcʌʌgai tʌsiduñiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌVuaana ipʌli.
16 Dai aidʌsi mosvacoi ʌVuaana ʌSuusi taidʌ ʌSuusi vuusai suudagiaiñdʌrʌ. Tai otoma gʌcupiooco ʌtʌvaagi taidʌ ʌSuusi tʌʌ Diuusi Ibʌadʌ vai tʌvai siaaco uucami daacatadai ʌgai ʌpa maasi ʌmo tugu.
17 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ icaiti:

—Idiavʌr giñmara nai aliʌ oigʌdai aanʌ. Dai aanʌ aliʌ baigiñʌlidi goocʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

4

———

1 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu, sabai ʌDiaavora iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi.
2 Daidʌ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascʌdʌ biuugimu-catadai.
3 Taidʌ ʌDiaavora miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi nʌida ʌliditai sabai iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tʌaañiñi goojoodai vai tascali gʌnaatona —astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ di:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana aapi gʌʌʌcaso ʌmo odiana.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Tai ʌpamu ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami,
9 daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌmaquiagi oigaragai pai tʌaanʌda vʌʌsi goovai pʌsgiñvuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi dai giñsiaa duutudagi —astʌtʌdai ʌDiaavora.
10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dai mosʌca ʌgai ʌʌgiadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌDiaavora ii abiaadʌrʌ, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucagi ʌSuusi.

———

12 Aidʌsi maí ʌSuusi ismaisapicatadai ʌVuaana ii Galilea dʌvʌʌriamu.
13 Dʌmos camaivii ʌgai Nasareetʌrʌ baiyoma Capernauumamu ii ʌgai dai mʌʌca oidaca agai. Capernauuma ʌrgʌʌ suudagi ugidiana. Ʌgʌʌ suudagi ugidiana ʌrNepatalicaru dʌvʌʌragadʌcatadai dai abaana Nepatalicaru dʌvʌʌragadʌ ʌrSebulonacaru dʌvʌʌragadʌcatadai.
14 Aidʌsi ʌSuusi ii gamucu aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru daidʌ icaiti:
15 Mui oodami sibʌaadʌrʌ oidacami oidaca agai Galileeʌrʌ
Sebulonacaru dʌvʌʌragadʌrʌ dai Nepatalicaru
dʌvʌʌragadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.
16 Dai ʌgai maimaatʌcamu Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi ivuaadamu.

D∧mos gooqui∧r∧ ca∧camu ∧gai istumaasi gamamaat∧tulda agai ∧c∧∧gac∧r∧ vuviaadami
dai baig∧n∧liadamu ∧gai.
Ascaiti Isaíacaru.
17 Aid∧ abiaad∧r∧ ∧Suusi pot∧t∧daiña ∧oodami:
—∧ma duuquiav∧r g∧nt∧t∧gito dai camaisoimaasi ivuaada. Casia miaadimi istuigaco
soiña agai Diuusi oodami sai c∧∧gac∧r∧ oidacana —ast∧t∧daiña ∧Suusi.

———

18 ∧Suusi g∧∧ suudagi ugidiamu s∧∧li im∧itadai Galilee∧r∧, dai t∧∧ gooca g∧nsi∧∧g∧m∧.
∧moco Simuñi Piiduru t∧∧gidu, dai ∧g∧mai Aand∧r∧si. ∧gai ∧rvatopa vuudamicatadai,
dai suudar∧ dadaitudai g∧nvatopa vuicaru.
19 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Giñoidávurai nai aan∧ g∧nmaat∧tuldana m∧sducatai gaagada aapim∧ oodami vaid∧
giñvaavoitudana —ast∧t∧dai ∧Suusi.
20 Tai ∧gai otoma anaasi viaa g∧nvatopa vuicaru dai oí ∧Suusi.
21 Dai bait∧quiooma t∧∧ ∧Suusi ∧∧p∧ gooca g∧nsi∧∧g∧m∧. Jacovo ∧∧madu Vuaana
Sevedeo maamarad∧. Vai ∧mo vaarcu ∧raana daraajatadai ∧∧madu oogad∧ dai daraasdi
g∧nvatopa vuicaru. Taid∧ ∧Suusi vaí.
22 Tai ∧gai otoma anaasi viaa ∧vaarcu ∧∧madu g∧nooga dai oí ∧Suusi.

———

23 ∧Suusi v∧∧si Galilea d∧v∧∧riana aim∧raitadai, dai v∧∧si judidíu quiquiuupaigad∧r∧
gaaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai c∧∧gac∧r∧ oidacana. V∧∧si istumaasi
gaaagidiña ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ ∧rc∧∧gaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui oodami naana
maasi coocodagai viaacami.
24 Tai otoma maí v∧∧si Siria d∧v∧∧ri∧r∧ oidacami istumaasi ivuaadana ∧Suusi, dai
otoma vuaapi ∧gai ∧Suusi v∧∧si ∧coococoidad∧ sai duduaaidana tomastuma coocoda-
gai viaacami dai ismaac∧d∧ maitistutuiditadai isoiñ∧dagi vaid∧ ∧Suusi duduaaidiña
v∧∧scatai dai vuvaitu Diaavora t∧t∧aañicarud∧ oodamiaiñd∧r∧.
25 Tai oí mui oodami ∧Suusi Galileeaiñd∧r∧, dai Decapolisi d∧v∧∧riaiñd∧r∧, dai v∧∧si
Judeea d∧v∧∧riaiñd∧r∧ Jerusaleenaiñd∧r∧ dai aa ∧∧map∧c∧r∧aiñd∧r∧, ∧g∧∧ aqui Jordán
vasoñiomaiñd∧r∧.

5

———

1 Dai aid∧si t∧∧ ∧Suusi v∧∧si ∧oodami, t∧sai ∧mo giidiana dai ami daiva. Taid∧
∧mamaat∧rdamigad∧ g∧n∧mpagi ∧Suusi sicoli dai v∧∧si ∧oodami.
2 Vaid∧ ∧Suusi mamaat∧tuldi daid∧ it∧t∧dai:

———

3 —Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi v∧∧scatai ismaac∧d∧ maat∧ ist∧gito isDiuusi soiñagi vaid∧
ivuaada ∧gai istumaasi Diuusi ip∧lidi. Diuusi soiñamu vai ∧gai ivuaadana istumaasi
Diuusi ip∧lidi.
4 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ismaac∧d∧ sivi soig∧∧lidi soimaasi ivuaadatai ∧gai Diuusi
bai ∧∧liatudamu.
5 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ismaac∧d∧ maig∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧lidi, ∧gai t∧aan∧damu
oidigi utudi∧r∧ si∧∧scad∧ ugitiagi idi oidigi.
6 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ismaac∧d∧ s∧∧lic∧d∧ c∧∧gac∧r∧ oidaca ∧lidi, Diuusi soiña
agai ∧gai vai poduucai oidacana.
7 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ismaac∧d∧ soig∧n∧lidi aac∧d∧, Diuusi soig∧∧liadamu
∧gaic∧d∧ ∧∧p∧.
8 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ismaac∧d∧ maisoimaasi ivuaada ∧lidi. ∧gai Diuusi
∧∧madu iimimu.

9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soicʌi ʌcocoadami sai camaitʌncocodaiña. Diuusi gʌmaamara duucai nʌijadamu.

10 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vaidʌ apiaivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

11 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ.

12 Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga dada isaapimʌ.

———

13 Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ poduucai ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gajiaadʌrʌ gʌnviaamu aapimʌ.

14-16 Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucarʌ. Poduucai ʌʌpʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai vai poduucai maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

———

17 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaanʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacaru dai gʌñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aanʌ dai ʌʌgiada iñagai.

18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi moduucai imʌda agai maitʌviaa agai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gʌdaasa agai asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌpʌduñiagi.

19 Cascʌdʌ sioorʌ ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diuusi sʌʌlicamigadʌaiñdʌrʌ, tomasi ʌgai poʌlidi ismaisi gʌaagai isiduñiagi dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

20 Aanʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpan duucai ʌgai. Dʌmos istʌtʌgitoda aapimʌ ʌpan duucai ʌgai, Diuusi maitʌnsoiñamu iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

———

21 Aapimʌ cajioma mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru: “Maitavʌr gacoodada, isʌmaadutai gamuaagi ʌdudunucami gʌaagai isgatʌaañiagi muaaragai ʌgai ʌʌpʌ”.

22 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ baamuagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ galnaasi ñioocadagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ vuiirugami aagadagi gʌaduñi Diuusi soimaa taatatuldamu tomasi gʌnmamaatʌtuldiadamiga maipoduucai gʌnmamaatʌtuldiadagi.

23 Poduucai isʌmaadutai imiagi ʌgʌʌ quiuupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai ami tʌgituagi saidʌ idui ʌmo istumaasi soimaascami gʌaduñi vui vai cascʌdʌ vui baamucagi ʌaduñdʌ,

24 gʌaagai isvuusia ʌgai abiaadʌrʌ dai mʌʌ nʌidagi gʌaduñi dai baiduñiagi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu. Dai aidʌ gia ʌpamu imiagi ʌgai ʌgʌʌ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.

25 Is∧maadutai soimaasi iduñiagi g∧aduñi vui vaid∧ ∧aduñd∧ vaidaquiagi
dudunucami∧r∧ d∧mos baiyoma g∧aagai isbai duñia ∧gai ñiooqui ∧gai ∧∧madu voiyamu
vai ∧gai maivaidaquiagi dudunucami∧r∧ vaid∧ ∧dudunucami t∧∧gidan tada ∧sandaaru
vaid∧ ∧sandaaru maisagi.
26 Aan∧ gia g∧naagidi sai maivuusian tada ∧gai abiaad∧r∧ asta si∧∧scad∧ gaaa nam∧qui
v∧∧si m∧si∧∧si tañiagi.

———

27 Aapim∧ cajioma sai ∧∧qui abiaad∧r∧ aduucai g∧aa: “Sai mait∧aagai isgoogosi
g∧nducamicagi oodami”.
28 D∧mos aan∧ ang∧naagidi sai tomasioor∧ sioor∧ galnaasi g∧nt∧t∧gitodagi ∧mo ooqui
vui tomasi m∧∧casd∧r∧ n∧idi ∧gai, ∧gai ca∧pan ∧∧si soimaasi ivueeyi is∧∧madu voimudai.
29 Is∧maadutai n∧ijadagi ∧mo istumaasi dai ga∧∧sida ∧liadagi si∧∧p∧ ∧ma maasi
soimaascami baiyoma g∧aagai ismain∧ijadagi dai Diuusi ∧∧madu imiagi dai maisiu
∧Diaavora ∧∧madu imiagi.
30 Is∧maadutai iduñia ∧liadagi ∧mo istumaasi soimaascami g∧noonovic∧d∧ baiyoma
g∧aagai ispo∧liadagi ∧gai ismainoonov∧ dai Diuusi ∧∧madu imiagi dai maisiu ∧Diaavora
∧∧madu imiagi. Poduucai aagai ∧Suusi sai ∧oodami camaisoimaasi ivuaadana.

———

31 Λ∧qui aduucai g∧aagai ∧∧p∧: “Tomasioor∧ sioor∧ dagituagi g∧ooñiga g∧aagai is-
maquiagi ∧mo oojai siaaco aagadagi iscadagito”.
32 D∧mos aan∧ ang∧naagidi sai is∧mo c∧∧li dagituagi g∧ooñiga, maiviaacatai istuisid∧
dagituagi, oodami po∧liadamu is∧ooqui gogoosi g∧ducami sai casc∧d∧ dagito ∧c∧∧li
d∧mos ∧c∧∧li ∧rduñid∧ ispoduucai t∧t∧gitodagi ∧oodami, dai sioor∧ v∧∧nagi ∧mo ooqui
dagitobarui ∧gai soimaasi ivueeyi ∧∧p∧.

———

33 Aapim∧ cajioma ∧∧p∧ m∧said∧ it∧t∧dai g∧n∧∧qui aaduñicaru: “Si∧∧scad∧ ∧maadutai
pocaitiadagi sai maat∧ Diuusi sai s∧∧lic∧d∧ iduñia agai ∧mo istumaasi Diuusi v∧∧tar∧
ali∧si g∧aagai isiduñiagi”.
34 D∧mos aan∧ ang∧naagidi sai mait∧aagai isaagadagi Diuusi tomastumaasic∧d∧.
G∧aagai isaagadagi Diuusi mos∧caasi si∧∧scad∧ s∧∧lic∧d∧ g∧aagadagi dai sai si∧∧scad∧
aagadagi is∧mo istumaasi ∧rvaavoi maiaagadagi t∧vaagi m∧∧ca gat∧aan∧i Diuusi
casc∧d∧,
35 tomali maiaagadagi d∧v∧∧rai ami daja Diuusi casc∧d∧, tomali Jerusaleena ami
gat∧aan∧da agai Diuusi g∧rbait∧c∧aacamiga casc∧d∧.
36 Dai tomali maiaagadagi g∧nmoomo aapim∧ maitistutuidi istojatudagi si∧∧p∧ tucu-
tudagi tomali ∧mo cuupai.
37 Mosav∧r cho caitiada si∧∧p∧ ∧j∧ dai mait∧rc∧∧gai isvaamioma aagadagi.

———

38 Aapim∧ cajioma is∧∧qui g∧aagai aduucai: “Is∧maadutai g∧g∧g∧∧viagi g∧vuji pai
camain∧aada aapi g∧vujic∧d∧ ∧dudunucami viaa ispoduucai iduñiagi ∧gaic∧d∧ ∧∧p∧
dai is∧maadutai g∧g∧g∧∧viagi dai daitudagi g∧taatamu ∧dudunucami viaa ispoduucai
iduiñiagi ∧∧p∧ ∧gaic∧d∧”.
39 D∧mos aan∧ ang∧naagidi: Mait∧aagai p∧svui g∧sia aapi ∧oomaligami baiyoma
is∧moco g∧g∧g∧∧viagi g∧vuivasana dagitoñi vai ajad∧r∧ g∧g∧g∧na ∧∧p∧.
40 Is∧moco vaama g∧c∧∧sagi dai g∧yaatag∧dagi g∧voopoida ∧liditai g∧vaasaraga dagi-
toñi vai b∧∧caiña g∧daan vaasaraga ∧∧p∧.
41 Is∧maadutai g∧aagidagi issoiña b∧∧quia aapi cusuvid∧ tomasi daan duucu uucami
soiñañi asta uruunoco uucami.
42 Tomasioor∧ sioor∧ g∧taan∧dagi ∧mo istumaasi maacañi aapi, dai sioor∧ g∧taan∧dagi
∧mo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

———

43 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ sai aduucai gʌaa ʌʌqui: “Oigʌadañi gʌaduuñi dai cʌʌdada gʌsaayu”.
44 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasayu, cʌʌgavʌr ñioocada vui ʌgai ismaacʌdʌ gʌnñiooquidi, cʌʌgavʌr ivuiidiada sioorʌ gʌncʌʌdadagi, gamamadadavurai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnsuuligiadagi dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi.
45 Poduucai gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrmaamaradʌ gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja. Ʌgai ootosdi tonoli cʌʌga tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami, dai ʌgai ootosdi duuqui ismaacʌdʌ siaa duutudai dai ismaacʌdʌ maisiaa duutudai.
46 Dai isaapimʌ oigʌadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ poduucai siaadʌrʌ gʌnoidana Diuusi ʌmo istumaasi. Asta maicʌʌga tuutiacami ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
47 Dai isviaatuldiada aapimʌ mosʌca gʌnaaduñi tuma cʌʌga ivueeyi aapimʌ asta ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
48 Cʌʌgavʌr ivuaada aapimʌ ʌpan duucai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

6

———

1 Siʌʌscadʌ aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi maitavʌr poduucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi ʌoodami dai cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌnvui, mʌspovuaada aapimʌ aidʌ gia gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.
2 Cascʌdʌ mʌsiʌʌscadʌ oidiadagi soituutuigami ʌmo istumaasi maitavʌr poduucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi oodami poduucai isduucai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana. Quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana poduucai ivuaadana ʌgai sai cʌʌga ñioocaiña oodami ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai ismaacʌdʌ povuaadagi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.
3 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ oidiadagi ʌmo istumaasi soituutuigami maitavʌr poduucai ivuaada ipʌliditai isgʌnnʌijadagi aa.
4 Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi aapimʌ.

———

5 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadada aapimʌ, maitavʌr ʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana sai nʌidiña ʌoodami. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.
6 Dʌmos aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌstocai ʌgai gʌnsoicʌdamu.
7 Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi maitavʌr muiyoco aagada ʌmo istumaasi isduucai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai poʌlidiña ʌgai sai ʌmomoono caʌca agai aliʌ tʌvʌpi ñioocaitai ʌgai tomasi maicaʌ.
8 Maitavʌr potuutiaca aapimʌ, Diuusi gʌrooga maiquiaa aagidacai aapimʌ abiaadʌrʌ camaatʌcana mʌstumaasi tʌgito aapimʌ.
9 Cascʌdʌ aduuquiavʌr gamamadada:
Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi.
10 Vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi ʌʌgi tami oidigi daama.
Vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tami oidigi daama poduucai isduucai ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ.
11 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai tʌsiʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.

12 Gʌroigʌldañi gʌrsoimaascamiga tʌsmaacʌdʌ ivueeyi poduucai tʌsduucai oigʌldi
aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.
13 Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan taadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi.
Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama tomastuigaco,
dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali ʌmo ʌmai dai isaliʌsi
gʌaagai isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi tomastuigaco.
Vʌʌsi gomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai poduuquiavʌr gamamadada.
14 Mʌsaapimʌ oigʌldiadagi aa siʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiidiada ʌgai, Diuusi gʌrooga
ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldiadamu aapimʌ gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ,
15 dai mʌsaapimʌ maioigʌldiadagi aa aidʌ gia tomali Diuusi gʌrooga
maitʌnoigʌldiadamu gʌnsoimaascamiga.

———

16 Mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ gayunandudagi maitavʌr soigʌnʌliadan vuaada ʌpan duu-
cai ʌgai ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai soigʌnʌliadan
vuaadana sai nʌidiña oodami isyunandui ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga
ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.
17 Dʌmos aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gayunandudagi maitʌaagai mʌssoigʌnʌliadan
vuaadagi,
18 vai maimaatʌna oodami mʌsgayunandui. Vai mosʌca Diuusi gʌrooga maatʌcana
dai poduucai ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

19 Maitʌaagai istʌtʌgitodagi oodami isʌmpaidiadagi mui naana maasi tami oidigi
daama siaaco maamaradʌ uugiugai dai siaa gʌvueeyi istumaasi dai tami siaaco
ʌʌsivogami vapacʌi dai gaʌʌsidi.
20 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌgai maaquimu
istumaasi tʌgito tʌvaagiʌrʌ.
21-23 Isʌmpaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aidʌ gia mostʌtʌgitodamu
ʌgai gʌnvustuidaga dai poduucai ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai maisoicʌi aa dai maitis-
tutiadamu istʌtʌgitodagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai camaitʌtʌgitoi
istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma gʌaagai
istʌtʌgitodagi oodami istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi poduucai gia soicʌi ʌgai aa.

———

24 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai gamaitʌcʌdagi mui tumiñsi ʌgai gia maitistutuidi
isʌʌgiadagi Diuusi.

———

25 Gʌnaagidiana maitavʌr vuam ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ ugia agadagi
siʌʌpʌ mʌstumaasi iiya agadagi dai oidacagi, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada
agadagi. Diuusi gʌndui aapimʌ Diuusi gʌnmaa iibʌdagai ʌgai gʌnsoiñamu isviaacagi
cuaadagai dai yuucusi.
26 Nʌidavurai ujuurugi. Goovai maita ʌsai tomali maita yoovai, tomali maibai
tueeyi gʌnyoova troojʌrʌ, vai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maacai
cuaadagai. Ʌoodami vaamioma namʌga siujuurugi.
27 Cascʌdʌ maitʌrsoiñi isnaana maasi tʌtʌgitodagi oodami. Tomali maitistutuidi
istaajucami metro vaamioma gʌtʌcavaldiagi, tomasi naana maasi gʌtʌtʌgitoi.
28 ¿Tuisidʌ mosʌʌsi tʌtʌgitoiña oodami yuucusi? ʌoodami gʌaagai isnʌijadagi isducatai
gʌʌrai yoosigai oidigana maita aata vuaadatai dai tomali maita iilutaitai.
29 Dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñicaru ismaacʌdʌ viaacatadai
yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ yuucusidʌ maiʌpan ʌʌsi chigiamaasi yoosigai.
30 Gʌaagai isgʌntʌgito nʌijadagi oodami vasoi. Chiʌʌqui tasai dʌjiana guucacana dai
gaacʌcai gʌmʌmʌidi ooroñiʌrʌ maitiipucatai cuaagi vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maastudai,

vʌʌsi vaamioma soiñana ʌgai oodami isyuucustada. Vʌʌscʌrʌ ʌoodami maicʌʌga vaavoitudai isDiuusi nuucada.
31 Cascʌdʌ gʌaagai ismaivuam ʌnʌliadagi oodami dai maitʌaagai ispocaitiadagi: “¿Istumaasi ugimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi iimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi gʌraadamu aatʌmʌ?”
32 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌca gomaasi gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja camaatʌ isvʌʌsi gomaasi tʌgito aatʌmʌ.
33 Baiyoma gʌaagai isipʌliadagi oodami sai Diuusi soiñana vai cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌgai isducatai Diuusi ipʌlidi, siDiuusi soicʌdamu siviaacamu ʌgai istumaasi tʌgitocagi.
34 Maitʌaagai issoimaasi gʌntaatamituldiadagi oodami naana maasi gʌntʌtʌgitoitai. Vʌʌs tasai naana maasi oidacana dai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrnuucada aatʌmʌ.

7

———

1 Maitavʌr pocaitiadai: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai maiviaacatai istuisidʌ pocaitiadagi”. Ispocaitiada aapimʌ Diuusi potʌimu sai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ pocaititai.
2 Isʌmaadutai gʌtʌgito nʌijadagi ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌaduñdʌ aidʌ gia Diuusi gʌtʌgito nʌijadamu ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌpʌ.
3 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
4 ¿Tuipʌsi maisiaa ʌrai aapi?, sai potʌtʌdai gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”, tʌtʌdai.
Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi.
5 Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana. Mʌsapiaaagiadamudai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai ʌgai Diuusi vui dai soimaasi ivuiidiadamudai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
6 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsapiaaagiada Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi dai maivaavoituda ʌlidi.

———

7 Aliʌsi gʌaagai mʌsiapiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi siʌgai gʌnsoicʌdamu sai viaacana istumaasi tʌgitocagi.
8 Sioorʌ apiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi Diuusi sʌʌlicʌdʌ soicʌdamu ʌgai sai viaacana istumaasi tʌgitocagi.
9 ¿Baisoidaga ʌmaadutai aapimʌ isgʌntaañiagi gʌnmara ʌmo paana baisoidana aapimʌ ʌmo odai?
10 ¿Siʌʌpʌ isbaioidana aapimʌ ʌmo cooyi isgʌntaañia ʌgai vatopa?
11 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara istumaasi cʌʌgaducami, siooma cʌʌga gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai maacai istumaasi cʌcʌʌgaducami sioorʌ taanʌdagi.
12 Pocaiti Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Mʌstumaasi ipʌliada aapimʌ isgʌnvuiidiadagi aa poduuquiavʌr ivuiidiada aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ.

———

13-14 Sʌʌlicʌdʌ avʌr ipʌliada aapimʌ isDiuusi gʌnsoicʌdagi isʌʌgiada aapimʌ. Muidutai maitipʌlidi isDiuusi soicʌdagi. Siooma maisijaiga isʌgai ivuaadagi istumaasi ipʌlidi dʌmos ʌgai gia iimimu Diaavora ʌʌmadu. Aliʌ sijaiga oodami vʌʌtarʌ isipʌliadagi isDiuusi soicʌdagi isʌʌgiada ʌgai Diuusi, dai vaamioma chiʌʌquidu sioorʌ ʌʌgidi Diuusi dai ʌgai gia iimimu Diuusi ʌʌmadu.

———

15 Gʌnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi gʌnaagiadagi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gʌnʌʌmadu gʌnʌmpaidi ducami
isvaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos maitʌrvaavoi isvaavoitudai ʌgai. Ʌgai ipʌlidi
isgʌnvupuiirumadagi mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai oidiña mui naana maasi
mʌstumaasi viaacagi.
16 Aapimʌ istutuidi ismatiagi isbai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai ischo
ʌʌpʌ, ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌgai. Cʌʌga maatʌ aapimʌ ismaitʌyoovai uuvasi uu-
pariaiñdʌrʌ, tomali iigosi uuvasi dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ ʌoodami yaatavogami
maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
17 Poduucai ʌʌpʌ oidaga uusi ismaacʌdʌ yoovi iibiadʌ dai oidaga aa uusi ismaacʌdʌ
maiyoovi iibiadʌ.
18 Ʌmo uusi cʌʌgaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiadʌ, dai ʌmo uusi
maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.
19 Vʌʌsi uusi ismaacʌdʌ maicʌcʌʌgaducagi iibiadʌ tami gʌrdʌvʌʌragʌrʌ
gʌguicumai dai taiyʌrʌ gʌmʌmʌidi. Poduucai ʌʌpʌ Diuusi soimaa taatatuldamu
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgʌʌ taiyʌrʌ ʌDiaavora ʌʌmadu.
20 Nʌiditai issoimaasi ivueeyi ʌgai poduucai gʌmaatʌ isʌgai ʌryaatavogami.

———

21 Maisiu vʌʌscatai ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai aanʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ iimia agai
siaaco gatʌaanʌi Diuusi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi gʌrooga
ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.
22 Siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco nʌida iñagada aanʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi muidutai povai iñtʌtʌadamu:
“Tʌaanʌdami aatʌmʌ gamamaatʌtuldiña gʌñiooqui, dai gʌguvucadagacʌdʌ vuvaidiña
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai gʌguvucadagacʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ mui
naana maasi gʌgʌrducami”, iscaitiadamu ʌgai.
23 Dʌmos aanʌ potʌʌdamu: “Aapimʌ tomali ʌmo imidagai maitiñvaavoitu. Iimivurai
tabiaadʌrʌ. Aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami”, antʌʌdamu aanʌ —astʌtʌdai Suusi.

———

24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sioorʌ giñcaʌcagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo
cʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga daidʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos ʌʌpʌga cʌʌga cooco dʌvʌʌrai
dai cʌʌgaducami darai simientogadʌ.
25 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai vʌʌscʌrʌ maigʌi ʌvaaqui
cʌʌgaducatadai ʌgai simientogadʌ cascʌdʌ.
26 Dʌmos sioorʌ giñcaʌcagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai ʌrʌpan
ducami ʌmo cʌʌli vuiirugami ismaacʌdʌ mosoorai daama idui ʌmo quii.
27 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai gʌi ʌvaaqui dai ca-
maitʌrsoiñi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Aidʌsi canaatocai ñioo ʌSuusi, vaidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi
caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi.
29 Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai mamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan duucai ʌmo
mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi cascʌdʌ.

8

———

1 Aidʌsi ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ tai oí mui oodami.
2 Tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ
duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli ʌSuusi, daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
3 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai ʌSuusi.
Mospotʌi ʌSuusi taidʌ ʌcoocoadʌ duaadicami vii.
4 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosaiimi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Aidʌsi mosaayi ʌSuusi Capernauumʌrʌ tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Ʌgai ʌrromanu dai daañimi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñmara quiiyʌrʌ caatʌ maitistutuidi isaimʌrdagi dai aliʌ soimaa taataca coocodagai —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaamu imimu dai duaaidamu —astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami aapi vaamioma tʌaanʌi iñsaanʌ cascʌdʌ maitʌaagai pʌssoigʌvuaadagi mosai potʌi sai duaadʌna giñmara siʌgai duaadimu.
9 Aanʌ viaa giñtʌaanʌdamiga, dai aanʌ viaa ʌʌpʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ, siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmoco sai imʌna vai aimʌrai, dai siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmai sai diviana vai didivai, dai siʌʌscadʌ tʌaañia aanʌ ʌmo istumaasi giñpiooñiga vaidʌ ivueeyi —astʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.
10 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi, maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oiditadai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai gʌraaduñi saagida maiquiaa nʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi vaavoitudadagi siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli.
11 Aanʌ angʌnaagidi sai mui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi dai ʌʌmadu daraaja agai Avraañicaru dai Isaacaru, dai Jacocaru.
12 Dʌmos ʌjudidíu ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai iimia agai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi Avraañicaru cajiudadʌcatai, ʌgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaanʌda agai ʌgai dai aliʌ soimaa taataca agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Dai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ:
—Imʌdañi gʌquiiyamu dai pʌstumaasi vaavoitudai poduucai ʌpʌduuñimu —astʌtʌdai.
Dai mospotʌi ʌSuusi tai dueeyi maradʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caatʌcatadai ʌPiiduru tuumudʌ aliʌ oiditadai toiñdagai.
15 Taidʌ ʌSuusi mostaata novidʌ tai dagito toiñdagai tai otoma vañi ʌgai dai bibi gʌdadidacami.

———

16 Dai aidʌsi catuca taidʌ ʌoodami vuaapi ʌSuusi mui oodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, taidʌ ʌSuusi mosali ʌmo ñiooquicʌdʌ vuvaitu vʌʌsi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai duduaadi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ.
17 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Isaía Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja aagaitai ʌCristo: “Ʌgai gʌrduduaaidamu”, ascaiti Isaía.

———

18 Aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ muidu oodami ʌgai sicoli, aagidi ʌgai gʌmamaatʌrdamiga sai
daivuñdana vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi Galilea.
19 Tai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ miaadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami aanʌ gʌoidatucuda iñʌlidi tomasiaaco siaaco aimʌrda aapi
—astʌtʌdai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga dai ujuurugi viaa gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami maivaacʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi mamaatʌrdamigadʌcatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami giñdagitoñi nai ʌʌpʌga mʌʌ yaasa aanʌ giñooca dai gooquiʌrʌ
gʌoidatucudagi —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidañi dai dagito vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami coidadʌ maitiñʌʌgiditai
yaasana gʌncoidadʌga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
24 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi daama iimʌitadai ʌgai tai aliʌ cavami ʌvʌ vai tai tʌʌsadʌi
suudagi dai vaarcu ʌraana vaacʌi. Vaidʌ ʌSuusi coosocatadai.
25 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iji dai mʌʌ nʌnʌitu daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igʌrvuvaida casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca? Aapimʌ maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi
isgʌnnuucadacagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai vañi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi tai vʌʌsi dodoli vii.
27 Tʌtai aatʌmʌ maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Istuma cʌʌli idi vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —caiti aatʌmʌ.

———

28 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara dʌvʌʌriʌrʌ, tai
vuvaaja gooca cʌcʌʌli camposantuaiñdʌrʌ ʌgai viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai
aliʌ oomaliga tomali oodami maitistutuidiña ismiaanai dʌgavuscʌdagi.
29 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌgai siaaco cʌaacatadai ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ
icaitimi:
—¿Tuipʌsi gʌrʌʌmadu vapacʌi aapi Suusi Diuusi maradʌ maitiquiaa aʌcai istuigaco
soimaasi gʌrtaatatulda agai aapi? —ascaiti ʌgai.
30 Dai bai miaanai abiaadʌrʌ ajioopaitadai mui tataisoli,
31 vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsgʌrvuvaidagi idi cʌcʌʌliaiñdʌrʌ pai gʌrdagito tʌtai vaapaquia aatʌmʌ go-
tataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iimivurai tudu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa, taidʌ
ʌtataisoli koidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai vʌʌsi baicoi.
33 Taidʌ ʌnuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimutugai, dai mʌʌca gaaagidi qui-
iquiana vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui, dai isducatai ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
34 Tai vʌʌscatai ʌoidacami iji siaaco daacatadai ʌSuusi, dai tʌʌgacai daañimi sai imʌna
ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

9

———

1 Tai amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ, dai daivusai vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai
ʌpamu aayi ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
2 MʌtaI uusiʌrʌ vuaapi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñʌdagi. Dai aidʌsi
tʌʌ ʌSuusi isaliʌ vaavoitudai ʌoodami potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Maiti soigʌʌliada giñaduñi, casiant oigʌli aanʌ vʌʌsi istumaasi soimaascami is-
maacʌdʌ ivuaadana aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
3 Amaasi ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aduucai
gʌntʌtʌgitoitadai: “Idi cʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi”, asʌnʌlidi.
4 Vaidʌ ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoi ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoi?
5-6 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai cascʌdʌ viaa guvucadagai isoigʌldiadagi vʌʌsi
soimaascamigadʌ oodami. Dʌmos maisijaiga ispoduucai aagagi tomasioorʌ cascʌdʌ sivi
gʌntʌʌgidamu aanʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai isduaaidagi idi cʌʌli —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcoocoadʌ vañi dai nora gʌquiiyamu.
8 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami imaasi, aliʌ duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi, maacacai ʌgai
guvucadagai ʌmo cʌʌli.

———

9 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai giñtʌʌ iñsaanʌ daacatai gavuuyi tumiñsi, dai povai
iñtʌtʌdai:
—Mataivo, giñoidañi —iñtʌtʌdai.
Antai aanʌ cʌquiva dai oí.
10 Dai ʌmo imidagai gacuaadatadai ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ tai mui tumiñsi vuudami dai
aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidʌrʌ daraaja Suusi ʌʌmadu dai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌʌpʌ.
11 Dʌmos tʌʌgacai ʌfariseo gʌrtʌcacai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai
povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gacueeyi gʌnmamaatʌtuldiadamiga tumiñsi vuudami dai soimaasi
ivuaadami ʌʌmadu? —gʌrtʌtʌdai.
12 Vaidʌ ʌSuusi caʌ gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌgi coococoidadʌ tʌgito gaduduaaidiadami ʌmaicoococoidadʌ maitʌgito.
13 MaatʌvuraI aapimʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aanʌ maitipʌlidi
isʌoodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipʌlidi aanʌ isʌoodami coodadagi tu-
tuuru tomali sisiivatu aanʌ giñvʌʌtarʌ, baiyoma ipʌlidi aanʌ sai soigʌnʌlidiña oodami
aacʌdʌ”. Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌsoimaasi ivuaadami ʌma duucai
gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisoimaasi ivueeyi
siaadʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai
ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aatʌmʌʌʌmadu ʌfariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisidʌ aapi gʌmamaatʌrdamiga
gacueeyi? —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia ʌʌmadu aimʌrai giñmamaatʌrdamiga cascʌdʌ gacueeyi goovai,
dʌmos siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ giñmuaagi aidʌ gia maitaugimu
giñmamaatʌrdamiga.
16-17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ
dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoidaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Aid∧sid∧ ∧Suusi aagaitadai imaasi tai ami divia ∧mo judidíu t∧aan∧damigad∧ dai g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧Suusi vuid∧r∧ daid∧ it∧t∧dai:
—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi g∧novi ∧pamu duaacan tada ∧gai —ast∧t∧dai ∧judidíu t∧aan∧damigad∧.
19 Taid∧ ∧Suusi c∧quiva dai ii ∧gai ∧∧madu dai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧∧p∧ oí.
20 Amaasi ∧mo ooqui ismaac∧d∧ cabaivustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigad∧ miaad∧r∧ c∧quiva ∧gai ∧Suusi abaana dai gooquiamad∧r∧ mostaata ugidiana daama vaasarad∧.
21 Pov∧∧liditadai ∧gai: “Tomasi mos∧ca daama vaasarad∧ taata aan∧ casc∧d∧ caduaa-dian tada aan∧”, as∧∧lidi ∧ooqui.
22 D∧mos ∧Suusi gooquiamaco n∧n∧ava daid∧ it∧t∧dai ∧ooqui:
—Baigi g∧∧liada giñmara giñvaavoitu aapi casc∧d∧ dueeyi —ast∧t∧dai.
Dai aid∧ todian duucai ∧ooqui dueeyi.
23 Aid∧si aayi ∧Suusi quiidi∧r∧ ∧t∧aan∧dami t∧∧ ∧gai ∧iivadami cabaig∧nducacatadai dai iivitulda agaitadai aid∧m∧si yaasa agaitadai ∧ali t∧ji dai t∧∧ mui oodami vai g∧g∧r∧ suaan∧itadai.
24 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Vuvaaquivurai tabiaad∧r∧, goali t∧ji mait∧rmuuquiad∧ mosacooso goovai —ast∧t∧dai ∧Suusi.
D∧mos ∧oodami mosas∧i pocaititai ∧Suusi.
25 Aid∧si cav∧∧si vuvaja ∧oodami taid∧ ∧Suusi vaa dai b∧i ∧muuquiad∧ novid∧ tai ∧gai vañi.
26 Dai v∧∧si aipacoga sicoli oidacami maí istumaasi ∧p∧dui.

———

27 Aid∧si vuusai ∧Suusi abiaad∧r∧ gooca main∧n∧aadami oí ∧gai dai iiñaquimi daid∧ icaitimi:
—Aapi Davicaru cajiudad∧ ismaac∧d∧ Diuusi maa ∧mo s∧∧licami soigi g∧∧lda aat∧m∧c∧d∧ —t∧t∧dai ∧main∧n∧aic∧d∧.
28 Dai aid∧sid∧ ∧Suusi vaa ∧mo quiiy∧r∧ taid∧ ∧main∧n∧aic∧d∧ abaana guuquiva taid∧ ∧Suusi t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿Vaavoitudaim∧si aapim∧ iñsaan∧ istutuidi isg∧nduduaaidagi? —t∧t∧dai.
Tai ∧gai aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Λj∧ —t∧t∧dai.
29 Amaasi ∧Suusi taata ∧gai vuupuid∧ daid∧ it∧t∧dai:
—Pov∧duñia agai isducatai vaavoitudai aapim∧ —t∧t∧dai.
30 Tai pov∧dui caduduaadicami vii. Amaasi ∧Suusi c∧∧ga aagidi daid∧ it∧t∧dai:
—Maitav∧r aagiada aapim∧ tomali ∧maadutai istumaasi idui aan∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
31 Dai mosutudama vuvac∧cai abiaad∧r∧ tomasioor∧ aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai ∧Suusi.

———

32 Aid∧si quiaa vuvaquimi ∧c∧c∧∧li tai aa vuaa ∧mo c∧∧li muudugami sai duaaidana ∧Suusi. Λgai viaacatadai ∧mo Diaavora t∧aañicarud∧.
33 Dai vuvaidacai ∧Suusi ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ tai bovasd∧r∧ g∧aagacai ñioo ∧c∧∧li. Taid∧ ∧judidíu mait∧∧ istumaasi g∧nt∧t∧gituagi daid∧ icaiti:
—Tomali ∧mo imidagai mait∧n∧idiña ∧mo istumaasi pomaasi v∧∧si g∧rd∧v∧∧rag∧r∧ —caiti ∧judidíu.
34 D∧mos ∧fariseo vui ñioocai ∧Suusi daid∧ icaiti:
—Goc∧∧li vuvaidi Diaavora t∧t∧aañicarud∧ guvucadad∧c∧d∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ —caiti.

———

35 Vaidʌ ʌSuusi aimʌraiña vʌʌsi aali quiiquiana dai aipaco ami dʌvʌʌriʌrʌ uugidiana
mamaatʌtuldiña ʌgai ʌoodami judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. ʌSuusi aagidiña ʌoodami sai
Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai duduaaidiña ʌSuusi tomastuma
coocodagai viaacagi oodami.
36 Tʌʌgacai ʌSuusi mui oodami aliʌ soigʌʌli ʌgaicʌdʌ. ʌgai aliʌ soigʌʌli vaamioma
gatʌaanʌitai ʌromamano dai maitiipu sioorʌ soiñagi vai ʌʌgi gatʌaanʌdagi ʌgai. ʌgai
ʌpan ducami cañiiru maipastutuuruacami, maiviaacatai sioorʌ nuucadacagi.
37 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ:
—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ,
dʌmos maitiipu sioorʌ aagidagi, chiʌʌquidu oodami ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi
ñiooquidʌ cascʌdʌ. Vai ismaacʌdʌ caʌca ʌlidi ʌpan ducami gʌʌpi yoovaragai dai
yoovadami chiʌʌquidu.
38 Cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vai ootosana aa
gʌñiñiooquituldiadamiga vai aagidana ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

10

———
1 Amaasi ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca tʌsaidʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai gʌrmaa sʌʌlicami sai vuvaidiña aatʌmʌ Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaididana oodami tomastuma coocodagai
viaacami.
2 Dai potʌʌtʌgidu aatʌmʌ baivustaama dan gooca ʌSuusi ojootosadʌ. ʌʌpʌgadadʌ
ʌrSimuñi mʌsmaacʌdʌ Piiduru aagaiña ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi Piiduru suculidʌ, dai Jacovo
ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ,
3 dai Piili, dai Bartolomé, dai Tomás, dai aanʌ Mataivo ismaacʌdʌ ʌrvuudamicatadai
tumiñsi, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Leveo mʌsmaacʌdʌ Tadeo aagaiña ʌʌpʌ,
4 dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcana ʌromamano, dai Uudasi
Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———
5 Daidʌ ʌSuusi gʌrootoi vʌʌscatai aatʌmʌ tʌsai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ dai
povʌrtʌtʌdai ʌgai:
—Maitavʌr iimi siaaco oidaga ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu, tomali maivapacʌda
quiiquidʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami,
6 baiyomavʌr iimi gʌraaduñi judidíu ʌʌmadu. ʌjudidíu camaiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ
cascʌdʌ ʌjudidíu ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ.
7 Iimivurai dai aagida sai camiaadimi istuigaco Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai
cʌʌgacʌrʌ oidacana.
8 Aanʌ gʌnmaa guvucadagai mʌsai duduaaidiña ismaacʌdʌ viaacagi ʌcoocodagai
ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dai ismaacʌdʌ ʌma maasi coocodagai viaacagi ʌʌpʌ dai
duduaacaldavurai coidadʌ dai vuvaidavurai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
Aanʌ gʌnmaa idi guvucadagai dai maitʌntai tumiñsi, cascʌdʌ aapimʌ avʌr maitaanʌda
ʌʌpʌ mʌsmaacʌdʌ duduaaidagi.
9 Dai maitavʌr vuucai tumiñsi,
10 tomali maivuucai gʌnmoraraaliga gaamu voiyamu. Mosali ʌʌmo vaapasaragai
avʌr vuucai dai maitavʌr vuucai aa susuusacai tomali giicai. ʌaata vuaadami viaa
sʌʌlicami mʌsbibiaadagi.
11 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi aapimʌ ʌmo ali quiiyʌrʌ vʌrai gaaga ʌmo oodami cʌʌ tuigacami
ismaacʌdʌ vʌʌsi oodami siaa duutuadagi dai ami quiidiʌrʌ ʌgai avʌr gʌnuuliña asta
mʌsiʌʌscadʌ iji aapimʌ abiaadʌrʌ.
12 Mʌsiʌʌscadʌ aiya ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi
isiibʌstudacan taadacagi ʌgai iibʌadʌ.

13 Dai isami oidacami caʌca ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi soiñagi vai gʌniibʌstacan tadacagi ʌgai aidʌ gia gʌniibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai ismaicaʌca ʌliada ʌgai aidʌ gia maitʌniibʌstacan tadacamu ʌgai.
14 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgida agadagi dai tomali maitʌncaʌca ʌliadagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌoodami ismaicʌʌga idui.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌoodami ismaacʌdʌ Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacatadai.

———

16 Gʌnootosai aanʌ ʌoodami saagida dai ʌʌmoco aliʌ oomaliga dai soimaasi gʌntaatatulda agai poduucai isduucai sʌʌsʌyi soivueeyi cañiiru. Cʌʌga avʌr gʌntʌtʌʌgitoca dai cʌʌga tuutiaca vʌʌscatai vui.
17 Dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi, gʌntʌʌgida magai dudunucami dai gʌngʌgʌʌgʌtudamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ.
18 Dai asta vaama gʌntutusadamu oodami tʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ, poduucai istutiadamu aapimʌ isgiñaagadagi ʌgai vuitapi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vuitapi ʌʌpʌ.
19-20 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntutusadagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ maitavʌr vuaam ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi amaasi.
21 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dudunucamiʌrʌ mʌsai coodaiña, dai dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara, dai maamaradʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai gʌndʌʌdʌ dai gatʌaanʌdamu coodaragai ʌʌpʌ.
22 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌscadʌ uucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu.
23 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌmo ali quiiyʌrʌ iimivurai sibʌaacoga ʌmai ali quiiyʌrʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai aapimʌ vʌʌsi aali quiiquidʌrʌ ʌjudidíu sidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
24 Tomali ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ siʌmaatʌ gamamaatʌtuldiadami dai tomali ʌmo piooñi maivaamioma gatʌaanʌi siʌʌsi gatʌaanʌi gatʌaanʌdami.
25 Isoimaasi taatamadagi ʌmamaatʌtuldiadami ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ soimaa taatamaiña. Dai issoimaasi taatamadagi gatʌaanʌdamiga ʌpiooñigadʌ soimaasi taatamaiña ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ soimaasi taatamadamu ʌʌpʌ ʌpan duucai aanʌ. Ʌoodami Diaavora giñaagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gʌnaagiadamu ʌgai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga.

———

26 Dʌmos maitavʌr ʌʌbiada ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi gʌnduiñda ʌliadagi. Cʌʌ maatʌ Diuusi vʌʌsi istumaasi iduñia ʌliada ʌgai aapimʌ gʌnvui dai Diuusi maasiuldamu vʌʌsi gomaasi siʌʌscadʌ nʌidagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
27 Vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌʌgi daraajatai aatʌmʌ aagidavurai aapimʌ ʌoodami vʌʌsi aipacoga oidacami.
28 Maitavʌr ʌʌbiada ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga dʌmos maitistutuidi ismuaagi gaibʌdaga. Baiyomavʌr ʌʌbiada Diuusi ismaacʌdʌ istutuidi isootosagi gaibʌdaga ʌʌmadu gatuucuga mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
29-31 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgʌgaagarai gooca ujuurugi ʌmo sintaavucʌdʌ dʌmos Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Ʌoodami maitistutuidi ismuaagi tomali ʌmo urugi maimaacacai

oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gʌnnuucada aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr duduaadicuda Diuusi gʌnnuucadaca agai. Diuusi maatʌ vʌʌscatai asta siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuucupadʌ.

———

32 VʌʌscatAi ismaacʌdʌ gʌnmaasiuldagi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ aagamu giñooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja isʌgai ʌrgiñmaamara.
33 Dai ismaacʌdʌ giñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ aagamu Diuusi gʌrooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja sai ʌgai maitʌrgiñmaamara.

———

34 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ ansai aanʌ divia sai siooma oidacana vʌʌsi oodami maitavʌr vaavoi baiyoma divia aanʌ vai oidacana cocodi. Ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai cocoadamu ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
35 Isʌmo cʌʌli giñvaavoitudagi maradʌ vuidʌrʌ caatʌcamu. Dai isʌmo ooqui giñvaavoitudagi ooqui maradʌ vuidʌrʌ caatʌcamu. Dai isʌmo ooqui giñvaavoitudagi caasdʌʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcamu.
36 Dai poduucai aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcamu ʌoodami ʌʌgi gʌnaadunumʌ.
37 Tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoituda ʌliadagi baamucai dʌʌdʌ maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌrgiñmamaatʌrdamicagi dai tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoituda ʌliadagi baacoicai maamaradʌ maitipʌliditai isgiñvaavoitudagi oogadʌ maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
38 Dai sioorʌ maibaigʌducagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi ʌmo curusiaba giñvaavoitudaitai maimaaquimu aanʌ oigaragai isʌgai ʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
39 Dai sioorʌ giñvaavoitudadagi vai cascʌdʌ ʌoodami muaagi ʌgai Diuusi ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco dʌmos sioorʌ duaadicudagi mʌsmuaagi dai cascʌdʌ pocaitiadagi sai maitiñvaavoitudai ʌgai gia maiimimu Diuusi ʌʌmadu tʌvaagiamu.

———

40 Dai sioorʌ ʌʌgiditai gʌncaʌcagi aapimʌ ʌgai ʌʌgiditai giñcaʌ aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ ʌʌgiditai giñcaʌ aanʌ ʌgai ʌʌgiditai caʌ gʌrooga ismaacʌdʌ giñootoi.
41 Dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ootosadʌcatai ʌgai, ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi maaquimu ʌmo istumaasi ʌpan duucai gʌñiooquituldiadamiga. Dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ ʌmoco ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi, siaa duutudaitai ʌgai Diuusi, Diuusi maaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai maa ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi.
42 Dai tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaracʌdʌ vasidagi ʌmo avʌsi suudagi ʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai, giñʌʌgiditai caʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ Diuusi maaquimu ʌgai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami, tomasi mosvasidagi ʌmo avʌsi suudagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Dai aidʌsi naatocai gʌrmaamatʌtuli ʌSuusi aatʌmʌ mamatʌrdamigadʌ iji abiaadʌrʌ dai aagida ragai Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi aipaco sicoli oidacami.
2 ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami ʌgʌʌ aqui Jordáñiʌrʌ maisacariʌrʌ daacatadai dai maí vʌʌsi istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi. Amaasi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga siaaco daacatadai ʌSuusi
3 sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.
4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mʌʌcavʌr aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstuma nʌidi dai caʌ.

5 Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai casi istutuidi isnʌaadagi
dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocoda-
gai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌcaidacatadai
catʌtʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi isdu-
catai cʌʌgacʌrʌ gʌvuvacʌi.
6 Baigʌʌliadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
7 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami
aagaitai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Aapimʌ iji mʌʌ oidigana siaaco daacatadai ʌVuaana. Aapimʌ maatʌcatadai sai ʌgai
maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.
8 Aapimʌ iji mʌʌca siaaco daacatadai ʌVuaana. Aapimʌ maatʌcatadai sai ʌgai
maitʌrʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌga dadapacami yuucustai. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai is-
maacʌdʌ cʌʌga dadapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌr raí
baabaquidʌrʌ.
9 Aapimʌ iji mʌʌ oidigana nʌida ʌliditai ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai sʌʌlicʌdʌ
angʌnaagidi sai Vuaana aa duiñdadʌ vaamioma namʌga siʌ aa duiñdadʌ vʌʌsi ʌgaa
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
10 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti aagaitai ʌVuaana:
Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana ʌoodami sai
divia agai aapi daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi
ivuaadamu.
Ascaiti Diuusi.
11 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi oodami saagidaiñdʌrʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ va-
paconaitadai ʌoodami viaa goaa duiñdagai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sitomas-
maascʌdʌ oodami aa duiñdadʌ, dʌmos vaamioma baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ giñnʌidi
dai giñvaavoitudai siʌVuaana.
12 Aidʌsi divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami abiaadʌrʌ ʌoodami gʌnaajagʌi
vaavoituda ʌliditai gocʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga
gʌntʌtʌgitocana.
13 Aidʌsi maiquia divia ʌVuaana Moseesacaru ʌʌmadu ʌgaa Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru dai ooja liivruʌrʌ isducatai Diuusi
divia agaitadai dai gatʌaanʌda agaitadai tami oidigi daama ʌmo imidagai.
14 Dai isaapimʌ vaavoitudagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maatʌmu aapimʌ
isʌrvaavoi isʌVuaana ʌʌpʌga divia iñsaanʌ dai gaaagidimi ansai aanʌ gooquiʌrioma
divia iñagaitadai. Ʌgai idui ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi
ʌʌquioma Eliiasicaru isiduñia agaitadai.
15 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
16 Sivi gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ. Ʌgai ʌpan ducami
ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌaaduñi daidʌ itʌtʌdaiña:
17 “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuañi aatʌmʌ mʌtai aapimʌ
maisoigʌnʌʌli”, astʌtʌdaiña.
18 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai ʌgai aliʌ duudatai gayu-
nanduiña dai tomali ʌmo imidagai maitayʌʌdana istumaasi navamudaga. Mai aapimʌ
pocaitiña sai ʌgai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
19 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai maiduudatai gayunandui dai
gayiʌʌyi mai pocaiti aapimʌ giñparunaitai ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami dai iitʌracami tomasi
tomali ʌmo imidagai mainavamucurui aanʌ, dai ansaidʌ ʌraduuñdʌ tumiñsi vuudami
dai aa soimaasi ivuaadami. Vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi aapimʌ isducatai Diuusi gʌrsoi
Vuaana ʌʌmadu aanʌ sai maatʌna aatʌmʌ istumaasi gʌaagai tʌsiduñiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami siʌʌ soimaasi ivuaadana Corasiiñiʌrʌ
oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami dai siʌʌ soimaa taata agai ʌgai. Ʌsuusi ivuaadana
mui naana maasi gʌgʌrducami Corasiiñiʌrʌ dai Betasaidʌrʌ tai vʌʌscʌrʌ maiʌma du-
ucai gʌntʌtʌgito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascʌdʌ ʌSuusi bagaimi daidʌ
itʌtʌdai:
21 —Soogigi aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌʌ soimaa
taatamu aapimʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ Tiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacatadai maitʌrjudidíu
dai maivaavoitudai Diuusi. Istʌʌgimudai ʌgai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ
aapimʌ ʌgai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai
gʌnaadamudai yuucusi tutuucucami dai gʌncocomaivadamudai mataicʌdʌ dai podu-
ucai tʌʌgidamudai aa oodami iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimassi ivuaada
agai.
22 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai aapimʌ siʌTiiroʌrʌ
dai Sidooniʌrʌ oidacami.
23 Dai aapimʌ judidíu Capernauumʌrʌ oidacami povai ʌnʌlidi mʌsai iimia agai Diuusi
ʌʌmadu baiyoma mʌiimia agai Diaavora ʌʌmadu. Ʌoodami ismaacʌdʌ Sodoomʌrʌ
oidaga maitʌrjudidíu dai maivaavoitudai Diuusi dʌmos isʌgai tʌʌgimudai istumaasi
gʌgʌrducami mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ aidʌ gia Diuusi maiugititudamudai Sodoomʌrʌ
oidacami quiaa oidacamudai oodami Sodoomʌrʌ.
24 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi gʌntaatatuldamu ʌgai aapimʌ
siʌSodoomʌrʌ oidacami —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai Diuusi gʌooga:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai aapi apʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai
oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ismaacʌdʌ poʌlidi isʌrsastudugami, aapi
maatʌtuli mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maatia ʌlidi gʌmamaatʌtuldaraga.
26 Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui —tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.
27 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga
giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ʌgai
ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai maatʌna.
28-29 Vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ caoojogi ʌʌgiditai mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ
gamamaatʌtuldi quiquiuupiʌrʌ, aapimʌ maitʌniibʌstacan tadaga gʌniibʌdaga gomaa-
icʌdʌ, giñvaavoitudavurai dai giñdagito nai aanʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi dai ʌʌgiadavurai
istumaasi gʌnmamaatʌtuldiada aanʌ. Aanʌ maioojodai giñmamaatʌrdamiga dai
maigʌʌducʌdʌ giñʌlidi aanʌ dai gʌniibʌstacan taadacamu aapimʌ.
30 Maisijaiga isʌʌgiada aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga —tʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi tʌtai aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ dai gʌrnoonovicʌdʌ cʌlivaimi aatʌmʌ
dai cuumimi.
2 Vai ʌʌmoco ʌfariseo tʌʌgacai gomaasi potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Dañi gʌmamaatʌrdamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu oigaragai
isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌfariseo.
3 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Canʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai
ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi.

4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña gʌrʌʌqui aaduñicaru Diuusi dai uu ʌpaana
daasdaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi po-
duucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ. Tai vʌʌscʌrʌ vui Davicaru dai uu dai gomaasi
maitʌrsoimaascami.
5 Siʌpʌ canʌidi aapimʌ oojai siaaco oojisi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ saidʌ
ʌpapaali ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aata vuaadana ibʌstaragai tasʌrʌ dai gomaasi
maitʌrsoimaascami.
6 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ cadivia dai vaamioma gʌaagai aanʌ
siʌdudunucami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ.
7 Aapimʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ pocaiti:
“Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ soigʌnʌliadagi aacʌdʌ maisiu mosʌcaasi giñdadaadiadagi naana
maasi istumaasi dai coodadagi tutuuru dai sisiivatu dai giñdadasdiadagi”, ascaiti Di-
uusi. Ismaatʌ caʌcamudai aapimʌ gomaasi aidʌ gia maigʌʌpiʌrʌ vuupadamudai
giñmamaatʌrdamiga. Goovai maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami.
8 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicaami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isaagagi istumaasi ʌpʌduñiagi
ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu.
10 Vai ami cʌaacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai ʌmo novidʌ, vaidʌ
ʌfariseo gaagaitadai istuucʌdʌ gʌʌpiʌrʌ vuaajagi ʌSuusi dai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi ʌmo coocoadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ cho sio?— tʌtʌdai
ʌfariseo.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga cañiiru issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi
ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ?
12 Dai ʌmo oodami vaamioma namʌga isʌmo cañiiru. Poduucai tudu oidaga oigaragai
isivuaadagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami ibʌstaragai tasʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —ʌtʌdai.
Dai mosuuliñi ʌgai gʌnovi tai cacʌʌga duaadicami vii ʌpan duucai ʌgʌmai novidʌ.
14 Amaasi vuvaaja ʌfariseo abiaadʌrʌ daidʌ icaiti:
—Isducatai iduuñimu aatʌmʌ dai muaamu goSuusi —ascaiti.

———

15 Dai aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi, ii abiaadʌrʌ tai mui oodami oí. Taidʌ ʌSuusi
duduaadi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ.
16 Dai aagidi ʌgai ʌoodami sai maiaagaiña sioorʌ ʌgai.
17 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaía sai pocaiti Diuusi:
18 Idi ʌrgiñpiooñiga ismaacʌdʌ ʌco vuusaitu aanʌ.
Dai aliʌ oigʌdai aanʌ goovai dai baigiñʌlidi goocʌdʌ.
GiñIbʌdaga imia agai goovai ʌʌmadu.
Dai goovai aagida agai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Diuusi oigʌldi ʌsoimaasi
ivuaadami.
19 Dai goovai maicocoaada agai oodami dai maiiiñacada agai caayana.
20 Dai duduaaidiada agai ʌcoococoidadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌsoimaasi
ivuaadami.
Dai ʌmo imidagai goovai taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora siaaco tomastuigaco mʌʌcana.
21 Dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoituda agai istumaasi aagai giñpiooñiga dai
poduucai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraaja agai.
Ascaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

———

22 Amaasi mʌtai vaidacai ʌmo cʌʌli mainʌaadami dai muudugami mʌʌca siaaco
daacatadai ʌSuusi. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ʌSuusi duaadi
ʌmuudu tai ʌgai istui isñiooquiagi.
23 Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai gomaasi, daidʌ icaiti:
—Davicaru cajiudadʌ lienʌ goovai ismaacʌdʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isnʌnʌra aatʌmʌ, is-
maacʌdʌ Diuusi daasa agai saidʌ ʌrraícana ʌpan duucai gʌraduuñi Davicaru ʌrraícatadai
—ascaiti ʌoodami.
24 Dʌmos aidʌsi ʌfariseo caʌ gomaasi pocaiti:
—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti
ʌfariseo.
25 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:
—Isʌdudunucami mosaipaco gʌncocoadagi camaitistutuidi isapiagatʌaanʌdagi,
isaipaco gʌncocoadagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ
suuligimu. Dai isaipaco gʌncocoadagi ʌmo adunumʌ vʌʌsi ugitimu ʌgai.
26 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi vuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ poduucai isduu-
cai icaiti aapimʌ ʌgai poduucai ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai.
27 Aapimʌ pocaiti ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvu-
cadadʌcʌdʌ. Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora gu-
vucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ
vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aanʌ ʌʌmadu ʌgai.
28 Baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai
poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana.
29 Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora cascʌdʌ istui isvuvaidagi
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
30 Sioorʌ maitiñvaavoitudadagi ʌgai giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ, sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi
ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai, ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai
maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
31 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi
ʌoodami gʌoigʌldi dai vʌʌsi istumaasi galnaasi ismaacʌdʌ aagadagi oodami
gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa
gʌoigʌldaraga.
32 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌgai
gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa
gʌoigʌldaraga tomali ʌmo imidagai.

———

33 Ispoʌlidi aapimʌ ansai aanʌ ivueeyi Diaavora aa duiñdadʌ mosavʌr gʌntʌgito
nʌijada aapimʌ istumaasi ivueeyi aanʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai istumaasi
ivueeyi aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ maisiu ʌDiaavora aa duiñdadʌ. Poduucai is-
duucai ʌmo uusi cʌʌgaducami cʌʌgaducami iibiatai dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami
maicʌʌgaducami iibiatai. Vʌʌsi uusi cʌʌga gʌmaatʌ iibiadʌrʌ.
34 Aapimʌ ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaadʌrʌ istuidʌna aapimʌ isaagagi
ʌmo istumaasi cʌʌgaducami soimaasi ivuaadatai. Vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai ʌmo oodami
ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.
35 Ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami viaa naana maasi cʌcʌʌgaducami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ
aagai naana maasi cʌcʌʌgaducami. Dai ʌmo cʌʌli maicʌʌ tuigacami viaa naana maasi
soimamaascami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagaiña ʌgai naana maasi soimamaascami.
36-37 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami
dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaa taatatuldamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ

galnaasi ñioocai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami nʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ siduñia aapi ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌoodami maicʌʌga tuutiacami giñaagidi ansaidʌ iduuna ʌmo istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai istumaasi gʌducami mosʌca ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu.
40 Dai poduucai isduucai Joonasi ʌraana daacatadai ʌvatopa gʌducʌdʌ vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi.
41 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai ʌʌqui maitʌrgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami dʌmos aapimʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, ʌÑiñiviʌrʌ oidacami ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi Joonasi aagidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi dai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ.
42 Dai siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌida agadagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isʌooqui ʌʌquidʌ ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai mʌʌ Siipʌrʌ cʌʌga gʌtʌgito ʌgai mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi aagai ʌSalomoñi ismaacʌdʌ ʌrʌmo tʌaanʌdami saitudugami. Dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siʌSalomoñi mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

43-45 Ʌoodami sividadʌ soimaasi ivuaadami ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ibʌadʌrʌ daja ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Siʌʌscadʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ vuusiagi ʌcʌʌliaiñdʌrʌ oidigana aimʌraiña dai gaagaiña siaaco gʌibʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌʌgia ʌgai siaaco povʌ ʌʌlidiña: “Ʌpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña. Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami divia ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii siaaco maitiipu oidacami dai cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga baiduñisicami. Dai amaasi ʌgai aimʌraiña dai vuaapaiña ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, ismaacʌdʌ ʌrvaamioma soimaascami siʌgai. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigʌ vuaadana ʌgai isvaasʌquioma. Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ idi oodamicʌdʌ sividadʌ soimaasi ivuaadami, ʌgai maitiñʌʌgiditai caʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

46 Daidʌ ʌSuusi quiaa ñiooquiditadai ʌoodami aidʌsi ami dada ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ. Dʌmos quiidigana guucacatadai ʌgai dai nʌida ʌliditadai ʌSuusi.
47 Tai ʌmoco aagidi ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌaatagida ʌlidi —tʌtʌdai.
48 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi giñvaavoitudaitai tomasi ʌrgiñdaada dai giñsusuuculi —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 Amaasi gʌrvui nʌnʌava ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai ʌoodami:
—Idi ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi.
50 Tomasioorʌ sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai ʌʌpʌ ʌrgiñaaduñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Λgai vaa tasʌrʌ ii ʌgai ami quiiyaiñdʌrʌ dai mʌʌ gʌʌ suudagi ugidiana daiva.
2 Tai mui oodami gʌnʌmpagi ami siaaco daacatadai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi ʌmo vaarcu ʌraana vaa dai ami daiva. Tai vʌʌsi ʌoodami anaasi gʌʌ suudagi ugidiana vii.
3 Tai naana maasi istumaasi mamaatʌtuli ʌSuusi cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Λmo ʌsadami gaʌsimu
4 dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui tʌligi voiyʌrʌ suuli tai dada ujuurugi dai uu.
5 Tai aa tʌligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucatadai gʌʌpi dʌvʌʌrai. Tai otoma vuvaja ʌtʌligi maituucavi dʌvʌʌracatadai ʌdʌvʌʌrai cascʌdʌ.
6 Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai ʌgai cascʌdʌ.
7 Aa tʌligi vasoi saagida suuli taidʌ ʌvasoi maidagito isgʌʌliagi.
8 Tai aa tʌligi cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ali ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa vaicobai litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ. Dai aa asta ʌmo coobai dan baivustaama litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ.
9 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi ñiooquidi gooodami cuentocʌdʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
11 Tai ʌgai gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa maiviaa oigaragai ismatiagi.
12 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi tomasi palʌʌpi maatʌ ʌgai aanʌ vʌʌscʌrʌ maitʌgitoldamu istumaasi maatʌ ʌgai.
13 Cascʌdʌ gʌnñiooquidi aanʌ cuentocʌdʌ. Λgai canʌidiña istumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai cacaʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi.
14 Λgaicʌdʌ casi ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti:
Caʌcamu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali ʌmo imidagai maimaatʌ caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos maimaatʌ nʌijadamu.
Ducami iscuupicagi gʌnvuupuji. Aapimʌ maitipʌlidi isvaavoitudagi cascʌdʌ.
15 Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
Tomali maitʌntʌgito caʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi tomali maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌlidi dai camaisoimaasi ivuaadagi isaanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.
Astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌIsaía sai potʌʌna.
16 Dʌmos Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga gia nʌidiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ dai mʌsai caʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigʌnʌlidi aapimʌ.
17 Sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aa oodami cʌʌ tuutiacami nʌida ʌliditadai istumaasi nʌidi aapimʌ dʌmos mainʌidi. Λgai caʌca ʌliditadai dʌmos maicaʌ.

———

18 Caʌcavurai aapimʌ istʌiya iñʌlidi aanʌ aagaitai ʌsadami.
19 Ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai istumaasi Diuusi ipʌlidi issoiñagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maimaatʌ caʌ ʌgai vaa ʌrʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli. ΛDiaavora didivai dai maitʌgitoldi Diuusi ñiooquidʌ.

20 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ
caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña,
21 dʌmos maisiguupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña chiʌʌqui tasai
dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ vai cadadagitoi
gʌnvaavoidaraga.
22 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ vasoi saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ
caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai mostʌgitocana tumiñsiʌrʌ dai istumaasi tʌgito vʌʌsi tasai
dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai
ʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ maiiibiatai.
23 Dʌmos ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌpan ducami ʌoodami
ismaacʌdʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ
mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami iibiadʌ. Ʌʌmoco ʌrʌpan ducami ʌtʌligi
ismaacʌdʌ cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ dai aa ʌrʌpan
ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji vaicobai litro dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ
iibaji ʌmo coobai dan baivustaama litro —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌpan ducami aidʌsi ʌmo
oodami ʌi tʌligi cʌʌgaducami gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ coi ʌgai ʌʌmadu gʌpipiooñiga tai tucarʌ divia ʌmo saayudʌ ʌʌsʌcami
dai tʌligi saagida ʌi ʌgai vasoi dai ʌpamu nora.
26 Dai aidʌsi cagʌʌ ʌtʌligi dai muuradagai moguucacatadai ʌvasoi ʌʌpʌ.
27 Amaasi iji ʌpipiooñigadʌ dai mʌʌ aagidi gʌaamu dai potʌtʌdai: “Cʌliodami ʌi aapi
tʌligi cʌʌgaducami. ¿Siaadʌrʌ vuvaja idi vasoi?” astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Ʌmoco giñsaayu ʌi gomaasi”, astʌtʌdai. Amaasi
ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai: “¿Ipʌlidipʌsi isiimia aatʌmʌ dai vooponagi ʌvasoi?” astʌtʌdai
ʌpipiooñigadʌ.
29 “Cho”, astʌtʌdai ʌgai. “Isvoopona aapimʌ ʌvasoi vooponan tada aapimʌ ʌtʌligi ʌʌpʌ.
30 Baiyomavʌr dagito vai vʌʌsi baigʌduuna vʌrai amaasi iimi dai ʌʌpʌga voopona
ʌvasoi dai mʌida dai gooquiʌrʌ voopona ʌtʌligi dai baitua giñtroojogʌrʌ”, astʌtʌdai
ʌaamudʌ gʌpipiooñiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami
isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipacoga imʌi oidigi daama dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi
ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpa maasi coravi caidʌ ismaacʌdʌ ʌi ʌmo oodami
gʌdʌvʌʌragana.
32 Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama ismaacʌdʌ gʌʌsai. Vai gʌgʌrʌ
dai gʌgʌrʌ mamartai. Dai asta ujuurugi daivʌi dai ami maamaradʌrʌ coocosatai
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ ʌʌpʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami
isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipaco imʌi oidigi daama, dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, gomaasi ʌrʌpan ducami navaiti
ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui vaica muuli tʌligi tuicami tai copoda. Vʌʌsi tui saagida
ii ʌnavaiti dai poduucai vʌʌsi aipacoga oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.

———

34 Vʌʌsi gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ dai tomastuigaco mamaatʌtuldiña
ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ.

35 Aidʌsi poduucai ivuaadana ʌSuusi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:
Ñiooquidamu aanʌ ʌoodami cuentocʌdʌ.
Aagidamu aanʌ naanʌ maasi istumaasi ismaacʌdʌ maimaatʌ tomali ʌmo oodami
mosʌʌgi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.

———

36 Amaasi ʌSuusi diosagi ʌoodami dai vaa ʌmo quiiyʌrʌ tʌtai ami miaadʌrʌ guuquiva
aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento ʌvasoi ismaacʌdʌ gʌʌi tʌligi saagida —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
37 Amaasi ʌSuusi povai gʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ ʌi ʌtʌligi.
38 Daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌrʌpan ducami ʌoidigi. Daidʌ ʌtʌligi ʌrʌpan ducami ʌoodami
ismaacʌdʌ gʌndagito sai Diuusi soicʌiña iscʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai daidʌ ʌvasoi ʌrʌpan
ducami ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
39 Daidʌ giñsaayu ismaacʌdʌ ʌi ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌDiaavora. Ʌyoovaragai ʌrʌpan
ducami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi. Dai ʌpipiooñi ismaacʌdʌ voopoi ʌtʌligi ʌrʌpan ducami
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
40 Poduucai isduucai ʌvasoi gʌvoopo dai gʌmʌmʌji poduucai ʌʌpʌ ʌpʌduñia agai
siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
41 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ootosamu giñtʌtʌaañicaru siʌmpaidamu ʌgai
vʌʌsi soimaasi ivuaadami dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldi aa vai ʌcovai
vuvaidana ʌgai sai camaiʌʌmadu daraajana ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ soicʌi sai cʌʌga
gʌntʌtʌgitocana.
42 Dai mʌʌca taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora ootosamu Diuusi ʌgai sisuaanʌdamu
ʌgai dai aliʌ soimaa taatacamu.
43 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dadadacʌda agai ʌgai
ʌpan duucai tasai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi gʌrooga. Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca
istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai ʌʌgiadavurai.

———

44 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ tumiñsi yaasapicami ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌpamu yaasa anaasi. Dai
baigʌʌliditai imʌi dai gagara vʌʌsi istumaasi viaacatadai dai gasavʌʌli ʌdʌvʌʌrai.

———

45 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami
ʌmo riicugami ismaacʌdʌ gaagaimi soorʌ viaa aali ojoodai namʌacami.
46 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmoco ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo odai vaamioma namʌacami sivʌʌsi
ʌgaa ii ʌgai dai gagaara vʌʌsi gʌvustuidaga dai gasavʌli ʌali odai.

———

47 Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo gʌʌ
vatopa vuicarui ismaacʌdʌ dadaitudai ʌvatopa vuudami ʌgʌʌ suudarʌ dai vuuyi mui
naana maasi vatopa.
48 Siu duucu suudagi ʌvatopa vuicarui ʌvatopa vuudami bʌʌ ajioopai gʌʌ suudagi
ugidiana dai ami dadarʌi dai ʌcovai vuvaidi ʌvatopa cʌcʌʌgaducʌdʌ dai asarʌrʌ tueeyi
dai maigovai suuligai ʌvatopa maicʌcʌʌgaducʌdʌ.
49 Poduucai ʌpʌduñia agai ugitʌcai oidigi. Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dadimu dai
ʌcovai vuvaidamu ʌoodami soimaasi ivuaadami dai ʌgai ismaacʌdʌ camaitʌrsoimaasi
ivuaadami.
50 Dai maigovai suuligamu ʌsoimaasi ivuaadami taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora
sisuaanʌdamu ʌgai dai soimaa taatacamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———
51 Amaasi ʌSuusi gʌrtʌcacai dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Maatʌmʌs caʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tai aa noragi aatʌmʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ tʌaanʌdami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
52 Amaasi ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ istumaasi aagai judidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌ maatʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aanʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌgai gia cabai gʌnduuduna isaagidagi aa Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———
53 Aidʌsi naato gʌraagidi ʌSuusi ʌcuento ii abiaadʌrʌ
54 gaamucu siaaco gʌʌ ʌgai. Dai judidíu quiuupaigadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Taidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai istumaasi gʌgʌrducami?
55 Idiavʌr ʌuusi ivisumadami maradʌ dai María ʌrdʌʌdʌ. Dai susuuculidʌ ʌrJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi.
56 Dai susuuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai vʌʌsi imaasi? —caiti ʌoodami.
57 Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baacoican tada ʌoodami ʌgai vui. Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
58 Daidʌ ʌSuusi maitidui mui naana maasi gʌgʌrducami ami. Ʌoodami maivaavoitudaiña ʌgai cascʌdʌ.

14

———
1 Aidʌ tuigaco ʌEroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ dai maí istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.
2 Daidʌ ʌEroodʌsi aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai dai potʌtʌdai:
—Gooviava ʌrVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami dai caduaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai daidʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —astʌtʌdai ʌEroodʌsi.
3 Ʌ Eroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui vuurana cadeenacʌdʌ. Ʌ Erodiiasi ʌrduñidʌcatadai. Ʌ Erodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili ʌEroodʌsi suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
4 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
5 Eroodʌsi aidʌ otoma muaa ʌliditadai ʌVuaana dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. Ʌoodami vaavoitudai isʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ.
6 Dʌmos tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi idui ʌgai ʌmo vagimi dai ʌmo ali tʌji Erodiiasi maradʌ vaa dai gatuudai ʌvapaidadʌ vuitapi vaidʌ ʌEroodʌsi aliʌ oojoidi tuudaidadʌ ʌali tʌji.
7 Daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali tʌji:
—Maatʌ Diuusi nai gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtañiagi —astʌtʌdai.
8 Amaasi ii ʌgai siaaco daacatadai ʌdʌʌdʌ taidʌ ʌdʌʌdʌ aagidi istumaasi tañia ʌgai ʌEroodʌsi. Dai ʌpamu divia ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Giñmaacañi ʌmo aasocoliʌrʌ moodʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña ʌoodami —astʌtʌdai ʌali tʌji.

9 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soi gʌʌli. Dʌmos caaagiditadai ʌgai sai maatʌ Diuusi sai maquia
agai ʌʌgi istumaasi tañia ʌgai. Daidʌ ʌvapaidadʌ caʌcatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
10 Amaasi gatʌjai ʌEroodʌsi mʌsai guicutana ʌVuaana cusivodʌ amʌʌ maisacariʌrʌ.
11 Boodʌrʌ ʌmo aasocoliʌrʌ vuaa dai maa ʌali tʌji, taidʌ ʌali tʌji maa gʌdʌʌ.
12 Amaasi dada ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ dai mʌʌ bʌi ʌVuaana tuucugadʌ dai
bʌʌcai dai yaasa. Dai gooquiʌrʌ iji siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi istumaasi ʌpʌdui.

———

13 Aidʌsi maí ʌSuusi gomaasi ii abiaadʌrʌ ʌmo vaarcuʌrʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco maitiipu
oidacami. Dʌmos ʌoodami maí isii ʌSuusi, gooquiʌrʌ iji aali quiiquiaiñdʌrʌ. Dʌmos ʌgai
dʌvʌʌrapi sʌʌli iji.
14 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ ʌgai mui oodami dai soigʌʌldan tada
ʌgaicʌdʌ, dai duduaadi ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ vaidaticatadai ʌgai.
15 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ ʌSuusi
mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Casiat urui dai tomali ʌmaadutai maioidaga tanai. Ootosañi gooodami vai iimʌna
aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasavʌdana cuaadagai dai gaugaana —tʌtʌdai
aatʌmʌ ʌSuusi.
16 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
17 Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Mosʌca taama paana dai gooca vatopa viaa aatʌmʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
18 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovai avʌr giñvuaapida —gʌrtʌtʌdai.
19 Dai amaasi ʌgai aagidi ʌoodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi ʌSuusi vui
ʌtaama paana dai tai nʌnʌava tʌvaagiamu dai gamamagi dai saasasacai gʌrmaa aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ tʌsai taacogidana ʌoodami.
20 Dai vʌʌscatai gauu dai tataascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca
aasarai susudacami saasaquigadʌ ʌpaana ʌʌmadu vatopa.
21 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrtaama milicatadai, dai ʌcovai ooqui dai aali.

———

22 Taidʌ ʌSuusi gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌsai tʌʌtʌidʌna vaarcuʌrʌ dai
dʌgavunʌna vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌʌpʌga isʌgai dai ʌgai dioosaidimi ʌoodami quiaa.
23 Dai aidʌsi cadioosagi ʌgai ii ʌmo tuvidacamu dai ʌʌgi gamamada agai. Dai aidʌsi
cadidiaimi ʌSuusi quiaa ʌʌgi daacatadai amʌʌca.
24 Daidʌ ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi. Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ vustai
ʌʌvʌʌli dai tai vapañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba astʌcʌi.
25 Dai casiaalimodʌ ʌSuusi cayoga gʌraayitadai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ mossu-
udagi daama imʌitadai ʌgai.
26 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai aliʌ duduaadimu aatʌmʌ dai
ijiiña daidʌ icaiti:
—Gooviava ʌrʌmo suiñali —caiti aatʌmʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi gʌrñiooqui dai povʌrtʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaam ʌnʌliada aanʌana. Maitavʌr duduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
28 Amaasi ʌPiiduru ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami isʌraapi giñtʌaañiñi isimia aanʌ suudagi daama dai mʌʌca gʌajiagi
—tʌtʌdai Piiduru.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giimi tudu —tʌtʌdai.
Amaasi tʌvai ʌPiiduru vaarcuaiñdʌrʌ dai gʌaagacai aimʌrai suudagi daama dai mʌʌ
vuidʌrʌ ajia agai ʌSuusi.

30 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ cavami ʌvʌʌlimi aliʌ duaadimu, dai casuudagi uta vaaquimi
dai iiña daidʌ itʌi:
—Tʌaanʌdamiccʌʌgacʌrʌ igiñvuusaida —caiti ʌgai.
31 Taidʌ ʌSuusi otoma bʌi novidʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipʌsi maicʌʌga giñvaavoitudai? —tʌtʌdai
ʌgai.
32 Aidʌsi tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌSuusi otoma gʌʌʌpitu ʌvʌʌli.
33 Amaasi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaarcuʌrʌ daraajatadai gʌrtootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi
vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapi apʌrmaradʌ Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.

———

34 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌriʌrʌ.
35 Dai aidʌsi maí ʌoodami isʌgai ʌrSuusi otoma aagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
Taidʌ ʌoodami otoma vuaa vʌʌsi ʌcoococoidadʌ ami siaaco daacatadai ʌSuusi.
36 Daidʌ ʌoodami daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—GʌdagitoñI tʌtai taata aatʌmʌ gʌyuucusi tomasi ugidiana gʌyuucusi taata aatʌmʌ
—tʌtʌdai ʌoodami.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ taata yuucusidʌ duduaadicami vii.

15

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada, daidʌ itʌtʌdai:
2 —¿Tuisidʌ maitivueeyi gʌmamaatʌrdamiga istumaasi gʌrviituli gʌrʌʌqui aaduñicaru
dai maitʌrʌpan duucai vapaconai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tʌtʌdai
ʌgai.
3 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi aapimʌ maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi Diuusi baiyoma ʌʌgidi aapimʌ istu-
maasi gʌnviituli gʌnʌʌqui aaduñicaru?
4 Mospoduucai icaiti Diuusi: “Siaavʌr duutuada gʌndʌʌdʌ”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Sioorʌ
maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui, ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti
Diuusi.
5 Dʌmosaapimʌpocaitiñasaiʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ:
“Maitan istutuidi isgʌnsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ vʌʌsi istuma viaa aanʌ ʌrDiuusi aa
duiñdadʌ vʌʌtarʌ”.
6 Dai ispotʌiya ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai issoicʌdagi gʌooga
siʌpʌ gʌdʌʌ. Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi
ducami isiʌrʌmo istumaasi maicʌʌgaducamicagi. Dai baiyoma ivueeyi aapimʌ itumaasi
gʌnviituli gʌnaaduñicaru.
7 Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi
aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ʌgai ooja istumaasi
aagidi Diuusi dai poduucai ooja:
8 Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
9 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui baiyoma gamamaatʌtuldi aapimʌ istumaasi
oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
10 Amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai miaadʌrʌ guuquivana daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavuraidaicʌʌgamaatʌcaʌca:
11 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ
cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui

naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami —tʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌsi isaliʌ baacoi ʌfariseo caʌcai istumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
13 Dʌmos ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Tomastuma mamaatʌtuldiaragai istumaasi gamamaatʌtuldiadagi oodami ismaacʌdʌ maitʌrDiuusi mamaatʌtuldaragadʌ vʌʌsi gomaasi ugitimu.
14 Dagitovurai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi. Ʌgai ʌpan ducami ʌmoco mainʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi ʌmai mainʌaadami, isvaidaquia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ suuligian tada ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento —tʌtʌdai ʌPiiduru.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ?
17 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai vʌʌsi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi oodami gavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi?
18 Dʌmos istumaasi aagai oodami ʌgai gia gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi, gomaasi ʌgai dai soimaasi iduiñtuldi oodami.
19 Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai gomuaaragai, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai goʌʌsidaragai, dai goyaatagidaragai, dai goñiooquidaragai.
20 Vʌʌsi gomaasi ʌristumaasi soimaascami. Dʌmos isʌmo oodami maivacuanagi gʌnoonovi poduucai isduucai ivueeyi ʌfariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi maitʌrsoimaasi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gamu Tiiroamu dai Sidooniamu.
22 Tai ʌmo ooqui Cananeeaiñdʌrʌ divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai iiña ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aanʌ anvaavoitudai sai aapi ʌrDavicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ nʌnʌracatadai aatʌmʌ daidʌ ʌrraícamu aapi. Ali tʌji giñmara sʌʌlicʌdʌ soimaa taataca viaacatai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Soigi gʌʌlda dai duaaida —tʌtʌdai ʌooqui.
23 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dada dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Ootosañi idi ooqui mosʌrgooquiʌrʌ aimʌraiña goovai dai iiñacaiña —tʌtʌdai aatʌmʌ.
24 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanʌ ʌgai ñiooquidʌ mosʌca judidíu. Ʌgai ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui miaadʌrʌ cʌquiva dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñsoiñañi —tʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmaamara tascalidʌ dai oidiadagi googosi —tʌtʌdai ʌgai.
27 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi cuaadana vʌʌsi istumaasi gʌʌsʌi meesagadʌaiñdʌrʌ sosiaacami, cascʌdʌ tomasi maitʌrjudíu aanʌ giñsoiñañi aapi sivi —tʌtʌdai ʌooqui.
28 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapi ooqui aliʌ cʌʌga vaavoitudai, cascʌdʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi ipʌlidi aapi —tʌtʌdai.
Dai aidʌ todian duucai ʌooqui maradʌ dueeyi.

———
29 Taid∧ ∧Suusi ii abiaad∧r∧ dai ugidiana daivusai ∧g∧∧ suudagi dai ∧mo giidian t∧sai
dai ami daiva.
30 Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai chuchuecogami dai momochugami dai
main∧n∧aadami dai mumuudugami dai mui naana maasi coococoidad∧. Daid∧ ∧Suusi
∧∧casod∧ abaana tuaa ∧coococoidad∧ tai ∧gai duduaadi.
31 Dai poduucai ∧oodami mait∧∧ istumaasi g∧nt∧t∧gituagi t∧∧gacai is∧mumuudu
ñioocai dai duduaad∧cai ∧momosiuc∧d∧ ∧∧p∧, dai ajioopaitai ∧chuchuecoc∧d∧, dai
n∧n∧aavacai ∧main∧aadami. Daid∧ ∧oodami g∧naagacai siaa duutudai g∧rDiuusiga.

———
32 Amaasi ∧Suusi g∧rvai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧gai daid∧ ∧p∧rt∧t∧dai:
—Soigiñ∧lidi aan∧ idi oodamic∧d∧ caaayi vaica tasai istami giñ∧∧madu daraaja goovai
dai maiviaa istuma ugiagi. Dai maiootosa iñ∧lidi aan∧ sai noonoig∧na goovai maitauga-
cai, susuiquituan tada goovai voiyamu —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
33 T∧tai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ it∧t∧dai ∧Suusi:
—Ducatai t∧∧gimu aat∧m∧ cuaadagai mos∧∧qui oodami v∧∧tar∧, dai tami maioidaga
tomali ∧mo oodami —t∧t∧dai aat∧m∧.
34 Taid∧ ∧Suusi pov∧rt∧t∧dai:
—M∧∧qui paana viaa aapim∧ —g∧rt∧t∧dai.
T∧tai aat∧m∧ it∧t∧dai:
—Cuvaracami paana dai chi∧∧qui vatopa —t∧t∧dai aat∧m∧.
35 Tai amaasi ∧Suusi aagidi ∧oodami sai d∧v∧∧rapi daraivana.
36 Dai ∧gai vui ∧cuvaracami paana dai ∧vatopa dai gamamagi dai gooqui∧r∧ saasarai
dai g∧rmaa aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧gai t∧tai aat∧m∧ taacogi ∧oodami.
37 Tai v∧∧scaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquir∧ ∧mpagi cuvaracami aasarai
ismaac∧d∧ baivito.
38 Daid∧ ∧oodami ismaac∧d∧ gauu ∧rmaacova miilicatadai, dai ∧covai ooqui dai aali.
39 Dai gooquir∧ ∧Suusi dioosagi ∧oodami dai vaarcu∧r∧ vaa dai iji aat∧m∧ gamu
Magadaalamu.

16

———
1 Taid∧ ∧fariseo ∧∧madu ∧saduseo m∧∧ n∧idamu ∧Suusi mosn∧ijada ∧liditai astuma
duuna ∧Suusi gaagaitadai ∧gai isducatai g∧pi∧r∧ vuaajagi dai aagidi said∧ iduuna ∧mo
istumaasi g∧ducami Diuusi guvucadad∧c∧d∧.
2 Tai ∧gai aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Si∧∧scad∧ urunoco v∧∧gicagi icomai aapim∧ icaitiña sai c∧∧gaduca agai tasai.
3 Dai si∧∧scad∧ quiaamoco v∧∧gicagi icomai aapim∧ icaitiña sai maic∧∧gaduca agai
tasai. Aapim∧ aagaiña ∧mo istumaasi dai ∧mamaasi ivuaadana. C∧∧ga maat∧ n∧idi
aapim∧ oidigi si∧∧scad∧ duuduquia aagadagi dai si∧∧scad∧ maiduuduquia agadagi
d∧mos maimaat∧ n∧idi aapim∧ istumaasi ∧p∧vueeyi sivi oidigi daama.
4 Aapim∧ sivi oidacami ∧rsoimaasi ivuaadami dai maivaavoitudadami dai giñt∧aan∧i
aapim∧ isiduñia aan∧ ∧mo istumaasi g∧ducami dai poduucai n∧ijada ∧lidi aapim∧ sabai
aan∧ ∧r∧Cristo ismaac∧d∧ n∧n∧ra aapim∧ d∧mos mait∧∧gimu aapim∧ ∧mai istumaasi
g∧ducami mos∧caasi ∧istumaasi g∧duc∧d∧ ismaac∧d∧ idui Diuusi ootosacai Joonasi
gamu Ñiñiviamu —t∧t∧dai ∧Suusi.
Dai anaasi viaa ∧gai dai ii.

———
5 Dai aid∧si aat∧m∧ ∧Suusi mamaat∧rdamigad∧ vaasmocorad∧r∧ d∧gavusai t∧gito
ismaivuucaticatadai paana.
6 Amaasi ∧Suusi pov∧rt∧t∧dai:

—Gofariseo navaitigadʌ dai gosaduseo navaitigadʌ maicʌʌgadu —gʌrtʌtʌdai.
7 Tʌtai aatʌmʌ gʌraagacai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—Maivuucati aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —caiti aatʌmʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maivuucati paana? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
9 ¿Maitamʌsquiaa maatʌ nʌidi tomali maitʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami taama paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
10 ¿Tomali maitamʌstʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
11 ¿Ducatai maitʌntʌgito caʌ aapimʌ aidʌsi gʌnaagidi aanʌ mʌsai gʌnnuucadacana ʌfariseo navaitigadʌ dai ʌsaduseo navaitigadʌ aanʌ maiaagaitadai paana? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi gia maatʌ caʌ aatʌmʌ isʌSuusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai ʌsaduseo sai maicʌʌgadu.

———

13 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi aayi Sesarea Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ gʌrtʌcacai daidʌ pʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dʌmos ʌoodami, ¿voorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
14 Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Λʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaanacaru ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrJeremiiasicaru siʌʌpʌ ʌmai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
15 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌ moorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Aapi apʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aapi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai ʌPiiduru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi Simuñi, Joonasi maradʌ tomali ʌmo oodami maitʌmaatʌtuli gomaasi mosʌca Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiana daja ʌgai gia gʌmaatʌtuli gomaasi.
18 Dai aanʌ angʌaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai oodami ansai aanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai muidutai giñvaavoituda agai dai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ, dai tomasi coiyagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ʌpamu duduaacamu vʌʌscatai.
19 Dai aanʌ gʌmaaquimu ʌmo sʌʌlicami pai aagida ʌoodami sai sioorʌ giñvaavoitudagi soicʌda aagai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana Diuusi vai poduucai tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama maidagitomu aanʌ isvaquia ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquia tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Amaasi ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrdaí aatʌmʌ mamaatʌrdami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai siʌgai ʌrʌCristo.

———

21 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi gʌaagacai gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdami sai ʌgai viaacatadai isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai gʌraagidi ʌSuusi sai ʌgai muaa agaitadai dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca agaitadai.
22 Amaasi ʌPiiduru ʌcovai vaidacai dai vui ñiooquimi daidʌ itʌtʌdai:
—Chu cʌliodami Diuusi maitipʌldana dai maitʌdagitona. Tomali ʌmo imidagai maitiʌpʌduuna imaasi —tʌtʌdai ʌPiiduru.

23 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Maitigiñʌʌmadu aimʌrda aapi Diaavora giñsobicʌi aapi. Aapi pocaiti sai maitʌaagai isivuaadagi aanʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ:
—Isʌmaadutai giñʌʌgiada ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi dai gʌaagai isvʌʌs tasai baigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda ʌgai giñvaavoitudaitai daida giñʌʌgiadagi.
25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌliadagi ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu, dʌmos sioorʌ baigʌducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu.
26 ¿Tumaasi ʌrsoiñi ʌmo oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama vai iibʌadʌ imiagi Diaavora ʌʌmadu? Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaaanamʌquidagi dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi.
27 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divimu ʌmaadu mui Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai giñooca dadadaquigadʌ gʌrsicoli dadadaquida agai. Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi ʌgai nʌidamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
28 Sʌʌlicʌdʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ tami guuca dai maicoiya agai asta siʌʌscadʌ tʌʌ goovai ismaasca iñagai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi Diuusi ʌʌmadu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———
1 Daidʌ ʌSuusi bonaadami tasaicʌdʌ vaidacai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana Jacovo suculidʌ ʌmo tʌca giidiana.
2 Dai ami ʌSuusi ʌmapʌdui vuitapi gʌmamaatʌrdamiga. Dai vuivasadʌ dadadaquitu ʌpamaastu tasai, dai yuucusidʌ cʌʌga tootuatu.
3 Dai todian duucai tʌʌ ʌgai Eliiasicaru ʌʌmadu Moseesacaru vai gaaatagaitadai ʌʌmadu ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ isipʌliada aapi tʌtai duuñi vaica uucusai, ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
5 Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai divia ʌmo icomai dadadacʌdami dai iiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai. Tai icomiaiñdʌrʌ caidatu ʌmo ñiooqui daidʌ icaiti:
—Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ. Ʌʌgiadavurai aapimʌ —ascaiti ʌñiooqui.
6 Moscaʌcai ʌmamaatʌrdami ʌñiooqui dʌvʌʌrapi cuiiqui dai aliʌ duduaadimu.
7 Amaasi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Vaapaigivurai aapimʌ maitavʌr duduaadimu —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Dai aidʌsi aipaco nʌnʌava ʌgai camaitʌʌ ʌgai ʌcʌcʌʌli mosʌca ʌʌgi ʌSuusi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌgʌʌ giidiaiñdʌrʌ ʌSuusi dai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr aagiada tomali ʌmaadutai istumaasi tʌʌ aapimʌ asta siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ saidʌ ʌEliiasicaru viaacatadai isdiviagi ʌʌpʌga isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai Eliiasi viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai baiduñiagi oodami iibʌadʌ.
12 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai cadivia Eliiasi dai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ maimaí dai soimaa taatatuli ʌgai isducatai ipʌli. Poduucai ʌʌpʌ ʌoodami sividadʌ soimaasi giñtaatatuldamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

13 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ maatʌ caʌ isʌSuusi aagaitadai ʌVuaana ismaacʌdʌ
vapaconaitadai ʌoodami.

———

14 Dai aidʌsi aayi ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌoodami ʌmo cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva
ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
15 —TʌaanʌdamiSoigi gʌʌlda aapi giñmaracʌdʌ. Susuiquitʌrʌi ʌgai dai aliʌ soimaa
taatamai. Muiyoco imidagai taiyʌrʌ gʌgʌsʌi dai suudarʌ.
16 Tami vuaapi aanʌ gʌmamaatʌrdamiga ismaacʌdʌ tami vii tai goovai maitistui
isduaaidagi —tʌtʌdai ʌcʌʌli.
17 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catʌvʌpi gʌnʌʌma
daja aanʌ mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ maitiñvaavoitudai. Aliʌsi ʌroojodaragai aapimʌ. Baigovai
avʌr giñvuaapidi goali gʌʌli —gʌrtʌtʌdai.
18 DʌmosʌSuusi aagidi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ sai dagitona ʌali gʌʌli dai camaiʌʌmadu
daacana. Tai ʌgai vuusai ʌali gʌʌliaiñdʌrʌ, tai ʌali gʌʌli todian duucai duaadicami vii.
19 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aatagi ʌgai ʌʌgi dai tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvuusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
20 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ maicʌʌga giñvaavoitudai cascʌdʌ. Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Sai
iscʌʌga giñvaavoitudadamudai aapimʌ aidʌ gia istutiadamudai aapimʌ isivuaadagi istu-
maasi tomasi sʌʌlicʌdʌ sijaiga.
21 Gomaa Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ
avʌnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi gʌrʌmpaidimi Galileeʌrʌ taidʌ ʌSuusi
povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida aagai aa oodami
23 siʌgai giñmuaamu dʌmos vaica tasaicʌdʌ duaacamu aanʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtaialiʌsoigʌrʌʌli aatʌmʌ imaasicʌdʌ.

———

24 AidʌsiaayiʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ Capernauumʌrʌ ʌtumiñsi vuudami ʌgʌʌ quiuu-
paigadʌrʌ judidíu iji siaaco daacatadai ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—¿Gʌmamaatʌtuldadamigaisgamaacai ʌʌpʌ tumiñsi ʌgʌʌ quiuupai vʌʌtarʌ?
—astʌtʌdai ʌtumiñsi vuudami.
25 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai.
Amaasi utudama vaacʌcai ʌPiiduru quiiyʌrʌ ʌSuusi ʌʌpʌga ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapi? ¿Maacʌdʌoodamitaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami tumiñsi, ʌʌgi
gʌnaaduñi sisibʌacoga oidacami? —tʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—ʌsibʌadʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Amaasi aaduñdʌ maitʌaagai ismamaacadagi tumiñsi.
27 Dʌmosvʌʌscʌrʌ maaquimu aanʌ tumiñsi vai poduucai maibaacuagi ʌtumiñsi vuu-
dami. Imiñi aapi ʌgʌʌ suudagi ugidiamu dai daituda ʌmo babaidacarui dai vuusaida
ʌvatopa ismaacʌdʌ ʌʌpʌga bʌiya gobababaidacarui. ʌgai vatopa tʌñiʌrʌ tʌʌgimu aapi
tumiñsi. ʌtumiñsi gʌraimu isgaaanamʌquida aanʌ dai aapi ʌʌpʌ. Bʌcaiñiaapidaimʌʌca
aa namʌquida —tʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi aapi vʌʌsi oidigi daama maascʌdʌ aatʌmʌ gʌmamaatʌrdamiga vaamioma gatʌaanʌda ragai? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
2 Amaasi ʌSuusi vaí ʌmo ali dai gʌrsaagida cʌi,
3 dai povʌrtʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi ʌpan duucai idi ali poduucai gia maiiimimu aapimʌ siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Poduucai gia ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi ʌpan duucai idi ali.
5 Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami ʌgai gia giñoigʌdai aanʌ.

———

6 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌmoco ismaacʌdʌ utudama giñvaavoitudagi siooma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuana vulidagi ʌmo gʌʌ mauturui dai gʌʌ suudarʌ daitudagi.
7 Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌgadu oodami vʌʌtarʌ isoidacagi naana maasi ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldiadagi ʌoodami. Vʌʌscʌrʌ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami dʌmos soimaasi taatamu ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldiadagi ʌoodami.
8 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami gʌnovicʌdʌ siʌʌpʌ gʌʌcasocʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliada ʌgai ismainovʌ siʌʌpʌ maiʌcaso dai maisiu Diaavora ʌʌmadu imiagi.
9 Dai isʌmaadutai iduñia ʌliada ʌmo istumaasi soimaascami gʌvuupujicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliada ʌgai ismaivuupuju. Siooma ʌrcʌʌgai ispoʌliada ʌgai ismaivuupuju dai maisiu Diaavora ʌʌmadu imiagi.

———

10 Cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada aapimʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñvaavoitudagi. Aanʌ angʌnaagidi sai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja Diuusi ʌʌmadu cʌʌga nuucada ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai tami oidigi daama.
11 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divia dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami ʌgai ʌrsibʌ iimiadʌ Diuusi vʌʌtarʌ.
12 Isʌmaadutai viaacagi ʌmo siento cañiiru vai sibʌ imiagi ʌmoco siaadʌrʌ maianaasi viaana ʌgai ʌgaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ʌsibʌimiaadʌ.
13 Dai istʌgiagi sʌʌlicʌdʌ vaamioma baigʌʌliatugadagi ʌgaicʌdʌ siʌgaa ismaacʌdʌ maisibʌ iimiagi.
14 Poduucai ʌʌpʌ Diuusi gʌrooga tʌvaagiʌrʌ daja dai ʌgai maitipʌlidi isiimiagi Diaavora ʌʌmadu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.

———

15 Isʌmaadutai soimaasi duiñdagi ʌmai, ʌgai gʌaagai isaagidagi ʌʌgi ʌgai sai soimaasi duñi. Dai isʌgai cʌʌga baiduñia ʌliadagi ñiooqui aidʌ gia ʌrgʌnaadunumʌcamu ʌgai.
16 Dai isʌgai maibaiduñia ʌliadagi aidʌ gia gʌaagai isvaidaquiagi ʌmoco siʌʌpʌ gooca gʌaaduñi vai poduucai oidacana nʌijadami ismaitipʌlidi ʌgai isbaiduñiagi ñiooqui.
17 Dai isapiaquiaa maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia gʌaagai isaagidagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami, dai isapiaquiaa maibaiduñia ʌliada ʌgai aidʌ gia gʌaagai isʌpan duucai nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai siʌʌpʌ ʌpan duucai tumiñsi vuudami.
18 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ aagiada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami tomasioorʌ sioorʌ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapimʌ ʌgai maidagitomu aanʌ isvaquiagi

tʌvaagiʌrʌ, dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi aagiditai aapimʌ ʌgai gia dagitomu aanʌ isvaquiagi tʌvaagiʌrʌ.

19 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai isgoocatai aapimʌ gʌnaagidagi dai daañiagi isDiuusi gʌnsoiñagi, Diuusi gʌrooga gʌnsoiñamu.

20 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidadagi gooca siʌʌpʌ vaica dai giñsiaa duutuada agadagi dai gamamadada agadagi ami daacamu aanʌ ʌʌpʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

21 Amaasi ii ʌPiiduru dai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami, ¿vʌʌquiojo imidagai gʌaagai isoigʌldada aanʌ ʌmoco giñaduñi ismaacʌdʌ soimaasi giñvuiidadagi? ¿Parʌ cuvaracamiojo? —tʌtʌdai ʌPiiduru.

22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Chu aanʌ anmaitʌaagidi sai cuvaracamiojo baiyoma angʌaagidi aanʌ sai maiʌcaldacai gaoigʌliada.

———

23 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi ʌpan ducami istumaasi idui ʌmo tʌaanʌdami. Ʌtʌaanʌdami ipʌliditadai isʌpipiooñigadʌ aa namʌquidagi.

24 Utudama gʌaagacai taañimi ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ vupuaatulditadai mʌtai vuaapi ʌmo piooñigadʌ ismaacʌdʌ mui mil vuaatulditadai.

25 Daidʌ ʌpiooñigadʌ maiviaacatadai istucʌdʌ aa namʌquidagi. Taidʌ ʌaamudʌ aagidi sai gagaarana vʌʌsi gʌvustuidaga dai gʌmaamara dai gʌooñiga dai ʌʌgi ʌgai dai vuvaidana tumiñsi dai ʌcʌdʌ aa namʌquidana.

26 Amaasi ʌpiooñigadʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva gʌaamu vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.

27 Taidʌ ʌaamudʌ soigʌʌʌli dai oigʌli dai camaitaí aidʌ, dai dagito isimiagi ʌgai.

28 Tai ii ʌgai dai moo maigovai tʌʌ ʌmoco gʌaduñi ismaacʌdʌ vuaatulditadai chiʌʌqui tumiñsi. Dai cuchivuana bʌi dai cayoga vuliji daidʌ itʌtʌdai: “Aata giñnamʌquida pʌsmaacʌdʌ giñvuaatuli”, astʌtʌdai.

29 Amaasi ʌaduñdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ itʌtʌdai: “Giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.

30 Taidʌ ʌgʌmai maitipʌli, baiyoma vaidacai dai gatʌjai maisaragai dai gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai vʌʌsi.

31 Amaasi ʌgaa pipiooñigadʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami tʌʌ gomaasi dai sʌʌlicʌdʌ soigʌnʌʌli dai iji dai mʌʌ aagidi ʌtʌaanʌdami vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.

32 Amaasi ʌtʌaanʌdami gatʌjai mʌsai mʌʌ vaidana ʌgai daidʌ itʌtʌdai: “Aapi gia sʌʌlicʌdʌ maicʌʌ tuiga. ¿Duucaidʌ aanʌ gʌoigʌli vʌʌsi pʌsmaacʌdʌ giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi cascʌdʌ?

33 ¿Duucaidʌ aapi maisoigʌʌli gʌaduñicʌdʌ, poduucai isduucai soigiñʌli aanʌ aapicʌdʌ?” astʌtʌdai.

34 Dai sʌʌlicʌdʌ baamu ʌaamudʌ dai gatʌjai maisaragai dai gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.

35 Cuugatʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌSuusi:

—Poduucai iduñia agai gʌrooga tʌvaagiʌrʌ aapimʌcʌdʌ issʌʌlicʌdʌ maitʌnoigʌliada aapimʌ aipacoga —gʌrtʌtʌdai.

19

———

1 Caaagacai ʌSuusi imaasi ii ami Galileeaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ vaasadʌrʌ Jordán aqui.

2 Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi ʌSuusi coococoidadʌ.

3 Amaasi ʌʌmoco fariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadi ʌSuusi dai mossoimaasi
ñiooquituda ʌlidi ʌgai cascʌdʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai siʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga tomastucʌdʌ? —tʌtʌdai ʌfariseo.
4 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ canʌidi Diuusi ñooquidʌ siaaco oojisi sai aidʌsi Diuusi idui oodami idui ʌgai
cʌʌli dai ooqui.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti ʌʌpʌ: “Cascʌdʌ cʌcʌʌli dagitomu gʌndʌʌdʌ dai ʌʌmadu
oidacamu gʌooñiga dai vʌgoocatai ʌmo oodami gʌnducamicamu ʌgai”, asduucai oojisi
Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Cascʌdʌ ʌmo cʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga tomali ʌmo ooqui gʌcuuna. Diuusi
ipʌlidi isʌmapai oidaca ʌgai asta siʌʌscadʌ coi —tʌtʌdai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌcacai ʌfariseo daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ Moseesacaru gamaa oigaragai isʌmo cʌʌli dagitua ʌliada gʌooñiga saidʌ
istutuidi isbaiduñiagi ʌmo oojai dudunucamiʌrʌ dai poduucai dagituagi? —tʌtʌdai
ʌfariseo.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌnʌʌqui aaduñicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi cascʌdʌ Moseesacaru maa ʌgai
oigaragai isdadagitoda gʌnooñiga dai poduucai gʌnviituldi ʌgai. Dʌmos tucamʌrʌ
maitiipucatadai oigaragai poduucai.
9 Dai aanʌ angʌnaagidi sioorʌ dagituagi gʌooñiga maigogoosi gʌducamicatai ʌgai dai
vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai gia gogoosi gʌducami —tʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌtʌdai:
—Siʌrvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi ʌmo cʌʌli gʌooñiga aidʌ gia siooma
ʌrcʌʌga ismaicuucuntadagi oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Maisiu vʌʌscatai istutuidi ismaiooñtadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi soicʌi.
12 Ʌʌmo cʌcʌʌli maiooñtai soimaa vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ dai aa mʌscacaapuñtudagi
maiooñtai, dai aa maiooñtai aipaco ajioopaitai gaaagiada ʌliditai isducatai Diuusi
soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Tomasioorʌ sioorʌ istutiadagi ismaiooñtadagi
cʌʌgadu ismaiooñiacatai oidaca ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana ʌgai moomodʌ dai mamatuldana.
Taidʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
14 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ
ʌpan ducami aali ʌgai gia Diuusi soicʌi ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
15 Daidʌ ʌSuusi taata ʌaali moomodʌ dai gooquiʌrʌ ii abiaadʌrʌ.

———

16 Ʌmo gʌʌli ii dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldadami cʌʌ tuigacʌdʌ. ¿Tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ
oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —tʌtʌdai ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacʌdʌ giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi.
¿Ipʌlidipʌsi isimiagi Diuusi ʌmaadu? ʌʌgiditai caʌca vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gaʌʌsiada
gavustuidaga, dai maitavʌr yaatavoaca,

19 dai siaa duutuada gʌndʌʌdʌ dai oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai
gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ. ¿Tumaasi viʌʌga isiduñia
aanʌ? —tʌtʌdai ʌgʌʌli.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ipʌlidipʌsi isiduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia imiñi dai gagaara vʌʌsi
pʌstumaasi viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoituutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui
naana maasi tʌvaagiʌrʌ dai gooquiʌrʌ divia dai giñoidatucuda —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi moscaʌ ʌgʌʌli gomaasi aliʌ soigʌʌli dai soigʌʌliatugai aliʌsi
ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi.
24 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo
oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagitoagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
25 Mosaagai ʌSuusi gomaasi tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdami maitʌʌ isducatai
gʌrtʌtʌgituagi dai aipaco gʌrtʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —caiti aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi gʌrvui nʌnʌava dai povʌrtʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi dʌmos Diuusi gia istutuidi isiduñiagi.
Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai,
¿tumaasi viaacamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
28 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, siʌʌscadʌ Diuusi utuldagi vʌʌsi istumaasi
dai siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gatʌaanʌdagi daacatai ʌmo
daicarui dadadacʌdamiʌrʌ aapimʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ giñoidatucudagi gatʌaanʌdamu ʌʌpʌ
ʌchigiamaasi daraicarʌrʌ daraajatai. Aapimʌ baivustaama dan goocadu dai ʌmoco
tʌaanʌdamu Ruvenicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Danacaru cajiudadʌ, dai
gʌmai tʌaanʌdamu Gadacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Nefatalicaru cajiudadʌ,
dai gʌmai tʌaanʌdamu Aseracaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Isaacaru cajiudadʌ,
dai gʌmai tʌaanʌdamu Judacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Zavulonicaru
cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Simioñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu
Benjamiñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Efraíñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai
tʌaanʌdamu Manaasesicaru cajiudadʌ.
29 Dai tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌvustuidaga siʌʌpʌ gʌaaduñi ivuaadatai giñaa
duiñdaga ʌgai viaacamu ʌmo siento vaamioma dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ
vʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
30 Dai mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami,
mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami mʌʌca
vaamioma tʌaanʌdamu.

20

———

1 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana
ʌrʌpan ducami istumaasi idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌpi viaacatadai dʌvʌʌrai ʌʌqui
quiaamoco ii ʌgai dai gaaga agai pipiooñi sai yoovana uuvasi.
2 Dai baidui ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadu sai ʌmo coobai piisu aa namʌquida agai ʌmo
tasaicʌdʌ. Dai otoma ootoi sai mʌʌca gayoovana.

3 Dai laascʌdioma ii ʌcʌʌli plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami mosdaraacami,
4 daidʌ itʌtʌdai: “Iimʌdavurai dai gaaata duñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai. Tai ʌgai iji.
5 Dai dan duucu ʌpamu ii ʌʌsʌcami dai ʌpua ootoi aata vuaadami, dai coi gʌʌsʌcai tasai ii ʌgai dai ʌpua ootoi.
6 Dai cauruñimodʌ ii ʌgai plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami ismosdaraaja daidʌ itʌtʌdai: “¿Tuimʌsi mosdaraaja ʌmo tasai dai maitaaata vueeyi?” astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai: “Tomali ʌmaadutai maitʌrmamacai aa duiñdagai cascʌdʌ”, astʌtʌdai. Amaasi itʌtʌdai ʌʌʌsʌcami: “Iimʌdavurai aapimʌ vʌʌsi dai mʌʌca aata duuñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai.
8 Dai caaʌcai siuu duucu gʌnʌʌpidagi ʌpipiooñi taidʌ ʌʌʌsʌcami aagidi ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌpipiooñi daidʌ itʌtʌdai: “Baigovai vaida goaata vuaadami dai aa namʌquida. Gʌaagacai aa namʌquida ʌʌpʌga ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga dai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaaga vʌʌsia gooquiʌrʌ aa namʌquida aapi”, astʌtʌdai.
9 Amaasi dada ʌgai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagacai gaaata dui mʌtai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui.
10 Dai gooquiʌrʌ caaa namʌquida agai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagacai gaata dui vai ʌgai povʌnʌliditadai mʌsi vaamioma aa namʌquida agaitadai, mʌtai ʌgai ʌʌmo coobai piisu aa namʌqui ʌʌpʌ.
11 Dai aidʌmʌsi mosaa namʌqui vai ʌgai ñiooquimi ʌʌʌsʌcami vui.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “Goovai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga ali ʌmo oora aata dui mʌtai vʌʌscʌrʌ gʌrʌpan ʌʌsi aa namʌqui dai aatʌmʌ ʌmo tasai soimaa taata toiñdagai”, astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai ali ʌmoco ʌʌgi ʌgai: “Giñaduñi aanʌ maisoimaasi gʌvuiididi. ¿Maitasiʌrvaavoi iñsaanʌ gʌnaagidi sai ʌmo coobai piisu gʌnaa namʌquiada iñagaitadai isgaaata duñia aapimʌ giñʌʌmadu?
14 Naa, gʌaa namʌquidaraga imʌdañi. Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌpan ʌʌsi maquiagi goovai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga.
15 ¿Maitisviaa aanʌ sʌʌlicami isiduñia giñtumiñsigacʌdʌ istumaasi ipʌliadagi? ¿Tuipʌsi muuquimudadʌ caiti aapi nʌiditai iscʌʌga dui aanʌ gogaa vʌʌtarʌ?” astʌtʌdai ʌaamudʌ.
16 Poduucai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duu nʌidi tami oidigi daama vaamioma namʌga mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi, dʌmos ismaacʌdʌ poʌlidi isvaamioma namʌga tami oidigi daama ʌgai gia maisii namʌacamu siaaco tʌaanʌi Diuusi. Diuusi ñiniooquituldadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Dai ʌmo imidagai voiyamu imʌitadai ʌSuusi catʌsadimi Jerusaleenamu daidʌ ʌSuusi ʌcovai gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
18 —Aapimʌ nʌidi tʌscatʌʌtʌidimi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana,
19 dai giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu siʌgai giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌJacovo dai ʌVuaana ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi. ΛJacovo dai ʌVuaana ʌrSevedeo maamaradʌ. Taidʌ ʌdʌʌdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai ʌgai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi giñoigʌdacai darasa aapi giñmaamara vaidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana goovai —tʌtʌdai ʌgai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidʌna aapimʌ issoimaa taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —tʌtʌdai ʌgai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata iñagai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga daraasamu tʌtʌaanʌdami —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Aidʌsi aatʌmʌ baivustaama cai gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ ʌgaa gooca gʌraaduñi vui.
25 Taidʌ ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipiooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
26-27 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.
28 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌdʌ iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaquimi aatʌmʌ Jericooaiñdʌrʌ mui oodami oí ʌSuusi.
30 Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainʌnʌaadami. Dai maí ʌgai isami daivusai ʌSuusi dai iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aapi aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
31 Taidʌ ʌoodami bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai vaamioma iiñacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
32 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai vaí ʌmainʌnʌaadami dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isgʌnduiñda aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, nʌada ʌrʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
34 Amaasi ʌSuusi soigʌʌli ʌgaicʌdʌ dai taata vuupuidʌ. Tai bovasdʌrʌ ʌismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai istui isnʌnʌavagi dai oí ʌSuusi.

21

———

1 Aidʌsi camiaadimitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ aayi Betapagiʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
2 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ mʌʌmojoro guuca dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu maracami vulicami vʌrai uupana dai vuaapa vʌgoocai.
3 Dai isʌmaadutai gʌnaagidagi mʌsai maiuupanana vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito dai ansai otoma ʌpamu ootosda iñagai —tʌtʌdai ʌSuusi.

4 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldadamigadʌ dai
poduucai ooja:
5 Aagidavurai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai potʌʌda:
“Dañi bʌrimʌi gʌraí. Maigʌducʌdʌ gʌʌlidi goovai,
ʌmo asñiitu mara daama daitugai”, astʌʌda.
Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
6 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji daidʌ idui isducatai aagidi ʌSuusi.
7 Dai vuaa ʌasñiitu ʌʌmadu ʌmaradʌ dai ʌgai daama darai gʌnsosuaa dai daama daí
ʌSuusi.
8 Dai voiyʌrʌ ajioopaitadai mui oodami ismaacʌdʌ voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosuaa dai aa
guicuma uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi sai daama daivunʌna ʌSuusi.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi
daidʌ icaitimi:
—Aliʌ cʌʌ tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami. Diuusi aliʌ
cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga
Diuusi —caitimi ʌoodami.
10 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaa Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌoodami sisioli dai muidutai aipaco
gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ goovai? —caiti.
11 Vai aa aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Gooviava ʌrSuusi Diuusi ñiooquituldadamigadʌ daidʌ ʌrNasareetʌrʌ oidacami Galilea
dʌrʌʌriʌrʌ —tʌtʌdai.

———

12 Tai gooquirʌ vaa ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌ tuisicʌrʌ siaaco siaa duutudai Diuusi
dai vuvaitu ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami gagaagaraitadai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdaitadai.
Dai aipaco suuli memesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ cambiando ʌjudidíu quiuupaigadʌ tu-
miñsigadʌ dai aipaco suuli daraicarudʌ ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutuugu.
13 Daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ idui ʌoodami dai ami giñsiaa
duutuada agai itʌʌgiducamu quii mamaadaragai vʌʌtarʌ”, mai aapimʌ ʌʌsivogami
tʌjogadʌ duucai nʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
14 Tai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judiuíu ʌʌmoco mainʌnʌaadami ʌʌmadu
chuchuecogami miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai duduaadi.
15 Dai aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ nʌidi ʌistumaasi gʌʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi dai aidʌsi caʌ isdu-
catai iiñacai ʌaali ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daidʌ icaiti: “Aliʌ cʌʌ tuiga goraí Davi cajiudadʌ
ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami”, caiti ʌaali. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌSuusi vui,
16 daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Maitapʌscaʌ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ caʌana. Dai canʌidi aapimʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Aali aliʌ cʌʌga ñioocada agai Diuusi vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌSuusi anaasi viaa dai ii Jerusaleenaiñdʌrʌ Betaaniamu dai anaasi siaa.

———

18 Dai siaadiqui caʌpamu ajacoga imʌitadai ʌSuusi Jerusaleenamu dai biuugimu.
19 Dai tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ voi ugidiana dai abaana cʌquiva dai maitʌʌ iigosi mosʌca
aagadʌ. Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Aapi gia tomali ʌmo imidagai maiiibiatamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai otoma gaquisa ʌiigosi dʌʌdʌ.

20 Dai aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ mamaatʌrdami gomaasi camaitʌʌ istumaasi gʌrtʌtʌgituagi dai
tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ducatai mosʌʌ otoma gaquisa goiigosi dʌʌdʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Iscʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ maisiu
mosʌcaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacʌdʌ idui aanʌ goiigosi dʌʌdʌcʌdʌ asta
istutiadamudai aapimʌ ʌʌpʌ isivuaadagi naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.
22 Dai vʌʌsi istumaasi taanʌi aapimʌ Diuusi mamadaitai issʌʌlicʌdʌ vaavoitudada
aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ami gamamaatʌtulditadai Diu-
usi ñiooquidʌ tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami
judidíu dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ vuvaitu aapi ʌjudidíu tabiaadʌrʌ? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami?
—tʌtʌdai ʌgai.
24 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi istumaasi
gʌntʌcaca iñagai aanʌ nai aanʌ ʌʌpʌ gʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ
gomaasi.
25 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago vʌrai
iñnoragida —tʌtʌdai ʌSuusi.
Vai ʌgai ʌʌgi aipaco gʌnaatagidi dai pocaiti:
—Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai gʌraa noragidamu dai povʌrtʌʌdamu:
“¿Tuimʌsi maivaavoitu?”
26 Dai ispotʌʌda aatʌmʌ sai oodami ootoi, gʌrvui baacoimu gooodami. Goovai
sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ —caiti.
27 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Maitatʌmaatʌ aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi
—tʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca, daidʌ itʌtʌdai ʌmoco gʌmara: “Giñmara imʌdañi
sivi dai mʌʌ yoova uuvasi giñʌʌsi”, astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌmaradʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aanʌ maiimia iñʌlidi”, astʌtʌdai. Dai
gooquiʌrioma gia caʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai mʌʌca aata duñimu.
30 Taidʌ ʌoogadʌ ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌmai gʌmara dai potʌtʌdai ʌʌpʌ. Tai ʌgai itʌtʌdai:
“Ʌjʌʌ”, astʌtʌdai. Dai maiii.
31 ¿Maacʌdʌ vʌgoocatai idui istumaasi tʌgitocatadai ʌoogadʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—ʌʌpʌgadadʌ —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ aanʌ gʌnaagidi ʌrvaavoi. Sai ʌtumiñsi vuudami daidʌ ʌooqui taata-
caligami caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai
istumaasi aagai ʌVuaana. Diuusi soicʌiña ʌgai sai cʌʌga gʌntʌgitocana. Dai aapimʌ gia
cho.
32 ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami gʌnmamaatʌtuldi isducatai gʌaagai
isoidacagi mʌtai aapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito maivaavoitudacai tomasi nʌidi
aapimʌ isʌgaa oodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitu. Poduucai aapimʌ maidadagitoi isDiuusi
gʌnsoicʌidagi iscʌʌga gʌntʌgitocagi aapimʌ.

———

33 Caʌcavurai aapimʌ idi cuento: Ʌmo oodami ismaacʌdʌ viaacatadai dʌvʌʌrai ʌi uuvasi dai sicoli curarai daidʌ idui siaaco vuusiadagi uuvasi varagadʌ daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.

Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌʌcasi ii.

34 Dai aʌcai yoovaragai ootoi ʌgai chiʌʌqui gʌpipiooñiga sai mʌʌ taanʌna ʌoodami ʌyoovi siʌʌqui aʌcatadai.

35 Taidʌ ʌoodami vui ʌpipiooñigadʌ dai saasarai tuucugadʌ ʌmoco, dai ʌmai muaa, dai ʌmai maicacarai.

36 Taidʌ ʌaamudʌ vaamioma muiyoma ootoi situcamidʌrʌ taidʌ ʌoodami poduucai idui ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

37 Dai mʌʌ gooquiʌrʌ ootoi ʌgai gʌmara dai povʌ ʌliditadai: “Goovai gia siaa duutudan taada ʌgai”, asʌʌlidi.

38 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami ʌmaradʌ aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌrʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi vustuidadʌ ʌoogadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌoodami.

39 Dai bʌi dai dʌjoi ugidiana vuusaitu dai muaa —tʌtʌdai ʌSuusi.

40 Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:

—¿Siʌʌscadʌ diviagi ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai istumaasi iduuñimu ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.

41 Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Coodamu ʌgai ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ maisoigʌʌliaracʌdʌ dai taajucamicʌdʌ maaquimu ʌmai gʌdʌvʌʌraga siʌgai gia cʌʌga maacadamu siʌʌsi aajʌdagi ʌgai —tʌtʌdai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu.

42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:

Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasi aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gaji-
aadʌrʌ viaa agai.

Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai
Diuusi iduñia gomaasi.

Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

43 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai Diuusi camaitʌnsoiña agai mʌsai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌgai cascʌdʌ. Baiyoma soiña agai ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana
ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.

44 Dai sioorʌ giñvui vʌʌtʌcagi soimaa taatamu dai aanʌ vui caatʌcamu ʌgai aidʌ gia iimimu ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.

45 Aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌfariseo cai ʌcuento ismaacʌdʌ aa ʌSuusi, dai gʌntʌgito cai siʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi ʌcuentocʌdʌ.

46 Dai cascʌdʌ bʌiya ʌliditadai ʌgai ʌSuusi dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. Ʌoodami povʌnʌliditadai siʌSuusi ʌrDiuusi ñiooquituldadamigadʌ.

22

———

1 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

2 —Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami isducatai idui ʌmo raí ismaacʌdʌ idui ʌmo vagimi aidʌsi ooñigai maradʌ.

3 Ootoi ʌgai gʌpipiooñiga sai vuaapana ʌvapaidadʌ taidʌ ʌvapaidadʌ maitipʌli isdadi-
agi.

4 Tai ʌgai ʌpamu ootoi aa gʌpipiooñiga daidʌ itʌtʌdai: “Aagidavurai giñvapaida sai casi gatʌjai aanʌ coodaragai giñsosoiga giicoligadʌ dai sai cuaadagai cavʌʌsi baigʌduu vai otoma baigovai iimʌna idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai.

5 Dai vapaidadʌ maitaʌʌgi. Ʌmoco mʌʌ nʌidamu gʌdʌvʌʌraga dai ʌmai viaacatadai
ʌma maasi isnʌidagi.
6 Daidʌ ʌgaa vui ʌpipiooñigadʌ ʌraí dai soi vuujimi dai vʌʌsi coi.
7 Taidʌ ʌraí aliʌ baamu dai ootoi gʌsandaaruga sai mʌʌ coodana ʌgai ʌgacoodacami
dai mʌmʌidana baabaquidʌ.
8 Amaasi ʌraí itʌtʌdai aa gʌpipiooñiga: “Quiaa baigʌduu gocunataragai dai giñvapaida
camaiviaa sʌʌlicami isdadiagi.
9 Iimʌdavurai caayamu dai vapaida vʌʌsi mʌsioorʌ tʌʌgiagi vai dadana idi cu-
natagʌrʌ”, astʌtʌdai ʌraí.
10 Taidʌ ʌpipiooñigadʌ aipaco voiyamu iji dai ʌʌmpagi vʌʌsi siʌʌqui tʌʌ oodami cʌʌga
tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami dai poduucai suuda ami gʌʌ tuucavi oodami.
11 Taidʌ ʌraí vaa dai nʌnʌidi gʌvapaida dai gʌtʌgito tʌʌ siami cʌaacatadai ʌmoco
ismaacʌdʌ maitʌ aadaca yuucusi ismaacʌdʌ maa ʌraí gʌvapaida sai gʌnaadana cu-
natagʌrʌ.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “¿Ducatai vaa aapi maitʌaadacatai yuucusi ismaasi gʌaadai cu-
natagʌrʌ?” astʌtʌdai ʌraí. Taidʌ ʌgai maiñiooqui.
13 Taidʌ ʌraí itʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ gabibiditadai: “Vuravurai noonovidʌ dai
ʌʌcasodʌ dai quiidigana daasa siaaco tucagamu siami aliʌ soimasi taatacamu goovai dai
suaacadamu”, astʌtʌdai ʌraí.
14 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vu-
vaaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Taidʌ ʌfariseo iji dai gʌnaagi sabai aagatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi vai
poduucai viaaca ʌgai isducatai gʌʌpiʌrʌ vuaajagi dudunucamiʌrʌ.
16 Dai cascʌdʌ ootoi ʌfariseo gʌnaaduñi ʌʌmadu ʌʌmoco ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai mʌʌ
aatagidana ʌSuusi vai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi gaaagidi aapi dai gama-
maatʌtuldi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami
siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ, mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
17 Gʌraagidañi: ¿Cʌʌgaisi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ
ʌromamano chio sio? —tʌtʌdai ʌgai.
18 Dʌmos ʌSuusi maatʌ tʌʌ isʌgai vuiirumada ʌliditadai dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. ¿Tuimʌsi giñvuiirumada ʌlidi
aapimʌ?
19 Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ aa namʌquidi aapimʌ ʌcuota ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ romamano —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai tʌʌgi ʌmo tumiñsi.
20 Taidʌ ʌSuusi mostʌʌ dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaradʌ tumiñsiʌrʌ daja? —tʌtʌdai ʌSuusi.
21 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami moodʌ dai tʌʌtʌaragadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌgʌʌ baitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ dai iduuñivurai istumaasi Di-
uusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigʌrʌ ʌʌpʌ
cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi caʌ ʌgai imaasi dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai dagito dai iji.

———

23 Ʌgai vaa tasʌrʌ ʌʌmoco saduseo iji siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai
maioidaga coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
24 —Mamaatʌtuldiadami, ʌMoseesacaru oojisicami gʌrvii gʌsʌʌlicamiga vai pocaiti
sai ismuquiagi ʌmo cʌʌli dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maratacai abaana, saidʌ

ʌsuculidʌ ʌcʌʌli gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maratagi abaana ʌsiʌʌgidʌ vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ muu.
25 Dai tami gʌrsaagida oidacatadai cuvaracami ʌmo siʌʌgʌmʌ. Dai ʌʌpʌgadadʌ ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai. Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌviuudu dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai.
26 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai. Vʌʌ cuvaracami podui dai vʌʌsi coi maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
27 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
28 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. ¿Ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di? —tʌtʌdai ʌsaduseo.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai tomali maimaatʌcatai siʌʌsi guvucadagai viaa Diuusi.
30 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicuucuntada agai tomali maiooñtada agai mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
31 Canʌidi aapimʌ oojai istumaasi gʌnaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
32 Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vʌʌscʌrʌ pocaiti Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ”, astʌtʌdai Diuusi. Ʌgai Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ. Diuusi ʌrDiuusigadʌ ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja dai ismaacʌdʌ iimia agai tʌvaagiamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Moscaʌcai ʌoodami imaasi vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi ʌSuusi mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ.

———

34 Aidʌsi ʌfariseo maí siʌSuusi cʌʌga aa noragi ʌsaduseo tai ʌgai maitʌʌ isducatai aa noragidagi ʌfariseo ʌʌgi gʌnʌmpagi.
35 Dai ʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldadamicatadai Diuusi sʌʌlicamigadʌ vuiirumada ʌliditadai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
36 —¿Mamaatʌtuldadami vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi tʌsivuaadagi tumaasi vaamioma gʌaagai tʌsivuaadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
37 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi ʌcʌliodami gʌDiuusiga vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ dai vʌʌsi gʌguvucadagacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidagacʌdʌ.
38 Gooviava ʌgai dai siooma gʌaagai isivuaadagi”.
39 Dai gooquiʌrdadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ: “Oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”.
40 Tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌʌgidi idi ñiooqui ʌgai gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldadamigadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

41 Vai quiaa ʌmapai guucacatadai ʌfariseo
42 taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai tʌtʌgitoi aapimʌ voorʌ cajiudadʌ ʌCristo? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Davicaru cajiudadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
43 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tuisidʌ ʌgai vaa Davicaru aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ʌCristo ʌrgiñDiuusiga”. Daidʌ Davicaru icaiti ʌʌpʌ:
44 Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“Gʌmaaquimu aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”.

Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
45 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrcajiudadʌcagi ʌDavicaru vai ʌʌgi ʌDavicaru giñDiuusiga
aagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
46 Dai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi tomali ʌmo ñiooqui dai aidʌ
abiaadʌrʌ vʌʌscatai ʌʌbʌidiña istʌcacadagi ʌmo istumaasi.

23

———

1 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:
2 —Ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo povʌnʌlidi siʌgai
vaamioma cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi ooja Moseesacaru dai siʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami
isgamamaatʌtuldiadagi sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru.
3 Cʌʌgadu isʌʌgiada aapimʌ dʌmos mosʌcaasi siʌʌscadʌ gʌnaagiada ʌgai mosʌcaasi
istumaasi aagai Moseesacaru dʌmos maitivuaada aapimʌ ismaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai
aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi.
4 Pocaiti ʌgai sai gʌaagai isiduñiagi mui naana maasi istumaasi dai ʌgai ʌʌgi
maitivueeyi isduucai aagai.
5 Ʌgai aliʌ oojoidi isoojadagi Diuusi ñiooquidʌ papepeeliʌrʌ dai ali cajiitʌrʌ daraa-
saiña dai gʌncovana vupuraiña dai gʌnʌʌcana. Ʌgai maisiaa duutudai Diuusi mo-
spovuaadana ʌgai sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi. Dai ʌgai
oojoidi isgʌnaadadagi yuucusi ismaacʌdʌ tʌʌtʌvʌdu naanacadʌ uugidiana. Ʌʌgi po-
duucai gʌnaadaiña sioorʌ siaa duutudagi Diuusi dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo maisiaa duutudai Diuusi mosgʌnaadaiña ʌgai ʌyuucusi
sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gagaagai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi
muidutai dai quiquiuupiʌrʌ.
7 Dai oojoidi sioodami cucuaasada gʌnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa
duutuadagi dai ʌgai aadʌrʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.
8-10 Aapimʌ mosʌmo aadunumu duucami dai mosʌca aanʌ Cristo
ʌrgʌnbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ maitʌaagai isaagiada aapimʌ oodami sai siaa
gʌnduutudaiña tʌtʌaanʌdami duucai. Diuusi gʌrooga vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacami
cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma siaa duutuadagi ʌgai sioodami.
11 Ismaacʌdʌ soicʌdagi aa ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu aapimʌ gʌnsaagida.
12 Ʌgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma
maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai
gia siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu.
13 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai
aapimʌ fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi. Aapimʌ mamaatʌtuldi oodami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ
maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aapimʌ mamaatʌtuldadami maitipʌlidi isDiu-
usi gʌnsoicʌdagi mai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca aapimʌ dai aapimʌ sobicʌi aa oodami sai
maitipʌlidiña isDiuusi soicʌdagi vai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai tomasi ʌgai gia ipʌlidi
isDiuusi soicʌdagi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
14 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai
aapimʌ fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma
maasi ivueeyi. ¿Tuimʌsi voopoidi baabaquidʌ ʌvipiuudu? Dai tʌvʌpi gamamadaiña
aapimʌ sai pocaitiña ʌoodami isaliʌ siaa duutudai aapimʌ Diuusi dʌmos maitʌrvaavoi.
Cascʌdʌ aapimʌ aliʌ soimaasi gʌntaatatuldamu Diuusi.

15 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ tomasiaaco ajioopai dai gaagai oodami dai vaavoitulda ʌlidi gʌnʌpan duucai dai siʌʌscadʌ vaavoituda ʌgai gʌnʌpan duucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapimʌ dai aapimʌ ʌrgʌnduñi.

16 Siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali aapimʌ maimaatʌ istʌiya ʌlidi. Dai gamamaatʌtuldi aapimʌ sai isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dʌmos ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ooro ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi aagai.

17 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Vaamioma ʌrsoiñi ʌgʌʌ quiuupai siʌooro ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daja. Ʌooro quiuupai ʌrana daja cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.

18 Dai aapimʌ gamamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dʌmos ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga istumaasi Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi aagai.

19 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Vaamioma ʌrsoiñi ʌaltar siDiuusi daasdaradʌ. Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama daja cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.

20 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai poduucai aagai ʌgai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌaltar daama.

21 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai dai poduucai aagai ʌgai vʌʌsi Diuusi, ʌgai quiuupiʌrʌ daja cascʌdʌ.

22 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga tʌvaagi dai poduucai aagai ʌgai vʌʌsi Diuusi, ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja cascʌdʌ.

23 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi viaa aapimʌ aa oidiña oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos maitivueeyi aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi gomaasi gia maicʌʌgadu. Aapimʌ maicʌʌga oidaga tomali maisoigʌnʌlidi aapimʌ aacʌdʌ tomali maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.

24 Aapimʌ ʌrʌpan ducami mainʌnʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi oodami ʌmapʌcʌrʌ. Aapimʌ ivueeyi istumaasi maisi gʌaagai dai maitivueeyi istumaasi vaamioma gʌaagai.

25 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dʌmos aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ. Ʌʌsivuacatai dai coimudadʌ tuutiacatai.

26 Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌpʌga daanʌda aapimʌ Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌlda gʌnsoimaascamiga dai poduucai camaitʌrsoimaasi iduucamicamu aapimʌ.

27 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai aliʌ cʌʌga baiduñisi daamadʌrʌ dai ʌrana aliʌ sigalnaasi.
28 Pomaasi aapimʌ aliʌ cʌʌga tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dai gʌntʌgitoidagʌrʌ aliʌ soimaasi aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana.
29 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru dai siaaco yaasapi dai gʌnaaduñicaru coi ʌʌpʌ aa oodami cʌʌ tuutiacami ʌgai ami daama ʌsai aapimʌ yoosigai.
30 Dai pocaiti aapimʌ: “Isoidacamudai aatʌmʌ ʌʌquioma aidʌsi oidacatadai gʌrʌʌqui aaduñicaru maisoiña coodamudai aatʌmʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ”.
31 Poduucai ʌʌgi aapimʌ aagai mʌsidʌ ʌrcajiudadʌ dai ʌpan tuutuiga aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
32 Isapiasoimaasi ivuaada aapimʌ otoma ʌpan ʌʌsi gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
33 Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ. Aapimʌ gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaquimu baiyoma iimimu aapimʌ mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
34 Cascʌdʌ ootosamu aanʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai oodami sastuduacami, dai mamaatʌtuldiadami. Dʌmos aapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa curusiaba siisisamu dai aa gʌviarsamu quiquiuupiʌrʌ, dai aa soimaa taatatuldamu aali quiiquiʌrʌ.
35 Dai poduucai aapimʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gocʌʌ tuutiacamicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu. Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru cʌʌ tuigacʌdʌ asta aidʌsi gʌmuaatu Zacaríasi Berequiiasi maradʌ ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌgai ʌgʌʌ quiuupai vuidʌrʌ ʌaltar abaana.
36 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ sivi oidacami gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gomaasicʌdʌ.

———

37 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ojoodaicʌdʌ, mosʌʌ muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai maitipʌli aapimʌ.
38-39 Dañi aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ” —tʌtʌdai ʌSuusi.

24

———

1 Daidʌ ʌSuusi vuusai ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu dai caimia agaitadai tai miaadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai aagidi sai aliʌ chigiamaasi ʌgʌʌ quiuupai.
2 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Nʌidimʌsi aapimʌ vʌʌsi idi? Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmo odai maiviiya agai ʌmai daama, vʌʌsi siaa gʌduuñimu goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu dai ami daiva ʌSuusi. Mosʌcaasi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai ami daacatadai tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:

—Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagida aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aapio. ¿Duucatai maatʌcamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.

4 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—GʌnnuucadacavuraiI vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.

5 Muidutai dadia agai daidi caitiadamu ʌgai: “Aanʌ anʌrCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu ʌgai.

6 Cajiomacamu ʌoodami muiyapʌrʌ cocodi, dai aa cayo gʌncocoda ʌʌpʌ, maitavʌr duduaadicuda gomaasi ʌpʌduñia agai ʌpʌga, dʌmos maiquia aayi cuugatʌrʌ tasʌrʌ.

7 Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocuadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi.

8 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

9 Dai amaasi ʌoodami tʌʌgidamu ʌvaavoitudadami dudunucamiʌrʌ mʌsaidʌ gʌʌgʌna dai coodana. Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami cʌʌdadamu giñvaavoitudaitai ʌgai.

10 Siʌʌscadʌ aiyagi amaasi tasʌrʌ muidutai camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gʌncʌʌdadamu dai aipaco gʌntʌtʌgiadamu dudunucamiʌrʌ.

11 Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacʌdʌ pocaitada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vupuiirumadadamu mui oodami.

12 Dai sʌʌlicʌdʌ oidacamu soimaasi dai cascʌdʌ mui oodami camaitʌnoigʌadamu aipacoga.

13 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌsi uucami oidacagi oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.

14 Dai vʌʌsi oidigʌrʌ gʌaagadamu gocʌʌ caidacʌdʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana sipoduucai vʌʌsi oidigi daama oidacami maatʌcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

15-16 Tai Daniel ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ poduucai ooja sai divia aagai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌrana. Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

Sioorʌ nʌijadagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi.

17 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ,

18 dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.

19 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali siisiʌdami, aidʌ tasʌrʌ.

20 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi, tomali maitʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌcana.

21 Aliʌ soima taata agai ʌvaavoitudadami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo imidagai maipomaasi gʌtaatamu.

22 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada oodami dʌmos Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñia gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.

23 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌadagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.

24 Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistutiadagi.

25 Dʌmos aanʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaagidi.
26 Cascʌdʌ isaagiada ʌgai dai povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca oidigana daja ʌCristo”.
Maitʌaagai isiimiagi ʌoodami daida isaagiadagi ʌgai dai povʌtʌtʌdai: “Dañi tami
quiiyʌrʌ daja”, maitʌaagai isvaavoitudadagi.
27 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi poduucai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami
giññʌida agai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
28 Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña nuunui, podu-
ucai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñi agai vʌʌsi istumaasi aagai aanʌ.

———

29 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya agai dai
masaadai gʌiiña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi
oidaga tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
30 Dai amaasi tʌʌgimu oodami tʌvaagiʌrʌ ʌmo istumaasi dai poduucai maatʌmu
iscadivia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami suaanʌda
agai daidʌ giñtʌʌgimu ʌgai istʌvaagiaiñdʌrʌ imʌdamu aanʌ icomai saagidaiñdʌrʌ guvu-
cadagaicʌdʌ dai Diuusi dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
31 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru vai ʌgai cavami iivana trompeetacʌdʌ dai podu-
ucai ʌmpaida aagai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ
dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
32 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi.
Siʌʌscadʌ momiacagi iigosi maamaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca is-
camiaadimi taaco.
33 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi
aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
34 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai
oodami sivi oidacami.
35 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu dʌmos giññiooqui maiugitimu.
36 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu tomali Diu-
usi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai.
Mosʌʌgi gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.
37 Poduucai isduucai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoé poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ cadivia iñagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
38 Ʌʌqui aidʌsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gʌiiña oidigi suudagicʌdʌ
ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gʌnmaamara
ooqui mʌsai ooñtaiña asta aidʌ uucami sivaa ʌNoé gʌvaarcugʌrʌ.
39 Sai moduu maimaí ʌgai asta aidʌsi caduuquimi tai vʌʌsi ʌoodami coi. Poduucai
ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
40 Dai amaasi gooca cʌcʌʌli oidigana daraajamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco dai
ʌgʌmai viaamu.
41 Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
42 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isbaigʌnduca aapimʌ maimaatʌcatai tomali siuu duucu divia
aagai ʌtʌaanʌdami.
43 Dʌmos cʌʌga maatʌ aapimʌ sai isʌmo oodami maatʌcagi siuu duucu ami quiidiʌrʌ
divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna qui-
idiʌrʌ dai ʌʌsidana.
44 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌn ducagi, siuu duucu siooma
maitʌgitoca aapimʌ iñsidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami dai saituduacami saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.

46 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ iducagi vʌʌsi cʌʌga siuu duucu diviagi
ʌaamudʌ.
47 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai viituldamu vʌʌsi istu-
maasi viaacagi.
48 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi ʌaamudʌ maicʌʌga tuigacagi
dai povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia aagai
49 dai gʌaagacai soivuaadagi ʌgaa pipiooñi dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai
navamuagi aa navacoidadʌ ʌʌmadu.
50 Dai poduucai ʌaamudʌ diviagi siuu duucu ʌpiooñigadʌ siooma mainʌnʌracagi dai
siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi.
51 Dai sʌʌlicʌdʌ soima taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ isducatai ʌpʌvueeyi
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu
ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai.

25

———

1 Isducatai ʌʌpʌ vueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌgitocana
ʌrʌpan ducami istumaasi idui baivustaama aali tʌtʌʌji ismaacʌdʌ iimi agaitadai ʌmo
cunataragiamu dai bʌʌ iimʌi gʌncuucudacaru. Dai ʌgai ajia agai ʌnoovio ʌmapʌcʌrʌ.
2 Dai taamatai ʌgai maicʌʌga gʌntʌtʌgito dai taamatai ʌgai aliʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito.
3 Ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito maibʌcai asaiti istucʌdʌ suusudadagi
gʌncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadʌ ʌcuucudacarui.
4 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito ʌgai gia bʌcai asaiti istucʌdʌ suusudadagi
gʌncuucudacaru.
5 Daidʌ ʌnoovio camaiotoma divia sai cavʌʌscatai sʌʌlicʌdʌ coocosimu dai coocoi.
6 Sai caʌran tucarʌ sibʌ iiña istumaasi saidʌ icaiti: “Casibʌdʌrʌ imʌi lienʌ ʌnoovio,
mʌcavʌr vuidʌrʌ aji”, ascaiti.
7 Tai vʌʌscatai ʌaali tʌtʌʌji vaapañi dai baidui gʌncuucudacaru.
8 Daidʌ ʌtaama ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito itʌtʌdai ʌgaa ismaacʌdʌ cʌʌga
gʌntʌtʌgito: “Gʌrcuucudacaru cayoga tuu gʌrmaacavurai laalachi asaiti”, astʌtʌdai.
9 Sai aa noragi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito daidʌ itʌtʌdai: “Chu, aidʌ gia
maitʌrajia goovai dai tomali aapimʌ ʌʌpʌ. Baiyoma avʌr iimi aapimʌ mʌʌca siaaco
gʌgaagarai dai savʌda aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsi utudama mʌʌca gasavʌdamu ʌgai ʌasaiti sai aayi ʌnoovio. Dai ʌaali
tʌtʌʌji ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito vaapa ʌnoovio ʌʌmadu ami cunataragiʌrʌ, dai cuu
ʌcuuparagai.
11 Sai gooquiʌrʌ dada ʌgaa aali tʌtʌʌji daidʌ icaiti: “Cʌliodami, cʌliodami
gʌrcupioquidañi”, astʌtʌdai.
12 Sai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Maitanʌnmaatʌ”, astʌtʌdai ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Cascʌdʌ baigavʌr gʌnduca aapimʌ maitamʌmaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu divia
iñagai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

———

14 Siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌgitocana gomaasi ʌrʌpan ducai
isduucai idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ imia agaitadai ʌmai dʌvʌʌriamu dai vaí gʌpipiooñiga
dai maa tumiñsi.
15 Ʌmoco maa ʌgai taama mil piisu, dai ʌgʌmai goo mil, dai ʌgʌmai ʌmo mil.
Ʌʌpʌgadagʌ siooma saituduga cascʌdʌ vaamioma mui maa ʌgai tumiñsi daidʌ ʌgaa
siooma maisastuduga cascʌdʌ vaamioma chiichiʌqui maa ʌgai tumiñsi. Dai ii ʌgai ʌmai
dʌvʌʌriamu.

16 Λpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisu gamaitʌ ʌʌpʌ taama mil piisu ʌtumiñsicʌdʌ.
17 Poduucai ʌʌpʌ ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil gamaitʌ ʌʌpʌ goo mil.
18 Tai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo mil ii dai ʌsto ʌtumiñsigadʌ gʌaamu dʌvʌʌrai uta.
19 Tʌvʌpicʌdʌ ʌpamu divia ʌaamudʌ dai vaí ʌgai gʌpipiooñiga dai maatʌca aagai sʌʌjʌqui gamaitʌ ʌʌmadutai.
20 ΛʌpʌgA divia ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisi dai tʌʌgi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gamaitʌ daidʌ itʌtʌdai: "Giñaamu, aapi giñmaa taama mil piisu dai tami daja ʌʌpʌ taama mil piisu ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ", astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: "CʌʌgAduava, aapi ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌʌpioma. Miaadʌi dai baigʌʌliada aanʌ giñʌʌmadu", astʌtʌdai.
22 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil piisu daidʌ itʌtʌdai: "Giñaamu giñmaa aapi goo mil piisu dai tami daja ʌʌpʌ goo mil ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ", astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: "CʌʌgAduava, aapi apʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌpioma. Miaadʌi dai baigʌʌliada giñʌʌmadu", astʌtʌdai.
24 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌgʌmai piooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo mil piisu, ʌgai itʌtʌdai gʌaamu: "Giñaamu cʌʌ maatʌ aanʌ sialiʌ oomaliga aapi dai aa gʌʌsituldiña pai aapi mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi aapi dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
25 CascʌdʌA gʌʌʌbʌñi aanʌ dai ii dai ʌsto gʌtumiñsiga dʌvʌʌrai uta dai tami daja", astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: "Aapi ʌrʌmo piooñi maicʌʌ tuigacami dai parʌgami camaatʌcatadai aapi isaa giñʌituldi dai iñsaanʌ mosvuuyi yoovisicami dai ismaita aata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
27 CascʌdʌA sibʌaco gamaaquimudai aapi gotumiñsi mʌsiaaco maitʌituldamudai simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai", astʌtʌdai ʌaamudʌ.
28 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami guucacatadai: "BʌivurAi gotumiñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama mil", astʌtʌdai ʌaamudʌ.
29 "Tomasioorʌ cʌʌga aata vueeyi istucudʌ Diuusi gʌroidi vaamioma viaaca aagai. Dai sioorʌ maicʌʌga aata vueeyi istucʌdʌ viaa, ʌgai gia ootoma maiviaaca agai.
30 Dai idi giñpiooñiga maicʌʌ tuigacʌdʌ vuusaidavurai quiidigamu dai poduucai ʌʌpʌ Diuusi ootosamu vʌʌsi ʌsoimasi ivuaadami mʌʌca siaaco oidacagi ʌDiaavora sisuaanʌdamu ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai", ascaiti ʌaamudʌ.

———

31 SiʌʌscadʌA divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌsi giñtʌtʌaañicaru ʌʌmadu daidʌ ʌrraícamu aanʌ amaasi. Diuusi giñdaasamu baitʌcʌaacami sitʌaanʌdamu aanʌ vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
32-33 Dai vʌʌsi oidacami gʌnʌmpaidamu giñabaana dai ʌcovai vuvaidamu aanʌ ʌvaavoitudadami dai sʌʌlisapadʌrʌ daraasamu dai ʌsoimaasi ivuaadami oogisapadʌrʌ poduucai isduucai ʌmo pastuuru judidíu ʌcovai vuvaidiña cañiiru sisiivatu saagidaiñdʌrʌ.
34 Amaasi aanʌ ismaacʌdʌ ʌrraí aagidamu ismaacʌdʌ sʌʌlisa padʌrʌ daraaja: "Aapimʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ nʌidi giñʌʌmadu daraajamu dai aanʌ gʌnmaaquimu sʌʌlicami isaapimʌ giñʌʌmadu tʌaanʌdagi. AidʌAsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi aagai sai aapimʌ gatʌaanʌda agai aanʌ iñʌʌmadu.

35 Biuugimu aanʌ mʌtaidʌ imbii. Tonomu aanʌ mʌtaidʌ iñvasiibi suudagi. Aanʌ
aimʌraitadai mai aapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ giñmaa aapimʌ oigaragai
isgʌnquiiyʌrʌ tiñuuliña aanʌ.
36 Dai camaiviaacatadai aanʌ yuucusi mʌtai aapimʌ giñmaa yuucusi, dai coococatadai
aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji, dai maisapicatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji ʌʌpʌ”,
povʌntʌtʌadamu aanʌ.
37 Amaasi ʌvaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai iñtʌʌdamu: “¿Tʌaanʌdami,
vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ isbiuugimucatadai aapi siaatʌmʌ gʌbii? ¿Vʌquidʌ gʌnʌidi
aatʌmʌ istonomucatadai aapi siaatʌmʌ gʌvasiibi suudagi?
38 ¿Vʌquidʌ daivusai aapi siaatʌmʌ maitʌmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ gʌmaa oigaragai
isgʌrquiiyʌrʌ coi aapi? ¿Vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ ismaiyuucusu aapi dai gʌmaa yuucusi?
39 ¿Vʌquidʌ coococatadai aapi dai vʌquidʌ maisapicatadai aapi sigʌdadiji aatʌmʌ?”
Povai iñtʌtʌadamu ʌvaavoitudadami.
40 Dai aanʌ aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaadidi aanʌ ʌrvaavoi
tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ giñaaduñi gʌnvuiididiña aipacoga
gʌnsoicʌitai ducami isgomaasi iduuñimudai aapimʌ aan imvʌʌtarʌ”, povʌntʌʌdamu
aanʌ.
41 Amaasi aanʌ gʌʌ raí, itʌʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ giñoogisa padʌrʌ guuca: “Iimʌdavurai
aapimʌ tabiaadʌrʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ, iimʌdavurai siaaco tomas-
tuigaco mʌʌcana taí, mʌʌca siaaco baidui Diuusi ʌDiaavora vʌʌtarʌ dai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ vʌʌtarʌ:
42 Biuugimu aanʌ mʌtai maitiñbii, tonomu aanʌ mʌtai maitiñvasiibi suudagi,
43 dai gʌndiviji aanʌ maiaapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai casʌcʌdʌ maitiñmaa oigara-
gai isgʌnquiiyʌrʌ giñuuliña aanʌ. Dai maiyuucusucatadai aanʌ mʌtai maitiñoi yuu-
cusi, coococatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji, maisapicatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji”,
potʌʌdamu aanʌ.
44 Amaasi ʌgai povaiñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdami, ¿vʌquidʌ biuugimu aapi, dai tonomu,
dai gʌrdiviji, dai maiyuucusu, dai cooco, dai maisapicatadai simaitʌ soi aatʌmʌ?”
povaiñtʌtʌadamu ʌgai.
45 Siaanʌ gʌʌ raí aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi
tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ maitidui aapimʌ govaavoitudadami vʌʌtarʌ
tomasi maisi gʌaagai goovai gomaasi maitidui aapimʌ aanʌ giñvʌʌtarʌ”, potʌtʌadamu
aanʌ.
46 Daidʌ ʌsoimaasi ivuaadami iimia agai siaaco tomastuigaco Diuusi soimaasi
taatamituldiadamu daidʌ ʌcʌʌga tʌgitocami iimia agai tʌvaagiamu siaaco oidacamu
Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco —tʌtʌdai ʌSuusi.

26

———

1 Aidʌsi canaato aa ʌSuusi vʌʌsi gomaasi, ʌgai povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
2 —Cʌʌ maatʌ aapimʌ sigoo tasaicʌdʌ aiya agai ʌsiaa duudagai ismaacʌdʌ pascua
tʌʌgidu, siamaasi giñbʌimu ʌoodami dai mʌʌca iñtʌʌgidamu mʌsaidʌ giñsiisana curusi-
aba poduucai iñmuaamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
3 Amaasi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu Caifási quiidiana tuisicana
gʌnʌmpagi. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaaligadʌ ʌjudidíu.
4 Dai vʌʌscatai ʌgai gʌnaatagi isducatai yaatagidagi ʌSuusi dai bʌjiagi dai muaagi.
5 Daidʌ icaiti:
—Baiyoma nʌnʌraca aatʌmʌ vai daivuñiagi gosiaa duudagai tʌtaida bʌiya aatʌmʌ vai
maitʌrvui baacoagi oodami —ascaiti.

———

6 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma viaacatadai
ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami suudacami
asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Daacatadai ʌSuusi mesa abaana taidʌ
ʌooqui tʌi ʌasaiti moodʌrʌ.
8 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ dai aipaco
gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti?
9 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai mui tumiñsicʌdʌ dai ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami
—caiti aatʌmʌ.
10 Vaidʌ ʌSuusi caʌ istumaasi aagai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ
povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocai nʌidi aapimʌ idi ooqui? Gomaasi ismaacʌdʌ giñduñi goovai ʌrʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.
11 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida dai aanʌ gia maisiu vʌʌscʌrʌ
giñnʌijadamu aapimʌ.
12 Idi ooqui giñtʌi asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.
13 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gaaagiadamu ʌʌpʌ istumaasi
idui idi ooqui sipoduucai vʌʌsi oodami maatʌcamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi ii dai gaaataga ʌgai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu,
15 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui giñmaquiagi tumiñsi isgʌntʌʌgida aanʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa namʌqui ʌmo coobai dan baivustaama piisu plata.
16 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌUudasi gaagai isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi.

———

17 Tai aayi ʌsiaa duudagai istuigaco gʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
Ejiipituaiñdʌrʌ. Tai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi dai
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
18 Tai ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌr quiiquiʌrʌ dai aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ caaagidi aanʌ dai
aagidavurai sai aanʌ pocaiti sai camiaadimi mʌsiʌʌscadʌ giñmua aagai sai quiidiʌrʌ
gaugia ragai aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aapimʌ idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
19 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai idui isducatai gʌraagidi ʌSuusi dai baidui
ʌcuaadagai siaa duudagʌrʌ vʌʌtarʌ. Idi siaa duudagʌrʌ tʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
20 Dai aidʌsi catuca mesa vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ʌbaivustaama
dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
21 Dai gacuaadatadai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, ʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai
ʌdudunucami siʌgai giñmuaamu —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Tʌtai aatʌmʌ aliʌ soigʌrʌʌli dai aipaco gʌraagidimi dai pocaitimi aatʌmʌ.
—Tʌaanʌdami, aanʌ gia cho —tʌtʌdai aatʌmʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi ʌgai vaa plaatʌrʌ gooviava ʌgai daidʌ giñtʌʌgida
agai dudunucami.

24 Aan^ ismaac^d^ viaa ^mo s^^licami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi ñiooquid^r^
d^mos si^^ soimaa taatamu goc^^li ismaac^d^ giñt^^gida agai siooma ^rc^^gaicamudai
goc^^li v^^tar^ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —g^rt^t^dai ^Suusi.
25 Amaasi ñioo ^Uudasi ismaac^d^ gat^^gida agaitadai ^Suusi daid^ it^t^dai ^gai
^Suusi:
—Giñmamaat^tuldiadamiga, aan^ gia cho —t^t^dai ^gai.
Taid^ ^Suusi aa noragi daid^ it^t^dai:
—Λj^ aapiapa —t^t^dai ^suusi.
26 Dai aid^si gacuaadatadai aat^m^, taid^ ^Suusi b^i ^paana dai gamamagi dai
saasarai dai g^rmaa aat^m^ mamaat^rdami daid^ pov^rt^t^dai:
—Ugavurai. Idi ^rgiñtuucuga —g^rt^t^dai ^Suusi.
27 Dai b^i ^^p^ ^mo vaasu uuvasi varagad^ dai gamamadacai g^rmaa ^^p^ daid^
pov^rt^t^dai:
—Iivurai idi v^^scatai aapim^.
28 Idi ^r^pan ducami giñ^^ra ismaac^d^ aastia agai muucucai aan^ sipoduu-
cai g^oig^ldamu soimaascamigad^, tomasioor^ sioor^ vaavoitudagi. Iñsi^^scad^
muquiaagi vai aastiagi giñ^^ra aid^ abiaad^r^ g^aagamu goñiooqui utudui ismaac^d^
gaaagidi isduucatai gaoig^ldi soimascami dai c^^gac^r^ vuvaquiagi.
29 Dai aan^ ang^naagidi ansai camaiy^^da iñagai aan^ uuvasi varagad^ asta
iñsi^^scad^ iiyagi utudui aapim^ g^n^^madu m^^ca siaaco gat^aan^i g^rooga Diuusi
—g^rt^t^dai ^Suusi.
30 Dai can^^cai ^mo Diuusi n^idad^ siaa duutudaitai Diuusi, iji aat^m^ Oliivosi
giidiamu.
31 Taid^ ^Suusi pov^rt^t^dai:
—V^^scatai aapim^ voopoimu dai ^^gi giñdagitomu sivi tucar^, pocaiti Diuusi
ñiooquid^r^: “Dagitomu aan^ isg^muaatudamu pasturu sicañiirugad^ aipaco iimimu”,
caiti Diuusi ñiooquid^r^.
32 D^mos si^^scad^ ^pamu duaaca aan^ ^^p^ga aimu aan^ Galilee^r^ isaapim^
—g^rt^t^dai ^Suusi.
33 Taid^ ^Piiduru aa noragi daid^ it^t^dai:
—Tomasi v^^scatai gogaa voopiagi dai ^^gi g^dagituagi aan^ gia mai^^gi g^dagituagi
—t^t^dai ^Piiduru.
34 Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Ismaac^d^ g^aagidi aan^ ^rvaavoi sai sivi tucar^ maiquiaa cuujuicai tacucu aapi
vaicojo pot^iya agai p^sai maitiñmaat^ —t^t^dai ^Suusi.
35 Taid^ ^Piiduru it^t^dai:
—Tomañsi aapi g^^madu muu maitanpot^iyagi iñsmait^maat^ —t^t^dai ^Piiduru.
T^tai v^^scatai aat^m^ pot^i ^^p^.

———

36 Dai amaasi aayi ^Suusi ^^madu aat^m^ mamaat^rdamigad^ ^gai ^map^c^r^ siaaco
Getasemani t^^gidu taid^ ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Tamiav^r daraaja naida aan^ m^^ca gamamadagi —g^rt^t^dai ^Suusi.
37 Dai vaidacai ^Piiduru ^^madu ^gooca Sevedeo maamarad^ dai ali^ soig^^lidi dai
camost^gitocan tada isdadiagi ^t^t^aan^dami dai b^^quiagi.
38 Daid^ it^t^dai:
—Camuquiadan tada aan^ soigiñ^liditai. Tanasiav^r vii aapim^ d^mos maitav^r
coocosi —t^t^dai.
39 Dai bait^quioma ii dai cupulia voi d^v^^rapi dai daan^i Diuusi dai pot^t^dai:
—Giñooca isbaigaca ismaisii soimaa taata aan^ d^mos vai mait^^p^ duuna istumaasi
aan^ ip^lidi mos^caasi istumaasi aapi ip^ldagi —ast^t^dai ^Suusi.

40 Dai amaasi ʌpamu ii ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌgai
coocosʌcatadai, daidʌ potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—¿Maitapʌs istui isnʌaagagi tomasi ʌmo oora aanʌ giñʌʌmadu?
41 Maitavʌr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora.
Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai
cascʌdʌ maitivueeyi —astʌtʌdai.
42 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu dai poduucai gamamagi:
—Giñooca ismaibaigacagi ismaisoima taata aanʌ isducatai cabaidui aatʌmʌ aidʌ gia
ʌpʌduuna isducatai aapi ipʌliadagi —asduucai gamamadai.
43 Dai otoma ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu
coocosʌcatadai aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vuupuidʌ.
44 Dai dagito ʌgai dai imʌcai gamamagi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
45 Amaasi ʌpamu ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casiat aayi mʌsiuu duucu giñtʌʌgida agai aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida mʌaagai soimaasi ivuaadami.
46 Vaapaigivurai. Tiimʌda. Casia boodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

47 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco gʌraduñi aatʌmʌ
baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vu-
ucati mamaastai dai uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ
ʌjudidíu dai ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
48 Uudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi casi itʌtʌdai ʌʌquioma ʌgai ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi —tʌtʌdai ʌUudasi.
49 Amaasi miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Baiga giñmamaatʌtuldiadamiga —tʌtʌdai ʌUudasi.
Dai usupi.
50 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Giñaduñi pʌtuma duñia agai dai divia? —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌoodami dai bʌi ʌSuusi.
51 Amaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami guucacatadai Suusi ʌʌmadu vuusaitu gʌcusiru
dai iquitʌ ʌmo naacadʌ ʌbaitʌcʌaacami papaali piooñigadʌ.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌcuviertagʌrʌ icʌʌsa gʌcusiru. Vʌʌscatai sioorʌ gacocoadagi cusiruicʌdʌ
cusiruicʌdʌ coimu ʌgai.
53 ¿Maitapʌs maatʌ aapi iñsaanʌ istutuidi istaañiagi giñooca ʌmo soiñi vai ʌgai cʌʌga
istutuidi isgiñootosdagi mui mil gʌsandaaruga tʌvaagiaiñdʌrʌ?
54 Isʌgai giñootosdagi aidʌ gia camaitʌʌpʌduñia go ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
55 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi giñbʌʌquia
agai ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi? Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ judidíu dai gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ mʌtai tomali ʌmo
imidagai maimaisapicami giñbʌi.
56 Dai vʌʌsi gomaasi idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

57 Tai ʌgai ismaacʌdʌ bʌi ʌSuusi bʌʌcai mʌʌca siaaco daacatadai ʌCaifási. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu. Ami casi gʌnʌmpaidacatadai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
58 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu tuisiquigadʌrʌ ucami dai amaasi vaa dai daiva ʌsandaaru ʌʌmadu dai nʌijada aagai istumaasi iduñia ʌgai ʌSuusicʌdʌ.
59 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali vʌʌscatai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ uusi dadagʌcʌdʌ dudunucami ʌjudidíu gaagai ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi maitʌrvaavoi dai poduucai gatʌaañia agai muaaragai.
60 Dai vʌʌscʌrʌ maitʌʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi muidutai dada dai yaatagʌi. Dai cuugatʌrʌ dada gooca nʌijadami yaatavogami
61 daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli icaiti: “Aanʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupai dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu vañigidagi”, caiti gocʌʌli —ascaiti gonʌijadami.
62 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo istumaasi? ¿Tumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? —astʌtʌdai.
63 Taidʌ ʌSuusi maiñioocacai vii. Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi pʌsaidʌ gʌraagidana Diuusi vuitapi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga pʌsabai aapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ siʌʌpʌ cho —astʌtʌdai.
64 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai isducatai aagai aapi. Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siDiuusi sʌʌlisa padʌrʌ daacamu aanʌ dai giñtʌʌgimu aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ icomai saagida —astʌtʌdai ʌSuusi.
65 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu saasarai gʌyuucusi. Aliʌ baamu ʌgai caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi. Daidʌ itʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami:
—Gocʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi maradʌ di. Dai vui ñioocai Diuusi camaitʌgito aatʌmʌ vaamioma nʌijadami. Aapimʌ cacaʌ isducatai vui ñioocai goovai Diuusi.
66 ¿Tʌtuma duuna gocʌʌlicʌdʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌpiʌrʌ caatʌcamiava goovai gatʌaañivurai muaaragai —astʌtʌdai.
67 Daidʌ ʌoodami sisividimi ʌSuusi vuivasadʌ dai capiacarai. Dai aa vuivasana capiacarai.
68 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi poʌlidi isDiuusi gʌmaa ʌmo sʌʌlicami. Maatʌñi toorʌ gʌʌgʌ —astʌtʌdai.

———

69 Vaidʌ ʌPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai ʌmo cusñiirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali ami divia daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Aapiapa ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Galileeʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
70 Dʌmos ʌPiiduru yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ pʌsioorʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
71 ʌPiiduru cavuusaimi maigo quiidigamu, tai ʌʌpʌ ʌmai ʌgai vaa cusñiirugadʌ tʌʌ ʌPiiduru ʌʌpʌ daidʌ itʌtʌdai ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gocʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌali tʌji.
72 Dʌmos ʌPiiduru ʌpamu yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ Diuusi ismaimaatʌ aanʌ gocʌʌli —astʌtʌdai ʌPiiduru.
73 Dai laachicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai abaana guuquiva ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapiapʌ ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Asta ʌpamaasi ñioocai aapi ʌSuusi —astʌtʌdai.
74 Vaidʌ ʌPiiduru galñaasi ñiooquimi daidʌ icaitimi:

—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli —ascaiti.
Tai aidʌ otoma cuujui ʌtacucu.
75 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi sai maiquiaa cuujuicai ʌtacucu ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai maimaatʌ ʌSuusi. Daidʌ ʌPiiduru ii abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

27

———
1 Dai mosmaasicai vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali judidíu gʌnaatagi isducatai muaagi ʌSuusi.
2 Dai vulicami bʌʌcai ʌSuusi dai mʌʌ tʌʌgi ʌPilaato, ʌgai ʌrtʌaanʌdamigadʌ Judeeʌrʌ oidacami.

———
3 Aidʌsidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi tʌʌ mʌscamuaa agaitadai ʌSuusi aliʌ soigʌʌli dai ʌma duucai gʌtʌgito. Dai ʌpamu vuidacai vʌʌsi goʌmo coobai dan baivustaama piisu ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judiuíu ʌʌmadu ʌpipiscali.
4 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌ soimaasi idui aanʌ gatʌʌgidacai ʌmo cʌʌli maigʌpiʌrʌ caatʌcami mʌsai muaana —astʌtʌdai ʌUudasi.
Dʌmos ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai gomaasi tumaasi ʌrgʌrvʌʌtarʌ aatʌmʌ? Aapi ʌʌgi ʌrgʌduñi —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌUudasi ami ʌgʌʌ quiuupai ʌrana suuli ʌtumiñsi, dai ii dai gʌvuliji.
6 Taidʌ ʌbaitʌguucacami ʌpapaali ʌmpagi ʌtumiñsi daidʌ itʌtʌdai:
—Maibaiga isvʌʌnaida aatʌmʌ gogaa tumiñsi ismaacʌdʌ gʌoidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Idi tumiñsi ʌrnamʌgadʌ ʌʌrai cascʌdʌ —astʌtʌdai.
7 Dai aipaco gʌnaagi sai ʌgai tumiñsicʌdʌ savʌda agai ʌmo dʌvʌʌrai siaaco Aajatadami tʌʌgidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacʌdʌ maitʌroidacami ami.
8 Dai Dʌvʌʌrai ʌʌrai tʌʌgidu asta sivi ucami.
9 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ʌʌquioma aagai Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti: “Ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ vuuquia agai goʌmo coobai dan baivʌstaama piisu plaata ismaacʌdʌ baiga duu dai aa namʌquida gocʌʌli ismaacʌdʌ gatʌʌgi gogʌmai cʌʌli.
10 Dai ʌgaicʌdʌ gasavʌli agai ʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ Aajatadami tʌʌgidu, poduucai isduucai giñaagidi giñtʌaanʌdamiga”, ascaiti Jeramiiasicaru.

———
11 Tai vaidacai ʌgai ʌSuusi ʌgʌʌ tʌaanʌdami vuitapi tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ judidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava, ʌjʌ —astʌtʌdai.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali gʌpiʌrʌ vuupai dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
13 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs caʌ aapi vʌʌsi goovai mʌsmaacʌdʌ aagai gʌvui? —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌSuusi vʌʌscʌrʌ maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi, dai poduucai ʌgʌʌ tʌaanʌdami maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi.

———
15 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.
16 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami ismaacʌdʌ tomasioorʌ cajiomacatadai.
17 Tai aidʌsi ʌoodami gʌnʌʌmpagi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Maacʌdʌ ipʌlidi aapimʌ isdagitua aanʌ Baraavási siʌSuusi ismaacʌdʌ Cristo aagai?
—astʌtʌdai.
18 Ʌgai maatʌcatadai ismoscoimudadʌ tadacatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali dai
cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
19 ƛPilaato quiaa daacatadai ʌdudunucamiʌrʌ taidʌ ʌooñigadʌ ootosi ñiooqui daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitigʌvapasada aapi gocʌʌli cʌʌ tuigacami ʌʌmadu. Tuucarʌ tʌʌtʌquimi aanʌ ʌmo
istumaasi soimasi ʌgai vʌʌtarʌ —asducai ootosi ñiooqui Pilaato ooñigadʌ.
20 Dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali avʌnaqui ʌoodami sai
baiyoma gataanʌna mʌsdagituagi Baraavási dai sai muaana ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌpamu ñioo dai tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ goovai vʌgoocai siooma ipʌlidi aapimʌ isgʌndagitolda aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Baraavási —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai goSuusi mʌismaacʌdʌ Cristo aagai ducatai iduuna aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba, vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
24 Aidʌsi ʌPilaato catʌʌ iscamaitistui ʌoodamicʌdʌ cavaamioma galcaititai ʌgai, dai
gatai suudagi dai gʌico vʌʌsi ʌoodami vuitapi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maitʌrgiñduñi gocʌʌlicʌdʌ. Goovai gia maitʌrgʌʌpiʌrʌ caatʌcami, goovai
gia ʌʌgi aapimʌ ʌrgʌnaa duiñdaga —astʌtʌdai ʌPilaato.
25 Tai vʌʌscatai ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu gʌrmaamara tʌrgʌʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamicagi —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPilaato dagitoli Baraavási daidʌ ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌicarsana
iquisanaicʌdʌ ʌSuusi dai tʌʌgi ʌoodami sai curusiaba siisana sai poduu muucuna.
27 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami sandaarugadʌ vaidacai ʌSuusi gamu Pilaato quiidi-
amu dai vaí vʌʌsi ʌsandaaru dai ami siaaco cʌacatadai ʌSuusi vʌʌsi sicoli guuquiva.
28 Mʌtai uupasi yuucusidʌ ʌSuusi dai aadi aa yuucusi vʌpʌgicami sai ʌpʌa maascamu
ʌmo raí,
29 dai moo daama daí ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ duñisicami dai maa ʌmo tʌʌvʌli
sʌʌlisa padʌrʌ noviʌrʌ. Daidʌ gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai parunai
daidʌ icaiti:
—Sivi gia tʌvʌpi oidacamu aapi raígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
30 Dai sisividimi ʌʌpʌ dai bʌbʌyi tʌʌvʌli dai ʌgaicʌdʌ moodʌana gʌvai.
31 Dai canaato parunacai ʌpamu uupasi ʌyuucusi vʌpʌgicʌdʌ dai ʌpamu aadi ʌʌgi
yuucusidʌ. Dai boodʌrʌ vaidacai dai mʌʌ siisa agai curusiaba sai poduu muucuna.

———

32 Dai aidʌsi utudama iji ʌgai abiaadʌrʌ vuidʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami
Sireñiʌrʌ oidacami mʌtai aagidi sai bʌʌcaiña ʌgai ʌcurusigadʌ ʌSuusi.
33 Dai poduucai aayi mʌʌca siaaco Gólgota tʌʌgidu. Gólgota icaidaga moodʌ
muuquiadʌ.
34 Dai ami oidi uuvasi varagadʌ vʌʌnagʌcami ʌmo doadigami aliʌ ʌʌcocami sai
ʌgaicʌdʌ palʌpioma soimaa taatana. Taidʌ ʌSuusi mosdʌʌ dai camaitipʌli isiiyagi.
35 Dai casiisacai curusiaba dʌmos maiquiaa muu ʌgai tai gooquiʌrʌ nʌʌnʌitudai volao
dai poduucai nʌida agai isioorai ajia agai yuucusidʌ ʌSuusi. Dai poduucai ʌpʌdui

istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti: “Sai nʌʌnʌituda agai volao dai poduucai nʌida aagai isioorai ajiagi ʌyuucusidʌ”.
36 Dai ami daraajatai nuucada.
37 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato dai aagai mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai daidʌ icaiti: “Idiava ʌrʌSuusi, raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.
38 Dai abaana ʌSuusi siisisa gooca ʌʌsivogami ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
39 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai gidai gʌnmoomo,
40 daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ dadaitudai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi. Siaapi ʌrDiuusi maradʌ tʌvañiñi bocurusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
41 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌmadu ʌpipiscali dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
42 —Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌvuusaidagi. Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ʌrgʌrraíga aatʌmʌ judidíu vai tʌvanʌna curusiaiñdʌrʌ tʌtai poduucai vaavoituda aatʌmʌ ʌʌpʌ.
43 Goovai povʌʌlidi siDiuusi nuucada. SiDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana tuduidʌ sivi. Gocaasi gʌraagidi goovai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌgai.
44 Dai asta ʌʌʌsivogami ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapicatadai ami sonuana ʌSuusi galnaasi ñioocai ʌgai vui vʌʌsi.

———

45 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii vaic oora.
46 Dai aidʌ coi gʌʌsʌco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. Asmaacʌdʌ itʌiya ʌlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga ¿tuipʌsi giñdagito? astʌiya ʌlidi.
47 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
48 Tai otoma ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ dai ʌmo tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna.
49 Dʌmos aa itʌtʌdai:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña dai muu.
51 Vaidʌ ʌgʌʌ icusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covocami ʌmo sueeyi dai ʌraana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami. Dai dʌvʌʌrai gigivuli dai ojoodai taatapai.
52 Daidʌ gʌcuucupioco siaaco yaasapicatadai ʌcoidadʌ dai mui oodami ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai Diuusi duduaca ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
53 Dai caduaacacai ʌpamu ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌgaa vʌʌsi vuvaja coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai mʌʌ Jerusaleenʌrʌ vaapa tai mui oodami tʌʌ.
54 Tai amaasi ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi aidʌsi tʌʌ ʌgai isgigivuli dʌvʌʌrai dai tʌʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌpʌdui sʌʌlicʌdʌ duduaadimu, daidʌ icaiti:
—Baivaavoi idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌcatadai ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ —ascaiti.
55 Dai ami guucacatadai mui ooqui mʌʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ ismaacʌdʌ Galileeaiñdʌrʌ oidatucuitadai ʌSuusi dai soicʌitadai.

56 Λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo dΛΛdΛ dai Osee dΛΛdΛ,
dai Zevedeo maradΛ dΛΛdΛ.

———

57 Dai caurui tai ami divia ΛmO cΛΛli gΛviidacami Osee tΛΛgiducami. Λgai
ΛrArimateeΛrΛ oidacami, Λgai ΛrvaavoitudadamI ΛSuusi ΛΛpΛ.
58 Dai amaasi Λgai nΛidamu ΛPilaato dai taí ΛSuusi tuucugadΛ. TaidΛ ΛPilaato gatΛjai
mΛsai tΛΛgidana.
59 Dai tΛvañdacai ΛSuusi ami curusiaiñdΛrΛ dai ΛmO icusi maitucuracamiΛrΛ biisa.
60 DaidΛ ΛOsee casi gatΛjaitadai coocodagai ΛmO vavuana mΛsai ami yaasana siΛΛscadΛ
muquiagi Λgai dΛmos ΛSuusi ami tΛΛ Λgai. Dai cacuupacai Λquitaagiña ΛmO gΛΛ odaicΛdΛ
daivunu ii.
61 Vai ami daacatadai ΛMaría Madaliña ΛΛmadu ΛgΛmai María siaaco yaasapicatadai
ΛSuusi sonuana.

———

62 AidΛ ΛrΛtasaicatadai istuigaco baivuaadana Λgai vΛΛsi dai siaadiqui
ΛribΛstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana Λgai. Dai siaadiqui
ΛbaitΛguucacamigadΛ Λpapaali judidíu, ΛΛmadu ΛfariseO mΛΛ nΛidamu ΛPilaato
63 daidΛ itΛtΛdai:
—TΛgito aatΛmΛ Λyaatavogami Suusi aidΛsi quiaa oidacatadai Λgai iscaititadai sai
vaica tasaicΛdΛ duaaca agaitadai Λgai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ.
64 CascΛdΛ gatΛaañiñi mΛsai cΛΛga nuucadacana mΛΛca siaaco yaasapi ΛSuusi vaica
tasai uucami vai poduucai maidadana ΛSuusi mamaatΛrdamigadΛ tucarΛ vai maibΛΛna
ΛtuucugadΛ vai gooquiΛrΛ maipocaitiada Λgai iscaduaaca. Dai poduucai ΛgooquiΛrdadΛ
yaatagi vaamioma maicΛΛgaducagi siΛtuucamidΛrΛ —astΛtΛdai.
65 DaidΛ ΛPilaato itΛtΛdai:
—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapimΛ dai mΛΛca siaaco cayaasa ΛSuusi cΛΛ bai
duñia isistutuidi di vai poduucai maibΛΛna ΛmuuquiadΛ —astΛtΛdai ΛPilaato.
66 Dai iji dai mΛΛ cΛΛga baidui siaaco yaasapicatadai ΛSuusi dai seeracΛdΛ bidasa dai
ami seeraba daí ΛseeyogadΛ ΛgΛΛ baitΛcΛaacamigadΛ ΛromamanO. Vai ami daraajatadai
Λsandaaru ΛΛpΛ.

28

———

1 Dai cadaivunucai ΛibΛstaragai tasΛrΛ dai camaasimi oidigi tumiñoco daidΛ ΛMaría
Madaliña ΛΛmadu ΛgΛmai María iji mΛΛca siaaco yaasapicatadai ΛSuusi.
2 Tai todian duucai gigivuli dΛvΛΛrai, ΛmO DiuusI tΛaañicarudΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ
cascΛdΛ. Dai aΛcai mΛΛca siaaco yaasapicatadai ΛSuusi maigovai daitu ΛodaI istucΛdΛ
cuupicatadai Λgai dai daama daiva ΛodaI.
3 DadadacΛi Λgai Λpan duucai pΛpΛdocΛdami dai yuucusidΛ Λpan ΛΛsi tootuaja cΛvai.
4 MostΛΛgacai ΛsandaaruΛ DiuusI tΛaañicarudΛ giigivuli duduaadimucai dai
camoscoidadΛ duucai vii.
5 Dai amaasi ΛDiuusI tΛaañicarudΛ itΛtΛdai ΛooquI:
—MaitavΛr duduaadicuda. AanΛ cΛΛga maatΛ isgaagai aapimΛ ΛSuusi ismaacΛdΛ
curusiaba gΛsiisatu.
6 Dai Λgai maitiipu tami casiat duaaca isduucai aagaitadai Λgai. Baigovai avΛr iimi dai
ñΛida siaaco caatΛcatadai Λgai.
7 IimΛdavurai otoma dai mΛΛ aagida ΛmamaatΛrdamigadΛ iscaduaaca Λgai coidadΛ
saagidaiñdΛrΛ dai sivi imia agai Λgai gΛnbaitΛqui Galileeamu dai ami tΛΛgimu aapimΛ.
Goovai ΛrvΛΛsi ismaacΛdΛ gΛnaagida iñagai aanΛ —astΛtΛdai.

8 Taid∧ ∧ooqui otoma iji abiaad∧r∧ baig∧n∧liatugai dai duduaadimutugai. Dai
voopoigi dai m∧∧ g∧raagida agai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi v∧∧si istumaasi
aagidi ∧Diuusi t∧aañicarud∧.
9 Dai aid∧si voopoigitadai ∧gai tai vuid∧r∧ aayi ∧Suusi dai viaatuli. Tai ∧gai abaana
g∧ntootonac∧d∧ guuquiva ∧Suusi dai siaa duutuli dai taata ∧∧casod∧.
10 Tai ∧gai it∧t∧dai:
—Maitav∧r duduaadicuda. Iimivurai dai m∧∧ aagida giñaaduñi vai iim∧na Galileeamu
dai ami giñt∧∧gimu ∧gai —ast∧t∧dai.

———

11 Aid∧si ∧ooqui gamu iim∧itadai taid∧ ∧sandaaru chi∧∧qui caayamu iji dai aagidi
∧bait∧guucacamigad∧ ∧papaligad∧ ∧judidíu v∧∧si istumaasi ∧p∧dui.
12 Taid∧ ∧bait∧guucacamigad∧ iji dai m∧∧ aatagi ∧gai ∧pipiscali ∧∧madu dai n∧ida aagai
isducatai iduñiagi. Dai gooqui∧r∧ aa nam∧qui ∧gai mui tumiñsi ∧sandaaru
13 daid∧ it∧t∧dai:
—Aagidavurai aapim∧ situcar∧ coocos∧catadai aapim∧ sai dada ∧Suusi
mamaat∧rdamigad∧ dai b∧∧cai ∧tuucugad∧ ∧Suusi.
14 Is∧g∧∧ t∧aan∧dami maatia goovai aat∧m∧ at∧bai duñiagi ∧gai ∧∧madu casc∧d∧
mait∧si∧nduñia ∧gai —ast∧t∧dai.
15 Taid∧ ∧sandaaru vui ∧tumiñsi dai iji dai m∧∧ aagidi istumaasi aagidi ∧gai. Dai
poduucai aagai ∧judidíu asta sivi ucami.

———

16 Dai poduucai iji aat∧m∧ baivustaama dan ∧moco mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi gamu
Galileeamu ∧mo quiidiamu siaaco aagai ∧Suusi.
17 Dai aid∧si t∧∧ aat∧m∧ ∧Suusi siaa duutuli d∧mos ∧∧moco g∧raaduñi maic∧∧ga
vaavoitudaitadai.
18 Taid∧ ∧Suusi abaana c∧quiva aat∧m∧ dai pov∧rt∧t∧dai:
—Aan∧ via ∧mo s∧∧licami dai vaamioma gat∧aan∧i t∧vaagi∧r∧ dai tami oidig∧r∧.
19 Iim∧davurai aapim∧ dai aagida oodami v∧∧si oidig∧r∧ oidacami sai ali∧si g∧aagai
isvaavoitudai iñsaan∧ ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami dai poduucai ∧rgiñmamaat∧rdamicagi.
Ismaac∧d∧ vaavoitudai ∧gai gia vapaconavurai Diuusi g∧rooga guvucadad∧c∧d∧ dai
giñguvucadagac∧d∧, aan∧ ∧rDiuusi marad∧, dai Diuusi Ib∧ad∧ guvucadad∧c∧d∧ vai podu-
ucai maatiagi aa iscavaavoitudai ∧gai.
20 Dai maat∧tuldavurai sai ∧∧gidiña v∧∧si istumaasi g∧naagidi aan∧. Maat∧cavurai
aapim∧ iñsaan∧ g∧n∧∧madu daaca iñagai v∧∧s tasai ugit∧cai oidigi ucami —g∧rt∧t∧dai
∧Suusi.
Mos∧caasi.

Marcusi ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama.

1 ΛʌquIoma ooja Isaíacaru ʌmo ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ istutuidi isbaiʌliatuda oodami aagaitai ʌSuusi Cristo Diuusi maradʌ.
2 Isaía ʌrñiooquituldiadamigadʌcatadai Diuusi dai aagai sai Diuusi pocaiti:
Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui
Vai ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi.
Daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitodamu
Dai camaisoimaasi ivuaadamu.
3 Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai aagidamu ʌgai oodami:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.
4 Tai divia ʌVuaana dai oidigana vapaconaimi ʌoodami, dai aagidi sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai isgʌnvapaconacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai poduucai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ.
5 Tai ami oidigʌrʌ dada vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai caʌca agai istuma aagaiña ʌVuaana; vaidʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ aqui Jordánʌrʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana sai Diuusi oigʌldana.
6 Daidʌ ʌVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ duñisicatadai dai cuaadana ʌgai soosoyi dai saivoli.
7 Dai aagidiña ʌgai ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ daidʌ itʌtʌdaiña:
—Gooquiʌrʌ divia agai ʌmai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami iscuiquiagi dai uupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ, aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai dai ʌgai vaamioma namʌga iñsaanʌ cascʌdʌ.
8 Aanʌ gʌnvapaconai aapimʌ suudagicʌdʌ dʌmos ʌgai divimu dai maaqui agai oodami guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdaiña ʌVuaana.

———

9 Tai aidʌ tuigaco ii ʌSuusi Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daacatadai ʌVuaana taidʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi ami ʌaqui Jordánʌrʌ.
10 Amaasi mosvuusai ʌSuusi suudagiaiñdʌrʌ dai tʌʌ tʌvaagi taidʌ gʌcupioco dai Diuusi Ibʌadʌ ʌmo tugu maasi tʌvai ʌgai daama.
11 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidi caiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

12 Tai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu.
13 Tai ʌgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cʌcʌisi saagida vaidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai ʌSuusi. Tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucada ʌSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana ʌDiaavora.

———

14 Aidʌ tuigaco sidʌ ʌEroodʌsi maisa ʌVuaana, ii ʌSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai isducatai gatʌaanʌi Diuusi.
15 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ ʌoodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami —astʌdai Suusi.

———

16 Ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu ugidiana sʌʌli imʌitadai ʌSuusi dai tʌʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ Simuñi ʌʌmadu Aandʌrʌsi. Ʌgai ʌrvatopa vuudamicatadai dai suudarʌ dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaagadagi oodami vaidʌ giñvaavoitudaiña —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí ʌSuusi.
19 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌi dai baitʌquioma tʌʌ ʌJacovo Sevedeo maradʌ dai Vuaana Jacovo suculidʌ, vai ʌmo vaarcu ʌrana daraajatai darasdi gʌnvatopa vuicaru.
20 Taidʌ ʌSuusi vaí ʌgai sai oidana tai ʌgai anaasi vaarcu ʌrana viaa gʌnooga ʌʌmadu ʌpipiooñigadʌ dai oí ʌSuusi.

———

21 Amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ; dai mosaayi ibʌstaragai tasʌrʌ tai vaa ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ dai gʌaagacai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai gamamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan duucai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
23 Dai ami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ iiñaquitu ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai ʌgai Suusi:
24 —¿Tuipʌsi gʌrsaagida vapacʌi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami? ¿Gʌrcoodapʌsi agai dai divia? Aanʌan gia cʌʌga gʌmaatʌ dai maatʌ aanʌ pʌsiʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
25 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Tai amaasi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ suiquituli ʌcʌʌli dai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vuusai ʌcʌʌliaiñdʌrʌ.
27 Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ duduaadimu, dai aipaco gʌntʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui gʌrmamaatʌtuldi goovai? Gocʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai asta ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi dai vuuvacʌi oodamiaiñdʌrʌ —ascaiti ʌoodami.
28 Tai otoma gʌmaí vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaja ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana oí ʌgai ʌSimuñi dai ʌAandʌrʌsi quiidiamu.
30 Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ aliʌ coococatadai oiditai toiñdagai dai caatʌcatadai, mʌtai aagidi ʌSuusi sai ʌgai coococatadai.
31 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi. Mospodui ʌgai tai dagito ʌtoiñdagai, dai ʌgai vaa ooqui ʌgai dai bibi.

———

32 Dai aidʌsi catuca, mʌtai vuaapi ʌSuusi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
33 Dai vʌʌsi ʌoodami gʌnʌmpagi ami quitaagiña.
34 Taidʌ ʌSuusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu oodamiaiñdʌrʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ gia maatʌcatadai

ʌSuusi dʌmos ʌgai maidadagitoiña isñioocada ʌgai sai maimaasico vuajana ʌoodami vuitapi sioorʌ ʌgai.

———

35 ΛSuusi siaalimodʌ vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai mʌʌca gamamada agai.
36 Taidʌ ʌSimuñi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ gaagamu ʌSuusi.
37 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodamiava ʌgaagai —astʌtʌdai.
38 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Timʌda sibʌacoga dai ami gaaagida ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi ivuaada iñagai aanʌ dai divia tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ii vʌʌsi ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ dai ami gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.

———

40 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli coocoadʌ ʌSuusi.
41 Taidʌ ʌSuusi soigʌʌldan tadatu dai taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai.
42 Mospotʌi ʌSuusi tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ dai cacʌʌ duaadicami vii.
43 Taidʌ ʌSuusi ootoi dai sʌʌlicʌdʌ daí isaagada ʌgai gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
44 —Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Taidʌ ʌcʌʌli mosii dai otoma aagidimi vʌʌscatai isducatai ʌpʌdui. Cascʌdʌ ʌSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali ʌmapʌcʌrʌ vʌʌsi oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aimʌraiña siaaco maitiipucatadai oidacami, vai vʌʌscʌrʌ muidutai aipadʌrʌ ajioopaiña siaaco ucami daaca ʌgai.

2

———

1 Dai bochiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌSuusi ʌpamu ii Capernauumamu; tai otoma maí ʌoidacami isgʌquiiyʌrʌ daacatadai ʌgai.
2 Dai otoma sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami tomali maiaʌcatadai siaa sʌʌli vaapaquiagi aa; vai ʌgai gamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Amaasi aayi maacova cʌcʌʌli dai uusiʌrʌ bʌcaiticatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi.
4 Dʌmos maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai aitudagi ʌcoocoadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi mosʌʌ muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama tʌʌtʌsai dai siaaco daacatadai ʌSuusi sʌʌli daama cupioco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ uusiʌrʌ.
5 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi tʌʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudaitadai ʌgai, itʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñmara gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
6 Dʌmos ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌpʌnʌlidi:
7 “¿Istuisidʌ poduucai ñioocai gocʌʌli? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌliadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?

9 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoadʌ: “GʌsoimaascamigaΛ caoigʌldi”,
siʌpʌ potʌʌdagi: “Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda”?
10 GʌntʌʌgidamuΛ aanʌ iñsaanʌ ismaacʌdʌ viaΛ ʌmo sʌʌlicami viaΛ guvucadagai
ʌʌpʌ tami oidigi daama isgaoigʌldiada gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
11 —Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌcoocoadʌ otoma vañi; dai bʌi gʌvaacosi dai vuusai abiaadʌrʌ vʌʌscatai
vuitapi. Tai vʌʌscatai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi tʌʌgacai goomasi dai cʌʌga
ñiooquimi Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai mainʌidiña aatʌmʌ gomaasi —ascaitimi ʌoodami.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌpamu ʌgʌʌ suudagi ugidiana; dai aidʌsi vʌʌsi ʌoodami
miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai mamaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai aidʌsi daivusquimi ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ tʌʌ ʌmo cʌʌli Leví tʌʌgiducami Alfeo
maradʌ vai daacatadai ami siaaco gavuudana ʌgai tumiñsi. Ʌgai ʌrtumiñsi vuudami-
catadai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidáni —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌLeví otoma cʌquiva dai oí.
15 Dai aidʌsidʌ gacuaadatadai ʌSuusi Leví quiidiʌrʌ ʌʌmadu muidutai tumiñsi vuu-
dami ʌʌmadu aa soimaasi ivuaadami. VʌʌscataiΛ mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌʌmadu
ʌSuusi dai vʌʌsi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Aliʌ muiducatadai ismaacʌdʌ oidatu-
cuiña.
16 DʌmosΛ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌʌgacai isʌSuusi vʌʌscatai
ʌʌmadu gacuaadatadai itʌtʌdai ʌgai ʌmamaatʌrdamigadʌ:
—¿TuisidʌΛ gʌnmamaatʌtuldiadamiga ʌʌmadu gacueeyi daidʌ yʌʌyi tumiñsi vuudami
dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
17 DʌmosΛ aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi itʌtʌdai:
—IsmaacʌdʌΛ maicoococoñi maitʌgito duduaaidiadami mosʌcaasi ismaacʌdʌ cooco-
coñi. Dai poduucai aanʌ maisiu cʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ divia. Aanʌ divia dai cʌʌgacʌrʌ
vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Ʌmo imidagai gayunanducai ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ma-
maatʌrdamigadʌ, tai dada ʌʌmoco oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿TuisidʌΛ gayunandui ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ma-
maatʌrdamigadʌ, vai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacuadana? —astʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi.
19 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Istutuidisi isgayunanduagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa
daraajagi ʌcucuntadami? SiʌʌscadʌΛ quiaa daraajagi ʌcucuntadami maitʌaagai isgayu-
nandudagi ʌvapaidarsicʌdʌ.
20 DʌmosΛ istodian duucai gʌmuaatudagi ʌcʌʌli aidʌ gia gayunanduan tada
ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
21-22 Dai vaamioma aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai
apiavaavoitudadagi gʌvaavoitudaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ tʌligi ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi; vaidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ saagida iimʌitai.

24 Vaidʌ ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:
—Dañi ¿tuisidʌ ivueeyi gʌmamaatʌrdamiga aa duiñdagai ismaacʌdʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌfariseo.
25 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali ʌmo imidagai mʌsmaiquiaa nʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai istumaasi idui ʌDavi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ ʌmo imidagai aliʌ oidacai biuugigai?
26 Siaaco aagai sai vaa ʌDavi quiuupiʌrʌ aidʌsidʌ ʌAbiaataʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaali, dai bʌi ʌgai ʌcuaadagai Diuusi dasdaradʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai ʌgai uu dai aa oí gʌaaduñi —astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌfariseo:
—Ibʌstaragai tasai ʌrsiaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ. Vaamioma namʌga oodami siʌibʌstaragai tasai.
28 Cascʌdʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi gʌaagai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

3

———

1 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌpamu ʌmo quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu vai ami daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌmo novidʌ.
2 Vai aa soobidacatadai ʌSuusi dai nʌida agai sabai duaaidana ʌgai ʌcʌʌli ibʌstaragai tasʌrʌ vai poduucai viaaca ʌgai istucʌdʌ gʌʌpi ʌrvuaajagi.
3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌcadʌ:
—Vañigiñi dai ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
4 Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
—¿Tumaa aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio? ¿Cʌʌgacʌrʌ vuusaidagi ʌmo oodami muaagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dʌmos ʌgaa maiñiooca vii.
5 Vaidʌ ʌSuusi baamudacʌdʌ nʌnʌidi dai soiʌliaragaicʌdʌ maimaatʌ caʌcatai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai noovidʌ:
—Sʌʌliñañi gʌnovi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai sʌʌli dai cacʌʌga duaadicami vii.
6 Tai amaasi otoma vuvaja ʌfariseo abiaadʌrʌ dai avʌnaquida agai ʌEroodʌsi aaduñdʌ dai muaa agai ʌSuusi.

———

7 Dʌmos ii ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌgʌʌ suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileeʌrʌ oidacami oí.
8 Dai aidʌsi aa oodami maí ʌʌpʌ isivuaadatadai ʌSuusi istumaasi gʌgʌrducami muidutai dada siaaco daacatadai ʌgai dai nʌida agai Judeeaiñdʌrʌ, dai Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai Idumeaiñdʌrʌ dai vasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ aqui Jordán dai Tiiro dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Sidooniaiñdʌrʌ.
9 Vaidʌ ʌSuusi caʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai baiduiñdacana ʌmo vaarcu, vai ami daaca agai ʌgai sai mainuituscʌiña mosʌʌqui oodami.
10 ʌSuusi casʌʌlicʌdʌ mui duduaadi oodami gʌguvucadacʌdʌ vai cascʌdʌ aa coococoidadʌ aipaco nuituscʌiña ʌSuusi vʌʌscatai taata ʌliditai.
11 Vaidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mostʌtʌʌgaiña ʌSuusi dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ guguucaiña vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ iiñaquitudaiña vai ʌgai itʌtʌdaiña:

—Aapiapʌ ʌrDiuusi maradʌ —astʌtʌdaiña.
12 DʌmosʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaasiuldagi sioorʌ ʌgai.

———

13 Dai gooquiʌrʌ tʌsai ʌSuusi ʌmo giidiamu, dai vaidacai ismaacʌdʌ ʌgai ipʌli tai ʌgai oí.
14 Dai amaasi ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌoodami saagidaiñdʌrʌ sai ʌʌmadu ajioopaiña, dai sai gooquiʌrʌ gaaagidiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
15 Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña coococoidadʌ dai sai vuvaidiña Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
16 Ʌcovai vusaitu ʌSuusi, Simuñi Piiduru, dai
17 Jacovo dai siʌʌgidʌ ismaacʌdʌ Vuaana tʌʌgidu ʌgai ʌrSevedeo maamaradʌ, dai Suusi Boanerges aagai ʌgai ismaacʌdʌ tʌiya ʌlidi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ cavami ñioocai ʌpan duucai covoñdami.
18 Dai AandʌrʌSi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo maradʌ dai Tadeo, dai Simuñi ismaacʌdʌ ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditai ʌromamano.
19 Dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gatʌʌgi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

Dai gooquiiʌrʌ vaa ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai.
20 Tai ʌpamu sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami quiiyʌrʌ vai ʌgai tomali maitistutuiditadai isgaugiagi.
21 Dai aidʌsi maí ʌSuusi aaduñdʌ gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuiirutu ʌgai.
22 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada icaiti:
—Idi cʌʌli viaa Beelsevú ismaacʌdʌ ʌrDiaavora vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi goovai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
23 Tai amaasi ʌSuusi vaí ʌoodami dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿SiaadʌrʌistuidʌnaʌDiaavora isʌʌgi gʌvusaidagi oodamiaiñdʌrʌ?
24 Isʌmapʌcʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipacoga gʌncoodian tada ʌgai.
25 Isʌmoquiiyʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipaco gʌncoodian tada ʌgai.
26 Dai siʌDiaavora ʌʌgi gʌvui gʌsiaa ʌliada siaadʌrʌ istuidʌna ʌgai, baiyoma mosugitian tada ʌgai.
27 Tomali ʌmaadutai maivaquian tada ʌmo cʌʌli omaligami quiidʌrʌ dai ʌʌsidagi, ismaivuliagi ʌʌpʌgʌ; avʌnacai isvulia gia gʌdagituan tada ʌgai mʌsʌʌsdagi.
28 Sʌʌlicʌdʌ aan gʌnaagidi sai baiga isoigʌldagi oodami vʌʌsi soimaascamigadʌ dai issoimaasi ñiooqui ñioocada ʌgai ʌʌpʌ;
29 DʌmosioorʌvuiñioocadagiDiuusi Ibʌadʌʌgai gia maiviaa oigʌldaragai tomali ʌmo imidagai poduucai ʌgai ʌrduñidʌ tomastuigaco —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 ʌSuusi poduucai aagidi ʌoodami pocaititai ʌgai saidʌ ʌSuusi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

———

31 Tai gooquiʌrʌ ami dada ʌSuusi susuculidʌ ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ, dʌmos quiidigaiñdʌrʌ vii ʌgai dai abiaadʌrʌ ootosi ñiooqui ʌSuusi sai diviana.
32 Vai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi itʌtʌdai:
—Quiidigaiñdʌrʌ daraaja gʌdaada ʌʌmadu gʌsususculi daidʌ gʌgaagai —astʌtʌdai.
33 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Voorʌ ipʌlidi aapimʌ isʌrgiñdaada daidʌ giñsususculi? —astʌtʌdai.
34 Dai amaasi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami sicoli daraajatadai siaaco daacatadai ʌgai daidi tʌi:
—Idi ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada dai giñsususculi.

35 Tomasioor∧ sioor∧ ivuaadagi istumaasi Diuusi ip∧lidi ∧gai ∧∧p∧ ∧r∧pan ducami giñdaada ∧∧madu giñsususuculi —ascaiti ∧Suusi.

4

———

1 Λ∧p∧ ∧mo imidagai gamamaat∧tulditadai ∧Suusi ∧g∧∧ suudagi ugidiana, tai s∧∧lic∧d∧ mui g∧n∧mpagi oodami ami siaaco daacatadai ∧gai. Dai s∧∧lic∧d∧ muiducatadai ∧gai tai casc∧d∧ ∧Suusi ∧mo vaarcu ∧raana daiva g∧∧ suudagi daama. Tai v∧∧si ∧oodami ooratana vii.
2 Taid∧ ∧Suusi aagidi mui naana maasi cuentoc∧d∧ dai aid∧si mamaat∧tuldi ∧gai it∧t∧dai:
3 —Ca∧cavurai aapim∧ imaasi: Λmo imidagai ∧mo oodami ga∧i,
4 tai chi∧∧qui ∧stucai voiy∧r∧ suuli; tai dada ujuurugi dai cuucu.
5 Tai aa ∧stucai ojoodai saagida suuli, siaaco maisi tiipu d∧v∧∧rai; dai otoma vuvaja maisi tuucavi suuli ∧gai casc∧d∧.
6 Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca ∧gai casc∧d∧ mosgaquisa.
7 Dai aa ∧stucai uuparai saagida suuli taid∧ ∧uuparai g∧∧ dai mosvuaamatu, tai poduucai ∧t∧ligi maiiibaji.
8 Tai aa ∧stucai c∧∧gaducami d∧v∧∧ri∧r∧ suuli dai vuvaja dai c∧∧ga g∧∧, dai c∧∧ga iibaji. Λmo caid∧aiñd∧r∧ ∧mo coobai dan baivustaama vuvaja, dai ∧miaiñd∧r∧ vaicoobai, dai ∧miaiñd∧r∧ ∧mo siento.
9 C∧∧gav∧r g∧nt∧gito ca∧ca aapim∧ istumaasi g∧naagidi aan∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi ∧oodami.

———

10 Amaasi caiim∧cai ∧oodami tai ∧∧gi vii ∧Suusi ∧baivustaama dan gooca g∧mamaat∧rdamiga ∧∧madu. Dai ∧gai ismaac∧d∧ sonuana daraajatadai ∧Suusi t∧cacai ast∧iya ∧lidi ∧gai ∧cuentoc∧d∧.
11 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Diuusi g∧nmaat∧tuldamu aapim∧ m∧stumaasi maimaat∧ isducatai ip∧lidi Diuusi issoic∧dagi oodami sai c∧∧gac∧r∧ oidacana d∧mos gogaa mamaat∧tuldi aan∧ cuentoc∧d∧.
12 Λgai can∧idiña istumaasi ivuaadana aan∧ dai maitip∧lidi isgiñvaavoitudagi dai ca∧cana istumaasi gamamaat∧tuldi aan∧ dai maitip∧lidi ismaat∧ ca∧cagi, casc∧d∧ Diuusi maioig∧ldi soimaascamigad∧ dai maic∧∧gac∧r∧ vuvaidamu ∧gai —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

13 Daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧∧p∧:
—¿Maitam∧smaat∧ ca∧ aapim∧ idi cuento? ¿Ducatai maat∧ ca∧ca agaid∧ aapim∧ ∧gaa cuentoo?
14 ∧c∧∧li ∧sadami ∧r∧pan ducami ∧moco ismaac∧d∧ aagidiña oodami Diuusi ñiooquid∧.
15 Λ∧moco oodami ∧pan ducami ∧∧stucai ismaac∧d∧ voiy∧r∧ suuli ismaac∧d∧ ca∧cana Diuusi ñiooquid∧ vai didivai ∧Diaavora dai maigovai dadasai ∧ñiooqui ib∧ad∧aiñd∧r∧ sai maivaavoitudana.
16 Dai aa oodami ∧pan ducami ∧∧stucai ismaac∧d∧ ojoodai saagida suuli ismaac∧d∧ baig∧n∧liarac∧d∧ ca∧cana Diuusi ñiooquid∧ dai vaavoitudaiña,
17 d∧mos maiquiaa sigupucat∧rdan vuaadana ∧gai vaavoidaragad∧ casc∧d∧ mosparunaiña aa ∧ñiooquic∧d∧ dai soimaa taatamituldiña vai ∧gai caugiat∧i vaavoidaragad∧.
18 Dai aa oodami ∧pan duucami ∧∧stucai ismaac∧d∧ uuparai saagida suuli ca∧cana ∧gai Diuusi ñiooquid∧,
19 d∧mos ali∧ t∧t∧gitoiña ∧gai istumaasi∧r∧ ismaac∧d∧ oidaga tami oidigi daama, tumiñsi∧r∧ dai v∧∧sia∧catai viaaca ∧lidiña ∧gai dai mosgomaasi∧r∧ t∧t∧gitoiña dai

camaitʌtʌgitoiña Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi.
20 Daidʌ ʌʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña daidʌ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi. Λʌmocoʌrʌpanducamiʌʌstucaiismaacʌdʌʌmo coobai dan baivustaama vuvaja ʌmo caidʌaiñdʌrʌ dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tʌcavi gʌdadasai vai cʌʌga maasicagi.
22 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami dʌmos gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
23 Cʌʌgavʌrgʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Λʌgiditaiavʌrcaʌcaaapimʌvʌʌsimʌstumacaʌ. Iscʌʌgaʌʌgiditaicaʌcaaapimʌ giñmamaatʌtuldaraga vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcamu vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
25 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi voopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

26 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitona. Gomaasi ʌrʌpan ducami aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi.
27 Dai gooquiʌrʌ nonoragʌi dai cocosʌi, vaidʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vuvacʌi ʌtʌligi dai gʌʌrai, vaidʌ ʌcʌʌli maimaatʌcana isducatai.
28 Λdʌvʌʌraiʌʌgi baivueeyi cuaadagai ʌcʌʌli mosʌcaasi nuucada ʌʌsicami. Λʌpʌgavuvacʌiaagadʌ dai gooquiʌrʌ muuradʌ, dai gooquiʌrʌ ibiadʌ.
29 Dai siʌʌscadʌ cacaibia ʌgai vai aiyagi yoovaragai otoma gʌyoovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌoodami:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Dai aanʌ cuentocʌdʌ gamamaatʌtuldi isducatai ivueeyi gomaasi.
31 Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpʌa maasi coravi caidʌ. Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama
32 ismaacʌdʌ gʌʌsai vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai vaidʌ ʌujuurugi ʌʌcagidʌrʌ gʌniibʌstaiña —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

33 Poduucai mamaatʌtuldiña ʌSuusi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami goʌʌ cuentocʌdʌ tomasi maimaatʌ caʌcana ʌgai.
34 Maitiipucana ʌmo imidagai ismaiaagiada ʌSuusi ʌmo istumaasi cuentocʌdʌ dʌmos gooquiʌrʌ vʌʌsi aagidiña ʌgai gʌmamaatʌrdamiga istʌiya ʌlidi cuento.

———

35 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ aidʌsi catucaimi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ anaasi viaa ʌoodami dai vaidacai ʌSuusi ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ daacatadai ʌgai, tai aa oodami oí ʌʌpʌ aa vaarcuʌrʌ.
37 Tai caavami ʌvʌ daidʌ ʌʌvʌli nuituscʌi suudagi vai vaarcu ʌraana vaacʌi dai cayoga suuda ʌvaarcu suudagicʌdʌ.

38 Vaidʌ ʌSuusi ʌvaarcu gooquiamadʌrʌ coosocatadai. Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ
nʌñitu ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌs vuaamʌ ʌlidi tʌsbaicoagi? —astʌtʌdai.
39 Tai vañi ʌSuusi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌʌʌpidañi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌʌvʌʌli gʌʌʌpitu tai vʌʌsi dodoli vii
40 amaasi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi isgʌnnuucadajagi?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vai ʌgai aliʌ duduaadimuca dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —ascaiti.

5

———
1 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara dʌvʌʌriʌrʌ.
2 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tai otoma ami divia ʌmo cʌʌli caposantu-
aiñdʌrʌ. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
3 Ʌcʌʌli moscaposantuana oidacana vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isvuracagi
tomali cadeenacʌdʌ.
4 Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacʌdʌ noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ dʌmos
ʌgai otoma ʌʌquitudaiña vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi.
5 Dai tasʌrʌ dai tucarʌ oidigana dai caposantuana aimʌraitai iiñacaiña ʌgai dai saasa-
saiña gʌtuucuga ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi mʌcasdʌrʌ vuidʌrʌ mʌʌ dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva.
7 Dai iiñaquidatai itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi divia aapi Suusi tami siaaco aimʌrai aanʌ? Aapi ʌrDiuusi baitʌcʌaacami
maradʌ. Gʌdaanʌi aanʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ pai maitiñoiñiada —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
8 Pocaiti ʌgai itʌtʌdaitai ʌSuusi:
—Aapi Diaavora tʌaañicarudʌ dagitoñi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌDiaavora
tʌaañicarudʌ.
9 Daidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tʌʌgidu aapi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Legión antʌʌgidu aanʌ. Muidu aatʌmʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai ʌgai maiootosana ami
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.
11 Vai muiducatadai tataisoli ami giidʌrʌ daida cuaayitadai.
12 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrdagitoñi tʌtai vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai isvaapaquia ʌgai tataisoliʌrʌ, taidʌ ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa. Ʌtataisoli ʌrgoo milʌcatadai
dai coidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai baicoi.
14 Taidʌ ʌnuucadacami ʌtataisoli aliʌ dudaadimu dai voopoi dai mʌʌca gaaagidi
quiiquiana dai dʌjiana. Tai dada ʌoodami dai nʌida agai astumaasi ʌpʌduitadai.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai ami siaaco daacatadai ʌSuusi, tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai cacʌʌga dodoli daacatadai dai cacʌʌga yuucusu taidʌ
ʌoodami aliʌ duduaadamu.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ nʌiditadai isducatai ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌtataisolicʌdʌ aagidi ʌoodami gomaasi.
17 Taidʌ ʌoodami goguama oi ʌSuusi sai imʌna abiaadʌrʌ.

18 Dai aidʌsi tʌsai ʌSuusi ʌpamu vaarcuʌrʌ vaidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai dagitona isoidagi.
19 Dʌmos ʌSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itʌtʌdai:
—Imʌdañi gʌquiiyamu siaacoga daraaja gʌaaduñi dai aagida vʌʌsi istuma idui aanʌ
aapicʌdʌ dai isducatai soigiñʌʌli aanʌ aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli ii dai mʌʌca gaaagidi Decápolisi dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi
ʌgaicʌdʌ vai vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai istumaasi aagidi
ʌgai.

———

21 Dai aidʌsi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi divia ʌSuusi ʌpamu tai ami dada mui oodami
siaaco daacatadai ʌgai. Taidʌ ʌSuusi anaasi vii ʌgʌʌ suudagi ugidiana.
22 Tai amaasi ami divia ʌmo baitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Jairo
tʌʌgiducami; dai aidʌsi mostʌʌ ʌgai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi ʌʌcasodʌ
abaana.
23 Dai sʌʌlicʌdʌ daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa gʌnoonovi vai duaadʌna
ʌgai dai oidacana —astʌtʌdai ʌJairo.
24 Taidʌ ʌSuusi oi ʌJairo; vai mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai asta nuitusquimi
ʌgai ʌSuusi.
25 Daidʌ ʌoodami saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca
uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ.
26 Dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatacatadai ʌgai mosʌʌ mui duduaaidiadami ʌʌmadu
aimʌraitai dai casiaa dodai vʌʌsi istuma viaacatadai. Dai vʌʌscʌrʌ maidueeyi, baiyoma
vaamuimi ʌgai.
27 Aidʌsi cajioma ʌooqui siʌSuusi gaduduaaidiña, miaadʌrʌ cʌquiva ʌoodami saagida
dai gooquiamadʌrʌ taata ʌgai ʌSuusi yuucusidʌ.
28 Dai poʌlidi ʌooqui: “Tomasi mosʌca yuucusidʌ taata aanʌ cascʌdʌ caduaadian tada
aanʌ”, asʌliditadai ʌooqui.
29 Dai aidʌsi mostaata ʌgai otoma uu ʌʌradʌ dai otoma maatʌ taata ʌgai gʌtuucugʌrʌ
iscamaigo ii coocodadʌ.
30 Taidʌ ʌSuusi maí isduaadi ʌgai ʌmaadutai gʌguvucadacʌdʌ dai amaasi gooquia-
maco nʌnʌaava ʌgai daidʌ icaiti:
—¿Toorʌ taata giñyuucusi? —ascaiti.
31 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Canʌidi aapi isaipadʌrʌ gʌnuituscʌi gooodami pai vʌʌscʌrʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata
—astʌtʌdai.
32 Dʌmos ʌSuusi aipaaco nʌʌjimi dai nʌida agai soorʌ taata.
33 Vaidʌ ʌooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatʌcatadai ʌgai isducatai
ʌpʌduitadai ʌgaicʌdʌ, ii dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ, dai aagidi vʌʌsi
isducatai ʌpʌduitadai.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi. Imʌdañi dai maivuaamʌ ʌliatugada dai cadu-
aadicami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui.
35 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ojootosicami Jairo quiidiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai
ʌali ooqui oogadʌ:
—Casi atmuu gʌmara. Casi maivaidacai gomamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai
ʌojootosicami.
36 Dʌmos ʌSuusi moscaʌ istumaasi aagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌbaitʌcʌaacami
ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ:
—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astʌtʌdai.

37 Daid∧ ∧Suusi maidagito ∧oodami isoidagi mos∧caasi ∧Piiduru dai Jacovo daid∧
∧Vuaana Jacovo suculid∧.
38 Dai aid∧si aayi ∧gai ∧baitc∧c∧aacami quiidi∧r∧, caí ∧gai ∧oodami vai siaa caiti g∧g∧r∧
suaan∧i dai iiñacai.
39 Taid∧ ∧Suusi vaa daid∧ it∧t∧dai ∧oodami:
—¿Tuim∧si mos∧∧ sisiocai dai tuim∧si mos∧∧ g∧g∧r∧ suaan∧i? Goali ooqui
mait∧rmuuquiad∧ mosacooso —ast∧t∧dai ∧Suusi.
40 Vaid∧ ∧oodami parunai pocaititai ∧Suusi. Taid∧ ∧Suusi vuvaitu v∧∧si ∧oodami abi-
aad∧r∧, dai mos∧ca ∧ali ooqui d∧∧d∧d∧ dagito isvaapaquiagi ∧∧madu ∧c∧c∧∧li ismaac∧d∧
vaidaticatadai ∧gai. Dai vaapa siaaco caat∧catadai ∧ali ooqui.
41 Taid∧ ∧Suusi noviaiñd∧r∧ b∧i ∧ali ooqui daid∧ it∧t∧dai:
—Talita cumi —ast∧t∧dai. Gomaasi it∧iya ∧lidi: Ali ooqui, aapi ang∧aagidi vañigiñi.
42 Tai otoma vañi ∧ali ooqui dai g∧aagacai aim∧rai. Baivustaama dan gooca uumigi
viaacatadai ∧gai. Taid∧ ∧oodami mait∧∧ isducatai g∧nt∧t∧gitoagi.
43 Taid∧ ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ daí ∧oodami sai maiaagidiña tomali ∧maadutai gomaasi. Dai
gat∧jai biidaragai ∧ali ooqui.

6

———

1 Taid∧ ∧Suusi ii abiaad∧r∧ g∧d∧v∧∧ragamu, ∧∧madu g∧mamaat∧rdamiga.
2 Dai aid∧si aayi ib∧staragai tas∧r∧, ∧Suusi g∧aagaca gamamaat∧tuldimi Diuusi
ñiooquid∧ ∧judidíu quiuupaigad∧r∧. Dai muidutai ismaac∧d∧ ca∧catadai camait∧∧ istu-
maasi g∧nt∧t∧gitoagi daid∧ icaiti:
—¿Siaaco maí goovai v∧∧si imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismos∧∧ c∧∧ga t∧t∧gitodagi
daid∧ ivueeyi goovai istumaasi g∧g∧rducami?
3 Dai idiava ∧r∧uusi ivisumadami, María marad∧ daid∧ ∧rsi∧∧gid∧ ∧Jacovo daid∧ ∧Osee
daid∧ ∧Uudasi ∧∧madu ∧Simuñi, daid∧ ∧susuculid∧ ooqui ∧∧p∧ tami g∧rsaagida oidaga
—ascaiti ∧oodami.
Ali∧ mui naana maasi maat∧catadai ∧Suusi casc∧d∧ baacoican tada ∧oodami ∧gai vui.
4 D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai:
—V∧∧si oodami c∧∧gac∧r∧ n∧idiña ∧mo Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ mos∧ca ∧∧gi
d∧v∧∧ragad∧ana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñd∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi.
5 Dai maitidui mui istumaasi g∧g∧rducami ami mosdaama daarai g∧noonovi chi∧∧qui
coococoidad∧ dai duduaadi.
6 Daid∧ ∧Suusi mait∧t∧gaitadai istumaasi g∧t∧gitoagi n∧iditai is∧oodami maivaavoitu-
dai. Dai gooqui∧r∧ ii ∧Suusi v∧∧si ami d∧v∧∧ri∧r∧ aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi
ñiooquid∧.

———

7 Dai amaasi vai ∧baivustaama dan gooca g∧mamaat∧rdamiga, dai aipaco ootoi
mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora t∧t∧aañicarud∧ oodami-
aiñd∧r∧.
8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiy∧r∧ v∧∧tar∧, mos∧ca g∧ngigiica sai
maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi.
9 Dai sai g∧nadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa yuucusi.
10 Daid∧ it∧t∧dai:
—M∧si∧∧scad∧ ajiagi ∧mo quiiy∧r∧ v∧rai anaasi g∧nuuliñaca asta m∧si∧∧scad∧ iimiagi
∧gai d∧v∧∧riañd∧r∧.
11 Dai m∧sajiagi ∧map∧c∧r∧ m∧siaaco mait∧nmiaad∧gidagi dai tomali mait∧nca∧ca
agadagi, v∧rai vuvaqui abiaad∧r∧ dai gigigida ∧d∧v∧∧rai g∧n∧casuaiñd∧r∧ vai poduucai
n∧ijada ∧gai ismaic∧∧ga idui. S∧∧lic∧d∧ ang∧naagidi sai si∧∧scad∧ Diuusi n∧ida agadagi
ismaac∧d∧ ∧rc∧∧ga ivuaadami dai ismaac∧d∧ mait∧∧rc∧∧ga ivuaadami vaamioma

soimaasi taatatuldamu ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌSodoomʌrʌ ʌʌmadu Gomoorʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aagidimi ʌoodami sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitoagi vuitapi Diuusi.
13 Dai vuvaitu ʌʌpʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai mui duduaadi coococoidadʌ mostʌiditai asaiti.

———

14 Taidʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Eroodʌsi maí gomaasi aidʌsi cavʌʌsi aipaco gʌaagaitadai ʌSuusi. Vaidʌ ʌEroodʌsi icaiti:
—Duaacatiqui ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai oodami cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai —ascaiti ʌEroodʌsi.
15 Vai aa icaiti:
—Eliiasicaru lienʌ ʌgai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌava ʌpan duucai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
16 Dai aidʌsidʌ ʌEroodʌsi caʌ imaasi icaiti:
—Gooviava ʌrVuaana di, ʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aanʌ cuicutaragai moodʌ, dai sivi duaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —ascaiti ʌEroodʌsi.
17 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui ʌrana vuunana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
18 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai.
19 Vai cascʌdʌ ʌErodiiasi cʌʌdaitadai ʌVuaana dai muaa ʌliditadai dʌmos maitistutuiditadai.
20 ʌEroodʌsi cʌʌga maatʌcatadai isʌVuaana ʌrʌmoco cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai ʌʌbʌiditadai ʌVuaana cascʌdʌ maidadagitoitadai ʌgai issoimaasi iduiñdagi ʌErodiiasi ʌVuaana, tomasi maicʌʌga maatʌ caʌcatadai ʌEroodʌsi istumaasi aagaitadai ʌVuaana vʌʌscʌrʌ baigʌʌliaragacʌdʌ caʌcatadai.
21 Dʌmos ʌErodiiasi ʌmo imidagai tʌʌ isducatai muaagi ʌVuaana. ʌmo imidagai tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi, tai ʌgai idui ʌmo vagimi daidʌ idui cʌʌgaducami cuaadagai dai vapai gʌsonʌrguucacamiga, ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ ʌsandaaru, ʌʌmadu aa gʌnviipidacami Galileeʌrʌ oidacami.
22 Taidʌ ʌErodiiasi maradʌ ooqui vaa ami siaaco gacuaadatadai ʌvapaidarsicʌdʌ dai gatuudai. Taidʌ ʌEroodʌsi ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌʌmadu gacuaadatadai oojoida tʌʌ ʌali ooqui. Taidʌ ʌEroodʌsi itʌtʌdai ʌali ooqui:
—Giñtaañiñi pʌstumaasi ipʌliadagi iñsaanʌ gʌmaaquimu —astʌtʌdai.
23 Daidʌ itʌtʌdai ʌpamu:
—Maatʌ Diuusi naidʌ gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtaañiagi tomapʌs giñtaí tajucami dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ —astʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali ooqui.
24 Taidʌ ʌali ooqui vuusai daidʌ itʌtʌdai gʌdʌʌ:
—¿Istumaasi taanʌna aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Taañiñi ʌVuaana moodʌ ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌ.
25 Taidʌ ʌali ooqui otoma vaa ʌpamu siaaco daacatadai ʌraí Eroodʌsi, daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana pʌsisivi otoma giñmaquiagi ʌmo aasocoliʌrʌ ʌVuaana moodʌ —astʌtʌdai ʌali ooqui.
26 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli. Dʌmos caaagaitadai sai maatʌ Diuusi gʌvapaida vuitapi cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌgai ismaimaquiagi istumaasi taanʌi ʌali ooqui.
27 Taidʌ ʌraí otoma ootoi ʌmo sandaaru dai aagidi sai vuaapidana ʌVuaana moodʌ.

28 Taidʌ ʌsandaaru ii maisacaruamu, dai mʌʌ guicuta ʌVuaana moodʌ dai ʌmo
aasocoliana vuaa. Taidʌ ʌraí maa ʌali ooqui, taidʌ ʌali ooqui tʌʌgi gʌdʌʌ.
29 Dai aidʌsidʌ ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ maí imaasi, mʌʌ bʌi ʌVuaana tuucugadʌ
dai bʌcai dai yaasa.

———

30 Tai gooquiʌrʌ ʌSuusi ojootosadʌ ʌpamu aayi siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi
vʌʌsi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatʌtuli ʌgai ʌoodami saagida.
31 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tinda dai gʌriibʌsta siaaco maitiipu oodami —astʌtʌdai.
Aliʌ mui oidatucuitadai oodami cascʌdʌ ʌgai maiajʌitadai tasai tomali ugidagai
vʌʌtarʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga ʌʌgi iji ʌmo vaarcuana ʌmapʌcʌrʌ siaaco
maitiipu oidacami.
33 Dʌmos muidutai tʌʌ isiji ʌgai dai maí isʌrʌSuusi dai mosdʌvʌʌrapi sʌʌli voopai vʌʌsi
aipadʌrʌ oidacami, dai ʌpʌga aayi isʌgai.
34 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ mui oodami dai soigʌʌldan tadatu
ʌgaicʌdʌ, ʌgai tʌgitocatadai sioorʌ aagidagi duucatai gʌaagai isoidacagi. Dai gʌaagacai
mamaatʌtuldimi mui naana maasi.
35 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ gu-
uquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Casiat urui dai tomali ʌmo oodami maioidaga tanai.
36 Ootosañi gooodami vai iimʌna aali quiiquiamu siaaco miaaga dai savʌdana cuaada-
gai daida ugana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —astʌtʌdai mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi.
37 Dʌmos ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—¿Savʌdatʌsi ʌragai goo siento piisu aʌcami paana gooodami vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌcavʌr nʌida mʌsʌʌqui paana viaa —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi camaí ʌgai siʌʌquidu itʌtʌdai:
—Taama tʌviaa paana dai gooca vatopa —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
39 Tai amaasi ʌgai tʌjai ʌoodami sai vasoi saagida daraivana chʌchʌʌquiatai aipaco;
40 Taidʌ ʌoodami daraiva ʌʌmo siento dai tataucami siento.
41 Tai amaasi ʌSuusi vui ʌtaama paanʌ ʌʌmadu ʌgooca vatopa dai taí nʌnʌaava dai
gamamagi dai saasasacai paana maa gʌmamaatʌrdamiga sai taacogidana ʌoodami. Dai
ʌgooca vatopaiñdʌrʌ ʌʌpʌ taacogi vʌʌscatai.
42 Dai vʌʌscatai gauu dai tatascovai.
43 Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana
saasaquigadʌ ʌʌmadu vatopa.
44 Daidʌ ismaacʌdʌ gauu ʌtaama paanaiñdʌrʌ ʌrtaama mil cʌcʌʌli.

———

45 Taidʌ ʌSuusi aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai tʌtʌidʌna vaarcuʌrʌ dai dʌgavunʌna
vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai aʌna Betasaida dʌvʌʌriʌrʌ ʌʌpʌga isʌgai. Dai ʌgai diosaidimi
ʌoodami quiaa.
46 Dai aidʌsi cadiosagi ʌgai ii ʌmo giidiamu dai gamamada agai.
47 Dai aidʌsi cadidiaimi ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi vaidʌ ʌSuusi ʌʌgi
ugidiana cʌaacatadai.
48 Dai tʌʌ ʌgai siʌmamaatʌrdamigadʌ camaitistutuiditadai isimitudagi ʌvaarcu
vuidʌrʌ vustaitai ʌʌvʌʌli. Dai casiaalimodʌ ʌSuusi caaijimitadai gʌmamaatʌrdamiga
mossuudagi daama imʌitai dai mosdaivuñia ʌliditadai.

49 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai poʌliditadai
ʌgai sidʌ ʌrʌmo suiñali dai vʌʌscatai ijiña tʌʌgacai.
50 Vʌʌscataitʌʌ ʌgai cascʌdʌ aliʌ duduaadimu. DʌmosʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aanʌana maitavʌr duduaadicuda —astʌtʌdai.
51 Dai tʌsai ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai otoma gʌʌpitu ʌʌvʌʌli. Vaidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi.
52 Dai aidʌ maiquiaa tʌtʌʌgaitadai ʌgai isducatai idui ʌSuusi ʌpaanacʌdʌ, aidʌ
maiquiaa cʌʌga vaavoitudai ʌgai cascʌdʌ.

———

53 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌgʌʌ
suudagi ugidiana vuu ʌgai ʌvaarcu.
54 Dai aidʌsi mostʌapai ʌgai ʌvaarcuaiñdʌrʌ, taidʌ ʌoodami maí ʌSuusi.
55 Dai ootoma voopoi dai uusiʌrʌ vuaapaimi ʌcoococoidadʌ siaaco cajiomacatadai
ʌgai isdaacatadai ʌSuusi.
56 Dai tomasiaaco siaaco daacagi ʌSuusi gʌgʌrʌ quiiquiana siʌpʌ ali quiiquiana
siʌpʌ dʌjiana ʌoodami vuvaidiña ʌcoococoidadʌ cacaayana dai daanʌiña ʌgai ʌSuusi
sai gʌdagitona istaatagi ʌcoococoidadʌ tomasi mosʌcaasi yuucusidʌ, dai vʌʌscatai is-
maacʌdʌ mostaata dodoi.

7

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi ʌfariseo ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada.
2 Dai ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌʌmoco ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌniicomai poduucai
isduucai ivuaadana ʌgai siuu duucu gaugia agadagi cascʌdʌ ñiooquidi ʌgai.
3 Ʌfariseo ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ʌjudidíu ʌpan duucai gʌnviidacatadai gʌnʌqui aaduñicaru.
ʌʌpʌga gʌniicomaiña ʌgai muioco dai gooquiʌrʌ gacuaadana.
4 Dai siuu duucu dadiagi ʌgai plaasaiñdʌrʌ, maitacuaadana asta siuu duucu va-
pacoi gʌnnoonovi isducai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai quiaa ivueeyi ʌgai mui naana
maasi gʌnviituldaraga duucami isducatai vacuanai ʌgai gʌnajaasocoli dai gʌnajaa dai
gʌniidoracaru dai gʌnvopoicaru.
5 Tai amaasi ʌmamaatʌrdami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gʌmamaatʌrdamiga maitivueeyi mʌsducatai gʌrviituli dai maitʌrʌpan du-
ucai vacuanai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi
aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ooja istumaasi aagidi
Diuusi dai poduucai ʌooja:
Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
7 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui
baiyoma gamamaatʌtuli aapimʌ istumaasi oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
8 Aapimʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, ivuaada ʌliditai istumaasi oodami
gʌnviituli, isducatai vacuanadagi gʌnajaa ʌʌmadu gʌnajaasocoli, dai mui aa naana
maasi.
9 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Mosivuaada ʌlidi aapimʌ gʌnviituldaraga cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi
ipʌlidi.

10 Moseesacaru icaititadai: “Siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, dai “Sioorʌ
maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti
Moseesacaru.
11 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ:
“Maitan istutuidi isgʌsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ. Vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌrcorvan”,
ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌrDiuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ.
12 Dai ispotʌiyagi ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai issoicʌdagi
gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ.
13 Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi ducami
ismaicʌʌgaducagi, mosvuaada ʌliditai gʌnviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi
ivuaadana aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vaí ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai vʌʌscatai dai gʌntʌgito caʌca:
15 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ
cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui
naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami.
16 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌoodami.
17 Dai aidʌsi anaasi viaa ʌSuusi ʌoodami dai quiiyʌrʌ vaa ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai
astʌiya ʌlidi ʌcuento.
18-19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ sai istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maiva-
pacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Gomaa
cuaadaga. Mosgavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi gatuucugaiñdʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
Poduucai aagidi ʌgai aagidi ʌliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami.
20 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi
21 tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipʌlidiña
isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, gomuaaragai,
22 dai goʌʌsidaragai, dai viaaca ʌlidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai
muuquimudagai, dai ñiooquidaragai, dai soiducai nʌijadagi soitutuigami, dai maicʌʌga
tʌtʌgitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami.
23 Vʌʌsi gomaasi gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi dai soimaasi iduiñtuldi oodami
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Tai amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ Tiiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa ʌmo
quiiyʌrʌ dai maitipʌliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai ʌgai, dʌmos maitistui
isgʌʌstuagi.
25 Otoma maí ʌmo ooqui dʌʌdʌ ʌmo ali tʌji ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ dai divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai ʌʌcasodʌ abaana gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva.
26 Daidʌ ʌooqui ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ daidʌ ʌrSiropeniisiʌrʌ oidacamicatadai.
Divia ʌgai dai daañimi ʌSuusi sai vusaidana ʌDiaavora tʌaañicarudʌ maradʌaiñdʌrʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagai isoodami dagitoagi ismaamaradʌ tatascoñiagi ʌʌpʌga maitavʌr cʌʌgai
isʌʌsiadagi oodami gʌmara tascaldʌ dai maacadagi googosi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌooqui aa noragi daidi tʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi ismaacʌdʌ mesa uta
vʌʌtʌcana cuaadana ʌsaasaquigadʌ ismaacʌdʌ suuligaiña aali —astʌtʌdai ʌooqui.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Cʌʌga pʌaagai. Dai casi istutuidi aapi pʌsnoragiagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ atcavuusai gʌmaraiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi aayi ʌooqui gʌquiiyʌrʌ ʌmaradʌ caatʌcatadai daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ cavuusai ʌgiaiñdʌrʌ.

———

31 Taidʌ ʌSuusi ii Tiiroaiñdʌrʌ dai Sidooniamu sʌʌli daivusai dai ʌmapʌcʌrʌ Decápolisia dʌvʌʌriʌrʌ sʌʌli dai aayi ʌgʌʌ suudagi siaaco Galilea tʌʌgidu.
32 Mʌtai ami vuaapi ʌmo cʌʌli maitʌcaidacami dai sasaimʌliacami, dai daañimi sai daama daasana ʌSuusi gʌnovi.
33 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai vaidacai siaaco maitiipucatadai oodami dai naanacadʌ ʌraana vaapai gʌmamasquiga dai sisivi gʌnovi dai taata nʌnʌdʌ.
34 Dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai sobʌvʌi daidʌ itʌtʌdai:
—Efata —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi gʌcupiocoñi.
35 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌmaitʌcaidacʌdʌ naanacadʌ gʌcupioco, dai nʌʌnʌdʌ cacʌʌga gʌdui dai ʌgai cacʌʌga istui isñiooquiagi.
36 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai. Dʌmos siʌʌscadʌ vaamioma daidiada ʌgai ʌoodami vaamioma aipaco aagaiña.
37 Vaidʌ ʌoodami maitʌtʌgaiña isducatai gʌntʌtʌgitoagi daidʌ iscaitiña:
—Vʌʌsiaʌcatai cʌʌga ivueeyi goovai asta maitʌtʌcaidacʌdʌ tʌtʌcaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña ʌoodami.

8

———

1 Dai aidʌ tuigaco mui gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
2 —Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ, caaayi vaica tasai istami giñʌʌmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi.
3 Dai ismaitaugacai ootosa aanʌ sai noonoigʌna goovai susuiquituan tada goovai voiyamu. Ʌʌmoco aliʌ mʌcasdʌrʌ dada di —ascaiti ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ bibidana mosʌʌqui oodami tanai siaaco maitiipu istumaasi dai tomali oidacami? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
5 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui paana viaa aapimʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami atʌviaa —astʌtʌdai.
6 Tai amaasi ʌSuusi tʌjai ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana, dai ʌgai vui ʌpaana dai gamamagi. Dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa ʌgai gʌmamaatʌrdamiga tai ʌgai taacogi ʌoodami.
7 Dai viaacatadai ʌgai chiʌʌqui vatopa ʌʌpʌ taidʌ ʌSuusi pocaiti sai baigʌʌlidi Diuusicʌdʌ dai gatʌjai taacogidaragai ʌʌpʌ.
8 Vʌʌscatai gauu dai tatascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi cuvaracami aasarai saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.
9 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrparʌ maacova milʌcatadai. Taidʌ ʌSuusi ootoi sai noonoigʌna.
10 Dai ʌgai tʌsai vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga dai iji Dalmanuta dʌvʌʌriamu.

———

11 Tai amaasi dada ʌfariseo siaaco daacatadai ʌSuusi dai gaaatagaimi ʌʌmadu ʌSuusi.
Daidʌ ʌfariseo mosnʌida ʌliditadai sabaig ʌrvaavoi isʌSuusi istutuidi isivuaadagi istu-
maasi aagai oodami saidʌ ivueeyi ʌgai, dai aagidi sai tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami
tʌvaagiaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ sobʌvʌi daidʌ itʌi:
—¿Tuimʌsidʌ giñtaanʌi aapimʌ istumaasi gʌgʌrducami? Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai
maitʌʌgimu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi gʌducami —astʌi ʌSuusi.
13 Dai anaasi viaa ʌgai ʌoodami dai ʌpamu tʌsai vaarcuʌrʌ dai ii vaasadʌrʌ ʌgʌʌ
suudagi.

———

14 Dai maitʌgito ʌgai isbʌquiagi cuaadagai dai mosaliʌmo paana bʌcaiticatadai
vaarcuʌrʌ.
15 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gofariseo navaitigadʌ dai Eroodʌsi navaitigadʌ maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌnaatagidimi daidi caiti:
—Maiviaa aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —ascaiti.
17 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maiviaa paana? ¿Maitamʌsquiaa maatʌ caʌ istumaasi
gʌnaagidi aanʌ? ¿Tomali maitʌntʌgito nʌidi istumaasi ivueeyi aanʌ? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga
vaavoitudai aapimʌ.
18 ¿Maitamʌsnʌnʌeeyi aapimʌ dai maitamʌstʌtʌcaidaga?
19 ¿Maitamʌstʌgito aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami ʌtaama paana mʌtʌʌqui
aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Baivustaama dan gooca —astʌtʌdai.
20 —Dai aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ, ¿mʌtʌʌqui
aasarai susudacami ʌmpagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌgai itʌtʌdai:
—Cuvaracami —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Vʌʌscʌrʌ mʌsmaiquiaa maatʌ caʌ? —astʌtʌdai.
Suusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai
ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai Eroodʌsi sai maicʌʌgadu.

———

22 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Betasaidʌrʌ, mʌtai ami vuaapi ʌSuusi ʌmo cʌʌli
mainʌaadami, dai daañimi sai taatana.
23 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌcʌʌli dai vaidacai ugidiana ʌBetasaida. Dai ami
vuupujiana tʌi gʌsisivaraga dai vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, dai tʌcacai sabaig
istuiditadai isnʌaadagi tomasi palʌpi.
24 Taidʌ ismaacʌdʌ mainʌaadatadai nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidi aanʌ oodami ʌpa maasi uusi dʌmos ajioopai —ascaiti.
25 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, vaidʌ ʌcʌʌli cʌʌga gʌtʌgito
nʌnʌʌnai dai cacʌʌga istui isnʌnʌaavagi dai cʌʌga nʌidi vʌʌsiaʌcatai.
26 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌcʌʌli sai noragʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Maiti vaaqui Betasaidʌrʌ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali ʌmaadutai
—astʌtʌdai.

———

27 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ Sesareeʌrʌ
Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ. Dai voiyamu tʌcacai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.
28 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λλmoco pocaiti pλsaidλ λrλVuaana ismaacλdλ vapaconaiña oodami dai aa pocaiti pλsaidλ λrEliiasicaru, dai aa pocaiti pλsaidλ λrλmo Diuusi ñiooquituldiadamigadλ —astλtλdai λmamaatλrdamigadλ.
29 Tai amaasi λSuusi itλtλdai:
—¿Dai aapimλo moorλ giñaagai? —astλtλdai.
Taidλ λPiiduru itλtλdai:
—Aapiapλ λrλCristo dai Diuusi gλootoi —astλtλdai.
30 Dλmos λSuusi sλλlicλdλ daí sai maiaagidiña tomali λmaadutai.

———

31 Dai amaasi λSuusi gλaagacai mamaatλtuldimi dai aagidi sai λgai viaacatadai λmo sλλlicami dai viaacatadai issλλlicλdλ soimaa taatagi dai aagidi sai mosgaji-aadλrλ viaa agaitadai λtλtλaanλdami λλmadu λpapaali tλtλaanλdamigadλ dai λλmadu λmamaatλtuldiadami sλλlicami. Dai aagidi λλpλ mλsai muaa agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaicλdλ duaaca agaitadai.
32 Vλλsi gomaasi cλλ sλλli aagidi λgai gλmamaatλrdamiga. Taidλ λPiiduru λcovai vaidacai dai bagaidimi.
33 Taidλ λSuusi ajaco cλquiva dai nλnλidi gλmamaatλrdamiga dai bagaimi λPiiduru aduucai:
—Maitigiñλλmadu aimλrda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai maitλaagai isivuaadagi aanλ istumaasi Diuusi ipλlidi —astλtλdai.
34 Dai amaasi vaí λSuusi gλmamaatλrdamiga λλmadu λoodami daidλ itλtλdai:
—Isλmaadutai giñoidatucuda λliada maitλaagai isλλgi gλtλgitocagi, dai gλaagai isvλλscλrλ baigλducagi siλduñiada gλmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñoidatucuda.
35 Dλmos sioorλ ivuaadagi istumaasi λλgi λgai ipλlidi, λgai gia imimu Diaavora λλmadu. Dλmos sioorλ baigλduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai dai λλgidi Diuusi ñiooquidλ λgai gia cλλgacλrλ vusaimu.
36 Tumaasi λrcλλgai oodami vλλtarλ isgamaitλagai vλλsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibλadλ Diaavora λλmadu imiagi.
37 Tomali λmaadutai maitistutuidi isgaaa namλquidagi dai cλλgacλrλ vuusiagi.
38 Isλmaadutai siaa λradagi isgλmaasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudai dai ismaatλ giññiooqui aanλ iñsmaacλdλ viaa λmo sλλlicami λλpλ siaa λrogiadamu λgaicλdλ siλλscadλ giñooga tλλgidagi isaliλsi viaa aanλ guvucadagai dai diviagi aanλ λtλtλaañicarudλ λλmadu —astλtλdai λSuusi.

9

1 Daidλ λSuusi itλtλdai λλpλ:
—Sλλlicλdλ aangλnaagidi sai oidaga λλmadutai tami ismaacλdλ maicoiya agai asta siλλscadλ tλλ ismaasi siaaco tλaanλi Diuusi gλguvucadacλdλ —astλtλdai λSuusi.

———

2 Daidλ λSuusi bonaadami tasaicλdλ vaidacai λPiiduru, λλmadu λJacovo, λλmadu λVuaana, λmo tλca tuvidacλrλ dai ami λSuusi λmapλdui vuitapi gλmamaatλrdamiga.
3 Daidλ λyuucusidλ dadadaquitu dai cλλga tootoatu λpa maastu cλvai tomali λmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi.
4 Dai λmamaatλrdami tλλ λEliiasicaru λλmadu Moseesacaru vaidλ gaaatagai λSuusi λλmadu.
5 Taidλ λPiiduru itλtλdai λSuusi:
—Mamaatλtuldiadami, vλλsi λrcλλgai istami daraaja aatλmλ tλtai duuñi vaica uucusai λmoco aapi gλvλλtarλ dai λmai Moseesa vλλtarλ dai λmai Eliiasi vλλtarλ —astλtλdai λPiiduru.
6 Λmamaatλrdami aliλ duduaadimucatadai, daidλ λPiiduru maimaatλcatadai istu-maasi aagaitadai.

7 Tai amaasi divia ʌmo icomai dai iiña, daidʌ ʌicomai saagida caidatu ʌmo ñiooqui
ismaacʌdʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ cʌʌgavʌr ʌʌgiada —ascaiti ʌñiooqui.
8 Dai otoma aipaco nʌnʌaava ʌgai dai camaitʌʌ ʌcʌcʌʌli mosʌca ʌSuusi ʌʌgi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌtuvidacaiñdʌrʌ, ʌSuusi daí gʌmamaatʌrdamiga sai
maiaagidiña tomali ʌmaadutai istuma tʌʌ ʌgai asta siʌʌscadʌ duaacagi ʌgai coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ.
10 Cascʌdʌ maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai, dʌmos aipaco gʌntʌcacaitadai ʌgai istʌiya
ʌlidi ʌSuusi aagaitai isduaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 Dai amaasi tʌcacai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami saidʌ ʌEliiasi ʌʌpʌga viaacatadai isdi-
viagi isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdami.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌEliiasi
viaacatadai isʌʌpʌga diviagi dai soiñagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ansai aliʌ soimaa taata
iñagai dai mʌsai ʌmapiadʌrʌ giñviaa agai.
13 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi saidʌ ʌEliiasi cadivia, mʌtaidʌ idui ʌgaicʌdʌ vʌʌsi istu-
maasi ipʌli, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ mʌsaidʌ iduñia agaitadai
ʌgaicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

14 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu aayi ʌgai siaaco daraajatadai ʌgaa mamaatʌrdami, dai tʌʌ
mui oodami ʌgai sicoli. Dai ami ʌʌmadu gaaatagaitadai ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami
sʌʌlicami.
15 Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌSuusi vʌʌscatai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai vui
voopoi dai viaatulda agai.
16 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌtumaasi aatagai aapimʌ ʌʌmadʌ giñmamaatʌrdamiga? —astʌtʌdai.
17 Tai ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌvuaapianta giñmara ismaacʌdʌ viaa ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muudutuli.
18 Tomasiaaco dʌvʌʌrapi dadaitudaiña goDiaavora tʌaañicarudʌ dai totostudai tʌñidʌ
dai cʌcʌrʌntudai taatamudʌ, vai cascʌdʌ goovai maiviaa gʌguvucadaga dai aanʌ
caaagidi gʌmamaatʌrdamiga sai vusaidana goDiaavora tʌaañicarudʌ tai maitistui
—astʌtʌdai ʌcʌʌli.
19 Taidʌ ʌSuusi baamuan tada daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoidaracami, ¿asta siʌʌscadʌ uucami viaacamu aanʌ
isgʌnʌʌmadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Mʌtai vuaapi siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌsidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ tʌʌ ʌSuusi
suiquituli ʌgai ʌali gʌʌli taidʌ ʌali gʌʌli dʌvʌʌrapi gʌi, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi
tʌñidʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌoogadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vʌquiidʌ abiaadʌrʌ povʌvueeyi goovai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoogadʌ itʌtʌdai:
—Aliducatai abiaadʌrʌ.
22 Dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muiyoco imidagai taiyʌrʌ dadaitudaiña dai suudarʌ
muaa ʌliditai. Dai pʌsaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vʌʌtarʌ, soigi gʌʌlda
aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrsoiña —astʌtʌdai ʌoogadʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pʌsistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vʌʌtarʌ tomali ʌmo istumaasi
maisijaiga —astʌtʌdai ʌSuusi.

24 Taidʌ ʌali gʌʌli oogadʌ gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aanʌ —astʌtʌdai.
25 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isami gʌnʌmpaidimi mui oodami ʌgai bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Diaavora tʌaañicarudʌ maiñioocadami dai maitʌcaidacami aanʌ angʌtʌaanʌi pʌsai vusaiña. Dagitoñi idi ali gʌʌli dai camaivapacʌda ʌpamu idiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ gʌgʌrʌ iiña dai ʌpamu suiquituli ʌali gʌʌli, dai vuusaicai muuquiadʌ ducai viaa ʌgai ʌali gʌʌli vai muidutai pocaitimi sai casi ʌrmuuquiadʌcatadai.
27 Dʌmos ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi taidʌ ʌali gʌʌli cʌquiva.
28 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ, taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌcovai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vusaidaragai cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Dai aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ Galileeamu sʌʌli dʌgavusai dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai ismatiagi tomali ʌmo oodami,
31 mamaatʌtulditadai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga cascʌdʌ dai aagiditadai sai ʌgai viaa-catadai ʌmo sʌʌlicami dai mʌsai tʌʌgida agaitadai aa oodami sai ʌgai muaa agaitadai sai vʌʌscʌrʌ ʌgai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.
32 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌSuusi dai duduaadicuitadai ʌgai iscʌʌga tʌcacagi.

———

33 Dai amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ. Dai aidʌsi caʌmo quiiyʌrʌ daraajatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Mʌtumaasi aatagaimi aapimʌ voiyaiñdʌrʌ iimʌtai? —astʌtʌdai.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ mosdodoli vii, voiyamu aagaimitadai ʌgai sai is-maacʌdʌ vaamioma namʌga cascʌdʌ.
35 Tai amaasi daiva ʌSuusi dai vaí ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Isʌmaadutai vaamioma namʌaca ʌliadagi ʌgai gʌaagai ismaigʌducʌdʌ ʌliadagi dai gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai —astʌtʌdai ʌSuusi.
36 Amaasi bʌi ʌSuusi ʌmo ali gʌʌli daidʌ gʌmamaatʌrdamiga saagida cʌi dai gooquiʌrʌ mootoi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
37 —Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami, ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ. Dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmo cʌʌli vai aagai gʌtʌtʌaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Dʌmos maigʌrʌʌmadu aimʌrai ʌgai tʌtai cascʌdʌ daí —astʌtʌdai ʌVuaana.
39 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Maitatiipu tomali ʌmaadutai isivuaadagi istumaasi gʌgʌrducami aagaitai giñtʌʌtʌaraga dai gooquiʌrʌ giññiooquiadagi.
40 Sioorʌ maitʌrvui caatʌcagi ʌgai gʌrʌpa maasi tʌgito.
41 Tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaragacʌdʌ gʌnoidagi tomasi ʌmo avʌsi suudagi giñvaavoitudaitai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ Diuusi maaquimu ʌgai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

42 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌmoco ismaacʌdʌ utudama giñvaavoitudagi siooms ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuan vulidagi ʌmo gʌʌ mouturui dai gʌʌ suudarʌ daitudagi.
43-48 Dai isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami gʌnoonovicʌdʌ siʌpʌ gʌʌʌcasocʌdʌ siʌpʌ gʌvuupujicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliada ʌgai ismainoonovʌ siʌpʌ maiʌʌcaso siʌpʌ maivuupuju dai maisiuu ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi gʌtaatacana dai tomastuigaco mʌʌcana tai baiyoma isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
49 Dai tomasioorʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliadagi aliʌsi soimaasi taatatuldia agai aa oodami.
50 Aliʌsi gʌaagai aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai aa oodami ipʌliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami siooma cueeyi cuaadagai yoovicami —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

10

———

1 Tai amaasi ʌSuusi ii Capernauumaiñdʌrʌ. Judeea dʌvʌʌriamu vaasadʌrʌ ʌaqui Jordán. Tai ʌpamu gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ.
2 Tai ʌʌmoco ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai ʌSuusi cascʌdʌ tʌcacai sabai oidaga oigaragai isʌmo cʌʌli dagitoagi gʌooñiga.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi gʌntʌjai Moseesacaru? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌfariseo itʌtʌdai:
—ΛMoseesacaru gʌrmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dʌmos sai gʌaagai ismamaacadagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astʌtʌdai ʌfariseo.
5 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami oodami cascʌdʌ poduucai aagidi ʌgai ʌMoseesacaru.
6 Dʌmos aidʌsi tucamidʌrʌ idui Diuusi gooidigi, idui cʌʌli dai ooqui,
7 cascʌdʌ ʌcʌʌli viaa isdagitoagi gʌooga ʌʌmadu gʌdʌʌ dai vʌʌnagi ʌmo ooqui.
8 Dai poduucai ducami si ʌraliʌmo oodamicagi ʌgai.
9 Cascʌdʌ ismaacʌdʌ ʌmapagidi Diuusi ʌoodami maitʌagai isdadagitodagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
10 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌpamu tʌcacai astʌiya ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ dagitoagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai soimaasi ivueeyi gʌooñiga ʌpʌgadadʌ vui.
12 Dai isʌmo ooqui dagitoagi gʌcuna dai vʌʌnagi ʌmai cʌʌli ʌgai ʌʌpʌ soimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana. Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi aliʌ baamu daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai sioorʌ maivaavoitudagi Diuusi ʌpan ducai ʌmo aliducami ʌgai maiimimu siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai moomotoi ʌgai ʌaali dai daama darai gʌnoonovi dai siaa duutuli.

———

17 Dai aidʌsi apiaimʌitadai ʌSuusi, tai voiyʌrʌ mʌraitai aayi ʌmo cʌʌli dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacami, ¿tuma duuna aanʌ dai vʌʌscʌrʌ oidacana Diuusi
ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
18 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacami giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi.
19 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigaʌʌsiada
gaooñiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagʌda,
dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutuada gʌooca dai gʌdaada —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ
—astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌSuusi baigʌʌliaragacʌdʌ nʌnʌidi ʌcʌʌli daidi tʌtʌdai:
—Ʌmo istumaasi aviʌʌga pʌsiduñiagi. Imiñi dai gagara vʌʌsi pʌstuma viaa dai oida
ʌtumiñsi ʌsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ.
Dai gooquiʌrʌ divia daidʌ iñooida. Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai pʌsbaigʌducagi siʌduñiada
gʌmuaatudagi giñvaavoitudaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi aliʌ soigʌʌli dai imʌcai soigʌʌliatugai aliʌsi
ʌrgʌvidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Tai amaasi ʌSuusi aipaco nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami gʌndagituagi isDiuusi tʌaanʌdagi dai soicʌdagi sai
cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —astʌtʌdai.
24 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi pocaititai ʌSuusi, dʌmos
ʌSuusi itʌtʌdai ʌpamu:
—Giñaaduñi gia sijaiga isʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi gʌnvustuidagʌrʌ tʌtʌgitoi dagitu-
agi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi aliʌsi gʌnviipidacatai ʌgai.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oyi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo
gʌviidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Dai aidʌsi caʌ ʌgai imaasi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai aipaco gʌntʌcacai
daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, dʌmos Diuusi gia istutuidi. Diuusi
vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Tai amaasi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstuma viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai
—astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ dagitoagi gʌquii dai gʌsisiʌʌgi, dai
gʌsusuculi, dai gʌooga, dai gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌdʌvʌʌraga
giñvaavoitudaitai aanʌ dai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ,
30 ʌgai viaacamu idi oidigʌrʌ ʌmo siento vaamioma baabaqui, dai siisiʌʌgi, dai
susuculi, dai dʌʌdʌcamu, dai maamaracamu, dai dʌdʌʌvʌracamu, tomasi soimaa taata-
maitai. Dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
31 Dʌmos mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi
tami mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami, mʌʌca
vaamioma tʌaanʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

32 Dai ʌmo imidagai voiyamu iimʌitadai ʌgai catʌʌtʌidimi Jerusaleena ʌSuusi baitʌqui
imʌitadai gʌmamaatʌrdamiga, vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi
gʌntʌtʌgitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taidʌ ʌSuusi ʌpamu ʌcovai vuvaitu

ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga, dai aagidi isducatai ʌpʌduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ.
33 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ nʌidi tʌscatʌtʌidimi Jerusaleenʌrʌ, mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana. Giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami.
34 Dai giñparundada magai dai saasasa magai giñtuucuga dai giñsisiviada magai dai giñmuaa magai. Dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidañdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Tai amaasi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana ʌSevedeo maamaradʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ ipʌlidi pʌsiduñiagi tʌsducatai gʌaagida ragai —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
37 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi gʌrmaacañi oigaragai tʌtaidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamica aatʌmʌ —astʌtʌdai.
38 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidʌna aapimʌ issoimaasi taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata iñagai aanʌ.
40 Dʌmos aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga daraasamu tʌtʌaanʌdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Dai aidʌsidʌ ʌgaa baivustaama mamaatʌrdami cai gomaasi baacoi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana vui.
42 Dʌmos ʌSuusi vaí ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipiooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
43-44 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.
45 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌda iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

46 Amaasi aayi ʌgai Jericooʌrʌ dai aidʌsi cavuvaquimi abiaadʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ dai muidutai aa oodami, vai ʌmo cʌʌli mainʌaadami Vatimeo tʌʌgiducami Timeo maradʌ, voi ugidiana daacatai gataanʌi oidicami.
47 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli ismiaadimi ami ʌSuusi otoma iiñoquidimi daidʌ itʌtʌdai:
—Suusi Davi cajiudadʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
48 Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, dʌmos ʌcʌʌli vaamioma iiñacai daidʌ icaiti:
—Davi maradʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
49 Taidʌ ʌSuusi cʌquiva, daidʌ itʌtʌdai gʌaaduñi:
—Baigovai avʌr vaida —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoodami vaí ʌmainʌaadami dai avʌnaquidimi daidʌ itʌtʌdai:
—Baigi gʌʌliada, otoma icʌquiva, gʌvaidiava ʌSuusi —astʌtʌdai.

50 Taidʌ ʌcʌʌli otoma maigovai daitu gʌsuaa dai otoma cʌquivacai ii siaaco daacatadai
ʌSuusi.
51 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapi isgʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmainʌaadacʌdʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi aapi istutuidi isimʌdagi, giñvaavoitu aapi cascʌdʌ canʌnʌaava —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌli istui isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi voiyamu.

11

———

1 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai Jerusaleenʌrʌ ugidana iimʌitai Betapagi dai Betania
vuidʌrʌ ʌOliivosi giidi, taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga.
2 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌmocoro ali quiiyʌrʌ, dai mʌsiuu duucu aiyagi tʌʌgimu aapimʌ ʌmo
asñiitu vulicami. Ʌgai maiquiaa dadaʌjʌi tomali ʌmaadutai. Upanavurai dai vuaapa.
3 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisidʌ povueeyi vʌrai aagida ansai aanʌ tʌgito,
ansai otoma ʌpamu ootsoda iñagai —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
4 Tai ʌgai iji, dai tʌʌ ʌasñiitu vai ʌmo quitaagiña vulicatadai voiyʌrʌ, dai uupai.
5 Tai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Mʌtuma vueeyi? ¿Tuimʌsi uupaisai goasñiitu? —astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai aagidi istʌtʌdai ʌSuusi tai ʌgai dagito mʌsbʌquiagi ʌasñiitu.
7 Tai ʌgai otoma bʌidacai ʌasñiitu ʌSuusi. Dai asñiitu daama darai gʌnsususaa, taidʌ
ʌSuusi daamioma daiva.
8 Tai muidutai aa oodami voiyʌrʌ ʌligaimi gʌnsususaa dai aa guicuta uusi maamaradʌ
dai voiyʌrʌ tuajaimi dai poduucai tʌtʌgidi ʌgai ʌSuusi isaliʌ siaa duutudai.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi
daidʌ icaitimi:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadana
goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
10 Dai aliʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌaanʌda goovai. Goovai ʌrʌraí Davi-
caru cajiudadʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga —ascaitimi
ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi aayi Jerusaleenʌrʌ, dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Dai aipaco
nʌnʌaava dai nʌnʌidi istumaasi oidaga ami, dai gooquiʌrʌ ii Betaaniamu ʌʌmadu
ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ, casi ʌrurunococatadai cascʌdʌ.

———

12 Dai siaadico aidʌsi iji ʌgai Betaaniaiñdʌrʌ tai aayi biuugigai ʌSuusi.
13 Dai ʌgai mʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ cʌʌga tʌtʌdogi aagadʌ. Dai ʌgai ii dai
nʌnʌidi sabai ibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ mosgoʌʌgi aagadʌ maiquiaa
aayi istuigaco ibiatai ʌgai cascʌdʌ.
14 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Tomali ʌmo imidagai camaiugimu tomali ʌmaadutai gʌibaidaga —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ caʌ.

———

15 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsi vaa ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu, dai vuvaidimi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami gagaagarai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdai.
Dai aipaco suuli memesagadʌ ismaacʌdʌ cambiando ʌjudidíu quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ
ʌʌmadu daraicarudʌ ismaacʌdʌ gagaagarai tutugu;
16 Dai maidagito tomali ʌmaadutai iscucuuspʌticagi gʌvustuidaga quiuupai ʌraana.

17 Dai gʌaagacai mamaatʌtuldimi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Giñquii itʌʌgiducamu quii mamaadaragai vʌʌtarʌ tomastuma oodami ami gamamaadadamu”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dʌmos aapimʌ ʌpan duucai ivueeyi ʌʌsivogami tami Diuusi quiidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.
18 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmaatʌtuldiadami sʌʌlicami caʌ iscaiti ʌSuusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poʌliditadai isvʌʌsi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaidʌ ʌoodami vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai mamaatʌtuldi ʌSuusi.
19 Dʌmos ʌSuusi mostuca tai ii abiaadʌrʌ.

———

20 Dai siaadico quiamoco dʌgavusai ʌgai dai tʌʌ ʌiigosi dʌʌdʌ vai cagaquisapi tatacadʌaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi goiigosi dʌʌdʌ ismaacʌdʌ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudadavurai Diuusi.
23 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi cʌʌga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.
24 Cascʌdʌ angʌnaagidi sai mʌsiʌʌscadʌ taanʌdagi Diuusi ʌmo istumaasi gʌnmamaadiʌrʌ dai mʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi isʌgai istutuidi isgʌnmaquiagi viaacamu aapimʌ mʌstumaasi taañiagi.
25 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi mʌsviaacagi ʌmoco gʌnsaayu oigʌldavurai, vai giñooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldana gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ.
26 Dai mʌsiaapimʌ maioigʌldagi, tomali gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoigʌldamu ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

27 Dai amaasi aayi ʌgai ʌpamu Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsidʌ ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu ʌrana aimʌraitadai, tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami,
28 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toorʌ gʌmaa sʌʌlicami pʌsai pomaasi ivuaadana? —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi dai giñaagidagi istumaasi giñtʌcaca iñagai, nai aana ʌʌpʌ gʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi.
30 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagavʌrai, noragida —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—Ispotʌiya aatʌmʌ sai Diuusi ootoi ʌVuaana goovai povʌrtʌʌdan tada tʌsai tuisi maivaavoitu.
32 Isbai potʌʌna aatʌmʌo sai oodami ootoi —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.
Aliʌ ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami cascʌdʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai siʌoodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai.
33 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Maitatʌmaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi tuduidʌ istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadʌ. Daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌcasi ii.
2 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ootoi ʌgai ʌmoco gʌpiooñiga sai mʌtaanʌna ʌaata vuadami ʌuuvasi varagadʌ siʌʌqui aʌcatadai.
3 DʌmoS ʌaata vuadami bʌi ʌootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadʌ dai maimaa toma laachi dai ootoi.
4 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai piooñi, mʌtai ʌgai maicacarai, dai saasarai moodʌ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosootoi ʌʌpʌ.
5 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai gʌpiooñiga, mʌtai ʌgai muaa. Dai gooquiʌrʌ ʌaamudʌ ootoi mui aa pipiooñi mʌtai ʌʌmoco soidoodai dai saasarai tuutucugadʌ dai aa coi.
6 Dai maracatadai ʌcʌʌli ʌmo cʌʌli dai aliʌ oigʌdaitadai dai cuugatʌrʌ ootoi poʌliditai: “Giñmara gia siaadʌrʌ maisiaa duutudana ʌgai”, asʌʌlidi.
7 DʌmoS ʌaata vuadami tʌʌgacai, aipaco gʌnaatagidimi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti.
8 Dai bʌi dai muaa dai dʌjoi ugidiana daitu ʌtuucugadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌtʌtʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Isduuñimu ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai ʌpipiooñi? Divimu ʌgai dai codimu ʌaata vuadami dai maaquimu ʌgai ʌdʌvʌʌrai aa oodami.
10 Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasa aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gaji-
aadʌrʌ viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai.
11 Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Dai maatʌ caʌ ʌtʌtʌaanʌdami isʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi cascʌdʌ aagai ʌcuento. Dai bʌiya ʌliditadai ʌtʌtʌaanʌdami ʌSuusi dai maisagi dʌmos ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami dai dagito dai iji.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌʌmoco ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai nʌidana sabai aagatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi ʌjudidíu vaavoidaragadʌ vai poduucai gʌʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai dudunucamiʌrʌ.
14 Tai ʌgai aayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi aagai aapi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ. Mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi. ¿CʌʌgaiSi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamanu cho sio? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
15 DʌmoS ʌSuusi maatʌcatadai ismosvuiirumada ʌliditadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Tuimʌsidʌ giñvuiirumada ʌlidi? Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ gaaa namʌquidi aapimʌ ʌcuota nai nʌida aanʌ —astʌtʌdai.
16 Mʌtai tʌʌgi. Vaidʌ ʌSuusi nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaragadʌ viaa gotumiñsi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λgʌʌ maitʌcʌaacami moodʌ dai tʌtʌaragadʌava —astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌbaitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ, dai iduuñivurai istumaasi Diusi ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌcʌʌli maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai aa noragidi ʌSuusi.

———

18 Tai amaasi iji ʌʌmoco saduseo siaaco daacatadai ʌSuusi. Λsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ, cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
19 —Mamaatʌtuldiadami, Moseesacaru oojisicami gʌrvii vai pocaiti sai isʌmo cʌʌli muquiagi dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maamatagi abaana ʌgai ismaacʌdʌ muu vʌʌtarʌ.
20 Cuvaracamicatadai gʌnsiʌʌgʌmʌ. Taidʌ ʌvʌʌsi gasiʌʌgi ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai.
21 Tai ʌmo suculidʌ vʌʌna ʌviuudu dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai. Taidʌ ʌgʌmai suculidʌ vʌʌna dai podui ʌʌpʌ.
22 Vʌʌ cuvaracami podui ʌgai vaa ooqui dai vʌʌsi coi maimaamatacai, taida muu ʌooqui ʌʌpʌ.
23 Dai siʌʌscadʌ duduaacagi ʌgai dai ʌpamu oidacagio ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌ cuvaracami ʌrcucunadʌcatai tami oidi daama —astʌtʌdai ʌsaduseo.
24 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai tomali maimaatʌcatai isDiuusi viaa guvucadagai.
25 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicucuntai tomali maiooñtai, mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
26 Gʌnaagidamu aanʌ ʌmo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Canʌidi aapimʌ Moseesacaru oojadʌ siaaco ooja ʌgai istumaasi aagidi Diuusi ʌmo uusi iipoadʌaiñdʌrʌ siaaco mʌʌcatadai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vʌʌsicʌrʌ pocaiti Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ” —astʌtʌdai Diuusi.
27 Λgai Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌrDiuusigadʌ ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja dai ismaacʌdʌ iimia agai tʌvaagiamu. Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌsaduseo.

———

28 Tai ami divia ʌʌpʌ siaaco daacatadai ʌSuusi ʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌgai caʌ istumaasi aatagaitadai ʌSuusi ʌʌmadu ʌsaduseo dai maatʌcatadai ʌgai isʌSuusi cʌʌga aa noragi, cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi tʌsivuaadagi ¿tumaasi vaamioma gʌaagai tʌsivuaadagi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Giñcaʌcavurai Isireliʌrʌ oidacami ʌcʌliodamiava ʌrgʌrDiuusiga dai mosʌca ʌmadugava Diuusi.
30 Oigʌadañi ʌcʌliodami gʌDiuusi vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ”. Goovai ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai isivuaadagi.
31 Dai gotordadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ. “Oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”. Goovai vʌgoocai ʌgai dai vaamioma gʌaagai isʌʌgiadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Gia cʌʌga aagai aapi mamaatʌtuldiadami. Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi, sai mosʌca ʌmaduga Diuusi sai maitiipu ʌmai mosʌca ʌmoco.

33 Dai sai gʌaagai tʌsoigʌadagi Diuusi vʌʌsi gʌribʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌrtʌgitoidacʌdʌ,
dai vʌʌsi gʌrguvucadacʌdʌ, dai tʌsai oigʌdaiña gʌraaduñi poduucai tʌsduucai gʌroigʌdai
aatʌmʌ ʌʌgi. Vʌʌsi gomaasi vaamioma namʌga isʌvustaqui dai aa naana maasi
ismaacʌdʌ coodaiña oodami dai mʌmʌidiña Diuusi vʌʌtarʌ siaa duutudaitai Diuusi
—astʌtʌdai ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
34 Dai aidʌsi caʌ ʌSuusi iscʌʌga aa noragi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Baitoma maatʌ caʌcan caiti aapi isducatai gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai tomali ʌmaadutai camaitʌpʌʌli istʌcacagi vaamioma.

———

35 ΛSuusi mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ pocaiti mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, saidʌ ʌCristo ʌrDavi cajiudadʌ?
36 Vai ʌgai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ΛCristo
ʌrgiñDiuusiga”, ascaiti.
Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“GʌmaaquimU aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”, astʌtʌdai Diuusi.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
37 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrDavi cajiudadʌcagi vai ʌʌgi ʌDavi giñDiuusiga aagadagi?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muiducatadai dai baigʌnʌliaragacʌdʌ caʌcatadai istumaasi
aagai ʌSuusi.

———

38 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami aidʌsi mamaatʌtulditadai:
—Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ gomamaatʌtuldiadami sʌʌlicamicʌdʌ, is-
maacʌdʌ oojoidi iscʌcʌʌgaducami gʌnaadadagi yuucusi, dai oojoidi mʌscucuanadagi
gʌnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.
39 Dai goovai gaagaiña cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai
siaaco gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui oojoidi isdadarʌdagi.
40 Dai ʌʌsidiña goovai vipiuudu baabaquidʌvio dai tʌvʌpi gamamaadaiña sai
maimaatʌcana oodami issoimaasi ivueeyi ʌgai. Goovai tuduidʌ ʌgai dai vaamioma
soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.

———

41 ΛmO imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai ʌSuusi vuidʌrʌ ʌcajojoñi
siaaco gʌtuaadana tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Daacatai nʌidi ʌgai vaidʌ
ʌgʌnviipidacʌdʌ muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiʌrʌ.
42 Tai ami aayi ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami dai ʌmo cajoñiʌrʌ tuaa goo sintavo.
43 Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami siooma mui motuaa tumiñsi
sivʌʌscatai gogaa ismaacʌdʌ muumuji motueeyi tumiñsi.
44 VʌʌscatAi goovai motueeyi ismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui soitigami-
catai motuaa vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Dai aidʌsi vuusai ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu tai ʌmaadutai
ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi vʌʌ sigiamaasi goojoodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ duñisi gogʌʌ
quiuupai dai gogʌgʌrʌ baabaqui —astʌtʌdai.
2 DʌmOs ʌSuusi itʌtʌdai:
—CanʌidI aapimʌ idi gʌgʌrʌ baabaqui tami. Maiviimu tomali ʌmo odai daama ʌmai.
VʌʌsI siaa gʌduuñimu goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji ʌgai Oliivosi giidiamu, ʌgai ʌrvuidʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌ ʌjudidíu. Dai
aidʌsi ami daiva ʌSuusi, taidʌ ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, ʌʌmadu
ʌAandʌrʌsi, ʌcovai itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
4 —Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagidagi aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai gomaasi. ¿Ducatai
maatʌcamu aatʌmʌ isvʌʌsi gomaasi casi ʌpʌduñia agadagi? —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—GʌnnuucadacavuraI, vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.
6 Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “Aanʌ anʌrʌCristo”, dai muidutai vupuiiru-
madamu ʌgai.
7 Dʌmosmʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi aapimʌ cocodi muiyapʌrʌ maitavʌr duduaadicuda.
VʌʌsI gomaasi gʌaagai isʌpʌduñiagi. DʌmosI gomaasi maiquiaa ʌrcuugadʌ.
8 ʌmo oodami cocoda agai aa oodami, dai ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoda agai
ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai muiyapʌrʌ gigivucudamu dʌvʌʌrai. Dai oidacamu
biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. VʌʌsI gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai
soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.
9 DʌmosI aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi; gʌntʌʌgida magai
baitʌguucacami, dai gʌngʌgʌgʌtudadamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ. Dai viaacamu aapimʌ
isvan guguucadagi dudunucami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ.
Poduucai istuidimu aapimʌ isgiñagadagi ʌgai vuitapi.
10 DʌmosI maiquiaa aʌcai cuugatʌrʌ tasʌrʌ gʌaagai isaagidagi vʌʌsI oidigi daama
oidacami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
11 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ, maitavʌr vuaamʌ
ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi, tomali maitʌaagai mʌstʌtʌgitodagi. Diuusi
gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi aidʌpʌcʌ. Aapimʌ maiñiooquia
agai mosʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ gʌnñiooquitudamu.
12 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsususuculi dai gʌnsisiʌʌgi mʌsai coodaiña. Dai
dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara. Dai maamaradʌ vui vʌʌtʌcamu gʌndʌʌdʌ
dai asta gatʌaanʌdamu coodaragai.
13 Dai vʌʌsI oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. DʌmosI
sioorʌ moʌʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi siʌʌsI ucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquimu.
14 ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Daniel ooja sai divia agai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ
soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌmapʌcʌrʌ siaaco maiviaa ʌgai oigaragai isva-
pacʌdagi (sioorʌ nʌidagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi). SiʌʌscadʌI nʌijada oodami
ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi
gigiidamu.
15 Dai amaasi sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi
maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ.
16 Dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi, maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiyamu dai
vuiyagi gʌnyuucusi.
17 SiʌʌI soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌpʌ viaacagi aali sisiʌdami
aidʌ tasʌrʌ.
18 AliʌsI gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi.
19 Aliʌ soimaa taata agai oodami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi
sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi, dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo
imidagai maipomaasi gʌtaatama.
20 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsI coiyantada oodami dʌmosI Diuusi
maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñi gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu
cascʌdʌ.

21 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌdagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ
povʌntʌtʌadagi: “Dañi mʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.
22 Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai
saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi gʌgʌrducami
dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu
isistuidiagi.
23 Dʌmos aapimʌ avʌr baigʌnduca cascʌdʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagidi aanʌ
gomaasi.

———

24 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai
masaadai gʌiiña agai.
25 Dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiañdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ
gigivucudamu.
26 Dai amaasi giñtʌʌgimu oodami aanʌ iñsimaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami, iñsimʌʌcadʌrʌ
imʌʌdamu icomai saagida guvucadagaicʌdʌ, dai Diuusi dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
27 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru sai ʌgai ʌmpaidana vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ
Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
28 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui iñsmaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi:
Siʌʌscadʌ momiacagi mamaaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca iscami-
aadimi taaco.
29 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi
aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
30 Iñsmaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai
oodami sivi oidacami.
31 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu, dʌmos giññiooqui maiugitimu.
32 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu, tomali ʌDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai.
Mosʌʌgi gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.
33 Cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi, dai gamamadadagi maitavʌmaatʌ siʌʌscadʌ ajia
agai ʌcaa duucu.
34 Gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli siʌʌscadʌ imiagi sibʌcai mʌʌcasi. Maiquiaa
imʌcai vipiidiña ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadutai aa duiñdagai, dai quitaagiña vipieeyi
nuucadacami.
35 Dai aanʌ ʌʌpʌ imia iñagai dai maimaatʌ siuu duucu divia iñagai cascʌdʌ baigavʌr
gʌnduca maimaatʌcatai siuu duucu divia iñagai aanʌ siʌmo imidagai urunuco, siʌpʌ
ʌran tucarʌ, siʌpʌ cuujuicai tacucu, siʌpʌ maasicai.
36 Todian duucai divimu aanʌ dai cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi.
37 Istumaasi gʌnaagidi aanʌ aapimʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ. Baigavʌr gʌnduca —astʌtʌdai
ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

14

———

1 Dai gooca tasai viʌʌgacatadai gopascua vʌʌtarʌ. Gopascua ʌrʌsiaa duudagai is-
tuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Vaidʌ
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami gaagaitadai is-
ducatai yaatagidacai bʌjiagi ʌSuusi dai muaagi.
2 Dʌmos icaititadai ʌgai:
—Baiyoma asta siʌʌscadʌ daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai maitʌrvui baaco-
agi ʌoodami —ascaiti.

———

3 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ΛSimuñi ʌʌquioma viaacatadai
ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai. Dai aidʌsi mesa
vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi, tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavas-
trocʌdʌ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai taapai
ʌtucayu dai ʌSuusi moodʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.
4 Tai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ baacoi dai aipaco gʌnaatagidimi daidʌ
icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?
5 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai vaamiomacʌdʌ isvaica siento piisu dai ʌcʌdʌ
soiñamudai soitutuigami —ascaiti.
Dai sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌooqui vui.
6 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maiñioocada aapimʌ gooqui vui. Goovai ismaacʌdʌ iñduñi goovai ʌrʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.
7 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida, daidʌ istutuidi aapimʌ iscʌʌga
iduiñdagi mʌsiʌʌscadʌ ipʌliadagi. Dʌmos aanʌ gia maisiuu vʌʌscʌrʌ giñnʌijada agai
aapimʌ.
8 Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. Tʌi goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma
muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.
9 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gʌaagadagi Diuusi
ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gʌagada agai ʌʌpʌ istumaasi idui idi ooqui vʌrai poduucai
tʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi, ii daidʌ gaaataga agai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu dai baiduñia agai
ñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai ʌSuusi.
11 Dai aidʌsidʌ caʌ ʌbaitʌguucacami imaasi aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai
aa namʌquida agai. Taidʌ ʌUudasi gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi mʌsai
muaana.

———

12 Tai aayi ʌtucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai istuigaco gʌcuaadana paana maicopodatu-
dicami, dai gʌmumueeyiña ʌmo ali cañiiru dai aa gʌdadaasdiña Diuusi. Taidʌ ʌSuusi
mamaatʌramigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌrʌ quiiquiana, dai ami tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli vai vaigʌtica
agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida.
14 Dai siaaco vaquiagi ʌgai vʌrai ami itʌʌda ʌquiʌʌcami: “Λmamaatʌtuldiadami icaiti
saaco cʌʌca ʌtucavi siaaco gaugia agai ʌgai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai ʌʌmadu aatʌmʌ
avʌr tʌʌda”.
15 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami gocua daama vaquiʌrʌ tʌcaviacoga,
cabaiduñisicami, vʌrai ami baiduuñi ʌcuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aayi ʌgʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ, dai vʌʌsi tʌʌ isducatai
aagidi ʌSuusi. Dai baidui ʌcuaadagai ʌsiaa duudagai vʌʌtarʌ.
17 Dai aidʌsi cadidia ami divia ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga.
18 Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatai gacueeyi ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi
giñtʌʌgida agai dudunucami siʌgai giñmuaamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
19 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aliʌ soigʌnʌʌli, dai vʌʌscatai tʌcacaimi daidʌ itʌtʌdaimi:
—¿Aanʌnsi ʌʌpʌ? —astʌi ʌmoco.

Tai ʌmai potʌi ʌʌpʌ:
—¿Aanʌnsio? —astʌi ʌgʌmai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmaadutai aapimʌ baivustaama dan goocaiñdʌrʌava. Goovai ismaacʌdʌ giñsoiña cueeyi ʌgai vaa asocoliʌrʌ.
21 Aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌsoimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai sioomʌ ʌrcʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi gacuaadatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasasacai maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Ugavurai idi paana. Idi ʌrgiñtuucuga —astʌtʌdai.
23 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo viaacami uuvasi varagadʌ dai gamamadacai maa ʌʌpʌ tai vʌʌscatai ii ʌvaasuaiñdʌrʌ.
24 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi ʌrgiñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Dai gomaasicʌdʌ canamʌaca agai Diuusi ñiooquidʌ gooquirdadʌ.
25 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, ansai camaiyʌʌda iñagai uuvasi varagadʌ asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

26 Dai canʌʌcai ʌmo nʌidagai iji Oliivosi giidiamu.
27 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai aapimʌ ʌʌgi giñviaa agai sivi tucarʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Gʌmuaatudamu pastuuru sicañiirugadʌ aipaco iimimu”.
28 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌpʌga aimu aanʌ Galileeana isaapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Tai amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tomasi vʌʌscatai gʌdagito aanʌan gia maitʌdagitoagi —astʌtʌdai.
30 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi tucarʌ maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pʌsgiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Dʌmos ʌPiiduru vaamioma guvucamicʌdʌ ñioo daidʌ icaiti:
—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanʌstuagi iñsigʌmaatʌ —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai potʌi ʌʌpʌ.

———

32 Dai amaasi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tami avʌr daraiva naida aanʌ mʌʌca gamamaadagi —astʌtʌdai.
33 Dai vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, dai duaadicudan tadatuimi dai soigʌʌlidi.
34 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi giñibʌdaga muquiadan tada. Tanasi avʌr vii aapimʌ, dʌmos maitavʌr coocosi —astʌtʌdai.
35 Dai baitʌquioma ii, dai cupuliaco voi dʌvʌʌrapi daanʌi Diuusi sai isbaigacamudai iducai maisoimaa taatamudai ʌgai istumaasi casi ʌpʌduñia agaitadai aidʌ.
36 Daidʌ aduucai gamamadai ʌSuusi:
—Giñooga, aapi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi maitidagito issoimaa taata aanʌ dʌmos vai maitʌpʌduna iducatai aanʌ ipʌliadagi mosʌca isducatai aapi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.
37 Dai amaasi ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai coocosʌcatadai, daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:

—Simuñi, ¿coosopʌsi? ¿Maitapʌsistui isnʌaadagi tomas ʌmo ora?
38 Maitavʌr coocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana
ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maitistui
isnʌaadagi dai maidaanʌi aapimʌ Diuusi sai gʌnsoiñana —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
40 Dai ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu coocosʌcatadai,
aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vupuidʌ. Dai maimaatʌcatadai ʌgai isducatai
aa noragidagi ʌSuusi.
41 Dai ʌpamu gamamada agai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casia cʌʌgadu, casi ataayi mʌsiuu du-
ucu giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai soimaasi
ivuaadami.
42 Vaapaigivurai, timʌda. Casia bodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

43 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustaama
dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati ma-
mastai dai uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌjudidíu sonʌrguucacamigadʌ ʌʌmadu.
44 Daidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi caaagiditadai ʌgai ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi dai cʌʌga vulicami bʌcai —astʌtʌdai.
45 Dai mosaayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
Dai usupi.
46 Mʌtai otoma bʌi dai vulicami bʌʌcai.
47 Dʌmos ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai vusaitu gʌcusiru dai iquitʌ ʌmo
naacadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali piooñigadʌ.
48 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi giñbʌquia agai,
ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi?
49 Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu dai
gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ, mʌtai tomali ʌmo imidagai maitimbʌi. Dʌmos
poduucai idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
50 Tai vʌʌscatai ʌmamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

51 Dʌmos ʌmo gʌʌli apiaoiditadai ʌSuusi dai maitʌaadacatadai yuucusi mosʌmo icuusi
tʌigigi mʌtai bʌi ʌgai ʌicusdʌaiñdʌrʌ.
52 Tai ʌgai anaasi viaa gʌicuusi dai mosmʌʌ.

———

53 Mʌtai bʌidacai ʌSuusi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali, taidʌ gʌnʌmpagi vʌʌsi
ʌpapaali tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
54 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ papaali tu-
isiquigadʌrʌ ucami. Anaasi tuisicana vii ʌgai ʌʌmadu sandaaru gʌucada taí.
55 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu vʌʌs ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu
ʌʌmadu dudunucami gatʌcacaitadai astuma soimaasi idui ʌSuusi daida gatʌaañia agai
muaragai. Dʌmos maitʌʌ ʌgai istumaasi soimaascami vui ʌSuusi.
56 Vai muidutai mosyaatagʌi ʌSuusi, dai maiʌmadugan duucai aagai.
57 Vai aa mosyaatagʌi daidi caiti:

58 —Aat∧m∧ ca∧ vaidi icaiti goovai: “Aan∧an daitudagi gog∧∧ quiuupagad∧ ∧judidíu ismaac∧d∧ idui oodami dai vaica tasaic∧d∧ ∧pamu iduñimu aan∧ ∧mai quiuupai dai ∧gai mait∧roodami duñid∧ca agai”, pocaiti goovai —ascaiti ∧oodami.
59 D∧mos v∧∧sc∧r∧ mai∧maduga maasi ñioocai ∧oodami.
60 Tai amaasi ∧g∧∧ bait∧c∧aacamigad∧ ∧papaali c∧quiva v∧∧scatai saagida daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧Suusi:
—¿Tumaasi goovai ismaac∧d∧ aagai goovai g∧vui? ¿Maitap∧s gaaa noragida agai? —ast∧t∧dai.
61 D∧mos ∧Suusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taid∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧ papaali ∧pamu t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿Aapip∧si ∧r∧Cristo Diuusi marad∧? Diuusi gia siaa duutadai aat∧m∧ —ast∧t∧dai.
62 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Λj∧∧ Diuusi marad∧ana. Dai aapim∧ giñt∧∧gimu aan∧ si∧∧scad∧ Diuusi ismaac∧d∧ s∧∧lic∧d∧ viaa guvucadagai giñmaaquiagi ∧mo s∧∧licami dai giñt∧∧gimu aapim∧ si∧∧scad∧ t∧vaagiaiñd∧r∧ im∧da aan∧ iicomai saagida —ast∧t∧dai ∧Suusi.
63 Taid∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧ papaali saasarai g∧yuucusi baamucai ca∧catai istumaasi aagai ∧Suusi daid∧ it∧i:
—¿Tuisid∧ gaagaiña aat∧m∧ vaamioma n∧ijadami?
64 Aapim∧ cac∧ isducatai caiti goovai sai ∧pan tuiga Diuusi. ¿M∧tumaasi t∧t∧gitoi? —ast∧t∧dai.
Vai v∧∧scatai aagidi sai gat∧aan∧na muaaraga.
65 Vai ∧∧moco sisividimi, dai iiñapai vuivasad∧ dai g∧vai daid∧ it∧t∧dai:
—Maat∧ñi toor∧ g∧g∧g∧ —ast∧t∧dai.
Vaid∧ ∧sandaaru vuivasana g∧vai.

———

66 Vaid∧ ∧Piiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia ∧mo cusñirugad∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧ papaali.
67 Dai n∧iditai istaicovai daja ∧Piiduru c∧∧ga g∧t∧gito n∧n∧idi daid∧ it∧t∧dai:
—Aapiap∧ ∧∧p∧ ∧∧madu aim∧raiña ∧Suusi Nasareet∧r∧ oidac∧d∧ —ast∧t∧dai.
68 D∧mos ∧Piiduru ∧sto daid∧ it∧t∧dai:
—Maitan maat∧ aan∧ ∧gai, tomali maimaat∧ aan∧ p∧stumaasi agai aapi —ast∧t∧dai.
Dai ii ∧Piiduru abiaad∧r∧ dai quitaagiña c∧quiva. Tai cuujui ∧mo tacu c∧liad∧.
69 Taid∧ ∧cusñiru ∧p∧p∧ vui n∧n∧aava ∧Piiduru daid∧ it∧t∧dai ∧gai ismaac∧d∧ ami daraajatadai:
—Gooviav∧r aduñd∧ gomaisapic∧d∧ —ast∧t∧dai.
70 D∧mos ∧Piiduru ∧sto. Tai bolaasc∧d∧ ∧gai ismaac∧d∧ ami daraajatadai ∧pamu it∧t∧dai ∧gai ∧Piiduru:
—S∧∧lic∧d∧ p∧raduñd∧ aapi goSuusi. Galilee∧r∧ oidacami aapi ∧∧p∧ di, dai ∧pa maasi ñioocai aapi goSuusi aaduñd∧ —ast∧t∧dai.
71 Vaid∧ ∧Piiduru galnaasi ñiooquimi daid∧ icaiti:
—Maat∧ Diuusi nai aan∧ maimaat∧ goc∧∧li ismaac∧d∧ agai aapim∧ —ast∧t∧dai.
72 Tai ∧p∧p∧ cuujui tacu c∧liad∧, taid∧ ∧Piiduru t∧gito ist∧t∧dai ∧Suusi sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja ∧gai vaicojo it∧iya agaitadai sai maimaat∧ ∧Suusi. Dai t∧gito ∧gai gomaasi dai sosua.

15

———

1 Dai mosmaasicai g∧n∧mpagi ∧t∧t∧aan∧damigad∧ ∧papaali, ∧∧madu ∧son∧rguucacamigad∧ ∧judidíu ∧∧madu ∧mamaat∧tuldiadami s∧∧licami, ∧∧madu v∧∧scatai t∧t∧aan∧dami. Dai vulicami b∧cai ∧Suusi dai t∧∧gi ∧Pilaato.
2 Taid∧ ∧Pilaato t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:

—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, poduuquiava pʌsducatai agai —astʌtʌdai.
3 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupaimi.
4 Vaidʌ ʌPilaato ʌpamu itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo ñiooqui? Dañi vʌʌ naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai goovai —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Cascʌdʌ ʌPilaato maitʌtʌgaitadai istumaasi tʌgitoagi.

———

6 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.
7 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ coitadai oodami ʌmo cocodiʌrʌ.
8 Tai ami dada ʌoodami dai aagidimi ʌPilaato saidʌ iduuna poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi.
9 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ipʌlidimʌsi isgʌndagitolda aanʌ gʌnraíga? —astʌtʌdai.
10 ʌPilaato maatʌcatadai isʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali vui baacoicatadai ʌSuusi. Ʌgai cʌʌdaitadai ʌSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
11 Dʌmos ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma gataanʌna ʌBaraavási.
12 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Dai tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ goocʌdʌ ismaacʌdʌ ʌjudidíu raígadʌ aagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌPilaato.
13 Tai ʌgai ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
15 Vaidʌ ʌPilaato maitipʌliditadai isvui baacoagi ʌoodami cascʌdʌ dagitoli Baraavási, dai gatʌjai mʌsai gʌicarsana ʌSuusi dai gooquiʌrʌ gatʌjai curusiaba siisaragai.
16 Taidʌ ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi tuisicamu dai ami ʌmpagi vʌʌsi ʌsandaaru.
17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidʌ iduñi ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ dai cʌʌsi sai ʌpa maascana ʌmo raí dai poduucai parunai.
18 Dai vʌʌscatai iiñacai daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
19 Dai ʌmo ali uusicʌdʌ moodʌrʌ gʌvai. Dai sisividi, dai gʌntootonacʌdʌ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi.
20 Vʌʌsi poduucai parunai ʌgai dai gooquiʌrʌ uupasi ʌyuucusi moraduacʌdʌ dai ʌʌgi yuucusidʌ aadi. Dai gooquiʌrʌ vusaitu abiaadʌrʌ dai curusiaba siisa agai.

———

21 Vai ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami Simuñi tʌʌgiducami ʌgai ʌroogadʌ Lejandro ʌʌmadu Rufo. Dai oidigaiñdʌrʌ imʌitadai ʌgai dai amui daivusai mʌtai goguama cusuvi ʌcurusi ismaacʌdʌ cusuvaticatadai ʌSuusi.
22 Mʌtai bʌʌcai ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Gólgota aagaiña saidʌ itʌiya ʌlidi oodami moodʌ.
23 Dai oida agaitadai ʌgai uuvasi varagadʌ ʌʌcocami vʌʌnacami miira taidʌ ʌSuusi maitipʌli isiiyagi.
24 Mʌtai curusiaba siisa. Vaidʌ ʌsandaaru nʌʌnʌitudai volao dai nʌida agai sooriatai vuiya agai ʌSuusi yuucusidʌ dai astumaasi ajia agai ʌʌmadutai.

25 Quiaa ʌrquiaamococatadai aidʌmʌsi curusiaba siisa ʌSuusi.
26 Daidʌ ʌoojai mʌsmaacʌdʌ ooja curusiaba dai agai mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai,
icaiti ʌʌpʌ: “Raígadʌ judidíu”.
27 Dai abaana ʌSuusi ticurusiaba siisisa gooca ʌʌsivogami ʌʌpʌ ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ
ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
28 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai oojiʌrʌ ismaacʌdʌ icaiti: “Oodami
soimaasi ivuaadami duucai nʌidi ʌCristo”.
29 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavuscʌi galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai gidai
gʌnmoomo parunaitai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ pocaiti pʌsaidʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupagadʌ
ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu,
30 cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai tʌvañi curusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
31 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
sʌʌlicami dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ
gʌvuusaidagi.
32 Isnʌijada aatʌmʌ goCristo raígadʌ ʌjudidíu issivi tʌvañiagi curusiaiñdʌrʌ, aidʌ gia
vaavoitudan tada aatʌmʌ —ascaiti.
Dai asta ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ saigiʌcatadai soimaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi.

———

33 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii coigʌsʌco tasai uucami.
34 Dai aidʌ uruno tadaco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidi caiti:
—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.
Sai ʌgai itʌiya ʌlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿Tuipʌsidʌ giñdagito?
35 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi, vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
36 Tai ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visocli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ,
dai ʌmo uusi tʌvʌducami cuugʌrʌ daí ʌvisocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai vi-
siusuna daidʌ icaiti:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai tʌvaiñdana —ascaiti.
37 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daida muu.
38 Vaidʌ ʌgʌʌ icuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi
covoca ʌmo sueeyi dai ʌrana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami.
39 Daidʌ ʌcapitán romanu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌSuusi tʌʌgacai isducatai
iiña ʌgai dai isducatai muu icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ qui ʌrDiuusi maradʌcatadai gocʌʌli —ascaiti.
40 ʌʌmoco ooqui mʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ. ʌgai saagida daraajatadai María
Madaliña, dai María ismaacʌdʌ ʌrdʌʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña
oodami Jacovo. Dai modaja ʌʌpʌ Salomé.
41 Idi ooqui oidatucuiña ʌSuusi dai soicʌiña aidʌsi Galileeana aimʌraiña ʌgai. Dai
muiducatadai aa ooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ uucami.

———

42 Dai caurui dai aidʌ baivuaadana ʌjudidíu vʌʌsiaʌcatai dai siaadico ibʌstaragaicatai
maitistuma vuaadana.
43 Tai ami divia Osee Arimateeʌrʌ oidacami, dai ʌgai ʌrʌmo gʌʌ tʌaanʌdamicatadai
ʌʌpʌ. Dai ʌgai nʌnʌracatadai siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi. Dai maiduaadicuitai
vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tʌvaiñda agai ʌSuusi tuucugadʌ dai
yaasa agai.
44 Taidʌ Pilaato maitʌʌ isducatai tʌgituagi maicʌʌga maatʌcatai isbai camuu ʌgai. Dai
vaí ʌcapitán dai tʌcaca agai sabai camuu.

45 Vaidʌ ʌcapitán aagidi sai camuu. Taidʌ Pilaato maa oigaragai ʌOsee isyaasagi
ʌSuusi.
46 Taidʌ Osee savʌli ʌmo icuusi namʌacami dai tʌvañi ʌmuuquiadʌ dai ʌicuusiʌrʌ
biisa. Dai ʌmo aitʌana siaaco cadʌgarsicatadai ami tʌʌ. Dai taagiña daí ʌmo gʌʌ odai.
47 Vaidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Osee dʌʌdʌ nʌidi mʌsiaaco tʌʌ ʌSuusi.

16

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ, taidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Jacovo
dʌʌdʌ ʌʌmadu Salomé, ʌgai savʌli sigian uuvadami dai toida agai ʌmuuquiadʌ.
2 Dai tumiñoco ʌʌqui iji ʌgai siaaco yaasapicatadai ʌSuusi. Tasai vusaico aayi ʌgai.
3 Dai aipaco gʌnaagidimi ʌgai daidʌ icaitimi:
—¿Sioorʌ maigovai daasamu ʌgʌʌ odai sivaapaquimu aatʌmʌ? —ascaitimi.
4 Dai nʌnʌaavacai tʌʌ ʌgʌʌ odai vai camaianaasi daacatadai.
5 Tai ʌgai vaapa siaaco yaasapicatadai ʌSuusi, dai ami tʌʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ.
Ʌgai ʌpa maasi ʌmo gʌʌli vai sʌʌlisa padʌrʌ daacatadai, dai mʌtana ugurui yuucusidʌ
dai tootoaja. Taidʌ ʌooqui aliʌ duduaadimu.
6 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aapimʌ gaagai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oida-
catadai, ʌgai mʌsmaacʌdʌ curusiaba siisa. Dʌmos ʌgai caduaaca maitatiipu tami.
Nʌidavurai movai mʌsiaaco tʌʌ.
7 Iimivurai dai aagida ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi saidʌ ʌSuusi
ʌpʌga ajiagai Galileeʌrʌ isaapimʌ. Ami tʌʌgimu aapimʌ poduucai isduucai gʌnaagidi
ʌgai —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Taidʌ ʌooqui voopoi abiaadʌrʌ duduaadimucai dai giigivuquimi. Dai maiaagidi ʌgai
tomali ʌmaadutai aliʌ duduaadimucai.

———

9 Aidʌsi duaaca ʌSuusi ʌʌpʌga gʌmaasitu ʌgai María Madaliña vuitapi
ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaitu ʌgai cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ.
10 Tai ʌgai ii dai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi. Ʌgai aliʌ
soigʌnʌliditadai dai suaanʌitadai.
11 Dai aidʌsi caʌ ʌgai isduaaca ʌSuusi, dai isnʌidi ʌooqui ʌgai maivaavoitu.

———

12 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi gʌmaasitu ʌma duucai gooca gʌoidatucudami vuitapi. Ʌgai
oidigamu iimʌitadai.
13 Tai ʌgai iji dai aagidi ʌgaa, dai tomali poduucai maivaavoitu ʌgai.

———

14 Tai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌSuusi ʌbaivustama dan ʌmoco mamaatʌrdami vuitapi
aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌgai. Daidʌ ʌSuusi bagaimi gʌmamaatʌrdamiga
maivaavoidaracatai ʌgai maivaavoitudacai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ aagidi isnʌidi isdu-
aaca.
15 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai vʌʌsi oidigi daama dai aagida vʌʌsi oidigi daama oidacami sai casi
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
16 Dai sioorʌ vaavoitudagi dai gʌnvapaconagi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu. Dai sioorʌ
maivaavoitudagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.
17 Dai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivuaadamu sioorʌ giñvaavoitudagi. Vu-
viadamu ʌgai oodamiaiñdʌrʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ giñguvucadacʌdʌ dai ʌmamaasi
ñiooqui ñioocadamu ismaacʌdʌ maimaatʌcana ʌgai.

18 Dai gʌnnoonovicʌdʌ vuudamu ʌgai gʌgʌrʌ coocoyi. Dai isyʌʌda ʌgai muuquigami
maigalvuaadamu. Dai coococoidadʌ daama daraasadamu ʌgai gʌnnoonovi sidʌ
ʌcoococoidadʌ duduaadʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

19 Dai aidʌsi canaatocai ñiooqui gʌrtʌaanʌdamiga Suusi gʌmamaatʌrdamiga, taidʌ
Diuusi vaidacai tʌvaagiamu dai maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco iji dai aagidi oodami sai casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi vaavoitudacai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo
soicʌiña aa duiñdadʌrʌ vai ʌgai naana maasi gʌgʌrducami ivuaadana dai poduucai
maasiuldi sai ismaacʌdʌ aagaiña ʌgai ʌrvaavoi.
Dai mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimʌraitai oidi daama

1 Giñaduñi Teoopilo ʌmo istumaasi gʌoojidi aanʌ. Mui oodami caooja isducatai ʌpʌdui
aatʌmʌ gʌrsaagida.
2 Ʌgai ooja ismaacʌdʌ aagidi aa ismaacʌdʌ ʌrnʌijadami. Ʌgai nʌidi isducatai ʌpʌdui
tucamʌrʌ abiaadʌrʌ, dai ʌgai vaa ʌrgamamaatʌtuldiadamicatadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Aanʌ ʌʌpʌ cʌʌga giñtaatacai gatʌcacai isducatai ʌpʌdui tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ, dai
cʌʌgadu ʌlidi aanʌ isgʌoojidagi vʌʌsi gomaasi,
4 pai cʌʌga maatʌca aapi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi dai sai maisiu vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ
gʌaagidiña ʌrvaavoi.

———

5 Aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrgʌʌ tʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ, vai ami oidacatadai ʌmo paali
Zacaría tʌʌgiducami, daidʌ ʌraduñdʌcatadai ʌAviaasicaru. Daidʌ ʌooñigadʌ ʌZacaría
Elisabeeta tʌʌgidu, dai vʌgoocatai ʌraaduñdʌ ʌpaali Aaróñicaru.
6 Dai vʌgoocatai aliʌ cʌʌ tuutuiga Diuusi vui, dai cʌʌga ʌʌgidiña daidʌ ivuaadana
istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupaiña tomali
ʌmo istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos maimaamaracatadai ʌgai, ʌElisabeeta maitistutuiditadai ismaamatadagi
cascʌdʌ. Casi ʌroocodamicatadai ʌgai daidʌ ʌcʌʌli casi ʌrcʌliodamicatadai.
8 Dai ʌmo imidagai aʌʌcatadai ʌZacaría ʌʌmadu ʌaaduñdʌ isiduñiagi gʌnaa duiñdaga
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Diuusi pipiooñigadʌ ʌgai.
9 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌpapaali dai nʌida agai
soorʌ vaacʌna ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco siaa duutudai Diuusi dai mʌidana
ʌcuubimidali. Taidʌ ʌZacaría aayi isvaquiagi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai mʌidagi ʌcuubimidali.
10 Dai aidʌsi mʌmʌiditadai ʌZacaría ʌcuubimidali vʌʌscatai ʌgaa quidigaiñdʌrʌ guu-
cacatai gamamadai.
11 Tai todian duucai tʌʌ ʌZacaría ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ vai bo cʌaacatadai sʌʌlisia
padʌrʌ siaaco gʌmʌmʌidi cuubimidali.
12 Dai aidʌsi ʌZacaría tʌʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ maitʌʌ isducatai gʌduñiagi dai aliʌ
duaadimu.
13 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Zacaría, maitiduaadicuda cacaʌ Diuusi ismaacʌdʌ taanʌi aapi daanʌitai cascʌdʌ
gʌooñiga maraata agai ʌmo ali gʌʌli vʌrai Vuaana tʌʌtʌi gʌnmara.
14 Dai baigʌnʌliadamu aapimʌ dai muidutai ʌʌpʌ diviacai ʌali oodami,
15 Diuusi tʌaanʌdami duucai nʌijada agai ʌgai cascʌdʌ. Dai ʌgai gia maitayʌʌda agai
uuvasi varagadʌ tomali ʌma maasi ismaacʌdʌ navamudaga dai maiquiaa vuusaicai ʌgai
aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu.
16 Dai ʌgai vaa aagida agai ʌjudidíu sai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi ʌpan duucai ʌʌqui
aaduñdʌcardu dai muidutai ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu
dai vaavoitudamu Diuusi.
17 Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrVuaanaca agai ʌʌpʌga imimu ʌgai isʌtʌaanʌdami dai Di-
uusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu sipoduucai viaacamu ʌgai guvucadagai ʌpan duucai
ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasicaru dai aagidamu ʌgai vʌʌsi oodami dʌʌdʌdʌ sai
ʌpamu oigʌdaiña gʌnmaamara dai ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi sai ʌma duucai
gʌntʌtʌgitona Diuusi vuitapi ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi. Dai poduu-
cai cabai gʌnducamu ʌoodami iibʌadʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Cristo —astʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌZacaría.
18 Amaasi ʌZacaría tʌcacai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Isducatai maatʌna aanʌ siʌrvaavoi ismaacʌdʌ giñaagidi aapi casi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌ aatʌmʌ vʌgoocatai di —astʌtʌdai ʌZacaría.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrGavriel daidʌ ʌrootosadʌ Diuusi. Ʌgai giñootoi ansaidʌ gʌaagidana goñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌaagidi aanʌ.
20 Dʌmos maivaavoitu aapi ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ cascʌdʌ muudutumu aapi dai maiñiooquimu asta siʌʌscadʌ divia gʌmara. Idi gia povʌduñia agai ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ siʌʌscadʌ Diuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai Gabriel.
21 Vaidʌ ʌoodami quiidigamadʌrʌ guucacatai nʌnʌra ʌZacaría dai maitʌtʌʌgaitadai isgʌnʌldagi maiootoma vuusaicai ʌZacaría ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ judidíu.
22 Aidʌsi vuusai ʌZacaría maitistui isñiooquiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ quiidigana guucacatadai. Dai poduucai maí ʌgai istʌʌ ʌgai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai cascʌdʌ muudutu. Dai seeñacʌdʌ ñiooquidi.
23 Aidʌsi caaitu ʌZacaría siʌʌqui tasai gaaata duñia agaitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ, nora gʌquiiyamu.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ tʌʌ Elisabeeta ʌmo ali siʌʌñi. Dai taama masaadai maivuusai ʌgai gʌquiiyaiñdʌrʌ. Dai poduucai gʌtʌgito ʌgai:
25 “Ʌʌgi poduucai giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aanʌ sicamaitiñcʌʌdadamu oodami”, asʌʌlidi Elisabeeta.

———

26 Dai bo naadami masaadaicʌdʌ Diuusi ootoi ʌGavriel Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ,
27 sai aagidana ʌmo ñiooqui ʌmo ali tʌji María tʌʌgiducami. Nasareetʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos maiquiaa ʌmapai oidacatadai.
28 Aidʌsi aayi ʌGavriel mʌʌca siaaco daacatadai María itʌtʌdai:
—Baiga, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌʌmadu daja, Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui —astʌtʌdai ʌGavriel.
29 Aidʌsi tʌʌ María ʌGavriel dai caí istumaasi aagidi ʌgai maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi. “Tuisi povai iñtʌtʌdai goovai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi”, asʌʌlidi ʌMaría.
30 Tai amaasi itʌtʌdai ʌgai:
—María maitiduaadicuda, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi.
31 Aapi María maraatamu ʌmo ali gʌʌli dai Suusi tʌʌtʌmu aapi.
32 Dai siaa duutuadamu muidutai ʌSuusi. Dai pocaitiadamu gooviava ʌrDiuusi maradʌ ʌvaamioma gʌʌ baitʌcʌaacami. Dai Diuusi maaquimu ʌSuusi sʌʌlicamigadʌ gʌaduñi Davicaru.
33 Dai vʌʌscʌrʌ tʌaanʌdamu ʌgai ʌjudidíu. Dai tomali ʌmo imidagai maiugitimu ʌgai sʌʌlicamigadʌ —astʌtʌdai Gavriel.
34 Tai amaasi ʌMaría tʌcacai ʌGavriel:
—¿Ducatai ʌpʌduñia agai goovai ismaacʌdʌ giñaagidi aapi? Maiquiaa ʌrvʌʌnacami aanʌ cʌʌli di —astʌtʌdai María.
35 Tai aa noragi Gavriel daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌvaañimu Diuusi Ibʌadʌ dai gʌʌmadu daacamu. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuusiagi ʌali gʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgiduca agai, pocaitiadamu oodami: “Gooviava ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi”.
36 Dañi gʌaduñi Elisabeeta maraata agai ʌmo ali gʌʌli casi ʌrooquimudadʌcatai ismaacʌdʌ pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami masaadai istʌʌ ʌmo ali siʌʌñi.
37 Diuusi ivueeyi ʌʌgi istumaasi iduñia ʌliada —astʌtʌdai Gavriel.
38 Taidʌ María itʌtʌdai:

—Aanʌ iduuñimu ʌʌgi istumaasi giñaagidagi Diuusi. Vai Diuusi iduuna aanʌcʌdʌ pʌstumaasi giñaagidi —astʌtʌdai María.
Bodʌrʌ daivunu ii Gabriel.

———

39 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ cavami ii María gaamu ucoidigamu ʌmo ali quiiyamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Dai Zacaría quiidiʌrʌ vaa dai viaatuli Elisabeeta.
41 Aidʌsi María viaatuli Elisabeeta maatʌ taata ʌElisabeeta isoiñi maradʌ ʌraana. Dai aidʌ Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai.
42 Amaasi gʌgʌrʌ ñioo Elisabeeta dai potʌtʌdai:
—Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi gʌmara ʌʌpʌ.
43 Noorʌ aanʌ sidiviacai giñdiviji cʌʌgacʌrʌ giñvuviaadamiga dʌʌdʌ.
44 Mosiñviaatuli aapi antai otoma maatʌ taata aanʌ isoiñi giñmara giñʌraana baigʌʌldacai.
45 Aliʌ baigʌʌlidi aapi vaavoitudacai siʌpʌduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ gʌaagidi Diuusi tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai Elisabeeta.
46 Amaasi icaiti María:
Aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
47 Dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusasdi.
48 Aanʌ ʌrsoitigami vai Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.
Dai sivi abiaadʌrʌ baitʌacoga vʌʌsi ʌoodami aduucai giñiimʌdamu “Ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi”.
49 Ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai idui mui naana maasi gʌgʌrducami aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Sʌʌlicʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi ʌgai.
50 Diuusi vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌgai.
51 Mui naana maasi gʌgʌrducami ivueeyi Diuusi gʌtʌgitoidacʌdʌ.
Diuusi aliʌ siaa ʌʌratudai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
52 Diuusi camaitipʌli siʌrtʌtʌaanʌdamicagi ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi, dai cascʌdʌ maa ʌsʌʌlicamigadʌ ʌsoituutuigami.
53 Dai ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ biuugicoñicatadai Diuusi maa mui naana maasi istuucʌdʌ tataasconʌca ʌgai.
Daidʌ ʌriricu soituutuigamiʌrʌ viaa.
54 Diuusi cʌʌga nuucada ʌjudidíu ʌgai ʌrpipiooñigadʌ dai Diuusi aliʌ soigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ cascʌdʌ.
55 Vʌʌsi gomaasi idui ʌgai poduucai bai duí ʌgai Avraañicaru dai ʌaaduñdʌ ʌʌmadu cascʌdʌ.
Dai goñiooqui ismaacʌdʌ bai duí ʌgai ʌrtomastuigaco vʌʌtarʌ.
Ascaiti María.
56 Daidʌ María vaica masaadai daja Zacaría quiidiʌrʌ daida ʌpamu nora gʌquiiyamu.

———

57 Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai ʌmo ali gʌʌli.
58 Aidʌsi marai ʌgai ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ miaanioma oidacatadai iji dai mʌʌ dadiji dai nʌnʌidi dai poduucai camaí ʌgai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Elisabeeta vuí. Dai baigʌnʌʌli vʌʌscatai.
59 Dai bo mamacova tasaicʌdʌ ʌpamu iji ʌgai dai mʌʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali gʌʌli dai ʌaaduñdʌ Zacaría tʌʌtʌa agaitadai potʌʌgidu ʌoogadʌ cascʌdʌ.
60 Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Cho, Vuaana tʌʌtʌmu aatʌmʌ —astʌtʌdai.
61 Taidʌ itʌtʌdai ʌaaduñdʌ:

—Tomali ʌmoco gʌaaduñi maipotʌʌgidu di —astʌtʌdai.
62 Daidʌ ʌaaduñdʌ seeñamagi Zacaría maatʌca ʌliditai istʌʌgiduca agai ʌgai.
63 Taidʌ ʌZacaría seeñacʌdʌ taí gʌaaduñi ʌmo istumaasi istuucʌdʌ oojagi dai poduucai ooja: “Vuaana tʌʌgiducamu goovai”, asduucai ooja ʌgai. Tai camaitʌʌ ʌaaduñdʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría.
64 Aidʌsi quiaa nʌnʌidi ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría taidʌ ʌZacaría ʌpamu ñioo dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga siaa duutuli Diuusi.
65 Taidʌ ʌaaduñdʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu ʌpamu ñioocacai ʌZacaría, vai vʌʌsi ucoidigana Judeeʌrʌ vʌʌsi aipacoga gʌnaagidi ʌoodami isducatai ʌpʌdui ami Judeeʌrʌ.
66 Vʌʌsi ismaacʌdʌ caí isducatai ʌpʌdui naana maasi gʌntʌtʌgitoi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioor maatʌ istumaasicamu goovai? Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai —ascaiti ʌoodami.

———

67 Dai Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daja Zacaría ʌVuaana oogadʌ. Aidʌ ʌZacaría aagidi ʌgaa oodami istʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌZacaría dai potʌtʌdai:
68 Diuusi cadivia gʌrʌʌmadu dai casi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
Aatʌmʌ ʌrjudidíu Diuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
69 Diuusi gʌrootosi ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiditadai Diuusi.
70 Poduucai ʌʌqui utu oidigʌrʌ idui Diuusi gʌaatagi gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu.
71 Tai ʌgai aagidi gʌraaduñicaru iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai Diuusi.
Dai maidagito agai issoigʌrvuaada agai gʌrsasaayu dai vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌroigʌdai.
72 Dai sai Diuusi soigʌʌliada agaitadai gʌraaduñicarucʌdʌ.
Dai sai maiugu tʌgitoca agai Diuusi gʌaatagi ismaacʌdʌ idui tucamʌrʌ.
73 Goovai ʌrgoaatagi cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌraduñi Avraañicaru dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
74 Dai sai Diuusi gʌrsoiña agai sai maisoimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrsasaayu.
Dai tʌsai siaa duutudaiña aatʌmʌ Diuusi maiduduaadicuitai.
75 Dai cʌʌ vuaadatai Diuusi vui.
Dai cʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ Diuusi siʌʌsi uucami oidacagi aatʌmʌ amaasi uucami.
76 Dai aapi giñmara poduucai gʌiimʌdamu oodami Diuusi ʌbaitʌcʌaacami ñiooquituldiadamigadʌ.
Aapi baitʌqui imia agai ʌtʌaanʌdami dai mʌʌ aagida agai oodami sai bai gʌnduucana dai siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi ʌtʌaanʌdami sai cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidana.
77 Dai maatʌtulda agai aapi oodami sai Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Dai gʌroigʌldi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga.
78 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ gʌrootosi gʌmara tʌvaagiaiñdʌrʌ.
79 Sai gʌraagidana isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana tʌsai vaavoitudacai maiiimʌna Diaavora ʌʌmadu.
Cascʌdʌ povueeyi Diuusi tʌsai ʌʌmadu ajioopaiña.
Ascaiti Zacaría.
80 Dai gʌʌlimi ʌali gʌʌli dai vʌʌs tasai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga. Dai aidʌsi cagʌʌ ʌgai oidigana oidatu asta aidʌsi gʌaagacai aagidi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu. Dai mʌʌ diviacai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Diuusi isaagida ʌgai.

2

———

1 Aidʌsi vuusai Vuaana aidʌ Augusto ʌrgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Dai ʌgai
tʌjai gʌsonʌrʌ guucacamiga sai ʌʌcaldana ʌoodami dai oojana istʌʌtʌgidu.
2 Aidʌ ʌrtucamidʌrʌcatadai mʌsiʌcalda agai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami.
Aidʌmʌsi ʌcali ʌoodami aidʌ ʌSireñio ʌrcaigicatadai Siriana.
3 Mʌtai tʌjai ʌoodami sai iimʌna siaaco vuvaaja mʌsai ʌcaldana.
4 Cascʌdʌ ii ʌOsee Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Beleenamu Judeea
dʌvʌʌriʌrʌ. Davicaru ʌrBeleenʌrʌ vuusaicami dai ʌOsee ʌrcajiudadʌ Davicaru cascʌdʌ
ii ʌgai Beleenamu mʌsai ʌcaldana.
5 Dai ʌOsee vaidacai María Beleenamu. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos
maiquiaa ʌmapai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai.
6-7 Aidʌsi aayi ʌgai Beleenʌrʌ camaitiipucatadai siaaco gʌnuuliña ʌgai cascʌdʌ caa-
payu quiidiʌrʌ gʌnuuli ʌgai. Dai aidʌsi quiaa mʌʌca daraajatadai ʌgai, tai caaayi
istuigaco duaadia agaitadai María dai dueeyi. Ʌgai ʌrtuucamidʌrʌ maradʌcatadai tai
biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

———

8 Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastutuuru dai nuucadacatadai
gʌnsosoiga cañiiru tucarʌ.
9 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌpastutuuru vuitapi. Tai Diuusi
gʌguvucadacʌdʌ cuudan duí ami siaaco daraajatadai ʌgai tai duduaadimu ʌpastutuuru.
10 Tai potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ. Aanʌ angʌnbʌidati cʌʌga ñiooqui dai idi
ñiooquicʌdʌ aliʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai vʌʌsi ʌoidacami oidi daama.
11 Ʌʌquiapo moquiiyʌrʌ siaaco oidacatadai Davicaru ʌʌquioma movuusai ʌmo
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuviaadamiga. Ʌgai ʌrgʌntʌaanʌdamiga Cristo. ʌCristo icaidaga ʌmo gʌʌ
tʌaanʌdami ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ gavuvaidiña.
12 Mo siaaco gacuaadana ʌcaapayu mo caatʌcamu ʌali gʌʌli biisapicami sitʌʌgimu
aapimʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
—astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
13 Mosai cuugaida ñioo ʌgai tai mui vaamioma gʌnmaasitu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌpastutuuru:
14 Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cʌʌga ñioocai Diuusi vui.
Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami.
Cascʌdʌ sivi gia cacʌʌga gʌniibʌstacan taadacamu gooidacami.
Ascaiti ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.
15 Aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ tʌvaagiamu vaidʌ ʌpastutuuru aipaco gʌnaagidi daidʌ
icaiti:
—Tiimʌda gaamu moocoro Beleenamu dai nʌida istumaasi asducatai ʌpʌdui goovai
ismaacʌdʌ gʌraagidi Diuusi —ascaiti ʌpastutuuru.
16 Dai otoma iji dai cavami iji dai mʌʌca tʌʌ ʌgai ʌMaría dai ʌOsee dai ʌali siʌʌñi mo
caatʌcatadai siaaco gacuaadana ʌcaapayu.
17 Mostʌʌgacai ʌpastutuuru ʌgai otoma aagidi ʌMaría ʌʌmadu ʌOsee iscaiti ʌDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ aagaitai ʌali siʌʌñi.
18 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caí ismaacʌdʌ aagai ʌpastutuuru camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi.
19 Dai ʌMaría maiugu tʌgitocana istumaasi ʌpʌdui.
20 Aidʌsi caʌpamu aa suuli ʌpastutuuru voiyamu iimʌitai siaa duutudaimi ʌgai Diuusi
dai cʌʌga aatagi aatagaimi ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai dai caʌ. Vʌʌsi
povʌdui isducatai aagidi ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ cascʌdʌ.

———

21 Mʌtai bo mamacova tasaicʌdʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali siʌʌñi dai Suusi tʌʌtʌi. Maiquiaa
nonoacatai María abiaadʌrʌ aagidi Diuusi tʌaañicarudʌ sai Suusi tʌʌtʌna cascʌdʌ Suusi
tʌʌtʌ ʌgai.
22 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
saidʌ ivuaadana vʌʌsi ʌooqui siʌʌscadʌ maamatadagi amaasi bʌʌcai ʌgai ʌali gʌʌli
Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu itʌtʌdai ʌgai Diuusi:
—Aatʌmʌ ipʌlidi sai gʌrmara vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña —astʌtʌdai.
23 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai vʌʌsi judidíu maamaradʌ tucamidʌrʌ
isʌrcʌcʌʌlicagi sai viaacatadai isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
24 Iji ʌgai dai dasda agai Diuusi gooca vautu dai gooca tutuugu poduucai isduucai
oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
25 Mo Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami. Dai cʌʌga ʌʌgidiña
Diuusi dai siaa duutudai. Dai ʌgai ʌrʌmoco ʌʌpʌ ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isdiviagi
ʌmaadutai dai soiñagi ʌjudidíu vai ʌgai ʌʌgi gatʌaanʌdagi gʌndʌvʌʌragʌrʌ. Dai Diuusi
Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai Simuñi.
26 Dai caaagiditadai Diuusi Ibʌadʌ Simuñi sai maiquiaa muucucai ʌgai tʌʌgia agaitadai
ʌCristo ismaacʌdʌ ootosa agai Diuusi.
27 Dai Diuusi Ibʌadʌ ootoi Simuñi ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu. Tai aidʌ ami dada
Osee ʌʌmadu María dai bʌʌcati ʌali gʌʌli daidʌ iduñia agai isducatai viituli Moseesacaru.
28 Tai ʌSimuñi bʌi ʌali siʌʌñi dai siaa duutuli Diuusi dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
29 Tʌaanʌdami, aanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñaagidi aapi. Sivi gia cacʌʌga
baigiñʌliaracʌdʌ muuquimu aanʌ. Casi iñtʌʌgi aapi ismaacʌdʌ giñaagidi cascʌdʌ.
30 Catʌʌ aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuviaadami
31 Ismaacʌdʌ ootosi aapi vʌʌsi oidi daama oidacami.
32 Idi maatʌtuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gʌñiooqui. Dai idi cʌʌga ñioocadamu
gʌmaamara judidíu vʌʌtarʌ.
Astʌtʌdai Simuñi.
33 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ Suusi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcai istumaasi aagai Simuñi
aagaitai ʌmaradʌ.
34 Taidʌ ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña —astʌtʌdai.
Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌgai ʌMaría ʌʌgi:
—Siʌʌscadʌ gʌʌliagi idi ali siʌʌñi ismaacʌdʌ ootoi Diuusi muidutai judidíu cʌʌgacʌrʌ
vuvaaquimu idicʌdʌ dai aa mui maicʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu dai muidutai vui ñioocadamu.
35 Dai poduucai gʌmaatʌmu isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌoodami. Dai aapi sʌʌlicʌdʌ gʌaimu
soiʌliaragai —astʌtʌdai Simuñi ʌMaría.
36 Ami Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo oocodami Aana tʌʌgiducami. Ʌgai
ʌrPanuelicaru maradʌcatadai daidʌ ʌrcajiudadʌ Asielicaru. Dai ʌgai ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌcatadai. Aidʌsidʌ ʌrtʌjicatadai cunai ʌgai ʌmo cʌʌli. Dai bo
cuvaracami uumigicʌdʌ viuudutu.
37 Dai aidʌ camaaco coobai dan maacova uumigi viaacatadai. Dai vʌʌs tasai
maitacuaadatai aimʌraiña ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu ʌjudidíu dai daanʌiña Diuusi sai
soicʌiña dai siaa duutudaiña Diuusi.
38 Aidʌsi quiaa ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guucacatadai Suusi dʌʌdʌdʌ ʌʌmadu
Simuñi tai ami divia ʌAana dai ʌʌpʌga siaa duutuli Diuusi dai gooquiʌrʌ ii dai mʌʌ aagidi
vʌʌsi ʌJerusaleenʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi
aagaitai ʌSuusi.

———

39 Aidʌsi canaato Osee ʌʌmadu María vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
canoonora Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Vaidʌ ʌali gʌʌli gʌʌlimi dai cʌʌga bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi.

———

41 Vʌʌsi uumigi mosaajʌiña ʌgʌʌ siaa duudagadʌ judidíu vai ajioopaiña dʌʌdʌdʌ ʌSuusi
Jerusaleenamu.
42 Dai ʌmo imidagai caviaacatadai ʌSuusi baivustaama dan gooca uumigi aidʌsi aayi
istuigaco ajioopaiña ʌgai Jerusaleenamu.
43 Dai cadaivunucai ʌgʌʌ siaa duudagai tai cavʌʌsi noonora ʌoodami tai ʌSuusi anaasi
Jerusaleenʌrʌ vii. Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌcatadai ismomʌʌca vii ʌSuusi.
44 Povʌnʌliditadai ʌdʌʌdʌdʌ sidʌ ʌSuusi ʌoodami saagida imʌitadai dai ʌmo tasai iji.
Dai gaa ʌgai ʌSuusi ʌoodami saagida dai tʌcacaimi gʌnaaduñi dai aa oodami ismaacʌdʌ
maatʌcatadai ʌgai,
45 dai maitʌʌ. Dai ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.
46 Vaica tasai gaa daida tʌʌ vai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai Suusi ʌʌmadu
ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Dai cʌʌga gʌtʌgito caʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ.
47 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi. Dai povʌnʌlidi ducatai mosʌʌ cʌʌgadu goovai moodʌ dai mosʌʌ cʌʌga
gaaa nonoragidi mʌstumaasi tʌcacai, asʌnʌlidi.
48 Aidʌsi ʌdʌʌdʌdʌ tʌʌ ʌSuusi poduucai gʌntʌtʌgitoi: “¿Ducatai tanai daja goovai?”
asduucai gʌntʌtʌgitoi. Daidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—¿Giñmara tuipʌsi povʌrduuñi? Gʌooca ʌʌmadu aanʌ aliʌ duduaadimucatadai
gʌgaagaitai —astʌtʌdai María.
49 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ giñgaagai? ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ isviaa aanʌ isiduñiagi istumaasi
giñtʌjai giñooca? —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌ caí istumaasi aagidi ʌSuusi maimaatʌcatadai ʌgai isDiu-
usi gʌooga aagai ʌgai.
51 Taida oí ʌSuusi gʌdʌʌdʌ gaamu Nasareetamu dai apiamoʌʌsi cʌʌga ʌʌgidi gʌdʌʌdʌ.
Daidʌ ʌdʌʌdʌ maiugu tʌgitocana vʌʌsi isducatai ʌpʌvueeyi dai istumaasi aagaiña ʌSuusi.
52 Daidʌ ʌSuusi gʌʌlimi dai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌSuusi daidʌ ʌoodami ʌcaa cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌpʌ.

3

———

1 Aidʌsi ʌTiverio Sesara ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Cabaivustaama
dan taama uumigi daacatadai ʌgai, vaidʌ Ponsio Pilaato ʌrcaigicatadai Judeeʌrʌ,
vaidʌ Eroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ, vaidʌ ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ ʌrcaigicatadai
Itureeʌrʌ ʌʌmadu Traconiitʌrʌ, vaidʌ Lisaaniasi ʌrcaigicatadai Aviliiñiʌrʌ,
2 vaidʌ Aanasi ʌʌmadu Caifasi ʌrbaitʌguucacamigadʌcatadai ʌpapaali. Dai aidʌ
ʌVuaana Zacaría maradʌ oidigana oidacatadai taidʌ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui.
3 Daidʌ ʌVuaana muiyapʌrʌ aimʌraiña ʌaqui Jordán ugidiana, dai aagidiña ʌoodami
sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oigʌldana
vʌʌsi soimaascamigadʌ dai sai gʌnvapaconana sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai
gʌntʌtʌgito dai camaisomaasi ivuaada agai.
4 Isducatai aagaitadai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ siduuñia agai Vuaana
mospovʌdui. Ʌgai aduucai ooja:

Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu
ʌgai:
“Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌnʌracagi isdiviagi ʌmo baitʌcʌaacami gʌaagai isbaiduiñdiagi
voogʌdʌ.
Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaiduiñdiagi gʌniibʌdaga caotoma divia agai
gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ.

5 Si∧∧scad∧ baiduiñdiagi ∧bait∧c∧aacami voog∧d∧ siaaco d∧d∧cagiga g∧aagai isc∧∧ga t∧paalicadagi.
Dai siaacoga tuutuvidaca g∧aagai isc∧∧ga t∧paalicadagi.
Dai siaacoga noonoliñicagi voi g∧aagai iss∧∧li t∧quiagi.
Dai poduucai ∧∧p∧ g∧aagai isbaiduiñdiagi ∧oodami g∧niib∧daga.
6 Dai v∧∧si ∧oodami oidi daama oidacami maat∧mu isDiuusi ∧r∧gai ismaac∧d∧ c∧∧gac∧r∧ gavuvaidi”.
Ascaiti Isaía oojad∧.
7 Aid∧si vuvaaja ∧oodami g∧nquiiquiaiñd∧r∧ sai vapaconana ∧Vuaana taid∧ ∧Vuaana pot∧t∧dai:
—Aapim∧ ismaac∧d∧ daiv∧i tami ansai g∧nvapaconana ∧pan ducami coocoyi ismaac∧d∧ vopooyi siuu duucu cam∧∧jidagi vasoi po∧liditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi g∧ntaatatulda agai. Λ∧p∧ga g∧aagai iss∧∧lic∧d∧ ∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi aapim∧ dai camaisoimaasi ivuaadagi.
8 G∧aagai m∧sc∧∧gac∧r∧ oidaca aapim∧ vai n∧idiña aa m∧sca∧ma duucai g∧nt∧t∧gito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitav∧r g∧naagiada aapim∧ aipacoga m∧said∧ ∧rAvraañicaru cajiudad∧ sai casc∧d∧ c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧idi Diuusi. Aan∧ ang∧naagidi sai asta goojoodai ismaac∧d∧ modaraaja c∧∧ga istutuidi Diuusi isiduñiagi Avraañicaru cajiudad∧ isip∧liadagi.
9 Diuusi cabai g∧duu issoimaa taatatuldagi maic∧∧ tuutiac∧d∧ ∧pan duucai ∧mo c∧∧li ismaac∧d∧ guicutai uusi ismaac∧d∧ maic∧∧gadu iibiad∧ dai m∧m∧idi. Poduucai Diuusi ootosamu ∧oodami ismaac∧d∧ soimaasi ivueeyi m∧∧ca siaaco tomastuigaco m∧∧cana taí —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
10 Amaasi ∧oodami t∧cacai ∧Vuaana daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tuma duuna aat∧m∧ sivid∧o? —ast∧t∧dai.
11 Taid∧ ∧Vuaana aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Λgai ismaac∧d∧ g∧viida gooca vaapasaragai g∧aagai isoidagi ∧moco ∧gai ismaac∧d∧ maiviaa dai ∧gai ismaac∧d∧ g∧viidacagi cuaadagai g∧aagai isaa oidagi ismaac∧d∧ mait∧viida —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
12 Tai dada ∧∧moco tumiñsi vuudami sai vapaconana ∧Vuaana daid∧ it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, ¿tuma duuna aat∧m∧? —ast∧t∧dai.
13 Taid∧ ∧Vuaana aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Maitavaamioma g∧taan∧i tumiñsi mos∧caasi si∧∧si maigarsi m∧sgataan∧dagi —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
14 Tai dada sandaaru ∧∧p∧ dai t∧cacai ∧∧p∧:
—¿Dai aat∧m∧ tuma duuna? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Vuaana it∧t∧dai:
—Maitav∧r ∧∧siada aapim∧ ∧oodami tomali ∧mo istumaasi guvucadac∧d∧ tomali mait∧aagai m∧sg∧pi∧r vuupada ismaac∧d∧ maig∧pi∧r∧ v∧∧t∧, baiyomav∧r baig∧n∧liada ∧gaic∧d∧ m∧smaac∧d∧ gamait∧c∧i —ast∧t∧dai.
15 V∧∧si ∧oodami camaat∧catadai isDiuusi ootosa agai ∧Cristo dai can∧n∧racatadai dai casc∧d∧ pov∧n∧liditadai said∧ ∧Vuaana ∧r∧gai.
16 D∧mos ∧Vuaana pot∧t∧dai v∧∧scatai:
—Aan∧ gia suudagic∧d∧ g∧nvapaconai d∧mos divia agai ∧mai ismaac∧d∧ g∧nvapacona agai Diuusi Ib∧ad∧c∧d∧ sai g∧n∧∧madu daacana Diuusi Ib∧ad∧. Dai ∧gai vaa n∧ida agai oodami ismaac∧d∧ ∧rc∧∧ga ivuaadami dai ismaac∧d∧ ∧rmaic∧∧ga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaan∧. Aan∧ maitistutuidi si∧∧si istutuidi ∧gai. Aan∧ tomali maiviaa s∧∧licami isuupasdagi susuusacad∧ gigiaaragad∧.
17 Λmo c∧∧li ismaac∧d∧ c∧livai t∧ligi bai tueeyi ∧t∧ligi daid∧ ∧cosad∧ m∧m∧idi. Poduucai iduñia agai ∧gai ismaac∧d∧ divia agai ∧oodamic∧d∧. Ismaac∧d∧ vaavoitudai ∧gai iimia

agai tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimi agai ʌgai siaaco tomali ʌmo imidagai maitutucui ʌtai —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.

18 Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cʌʌgaducami aagidi ʌVuaana ʌoodami.

19 Dai aagidi ʌgai ʌʌpʌ ʌcaigi Eroodʌsi sai aliʌ soimaasi idui ʌgai ʌʌsidacai gʌsuculi Piili ooñigadʌ Erodiiasi, dai sai ʌma maasi soimaascami idui ʌgai ʌʌpʌ.

20 Gooquiʌrʌ vaamioma soimaasi idui ʌEroodʌsi maisacai ʌVuaana.

———

21 Dʌmos aidʌsi maiquiaa gʌmaisatu ʌVuaana ʌgai vapacoi mui oodami dai vacoi ʌSuusi ʌʌpʌ. Vaidʌ ʌSuusi gadaanʌitadai Diuusi dai aidʌsi gadaanʌitadai ʌgai Diuusi tai gʌcupiooco ʌtʌvaagi,

22 tai Diuusi Ibʌadʌ tʌvai ʌSuusi daama ʌmo tugu maasi. Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Aapiapʌ ʌrgiñmara nai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti ʌñiooqui.

———

23 Suusi viaacatadai parʌ ʌmo coobai dan baivustaama uumigi aidʌsi gʌaaga gʌaa duiñdaga. Dai poʌliditadai ʌoodami isʌgai ʌrOsee maradʌ. ΛOsee ʌrmaradʌ Elicaru,

24 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Anacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru,

25 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Amoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Naumacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eslicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nagaicaru,

26 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semeicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru,

27 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Resacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Sorovaveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salatieelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nelicaru,

28 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cosaamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Elimoodamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eracaru,

29 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Osuecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Elieesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oorimacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Mataatacaru,

30 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Simeoñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Oseecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Onanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eliaaquimacaru,

31 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Meliacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Mainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Mataatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nataanacaru,

32 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Davicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Isaícaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Obedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Boosocaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salimoonocaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Naasonocaru,

33 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Aminadaavacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Araamacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Esiroomacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Pareesicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Uudacaru.

34 Ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Jacocaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Isaacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Avraañicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Tarecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Nacoracaru,

35 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Serugacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Raagaucaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Peleegacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salacaru,

36 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Arapaajadacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Noecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Lamecaru,
37 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matusaleenacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoococaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Areedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maalaleelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru,
38 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Setacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adáñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Diuusi ʌgai idui Adáñi cascʌdʌ.

4

———

1 Taidʌ ʌSuusi ii ʌaqui Jordánaiñdʌrʌ vaidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ vaidacai oidigamu.
2 Amaasi aidʌsi mʌʌ oidigana divia ʌgai anaasi daja goo coobai tasai. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai camosaagidiña ʌDiaavora siduñia ʌgai soimaasi. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai oidigana ʌcaaqui tasai maitauu ʌgai. Dai asta ʌcaaqui tasaicʌdʌ aayi biuugigai.
3 Amaasi ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di aagidañi goojoodai vai tascali gʌnaatona —astʌtʌdai ʌDiaavora.
4 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi.
5 Aidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌtʌtʌaanʌdami.
6 Daidʌ ʌDiaavora itʌtʌdai:
—Vʌʌsi goovai ismaacʌdʌ gʌtʌtʌgidi aanʌ, aanʌrgiñtuidaga. Aanʌ istutuidi ismaquia ʌʌgi sioorʌ maquia iñʌliada aanʌ. Aapi angʌmaquiagi vʌʌsi goovai paidʌ ʌrtʌaanʌdamica.
7 Isaapi gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi giñvuidʌrʌ daidʌ giñsiaa duutudagi vʌʌsi ʌrgʌtuidacamu goovai —astʌtʌdai ʌDiaavora.
8 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ aapi Diaavora poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Siaavʌr duutuada aapimʌ gʌnDiuusiga dai mosʌca ʌgai ʌmoco avʌr ʌʌgiada” —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai gooquiʌrʌ vaidacai ʌDiaavora ʌSuusi Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daama tʌsagi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ.
10 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
11 Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana gʌʌʌcaso ʌmo odiaba.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna” —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌDiaavora camaitʌʌgacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ʌSuusi dagito chiʌʌqui tasai.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu aa gʌi Galileeamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadadʌ Diuusi. Dai vʌʌsi Galileeʌrʌ oidacami dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ sicoli Galilea oidacami maí istumaasi ivuaadatadai ʌgai.

15 Dai ami Galileeʌrʌ ʌSuusi aipaco aimʌraiña judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌscatai goʌʌ cʌʌga ñiooqui aagaiña aagaitai ʌSuusi.

———

16 Amaasi ʌSuusi aayi Nasareetana siaaco gʌʌ ʌgai. Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌgai judidíu quiuupaigadʌamu ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai cascʌdʌ. Dai cʌquiva dai aaga agai oojai.

17 Taidʌ ʌnuucadacami ʌliliivru maa ʌliivru ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Vai ʌgai nʌnʌidi dai tʌʌ siaaco aduucai oojisi:

18 Diuusi Ibʌadʌ giñʌʌmadu daja.

Diuusi ʌcovai giñvuusaitu ansai aanʌ imʌna dai aagidana ʌcʌʌgaducʌdʌ ñiooqui ismaacʌdʌ tʌgito sioorʌ soicʌdagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

Dai ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maamaisaca ʌDiaavora sai casi istutuidi isvuvaquiagi.

Dai ansai nʌnʌaavatudana ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.

Dai ansai soiñana mʌsmaacʌdʌ soi duucai nʌidi.

19 Dai ansai aagidana aanʌ ʌoodami sai caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌscatai.

Ascaiti ʌoojai.

20 Amaasi ʌSuusi cuu ʌliivru dai gatʌʌgi dai daiva. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai apianʌnʌidi ʌSuusi.

21 Tai ʌgai ñioo daidʌ itʌi:

—Siviat caaayi aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌSuusi.

22 Vai vʌʌscatai cʌʌga ñioocai aagaitai ʌSuusi dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai ismosʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi. Dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:

—Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ idi cʌʌli sidʌ ʌrOsee maradʌ daidʌ ʌrtami oidacami —ascaiti ʌoodami.

23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ: “Pʌssʌʌlicʌdʌ istutuidi isiduñiagi gomaasi di, iduuñiñi”. Dai povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ ʌʌpʌ: “Tami siaaco ʌrgʌʌracami aapi igiduuñi ʌʌpʌ istumaasi caʌ aatʌmʌ saidʌ idui aapi Capernauumʌrʌ”, iñtʌtʌaadamu aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

24 Daidʌ ʌSuusi vaamioma ñioo daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌava ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ maiʌʌgiditai caʌcana ʌoodami.

25 Goovai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌʌquioma aliʌ ii biuugigai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ, maiduudu vaica uumigi dan taaucami cascʌdʌ. Vai aidʌ oidacatadai Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu ʌʌpʌ.

26 Taidʌ Diuusi maiootoi Eliiasicaru tomali ʌmo viuudu quiidiamu anaasi issoiñagi ʌgai dai baiyoma sibʌacoga ootoi ʌgai ʌmo viuudu quiidiamu Sareepatʌrʌ Sidóni dʌvʌʌriʌrʌ sai soiñana.

27 Dai aidʌsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Tai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmaadutai ʌgai maiduaadi Eliiasicaru dai baiyoma duaadi ʌmai sibʌaco oidacami Naamán tʌʌgiducami Siriʌrʌ oidacami —ascaiti ʌSuusi.

28 Dai goovai ismaacʌdʌ aa ʌSuusi caʌ ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ baacoi vui.

29 Dai vʌʌscatai guuquiva dai goguaama vaidacai ʌSuusi dai vuusaitu Nasareetaiñdʌrʌ. Nasareeta ʌruranacatadai. Mʌtai tʌsagi ʌSuusi ʌmo vavuana dai abiaadʌrʌ mʌtana daituda agaitadai.

30 Taidʌ ʌSuusi mossaagida daivusai ʌoodami dai daivunu ii.

———

31 Amaasi ii ʌSuusi Capernauumamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami mamaatʌtuldi
ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ.
32 Tai camaitʌʌ ʌoodami isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai isducatai gamamaatʌtuldi
ʌgai dai ʌpan ʌʌsi cʌʌga ñioocaitai ʌmo guvucadagai viaacami.
33 Dai ami judidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo
Diaavora tʌaañicarudʌ dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
34 —GʌrdagitoÑi. ¿Tuipʌsi divia aapi dai gʌroojotuldi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oida-
cami? ¿Gʌrugiugapʌsiʌlidi aapi diviacai? Aanʌ gia cʌʌga gʌmaatʌ aapi. Aapiapʌ
ʌrʌco vuusaidadʌ Diuusi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —ascaiti
ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
35 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada. Dagitoñi gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu ʌcʌʌli vʌʌsi ʌoodami vuitapi dai vuusai
ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai daivunu ii. Dai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmo soimaasi maitiduuñi.
36 Tai vʌʌsi ʌoodami duduaadimu dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduucai ñioocadagi? Ducatai istutuidi gocʌʌli
istʌaanʌdagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mosʌʌ guvucadacʌdʌ vai goDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ ʌʌgidi dai otoma vuvacʌi —ascaiti ʌoodami.
37 Daidʌ ʌoodami vʌʌsi aipaco oidacami aatagaiña dai aagaiña ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌSuusi vuusai ami judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii Simuñi quiidiamu.
Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ sʌʌlicʌdʌ coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaidʌ ʌaaduñdʌ
ʌcoocoadʌ daañimi ʌSuusi sai duaaidana.
39 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai duaadi tai otoma dagito ʌtoiñdagai. Tai otoma
vañi ʌooqui dai bibi gʌdadidacami.

———

40 Dai aidʌ ʌcʌrʌ urunoco duupidatai tasai mʌtai mui vuaapi ʌSuusi coococoidadʌ
mui naana maasi coocodagai viaacami. Vaidʌ ʌSuusi mostaatamai ʌcoococoidadʌ
tuutucugadʌ gʌnoonovicʌdʌ vai duduaadʌi.
41 Dai muidutai ʌcoococoidadʌaiñdʌrʌ vuvaja Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai gʌgʌrʌ
ñioocai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapiapʌ ʌrmaradʌ Diuusi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada ʌgai. ΛDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ maatʌcatadai isʌgai ʌrʌCristo dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai isaaga
ʌgai cascʌdʌ maidagito isvaamioma ñiooquiagi.

———

42 Dai camaasidatai ii ʌSuusi ami Capernauumaiñdʌrʌ bai mʌʌcasi oidigana siaaco
maioidaga oodami. Taidʌ ʌoodami gaagamu daidʌ aayi siaaco daacatadai ʌgai.
Maitipʌliditadai ʌoodami isimia ʌgai.
43 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌ tʌgito aanʌ isimiagi sibʌaco gʌgʌr quiiquiamu ʌʌpʌ dai aagidagi ʌoodami
sai Diuusi soicʌi ʌoodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, cascʌdʌ giñootoi Diuusi idi oidigʌrʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.
44 Daidʌ ʌSuusi gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu Galileeʌrʌ.

5

———

1 Λmo imidagai ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiana daacatadai siaaco Genesareta tʌʌgidu
ʌgʌʌ suudagi. Tai mui dada oodami dai camogʌvisa ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ abaana
gugucai asta baitoma maioiñitudai caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ.

2 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ gooca vaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca.
Ʌvatopa vuviadami cavuvajatadai abiaadʌrʌ dai vapaconaitadai gʌnvatopa vuicaru.
3 Taidʌ ʌSuusi ii dai tʌsai vaarcugadʌrʌ Simuñi dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌSimuñi sai
mʌʌcasioma imitudana ʌsuudagi ugidiaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi ami vaarcuʌrʌ daiva dai
abiaadʌrʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.
4 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌSuusi potʌtʌdai ʌgai ʌSimuñi:
—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudarʌ avʌr suuliga
gʌnvatopa vuvaidacaru dai vuvaida vatopa —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ Simuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami ʌmo tucagi gʌraaga aatʌmʌ dai maivui tomali ʌmoco, isaapi
pocaiti di vʌʌscʌrʌ atʌsuudarʌ suuligagi govatopa vuvaidacarui —astʌtʌdai ʌSimuñi.
6 Dai mospodui ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ mui vuvaitu vatopa asta saasaquimi ʌvatopa
vuvaidacarui.
7 Tai mooguvidʌ ʌgai gʌnaaduñi ismaacʌdʌ ʌgʌmai vaarcuʌrʌ daraajatadai sai dadana
dai soiñana. Tai ʌgai dada dai cʌʌga suusudagi vʌgoocai vaarcu dai asta baitoma
dupiquimi ʌvaarcu vʌʌtʌcatai.
8 Tʌʌgacai imaasi ʌSimuñi Piiduru gʌtootonacʌdʌ cʌquivʌ ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, iñdagitoñi, aanʌrʌmo cʌʌli soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai
ʌSimuñi.
9 ʌSimuñi aliʌ duaadimucatadai cascʌdʌ. Dai vʌʌsi ʌgaa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌʌmadu
daraajatadai vʌʌscatai duduaadimucatadai mosʌʌ mui tʌʌgacai vatopa.
10 Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradʌ ʌraaduñdʌcatadai ʌSimuñi dai dudu-
aadimucatadai ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai ʌSimuñi:
—Maiti duaadicuda sivi uucami ʌrvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abiaadʌrʌ
gaagadamu aapi oodami vaidʌ giñoidatucuiña aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Dai amaasi cavuvaidacai ʌvaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai
dai oí ʌSuusi.

———

12 Ʌmo imidagai ʌSuusi ʌmo ali quiiyʌrʌ daacatadai tai ami aayi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ
viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai
ʌcoocoadʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnoovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi. Duaadicami vii —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ.
14 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai imaasi dai potʌtʌdai:
—Mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru
sipoduucai maatʌcamu ʌoodami iscadueeyi aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
15 Dai aidʌsi duduaaidiña ʌSuusi ʌmo coocoadʌ vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui
vai vaamioma mui oodami gʌnʌmpaidimi vʌʌs tasai caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai
sai duduaaidana ʌgai coococoidadʌ ʌʌpʌ.
16 Dʌmos ʌSuusi ʌcovai vusacʌiña siaaco maitiipu oodami dai ami daanʌiña Diuusi sai
soiñana.

———

17 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ vai ami daraajatadai
ʌʌmoco fariseo ʌʌpʌ dai ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ
vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌiñdʌrʌ Galilea dada dai vʌʌsi Judeeaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ.
Taidʌ ʌSuusi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ duduaadi ʌcoococoidadʌ.

18 Tai ami dada ʌʌmoco cʌcʌʌli dai bʌʌcaticatadai uusiʌrʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi vai ʌgai vaasa ʌliditadai tuucavi siaaco daacatadai ʌSuusi.
19 Dʌmosmaitʌtʌʌgaitadai siaa sʌʌli vaasagi ʌgai ʌcoocoadʌ gʌvistudicatadai oodami cascʌdʌ. Dai vaaqui daama tʌʌtʌsai dai abiaadʌrʌ cupiooco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ sueeyiʌrʌ vʌʌsi ʌoodami saagida sʌʌli dai aitu siaaco daacatadai ʌSuusi.
20 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi siʌʌsi vaavoitudaitadai ʌgai, potʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñaduñi gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
21 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌgi gʌntʌtʌgitoimi dai povʌnʌlidi: “Sioorʌ idi cʌʌli dai pomaasi ñioocai. Vui ñioocai Diuusi tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌgai.
22 DʌmosʌSuusi maatʌcatadai ispomaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
23 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagagi: “Gʌsoimaascamigacaoigʌldiʌ”, siʌʌpʌ potʌʌdagi: “Cʌquivañidaiaimʌrdaʌ”?
24 Gʌntʌʌgidamuaanʌ aapimʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌsuaa dai imʌda gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
25 Mospotʌi ʌSuusi tai otoma vañi ʌcoocoadʌ vʌʌscatai vuitapi dai bʌi gʌsuaa istuucʌrʌ caatʌcatadai dai nora gʌquiiyamu dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.
26 Dai vʌʌscatai ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:
—Sivi gia tʌʌ aatʌmʌ istumaasi gʌgʌrducami —ascaiti.

———

27 Dai amaasi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ dai tʌʌ ʌmo cʌʌli tumiñsi vuudami. Ʌgai Leví tʌʌgidu dai daacatadai quiiyʌrʌ siaaco gʌvuudana tumiñsi dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
28 Amaasi ʌLeví cʌquiva dai anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.
29 Dai gooquiʌrʌ ʌLeví idui ʌmo gʌʌ vagimi gʌquiiyʌrʌ ʌSuusi vʌʌtarʌ dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidʌrʌ ʌgaa ʌʌmadu.
30 Vaidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aatagidi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ gacueeyi dai gayʌʌyi aapimʌ gotumiñsi vuudami dai gosoimaasi ivuaadami ʌʌmadu? Aapimʌ maicʌʌga ivueeyi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ.
31 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ maitʌgito duduaaidiadami mosʌʌgi coococoidadʌ.
32 Poduucai aanʌ ʌʌpʌ maicʌcʌʌgaducʌdʌ vʌʌtarʌ divia mosʌʌgi soimaasi ivuaadami vʌʌtarʌ antdivia aanʌ vai ʌmaa duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Amaasi ʌgai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ mosʌʌ maitacueeyi dai mosʌʌsi gamamadaiña ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌfariseo. Dai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai gayʌʌyi —astʌtʌdai ʌgai.
34 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Istutuidisi ismaitaugiagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcuucuntadami?
35 Dʌmosʌtodianduucaigʌmuaatudamu ʌcʌʌli amaasi maitaugimu ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

36 Dai apiamamaatʌtuldi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maisaranan tada ʌmo ipuurui utuudui dai ʌcʌdʌ daasdagi ʌmo ipuurui cʌliñdadʌ. Ispoduuñiagi ʌgai siaa tuidimu ʌipuurui utuuducʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌicuusi utuuducʌdʌ maicʌʌga viimu ʌipuurui cʌliñdadʌrʌ.
37 Tomali ʌmaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cʌcʌʌliocoidadʌrʌ ispoduuñiagi ʌvalienti utuudui cocopoñtudamu ʌojoogi dai siaa tuidimu vʌʌsi siʌʌsi ʌvalienti ʌcaasi ʌojoogi.
38 Cascʌdʌ gʌaagai isoojogi uutuducamiʌrʌ tuaadagi valienti utuudui dai poduucai maisiaa tuidʌrʌi ʌvalienti tomali ʌojoogi.
39 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ yʌʌyi valienti cʌliñdadʌ gooquiʌrʌ maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai siooma vʌʌñiga cʌliñdadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cʌʌga maatʌcatai isʌoodami apiavaamioma cʌʌga vaavoitudai ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai maisiu utuuducʌdʌ mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi.

6

———
1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ dai gʌnnoonovicʌdʌ cʌlivaimi dai cuumimi.
2 Tai ʌmaadutai ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ ivueeyi aapimʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitamʌsquiaa nʌidi aapimʌ oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi?
4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi dai vui ʌpaana daasdaradʌ Diuusi dai uu ʌgai dai oi gʌaaduñi ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai. Daidʌ ʌpaana mosʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi poduucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ, tai vʌʌscʌrʌ vui ʌDavicaru dai uu.
5 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isaagagi istumaasi ʌpʌduuñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———
6 Ʌʌpʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiuupaigadʌrʌ vaa ʌSuusi dai gʌaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ. Tai ami vaa ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ sʌʌlisia padʌrʌ.
7 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo soobidacatadai ʌSuusi sabai duaaidana ibʌstaragai tasʌrʌ dai poduucai viaacagi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai ʌSuusi.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ismaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ:
—Cʌquivañi dai mʌʌ ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli cʌquiva dai ami cʌquiva siaaco aagidi ʌSuusi.
9 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌgaa:
—Giñaagidavurai ʌmo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio, cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oodami coodagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌSuusi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌcʌʌli uuliñi gʌnovi dai cacʌʌga duaadicami vii.
11 Taidʌ ʌgaa sʌʌlicʌdʌ baacoi dai aipaco gʌntʌcacaimi astumaasi istutuidi isiduuñiagi
ʌSuusi vui.

———

12 Amaasi ii ʌSuusi ʌmo giidiamu dai daañia agai Diuusi sai soiñana dai ʌmo tucagi
anaasi siaa daanʌitai Diuusi.
13 Dai aidʌsi camaasi ʌgai vaí gʌmamaatʌrdamiga dai ʌcovai vuvaitu baivustaama
dan gooca ʌgai saagidaiñdʌrʌ saidʌ ʌrojootosadʌcana.
14 Dai potʌʌtʌgidu ʌgai: Ʌmoco ʌrSimuñi taidʌ ʌSuusi Piiduru tʌʌtʌi ʌʌpʌ, dai AandʌrʌSi
ʌʌpʌ Simuñi suculidʌ, dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé,
15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco zelolote
saagidaiñdʌrʌ,
16 daidʌ Uudasi Jacovo suculidʌ, daidʌ Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma
gatʌʌgi ʌSuusi.

———

17 Daidʌ ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu. Dai ʌmapʌcʌrʌ siaaco
tʌpaalica cʌquiva ʌSuusi mui gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu dai oidacatadai ʌʌpʌ mui
oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ dai coostaiñdʌrʌ siaaco Tiiro
tʌʌgidu dai Sidóni ʌʌpʌ. Vʌʌsi idi ami dada caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ dai duduaadia
ʌliditai ʌʌpʌ cascʌdʌ dada ʌgai.
18 Dai ismaacʌdʌ soimaa taatacana viaacatai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi duduaadi
ʌSuusi.
19 Vʌʌsi ʌoodami taata ʌliditadai ʌSuusi. Ʌgai duduaaidiña ʌcoococoidadʌ
gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ.

———

20 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ giñmamaatʌrdamiga. Aapimʌ cʌʌga maatʌ istʌgito
sioorʌ gʌnsoiñagi maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
21 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ biuugicoñi sivi gooquiʌrʌ tatasconʌca
agai aapimʌ cascʌdʌ.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ suaanʌi sivi, gooquiʌrʌ asʌda agai
aapimʌ cascʌdʌ.
22 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai oodami dai siʌʌscadʌ
maitʌnñiooquiadagi, daidʌ gʌnñiooquiadagi, dai tomali maicaʌca ʌliadagi gʌntʌʌtʌaraga
vʌʌsi goovai povʌduuñimu giñoidatucuitai aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌavʌr baigʌnʌliada amaasi. Poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu
gooodami maicʌʌ tuutiacʌdʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcʌdʌ. Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ
gʌnmaaquimu Diuusi mui naana maasi cʌcʌʌgaducami.
24 Dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌriricu gooquiʌrʌ, sivi gia viaa ʌgai istucʌdʌ
baigʌnʌliadagi.
25 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ tatasconʌ sivi, gooquiʌrʌ biuugicoñicamu
ʌgai. Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ sivi asʌi, gooquiʌrʌ suaanʌdamu ʌgai
soiʌliaragaicʌdʌ.
26 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai siʌʌscadʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vui, poduu-
cai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ poduucai yaatagʌi saidʌ ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

27 Dʌmos aapimʌ mʌsmaacʌdʌ giñcaʌ aapimʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasaayu,
dai cʌʌgavʌr ivuiidiada ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai.

28 Cʌʌgavʌr ñioocada ʌgai vui ismaacʌdʌ maicʌʌga ñioocai aapimʌ gʌnvui. Isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi daanʌdavurai Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Isʌmaadutai gʌngʌʌgʌviagi ʌmapiadʌrʌ gʌnvuivasa vʌrai ajadʌrʌ vui daasa ʌʌpʌ. Dai isʌmaadutai bʌiyagi gʌsuaa dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌvaasaraga ʌʌpʌ.
30 Dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi pai oidiada. Isʌmaadutai bʌiyagi istumaasi ʌrgʌtuidaga maititaanʌda.
31 Ivuiidiadavurai aa mʌstumaasi aapimʌ ipʌliadagi isgʌnvuiidiada ʌgai ʌʌpʌ.
32 Mʌsaapimʌ oigʌadagi mosʌcaasi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai poduucai? Asta ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga tuutuiga ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
33 Mʌsiʌʌpʌ cʌʌga ivuiidiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌnvuiididi aapimʌ, ¿tumaa cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
34 Dai mʌstaañiupiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaa noragidadan tadacagi, ¿tumaasi cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ taañiupidi ʌgaa maicʌʌga tuutiacʌdʌ dai nʌnʌracana isaa noragidagi.
35 Dʌmos aapimʌ gʌaagai isoigʌadagi gʌnsasaayu dai cʌʌga ivuiidiadagi dai taañiupiadagi dai maitʌgitocagi mʌsaa gʌnnoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi gʌnmaaquimu dai poduucai aapimʌ maamaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌvaamioma baitʌcʌaacami gʌnducamicamu. Diuusi cʌʌtuiga maicʌʌga ivuaadami vui dai ismaacʌdʌ maiDiuusiatʌnamʌquidana caitiña.
36 Oigʌldiadavurai aapimʌ aa poduucai isduucai Diuusi gʌnooga oigʌldi ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ.

———

37 Maitavʌr pocaitiada: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai”, mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Maitavʌr pocaitiada siʌrgʌpiʌr caatʌcami ʌgai mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Oigʌldiadavurai aa mʌsaapimʌ gʌnoigʌldiadamu ʌʌpʌ.
38 Oidiadavurai aapimʌ aa mʌsiaapimʌ gʌnoidiadamu gʌnbaimocorʌrʌ ʌmo ʌpavidacarui cʌʌgaducamiʌrʌ cʌʌ suudacami gigigidicami, dai cʌʌ gʌisatudicami dai vʌʌtʌncʌacami. Ʌpavidacaruicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ gamaacai aapimʌ istumaasi ʌgai vaacʌdʌ gʌnmaaquimu ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ʌSuusi aduucai gamamaatʌtuldi:
—¿Istutuidisi ʌmo mainʌaadami isvaidaticagi ʌmai mainʌaadami? ¿Maisiu suuligia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ?
40 ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ isʌmamaatʌtuldiadamigadʌ, dai siʌʌscadʌ cacʌʌga maatia ʌgai ʌpan ʌʌsi maatʌcamu gʌmamaatʌtuldiadamiga.
41 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi aapi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
42 Ducatai maisiaa ʌʌrai aapi ispotʌtʌadagi gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”. Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi daidʌ ivueeyi ʌma maasi. Ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌnaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana.

———

43 Maioidaga uusi cʌcʌʌgaducami issoimaasi iibiatadagi dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.
44 Vʌʌsi uusi gʌmaatʌ iibiadʌrʌ. Maitavʌyoovai iigosi tomali uuvasi uupariaiñdʌrʌ.
45 Ʌmo cʌʌli maisoimaasi ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja gocʌʌ tʌgitoidagai cascʌdʌ. Dai ʌcʌʌli maicʌʌga ivuaadami goʌʌgi soimaasi ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ istumaasi aagai ʌgai gʌtʌñicʌdʌ vʌʌsi ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.

———

46 ¿Tuimʌsi pocaitiña ansai aanʌ ʌrgʌnaamu dai vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidiña?

47 Gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ ʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌgiditai caʌ daidʌ
ivueeyi istumaasi aagidi aanʌ.
48 Ʌgai ʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos ʌʌpʌga cʌʌga tuucavi
cooco ʌgai dai cʌʌgaducami daí simiento dai aidʌsi gʌpi daivusai suudagi vʌʌscʌrʌ
maioiñitu aliʌ cʌʌgaducatadai simientogadʌ cascʌdʌ.
49 Dai ismaacʌdʌ giñcaʌ dai maitivueeyi istumaasi tʌaanʌi aanʌ ʌgai ʌpan ducami ʌmo
cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui mosdʌvʌʌrapi maidarasacai ojoodai uta tai gooquiʌrʌ
gʌpi daivusai suudagi dai daitu taidʌ ʌvaaqui camaicʌʌgaducami vii —astʌtʌdai ʌSuusi
ʌoodami.

7

1 Aidʌsidʌ ʌSuusi naato ñiooqui ʌoodami ii Capernauumamu.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ ʌgai ʌrromanu dai ʌgai viaa-
catadai ʌmo piooñi ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai ʌgai vai ʌgai aliʌ coococatadai cayoga muu.
3 Daidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ cajioomacatadai isami aimʌraitadai ʌSuusi dai
ootoi chiʌʌqui tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai mʌʌ daanʌna ʌSuusi sai diviana dai du-
aaidana ʌpiooñigadʌ.
4 Tai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai sʌʌlicʌdʌ goguaama
oidatucui dai potʌtʌdai:
—Idi sandaaru tʌaanʌdamigadʌ gia gʌaagai pʌssoiñagi.
5 Ʌgai gia siaa gʌrduutudai aatʌmʌ judidíu dai ʌgai vaa ʌgai dai gatʌjai duiñdagai
gʌrquiuupaiga —astʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi ii ʌgai ʌʌmadu dʌmos aidʌsi cayoga aayi ʌgai quii taidʌ
ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ootoi aa gʌaaduñi sai potʌʌdana ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami maitisoi gʌvuaada aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami pʌsvaquiagi
giñquiiyʌrʌ,
7 cascʌdʌ maitipiñʌli aanʌ isʌʌgi mʌʌca gʌgaagamuagi. Mosai potʌi sai duaadʌna sidʌ
giñpiooñiga caduaadimu, asduucai ootosi ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ñiooqui.
8 Aanʌan ʌʌpʌ viaa giñtʌtʌaanʌdamiga dai poduucai ʌʌpʌ viaa aanʌ giñsandaaruga
ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ siuu duucu potʌʌda aanʌ ʌmoco sai imʌʌna vai aimʌrai dai siuu
duucu potʌʌda aanʌ sai diviana vai didivai, dai siuu duucu tʌaañia aanʌ giñpiooñiga
saidʌ iduuna ʌmo istumaasi vaidʌ ivueeyi.
9 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi ʌcʌʌli vui dai vui nʌnʌaava
ʌoodami ismaacʌdʌ oiditadai dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ tomali judidíu saagida mainʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi vaavoitudai
siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli —astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsidʌ ʌojootosicami quiiyʌrʌ dada vaidʌ ʌpiooñi coocoadʌ caduaadicatadai.

11 Dai cadaivunucai imaasi vaidʌ ʌSuusi Naína amaco imʌitadai vaidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ oiditadai dai mui aa oodami ʌʌpʌ.
12 Dai aidʌsi cayoga aayi ʌgai ami Naínʌrʌ tʌʌ mʌsbʌʌcaticatadai ʌmo muuquiadʌ
dai yaasa agai dai ʌgai ʌmaaduacatadai maradʌ ʌooqui viuudu vai mui oodami ami
dʌvʌʌriʌrʌ oidacami oiditadai.
13 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi soigʌʌli ʌooquicʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Maiti suaacada —astʌtʌdai.
14 Dai miaadʌrʌ cʌquiiva dai taata ʌcajooñi tai guuquiva ʌgai ismaacʌdʌ
bʌʌcaticatadai taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌgʌʌli muuquiadʌ:
—Gʌʌli aanʌ angʌaagidi vañigiñi —astʌtʌdai.
15 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmuuquiadʌcatadai sʌʌli daiva dai gʌaagacai ñioocai taidʌ
ʌSuusi tʌʌgi ʌdʌʌdʌ.

16 Dai tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai duduaadimu dai siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:
—Gʌrsaagidatigʌmaasituʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Daidʌ icaiti ʌʌpʌ:
—Diviatiqui Diuusi dai soiña agai gʌmaamara —ascaiti ʌoodami.
17 Dai vʌʌsi Judeeʌrʌ dai vʌʌsi uugidiana gʌmaí istumaasi idui ʌSuusi.

———

18 Taidʌ ʌVuaana maí vʌʌsi gomaasi, ʌmamaatʌrdamigadʌ aagidi cascʌdʌ. Taidʌ ʌVuaana vaí gooca gʌmamaatʌrdamiga.
19 Dai ootoi siaaco daacatadai ʌSuusi sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—ΛVuaana, ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami, gʌrootoi tʌsai gʌtʌcacana pʌsabai aapi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaa isdiviagi siʌʌpʌ sabai gʌaagai tʌsnʌnʌracagi ʌmai —ascaiti ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ.
21 Dai aidʌsi mosaayi ʌgai ami ʌSuusi duduaadi mui oodami coococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌʌpʌ dai mui ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai ʌgai nʌnʌaavatu.
22 Dai poduucai ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mʌʌcavʌrʌr aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstumaa nʌidi dai caʌ. Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai casi istutuidi isnʌaadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌʌcaidacatadai catʌtʌʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi, dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi ismaacʌdʌ ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.
23 Baigʌʌliadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —ascaiti ʌSuusi.
24 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami dai aagai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌoodami:
—¿Mʌtumaasinʌidamuaapimʌ oidigamu? ¿Mʌsbainʌidamuaapimʌ ʌvasoi ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidi ʌvʌʌli?
25 ¿Mʌtumaanʌidamuaapimʌ, ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai? Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌga dadaapacami yuucustai cʌcʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌr raí baabaquidʌrʌ.
26 ¿Mʌtumaasinʌidamu, ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? ʌjʌʌ sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, daidʌ ʌrasta vaamioma isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
27 Vuaana ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti: “Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana giññiooqui ʌoodami dai poduucai ʌgai cabai gʌnducamu dai vaavoitudamu ismaacʌdʌ aagida aapi”, ascaiti Diuusi.
28 Gʌnaagidianaanʌ sai Vuaana vaamioma tʌaanʌi istomaliʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gatʌaanʌda agai siaaco tʌaanʌi Diuusi vaamioma gatʌaanʌda agai isVuaana —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Dai aidʌsi caʌ imaasi vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌtumiñsi vuudami ismaacʌdʌ gʌnvapacoinaitadai ʌVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ maatʌ tʌʌ sai istumaasi aagai Diuusi ʌrvaavoi.
30 Dʌmosʌfariseoʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maitʌnvapacoi Vuaana vacuanaragadʌcʌdʌ mosʌmaapiadʌrʌ viaa istumaasi Diuusi ipʌliditadai isiduñiagi ʌgai vʌʌtarʌ.
31 Vaidʌ ʌSuusi pocaiti:
—¿Tumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ?

32 ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌnaaduñi daidʌ
itʌtʌdaiña: “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuaañi aatʌmʌ mʌtai
aapimʌ maisusuaañi”, astʌtʌdaiña.
33 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai maitacueeyi tascali
tomali maitayʌʌyi istumaasi guvuucami, mai aapimʌ pocaiti sai viaa ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ.
34 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai gacueeyi dai gayʌʌyi mai pocaiti
ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami daidʌ ʌriitʌracami, dai ansaidʌ ʌraduñdʌ tumiñsi vuudami dai
ʌmaicʌʌga ivuaadami.
35 VʌʌscatAi ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi cʌʌ maatʌ isaliʌ cʌʌgadu Diuusi maatʌdagadʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Ʌmaadutai ʌfariseo vaí ʌSuusi sai quiidiʌrʌ gaugaana taidʌ ʌSuusi ii quiidiamu dai
meesa vuidʌrʌ daiva.
37 Tai ʌmo ooqui ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ gogoosi gʌducamicana maí
siʌSuusi ii fariseo quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai. Ʌgai ami divia dai bʌʌcati ʌmo
tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Ʌtucayu alavastrocʌdʌ duñisi. Ʌgai ʌrodai
namʌaacami.
38 Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi ʌʌcasodʌ
gʌoogacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai gooquiʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian
uuvaicʌdʌ.
39 Aidʌsidʌ ʌfariseo ismaacʌdʌ vaí ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ
ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai ismaa ooqui goovai dai
taatamai. Goovai gogoosi gʌducami”, asʌlidi ʌfariseo.
40 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:
—Simuñi gʌaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaagidañi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. Ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan siento daidʌ
ʌgʌmai taajucan siento.
42 Dai tomali ʌmaadutai vʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taidʌ is-
maacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ
vʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.
43 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
44 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:
—¿Nʌidipʌsi idi ooqui? Vaa aanʌ gʌquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi istuucʌdʌ vac-
uana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai idi ooqui vapacoi giñʌʌcaso
gʌoogacʌdʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.
45 Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ, vai goovai aidʌsi abiaadʌrʌ
vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.
46 Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmooana poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai goovai
giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana.
47 Cascʌdʌ angʌaagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vʌʌscatai isaliʌsi iñoigʌdai aliʌsi ʌrsoimaasi
iducami goovai cascʌdʌ dai vʌʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi. Dʌmos ʌmai oodami
ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi ismaisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaas-
camigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
48 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:

—Gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
49 Vaidʌ ʌvapaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌʌgi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.
50 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:
—Vaavoitu aapi cascʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuusai, imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.

8

———
1 Dai cadaivunucai imaasi ii ʌSuusi mui ʌʌmapʌcʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ dai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai vʌʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ oidatucuitadai ʌSuusi.
2 Dai oidatucuitadai ʌʌpʌ chiʌʌqui ooqui ismaacʌdʌ duduaadi ʌSuusi. Ʌʌmoco viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aa ʌma maasi coocodagai. Dai ami ʌʌmadu imʌitadai María ismaacʌdʌ ʌrMadaliña ʌgai ooquiaiñdʌrʌ vuvaaja cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ,
3 dai Vuañiita ʌʌpʌ ooñigadʌ Chusa. Chusa ʌrʌmo tʌaanʌdamigadʌ Eroodʌsi pipiooñigadʌ, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacʌdʌ soicʌitadai istucʌdʌ viaacatadai ʌSuusi.

———
4 Muidutai oodami vuvaaja gʌndʌdʌʌvʌragaiñdʌrʌ dai nʌida agai ʌSuusi dai aidʌsi gʌnʌmpagi mui oodami taidʌ ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Ʌmo ʌsaadami gaʌsimu dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui ʌstucadʌ voiyʌrʌ suuli mʌtai cʌjiata tai dada ujuurugi dai uu.
6 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli dai aidʌsi vuvaaja ʌgai gaquiisa viʌʌgacatadai vaagidagai cascʌdʌ.
7 Tai aa ʌstucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taidʌ ʌuuparai ismaacʌdʌ ʌʌmadu vuvaaja gaquiistu.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaaja aliʌmo litroaiñdʌrʌ.
Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Mʌsaapimʌ tʌtʌcaidacagi vʌrai caʌca —astʌtʌdai.

———
9 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌiya ʌlidi aapi idi cuentocʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ Diuusi gʌnmaatʌtuldamu istumaasi maimaatʌ aapimʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, dʌmos gogaa poduucai ñiooquidi aanʌ vai nʌijada goovai dai ducami ismaiñʌijadagi dai caʌca dai ducami ismaicaʌcagi.

———
11 Gʌnaagidamu aanʌ istʌiya ʌlidi gocuento:
—Goʌstucai ʌpan ducami Diuusi ñiooquidʌ.
12 Goʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudaiña dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
13 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña dʌmos maisi guupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña ʌgai chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vai cadadagitoiña gʌnvaavoidaraga.

14 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidiña momaasi gʌtʌgitocana dai gaquiistudai gʌnvaavoidaraga mosʌʌ tʌgitocatai tumiñsiʌrʌ dai gʌnvagimadagʌrʌ dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌstucai ismaacʌdʌ maiiibiatai.
15 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌca ʌlidiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi ʌʌgidiña istumaasi mamaatʌrʌi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌriibiadʌ gʌnducami.

———

16 Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma tʌcavi dadasai vai cuudagidaca ʌgai vʌʌscatai sioorʌ vapacʌdagi.
17 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
18 Poduucai tudu cʌʌgavʌr caʌca. Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi poopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ ami dada siaaco daacatadai ʌgai dʌmos maitistutuiditadai ʌgai ismiaadʌrʌ ajiagi aliʌ muiducatai oodami.
20 Tai ʌmaadutai aagidi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌnʌida ʌlidi —astʌtʌdai.
21 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Sioorʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi ʌgiava ʌgai daidʌ ʌrgiñdaada ducami ʌʌmadu giñsusuuculi ducami —astʌtʌdai.

———

22 Ʌmo imidagai tʌsai ʌSuusi ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai ʌgai:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai bodʌrʌ iji.
23 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi ʌraana iimʌitadai ʌgai taidʌ ʌSuusi coí. Tai todian duucai cavami ʌvʌ vai taí tʌʌsadʌi suudagi daidʌ ʌvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi.
24 Tai ʌgai iji dai nʌnʌitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, Mamaatʌldiadami, casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi vañi dai ʌʌpitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌsuudagi tai vʌʌsi gʌʌʌpitu dai vʌʌsi dodoli vii.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tʌdui gʌnvaavoidaraga? —astʌtʌdai.
Vai ʌgai duduaadimucatadai dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai tʌaanʌi ʌvʌʌli ʌʌmadu gosuudagi vai ʌʌgidi? —ascaiti.

———

26 Daida aayi ali quiiyʌrʌ. Gadarʌrʌ tʌʌgidu ali quii. Vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌrGadara ajaadʌrʌ ʌrGalilea.
27 Mostuvanʌcai ʌSuusi dʌvʌʌrapi tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli Gadarana oidaacami dai catʌvʌpi ʌpʌduitadai isʌcʌʌli viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai maitʌadaiña yuucusi tomali maioidacatadai quiiyʌrʌ mosʌcaasi siaaco gʌyaasapai coidadʌ.

28 Dai most∧∧gacai ∧gai ∧Suusi vuid∧r∧ g∧tootonac∧d∧ c∧quiva dai iiñaquimi dai pot∧t∧dai:
—¿Tuip∧sid∧ giñ∧∧madu vapaac∧i aapi Suusi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami marad∧? G∧daan∧i aan∧ pai maitiñoiñiada —ast∧t∧dai.
29 Pocaiti ∧gai t∧aan∧itai ∧Suusi ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ sai vuvaac∧na ∧giaiñd∧r∧. Muiyoco imidagai b∧b∧∧j∧iña ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vaid∧ ∧oodami vupuuraiña noonovid∧ dai ∧∧casod∧ cadeenac∧d∧ sai maiuupan∧na vai ∧gai ∧∧quitudaiña ∧cadeena. Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ mosm∧m∧litudaiña ∧gai oidigamu.
30 Taid∧ ∧Suusi t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿T∧∧gidu aapi? —ast∧t∧dai.
Tai ∧gai aa noragi dai pot∧t∧dai:
—Legión ant∧∧gidu aan∧ —ascaiti.
Poduucai aagai ∧gai ali∧ muiducatai ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ ∧gi∧r∧ vaapa casc∧d∧.
31 Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ pot∧t∧dai ∧Suusi sai maiootosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga v∧∧si ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧.
32 Dai muiducatadai tataisoli ami giidi∧r∧ daida cueeyitadai. Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ pot∧t∧dai ∧Suusi sai dagitona isvaapaquiagi ∧tataisoli∧r∧. Taid∧ ∧Suusi maa oigaragai.
33 Taid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vuvaaja ∧c∧∧liaiñd∧r∧ dai tataisoli∧r∧ vaapa. Tai v∧∧si ∧gai g∧∧ vaapavuana s∧∧li suuli gaamu taana dai g∧∧ suudar∧ suuli dai baicoi.
34 Tai ∧gai ismaac∧d∧ nuucadacatadai ∧tataisoli ali∧ duduaadimu aid∧si t∧∧ imaasi dai voopoi dai m∧∧ca gaaagidi quiiquiana dai d∧jiana.
35 Taid∧ ∧oodami v∧∧scatai iji dai n∧ida agai astumaasi ∧p∧dui dai aid∧si aayi ∧gai siaaco daacatadai ∧Suusi t∧∧ ∧gai ∧c∧∧li ismaac∧d∧aiñd∧r∧ vuvaaja ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vai ∧∧casod∧ abaana daacatadai ∧gai ∧Suusi c∧∧ga yuucusu dai cac∧∧ga dodoli daja tai ∧gai ali∧ duduaadimu.
36 Daid∧ ∧tataisoli nuucadacami ismaac∧d∧ n∧iditadai aagidi v∧∧si isducatai dueeyi ∧c∧∧li ismaac∧d∧ viaacatadai ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧.
37 Imaasic∧d∧ v∧∧si ∧oodami ami Gadar∧r∧ oidacami g∧naaga daañimi ∧Suusi sai im∧∧na abiaad∧r∧ ali∧ duduaadicuitadai ∧gai casc∧d∧. Taid∧ ∧Suusi t∧sai vaarcu∧r∧ dai ii abiaad∧r∧.
38 Daid∧ ∧c∧∧li ismaac∧d∧iñd∧r∧ vuvaaja ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ goguaama oí sai dagitona isoidagi d∧mos ∧Suusi pot∧t∧dai sai vi∧∧na dai pot∧t∧dai:
39 —Noragiñi g∧quiiyamu dai m∧∧ca gaaagida v∧∧si istumaasi idui Diuusi aapic∧d∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧c∧∧li nora dai m∧∧ca gaaagidi v∧∧si ami d∧v∧∧ri∧r∧ si∧ c∧∧ga idui ∧Suusi ∧gai v∧∧tar∧.

———

40 Aid∧sid∧ ∧Suusi vaasad∧r∧ divia ∧pamu ∧g∧∧ suudagi tai v∧∧scatai baig∧n∧liarac∧d∧ miaad∧gi can∧n∧racatadai ∧gai casc∧d∧.
41 Tai ami divia ∧mo c∧∧li Jairo t∧∧giducami ∧gai ∧rt∧aan∧damicatadai quiuupaigad∧r∧ judidíu dai g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧Suusi vuid∧r∧ dai daañimi sai im∧∧na quiidiamu.
42 Ali ∧maaduacatadai ∧gai marad∧ daid∧ ∧rooqui par∧ baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai im∧cai ∧Suusi oí mui oodami dai asta g∧isatudaimi.
43 Dai ∧gai saagida im∧itadai ∧mo ooqui ismaac∧d∧ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g∧∧∧rac∧d∧ dai casiaa doodai v∧∧si istumaasi viaacatadai dudu-aadigami∧r∧ vai tomali ∧maadutai maitistutuiditadai isduaaidagi.
44 Tai ∧gai miaad∧r∧ c∧quiva ∧Suusi dai gooquiamad∧r∧ mostaata yuucusid∧ taid∧ ∧∧rad∧ g∧∧∧pitu.

45 Vaidʌ ʌSuusi gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—¿Toorʌ giñtaata? —ascaiti ʌSuusi.
Vai vʌʌscatai pocaiti sai tomali ʌmaadutai vaidʌ Piiduru ʌʌmadu ʌaaduñdʌ potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mosʌʌquidu oodami dai gʌgʌgʌisatudai dai aipaco gʌnuituscʌi paidʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.
46 Dʌmos ʌSuusi potʌi:
—Ʌmaadutai atgiñtaata, maiyanta aanʌ iñsiduaadi ʌmaadutai giñguvucadacʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.
47 Dai mostʌʌgacai ʌooqui iscamaasico vuaa ʌSuusi divia dai gigivuquimi dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vuidʌrʌ ʌSuusi dai vʌʌsi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai isducatai caduaadicami vii mostaatacai.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi vaavoitu aapi cascʌdʌ cadueeyi. Imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.
49 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai divia ʌmaadutai Jairo quiidiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai ʌgai ʌJairo:
—Casiatmuu gʌmara casi maisoi vuaada gomamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
50 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigʌmara duaadimu —astʌtʌdai.
51 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi quiiyʌrʌ maidagito ʌgai ʌoodami isvaapaquiagi ʌʌmadu tuucavi mosʌcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ʌʌmadu ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ.
52 Vʌʌscatai suaanʌitadai dai aliʌ soigʌnʌliditadai ʌali ooquicʌdʌ dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr suaanʌda goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai.
53 Dʌmos ʌoodami mosparunai pocaititai ʌSuusi. Ʌoodami maatʌcatadai isiʌrmuuquiadʌ ʌgai cascʌdʌ parunai.
54 Taidʌ ʌSuusi bʌi novidʌ dai gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Ali ooqui vañigiñi —astʌtʌdai.
55 Tai ʌgai ʌpamu duaaca dai otoma vañi taidʌ ʌSuusi gatʌjai mʌsai biidana.
56 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai istumaasi ʌpʌdui.

9

———

1 ʌSuusi ʌmapagi ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai maa guvucadagai dai sʌʌlicami sai vuvaidiña vʌʌsi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai sai duduaaididana gacoocodaga.
2 Dai Suusi ootoi ʌgai sai gaaagidana sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai duduaaididana coococoidadʌ.
3 Dai potʌtʌdai:
—Maitavʌr vuucai tomali ʌmo istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ tomali gʌngiica tomali gʌnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliʌʌmoco vaapasaragai avʌr gʌnaadatica maisiu googoca.
4 Tomastuma quiiyʌrʌ mʌsiaaco gʌnuuliñagi anaasiavʌr gʌnuuliñaca asta mʌsiʌʌscadʌ iji ʌgai dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.
5 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌgai ismaicʌʌga idui —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Tai iji ʌgai dai mosʌʌmapʌcʌrʌ iimʌi dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai duduaaidimi coococoidadʌ vʌʌsi aipacoga.

———

7 Taid∧ ∧t∧aan∧dami Erood∧si maí v∧∧si istumaasi ivuaadatadai ∧Suusi dai mait∧t∧gaitadai istumaasi g∧t∧gituagi. Dai ∧∧moco pocaititadai said∧ ∧Vuaana duaaca coidad∧ saagidaiñd∧r∧.
8 Dai aa pocaititadai said∧ ∧r∧Eliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ daid∧ maasitu. Dai aa pocaititadai said∧ ∧r∧moco ∧∧quid∧ Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ dai duaaca.
9 D∧mos ∧Erood∧si pocaiti:
—Aan∧ ∧∧gi antgat∧jai guicutaragai mood∧ ∧Vuaana ¿dai idio sioor∧ ismaac∧d∧ mos∧∧ naana maasi ca∧ aan∧ aatagi? —ascaiti ∧Erood∧si.
Daid∧ ∧Erood∧si g∧aajag∧i isn∧idagi.

———

10 Dai aid∧si dada ∧Suusi ojootosad∧ aagidi ∧gai ∧Suusi v∧∧si istumaasi idui. Taid∧ ∧Suusi vaidacai ∧maap∧c∧r∧ siaaco baitoma maitiipu oidacami Betasaidamacoga.
11 Dai aid∧si maí ∧oodami isii ∧Suusi gooqui∧r∧ iji taid∧ ∧Suusi miaad∧gi dai aagidi sai Diuusi soic∧i oodami sai c∧∧gac∧r∧ oidacana daid∧ ∧Suusi duduaadi ∧coococoidad∧.
12 Dai aid∧si cauruñimi ∧baivustaama dan gooca mamaat∧rdami miaad∧r∧ guuquiva dai pot∧t∧dai ∧gai ∧Suusi:
—Ootosañi gooodami vai g∧niib∧stana dai gaagana cuaadagai aali quiiquiana siaaco vaamioma miaagacagi. Tami siaaco daraaja aat∧m∧ maitiipu tomali istumaasi —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdami.
13 Taid∧ ∧Suusi pot∧t∧dai:
—Bibidavurai aapim∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧mamaat∧rdamigad∧ aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Maitat∧viaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca vatopa. Si∧gisgiaa m∧∧ca sav∧∧da aat∧m∧ cuaadagai v∧∧si idi oodami v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdamigad∧.
14 Daid∧ ∧oodami par∧ taama miil a∧catadai. D∧mos ∧Suusi pot∧t∧dai g∧mamaat∧rdamiga:
—Aagidavurai gooodami sai daraivana chiichi∧quiatai aipacoga par∧ taataucami siento —ast∧t∧dai ∧Suusi.
15 Tai podui v∧∧scatai daraiva.
16 Taid∧ ∧Suusi vui ∧taama paana daid∧ ∧gooca vatopa dai t∧vaagiamu n∧n∧aava dai gamamagi dai gooqui∧r∧ saasarai ∧paana dai ∧vatopa dai maa g∧mamaat∧rdamiga sai taacoidana ∧oodami.
17 Tai v∧∧scatai gauu dai tataascovai dai gooqui∧r∧ suusudagi baivustaama dan gooca aasarai saasaquigad∧ ismaac∧d∧ baivito.

———

18 Λmo imidagai aid∧si ∧covai daan∧itadai Diuusi ∧Suusi vaid∧ ∧mamaat∧rdamigad∧ ∧∧madu daraajatadai taid∧ ∧Suusi t∧cacai g∧mamaat∧rdamiga daid∧ it∧t∧dai:
—¿Voor∧ giñaagai ∧oodami? —ast∧t∧dai.
19 Tai ∧gai it∧t∧dai:
—Λ∧moco pocaiti p∧said∧ ∧r∧Vuaana ∧gai ismaac∧d∧ vapaconaiña ∧oodami, dai aa pocaiti p∧said∧ ∧rEliiasi, dai aa pocaiti p∧said∧ ∧r∧∧quid∧ Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ dai duaaca —ast∧t∧dai.
20 Taid∧ ∧Suusi pot∧t∧dai:
—¿Dai aapim∧o m∧caiti ansoor∧ aan∧? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Piiduru aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Aapiap∧ ∧rDiuusi Cristogad∧ ismaac∧d∧ ∧gai ∧covai vuusaitu —ast∧t∧dai.

———

21 D∧mos ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ daí sai maiaagidiña imaasi tomali ∧maadutai.
22 Dai pot∧t∧dai:

—Aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami viaacamu iss∧∧lic∧d∧ soimaa taatagi dai mos∧mapiad∧r∧ giñviaamu ∧t∧t∧aan∧damigad∧ judidíu ∧∧madu bait∧guucacamigad∧ papaali ∧∧madu ∧mamaat∧tuldiadami Diuusi s∧∧licamigad∧. Dai giñmuaaa magai v∧∧si dai v∧∧s∧c∧r∧ bo vaica tasaic∧d∧ ∧pamu duaacamu aan∧ —ast∧t∧dai.

23 Dai gooqui∧r∧ pot∧t∧dai v∧∧scatai:

—Sioor∧ giñ∧∧giada ∧liada mait∧aagai is∧∧gi g∧t∧gitocagi dai v∧∧s tasai g∧aagai isbai g∧ducagi si∧duñiada g∧muaatuda giñvaavoitudaitai daida giñ∧∧giadagi.

24 Sioor∧ ivuaadagi ∧∧gi istumaasi ip∧lidi, ∧gai gia imimu Diaavora ∧∧madu, d∧mos ∧gai ismaac∧d∧ bai g∧duu dai muquiagi giñvaavoitudaitai ∧gai gia c∧∧gac∧r∧ vuusaimu.

25 Tumaasi ∧rc∧∧gai ∧mo oodami v∧∧tar∧ isgamait∧agi v∧∧si istumaasi oidaga oidigi daama vai ib∧ad∧ imiagi Diaavora ∧∧madu.

26 Aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami t∧vaagiaiñd∧r∧ divia dai ∧pamu noragia iñagai dai gooqui∧r∧ ∧pamu divimu aan∧ ∧∧madu mui Diuusi t∧t∧aañicarud∧. Dai giñooga dadadaquigad∧ g∧rsicoli dadadaquida agai. Is∧maadutai siaa ∧radagi giñvaavoitudaitai aan∧ ∧∧p∧ siaa ∧rogiadamu amaasi iñsi∧∧scad∧ diviagi.

27 Ismaac∧d∧ g∧naagidi aan∧ ∧rvaavoi sai oidaga ∧maadutai ismaac∧d∧ tami guuca sai maicoiya agai asta t∧∧gacai ismaasi siaaco t∧aan∧i Diuusi —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

28 Dai aid∧si pot∧i ∧Suusi bo mamacova tasaic∧d∧ t∧sai ∧mo giidi∧r∧ dai gamamada agai dai ∧∧madu iim∧itadai Piiduru dai Jacovo dai Vuaana.

29 Dai aid∧si daan∧itadai Diuusi ∧Suusi vuivasad∧ ∧map∧dui dai yuucusid∧ c∧∧ga tootuatu dai dadadac∧dami g∧naato.

30 Tai g∧maasitu gooca c∧c∧∧li abaana ∧Suusi dai ∧∧madu gaaatagitadai ∧gai ∧rMoseesacaru ∧∧madu Eliiasi.

31 Dai sicolimadi ∧mo cuudagi dadadac∧dami dai aagaitadai issoimaa taata agai ∧Suusi dai isducatai muquia agai Jerusaleen∧r∧.

32 Tomasi ∧Piiduru ∧∧madu ∧aaduñd∧ ali∧ coocosimucatadai v∧∧sc∧r∧ maicoocoi dai t∧∧ isducatai dadadac∧i ∧Suusi sicoli dai v∧goocai c∧c∧∧li ismaac∧d∧ ∧∧madu guucacatadai.

33 Dai aid∧sid∧ ∧c∧c∧∧li m∧∧casioma iimimitadai ∧Suusi sonuaiñd∧r∧ taid∧ ∧Piiduru pot∧t∧dai ∧Suusi:

—Mamaat∧tuldiadami, v∧∧si ∧rc∧∧gai istami daraaja aat∧m∧ t∧tai duuñi vaica uucusai ∧moco aapi g∧v∧∧tar∧ dai ∧mai Moseesa v∧∧tar∧ dai ∧mai Eliiasi v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai.

D∧mos ∧Piiduru maimaat∧catadai iscaititadai.

34 Dai quiaa ñioocaitadai ∧gai tai divia ∧mo icomai dai iiña v∧∧scatai tai ∧gai ali∧ duduaadimu t∧∧gacai isicomai saagida iji ∧c∧c∧∧li.

35 Tai icomiaiñd∧r∧ caidatu ∧mo ñiooqui ismaac∧d∧ icaiti:

—Idiav∧r giñmara dai aan∧ ali∧ oig∧dai. Λ∧giadavurai aapim∧ —ascaiti ∧ñiooqui.

36 Dai aid∧si capot∧i ∧ñiooqui ∧gai g∧nt∧gito t∧∧ sid∧ ∧Suusi ca∧∧gi c∧acatadai. Dai v∧vaicai mamaat∧rdamigad∧ maiaagidi tomali ∧maadutai tomali ∧mo ñiooqui istumaasi t∧∧ ∧gai.

———

37 Dai siaadiqui aid∧si t∧aapai ∧gai giidiaiñd∧r∧ tai mui oodami vuvaaja dai vuid∧r∧ aayi ∧Suusi.

38 Tai ∧mo c∧∧li ∧oodami saagida g∧g∧r∧ ñiooqui daid∧ it∧t∧dai:

—Mamaat∧tuldiadami, giñoig∧dañi dai n∧ida giñmara, idi ca∧maduga giñmara c∧∧li.

39 Vai ∧mo Diaavora t∧aañicarud∧ b∧b∧j∧i dai iiñaquitudai dai susuiquituldi dai totosacatudai t∧ñid∧ dai soi vueeyi dai maidagitua ∧lidi.

40 Casiant goguama oí g∧mamaat∧rdamiga sai vuusaidana ∧gai goDiaavora t∧aañicarud∧ d∧mos ∧gai maitistui —ast∧t∧dai.

41 Tai aa noragi ∧Suusi dai pot∧t∧dai:

—Dañi aapimʌ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiʌʌgidaracami siʌʌ tʌvʌpi vaamioma viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi dai gʌnnʌijadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai potʌtʌdai ʌgai ʌoogadʌ:
—Baigovai vuaapa gʌmara —astʌtʌdai.
42 Dʌmosaidʌsiʌaligʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu dai suiquituli. DʌmosʌSuusi dodoligitu ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dai duaadi ʌali gʌʌli dai tʌʌgi oogadʌ.
43 Tai vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai istumaasi mosʌʌ gʌducami ismaacʌdʌ idui Diuusi.

———

Dai maiquiaa tʌtʌgaitadai ʌgai istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
44 —Cʌʌgavʌrcaʌcaidi dai mostʌgitoca. Aanʌismaacʌdʌviaaʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida agai aa oodami —ascaiti ʌSuusi.
45 Dʌmosʌmamaatʌrdamigadʌmaimaatʌcaʌcatadai istumaasi aagidi ʌgai, maimaaquiarsicatadai ʌgai oigaragai ismaatʌcajiagi cascʌdʌ, dai ʌgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cʌʌga aagidana isducatai maatʌcajiagi ʌgai istumaasi aagaitadai ʌgai.

———

46 VaidʌʌSuusi mamaatʌrdamigadʌʌʌgi gʌnaatagidi dai pocaiti sai sioorʌʌgiaiñdʌrʌ cʌʌgadu isvaamioma gatʌaanʌdagi.
47 DʌmosʌSuusi maí istumaasi gʌntʌtʌʌgitoitadai ʌgai dai bʌi ʌmo ali oodami dai gʌabaana cʌi
48 dai potʌtʌdai:
—Tomasioorʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami ʌgai giñoigʌdai aanʌʌʌpʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisi gatʌaanʌi ʌgai vaa ʌgai dai vaamioma gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

49 TaidʌʌVuaana potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmoco ismaacʌdʌ potʌi sai gʌguvucadacʌdʌ vuvaiditadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ tʌtai daí sai camaivuvaidiña maitʌrʌʌmadu aimʌraitai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
50 DʌmosʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ maitʌrvui caatʌ ʌgai gʌrʌpa maasi tʌtʌgitoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 AidʌsicamiaadimiistuigacotʌsadiaagaitadaiʌSuusi tʌvaagiamu ʌgai pocaiti:
—AanʌangiaimiaiñagaiJerusaleenamu —ascaiti ʌSuusi.
52 Dai baitʌqui ootoi ojootosicami tai ʌgai iji ʌmo ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dai gaagida agai siaaco gʌuuliñagi ʌSuusi.
53 DʌmosʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ maitipʌli ismiaanai daasagi maatʌcai isJerusaleena-maco imʌitadai ʌgai.
54 AidʌsidʌʌmamaatʌrdamigadʌʌSuusi Jacovo ʌʌmadu Vuaana tʌʌ imaasi potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿ipʌlidipʌsi tʌsgataañiagi taí tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ugi-titudagi gooodami poduucai isduucai idui Eliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
55 TaidʌʌSuusi vui nʌnʌaava dai bagaimi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌmaimaatʌismaasigʌniibʌdaga.

56 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maidiviacai cooda iñagai oodami baiyoma moscʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai amaasi iji sibʌaacoga.

———

57 Dai aidʌsi voiyʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai ʌmo cʌʌli potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoidatucuda iñʌlidi aanʌ vʌʌsi pʌsiaaco aimʌrdagi —astʌtʌdai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga vaidʌ ʌujuurugi gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maiviaa tomali siaaco mootagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
59 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌmai cʌʌli:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñdagitoñi quiaa ʌʌpʌga anmʌʌ yaasagi giñooca —astʌtʌdai.
60 Dʌmos ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Dagitoñi vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan ducami coidadʌ maiʌʌgiditai Diuusi yaasana gʌncoidadʌga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.
61 Tai ʌmai cʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoida iñʌlidi aanʌ dʌmos giñdagitoñi quiaa nai mʌʌ diosagidagi giñaaduñi —astʌtʌdai.
62 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ gasicuandagi dai aa nʌʌjidagi maisʌʌli sicuanai, poduucai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucuda ʌliada dai otoma imia ʌlidi gʌquiiyamu ʌgai maitʌrcʌʌga aata vuaadami Diuusi aa duiñdadʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Dai cadaivunucai imaasi taidʌ ʌSuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌpʌ vaic coobai dan baivustaama oodami dai mosgoogocatai baitʌqui ootoi vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco viaacatadai ʌgai isimiagi.
2 Dai potʌtʌdai:
—Mʌsiaaco iimia agai aapimʌ mui oodami cabaigʌnduuduna iibʌadʌ dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ ʌpan duucai gʌpi ʌsicami ismaacʌdʌ casi gʌaagai yoovaragai. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ chiʌʌquidu cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami ʌʌsʌcami vai ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami pipiooñi vai aagida ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnduuduna iibʌadʌ ʌgai ʌpan ducami ʌsicami.
3 Iimivurai aapimʌ. Dañi aanʌ ʌpan duucai gʌnootosai cañiiru sʌʌsʌyi saagida.
4 Maitavʌr vuucai gʌnmoraraaliga tomali gʌntumiñsi daraasacaru tomali aa susuusacai, dai maitavʌr guguquida voiyʌrʌ mʌsiaaco ajiagi oodami.
5 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi isiibʌstudacan tadacagi ʌgai iibʌadʌ.
6 Dai isami daacagi ʌmaadutai dai nʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai gʌiibʌstacan tadaca ʌgai ibʌadʌ aidʌ gia gʌiibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai ismaitiipucagi tomali ʌmaadutai ami isnʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai gʌiibʌstacan tadacagi ʌgai vʌʌscʌrʌ aapimʌ gʌaagai isaagididagi gomaasi aa oodami.
7 Dai anaasi mʌsiaaco cʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ʌgai vaa quiiyʌrʌ avʌr gʌnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi viaacagi ʌgai, ʌmo piooñi viaa sʌʌlicami mʌsaa namʌquidagi. Dai maitavʌr mosquiiquiʌrʌ ajioopada.

8 Dai mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsicʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ugaavurai
mʌstumaasi gʌnbiidagi.
9 Dai duduaaidavurai ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ ami oidacagi dai poviavʌr tʌʌda
ʌoidacami: “Cadivia Diuusi dai gʌnʌʌmadu daaca agai daidʌ ipʌlidi isgʌnsoiñagi mai
cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ”.
10 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaqui caayʌrʌ dai
potʌʌda:
11 “Asta dʌvʌʌragadʌ gʌnoidaga ismaacʌdʌ gʌrʌʌcasuana saí gigigidamu aatʌmʌ vʌrai
poduucai maatʌca aapimʌ mʌsmaicʌʌga idui. Dʌmos maatʌcavurai sicayooga aayi
siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi”.
12 Dai quiaa ñioocai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatulda agai ʌoodami ismaacʌdʌ
maitʌnmiaadʌgidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai siʌ Sodoomʌrʌ oidacami.

———

13 Aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌ soimaa taatamu
aapimʌ. IsTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami tʌʌgimudai istumaasi gʌgʌrducami
mʌsmaasi tʌʌ aapimʌ ʌgai gia caʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnaadadamudai yuucusi tutucucami
dai gʌncocoomaivadamudai mataicʌdʌ dai poduucai maasiuldamudai iscaʌma duucai
gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.
14 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami gʌngʌʌgʌvituldaraga vaamioma soimaascamu isʌTiiroʌrʌ dai
Sidooniʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
15 Dai aapimʌ Capernauumʌrʌ oidacami. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi mʌstʌvaagiʌrʌ ucami
tʌʌtʌidia agai? Baiyoma mʌtʌapañia agai dʌvʌʌrai utamacoga —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai potʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Ismaacʌdʌ ʌʌgiditai gʌncaʌ aapimʌ ʌgai giñʌʌgiditai caʌ aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ
gajiaadʌrʌ gʌnvipieeyi aapimʌ ʌgai gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gaji-
aadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

17 Taidʌ ʌvaic coobai dan baivustaama ʌpamu dadacai baigʌnʌliatugai dai potʌtʌdai
ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi gʌrʌʌgi aagaitai aatʌmʌ
gʌtʌʌtʌaraga —astʌtʌdai ʌojootosicami ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌ annʌidi isducatai gʌi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siitañi.
19 Aanʌ angʌnmaa guvucadagai aapimʌ mʌsai cʌcʌisapaiña gʌgʌr coocoyi dai
nanacasʌrai dai poduucai vaamioma viaa aapimʌ guvucadagai isgʌrsaayu Diaavora.
Dai aapimʌ maisoimaa taatamai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
20 Maitavʌr baigʌnʌliada cascʌdʌ gʌnʌʌgiditai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Baiyoma
mosgʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi oojisicatai gʌntʌʌtʌaraga mʌʌ tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

21 Aidʌ otoma baiʌliatu Diuusi Ibʌadʌ ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai, aapiapʌ ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai
oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ʌsastudugami tomali ʌgai ismaacʌdʌ
naana maasi mamaatʌrʌi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maisi sastuduga dai ismaacʌdʌ
mainaana maasi mamaatʌrʌi. Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai
idui —astʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

22 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ giñooca mosʌca aanʌ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ giñooca mosʌca ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai maatʌna.
23 Amaasi ʌgai vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga dai ʌʌgi ʌgai potʌtʌdai:
—Baigʌnʌlidi aapimʌ nʌiditai mʌstumaa nʌidi.
24 Aanʌ angʌnaagidi sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu mui raraí nʌida ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ nʌidi dai maitʌʌ, dai ʌgai caʌca ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ caʌ dai maicaʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ cʌquiva dai ii dai mʌʌ aatagida agai ʌSuusi. Mosnʌida ʌliditadai ʌgai sabai aagana Suusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi ʌvaavoidaragadʌ dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daacagi Diuusi? —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai dai oojisi sʌʌlicamiʌrʌ? Aapi nʌnʌidiña oojai vʌʌs tasai giñaagidañi iscaiti —astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi gʌDiuusiga vʌʌsi gʌiibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ dai vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi” —astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌtgiñaa noragi isvʌʌsi gomaasi iduñia aapi, aapi vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌgi gʌsoiña ʌliditadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Voorʌ ʌrgiñaaduñi? —astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai ʌmo cʌʌli tʌvañimitadai ʌmo voi Jerusaleenaiñdʌrʌ Jericooamu tai voiyʌrʌ aayi ʌʌsivogami dai baitoma gʌviji dai ʌʌsi istumaasi vuucaticatadai ʌgai asta yuucusidʌ dai sʌʌlicʌdʌ soidoodai dai baitoma muuquiadʌ viaa dai iji.
31 Dai aidʌpʌcʌ amui imʌitadai ʌmo paaligadʌ judidíu ʌgai vaa voiyʌrʌ dai tʌʌgacai mossʌʌli daivusai.
32 Dai ʌmo leviita ʌʌpʌ amui sʌʌli daivusai dai aidʌsi tʌʌ ʌgai mosdaivusai ʌʌpʌ.
33 Dai ʌmai cʌʌli Samaaliaiñdʌrʌ ʌgai vaa voiyamu imʌitadai dai tʌʌgacai soigʌʌldian taada.
34 Dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco caatʌcatadai ʌcʌʌli dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaiticʌdʌ dai valieenticʌdʌ, dai vipiosolicʌdʌ vuupuli dai ʌʌgi gʌsoiga daama daí dai bʌʌcai ʌmo quiiyamu dai ami gʌuuli ʌʌmadu dai nuucagi.
35 Dai siaadiqui aidʌsi caimia agaitadai ʌSamaaliʌrʌ oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa ʌoidacami dai potʌtʌdai: “Nuucadacañi idi cʌʌli dai pʌsvaamioma siaa duadagi gʌaa namʌʌquidamu aanʌ iñsiʌʌscadʌ ʌpamu diviagi”, astʌtʌdai ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ ʌoidacami.
36 Dai sivi maacʌdʌ idi vʌvaicai cʌcʌʌli ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ baitoma gʌviji ʌʌsivogami —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ itʌi:
—Ʌgai ismaacʌdʌ soigʌʌli tʌʌgacai —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Imiñi aapi dai poduuñi ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

38 Dai apiaimʌi ʌSuusi dai aayi ʌmaapʌcʌrʌ. Vai ami oidacatadai ʌmo ooqui Maaruta tʌʌgiducami dai miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ.
39 Daidʌ ʌMaaruta siʌgʌcatadai ʌmai ooqui María tʌʌgiducami. Tai ʌgai vuidʌrʌ daiva ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai.
40 Dʌmos ʌMaaruta aliʌsi istumaa vuaadatadai cusiñiʌrʌ dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌsvuamʌ ʌlidi tomalaachi isgiñsiisi ʌʌgi giñvidagi mosʌʌsi aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidʌ giñsoiñana —astʌtʌdai ʌMaaruta.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maaruta, Maaruta, maitivuamʌ ʌliada aapi mosʌʌ naana maasicʌdʌ.
42 Mosaliʌmo istumaasi oidaga ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai dai goMaría gia bʌi cʌʌgaducʌdioma aa duiñdagai dai tomali ʌmaadutai maivoopoidamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamadaitadai ʌmo ʌmaapʌcʌrʌ. Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai tai ʌmaadutai ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌrmaatʌtuldañi mamadaragai poduucai isduucai ʌVuaana maatʌtuli gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
2 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi vʌrai aduucai gamamadada:
Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi, dai maatʌna isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi tami oidigi daama vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tanai oidigi daama ʌpan duucai tʌvaagiʌrʌ.
3 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai siʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.
4 Dai gʌroigʌldañi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌldi vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.
Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan tadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi poduucai vʌrgamamadada.
Astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ducami isʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmoco gʌnaduñi pai aapi imiagi quiidiamu ʌrantucarʌ pai potʌʌda aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali,
6 utudama giñdiviji ʌmoco giñaduñi mʌʌcasdʌrʌ imʌʌdami dai aanʌ maiviaa istumaasi biidagi”.
7 Dai ducami siʌgʌmai aa gʌnoragidagi tuucavidʌrʌ dai povʌtʌʌdagi: “Maitigiññiooquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñʌʌmadu vʌʌtʌ giñvaacosiʌrʌ nai cascʌdʌ maitistutuidi aanʌ isvañigʌcai gʌmaquiagi tomali ʌmo istumaasi”.
8 Aanʌ angʌnaagidi tomasi maivañigʌcai gʌmaa ʌgai istumaasi gʌaduñicatai baiyoma vañigian taada ʌgai dai gʌmaquiagi vʌʌsi istumaasi tʌgitoca aapi maicaʌca ʌliditai ñioocadami.
9 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai daanʌiña Diuusi sai gʌnsoicʌiña mai viaaca aapimʌ tʌgitocagi dai gʌaagai mʌscʌʌga vaavoitudadagi sai Diuusi gʌnsoicʌda agai.
10 Sioorʌ daanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gia soicʌiña.
11 Ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrgaooga ¿mʌsbai oidana aapimʌ gʌnmara ʌmo odai isgʌntaanʌda ʌgai paana? ¿Siʌpʌ oidagi ʌmo cooyi isgʌntaanʌda ʌgai vatopa?
12 ¿Isgʌntaanʌda ʌgai ʌmo tacunono isbai oidana aapimʌ ʌmo nacasʌrai?

13 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara istumaasi cʌʌgaducami siooma cʌʌga gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnootosdamu gʌIbʌdaga vai gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai sioorʌ ipʌliadagi isʌʌmadu daaca ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 ΛSuusi vusaasditadai ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ΛDiaavora tʌaañicarudʌ muudutu ʌcʌʌli. Dai aidʌsi vuusai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ismaacʌdʌ muudutu istui isñiooquiagi ʌpamu. Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai imaasi.

15 Dʌmos ʌʌmoco pocaiti:

—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti ʌoodami. Beelsevú ʌrDiaavora dai aliʌ guvuca.

16 Dai aa mosnʌijada ʌlidi astumaa duuna ʌSuusi dai cascʌdʌ potʌtʌdai sai tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.

17 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:

—Isaipaco gʌncocodagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ suligimu.

18 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ pocaititai aapimʌ ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ.

19 Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Λʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ ʌʌmadu ʌgai.

20 Baiyoma Diuusi guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

21 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami guvuacami dai cʌʌga gagatocami nuucadacagi gʌquii dai vʌʌsi istumaasi oidaga ami poduucai maitiipu sioorʌ gaʌʌsidagi ami.

22 Dʌmos isdiviagi ʌmai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai ʌʌsidagi vʌʌsi gagatodʌ istuucʌdʌ gʌtʌgitocatadai ʌgai isgʌsoiñagi dai gataacogida ʌgai vʌʌsi istumaasi gaʌʌsidagi.

23 Sioorʌ maitʌrgiñʌʌmaducagi ʌgai giñvuidʌrʌ caatʌ sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaqui ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.

———

24 Siʌʌscadʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ vusiagi ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ oidigana aimʌraiña dai gaagaiña siaaco gʌibʌʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌgia ʌgai siaacoga povʌ ʌʌlidiña: “Λpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña.

25 Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami diviagi ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii cʌʌga voisiquicami dai cʌʌga bai duñisicami.

26 Dai amaasi ʌgai aimʌrai dai vuaapai ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai ʌcʌʌli vaamioma soi gʌvuaadana isvaasʌquioma —ascaiti ʌSuusi.

———

27 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi, tai ʌmo ooqui oodami saagida iiña dai pocaiti:

—Siʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmarai dai gʌsiitu —astʌtʌdai ʌooqui ʌSuusi.

28 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Λcaasi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Daidʌ ʌoodami apiagʌnʌmpaidimi ami ʌSuusi sicoli taidʌ ʌSuusi gʌaagacai ma-
maatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai potʌtʌdai:
—Oodami sivi oidacami aliʌ maicʌʌga tuutuiga dai giñaagidi ansaidʌ iduuna ʌmo
istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi, dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai istumaasi gʌducami
mosʌcaasi ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi Ñiñiviamu
vai ʌgai aagidi ʌoidacami sai ugitia agai ʌgai ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai
camaisoimaasi ivuaadagi.
30 Poduucai ʌʌpʌ giñootoi Diuusi. Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai
aagidamu aanʌ sivi oidacami sai ugitia agai ʌʌpʌ ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai
camaisoimaasi ivuaadagi.
31 Siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌidagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ
ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Siipʌrʌ divimu dai gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oidacami.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi aagai ʌSalomoñi. Ʌgai ʌrʌmo
tʌaanʌdami saitudugami dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ
siSalomoñi mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ.
32 Ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai dadimu siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi sivi
oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ
ʌÑiñiviʌrʌ oidacami gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oidacami ʌʌpʌ mai aapimʌ
maitiñʌʌgiditai caʌ ʌgai gia caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada
agai aidʌsi ʌJoonasicaru aagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai tami daja aanʌ dai vaamioma
ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi.

———

33 Tomali ʌmaadutai cucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ ʌstoquicʌrʌ dadasai
tomali ʌmo cajooñi uta baiyoma tʌcavacamiʌrʌ gʌdadasai vai sioorʌ vapacʌdagi istuti-
adagi isnʌaadagi.
34 Gavuupuji ʌrʌpan ducami ʌmo cuudacarui gatuucuga vʌʌtarʌ isgʌvuupuji
cʌcʌʌgaducagi vʌʌsi gʌtuucuga ʌʌpʌ viaa cuudagi, dai isgʌvuupuji maicʌcʌʌgaducagi
gʌtuucuga ʌʌpʌ ducami istucagamucagi.
35 Goovai ismaacʌdʌ maatʌ aapimʌ Diuusicʌdʌ ʌpan ducami ʌmo cuudagi
gʌntʌgitoidagʌrʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ vai maituucuna dai poduucai tucapi
viimu aapimʌ.
36 Iscʌʌga cuudagʌcagi vʌʌsi gʌntʌgitoidagʌrʌ dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai
poduucai cʌʌga maatʌ caʌcamu aapimʌ ʌpan duucai mʌsduucai nʌidi ʌmo tuucavi
siaaco cʌʌga cuudagʌcagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

37 Dai aidʌsi cadagito ñioo ʌSuusi tai ʌmo fariseo vaí sai quiidiʌrʌ gaugana. Taidʌ
ʌSuusi ii dai meesa vuidʌrʌ daiva.
38 Taidʌ ʌfariseo maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi tʌʌgacai siʌSuusi maivacoi gʌnoonovi
isducatai viituli Moseesacaru ʌjudidíu.
39 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ fariseo vuaanai gʌnajaasocoli ʌʌbʌadʌrʌ dʌmos aapimʌ tuculimadai
gʌnʌranaga muuquimudagaicʌdʌ dai soimaascamicʌdʌ.
40 Vupuiiruga aapimʌ, ¿maitamʌs maatʌ tʌtʌgitoi maitamʌs maatʌ sai sioorʌ idui
ʌʌbʌadʌrʌ idui ʌʌpʌ ʌraviadʌrʌ?
41 Gaoidiadavurai oidicami baigʌnʌliaracʌdʌ dai poduucai maitʌrsoimaasi iducami-
camu aapimʌ.
42 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo vʌʌsi istumaasi viaa aapimʌ aa oidi oodami
Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ, asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ

oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos aliʌ soi duucai nʌidi aapimʌ gʌnaaduñi dai maioigʌdai Diuusi gomaasi gia maicʌʌgadu.

43 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo. Oojoidi aapimʌ iscʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ dadaarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai oojoidi aapimʌ isvʌʌsi oodami siaa gʌnduutuadagi.

44 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo dai aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Aagai aapimʌ ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai camaimaatʌgia maasi daamadʌrʌ vaidʌ ʌoodami daama dʌgavuscʌiña maimaatʌcatai siʌ sigalnaasi uta, pomaasi aapimʌ ʌraviadʌrʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

45 Tai ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatʌmʌ vʌʌsi gʌrñiooquidi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.

46 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌpʌ. Aapimʌ pocaiti sai gʌaagai siduñiagi mui naana maasi istumaasi maiaagai Moseesacaru. Ducami isvaamioma cucuspiada aapimʌ asta siʌʌsi uucami maitistutuidi ʌoodami dai aapimʌ maicucuspʌi tomalaachi.

47 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru.

48 Cʌʌga maatʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi dai soicʌdʌ mʌnʌlidi aapimʌ gʌnaaduñicaru. Ʌgai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ mai aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ.

49 Cascʌdʌ Diuusi ismaacʌdʌ maatʌ vʌʌsiaʌcatai pocaiti: “Gʌnootosdamu aanʌ giñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu giñojootosa mʌsiaapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi.

50 Diuusi soimaasi gʌntaatatulda agai aapimʌ sivi oidacami vʌʌsicʌdʌ ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva gooidigi.

51 Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru asta aidʌsidʌ gʌmuaatu Zacariiasicaru ʌgai ismaacʌdʌ gʌmuaatu ʌgʌʌ quiuupai abaana vai ajadʌrʌ cʌʌca ʌooroñi mʌsiaaco mʌmʌidiña vustaaqui isducatai gatʌjai Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Diuusi gʌpiʌrʌ gʌnsuuliga agai aapimʌ sivi oidacami ʌʌpʌ.

52 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ducami iscuupaca aapimʌ candaadocʌdʌ siaaco oidaga Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ, dai aapimʌ viaa yaavigadʌ dai maivapacʌi aapimʌ dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia ʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

53 Aidʌsi aagidi ʌSuusi imaasi taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo aliʌ baacoi ʌgai vui dai gʌnaagacai tʌcacaimi mui naana maasi,

54 sabai aagana ʌgai ʌmo istumaasi vaavoidaragadʌ vui vai poduucai gʌpiʌrʌ vuaaja ʌgai.

12

———

1 Tai amaasi mui miil oodami gʌnʌmpagi sʌʌlicʌdʌ muidu dai asta gʌncʌcʌisapai aipacoga. Taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌʌpʌga gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:

—Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ. Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada gofariseo. Goovai aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi vai aa nʌidiña dai poduucai ivuaada ʌlidiña ʌʌpʌ dʌmos aapimʌ maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi.

2 Maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami tomasi duudusali gʌaagai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gʌmamaatʌi, dai maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami ismaitʌmaasiuldagi.

3 Vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ aagai aapimʌ tucarʌ vʌʌsi gomaasi gʌcaʌcamu tasʌrʌ, dai mʌsmaacʌdʌ duudusali aagai aapimʌ cuupacatai quitaagiña goovai vʌʌsi iiñacaitai gʌaagadamu baabaqui daamadʌrʌ.

———

4 Aapimʌ giñaaduñi angʌnaagidi sai maitʌaagai mʌsʌʌbiadagi ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga, dai gooquiʌrʌ ʌgai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma.
5 Dʌmos gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi. Ʌʌbiadavurai ʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai isbʌʌquiagi muuquiadʌ ibʌadʌ Diaavor ʌʌmadu. Ʌjʌ, ʌgai gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi.
6-7 Diuusi vaamioma gʌnoigʌdai aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr duduaadicuda cʌʌ maatʌ aapimʌ isgʌgaagarai taama ujuurugi gooca sintaavucʌdʌ vai Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai asta siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuupadʌ.

———

8 Gʌnaagidiana sai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnmaasiuldi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maiʌstocadamu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi mosaagamu aanʌ isʌgai ʌrgiñmaamara.
9 Dai ismaacʌdʌ giñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ ʌʌpʌ ʌstocadamu ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi.
10 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami istutuidi isoigʌldagi. Dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga.
11 Mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusa agadagi ʌmo quiuupaigadʌrʌ judidíu siʌʌpʌ baitʌguucacami dai aa sʌʌlicami viaacami vuidʌrʌ, maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoiñamu.
12 Mʌsiuu duucu caviaacagi isñiooquiagi mʌsducatai gaaa noragidagi dai mʌstʌiyagi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

13 Tai ʌmaadutai ʌoodami saagidaiñdʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, aagidañi giñsiisi tʌtaidʌ ʌrtaacoida aatʌmʌ gʌrvustuidaga —astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi, ¿toorʌ giñdaí aanʌ dunucami duucai siʌʌpʌ taacogiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
15 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Dañi gʌnnuucadacavurai dai maicoimudadʌ tuutiaca tomasi naana maasi viaa ʌmo oodami maimosʌca ʌgaicʌdʌ duaaca —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai amaasi aagidi ʌSuusi ʌmo ñiooqui ʌoodami cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli riicuacami, daidʌ ʌʌsidʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌduitadai.
17 Vaidʌ ʌriicu gʌtʌtʌgitoi dai povʌʌlidi: “Istumaa duuñimu aanʌ maiviaa aanʌ siaaco baituagi giñyoova”.
18 Daida povʌʌli: “Casian maatʌ istumaa duñiagi. Suuligamu aanʌ gotroojo daidʌ iduuñimu aa gʌgʌrducamioma dai ami baituamu aanʌ vʌʌsi giñyoova dai vʌʌsi iñstumaa viaa.
19 Dai amaasi povaiñtʌʌdamu aanʌ”, ascaiti ʌriicu. “Mui naana maasi apʌviaa baidarajami mui uumigi vʌʌtarʌ sivi gia gʌibʌstañi gacuaadañi dai baigʌliada”, ascaiti ʌriicu.
20 Dʌmos Diuusi potʌtʌdai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucarʌ pʌmuquia agai dai vʌʌsi istumaasi viaa aapi, ¿sioorʌ vʌʌtarʌ viimu goovai?” astʌtʌdai Diuusi.
21 Ʌʌgi poduucai ʌpʌvueeyi ʌoodamicʌdʌ isʌmpaidiadagi mui naana maasi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ ʌgai mossoitigamiʌrʌ vipiʌʌyi Diuusi vuitapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Gʌnaagidianaitavʌrvuamʌ ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada agai.
23 Gaibʌdaga vaamioma gʌaagai sicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma gʌaagai siyu-ucusi.
24 Gʌntʌgitovʌrnʌida coocoñiʌrʌ, ʌgai maitaʌsai tomali maitayoovai tomali maiviaa gʌntroojoga, dʌmos Diuusi ʌgai dai maacai cuaadagai. Sʌʌlicʌdʌ vaamioma namʌʌga aapimʌ siujuurugi.
25 ¿Dai voorʌ aapimʌ tomasiʌʌsi naana maasi gʌntʌtʌgitoi istutuidimʌsi istaajucami metro vaamioma gʌntʌcavaldagi?
26 Mʌsmaitistutuidiisiduñiagi istumaasi maisijaiga maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada ʌma maasicʌdʌ.
27 Gʌntʌgitovʌrnʌida yoosigiʌrʌ ducatai gʌʌrai maitaaata vuaadatai tomali maitai-ilutaitai, dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñi ismaacʌdʌ viaacatadai yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ maiʌpa maasi gʌai goyoosigai.
28 Gʌntʌgitovʌrnʌida yoosigiʌrʌ ʌmo imidagai oidigana guucacana dai siaadiqui mʌicana, vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maasi yuucustudai, vʌʌsi vaamioma gʌnyuucustudana ʌgai aapimʌ tomasi maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
29 Cascʌdʌavʌrmaivuamʌ ʌnʌliada gaagaitai istumaasi ugiagi dai istumaasi iiyagi.
30 Vʌʌsiʌoodamioidigidaamaoidacamimosʌca gomaasiʌrʌ gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos aapimʌ viaa ʌmoco gʌnooga ismaacʌdʌ camaatʌ istʌgito aapimʌ vʌʌsi gomaasi.
31 Baiyomavʌripʌliadaaapimʌ sai Diuusi gʌnsoicʌiña vai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ siDiuusi gʌnsoicʌdamu siviaacamu aapimʌ istumaasi tʌgitocagi.

———

32 Maitavʌrduduaadicudaaapimʌ ʌrʌpan ducami giñsosoiga cañiiru dai chiʌʌquidu aapimʌ. Dai aliʌ baigʌʌlidi Diuusi gʌnmaacacai oigaragai isgatʌaanʌda aapimʌ siaaco tʌaanʌi ʌgai.
33 Gaagardavurai aapimʌ mʌstumaa viaa dai oidiada soituutuigami poduucai ivuaadamu aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vai gʌntumiñsiga maisiaa gʌvueeyi dai poduucai ʌʌpʌ bai darasaidamu aapimʌ gʌnvustuidaga tʌvaagiʌrʌ siaaco maiuugiatʌi dai siaaco maivapacʌi ʌʌsivogami tomali vatopadagai isugiugagi.
34 Ami siaaco ʌmpaidiada aapimʌ gʌnvustuidaga mosami gʌntʌgitocana.

———

35 Aanʌ imia iñagai tʌvaagiamu ʌmo imidagai dai ʌpamu divimu aanʌ. Baigavʌr ʌnduuca dai giñnʌnʌraca.
36 Ʌpan duucai ʌpipiooñi nʌnʌracana gʌnaamu isdiviagi ʌmo cunataragiaiñdʌrʌ vai cupioquidagi ʌgai quitaagiña mosaʌcai ʌgai dai quitaagiña ñiooquiagi.
37 Siʌʌbaigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ maicoocosʌcagi aʌcai aamudʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌʌgi gaaamu bai gʌduuñimu dai meesa vuidʌrʌ daraasamu gʌpipiooñiga dai bibidamu.
38 Tomasi ʌran tucarʌ divia ʌgai siʌpʌ sialimadʌ, siʌʌ baigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ nʌaadagi vai diviagi ʌaamudʌ.
39 Dai maatʌcavurai aapimʌ idi ʌʌpʌ —ascaiti ʌSuusi—. Ducami isʌmo oidacami ʌmo quiiyʌrʌ ismaatʌcagi isiuu duucu ami quiidiʌrʌ divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌrʌ dai ʌʌsidana.
40 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌaagai mʌsbai gʌnducagi siuu duucu aapimʌ siooma maitʌgitocagi divimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

41 Tai amaasi ʌPiiduru tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿voorʌ vʌʌtarʌ aagai aapi idi cuento mosʌca aatʌmʌ vʌʌscatai sio? —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi itʌi:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami dai saituduacami saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
43 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi cʌʌga siuu duucu diviagi ʌaamudʌ.
44 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai vituldamu vʌʌsi istumaasi viaaca ʌgai.
45 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi ʌaamudʌ povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia agai, dai gʌaagacai soi vuaadagi ʌgaa pipiooñi ʌʌmadu ʌcusñiñiru dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai navamuagi.
46 Dai poduucai ʌaamudʌ divimu siuu ducuu ʌpiooñigadʌ siooma mainʌnʌracagi, dai siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ isducatai ʌpʌvueeyi ʌmaiʌʌgidaracʌdʌ ʌʌmadu.
47 Daidʌ ʌpiooñi ismaacʌdʌ maatʌ istumaasi ʌaamudʌ ipʌlidi isiduñiagi dai maibai gʌducagi dai maiʌʌgidagi vʌʌsi ismaacʌdʌ tʌjai ʌaamudʌ, ʌgai soimaa taatamu gʌgʌʌgʌtudacai.
48 Dʌmos ʌpiooñi ismaacʌdʌ maimaatʌcagi daidʌ iduñiagi istumaasi soimaascami ʌgai vʌʌscʌrʌ maisi soimaa taatamu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma maatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidi ʌgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

———

49 Divia aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai vʌʌsi oidi daama oidacami vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñvaavoitudagi oigʌldamu aanʌ vʌʌsi soimaascamigadʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudagi ugitimu. Sʌʌlicʌdʌ canʌijada iñʌlidi aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai iscaaipaco imʌdagi ʌpan duucai taí.
50 Aliʌ soimaa taatamu aanʌ chiʌʌqui tasai, dai soigiñʌliadamu asta siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aanʌ.
51 Aapimʌ povʌnʌlidi ansai aanʌ divia sai siooma oidacana vʌʌsi oodami, maitavʌr vaavoi baiyoma divia aanʌ vai oidacana cocodi aanʌcʌdʌ.
52 Dai sivi baitʌacoga oidacamu taama ʌmo quiiyʌrʌ oidacami dai vaica vuidʌrʌ vʌʌtʌcamu gooca.
53 Ʌoogadʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara cʌʌli daidʌ ʌmaradʌ gʌooga, daidʌ ʌdʌʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara ooqui daidʌ maradʌ gʌdʌʌ, daidʌ tuumudʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌcaa dʌʌ daidʌ ʌcaa dʌʌdʌ gʌtuumu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Siuu duucu nʌijada aapimʌ iicomai isuruñi amadʌrʌ vuvacʌi otoma pocaitiña aapimʌ sai duuduquia agai, vai povʌ vuaadana.
55 Dai siʌʌscadʌ dʌvʌʌrai toñiamadʌrʌ ʌvʌrdagi pocaitiña aapimʌ sai toñica agai, vai povʌ vuaadana.
56 Aapimʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana. ¿Ducatai maatʌ aapimʌ ismaasca agai oidigi mosnʌiditai mʌstumaa nʌidi? Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi tomali maimaatʌ caʌ istumaasi ʌpʌvueeyi sivi aapimʌ gʌnsaagida.

———

57 ¿Tuimʌsi maitʌntʌtʌgitoi aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami?
58 Isʌmaadutai gʌpiʌrʌ gʌvuupadagi dai gʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ baigi duuñi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai ʌgai maitʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdunucami gʌtʌʌgidagi ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru gʌmaisagi.

59 Dai abiaadʌrʌ gia siaadʌrʌ vuusaiña aapi asta pʌsiʌʌscadʌ gaaa namʌqui vʌʌsi mʌsiʌʌsi gʌtañiagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Amaasi tuigaco ami dada chiʌʌqui cʌcʌʌli siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi isducatai ʌPilaato coi chiʌʌqui cʌcʌʌli Galileeana oidacami dai bʌi ʌʌradʌ dai saagida vʌʌnagi vustaaqui ʌʌradʌ ismaacʌdʌ coitadai ʌcʌcʌʌli Galileeana oidacʌdʌ maiquiaa gʌncooditudacai ismaacʌdʌ daasda agaitadai ʌgai Diuusi.

2 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ispomaasi ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ Galileeʌrʌ oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai ʌgai siʌgaa anaasi oidacami?

3 Aanʌ angʌnaagidi sai cho, dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ.

4 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ siʌbaivustaama dan mamacova ismaacʌdʌ coi daama gʌʌsʌcai ʌgʌʌ vaaqui tʌcavacʌdʌ Siloeʌrʌ siʌgai vaamioma ʌrduñidʌcatadai isʌgaa Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ?

5 Aanʌ angʌnaagidi sai cho dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

—Ʌmo cʌʌli ʌʌsʌcatadai ʌmo iigosi gʌdʌvʌʌragana, dai ʌmo imidagai mʌʌ nʌidamu sabai iibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ.

7 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucatuldacatadai ʌgai gʌdʌvʌʌraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanʌ dai gaagaiña goiigosi iibiadʌ dai maitʌtʌgai mosʌʌgi cʌʌca goovai maiiibiataliacatai”, astʌtʌdai ʌʌʌsʌcami gʌpiooñiga. “Daitudañi”, astʌtʌdai.

8 Dʌmos ʌnuucadacami aa noragi dai potʌtʌdai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosʌca idi uumigi, moicadagena godʌvʌʌragadʌ dai daasdagi ʌpua dʌvʌʌrai duaadidicami.

9 Sabai poduucai iibiatana, dai ismaiiibiatagi aidʌ gia daitudagi”, astʌtʌdai ʌnuucadacami.

———

10 Dai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ ʌmo judidíu quiuupaigadʌrʌ.

11 Vai ami daacatadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi coococatadai. Ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ topostudacatadai vai ʌgai maitistutuiditadai isgʌsʌʌliñagi tomali palʌpi.

12 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ʌooqui vaí dai potʌtʌdai:

—Giñaduñi casiapʌt duaadicami vii —astʌtʌdai.

13 Mosdaama darai ʌgai gʌnoonovi taidʌ ʌooqui gʌsʌʌli, dai gʌaagacai cʌʌga ñioo Diuusi vui.

14 Dʌmos ʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baamu duaaidacai ʌSuusi ʌooqui ibʌstaragai tasʌrʌ, dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:

—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vʌʌtarʌ dai istutuidi aapimʌ isdadacai gʌnduduaaidagi, dai maisiu ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami ʌoodami.

15 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Aapimʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Istutuidimʌsi aapimʌ ismaiuupanagi gʌnsoiga vooyisi siʌpʌ gʌnsoiga asñiitu ibʌstaragai tasʌrʌ dai iitudagi suudagi?

16 Dai idi ooqui ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru vaidʌ ʌDiaavora vuracatadai
idi coocodagaicʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali
isduaaidagi coocodadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
17 Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi, vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai siaa ʌʌran
tadatu dʌmos vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌliditadai nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami is-
maacʌdʌ ivuaadatadai ʌSuusi.

———

18 Amaasi potʌi ʌSuusi:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
19 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ coravi
tʌʌgidu ismaacʌdʌ ʌmo cʌʌli gʌdʌjoogana ʌi. Taidʌ ʌali caidʌ gʌʌ dai gʌʌ uusi gʌnaato.
Vaidʌ ʌujuurugi maamaradʌrʌ dadarʌiña dai ami gacoocosatai. Poduucai siʌ otoma
gʌʌ ʌali caidʌ poduucai otoma gʌmaatʌmu aipacoga isducatai soicʌi Diuusi oodami sai
cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Dai potʌi ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
21 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasicʌdʌ ʌooqui avocamadai tʌligi tuicami dai
gooquiʌrʌ ivueeyi paana. Ʌmo ooqui vʌʌnaidi gocopodacarui vaica muuli tʌligi tuicami
vai copodarʌi. Vʌʌsi tui saagida aimʌrai gocopodacarui dai poduucai vʌʌsi oidigi daama
imʌi Diuusi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

22 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiquiʌrʌ dai gama-
maatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
23 Tai ʌmaadutai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitasmuidu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
24 —Gʌnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaacʌdʌ alidu gajiaacoga. Aanʌ
angʌnaagidi sai muidutai vaapaquia ʌliadamu dai maitistuidimu aliʌ sijaiga isvaa-
paquiagi siaaco tʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ.
25 Dai siuu duucu ʌquiʌʌcami cacuupagi gʌquii, dai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ quiidigana
guuca ñiooquiadamu aapimʌ dai potʌtʌadamu: “Cʌliodami gʌrcupioquidañi”. Dʌmos ʌgai
gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Maitanmaatʌ aanʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ”.
26 Mʌsi aapimʌ potʌʌdamu: “Gʌʌʌmadu gacuaadana aatʌmʌ dai gayʌʌdana dai aapi
gamamaatʌtuldiña tʌsiaaco oidaga aatʌmʌ”.
27 Dʌmos ʌgai gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Casian gʌnaagidi ansai
maimaatʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ. Ʌcovai avʌr iimi giñabaiñdʌrʌ, vʌʌscatai aapimʌ
mʌsmaacʌdʌ soimaasi ivueeyi”, astʌʌdamu ʌgai.
28 Dai ami suaanʌdamu aapimʌ dai aliʌ soimaa taata agai, nʌiditai ʌAvraañi ʌʌmadu
Isaa, dai Jaco dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu daraaja Diuusi siaaco
gatʌaanʌi ʌgai, mai aapimʌ quiidigamu gʌnvuvaidagi.
29 Aipadʌrʌ dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
30 Amaasi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga tami oidigi daama mʌʌca siooma
maiñamʌacamu dai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ maiñamʌga tami oidigi daama mʌʌca siooma
namʌacamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ ami dada ʌʌmoco fariseo siaaco daacatadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ ʌEroodʌsi gʌmuaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌfariseo.
32 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Iimivurai dai mʌʌ aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga mosʌca soimaasi iduiñdagai vʌʌtarʌ. Quiaa anvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaidagi coococoidadʌ dai asta naatomu aanʌ giñaa duiñdaga daida apiaimʌdamu Jerusaleenamu.

33 Tomali ʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ maitʌcooditudai sibʌaacoga mosʌca Jerusaleenʌrʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isimia aanʌ Jerusaleenamu.

34 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ, aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maisai ojootosicami ismaacʌdʌ gʌnootosdi ʌgai. Mosʌ muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai maitipʌli.

35 Aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ aayi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ baigʌʌlidi goovai ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ”, astʌiya aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

14

———

1 Ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌSuusi ʌmo fariseo baitʌcʌaacami quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai, vaidʌ ʌgaa fariseo soobidacatadai sabai giduuna ʌmo istumaasi istucʌdʌ istutiada ʌgai isgʌpiʌrʌ vuaajagi.

2 Vai ami ʌSuusi vuidʌrʌ daacatadai ʌʌpʌ ʌmo coocoadʌ ismaacʌdʌ vaiguuguñicatadai.

3 Tai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo dai potʌtʌdai:

—¿Oidagasi oigaragai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ isduaaidagi ʌmo coocoadʌ chio sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.

4 Dʌmos ʌgaa mosdodoli vii. Tai amaasi ʌSuusi bʌi ʌcoocoadʌ dai duaadi dai potʌtʌdai sai noragʌna.

5 Dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo:

—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga asñiitu siʌpʌ gʌnsoiga vooyisi issibʌcai dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.

6 Taidʌ ʌfariseo tomali ʌmaadutai maitʌʌ istʌʌdagi.

———

7 Tʌʌgacai ʌSuusi siʌvapaidarsicʌdʌ cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ daraivaimi meesa vuidʌrʌ, aagidi idi ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:

8 —Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌnvaidagi ʌmo cunataragiʌrʌ maitavʌr cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ daraiva. Divian tada ʌmai vaidarsicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga isaapimʌ.

9 Vai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai divian tada dai povʌntʌʌdagi ʌmaadutai aapimʌ: “Maacañi godaicarui idi gʌmai”. Amaasi ʌgai siaa ʌratugaitai cʌquivan tada dai cugatʌrʌ daicariʌrʌ daivagi.

10 Baiyoma mʌsiʌʌscadʌ gʌnvaidagi vʌrai soimaascʌdioma daraicariʌrʌ daraiva, dai poduucai divimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai dai povʌntʌʌdamu: “Giñaaduñi vaamioma cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ avʌrdaraiva”. Dai poduucai vaamioma gʌducʌdʌ gʌʌldamu ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajagi meesa vuidʌrʌ.

11 Ʌgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

12 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaí:

—Pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada maitivapiada gʌaaduñi tomali gʌsiisiʌgi tomali gʌsususuculi, tomali gʌaaduñi riricu ʌgai ʌʌpʌ gʌvaidan tada dai poduucai viaacamu aapi gʌaa noragidaraga.

13 Baiyoma pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada pai vapaida soituutuigami ismaacʌdʌ maiviaa
istumaasi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi
isajioopadagi, dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
14 Dai baigʌʌliadamu aapi maitistutuiditai ʌgai isgʌaa noragidagi. Viaacamu aapi gʌaa
noragidaraga siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Dai caʌcai imaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daacatadai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Baigʌʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ gacuaadagi mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi
—astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli idui gʌpi cuaadagai, dai ootoi sioorʌ vapaidagi mui oodami.
17 Dai aidʌsi caayi siuu duucu gʌugia agai, taidʌ ʌcʌʌli ootoi ʌmoco gʌpiooñiga sai
potʌʌdana ʌvapaidarsicʌdʌ sai cadadana sai cabaigʌduu vʌʌsiaʌcatai.
18 Dʌmos vʌʌsi ʌvapaidarsicʌdʌ maiiimia ʌlidi cascʌdʌ potʌtʌdai sai oigʌldana.
Ʌʌpʌgadadʌ potʌtʌdai: “Utudama savʌʌli aanʌ ʌmo dʌvʌʌrai dai viaa ismʌʌ nʌidagi
aagidañi vaidʌ giñoigʌldana siviʌrʌ”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌgʌmai potʌtʌdai: “Savʌʌli aanʌ taama vuupulicami vopooyisi dai viaa aanʌ
isnʌidagi sabai cʌcʌʌgadu aagidañi vaidʌ giñoigʌldana”, astʌtʌdai.
20 Tai ʌmai potʌtʌdai: “Utudama antooñigai dai cascʌdʌ maitistutuidi isimiagi”,
astʌtʌdai.
21 Dai aidʌsidʌ ʌpiooñi ʌpamu quiiyʌrʌ divia dai aagidi vʌʌsi imaasi gʌaamu tai
ʌgai sʌʌlicʌdʌ baamu dai potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu
dai baigovai vuaapa vʌʌsi ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ maiviipia istumaasi dai ʌgai is-
maacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isajioopadagi
dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga.
22 Tai bo laascʌdʌ potʌtʌdai ʌpiooñigadʌ: “Casiant idui pʌsducatai giñaagidi, vai quiaa
oidaga siaacoga aa vʌʌtarʌ”, astʌtʌdai ʌpiooñigadʌ.
23 Tai amaasi ʌaamudʌ potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi ʌpamu voiyamu dai dʌjiamu dai
goguama vapaida aa vai vaapacʌna, vai poduucai suudana giñquii.
24 Gʌnaagidiana sai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ vapai aanʌ ʌʌpʌga maiugimu
giñcuaadagaiga”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

25 Mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai ʌgai aa nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
26 —Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada dai vaamioma oigʌadagi gʌooga dai gʌdʌʌ, dai
gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌsusuuculi, dai gʌsiisiʌgi, dai asta ʌʌgi gʌibʌdaga isaanʌ,
ʌgai maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
27 Dai sioorʌ maibaigʌ ducagi issoimaa taatagi dai asta muquiagi curuusiaba
giñvaavoitudaitai maitistutuidi isiʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
28 Isʌmaadutai aapimʌ iduñia ʌliada ʌmo quii siaadʌrʌ maiʌʌsitudana aapimʌ ʌʌpʌga
siʌʌsi gʌaagai mʌsabai aitudadan tada ʌcaasi.
29 Ʌma duucai isdarasa aapimʌ ojoodagadʌ dai maiviaacagi istuucʌdʌ naatuagi dai
vʌʌscatai sioorʌ nʌijadagi gʌnparunadamu
30 dai pocaitiadamu: “Gocʌʌli mosgʌaaga gʌquii dai maitistui isnaatuagi”, caitiadan
tada oodami.
31 Siʌpʌ ʌmo raí cocoda agadagi ʌmai raí siaadʌrʌ maiʌʌsitudana ʌgai ʌʌpʌga sabai
istuidiadan tada iscocodagi baivustaama miil sandaarucʌdʌ vui ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaa
ʌmo coobai miil.
32 Dai ismaitistuidiadan tadaca ʌgai ootosan tada ʌgai ojootosicami siʌʌscadʌ quiaa
mʌʌcasdʌrʌ imʌdagi ʌgʌmai, sai baiduuna ñiooqui.

33 Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ maidagituagi vʌʌsi istumaasi viaa maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gomaa onai aliʌ vʌʌñiga dʌmos iscamaiyoovica ʌgai, ¿ducatai yoovituna ʌgai ʌpamu?
35 Camaicʌʌgaducamu ʌgai duaaidaragai dʌvʌʌrai vʌʌtarʌ mosʌ daituda ʌgai. Aapimʌ mʌsmaacʌdʌ tʌtʌcaidaga caʌcavurai —astʌtʌdai ʌSuusi.

15

———

1 Vʌʌscatai ʌtumiñsi vuudami ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai vaavoidaragadʌ ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai,
2 vai cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ñiooquidi ʌgai ʌSuusi dai pocaiti:
—Idi cʌʌli miaadʌgidi soimaasi ivuaadami dai ʌʌmadu gacueeyi —ascaiti.
3 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
4 —Voorʌ aapimʌ isviaacagi ʌmo siento cañiiru vai sibʌ imiagi ʌmoco siaadʌrʌ maianaasi viaana aapimʌ ʌgaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ʌsibʌ imiaadʌ asta siuu duucu tʌʌ.
5 Dai tʌʌgacai bʌiyagi dai baigʌʌliatugaitai mootiagi dai bʌʌquiagi.
6 Dai aʌcai gʌquiiyʌrʌ ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi: “Baigavʌr ʌnʌliada giñʌʌmadu casiantʌʌ giñsoiga ismaacʌdʌ sibʌ iitadai”.
7 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ vaamioma oidaga baiʌliaragai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌma duucai gʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan tustaamacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoimaasi ivuaadami dai maitʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

8 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Siʌpʌ ʌmo ooqui viaacagi ʌgai ali baivustaama piisu dai sibʌ vuaajagi ʌmoco siaadʌrʌ maicuudana ʌgai ʌmo cuudagi dai voisicana dai cʌʌga gʌtaatacai gaagana asta siuu duucu tʌʌ.
9 Dai tʌʌgacai ʌmpaidagi gʌaaduñi dai potʌʌdagi: “Giñʌʌmadu avʌr baigʌnʌliada casiantʌʌ ʌtumiñsi ismaacʌdʌ sibʌ vuaatadai aanʌ”.
10 Aanʌ angʌnaagidi sai poduucai ʌʌpʌ aliʌ baigʌnʌlidiña Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌmo soimaasi ivuaadamicʌdʌ siʌʌscadʌ ʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca cʌcʌʌli,
12 taidʌ ʌgooquiʌrdadʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca giñmaacañi gʌvustuidaga siʌʌsi giñajʌga”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌoogadʌ maa gʌvustuidaga siʌʌsi aʌcatadai.
13 Tai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌmaradʌ gooquiʌrdadʌ ʌmpagi vʌʌsi gʌvustuidaga dai daivunu ii mʌʌcasi ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ, dai ami vʌʌsi soimaasiʌrʌ siaa doodai gʌvustuidaga.
14 Dʌmos aidʌsi cavʌʌsi siaa doodai ʌgai tai divia gʌʌ biuugigai ami dʌvʌʌriʌrʌ, vai ʌgai bibiuugʌi.
15 Dai amaasi gaagamu aa duiñdagai ʌmo cʌʌli ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ʌʌmadu, tai ʌgai ootoi sai nuucadana tataisoli.

16 Tascoñia ʌliditadai ʌuuparai iibiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ cuaadatadai ʌtataisoli dai tomali ʌmaadutai maibibiditadai tomalaachi.
17 Tai amaasi divia tʌgitoidadʌ dai ʌgai povʌʌli: “Mosʌʌ muidu giñooca quiidiʌrʌ pipiooñi vai vʌʌscʌrʌ babaivitocʌi cuaadagai, dai aanʌ tanai cayooga muu biuugimucai.
18 Imimu aanʌ giñooca quiidiamu dai potʌʌdamu: Giñooca, soimaasi idui aanʌ Diuusi vui dai aapi gʌvui,
19 camaiviaa aanʌ sʌʌlicami siʌrgʌmaracagi, tomasi ʌmoco gʌpiooñiga duucai giñnʌijada aapi istʌʌdamu aanʌ”, asʌʌlidi.
20 Dai amaasi voiyʌrʌ cʌquiva dai ii gʌooga quiidiamu.
Dai quiaa mʌʌcasdʌrʌ imʌi tai tʌʌ ʌoogadʌ dai aayi soiʌliaragai tʌʌgacai gʌmara dai mʌʌ dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi dai coomitu dai usupi.
21 Taidʌ ʌmaradʌ potʌtʌdai gʌooga: “Giñooca, soimaasi idui aanʌ Diuusi vui dai aapi gʌvui, camaiviaa aanʌ sʌʌlicami siʌrgʌmaracagi”, astʌtʌdai.
22 Dʌmos ʌoogadʌ potʌtʌdai gʌpipiooñiga: “Otomavʌr vuvaida cʌcʌʌgaducʌdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai ʌmo aniyu noviʌrʌ, dai aadidavurai sasapatusi ʌʌpʌ.
23 Dai vuaapavurai ʌvaaca mara giʌcʌdioma dai muaa tʌtaidʌ iduuñi vagimi.
24 Idi giñmara casi ʌrmuuquiadʌcatadai dai ʌpamu duaaca casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai goovai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, ascaiti ʌoogadʌ daidʌ idui vagimi.
25 Vaidʌ ʌmaradʌ gʌducʌdioma dʌjiana aimʌraitadai dai aidʌsi divia ʌgai cayoga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacʌdami.
26 Dai amaasi vaí ʌgai ʌmaadutai ʌgʌgʌʌli dai tʌcacai astumaasi ʌpʌduitadai.
27 Taidʌ ʌgʌʌli potʌtʌdai: “Casi atdivia gʌsucuuli cascʌdʌ gʌooca gatʌjai muaaragai ʌvaaca mara giʌcʌdioma cʌʌgacʌrʌ diviacai ʌgai dai maicoocotugaitai”, astʌtʌdai ʌgʌʌli.
28 Dʌmos ʌsiʌʌgidʌ sʌʌlicʌdʌ baamu, dai maitipʌliditadai isvaquiagi taidʌ ʌoogadʌ vuusai dai goguama oí sai vaacʌna.
29 Tai ʌgai potʌtʌdai gʌooga: “Aapi cʌʌga maatʌ iscamui uumigi vaa gʌsoi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña pai tomali ʌmo imidagai maiquiaa giñoidi tomali ʌmo sivatu isʌʌmadu iduñia aanʌ vagimi giñaaduñi.
30 Dʌmos sivi diviacai gʌmara ismaacʌdʌ soimaasiʌrʌ siaa doodai gʌtumiñsiga ooqui taatacaligami ʌʌmadu pʌtai muí ʌvaaca mara giʌcʌdioma”, astʌtʌdai ʌmaradʌ gʌducʌdioma gʌooga.
31 Amaasi ʌoogadʌ potʌtʌdai: “Giñmara aapi vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daacana dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ vʌʌsi ʌraapi gʌvʌʌtarʌ.
32 Dʌmos sivi sʌʌlicʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia aatʌmʌ vagimi dai baigʌrʌliadagi, gʌsucuuli ismaacʌdʌ casi ʌrmuuquiadʌcatadai ʌpamu duaaca casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai tʌtai ʌpamu tʌʌ”, astʌtʌdai ʌoogadʌ gʌmara —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

16

———

1 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmamaatʌrdamiga:
—Oidacatadai ʌmoco gaaamu gʌviidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai ʌmoco ʌrpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ. Dai amaasi maí ʌaamudʌ siʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ siaa vuiididi vustuidadʌ.
2 Amaasi ʌaamudʌ vaí dai potʌtʌdai: “¿Tumaasi idi mʌsmaacʌdʌ giñaagidi pʌsaidʌ ivueeyi? Giñaagidañi pʌstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagacʌdʌ casiapʌ maitʌrgiñtʌaañicaruca agai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
3 Amaasi ʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ aduucai gʌtʌgito: “¿Istuma duuñimu aanʌ giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiaiñdʌrʌ? Maiguvuca aanʌ isaata vuaadagi dʌjiana, dai siaa ʌrai aanʌ isgataanʌdagi oidicami.

4 Casian maatʌ istuma duñiagi dai viaacagi sioorʌ giñmiaadʌgidagi iñsiʌʌscadʌ maiviaaca aanʌ aa duiñdagai”, asʌʌlidi.
5 Amaasi vaí mosʌʌmadutai ismaacʌdʌ vupuaatulditadai ʌaamudʌ. Dai tʌcacai ʌpʌgadadʌ dai potʌtʌdai: “¿Pʌʌsi vuaatuldi aapi giñaamu?” astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai: “Ʌmo siento vopoti giigi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tanai daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duaada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai altaajucami siento vuaatuldi”, astʌtʌdai.
7 Amaasi vaí ʌgai ʌmai dai potʌtʌdai: “¿Aapio pʌʌsi vuaatuldi?” astʌtʌdai. Tai ʌgai potʌtʌdai: “Ʌmo baimocoroi tʌligi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tami daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja pʌsai ali maaco coobai vuaatuldi”, astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌaamudʌ maatʌ tʌʌ isaliʌ saituduacatadai ʌtʌaanʌdami ʌʌsivuaacʌdʌ. Ʌoodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi siooma sastuduga isgaagadagi istumaasi ipʌlidi isʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
9 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomamʌs saagida daraaja ʌgai ismaacʌdʌ gamaitʌcʌi gʌnvustuidaga vupuiirumadaitai aa dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌssoicʌdagi aa gʌnvustuidagacʌdʌ isducatai Diuusi ipʌlidi siʌʌscadʌ coiyagi aapimʌ gʌnvustuidaga camaitʌnsoiñamu dai Diuusi gʌnmiaadʌgidamu tʌvaagiʌrʌ dai gʌnmaaquimu baabaqui ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi.
10 Sioorʌ ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada ʌgai gʌpi ʌʌpʌ, dai isʌʌsivuaca ʌgai laachicʌdʌ poduucai ʌʌsivuacan tada ʌgai ʌʌpʌ gʌpicʌdʌ.
11 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gʌnvustuidagacʌdʌ tami oidi daama Diuusi maitʌnmaaquimu istumaasi vʌʌscʌrʌ namʌacana.
12 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gavustuidagacʌdʌ voorʌ gʌnmaquia agai istumaasi aapimʌ ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ.
13 Tomali ʌmo piooñi maitistutuidi isgoocaducagi aamudʌ, cʌʌdadan tada ʌgai ʌmoco dai oigʌadagi ʌgʌmai, ʌʌgiadan tada ʌgai ʌmoco dai maiʌʌgiadagi ʌgʌmai. Sioorʌ oigʌadagi gʌvustuidaga maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Ʌfariseo ismaacʌdʌ aliʌ oojoidi isʌmpaidiada mui tumiñsi caʌcai vʌʌsi imaasi ʌgai mosparunai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnaagai oodami vuitapi, dʌmos Diuusi cʌʌ maatʌ gʌniibʌdaga. Ʌʌmo istumaasi istumaasi ʌoodami cʌʌgadu ʌlidi Diuusi aliʌ cʌʌdai.

———

16 Aidʌsi maiquiaa divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami oidacatadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi dai oidacatadai ʌʌpʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ mamaatʌtuldaragadʌ. Dai aidʌsi divia ʌVuaana aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagai sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, dai vʌʌscatai gʌnaajagʌi vaavoituda ʌliditai sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
17 Siooma maisijaiga isugitiagi tʌvaagi ʌʌmadu dʌvʌʌrai siugitiagi ʌmo ñiooqui sʌʌlicamigadʌ Diuusi.

———

18 Tomastuma cʌʌli isdagituagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi ʌʌpʌ.

———

19 Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami dai cʌʌga dadapacami gʌaadaiña yuucusi dai cʌʌga titiodicami, dai vʌʌs tasai ivuaadana vagimi gʌgʌrducami.
20 Dai oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo soitigami Lázaru tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ iivosicatadai vʌʌsi tuucugadʌ dai mosdʌvʌʌrapi dadaʌjʌiña ʌgʌviidacʌdʌ quitaagiñagadʌrʌ.

21 Vaidʌ ʌsoitigami tascoñia ʌliditadai ʌcuaadagai viigiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌʌsʌi
ʌgʌviidacʌdʌ meesagadʌaiñdʌrʌ, vai asta ʌgoogosi viñiumiditadai iivoidadʌ.
22 Tai ʌmo imidagai muu ʌsoitigami, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai bʌʌcai sai
ʌʌmadu daacana Avraañicaru siaaco ajioopai ʌcoidadʌ. Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ muu
ʌgʌviidacʌdʌ ʌʌpʌ mʌtai yaasa.
23 Dai aidʌsidʌ ʌgʌviidacʌdʌ soimaa taatacatadai mʌʌca siaaco ajioopai maicʌʌga
tuutiacʌdʌ, dai taí nʌnʌaava dai mʌʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌAvraañi, daidʌ ʌLázaru ʌʌmadu
daja.
24 Dai amaasi iiña dai potʌi: “Avraañi soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ dai baigovai ootosa
goLázaru vai vadʌidana gʌmasaiga cuugadʌ suudarʌ dai diviana dai ʌvogidana giñnʌʌnʌ
alianʌ soimaa taataca aanʌ tami taiyʌrʌ”, astʌtʌdai ʌgʌviidacʌdʌ.
25 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Giñmara, gʌtʌgitoñi pʌsiaapi cʌʌgacʌrʌ oidacatadai
maiquiaa muucucai, dai goLázaru aliʌ soimaa taata. Dai sivi goovai baigʌʌlidi tami pai
aapi soimaa taataca.
26 Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava ʌmo gʌʌ dʌʌcagi tuucavacami
dai poduucai sioorʌ imia ʌliada tabiaadʌrʌ gaamucu maitistutuidi tomali mʌʌcadʌrʌ
baigovaco maibaiga”, astʌtʌdai ʌAvraañi.
27 Amaasi ʌgʌviidacʌdʌ potʌtʌdai: “Gʌdaanʌi aanʌ tuduidʌ aapi, cʌliodami Avraañi,
pai ootosa goLázaru giñooca quiidiamu,
28 ami siaaco daraaja taama giñsusuuculi dai giñsiisiʌgi vai aagidana goovai isducatai
maidadiagi ʌgai ʌʌpʌ tami siaaco mosʌʌ soimaasi gʌtaatamai”, astʌtʌdai.
29 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ʌgai viaa ʌgai ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru ʌʌmadu
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, vai ʌʌgiditai caʌcana”, astʌtʌdai Avraañi.
30 Taidʌ ʌgʌviidacʌdʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Dañi aapi Avraañi, siaadʌrʌ ʌʌgidana
ʌgai Avraañi dʌmos isimiagi ʌmaadutai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daraaja
ʌgai poduucai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgituan tada ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi”,
astʌtʌdai.
31 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ismaiʌʌgida ʌliada ʌgai ʌMoseesacaru ʌʌmadu Di-
uusi ñiñiooquituldiadamigadʌ poduucai ʌʌpʌ siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai tomasi ʌmaadutai
duaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai ʌAvraañi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

17

———

1 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Vʌʌscʌrʌ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami dʌmos siʌʌ
soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtulda ʌliada oodami.
2 Sioomʌ ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuana vulidagi ʌmo mauturui dai gʌʌ suudarʌ
daitudagi baiyoma issoimaasi iduiñtuldada ʌgai ʌmaadutai idi ismaacʌdʌ utudama
vaavoitu.
3 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ isʌmaadutai soimaasi iduñia gʌvui aagidavurai
aapimʌ ʌgai issoimaasi idui ʌgai gʌvui. Dai isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai ca-
maisoimaasi ivuaada agadagi oigʌldavurai.
4 Tomasi muiyoco soimaasi gʌvuiidiada ʌgai dai vʌʌsi vuidagʌrʌ didivadagi dai povai
gʌntʌtʌadagi: “Casian maipovuaadagi”, vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsoigʌnʌldiadagi —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

5 Ʌojootosicami potʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrsoiñañi tʌtai vaamioma vaavoituda aatʌmʌ —astʌtʌdai.
6 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Isviaacamudai aapimʌ tomasi lʌʌchi vaavoidaragai tomasi ʌpan ʌʌsi isuiduru ʌmo caidʌ coravi istutiadamudai aapimʌ ispotʌʌdagi idi iigosi: “GʌvaiñcumaÑi dai gʌʌ suudarʌ cʌquiva”, idi iigosi gia gʌnʌʌgidamudai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 Isʌmaadutaiaapimʌ viaacagi ʌmo piooñi vai ʌgai gasicuandagi dʌjiana siʌʌpʌ nuucadacagi vustaqui, dai siuu duucu divia ʌgai ¿bais potʌʌdana aapimʌ giimi dai gauga?
8 Maipotʌʌdan tada aapimʌ baiyoma potʌʌdan tada aapimʌ: “Baigi tua gocuaagi nai aanʌ gaugiagi quiaa pai gooquiʌrʌ gauga aapi”.
9 ¿Bais Diuusiatʌnamʌquidana tʌʌdana aapimʌ ʌpiooñi iduucai ʌgai mʌstumaasi tʌjai? Cho lienʌ.
10 Poduucai aapimʌ ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ naatuagi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ gʌntʌaanʌi Diuusi, gʌaagai mʌspotʌʌdagi: “Aatʌmʌ ʌpan ducami tomastuma pipiooñi idui aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi viaacatadai isiduñiagi cascʌdʌ” —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai apiaimʌitadai ʌSuusi Jerusaleenamu ʌmapiadʌrʌ ʌrSamaalia dai ajadʌrʌ ʌrGalilea tai ʌgai ʌrana sʌʌli daivusai.
12 Dai aʌcai ʌgai ʌmo ʌmapʌcʌrʌ vai vuidʌrʌ iimʌitadai baivustaama cʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos bai mʌʌcasdʌrʌ guuquiva ʌgai
13 dai ijiña daidʌ icaiti:
—Suusi mamaatʌtuldiadami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Iimivurai dai mʌʌ vuidʌrʌ guuquiva ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai aidʌsi iimʌitadai ʌgai todian duucai duduaadicami vii.
15 Amaasi ʌmaadutai ʌgai mostʌʌ iscadueeyi aa gʌi dai iiñaquitadai siaa duutudaimi Diuusi.
16 Dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai potʌtʌdai: “Diuusiatʌnamʌquidana”, astʌtʌdai. Dai idi cʌʌli ʌrSamaaliʌrʌ oidacamicatadai.
17 Amaasi ʌSuusi pocaiti:
—¿Bais maivʌʌ baivustaama dudueeyi? ¿Siaaco daraaja ʌgaa tuustaama?
18 Mosʌca idi ismaacʌdʌ maitʌrjudíu aa gʌi dai siaa duutuda agai Diuusi —ascaiti ʌSuusi.
19 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Cʌquivañi dai imʌda. Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Taidʌ ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi sʌʌscadʌ ʌgai sigatʌaanʌda agai Diuusi tami oidigi daama, taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌgatʌaanʌdagi Diuusi tami maitʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maasi.
21 Maita povʌcaitiada agai: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “MʌʌcadaJa”; Diuusi catanai gʌnsaagida gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai amaasi potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Aimu istuigaco aapimʌ ipʌliadamu isgatʌaanʌda aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tami tomasi ʌmo tasai dʌmos maiaimu amaasi.
23 Dai aa povʌntʌtʌadamu: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “MʌʌcadaJa”. DʌmosmaitavʌrajioopadaJa, tomali maioidatucuda.
24 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi pomaascamu siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
25 Dʌmosʌʌpʌgaviaaanʌ issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi, daidʌ ʌoodami sivi oidacami gajiaadʌrʌ giñviaamu.

26 Poduucai isducatai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoee, poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ cadivia iñaagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
27 Ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana, dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña
gʌnmaamara ooqui mʌsai ooñtaiña, asta aidʌ uucami sivaa ʌNoee gʌvaarcugʌrʌ tai
sʌʌlicʌdʌ tʌvʌpi duudu tai vʌʌsi ʌoodami coi.
28 Dai poduucai ʌpʌdui ʌʌpʌ aidʌsi oidacatadai ʌLota ʌoodami gacuaadana, dai
gayʌʌdana, dai gasaapʌdaiña dai gaagaraiña, dai gaʌsaiña, daidʌ ivuaadana baabaqui.
29 Dʌmos aidʌsi ii ʌLota Sodoomaiñdʌrʌ taí duudu tai ʌʌmadu asufre tʌvaagiaiñdʌrʌ,
tai vʌʌsi oodami coi.
30 Poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
31 Amaasi isʌmaadutai vaaqui daama daacagi dai tuucavi viaacagi gʌvustuidaga
maitʌaagai istʌvañiagi ʌgai dai vuvaidagi, dai isʌmaadutai dʌjiana aimʌrdagi
maitʌaagai isimiagi ʌgai gʌquiiyamu.
32 Gʌntʌgitovurai Lota ooñigadʌ isducatai muu vaamioma oigʌdatai gʌvustuidaga
tami oidi daama siDiuusi.
33 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai tomali
ʌmo istumaasi maiviaacamu gooquiʌrʌ, dai sioorʌ maitʌtʌgitodagi mosʌcaasi isducatai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai sʌʌlicʌdʌ baigʌʌliadamu.
34 Gʌnaagidiana sai amaasi tucarʌ goocatai abaana vʌʌtʌcamu siDiuusi bʌʌcaimu
ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
35 Dai gooca ooqui ʌmapai gatuaadamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
36 Dai gooca cʌcʌʌli dʌjiana daraajamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu
—astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Moscaʌcai ʌgaa imaasi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ʌpʌduñia agai imaasi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña nunui poduu-
cai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi aagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

18

1 ʌSuusi aagidi ʌoodami ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai aagidi sai gʌaagai ismaiugutai
daanʌdagi Diuusi dai maiiibiocorʌitai.
2 Dai potʌtʌdai:
—ʌmapʌcʌrʌ oidacatadai ʌmo dunucami ismaacʌdʌ maisiaa duutudaitadai Diuusi dai
tomali maivuamʌ ʌliditadai tomaliʌ ʌmaadutaicʌdʌ.
3 Dai amaasi ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo ooqui viuudu, ismaacʌdʌ coco-
dacatadai ʌmai dai aliʌ duudatai aimʌraiña ʌgai ʌdunucami quiidiamu dai potʌtʌdaiña
sabai baiduiñdana ñiooqui ʌsaayudʌ ʌʌmadu.
4 Tʌvʌpi mospovuaadana ʌgai vaidʌ ʌdunucami moscaʌcana. Dʌmos gooquiʌrʌ
povʌʌli: “Tomasi maisiaa duutudai aanʌ Diuusi dai maivuamʌ iñʌlidi tomali
ʌmaadutaicʌdʌ,
5 dʌmos idi ooqui viuudu apiagiñoojotuldi soiñamu aanʌ vai camaididivaitai
giñoojotuldiña vaamioma”, ascaiti ʌdunucami —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai aagai ʌdunucami maicʌʌ tuigacʌdʌ.
7 ¿Isbai maisoiñana Diuusi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ maiugutai
taanʌdagi soiñi? ¿Isbai tʌvʌpicʌdʌ soiñana ʌgai?
8 Aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai gia otoma soiñamu. Dʌmos siʌʌscadʌ diviagi aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami, ¿isbai quiaa tʌʌgimu aanʌ oodami vaavoitudadami tami
oidigi daama?

———

9 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmai cuento chiʌʌquiatai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ siooma cʌʌga
tuutiacami gʌnʌlidi siaa dai soiduucai nʌidi ʌgaa. Dai potʌtʌdai:
10 —Gooca cʌcʌʌli iji ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu dai gamamada agai. Ʌmoco
ʌrfariseocatadai dai ʌgʌmai ʌrvuudamicatadai tumiñsi.
11 Ʌfariseo cʌacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuusiga, aliʌ baigiñʌlidi
aanʌ maitʌrʌpan ducamicatai aa ismaacʌdʌ ʌrʌʌsivogami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami, dai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami aanʌ tomali maitʌrʌpan ducami idi
vuudami tumiñsi.
12 Dai aanʌ maitacueeyi gocuaja ʌmo ʌcaldiʌrʌ, dai aa gʌoidi aanʌ iñsmaacʌdʌ
gamaitʌcʌi”.
13 Dʌmos ʌvuudami tumiñsi baimʌʌcasdʌrʌ vii dai tomali maitʌpʌʌli tomali istaí
nʌnʌaavagi tʌvaagiamu, mosgʌvai gʌmoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ
aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ”, ascaiti ʌvuudami tumiñsi.
14 Aanʌ angʌnaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora gʌquiiyamu caoigʌldicami
soimaascamigadʌ dai ʌgʌmai gia chio. Tomasioorʌ ismaacʌdʌ gʌducʌdʌ
gʌʌliadagi ʌgai maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai sioorʌ maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai
ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

———

15 Dai aa oodami vuapaimi ʌʌpʌ aali siaaco daacatadai ʌSuusi, sai ʌgai taatana. Dʌmos
aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌʌ imaasi, bagaidimi ʌgai ismaacʌdʌ vuaapaimi
ʌaali.
16 Dʌmos ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aanʌ, dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ
ʌpan ducami idi aaliducʌdʌ ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ ajioopai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
17 Aanʌan sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi sioorʌ iimia ʌliada siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌgai gʌaagai
siʌpan ducamica ʌmo ali dai ismaipoducamica ʌgai siaadʌrʌ vaacʌna —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌmamaatʌrdamiga.

———

18 Ʌmaadutai ʌtʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacʌdʌ, ¿tumaasi istutuidi aanʌ siduñiagi dai vʌʌscʌrʌ
oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mosʌca Diuusi cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi
maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrDiuusi. Mosʌʌgi pocaiti aapi ansai aanʌ ʌrcʌʌ tuigacami dai
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
20 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi: “Maitavʌr googosi gʌnducamica,
maitavʌr gacoodada, maitavʌr gaʌʌsiada, maitavʌr yaatagʌda aa, dai siaavʌr duutuada
gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, podu gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi aan aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgidi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
22 Amaasi caʌcai ʌSuusi imaasi potʌtʌdai:
—Dʌmos quiaa viʌʌga ʌmo istumaasi pʌsiduñiagi, gagarañi vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai
oida ʌsoituutuigami ʌtumiñsi, dai poduucai viaacamu aapi vaamioma tʌvaagiʌrʌ. Imiñi
dai poduuñi dai diviacai giñoidatucuda —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi, aliʌ soigʌʌli, aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
24 Dai tʌʌgacai ʌSuusi isaliʌ soigʌʌli ʌgai potʌtʌdai:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isdaivuñiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo
gʌviidacami imiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.
26 Dai ʌgai ismaacʌdʌ caʌ imaasi potʌtʌdai:

—¿Vooriatai istutuidido iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai, gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi tomasioorʌ ismaacʌdʌ viaagi gʌquii, siʌʌpʌ gʌdʌʌdʌ, siʌʌpʌ gʌsusuuculi, siʌʌpʌ gʌooñiga, siʌʌpʌ gʌmaamara iduñia ʌliditai Diuusi aa duiñdadʌ,
30 ʌgai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooquiʌrʌ ʌgʌmai oidigʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu —astʌtʌdai.

———

31 ΛSuusi ʌcovai vaí ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Siviatʌ iimiagi Jerusaleenamu, siaaco gʌaagai isʌpʌduñiagi vʌʌsi istumaasi ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
32 Giñtʌʌgida magai aa sibʌadʌrʌ oidacami, dai giñparunada magai, dai soimaasi ñiooqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada agai.
33 Dai giñgʌicarsa magai, dai gooquiʌrʌ giñmuaamu, dʌmos bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌ tomali ʌmo istumaasi idi maasi, tomali maimaatʌcatadai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi, goovai ʌrʌmo istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai ʌgai ismaatʌ caʌcagi cascʌdʌ.

———

35 Aidʌsidʌ ʌSuusi caaijimitadai Jericooʌrʌ vai voi ugidiana daacatadai ʌmo maiñʌaadami daidʌ gataanʌitadai oidicami.
36 Dai aidʌsi caʌ ʌgai ismui iimʌdan caitimi oodami, ʌmaiñʌaadami gatʌcacai astumaasi ʌpʌduitadai.
37 Mʌtai potʌtʌdai sai amui imʌitadai ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ.
38 Tai ʌgai iiña dai pocaitimi:
—Suusi Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
39 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai apiaiiñacai dai pocaiti:
—Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
40 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai ootoi sioorʌ vuaapagi ami siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌmʌsi caami vuaa taidʌ ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
41 —¿Tumaasi ipʌlidi aapi iñsiʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Nʌaadañi, vaavoitu aapi cascʌdʌ nʌnʌaava —astʌtʌdai ʌSuusi.
43 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌismaacʌdʌ maiñʌaadatadai istui isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ tʌʌ imaasi siaa duutuli Diuusi.

19

———

1 Taidʌ ʌSuusi aayi ami Jericooʌrʌ dai amui daivusquimi ʌgai.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami Zaqueo tʌʌgiducami, dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai tumiñsi vuudami.
3 Daidʌ ʌZaqueo matia ʌliditadai ʌSuusi, dʌmos maitistutuiditadai istʌgiagi aliʌ maitʌcavacatadai ʌZaqueo cascʌdʌ dai oodami aliʌ muiducatadai.

4 Vai ʌgai maitʌtʌgaitadai isducatai matiagi dai amaasi baitʌqui mʌʌ dai tʌsai ʌmo uusi
tʌcavacamiʌrʌ voiyʌrʌ siaaco viaacatadai ʌSuusi isdaivuñiagi.
5 Dai aidʌsi amui daivusquimi ʌSuusi tʌcavi nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
—Zaqueo otoma itʌvañi boodʌrʌ sivi anviaa aanʌ isgʌquiiyʌrʌ giñuuliñagi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌZaqueo otoma tʌvai, dai baigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgi ʌgai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai ñiooquidimi ʌSuusi dai pocaitimi saidʌ
ʌSuusi ʌmo soimaasi ivuaadami quiidiʌrʌ gʌuuli.
8 Amaasi ʌZaqueo cʌquiva dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Dañi, mamaatʌtuldiadami oidamu aanʌ ʌsoituutuigami taajucami vʌʌsi
giñvustuidaga iñsmaacʌdʌ viaa dai iñsiʌmaadutai ʌʌsi aanʌ vuiirumadacai aa noragidamu
aanʌ asta macovaco vaamioma ismaacʌdʌ ʌʌsi aanʌ —astʌtʌdai ʌZaqueo.
9 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Idi cʌʌli cavaavoitu Diuusi isduucai vaavoitu aduñdʌ Avraañicaru cascʌdʌ siviat aayi
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai idi quiiyʌrʌ.
10 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divia dai gaaga iñagai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida
iñagai soimaasi ivuaadami ʌgai ʌrsibʌiimiadʌ Diuusi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai camiaanai daacatadai ʌgai Jerusaleena daidʌ ʌoodami povʌnʌliditadai iscao-
toma gatʌaanʌda agai Diuusi oidi daama cascʌdʌ aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌoodami
ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi, ʌgai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ,
12 dai potʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai vʌʌsi ʌaaduñdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicatadai
daidʌ ʌrgʌnviipidacamicatadai. Dai mʌʌcasi ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ mʌsiaaco daasa
agaitadai raí dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia agaitadai.
13 Dai maiquiaa imʌcai vaí baivustaama gʌpipiooñiga dai vʌʌscatai ʌʌmadutai maa
tumiñsi dai potʌtʌdai: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta siʌʌscadʌ divia aanʌ”, astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌgʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami aliʌ cʌʌdaitadai dai imʌcai ʌgai tai ʌgaa
gooquiamu ootoi chiʌʌqui cʌcʌʌli sai potʌʌdana: “Maitatʌta ipʌlidi aatʌmʌ isaapi
ʌrgʌrtʌaanʌdamicagi”, astʌtʌdai.
15 Mʌtai vʌʌscʌrʌ daí ʌgai gatʌaanʌdami duucai tai ʌpamu nora. Amaasi aʌcai
gʌquiiyʌrʌ vaí ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ vii ʌgai tumiñsi dai maatʌca agai sʌʌjʌqui
gamaitʌ ʌʌmadutai.
16 Ʌʌʌpʌgadadʌ divia dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ baivustaamaojo
vaamioma”, astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Cʌʌgaduava aapiapʌ ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga
idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌdaasamu aanʌ caigi pai tʌaanʌda baivustaama quiiqui”,
astʌtʌdai.
18 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ taamojo
vaamioma”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Aapi ʌrcaigicamu ʌʌpʌ dai tʌaanʌdamu
taama quiiqui”, astʌtʌdai.
20 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, tanai daja gʌtumiñsiga
giñpañiitugʌrʌ vuraca aanʌ dai baidasaca.
21 Gʌʌʌbʌñi aanʌ. Maatʌ aanʌ isaliʌ oomaliga aapi cascʌdʌ. Dai maita aata vueeyi dai
vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi, dai aa gʌʌsituldi pai aapi mosvuuyi yoovisicami”, astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌraí potʌtʌdai: “Aapiapʌ ʌrʌmo piooñi maicʌʌ tuigacami. Gʌñiooquicʌdʌ
maatʌ aanʌ isaapi ʌrgʌduñi dai maicʌʌ dui. Iscamaatʌcatadai aapi siaanʌ ʌroomaligami
dai ismaitaaata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi dai isaa giñʌsituldi dai isaanʌ
mosvuuyi yoovisicami.

23 Camaatʌcatadai aapi ¿tuipʌsi maitamaa gotumiñsi sibʌacoga mʌsiaaco
gamaitʌmudai vaamioma ʌtumiñsicʌdʌ simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai?” astʌtʌdai
aamudʌ.
24 Amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami daraajatadai: “BʌivurAi gotumiñsi dai
maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama”, astʌtʌdai ʌraí.
25 Tai ʌgai potʌtʌdai: “GʌraAmu, ʌgai caviaa baivustaama”, astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “AanʌangʌnaAgidi sai ismaacʌdʌ viaa vaamioma
gʌmaacai dai ismaacʌdʌ maiviaa gʌvoopoidi tomasi ʌlaachi ismaacʌdʌ viaaca ʌgai.
27 Dai ʌoodami ismaacʌdʌ giñvui vʌʌtʌ dai maitipʌliditadai isiʌrtʌaanʌdamica aanʌ,
vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astʌtʌdai ʌraí gʌpipiooñiga.

———

28 Dai amaasi caaagacai ʌSuusi imaasi ʌpamu apiaimʌitadai Jerusaleenamu.
29 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌSuusi BetapagiʌrʌdaiBetaaniʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco
OliivositʌʌgiduʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
30 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ miaaga tabiaadʌrʌ dai aʌcai tʌʌgimu
aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami ismaacʌdʌ tomali ʌmaadutai maiquiaa dadaʌjʌi vʌrai
uupana dai vuaapa.
31 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisi uupasai vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito
—astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
32 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai tʌʌ vʌʌsi isducatai aagidi ʌSuusi.
33 Dai aidʌsi uupasaitadai ʌgai ʌasñiitu taidʌ ʌsoigacami tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi uupasai goasñiitu? —astʌtʌdai.
34 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Ʌmamaatʌtuldiadami tʌgito cascʌdʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi bʌidacai ʌgai ʌasñiitu ʌSuusi, dai asñiitu daama darai gʌnsosua dai daama
daí ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi asñiitu daama imʌitadai ʌSuusi ʌoodami voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosua.
37 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai coidama gʌʌsʌcʌrʌ ʌOliivosi giidiaiñdʌrʌ, vai vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai iiñaquimi baigʌnʌliatugaitai dai siaa duutudaimi
Diuusivʌʌsiʌismaacʌdʌ gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌtadai ʌgai.
38 Dai pocaitimi:
—Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
Vʌʌscataigʌniibʌstacan tada tʌvaagiʌrʌ aatʌmʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi —ascaitimi
ʌvaavoitudadami.
39 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ʌoodami saagida daraajatadai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami bagaidañi gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
40 DʌmosʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—AanʌangʌnaAgidi sai isidi maiiiñacadagi sʌʌlicʌdʌ goojoodai iiñacadamu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
41 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌgai Jerusaleenʌrʌdaitʌʌgacai Jerusaleena ʌSuusi sosua
ʌoidacamicʌdʌ
42 dai pocaiti:
—Gia ipʌlidi aanʌ issivi maatʌ caʌcagi gooidacami isducatai istutuidi isgʌniibʌstacan
tadacagi dʌmos maitistutuidi goovai ismaatʌ caʌcagi.
43 Aimu istuigaco sicolimagi sasaayudʌ dai sicoli curartamu, dai vʌʌsi aipadʌrʌ
cocodamu,
44 vʌʌsi dʌvʌʌrapi suuligamu dai coodamu dai vʌʌsi Jerusaleenʌrʌmaiviimutomali
ʌmo odai ʌmai daama. Aidʌsidivijiaanʌismaacʌdʌ ʌrDiuusi tai maitiñmiaadʌgi gooida-
cami cascʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.

———
45 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai vuvaitu ismaacʌdʌ ami gagaa-
garaitadai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdaitadai,
46 dai potʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Giñquiiavʌr mamadaragai vʌʌtarʌ”. Mai aapimʌ
tʌjogadʌ ʌʌsivogami duucai nʌidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
47 ΛSuusi vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu,
dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ judidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Di-
uusi sʌʌlicamigadʌ, dai ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌoodami gaagaitadai isducatai
muaagi ʌSuusi.
48 Dʌmos vʌʌsi ʌoodami cʌʌga gʌntʌgito caʌcatadai iscaiti ʌSuusi cascʌdʌ
maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai muaagi.

20

———
1 Λmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daacatadai ʌSuusi dai mamaatʌtulditadai
ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai, tai ami dada
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, ʌʌmadu aa baitʌguucacami,
2 dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Gʌraagidañi, ¿tuma sʌʌlicamicʌdʌ pomaasi ivueeyi aapi? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami?
—astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi vʌrai giñaagida:
4 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dʌmos vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ʌʌgi aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti:
—¿Istʌʌdamu aatʌmʌ? Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai otoma gʌraa noragi-
damu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tuimʌsi maivaavoitu?”
6 Dai ispotʌʌda aatʌmʌ sai oodami ootoi, vʌʌscatai gooodami gʌrcoodian
tada ojoodaicʌdʌ, vʌʌscatai goovai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti ʌbaitʌguucacami.
7 Dai amaasi aa noragi ʌgai ʌSuusi dai potʌtʌdai sai maimaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana
sai gavapaconana.
8 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Tomali aanʌan maitʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ imaasi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———
9 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami, dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai
potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai gooquiʌrʌ taaju-
camicʌdʌ maa ʌgai aa oodami gʌʌʌsi dai ii abiaadʌrʌ sibʌaco dai tʌvʌpi daja.
10 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ʌgai ootoi ʌmoco gʌpiooñiga sai taanʌna ʌgai ʌoodami
ʌyoovi siʌʌsi aʌʌcatadai, dʌmos ʌoodami gʌicacarai dai soi doodai dai ootoi maimaaca-
cai istumaasi.
11 Amaasi ʌtuidacami ootoi ʌmai piooñi, mʌtai ʌgai ʌʌpʌ aliʌ soimaasi ñiooqui aagidi
dai gʌicacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi ʌgai.
12 Daidʌ ʌtuidacami ootoi ʌmai, dʌmos ʌoodami aliʌ soi doodai ʌgai ʌʌpʌ dai aadaji.
13 Dai cagooquiʌrʌ pocaiti ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai: “¿Isducatai iduuñimu aanʌ? Ooto-
samu aanʌ giñmara tomasi aliʌ oigʌdai aanʌ, siaadʌrʌ maisiaa duutudadan tadacana
ʌgai siuu duucu tʌgiagi”, ascaiti ʌcʌʌli.

14 Dʌmos aidʌsidʌ ʌaata vuaadami tʌʌ gʌamo maradʌ aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti: “Idi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrtuidacamica agai oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌaata vuaadami.
15 Dai amaasi vuusaitu ami dʌjiaiñdʌrʌ dai muaa. Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami dai potʌtʌdai:
—¿Isduuñimu ʌdʌvʌʌrai tuidacami ʌaata vuaadami?
16 Divimu ʌgai dai coodimu dai maaquimu ʌdʌvʌʌrai aa oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.
Moscaʌcai ʌgai imaasi maí isʌgai aagadamʌ ʌlidi ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌgai:
—Diuusi maidagitona ispovʌ duñiagi —ascaiti.
17 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌava dai potʌtʌdai:
—¿Tʌiya ʌlidi idʌ goovio ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti?:
Ʌodai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌbaabaquitadami sivi ʌgai ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai ʌvaaqui vʌʌtarʌ.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
18 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ utuvagi ʌodiʌrʌ moslalachi daivamu, dai isʌodai daama gʌsiagi ʌmai ʌgai mosʌtuisamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ judidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ipʌliditadai isaidʌ otoma bʌjiagi ʌSuusi, cʌʌga maatʌcatadai ʌgai isʌgai vʌʌtarʌ aagaitadai ʌSuusi ʌcuento cascʌdʌ, dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami.
20 Dai amaasi ootoi sioorʌ soobidacagi vai ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi, dai gaagai isducatai aagagi ʌSuusi ʌmo istumaasi istumaasi vui caatʌcagi ʌdudunucami vai poduucai tʌʌgida ʌgai ʌdudunucami.
21 Cascʌdʌ tʌcacai ʌgai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai ismaacʌdʌ gaaagidi aapi dai gamamaatʌtuldi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami siʌrsoitutuigami ʌʌpʌ, mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
22 Gʌraagidañi, ¿cʌʌgaisi tʌsaa namʌʌquiadagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami romano cho sio? —astʌtʌdai.
23 Dʌmos ʌSuusi maatʌ tʌʌ isʌgai vuiirumada ʌliditadai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi giñvuiirumada ʌlidi aapimʌ?
24 Giñtʌʌgidavurai aapimʌ ʌmo tumiñsi. ¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaradʌ tumiñsiʌrʌ daja? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami moodʌ dai tʌʌtʌaragadʌava —astʌtʌdai.
25 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maacavurai ʌgʌʌ baitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ dai maacavurai Diuusi istumaasi ʌrDiuusi tuidadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Tai ʌgai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi baiyoma maitʌʌ ʌgai isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai isducatai ñiioocai ʌSuusi dai cascʌdʌ maiñioocacai vii.

———

27 Dai gooquiʌrʌ iji ʌʌmoco ʌsaduseo siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
28 —Mamaatʌtuldiadami, ʌMoseesacaru oojisicami gʌrvii vai pocaiti sai ismuquiagi ʌmo cʌʌli dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidʌ ʌsucuulidʌ ʌcʌʌli gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maamatagi abaana ʌsiʌʌgidʌ vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ muu.
29 Dai ʌmo imidagai oidacatadai cuvaracami ʌmo siʌʌgʌmʌ, ʌʌpʌgadadʌ ooñigai dʌmos muu maiquiaa maamatacai.
30 Amaasi ʌgooquiʌrdadʌ vʌʌna ʌviuudu, dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai.

31 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui, dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai,
vʌʌ cuvaracami podui dai vʌʌsi coi maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
32 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
33 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, ¿ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi
ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di? —astʌtʌdai ʌsaduseo.
34 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Tami oidigi daama cʌcʌʌli dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.
35 Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ Diuusi maaquiagi oigaragai isiimiagi tʌvaagiamu caduduaa-
cacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca maitʌcuucuntai tomali maitʌmamacai gʌnmaamara
cuucuntaragai vʌʌtarʌ,
36 mʌʌca camaitʌcooyi cascʌdʌ. Moscaduduaacacai ʌgai ʌpan ducamica agai Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ.
37 Moseesa ʌʌpʌ gʌrmamaatʌtuldi sai duduaacarʌi coidadʌ siaaco gʌaagai ʌali uusi
ismaacʌdʌrʌ mʌi taí daidʌ ʌuusi maimʌi ami gʌaagai ʌʌpʌ sai Diuusi ʌrAvraañicaru dai
Isaacaru dai Jacocaru Diuusigadʌ.
38 DʌmosDiuusi maitʌrDiuusigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌDiaavora ʌʌmadu ajioopai coocai,
baiyoma ʌrDiuusigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌgai ʌʌmadu ajioopai —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ potʌtʌdai:
—Cʌʌgaaagaiaapimamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
40 Dai camaitʌpʌnʌʌli isvaamioma tʌcacagi.

———

41 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Ducatai pocaiti aapimʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavi maradʌ?
42 Vaidʌ ʌDavi aduucai ooja Salmosi liivrugadʌrʌ:
ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Gʌmaaquimuaanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
43 Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌ”.
44 ¿DʌmosducataiistutuidiʌCristo siʌrmaradʌcagi ʌDavi vai ʌʌgi ʌDavi
giñtʌaanʌdamiga aagai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Vʌʌsiʌoodamicaʌcatadaiaidʌsi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
46 —Cʌʌgavʌrgʌntʌtʌgitoca aapimʌ. Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada goma-
maatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Goovai oojoidi iscʌcʌʌgaducami yuucustadagi,
dai ipʌlidiña mʌscocoanadagi gʌnvapaanamu dai viaatuldiadagi cacaayana, dai
cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ oojoidi isdadarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai
siaaco gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ oojoidi isdadarʌdagi ʌʌpʌ.
47 Dai ʌʌsidiña goovai ʌʌpʌ ʌvipiuudu baabaquidʌ dai tʌvʌpi gamamadaiña sai nʌidiña
ʌoodami. Goovai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai
ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

21

———

1 Dai ʌSuusi tʌʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌgʌnviipidacʌdʌ ismaacʌdʌ tueeyi tu-
miñsi cajojooñiʌrʌ ismaacʌdʌrʌ gʌʌmpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ.
2 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami ismaacʌdʌ ami cajooñiʌrʌ darai goo sintaavu,
3 tai potʌi ʌSuusi:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isvʌʌscatai.
4 Vʌʌscataigogaadaraiismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui soitigamicatai
modaí vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istuucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

5 Dai ʌʌmadutai aagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ judidíu dai pocaiti sai aliʌ sigia maasi
ʌquiuupai ʌojoodaicʌdʌ sigia maascamicʌdʌ dai aa ʌmamaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aa ami
darai sai sigia maascana ʌquiuupaigadʌ judidíu. Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
6 —Aimu siʌʌscadʌ vʌʌsi idi mʌsmaacʌdʌ nʌidi aapimʌ vʌʌsi siaa gʌduuñimu, dai
maiviimu tomali ojoodai goocua daama —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿vʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai imaasi? ¿Ducatai maatʌmu aatʌmʌ
isimaasi casiʌpʌduñia agai? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Gʌntʌgitovʌr nʌijada, dai maitavʌr gʌndagito mʌsgʌnvupuiirumadadagi, dadiava
agai muidutai giñtʌʌtʌaaragacʌdʌ dai pocaitiadamu ʌgai: "Aanʌ anʌrʌCristo", dai
"Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi". Dʌmos maitavʌr oidatucuda.
9 Dai mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi muiyapʌrʌ cocoodi, maitavʌr duduaadicuda gomaasi
daivuñia agai ʌʌpʌga, dʌmos maiquiaa aayi cugatʌrʌ tasʌrʌ.
10 Dai bodʌrʌ apiaaatagidimi vaamioma dai potʌtʌdai:
—Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoaadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
11 Dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai
coocodagai aipacoga, dai tʌvaagiʌrʌ duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana
maasi gʌgʌrducami maascamu ʌʌpʌ.
12 Dʌmos ʌʌpʌga gʌnsasaayu gʌnvuimu dai soimaasi gʌntaatatuldamu, dai vaama
gʌntuutusada agai ʌgai ʌtʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ gatʌaanʌi quiquiu-
upaigadʌrʌ judidíu, dai gʌnmaamaisapada agai dai vaama gʌntutusada agai ʌraraí
vuidʌrʌ dai moomoyi vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ.
13 Amaasi tuigaco istutiaadamu aapimʌ isaagadagi ʌgai vuitapi isvaavoitudai aapimʌ
istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.
14 Dai maibai vuaada ʌʌquiasdʌrʌ isducatai aa noragidagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ
gʌnsusuuligadagi.
15 Aanʌ gʌnmaaquimu maatʌdagai dai ñiooqui isducatai gʌnsoiña aapimʌ dai poduu-
cai gʌnsasaayu maiviaacamu isducatai gʌnaa noragidagi tomali maitʌnvui ñioocadamu.
16 Dai asta gʌndʌʌdʌ dai gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dai gʌnaaduñi aagiada agai
gʌnsasaayu mʌsiaaco daraaja aapimʌ. Dai gʌncooditudamu aapimʌ ʌʌmadutai.
17 Dai vʌʌsi oidacami gʌncʌʌdadamu giñvaavoitudaitai aapimʌ,
18 dʌmos maisibʌ imimu tomali ʌmo cuupai gʌnmooaiñdʌrʌ.
19 Dʌmos aapimʌ apiavaavoitudadamu dai mʌsiʌʌscadʌ dʌgavuñiagi vʌʌsi gosoimaa
taataragai gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
20 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleenʌrʌ, maatʌcamu aapimʌ
iscaotoma vʌʌsi siaa gʌduuñimu.
21 Amaasi ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai sioorʌ
Jerusaleenʌrʌ daraajagi gʌaagai isvuvaaquiagi abiaadʌrʌ, dai sioorʌ dʌjiaadana
ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu.
22 Amaasi ʌgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌjudidíu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌcagi Diuusi. Poduucai ʌpʌduñia agai ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
23 Siʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ amaasi noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali
siisiʌdami aliʌ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi
gʌʌgʌvituldaragai idi oodami Jerusaleenʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
24 Ʌʌmoco coimu cocodiʌrʌ, dai aa sibʌadʌrʌ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai
vuucaimu. Dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gatʌaanʌda agai Jerusaleenʌrʌ asta siʌʌscadʌ
uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

———

25 Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiʌrʌ dai masaadiʌrʌ dai sisiaavugiʌrʌ, dai
tami oidigi daama vʌʌsi oidacami maitʌtʌgadamu isducatai gʌntʌtʌgitodagi aliʌ dudu-
aadicudamu ʌgai aliʌ sigal caititai ʌgʌʌ suudagi.
26 Ʌoodami susuiiquitʌrdamu duduaadicuitai dai tʌtʌgitoitai istumaasiʌrʌ istumaasi
daivuñia agai oidigi daama, asta tʌvaagi gigivucudamu.
27 Dai amaasi giñtʌʌgimu aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami iñsiboodʌrʌ
imʌdamu ʌmo icomai saagida guvucadagaicʌdʌ dai sʌʌlicʌdʌ dadadaquidatai.
28 Siʌʌscadʌ casi ʌpʌvuiidagi imaasi vʌrai taí nʌnʌnda moscamiaadʌidatai mʌstuigadʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Dai aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Nʌidavurai goiigosi siʌpʌ tomastuma ʌmai uusi.
30 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscaiipoidagi aagadʌ, aapimʌ camaatʌcana iscamiaadimi
toiñdagai.
31 Dai poduuquiavʌr maatʌca ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi gomaasi vʌrai maatʌca
iscamiaadimi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi tami oidi daama.
32 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi imaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai idi oodami.
33 Tʌvaagi ʌʌmadu oidigi ugitimu, dʌmos ismaacʌdʌ aagai aanʌ goovai gia ʌpʌduñia
agai.
34-35 Todian duucai aimu Diuusi ʌpan duucai isduucai gʌcucuupai ʌmo trampa dai
vʌʌsi oidi daama oidacami maatʌmu imaasi, cascʌdʌ gʌntʌgitovʌr nʌijada dai maiga-
jiaadʌrʌ vipiaada Diuusi mosgayʌʌdatai dai tʌtʌgitoitai istumaasi oidaga oidi daama.
36 Baigavʌr ʌnduca aapimʌ tudu, dai tomastuigaco avʌr gamamadada dai poduucai
istuidimi aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduñia
agai, dai poduucai istuidimu isgiñvuidʌrʌ guuquivagi aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
37 ʌSuusi gamamaatʌtuldiña tasʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai tucarʌ aimʌraiña
dai giidiana cocosʌiña siaaco Oliivosi tʌʌgidu.
38 Dai vʌʌsi ʌoodami ʌʌqui quiamoco ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daivʌiña caʌca
ʌliditai istumaasi aagidiña ʌSuusi.

22

———

1 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
2 Vaidʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ gaagaitadai isducatai muaagi ʌSuusi, dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌgai
ʌoodami.
3 Tai amaasi ʌDiaavora vaa ʌUudasiʌrʌ, mʌsmaacʌdʌ Iscaliote aagaiña ʌʌpʌ, ʌgai
ʌrʌmoco ʌbaivustaama dan gooca ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi ojootosadʌ.
4 Daidʌ ʌUudasi nʌidamu ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu san-
daaru ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru dai ʌʌmadu gaaataga
dai aagidi isducatai istutuiditadai ʌgai istʌʌgidagi ʌSuusi.
5 Tai ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai maquia agai tumiñsi,
6 taidʌ ʌUudasi bai aa dai gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi siʌʌscadʌ maiti-
ipucagi aa oodami.

———

7 Tai amaasi aayi ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai aidʌ coodaiña ʌjudidíu cañiiru dai dadasdiña Diuusi.
8 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana, dai potʌtʌdai:
—Iimivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ipʌlidi aapi tʌsbai duñiagi? —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mʌsiuu duucu ajiagi ʌquiiquiʌrʌ, tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida siaaco vaquia ʌgai.
11 Dai tʌcacavurai ʌquiʌʌcami saaco cʌʌca ʌtuucavi siaaco gaugia iñagai aanʌ idi siaa duudagʌrʌ ʌʌmadu aapimʌ.
12 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviacoga cabai duñisicami vʌrai ami bai duuñi cuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tai ʌgai iji dai tʌʌ vʌʌsiaʌcatai isducatai aagidi ʌSuusi, dai bai dui ʌcuaadagai siaa duudagai vʌʌtarʌ.
14 Dai caaʌcai ugidagai, taidʌ ʌSuusi meesa vuidʌrʌ daiva ʌʌmadu gʌojootosa.
15 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌojootosa:
—Gia ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌʌmadu gaugiagi idi siaa duudagʌrʌ maiquiaa muucucai.
16 Aanʌ angʌnaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai asta siʌʌscadʌ idui Diuusi vʌʌsi istumaasi iduñia agai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai ʌgai dai gatʌaanʌda tami oidigi daama.
17 Amaasi bʌi ʌmo tucayu uuvasi varaagadʌ dai gamamagi dai gooquiʌrʌ maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai avʌr ii idi tucayuaiñdʌrʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi ansai camaitayʌʌda iñagai uuvasi varaagadʌ asta siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.
19 Dai gooquiʌrʌ bʌi ʌpaana dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa gʌmamaatʌrdamiga, daidʌ itʌtʌdai:
—Idiav ʌrʌpan ducami giñtuucuga mʌsmaacʌdʌ gatʌʌgida agai mʌsai muaana mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Poduuquiavʌr ivuaada daidʌ giñtʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Dai cauugitocai ʌSuusi bʌi ʌtucayu dai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Idi uuvasi varaagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagadamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosda agai ʌoodami.
21 Dʌmos sivi gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai ʌdudunucami tami meesa daama caatʌ novidʌ giñʌpan duucai.
22 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cabʌʌcaiti govoi ismaacʌdʌ gʌaa ʌʌqui abiaadʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌntʌcacaimi soorʌ ʌgai dai gatʌʌgida agai.

———

24 Amaasi ʌmamaatʌrdami ʌʌgi gʌnvupui ñíñio aagaitai sai ismaacʌdʌ vaamioma ʌrtʌaanʌdamica agai siʌʌscadʌ iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacamigadʌ gʌpipiooñiga duucai nʌidiña ʌoodami, dai ʌgai aadʌrʌ ipʌlidi mʌscʌʌga tuutiacami duucai nʌijadagi.
26 Dʌmos aapimʌ maitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi, baiyoma ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai isvaamioma gʌʌli gʌvuaadagi dai piooñi duucai.
27 ¿Maacʌdʌ ʌrvaamioma tʌaanʌdami ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daja ismaacʌdʌ gabiaajai sio? ¿Maitasi ʌrvaavoio sai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daja? Dʌmos aanʌ gʌnsaagida daja ʌmo piooñi duucai.
28 Aapimʌ vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daraajana aidʌsi soimaa taatamaiña aanʌ.

29 Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquia iñagai ʌmo sʌʌlicami poduucai isduucai giñooca giñmaa aanʌ.
30 Dai aapimʌ giñʌʌmadu gacuaadamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌda iñagai aanʌ dai giñsoiña tʌaanʌdamu aapimʌ Diuusi maamaradʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

31 Amaasi potʌi ʌʌpʌ ʌSuusi:
—Simuñi, Simuñi, ʌDiaavora taí oigaragai Diuusi isgʌduiñdagi mui naana maasi soimaascami mʌsai camaitiñvaavoitudaiña.
32 Dʌmos aanʌ daanʌi Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vai maivʌʌsi ugitʌna gʌnvaavoidaraga, dai siʌʌscadʌ ʌpamu cʌʌga giñvaavoituda aapi pai soiña gʌaaduñi vai vaamioma cʌʌga giñvaavoitudana —astʌtʌdai.
33 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, baigan giñduu isgʌoidagi maisacaruamu dai asta muquiaagi gʌʌʌmadu —astʌtʌdai Simuñi.
34 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Piiduru, sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi maiquiaa cuujuicai tacucu pʌaapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aidʌsidʌ gʌnootoi aanʌ maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaicʌdʌ ¿isbai viʌʌgacatadai aapimʌ istumaasi? —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.
36 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Sivi angʌnaagidi sai sioorʌ viaacagi moraali gʌaagai isbʌʌ aimʌrdagi, dai tumiñsi darasacarui ʌʌpʌ, dai sioorʌ maiviaacagi maastai vai gagarana ʌmoco gʌvaasaraga dai savʌdana.
37 Aanʌ angʌnaagidi sai gʌaagai siʌpʌduñiagi isducatai ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti: “Soi duucai mʌnʌijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gʌaagai siʌpʌduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
38 Tai ʌgai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tami vʌʌtʌ gooca mamaastai —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Cascʌdʌ —astʌtʌdai.

———

39 Amaasi ʌSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poduucai isduucai ivuaadana ʌgai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oí.
40 Amaasi aʌcai ami giidiʌrʌ, taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai ii maisi mʌʌcasi ʌpan ʌʌ mʌʌcasi siʌʌsi vuupai ʌmoco ʌmo odai, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamada agai.
42 Dai aduucai gamamagi:
—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aanʌ poduucai isducatai ʌpʌduñia agai dʌmos vaidʌ ʌpʌduuna pʌsducatai aapi ipʌliadagi. Dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌliadagi —asduucai gamamagi ʌSuusi.
43 Tai amaasi vuitapi gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.

44 Dai aliʌ soimaa taatacatai vaamioma daanʌi Diuusi dai vaajurdadʌ ʌpan duucai ootai ʌʌrai dai dʌvʌʌrapi gʌʌsʌi.
45 Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai cʌquiva dai ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ dai coocosʌcami tʌʌ, gamaitʌ soiʌliaragai cascʌdʌ.
46 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi coocosʌ? Vaapaigivurai, dai daanʌda Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.

———

47 Dai quiaa ñiooquiditadai ʌSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacʌdʌ Uudasi tʌʌgiducatadai ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamiaiñdʌrʌ, ʌgai baitʌqui imʌitadai ʌoodami, dai miaadʌrʌ cʌquiva dai usupiga agai ʌSuusi.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Uudasi, ʌmo ¿usupigaicʌdʌ pʌsgiñtʌʌgida agai aapi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —astʌtʌdai.
49 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai ʌSuusi dai nʌiditai istumaasi iduñia agaitadai ʌgai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿vuidʌrʌ tʌssuuligʌna mamaastaicʌdʌ? —astʌtʌdai.
50 Dai ʌmaadutai ʌgai iquitʌ sʌʌlisia padʌrʌ naacadʌ ʌpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu.
51 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Dagitovurai casia cʌʌgadu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi mostaata ʌpiooñi naacadʌ tai dueeyi.
52 Dai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami judidíu ʌgai ismaacʌdʌ dada dai bʌʌquia agai:
—¿Ducatai dada aapimʌ mamaastaicʌdʌ dai uusicʌdʌ ducami iñsaanʌr ʌmo ʌʌsivogamicagi?
53 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ vʌʌs tasai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali maitiñtaata aapimʌ, dʌmos sivi casigʌnajʌga aapimʌ tucagi ʌrDiaavora aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Tai amaasi ʌgai maisapicami bʌi ʌSuusi, dai bʌʌcai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali quiidiamu, vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oidi.
55 Tai aa ami tuisiqui ʌraana ganai, dai taicovai daraiva, taidʌ ʌPiiduru saagida daiva ʌʌpʌ.
56 Tai amaasi ʌmo cusñiiru tʌʌgacai istaicovai daacatadai ʌgai, gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
57 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto, daidʌ itʌtʌdai:
—Maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai ʌPiiduru.
58 Tai gooquiʌrioma, ʌmai cʌʌli tʌʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌmoco gomaisapicʌdʌ aduñdʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Cho, maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai.
59 Tai bo laascʌdʌ ʌmai itʌi:
—Sʌʌlicʌdʌ idi cʌʌli ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ ʌʌpʌ daidʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
60 Taidʌ ʌPiiduru itʌi:
—Cho, aanʌ tomali maimaatʌ mʌsioorʌ aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai cuujui tacucu.

61 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌPiiduru, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istumaasi aagidi
ʌmamaatʌtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu ʌgai vaicojo ʌstua agaitadai is-
maatʌ ʌSuusi.
62 Taidʌ ʌPiiduru vuusai abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

———

63 Daidʌ ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi parunai dai saasarai tuucugadʌ.
64 Dai iiña vuupuidʌ dai vuivasana gʌvai, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌñi toorʌ gʌgʌʌgʌ? —astʌtʌdai.
65 Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

———

66 Dai aidʌsi casi ʌrtasʌrʌcatadai, gʌnʌmpagi ʌjudidíu sonʌrʌ guucacamigadʌ, ʌʌmadu
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, mʌtai vaan cʌi ʌSuusi dudunucami vuidʌrʌ mʌtai ami tʌcacai, daidʌ
itʌtʌdai:
67 —¿Gʌraagidañi povai pʌscaiti aapi pʌsaidʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuu-
saitu pʌsai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ispovʌntʌʌda aanʌ sai ʌjʌ, siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
68 Dai isgʌntʌcaca aanʌ ʌmo istumaasi siaadʌrʌ giñaa noragidana aapimʌ tomali
maitiñdagituan taada aapimʌ.
69 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caotoma imimu Diuusi ʌʌmadu dai
ʌʌmadu gatʌaanʌda iñagai, ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai
—astʌtʌdai ʌSuusi.
70 Tai amaasi vʌʌscatai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia aapi ʌrDiuusi maradʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai mʌsduucai aagai aapimʌ —astʌtʌdai.
71 Tai ʌgai itʌi:
—¿Tuisidʌ nʌnʌracana aatʌmʌ vaamioma nʌijadami cacaʌcatai isʌʌgi gʌtʌñicʌdʌ
gʌraagidi goovai? —ascaiti ʌbaitʌguucacami.

23

———

1 Amaasi vʌʌscatai ʌbaitʌguucacami bʌʌcai ʌSuusi dai Pilaato vuidʌrʌ cʌi.
2 Dai ami gʌpiʌrʌ vuupaimi daidʌ icaiti:
—Tʌʌ aatʌmʌ idi cʌʌli vai sisioquitudai gʌraaduñi daidʌ icaiti sai maitʌaagai tʌsaa
namʌquiadagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami romano, daidʌ icaiti ʌʌpʌ sai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo
goovai ismaacʌdʌ ʌrraí ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌjudidíu raígadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ poduuquiava pʌsducatai aagai aapi —astʌtʌdai.
4 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌoodami:
—Maitantʌtʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami idi cʌʌliʌrʌ —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌrʌ aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Goovai sisioquitudai vʌʌsi Judeeʌrʌ oidacami gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ,
Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaaga goovai dai asta tami —astʌtʌdai.

———

6 Dai aidʌsi caʌ ʌPilaato imaasi gatʌcacai sabaigʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌcʌʌli.
7 Dai aidʌmʌsi aagidi sai ʌjʌ, tai ʌgai ootosi ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdamicatadai
Galileeʌrʌ dʌmos aidʌ Jerusaleenʌrʌ daacatadai ʌgai.

8 Taidʌ ʌEroodʌsi aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ nʌida ʌliditadai
ʌgai cajioomacatadai ʌgai dai nʌida ʌlidiña isivuaada ʌgai ʌmo istumaasi gʌgʌrducami.
9 Daidʌ ʌEroodʌsi naana maasi tʌcacai, dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo
istumaasi.
10 Dai ami daraajatadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌgai aliʌ goguama gʌpiʌrʌ vuupai.
11 Amaasi ʌEroodʌsi ʌʌmadu ʌsandaarugadʌ soi duucai nʌidi ʌSuusi, dai mosparunda
ʌlidi ʌgai dai cʌʌga dadapacami aadi yuucusi ʌmo raí duucai. Amaasi ʌEroodʌsi ootosi
ʌpamu ʌPilaato.
12 Dai aidʌ tasʌrʌ gʌnaaduñta ʌPilaato ʌʌmadu ʌEroodʌsi ʌʌquioma
ʌrgʌnsasaayumʌcatadai ʌgai.

———

13 Amaasi ʌPilaato ʌmpagi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami
ʌʌmadu ʌoodami,
14 daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ mʌtaiñvuaapi idi cʌʌli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aanʌ
catʌcacai aapimʌ gʌnvuitapi dai canʌidi aapimʌ iñsmaitʌtʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌrʌ
caatʌcagi goovai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai aapimʌ.
15 Tomali ʌEroodʌsi baiyoma ʌpamu gʌrootosi ʌgai canʌidi aapimʌ ismaitʌristuma
ducami goovai tomali maiviaa aatʌmʌ istuisidʌ muaagi.
16 Mossoimaa taatatuldamu aanʌ dai gooquiʌrʌ dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
17 Pilaato aidʌ siaa duudagʌrʌ viaacatadai isdagitoldagi ʌoodami ʌmaadutai
ʌmaamaisapicʌdʌ poduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi cascʌdʌ.
18 Tai vʌʌsi ʌoodami ʌmapai ijiña dai pocaiti:
—Vaidacaivurai goovai dai muaa dai dagito Baraavási —ascaiti ʌoodami.
19 Baraavási ʌmpagi oodami dai cocotuli ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu daidʌ
ʌrgamuaacamicatadai ʌʌpʌ mai cascʌdʌ maisacatadai.
20 Vaidʌ Pilaato dagitua ʌliditadai ʌSuusi, dai aagidi ʌoodami ʌpamu.
21 Dʌmos ʌgai vaamioma ijiña daidʌ icaiti:
—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti ʌoodami.
22 Dai amaasi cavaicʌrʌ itʌtʌdai ʌPilaato:
—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aanʌ maitʌtʌgai istuisi muaagi, soimaa taatatul-
damu aanʌ dai dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
23 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌr ñiooquimi daidʌ icaiti mʌsai curusiaba siisana, dai
mosʌʌ gʌgʌr ñiooquimi ʌgai mʌsai siisana curusiaba mʌtai poduucai idui isducatai aagai
ʌgai.
24 Taidʌ ʌPilaato ipʌli isiduñiagi mʌsducatai aagidi,
25 dai dagito ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌoodami ipʌli, ʌgai ismaacʌdʌ maisapicatadai gamuaa-
camicatai dai cocotuldacai ʌoodami. Taidʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌoodami saidʌ iduuna
ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌliadagi.

———

26 Dai aidʌsi vaidaticatadai ʌgai ʌSuusi dai curusiaba siisa agai, dai caayana aayi ʌmo
cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ dʌjiaiñdʌrʌ imʌitadai Simuñi tʌʌgiducami, mʌtai bʌi
dai tʌjai sai gooquiʌrʌ imʌiña ʌSuusi dai bʌʌcaticana ʌcurusi.
27 Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ʌʌpʌ oiditadai dai gʌgʌrʌ suaañimi dai
iiñaquimi soigʌnʌliditai nʌiditai ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Ooqui Jerusaleenʌrʌ oidacami maitavʌr suaanʌda soimaa taatacatai aanʌ
baiyomavʌr suaanʌda mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatacagi aapimʌ ʌʌmadu gʌnmaamara
giñvaavoitudaitai.

29 Aimu istuigaco aliʌ soimaasi gʌtaatamu dai povʌcaitiada agai: “Siʌʌ baigʌnʌlidi
ʌooqui ismaacʌdʌ maitistutuidi ismaamatadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maimaamatai”.
30 Dai amaasi ʌoodami ipʌliadamu isdaama suuligiagi ʌgigiidi dai sai iiñana.
31 Canʌidi aapimʌ siʌ soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitʌristuma ducamicatai
aanʌ, dʌmos nʌidamu aapimʌ siʌ soimaa taatamu goovai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi iducami
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
32 Dai vaidaticatadai ʌʌpʌ gooca ʌʌsivogami dai ʌʌmadu coodia agai ʌSuusi.
33 Dai amaasi aʌcai mʌʌca siaaco Calavera tʌʌgidu ami curusiaba siisa ʌSuusi, ʌʌmadu
ʌvʌgoocai gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami. Ʌmoco ʌmo curusiaba sʌʌlisia padʌrʌ ʌSuusi dai ʌgʌmai
ʌmai curusiaba oogisia padʌrʌ.
34 Dai aidʌmʌsi curusiaba siisapaitadai ʌSuusi tai ʌgai itʌi:
—Giñooca oigʌldañi idi oodami maitamaatʌ goovai istuma vueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌsandaaru tʌcavi dadaitudai tumiñsi dai nʌida agai sooriatai gʌntaacoida agai
ʌSuusi yuucusdʌ.
35 Vaidʌ ʌoodami nʌiditadai ami daraajatai, dai asta ʌtʌtʌaanʌdami parunaitadai
ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai sivi ¿tuisidʌ maicʌʌgacʌrʌ gʌvuusaida ʌlidi goovai
ʌʌgi? Issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai di daidʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuusaidadʌ —ascaiti
ʌtʌtʌaanʌdami.
36 Daidʌ ʌsandaaru ʌʌpʌ parunai dai miaadʌrʌ gugucai dai iituda agaitadai valienti
maisi cʌʌgaducami
37 daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Pʌsaapi ʌrraígadʌ judidíu di cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi —astʌtʌdai ʌsandaaru.
38 Dai moodʌ daanioma oojisicatadai gilieegocʌdʌ dai latiiñicʌdʌ dai evreocʌdʌ,
siaacoga icaiti: “Idiavʌr raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.
39 Ʌmaadutai ʌgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ami saigiʌcatadai parunai ʌgai cascʌdʌ
itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrCristo cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida aatʌmʌ
ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
40 Dʌmos ʌgʌmai bagaimi gʌaduñi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs ʌʌbʌidi Diuusi? Aapi ʌʌpʌ soimaasi taataca ʌpan duucai goovai.
41 Dʌmos aatʌmʌ gia viaa istucʌdʌ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatʌmʌ cascʌdʌ.
Dʌmos idi cʌʌli maitidui tomali ʌmo soimaasi —astʌtʌdai.
42 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Pʌsiʌʌscadʌ aiyagi pʌsiaaco gatʌaanʌda agai pai giñtʌgito —astʌtʌdai.
43 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi pʌsai sivi giñʌʌmadu daaca agai tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

44 Aidʌsi casi ʌrdaan duucucatadai vʌʌsi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami.
45 Tasai mostucapi vii, taidʌ ʌgʌʌ icuusi vaamioma covoocami siʌmo sueeyi ismaacʌdʌ
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌran sʌʌli sarai sʌʌliacoga tʌcavidʌrʌ abi-
aadʌrʌ.
46 Amaasi ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌi:
—Giñooca gʌviituldagena giñibʌdaga —astʌtʌdai. Dai mospotʌi ʌgai dai muu.
47 Dai aidʌsidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ismaacʌdʌ ʌrromano nʌiditai istumaasi
ʌpʌduitadai, siaa duutuli Diuusi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.
48 Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai nʌidi istumaasi ʌpʌdui, iji
abiaadʌrʌ dai gʌvimi gʌnmoomo.

49 Dʌmos vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌSuusi mʌʌcasdʌrʌ guucacatai nʌidi imaasi ʌʌmadu ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.

———

50 Dai oidacatadai ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami, Osee tʌʌgiducami, Arimateeʌrʌ oidacami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami ismaacʌdʌ tʌcacaiña mʌsmaacʌdʌ vaan tutusaiña.
51 Ʌgai nʌnʌracatadai istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi, cascʌdʌ maibai aagaitadai ʌgai isducatai idui ʌgaa baitʌguucacami.
52 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucugadʌ.
53 Dai tʌvaañdacai curusiaiñdʌrʌ ʌmo icuusi tuaacamiʌrʌ biisa dai ʌmo tʌjoovai tʌʌ mʌsiaaco tomali ʌmaadutai maiquiaa yaasa ʌmai muuquiadʌ.
54 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco bai vuaadana ʌgai vʌʌsi dai siaadiqui ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ʌgai.
55 Daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ iji dai nʌnʌidi ʌtʌjoi dai gʌntʌgito nʌnʌidi mʌsducatai tʌʌ ʌmuuquiadʌ.
56 Dai aidʌsi quiiyana dada ʌgai bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui ibʌstaragʌrʌ gʌniibʌsi poduucai isducatai gʌnviidacatadai ʌgai.

24

———

1 Dai siaadiqui tuucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌʌcaldiʌrʌ, ʌooqui ʌʌqui quiaamoco iji siaaco caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ dai vuucaticatadai ʌsigian uuvaicʌdʌ ismaacʌdʌ bai duitadai ʌgai dai tʌida agaitadai ʌmuuquiadʌ dai aa ooqui ʌʌpʌ oiditadai.
2 Dai aidʌsi aayi ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi iscama-ianaasi daacatadai,
3 tai ʌgai vaapa dʌmos maitʌʌ ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ.
4 Dai ʌgai aliʌ duduaadimucatadai dai tomali maimaatʌcatadai istuma duñiagi, dai tʌʌ gooca cʌcʌʌli vai sonuana guucacatadai dai dadadacʌi yuucusidʌ.
5 Daidʌ ʌooqui cuicʌsacatadai duduaadimucai taidʌ ʌcʌcʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi gaagai coidadʌ saagida ʌgai ismaacʌdʌ duaaca?
6 Maita tami daja ʌgai duaacata. Gʌntʌgitovurai isducatai gʌnaagidi ʌgai aidʌmʌsi quiaa Galileeʌrʌ daraajatadai.
7 Aidʌsi povʌntʌtʌdai ʌgai sai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gʌaagaitadai mʌstʌʌgidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
8 Tai ʌgai gʌntʌgito ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi.
9 Dai iimʌcai abiaadʌrʌ ʌooqui iji dai mʌʌ aagidi vʌʌsi imaasi ʌbaivustaama dan ʌmoco ʌSuusi ojootosadʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ʌgaa.
10 Ʌooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌojootosicami ʌrMaría Madaliña, ʌʌmadu Vuañiita, ʌʌmadu María Jacovo dʌʌdʌ, dai aa ooqui.
11 Dʌmos ʌojootosicami mosvuiirugami duucai caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌooqui dai maivaavoitu.
12 Dʌmos ʌPiiduru mʌraitai vuusai dai mʌʌ nʌnʌidi siaaco caatʌcatadai ʌSuusi, dai aʌcai tuucavi nʌnʌaava dai tʌʌ ʌicuusi tuaacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ biisapicatadai ʌmuuquiadʌ vai mosgajiaadʌrʌ daacatadai, tai ʌgai ʌpamu aa gʌi dai duaadimutugaitai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduitadai.

———

13 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ goocatai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ Emausamaco iimʌitadai, Emausa maisi mʌʌcoraga Jerusaleenaiñdʌrʌ parʌ goo oora imidagai.
14 Dai iimʌitai aatagaimi dai aagaimi ʌgai vʌʌsi istumaasi daivusai Jerusaleenʌrʌ.
15 Dai aidʌsi aipaco gʌnaatagidimi ʌgai, tai ʌʌgi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai oí.

16 Daidʌ ʌcʌcʌʌli nʌiditadai dʌmos Diuusi maimaa oigaragai ismatiagi sioorʌ ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aatagaimi aapimʌ iimʌitai? ¿Tuimʌsi soigʌnʌlidi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌmaadutai ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cleoofasi tʌʌgidu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oidacami maatʌ istumaasi ʌpʌdui Jerusaleenʌrʌ, ¿mosʌca aapipʌs maimaí, ami gʌuuliñacatai ʌʌpʌ? —astʌtʌdai.
19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌpʌduio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌdui ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacamicʌdʌ, ismaacʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai daidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami asta gʌñiooquicʌdʌ Diuusi vuitapi dai ʌoodami vuitapi.
20 Dai isduucai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu gʌrtʌtʌaanʌdamiga gatʌʌgi mʌsai gatʌaanʌna muaaragai dai curusiaba siisana.
21 Aatʌmʌ poʌliditadai isʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai judidíu. Dʌmos sivi casiʌpʌdui vaica tasai siʌpʌdui gomaasi.
22 Dʌmos ʌʌmoco ooqui aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ gʌrʌʌbʌcatai. Aliʌ ʌʌqui iji ʌgai siaaco caatʌcatadai ʌSuusi,
23 dai maitʌʌ ʌgai ʌtuucugadʌ, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi gʌnmaasitu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai potʌtʌdai sai ʌSuusi duaaca.
24 Tai ʌʌmadutai gʌraaduñi iji siaaco caatʌcatadai ʌgai dai tʌʌ vʌʌsi isducatai aagai ʌooqui dʌmos ʌSuusi gia maitʌʌ ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gia maimaatʌ caʌ aapimʌ dai mosʌʌ tʌvʌpicʌdʌ maiquiaa vaavoitudai ismaacʌdʌ aagai ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
26 ¿Maitasi viaacatadai ʌCristo issoimaa taatagi vʌʌsi gomaasi vai gooquiʌrʌ siaa duutuadagi vʌʌscatai tʌvaagiʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌSuusi aagidi istʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌoojai ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai ʌSuusi. Ʌʌpʌga aagai ʌgai ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai gooquiʌrʌ aagai ismaacʌdʌ ooja ʌgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Dai aidʌsi aayi ʌcʌcʌʌli siaacoga iimia agaitadai vaidʌ ʌSuusi mosdaivuñia agaitadai abiaadʌrʌ.
29 Dʌmos ʌcʌcʌʌli goguama oí sai viʌʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrʌʌmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vʌʌsi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi ami aayi ʌʌpʌ dai ʌʌmadu viiya agai.
30 Dai aidʌsi gaugia agaitadai ʌgai ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu meesa vuidʌrʌ taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasarai dai maa ʌcʌcʌʌli.
31 Mospodui ʌgai tai Diuusi maa oigaragai ʌcʌcʌʌli sai maatʌna isʌgai ʌrʌSuusi. Dʌmos aidʌ otoma ʌSuusi maitʌmaasitu abiaadʌrʌ.
32 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli povai gʌntʌtʌdai aipacoga:
—¿Maitasi ʌrvaavoi tʌsaliʌ baigʌrʌliditadai aatʌmʌ aidʌsi gʌroiditadai ʌgai voiyaiñdʌrʌ dai gʌraagidimi isducatai icaiti Diuusi ñiooquidʌ? —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
33 Dai amaasi ʌgai mainʌnʌra vaamioma mosotoma ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu, vai ami gʌnʌmpaidacatadai ʌbaivustaama dan ʌmoco ojootosicami ʌʌmadu ʌaaduñdʌ.
34 Daidʌ ʌojootosicami potʌtʌdai ʌgaa gooca cʌcʌʌli:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isduaaca ʌmamaatʌtuldiadami goSimuñi catʌʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌvʌgoocai cʌcʌʌli aagidi isducatai ʌpʌdui voiyʌrʌ, dai isducatai maí ʌgai ʌSuusi aidʌsi saasarai ʌgai ʌpaana.

———

36 Amaasi quiaa aagaitadai ʌgai imaasi, taidʌ ʌSuusi saagida cʌquiva dai aduucai viaatuli:
—¿Baigamʌsi ʌnʌlidi? —astʌtʌdai.
37 Tai ʌgai aliʌ duduaadimu dai povʌnʌliditadai siʌrʌmo suiñali ismaacʌdʌ nʌidi ʌgai.
38 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimucu? ¿Tuimʌsi maicʌʌga vaavoitu aapimʌ?
39 Nʌidavuraigiñnoonoviʌʌmadu giñʌʌcaso ʌgai vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai nʌida. Ʌmo suiñali maioo tomali maituucuga poduucai mʌsducatai giñnʌidi aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Dai potʌʌcai tʌtʌgidi gʌnoonovi ʌʌmadu gʌʌʌcaso.
41 DʌmosʌgaiMaiquiaa vaavoitudaitai baigʌnʌldacai dai maitʌtʌgaitai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. CascʌdʌʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Viaamʌsi istumaa ugia aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
42 Tai ʌgai maa laachi vatopa gaicami dai ʌmo mʌʌmʌvai.
43 TaidʌʌSuusi bʌi dai uu ʌgai vuitapi.
44 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—VʌʌSuusi istumaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ ʌrʌgai isducatai gʌnaagidi aanʌ aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daacatadai, sai viaacatadai siʌpʌduñiagi vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ gʌaagai ʌliivroʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai ismaacʌdʌ oojisi Salmosi liivrugadʌrʌ giñaagaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Dai soi ʌSuusi ʌgai sai maatʌ caʌcana.
46 DaidʌitʌtʌdaiʌSuusi:
—Poduucai oojisi saidʌ ʌCristo viaacatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicʌdʌ viaacatadai isduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
47 Dai gomaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ gʌaagai mʌsaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagacai dai sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vai poduucai oigʌldica ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ.
48 Dai aapimʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.
49 Dai aanʌ gʌnootosdamu vʌʌsi istumaasi aagai giñooca, dʌmos tanasi Jerusaleenʌrʌ avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ diviagi Diuusi guvucadadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

50 DaidʌʌSuusi vaidacai gʌojootosa abiaadʌrʌ Betaaniamu, dai vañigidacai gʌnoonovi siaa duutuli.
51 Dai siaa duutuldacai ʌcovai ii dai tʌvaagiamu tʌsai.
52 Daidʌ ʌojootosicami casiaa duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai aliʌ baigʌnʌliatugai,
53 dai vʌʌscʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daraajatai siaa duutudaiña Diuusi.
Mosʌcaasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi quiaa aimʌraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradʌ ʌgai dai tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daacana Diuusi ʌʌmadu. Aidʌsi maiquiaa cʌquiva oidigi vʌʌscʌrʌ oidaga Diuusi maradʌ Diuusi ʌʌmadu. Diuusi maradʌ ʌgai daidʌ gʌrmaatʌtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ ʌrDiuusi ʌʌpʌ cascʌdʌ.
3 Diuusi maradʌ ʌʌmadu Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.
4 Diuusi maradʌ gʌrmaacai ibʌdagai utuducami dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.
5 Diuusi maradʌ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatʌ caʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma apiasoimaasi ivuaadana. Diuusi maradʌ soi mui oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi vaamioma muidu ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagʌi. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi maradʌ ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi gosoimaascami.
6-7 Diuusi ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ maatʌtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidʌ, sai oodami vaavoitudana ʌCristo.
8 ΛVuaana maitʌrʌCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ʌVuaana sai gaaagidiana sioorʌ ʌrʌCristo.
9 ΛCristo divia agaitadai gooquiʌrioma dai soiña agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ.
10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dʌmos ʌoodami maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Λgai ʌgai daidʌ idui oidigi.
11 Daidʌ ʌCristo ʌrjudíucatadai dʌmos chiʌʌqui judidíu vaavoitudaitadai ʌgai.
12 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmoco cʌʌga gʌntʌgito caʌ dai vaavoitu ʌSuusi Cristo tai Diuusi maa ʌgai sʌʌlicami saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.
13 Mospoduucai ʌrDiuusi maamaradʌcana oodami maisiu mosvuvaacʌcai oodami-aiñdʌrʌ. Λvaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ maisiu mosipʌliditai dʌʌdʌdʌ tomali maisiu mosipʌliditai ʌmo oodami baiyoma ʌrDiuusi maamaradʌ ipʌliditai Diuusi.
14 Daidʌ ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ gʌmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami dai vʌʌsi istumaasi aagaiña ʌgai ʌrvaavoi. Dai aatʌmʌ maí siʌgai viaa ʌmo sʌʌlicami dai aliʌ viaa guvucadagai. Diuusi ʌgai dai maa gʌmara sʌʌlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.
15 Dai poduu aagai ʌVuaana aagaitai ʌgai:
—Idiava ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai divia agaitadai, dai vaamioma namʌga iñsaanʌ dai aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai idi —ascaiti ʌVuaana.
16 Daidʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi naana maasi istumaasicʌdʌ aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai.
17 Moseesacaru ʌgai daidʌ gʌrmaa Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai sioorʌ maiʌʌgidiña ʌsʌʌlicami ʌdudunucami gʌvaiña ʌgai iscoodaiña ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi Cristo ʌgai dai oigʌdai oodami dai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi.
18 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi tomali ʌmo imidagai. Dʌmos Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi gʌrooga ʌʌmadu dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ istuiga Diuusi. Λgai ʌgai dai gʌrmaatʌtuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.

———

19 Λfariseo Jerusaleen∧r∧ oidacami ootoi papaali ∧∧madu pipiooñigad∧ sai t∧cacana
∧Vuaana soor ∧gai.
20 Taid∧ ∧Vuaana s∧∧li aagidi dai pot∧t∧dai:
—Aan∧ anmait∧r∧Cristo —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
21 Amaasi pot∧t∧dai ∧papaali ∧∧madu pipiooñigad∧ ∧gai:
—¿Poor aapi? ¿Aapip∧si ∧rEliiasi Diuusi ñiooquituldiadamigad∧? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Vuaana pot∧t∧dai:
—Chuu —ast∧t∧dai.
Tai ∧gaa pot∧t∧dai:
—¿Aapip∧si ∧r∧Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ ismaac∧d∧ aagai Diuusi ñiooquid∧r∧ sai
divia agaitadai? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Vuaana pot∧t∧dai:
—Chuu —ast∧t∧dai.
22 Amaasi ∧gaa pot∧t∧dai:
—¿Poor aapi? G∧raagidañi aapi t∧tai aagida aat∧m∧ ∧mo istumaasi ∧gai ismaac∧d∧
g∧rootoi. ¿Tumaasi g∧raagidamu aapi? ¿Poor aapi? —ast∧t∧dai.
23 Taid∧ ∧Vuaana pot∧t∧dai:
—Aan∧an∧ ∧gai ismaac∧d∧ aagai Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ Isaíacaru sai oidigana
gamamaat∧tuldia agai Diuusi ñiooquid∧ dai aduucai ooja ∧gai: “Aagidamu ∧gai oodami
sai otoma divia agai gabait∧c∧aacamiga, casc∧d∧ ali∧si g∧aagai is∧ma duucai g∧nt∧t∧gito
dai camaisoimaasi ivuaada ∧gai”, asduucai ooja Isaíacaru —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
24 Amaasi ∧fariseo ojootosad∧ ismaac∧d∧ dada Jerusaleenaiñd∧r∧
25 pot∧t∧dai:
—Isaapi mait∧r∧Cristo, tomali mait∧rEliiasi, tomali mait∧rDiuusi
ñiooquituldiadamigad∧ ismaac∧d∧ divia agaitadai, aid∧ gia ¿tuip∧si vapaconai aapi
oodami? —ast∧t∧dai ∧gai.
26 Taid∧ ∧Vuaana pot∧t∧dai:
—Aan∧ gia suudagic∧d∧ vapaconai oodami d∧mos aapim∧ g∧nsaagida aim∧rai ∧mai
dai maimaat∧ aapim∧ sioor∧ ∧gai.
27 Aan∧ ∧p∧ga divia is∧gai d∧mos ∧gai vaamioma viaa guvucadagai iñsaan∧. Aan∧
maitistutuidi si∧∧si istutuidi ∧gai. Λgai s∧∧lic∧d∧ vaamioma nam∧ga iñsaan∧ —ast∧t∧dai
∧Vuaana.
28 V∧∧si gomaasi ∧p∧dui Betaabar∧r∧ vaasmocorad∧r∧ ∧g∧∧ aqui Jordán. Λaqui
Jordán∧r∧ ∧gai siaaco vapaconai ∧Vuaana ∧oodami.

———

29 Siaadico ∧Vuaana n∧idi isvuid∧r∧ im∧i ∧Suusi. Daid∧ ∧Vuaana it∧t∧dai ∧oodami:
—Dañi gooviava ∧gai ismaac∧d∧ ootoi Diuusi sai g∧muaatudana curusiaba vai podu-
ucai Diuusi istuid∧na isoig∧ldiagi oodami soimaascamigad∧. Poduucai goSuusi ∧r∧pan
ducami ∧ali cañiiru ismaac∧d∧ ∧∧quioma g∧raaduñicaru coodaiña sai Diuusi oig∧ldiña
soimaascamigad∧.
30 Goovai aagai aan∧ aid∧ñsi pocaiti: “Aan∧ ∧p∧ga divia is∧gai d∧mos ∧gai vaamioma
viaa guvucadagai iñsaan∧. Aan∧ maitistutuidi si∧∧si istutuidi ∧gai. Maiquiaa vuusaicai
aan∧ abiaad∧r∧ caoidacatadai ∧gai”, t∧t∧dai aan∧.
31 Aan∧ ∧∧p∧ maimaat∧catadai sioor∧ ∧gai. D∧mos aan∧ vapaconai ∧judidíu su-
udagic∧d∧ vai poduucai ∧gai maat∧na sioor∧ ∧gai —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
32 Daid∧ ∧Vuaana pocaiti ∧∧p∧:
—Aan∧ t∧∧ aid∧si Diuusi Ib∧ad∧ t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ ∧Suusi daama ∧mo tugu maasi.
33 Aan∧ maiquiaa maat∧catadai sioor∧ ∧gai d∧mos Diuusi ∧gai dai giñootoi sai vapaco-
nana aan∧ oodami suudagic∧d∧ dai ∧gai povaiñt∧t∧dai: “Si∧∧scad∧ n∧ijadagi giñib∧daga
ist∧vañiagi dai dan daiva ∧mo c∧∧li ∧gai vaa ∧r∧gai dai maaqui agai oodami guvucadad∧
giñib∧daga”, iñt∧t∧dai Diuusi.

34 Dai n∧idi aan∧ istumaasi ∧p∧dui ∧c∧∧lic∧d∧ dai aan∧ ∧rn∧ijadami is∧gai ∧rDiuusi marad∧ ismaac∧d∧ t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai ∧Vuaana.

———

35 Siaadico ∧Vuaana movaasi daacatadai ∧∧madu gooca g∧mamaat∧rdamiga.
36 Dai n∧iditai isdaivusai ∧Suusi, ∧Vuaana it∧t∧dai g∧mamaat∧rdamiga:
—Dañi bod∧r∧ im∧i goovai ismaac∧d∧ Diuusi ootoi sai g∧muaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoig∧ldiagi oodami soimaascamigad∧. Poduucai Suusi ∧r∧pan duucami ∧ali cañiiru ismaac∧d∧ ∧∧quioma g∧raaduñicaru coodaiña vai Diuusi oig∧ldiña soimaascamigad∧ —ast∧t∧dai ∧Vuaana.
37 V∧goocatai mamaat∧rdamigad∧ ∧Vuaana cai iscaiti ∧Vuaana dai oí ∧gai ∧Suusi.
38 Amaasi ∧Suusi aa n∧n∧ava dai t∧∧ isoidi ∧gai daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tuma gaagai aapim∧? —ast∧t∧dai ∧Suusi.
Tai ∧gai it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —ast∧t∧dai.
39 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Giñoidávurai dai n∧ida —ast∧t∧dai.
Amaasi oí ∧gai dai t∧∧ siaaco g∧uliñacatadai ∧gai. Dai casi ∧rurunucocatadai dai movaasi daraaja ∧gai ∧Suusi ∧∧madu asta duupicoi tasai.
40 Λmaadutai ∧gai Aand∧r∧si t∧∧gidu. Λgai ∧rsuculid∧ Simuñi Piiduru.
41 Otoma ii ∧gai dai t∧∧ g∧si∧∧gi daid∧ it∧t∧dai:
—Aat∧m∧ t∧∧ ∧Cristo ismaac∧d∧ Diuusi ootoi t∧vaagiaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai.
42 Dai Aand∧r∧si vaidacai Simuñi m∧∧ca siaaco daacatadai ∧Suusi. Dai most∧∧gacai ∧Suusi ∧Simuñi pot∧t∧dai:
—Aapiap∧ ∧rSimuñi Joonási marad∧ d∧mos sivi Sefasi g∧aagadamu aan∧. Sefasi ∧rPiiduru —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

43 Dai siaadico ∧Suusi imia agaitadai Galilea d∧v∧∧riamu. D∧mos ∧p∧ga t∧∧ ∧gai ∧Piili daid∧ it∧t∧dai:
—Giñoidáñi —ast∧t∧dai.
44 ΛPiili ∧rBetasaid∧r∧ oidacami. Dai ami oidacatadai ∧∧p∧ Aand∧r∧si ∧∧madu Piiduru.
45 Amaasi ii ∧Piili dai gaagamu Natanieli daid∧ it∧t∧dai:
—Aat∧m∧ t∧∧ ∧c∧∧li ismaac∧d∧ aagai Moseesacaru daid∧ ∧Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ aid∧si ooja ∧gai Diuusi ñiooquid∧. Λgai ∧rSuusi, Osee marad∧ Nasareet∧r∧ oidacami —ast∧t∧dai ∧Piili.
46 Taid∧ ∧Natanieli it∧t∧dai:
—Siaad∧r∧ diviana ∧mo oodami c∧∧ tuigajami Nasareetaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Piili it∧t∧dai:
—Timuda pai n∧ida —ast∧t∧dai.
47 Aid∧si ∧Suusi t∧∧ isvuid∧r∧ im∧i ∧Natanieli, pot∧t∧dai ∧gai ∧oodami:
—Bod∧r im∧i Natanieli. Goovai ∧r∧mo judíu ismaac∧d∧ s∧∧lic∧d∧ siaa duutudai Diuusi dai c∧∧ga ∧∧gidi Diuusi s∧∧licamigad∧ dai mait∧ryaatavogami —ast∧t∧dai ∧Suusi.
48 Amaasi Natanieli it∧t∧dai:
—¿Ducatai giñmaat∧ aapi? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Aan∧ g∧n∧idi aid∧si abiaad∧r∧ maiquiaa g∧vaí goPiili pai ∧mo iigosi uta daacatadai aapi —ast∧t∧dai ∧Suusi.
49 Amaasi Natanieli it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, aapi ap∧rDiuusi marad∧ ismaac∧d∧ t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧. Aapi ap∧rraígad∧ ∧judidíu —ast∧t∧dai Natanieli.
50 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—¿Mosg∧aagidacai aan∧ sai g∧n∧idi ∧iigosi uta giñvaavoitu aapi? N∧idamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma g∧g∧rducami sigomaasi —ast∧t∧dai ∧Suusi.

51 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sʌʌlicʌdʌ tʌʌgimu aapimʌ iscupioquiñi ʌtavaagi dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌʌsadʌdamu dai tʌapanʌdamu siaaco aimʌrda aanʌ. AanʌanʌʌgAi dai viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

2

———

1 Bovaica tasaicʌdʌ Suusi ii ʌmo cunataragʌrʌ CanaaʌrʌGalilea dʌvʌʌriʌrʌ. Vai ami daacatadai ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌpʌ.
2 Daidʌ ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vapaidarsicatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ iji aatʌmʌ.
3 Tai ugidagai uuvasi varagadʌ. Taidʌ ʌSuusi dʌʌdʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Camaitiipu uuvasi varagadʌ —tʌtʌdai.
4 DʌmosʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñdaada, ¿tuipʌsi giñaagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
5 DʌmosʌSuusi dʌʌdʌ potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Iduuñivurai tomastumaasi istumaasi gʌnaagidagi goSuusi —tʌtʌdai ʌSuusi dʌʌdʌ.
6 Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacʌdʌrʌ toadana ʌjudidíu suudagi sai ʌcʌdʌ gʌniicomana vʌʌsi ʌvapaidarsicami poduucai isduucai viituli ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu. ʌʌmo ajaayi aajʌi parʌ maaco coobai litro suudagi.
7 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Suusudadavurai idi ajaayi suudagicʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai cʌʌ suusudagi ʌajaayi suudagicʌdʌ.
8 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia vaasiba lʌʌchi dai bʌidacai ʌtʌaanʌdami idi cunataragiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai podui ʌgai.
9 Taidʌ ʌtʌaanʌdami dʌʌ gosuudagi ismaacʌdʌ uuvusi varagadʌ gʌnaato. DʌmosʌgAi maimaí siaadʌrʌ vuaa ʌvasibadami gouuvasi varagadʌ. MosʌʌgAi ʌvasibadami maatʌcatadai. ʌʌgi ʌgai vaigi ʌsuudagi cascʌdʌ. Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaí ʌnovio
10 daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ vʌʌñiga idi uuvasi varagadʌ. Vʌʌsiʌʌpʌga gavasidiña ʌuuvasi varagadʌ vʌʌñiacʌdioma dai gooquiʌrʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ. DʌmosʌʌpʌgA gatʌjai vasibaragai gouuvasi varagadʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ dai gooquiʌrʌ ʌvʌʌñiacʌdioma —tʌtʌdai.
11 Gomaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Canaaʌrʌʌrʌpʌgadadʌ istumaaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai ʌoodami vuitapi dai ʌgaicʌdʌ maí ʌoodami isviaa ʌgai guvucadagai. Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo.
12 Dai mosgʌcuugaidacai ʌvagimi ii ʌSuusi Capernauumamu. Dai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi susuculidʌ ʌʌmadu Suusi mamaatʌrdamigadʌ oidi ʌgai dai anaasi daraaja chiʌʌqui tasai.

———

13 Dai aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagarʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌSuusi ii Jerusaleenamu.
14 Dai anaasi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ tuisicʌrʌ ʌSuusi tʌʌ isami ʌʌmadutai gagaagaraitaidai vopoisi dai cañiiru dai tutugu dai aa mo daraaja gagaagaraitadai ʌtumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ saapʌdaiña ʌoodami istumaasi gʌgaagaraiña quiuupiʌrʌ.
15 MostʌʌgacaiʌSuusi gomaasi idui ʌmo iquisanai aali tʌtʌroviñdicʌdʌ dai vuvaitu quiidigamu vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌvopoisi dai ʌcañiiru. Dai dʌvʌʌrapi suuli ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gagaagaraitadai ʌcʌcʌʌli dai aipaco suuli meesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutugu.

16 Daidʌ potʌtʌdai ʌSuusi ʌgaagardami tutugu:
—Vuvaidavurai vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr ʌmo gagaaracarui duucai nʌijada giñooga quiidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gʌntʌgito ispodu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: "Giñooga, sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi gʌquii poduucai isduucai aapi ipʌlidi", asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
18 Amaasi ʌjudidíu tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—¿Tumaa istumaasi gʌducami iduñia agai aapi vai ʌgaicʌdʌ maatiagi aatʌmʌ isaapi viaa sʌʌlicami isivuaadagi gomaasi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.
19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Daitudavurai aapimʌ idi gʌʌ quiuupai dai vaic tasaicʌdʌ ʌpamu iduuñimu aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—Goo coobai dan naadami uumigicʌdʌ ʌpʌdui idi gʌʌ quiuupai. ¿Siaadʌrʌ iduuna aapi vaic tasaicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌjudidíu.
21 Dʌmos ʌSuusi maiaagai ʌgʌʌ quiuupai ismaacʌdʌ idui oodami. ΛSuusi aagai ʌʌgi gʌtuucuga.
22 Cascʌdʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu duaaca ʌcoidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌrtʌgito aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iscaiti ʌSuusi dai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌSuusi aagaiña.

———

23 Aidʌsi ʌSuusi modaacatadai Jerusaleenʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ muidutai vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo, nʌiditai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌSuusi.
24 Dʌmos ʌSuusi ʌʌbiadan tada ʌgai maatʌcatai isʌgai maiʌʌgiada agaitadai. ΛSuusi cʌʌga maatʌ iducatai tʌtʌgitoi vʌʌsi oodami cascʌdʌ.
25 ΛSuusi maitʌgito isaagidiagi ʌmai isducatai tʌtʌgitoi oodami mosʌʌgi ʌgai maatʌ cascʌdʌ.

3

———

1-2 Λmo imidagai tucarʌ ii Nicodemo dai mʌʌ diviji ʌSuusi. Nicodemo ʌrfariseo daidʌ ʌrʌmo dunucamigadʌ ʌjudidíu. Daidʌ itʌtʌdai Nicodemo ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌootoi aapi pʌsai gʌrmamaatʌtuldana ñiooquidʌ. Mosmaitiipu aa sioorʌ istutiadagi isivuaadagi naana maasi gʌgʌrducami isducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiʌʌmadu daacagi. Poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi —astʌtʌdai ʌNicodemo.
3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ ismaiʌpamu vuusiagi ʌmo oodami maitistutiada agai ismatiagi isducatai tʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌNicodemo tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai istutuidi ʌmo cʌʌli isʌpamu vusiagi cacʌʌlitucai? Siaadʌrʌ ʌpamu vaacʌna ʌmo oodami gʌdʌʌ ʌraana dai ʌpamu vuusaiña —astʌtʌdai Nicodemo.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi sai sioorʌ maivuusiagi suudagicʌdʌ dai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ ʌʌpʌ ʌgai gia maiimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidacagi.
6 Istumaasi vuusai oodamiaiñdʌrʌ ʌgai ʌroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibʌadʌaiñdʌrʌ ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui:
7 ¿Tuipʌsi maitʌʌ aapi istumaa tʌgituagi gʌaagiditai aanʌ sai vʌʌscatai viaa isʌpamu vuvaquiagi?

8 ∧∧v∧∧li tomasiaaco vustai dai ca∧cana aapi iscaiti d∧mos maimaat∧ siaad∧r∧
daivusc∧i tomali siaaco imia agai. Poduucai ∧∧p∧ ∧gaic∧d∧ ismaac∧d∧ vusac∧i Diuusi
Ib∧ad∧ guvucadad∧c∧d∧, tomali ∧maadutai main∧idi Diuusi Ib∧ad∧ mos∧caasi n∧idi
isducatai ∧ma maasi t∧gito oodami aid∧si Diuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu daacagi —ast∧t∧dai
∧Suusi.
9 Taid∧ ∧Nicodemo it∧t∧dai:
—¿Ducat∧ ∧p∧vueeyi imaasi? —ast∧t∧dai.
10 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Aapi ap∧r∧mo g∧∧ mamaat∧tuldiadamigad∧ ∧judidíu. ¿Ducatai maimaat∧ ca∧ aapi
istumaasi g∧aagidi aan∧?
11 Aan∧ gaaagidi istumaasi s∧∧lic∧d∧ maat∧ dai aan∧ ∧rn∧ijadami istumaasi s∧∧lic∧d∧
n∧idi. D∧mos aapim∧ maivaavoitudai istumaasi g∧naagidi aan∧.
12 Isaapim∧ maitiñvaavoitudagi aagaitai aan∧ istumaasi ∧p∧vueeyi tami oidigi daama
¿ducatai iñvaavoituda agai isg∧naagidiagi istumaasi ∧p∧vueeyi t∧vaagi∧r∧?
13 Tomali ∧mo oodami maiii t∧vaagiamu dai ∧pamu divia tami oidi daami daid∧
istutuidi isaagidiagi aa ismaasi m∧∧ca. Mos∧caasi aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami
t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ dai ∧pamu imimu aan∧ t∧vaagiamu.
14 Dai poduucai isduucai Moseesacaru ∧mo uusi∧r∧ sagia ∧mo cooyi vaiñomic∧d∧
duñisicami dai oodami vuitapi c∧i ∧uusi oidigana, poduucai m∧giñsiisa agai curusiaba
dai ∧oodami vuitapi c∧∧sa agai ∧curusi. Aan∧ ∧r∧gai dai divia t∧vaagiaiñd∧r∧ dai aan∧
viaa ∧mo s∧∧licami.
15 Giñmuaamu ∧oodami curusiaba vai tomasioor∧ sioor∧ vaavoitudagi iñsaan∧
∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami ∧gai gia camaiimia agai ∧Diaavora ∧∧madu baiyoma imia
agai t∧vaagiamu dai Diuusi ∧∧madu oidaca agai tomastuigaco.

———

16 Diuusi s∧∧lic∧d∧ oig∧dai ∧oodami oidigi daama oidacami casc∧d∧ ootoi ∧gai g∧mara,
mosali∧∧maduga ∧gai marad∧, dai g∧muaatu sai tomasioor∧ sioor∧ vaavoitudagi
is∧gai ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami camaiimi agai ∧Diaavora ∧∧madu baiyoma imia agai
t∧vaagiamu dai Diuusi ∧∧madu oidaca agai tomastuigaco.
17 Diuusi ootoi g∧mara tami oidi daama sai c∧∧gac∧r∧ vuvaidana oodami sioor∧
vaavoitudagi maisiu isootosa ∧gai ∧Diaavora ∧∧madu.
18 Sioor∧ vaavoitudai Diuusi marad∧ ∧gai gia maiimia agai ∧Diaavora ∧∧madu d∧mos
sioor∧ maivaavoitudagi ∧gai gia imia agai ∧Diaavora ∧∧madu maivaavoitudacai ∧gai
Diuusi marad∧. Mosali∧∧maduga Diuusi marad∧.
19 Sioor∧ maivaavoitudagi s∧∧lic∧d∧ imia agai ∧Diaavora ∧∧madu. ∧Cristo divia tami
oidigi daama dai soic∧da agai oodami sai maat∧ ca∧cana Diuusi ñiooquid∧ d∧mos
∧oodami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu vaavoitudagi ∧Cristo.
∧oodami ∧rsoimaasi ivuaadamicatadai casc∧d∧.
20 Sioor∧ soimaasi ivueeyi ∧gai gia c∧∧dai ∧Cristo dai maivaavoitudai ∧Cristo
maitip∧liditai isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi.
21 D∧mos sioor∧ ∧∧gidi Diuusi ∧gai gia dai vaavoitudai ∧Cristo vai poduucai
g∧maat∧cana isivueeyi ∧gai istumaasi Diuusi ip∧lidi —ast∧t∧dai ∧Suusi ∧∧gi
g∧aagaitadai.

———

22 Dai casi ∧p∧duucai gomaasi ii ∧Suusi ∧∧madu aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ Judeea
d∧v∧∧riamu. Dai movaasi daraaja aat∧m∧ chi∧∧qui tasai vapaconaitadai oodami.
23 Daid∧ ∧Vuaana vapaconaitadai oodami ∧∧p∧ Enoon∧r∧ dai abiaad∧r∧ Salim∧r∧
miaaga. Ami g∧piacatadai suudagi casc∧d∧. Tai daada oodami sai vapaconana ∧Vuaana.
24 Aid∧ maiquiaa maisapicatadai ∧Vuaana ismaac∧d∧ vapaconaitadai oodami.
25 ∧judidíu muiyoco imidaga dai naana duucai g∧niicomaiña siuu duucu
gaugia agadagi. ∧gai po∧lidiña sai poduucai Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idiña. D∧mos

ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana maipoduucai ivuaadana cascʌdʌ ʌmo imidagai aliʌsi gʌnvupui ñiñio ʌgai ʌʌmadu aa judidíu aagaitai gomaasi.
26 Dai gooquiʌrʌ iji ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌVuaana:
—Mamaatʌtuldiadami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌʌmadu daacatadai ʌgʌʌ aqui Jordán vaasadʌrʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi aapi saidʌ ʌrʌCristo sivi ʌgai vapaconai oodami dai muidutai oidatucui ʌgai —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana.
27 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Tomasioorʌ sioorʌ viaacagi sʌʌlicami Diuusi ʌgai dai maacai gomaasi.
28 Aapimʌ cacaʌ iscaiti aanʌ ansai maitʌrʌCristo. Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai.
29 Siʌʌscʌdʌ cunaata agadagi ʌmo ali tʌji vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña isʌʌmadu daacagi ʌnovio. Daidʌ ʌnovio vapaidadʌ aliʌsi baigʌnʌlidiña isʌmapai daraaja ʌgai. Dai sivi aanʌ ʌʌpʌ baigiñʌlidi nʌiditai ismui oodami oidatucui ʌCristo.
30 Aliʌsi gʌaagai isʌCristo vaamioma ʌrbaitʌcʌaacamicagi iñsaanʌ vai poduucai otoma camaiñamʌacagi giñsʌʌlicamiga.

———

31 ΛCristo tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma namʌga sʌʌlicamigadʌ ʌgai sitomasioorʌ sʌʌlicamigadʌ. Dʌmos aanʌ ʌroidigi daama oidacami dai gaaagidi aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama.
32 ΛCristo gaaagidi istumaasi nʌidi dai istumaasi caʌ tʌvaagiʌrʌ vai chiʌʌquidu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
33 Dʌmos sioorʌ vaavoitudai poduucai cʌʌga maatʌ isDiuusi maiyaatagʌi tomali ʌmo imidagai.
34 Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai maitistutuidi ismaatiagi siʌʌsi guvucadagai viaa ʌgai.
35 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai. Λgai ʌrmaradʌ cascʌdʌ. Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami sai vaamioma tʌaanʌiña sitomasioorʌ.
36 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai maiimi agai tʌvaagiamu baiyoma Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldia agai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.

4

———

1 Λfariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai oodami siʌVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui ʌSuusi siʌVuaana.
2 Dʌmos maitʌrvaavoi isʌSuusi vapaconaitadai oodami. Aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai vapacoinaitadai oodami.
3 Dai aidʌsi maí ʌSuusi ismaí ʌfariseo gomaasi ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ dai nora Galileeamu.
4 Λgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ.
5 Dai aayi Sicaarʌrʌ Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ ismaacʌdʌ miaan daja Jacocaru dʌvʌʌragadʌ. Λgai vaa ʌrʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ Jacocaru maa gʌmara Osee.
6 Ami ʌgai siaaco daja Jacocaru poosogadʌ. ΛSuusi caibimucatadai aimʌraitai dai modaiva pooso soonoana. Aidʌ cayoga dan duitadai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui Samaariʌrʌ oidacami dai vaigi agai suudagi. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñvasidañi suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Aatʌmʌ caijitadai caayamu dai gasavʌda ragai cuaadagai.
9 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Tuipʌsi giñtaanʌi suudagi? Aapi ʌrjudíu nai aanʌ ʌrSamaariʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌooqui.

Λjudidíu ΛΛmadu ΛSamaariΛrΛ oidacami maicΛΛga gΛnñiñiooquidi aipacoga cascΛdΛ potΛtΛdai Λooqui.
10 Amaasi ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:
—IsmaatΛcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi Λoodami dai sioorΛ aanΛ aidΛ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aanΛ gΛoidamudai suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu —astΛtΛdai ΛSuusi.
11 TaidΛ Λooqui itΛtΛdai:
—Aapi maiviaa istucudΛ vusaidagi suudagi dai aliΛ tuucavuga gopooso. ¿VaadΛrΛ vusaida agai aapi suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu daidΛ giñoidagi?
12 GΛrΛΛqui aduñicaru Jaco idui idi pooso. Λgai ΛΛmadu maamaradΛ ΛΛmadu sosoigadΛ gayΛΛdana suudagi idi poosoaiñdΛrΛ. Siaad Λ rΛ vaamioma gatΛaanΛiña aapi siΛgai —astΛtΛdai Λooqui.
13 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:
—SioorΛ yΛΛdagi idi suudagi vΛΛscΛrΛ Λpamu tonoocorΛiña.
14 DΛmos sioorΛ iiyagi Λsuudagi ismaacΛdΛ aanΛ gaoidi, camaitonoocorΛi Λgai tomali Λmo imidagai. Λsuudagi ismaacΛdΛ aanΛ gaoidi gaibΛdagΛrΛ daacana dai vΛΛscΛrΛ vusanΛiña gosuudagi poduucai isduucai vusanΛi suudagi Λmo vagΛacañiaiñdΛrΛ dai gosuudagicΛdΛ tomastuigaco oidacana oodami tΛvaagiΛrΛ Diuusi ΛΛmadu —astΛtΛdai ΛSuusi.
15 Amaasi Λooqui itΛtΛdai:
—Giñoida aapi Λsuudagi nai poduucai camaitonoomucurΛda aanΛ tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaigΛdagi suudagi idi poosoaiñdΛrΛ —astΛtΛdai Λooqui.
16 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—ImΛdañi dai vuaapa gΛcuna —astΛtΛdai ΛSuusi.
17 Amaasi aa noragi Λooqui daidΛ itΛtΛdai:
—Maicuna aanΛ —astΛtΛdai.
TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—Vaavuava ismaicuna aapi cascΛdΛ pocaiti.
18 Cataama ñiooquiditadai aapi cΛcΛΛli dai sivi Λmoco ΛΛmadu oidaga aapi vai Λgai maitΛrgΛcuna cascΛdΛ istumaasi aagai aapi Λrvaavoi —astΛtΛdai ΛSuusi.
19 MoscaΛ gomaasi Λooqui daidΛ tΛtΛdai:
—Aapi sΛΛlicΛdΛ ΛrΛmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ.
20 GΛrΛΛqui aaduñicaru tami SamaariΛrΛ oidacatadai dai siaa duutudaiña Diuusi tami idi giidiana dΛmos aapimΛ judidíu pocaiti sai JerusaleenΛrΛ Λgai siaaco gΛaagai issiaa duutuadagi Diuusi —astΛtΛdai Λooqui.
21 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapimΛ siaa duutuadamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali Jerusaleenana.
22 AapimΛ SamaariΛrΛ oidacami maicΛΛ maatΛ Diuusi tomasi siaa duutuadai. AatΛmΛ judidíu cΛΛga maatΛ Diuusi. Λgai ismaacΛdΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaida agai oodami ΛrjudíΛu.
23 DΛmos aimu istuigaco sioorΛ sΛΛlicΛdΛ siaa duutuadagi Diuusi siaa duutuada agai maisiu mosΛcaasi ñiooquicΛdΛ baiyoma siaa duutuada agai Diuusi gΛniibΛdagacΛdΛ dai gΛntΛtΛgitoidagacΛdΛ poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi.
24 Diuusi ΛribΛdagai cascΛdΛ sioorΛ siaa duutuada Λliadagi Diuusi gΛniibΛdagacΛdΛ viaa isiaa duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi dai maisiu mosΛcaasi ñiooquicΛdΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.
25 TaidΛ Λooqui itΛtΛdai:
—AanΛ gia maatΛ isdivia agai ΛCristo dai siΛΛscadΛ diviagi Λgai cΛΛga gΛraagida agai vΛΛsi istumaasi —astΛtΛdai Λooqui.
26 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Aan∧ an∧r∧Cristo —ast∧t∧dai.
27 Dai quiaa aatagiditadai ∧gai t∧tai dada aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi. Dai
mait∧∧ istumaasi g∧rt∧t∧gituagi t∧∧gacai ∧Suusi isaatagidi ∧mo ooqui. D∧mos v∧∧scatai
aat∧m∧ ∧∧b∧iditadai ∧Suusi casc∧d∧ tomali ∧∧madutai mait∧cacai istumaa agai tomali
istumaasi aatagidi ∧ooqui.
28 Amaasi ∧ooqui anaasi viaa g∧vaigacaru dai ii caayamu dai pot∧t∧dai ∧oodami:
29 —M∧∧cav∧r n∧ida ∧mo c∧∧li ismaac∧d∧ giñaagidi v∧∧si istumaasi ivuaadana aan∧.
Λ∧Cristo lien∧ ∧gai —ast∧t∧dai ∧ooqui.
30 Amaasi iji ∧oodami caayaiñd∧r∧ dai aayi m∧∧ca siaaco daacatadai ∧Suusi.
31 Mosim∧cai ∧ooqui poosoaiñd∧r∧ t∧tai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi daañimi
sai gaugana.
32 D∧mos ∧Suusi pov∧rt∧t∧dai:
—Viaa aanan∧ ∧mo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaat∧ aapim∧
—g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
33 Amaasi aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi aipaco g∧rt∧cacaimi dai pocaiti:
—¿Sioor∧ vuaapi cuaadagai? —caiti aat∧m∧.
34 D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai:
—Siuu duucu ivuaada aan∧ istumaasi ip∧lidi Diuusi giñooga ismaac∧d∧ giñootoi ivuaa-
datai aa duiñdad∧ ∧gai, gomaasi ∧r∧pan duucami cuaadagai aan imv∧∧tar∧.
35 Aapim∧ pocaiti sai quiaa vi∧∧ga maaco masaadai isyoovagi oodami t∧ligi. D∧mos
aan∧ ang∧naagidi sai caoidaga mui oodami ismaac∧d∧ ca∧ca ∧lidi isgaaagiadagi aapim∧
Diuusi ñiooquid∧.
36 Sioor∧ ga∧sai t∧ligi gamait∧c∧i tumiñsi dai sioor∧ gayoovai t∧ligi gamait∧c∧i tumiñsi
∧∧p∧. Poduucai ∧∧p∧ Diuusi aa duiñdad∧r∧. Λ∧madutai aagidiña Diuusi ñiooquid∧
oodami vai aa daivuiña gooqui∧r∧ dai ∧pamu aagidiña Diuusi ñiooquid∧ oodami vai
∧gai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquid∧ dai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧i dai tomastuigaco oidacana
t∧vaagi∧r∧ Diuusi ∧∧madu. Daid∧ ismaac∧d∧ ∧∧p∧ga gaaagiadagi Diuusi ñiooquid∧ daid∧
ismaac∧d∧ gooqui∧r∧ gaaagiadagi Diuusi ñiooquid∧ ali∧ baig∧n∧liadamu.
37 S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi istumaasi g∧aagai sai ∧∧moco ga∧sai daid∧ aa gayoovai.
38 Aan∧ g∧nootoi m∧sai aagidana Diuusi ñiooquid∧ oodami vai ∧gai giñvaavoitudana.
D∧mos aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ caaagidi Diuusi ñiooquid∧ ∧oodami dai aapim∧
aagidi ∧oodami sai ∧li∧si g∧aagai isvaavoitudagi. Poduucai ∧gaa ∧r∧pan ducami ∧sadami
t∧ligi dai aapim∧ ∧r∧pan ducami yoovadami t∧ligi —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
39 Dai muiduitai Samaari∧r∧ oidac∧d∧ vaavoitu is∧Suusi ∧r∧Cristo ca∧catai is∧ooqui
pot∧t∧dai said∧ ∧Suusi maat∧ v∧∧si istumaasi ivuaadana ∧gai.
40 Casc∧d∧ aid∧si aayi ∧Samaari∧r∧ oidac∧d∧ daañimi ∧gai ∧Suusi sai anaasi vi∧∧na.
Taid∧ ∧Suusi anaasi daja goo tasai.
41 Tai vaamioma muidutai vaavoitu ca∧catai istumaasi aagidi ∧Suusi.
42 Amaasi pot∧t∧dai ∧oodami ∧ooqui:
—Sivi vaavoitu aat∧m∧ maisiu mos∧caasi istumaasic∧d∧ g∧raagidi aapi ∧∧gi aat∧m∧
cac∧ ∧∧p∧ istumaasi g∧raagidi goovai dai c∧∧ga maat∧ aat∧m∧ iss∧∧lic∧d∧ ∧r∧Cristo dai
c∧∧gac∧r∧ vuvaidi goovai oodami —t∧t∧dai oodami.

———

43 Dai bogooca tasaic∧d∧ ∧Suusi ii Samaariaiñd∧r∧ Galilea d∧v∧∧riamu.
44 Λ∧Suusi pocaititadai sai is∧mo Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ gaaagiadagi Diuusi
ñiooquid∧ ∧∧gi g∧d∧v∧∧rag∧r∧ ami d∧v∧∧ri∧r∧ oidacami mai∧∧giditai ca∧cana istumaasi
aagiadagi ∧gai.
45 Dai aid∧si aayi ∧Suusi Galilea d∧v∧∧ri∧r∧ baig∧n∧liarac∧d∧ viaatuli dai miaad∧g∧
∧Galilee∧r∧ oidacami. Λgai n∧iditadai v∧∧si istumaasi idui ∧Suusi Jerusaleen∧r∧ ∧g∧∧ siaa
duudag∧r∧ casc∧d∧.

46 Amaasi aa gʌi ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi varagadʌ suudagicʌdʌ. Dai
Capernauumʌrʌ oidacatai ʌmo gʌʌ dunucami. Dai maracatadai ʌgai ʌmo cʌʌli vai aliʌ
cooco.
47 Aidʌsi maí ʌdunucami isʌSuusi caaayi Galileeʌrʌ ii ʌgai dai nʌida agai ʌSuusi. Dai
daañimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna quiidamu dai duaaidana maradʌ ismaacʌdʌ camuuquimi.
48 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi gʌducami ismaacʌdʌ
ivuaadagi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 Dʌmos dunucami itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, timʌda otoma vai maimuucuna giñmara —tʌtʌdai.
50 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Noragiñi aapi gʌquiiamu gʌmara cadueeyi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii.
51 Dai voiyʌrʌ aayi pipiooñigadʌ tai ʌgai potʌtʌdai:
—Cadueeyi gʌmara —tʌtʌdai.
52 Amaasi ʌtʌaanʌdami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taidʌ ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai:
—Tacavo moscoi gʌsʌco tasai dagito toiñdagai —tʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
53 Amaasi ʌali gʌʌli oogadʌ tʌgitu isʌca duucu ʌSuusi aagidi sai cadueeyi maradʌ.
Daidʌ ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidʌrʌ oidaga vaavoitu isSuusi
ʌrʌCristo.
54 Ʌgaicʌdʌ casi ʌrgooca istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Galileeʌrʌ
aidʌsi abiaadʌrʌ vuusai Judeeaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami daivuñda agai ʌjudidíu siaa
duudagadʌ.
2 Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌmo gʌʌ piila. Ami cañiiru cuuparagadʌrʌ tʌʌgidu. Ʌgʌʌ piila
Betesada tʌʌgidu ʌjudidíu ñiooquidʌcʌdʌ. Dai sicoli taamadu portatali.
3 Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai mui coococoidadʌ ʌʌmadu mui maiñʌaadami,
ʌʌmadu mui chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacʌdʌ maitistutuidi isoiñʌdagi.
Vʌʌscatai mosnʌnʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
4 Ʌʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oiñidiña ʌsuudagi. Vai
tomasmaacʌdʌ cocoadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga vaaquiagi ʌsuudarʌ caoiñicami ʌgai gia dud-
uaadai.
5 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ami caatʌcatadai viaacatadai ʌmo coobai dan baivʌstaama dan
mamaco uumigi iscoococatadai.
6 Daidʌ ʌSuusi tʌʌgacai dai maatʌcai isʌgai catʌvʌpi mocaatʌcatadai potʌtʌdai:
—¿Ipʌlidipʌsi isduaadiagi? —tʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcocoadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, siuu duucu ʌDiuusi tʌaañicarudʌ tʌapanʌdagi dai oiñiadagi
ʌsuudagi maitiipucana sioorʌ giñvaasagi suudarʌ. Vʌʌscʌrʌ aanʌ vaaquia iñʌlidiña
suudarʌ vai aa giñmamaitʌcʌi dai ʌʌpʌga vaapacʌiña ʌgai suudarʌ —tʌtʌdai ʌcocoadʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vañiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda —tʌtʌdai ʌSuusi.
9 Tai otoma dueeyi ʌcʌʌli dai bʌi gʌvaacosi dai gʌaagacai aimʌrai. Dʌmos aidʌ tasʌrʌ
ʌribʌstaragaicatadai.
10 Taidʌ ʌjudidíu potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dueeyi:
—Sivi ʌribʌstaragai tasʌrʌ dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigara-
gai isaata vuaadagi cascʌdʌ maitʌaagai pʌsbʌʌquiagi gʌvaacosi —astʌtʌdai.
11 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λgai ismaacʌdʌ giñduaadi giñaagidi ansai bʌʌcaiña giñvaacosi dai imʌdana —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

12 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—¿Voor gʌaagidi pʌsai bʌʌcaiña gʌvaacosi dai imʌdana? —astʌtʌdai.

13 Dʌmos ʌcʌʌli maimaí sioorʌ duaadi, aliʌ muiducatadai oodami cascʌdʌ. Aidʌ ʌSuusi caiitadai.

14 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi tʌʌ ʌcʌʌli ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.

15 Taidʌ ʌcʌʌli ii abiaadʌrʌ dai aagidi ʌjudidíu saidʌ ʌSuusi ʌgai dai duaadi.

16 Cascʌdʌ ʌjudidíu gaagaitadai ʌSuusi dai muaa ʌliditadai. ΛSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibʌstaragai tasʌrʌ cascʌdʌ.

17 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Diuusi giñooga apiaivueeyi naana maasi gʌgʌrducami vʌʌs tasai dai aanʌ ʌʌpʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌSuusi.

18 Mosaagidi ʌSuusi gomaasi vaidʌ ʌjudidíu vaamioma cʌʌga ipʌliditadai ismuaagi. ΛSuusi maiʌʌgidi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ aata vuaadatai ibʌstaragai tasʌrʌ dai aagidacai ʌSuusi sai Diuusi ʌroogadʌ. Aagaitai ʌSuusi gomaasi potʌiya ʌlidi sai ʌpan tuiga Diuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ maitistutuidi isʌʌgi ivuaadagi ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aanʌ ʌʌmadu giñooga mosʌmadugan duucai ivueeyi istumaasi.

20 Giñooga aliʌsi giñoigʌdai dai giñtʌtʌʌgidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai dai aanʌ iduuñimu naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌrducami siʌgai ismaacʌdʌ casi idui aanʌ. Dai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maitʌʌgi agai istumaasi gʌntʌtʌgitodagi.

21 Dai asta duduaacaldiadamu aanʌ ʌʌmo oodami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga.

22 Dai Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.

23 Vai poduucai vʌʌscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai sioorʌ maisiaa giñduutuadagi ʌgai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Λgai ʌgai dai giñootoi tami oidigi daama.

24 Sioorʌ gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ tomastuigaco oidacamu tavaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cacʌʌgacʌrʌ vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ.

25 Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai aanʌ angʌnaagidi sai caaayi istuigaco ʌsoimaasi ivuaadami caʌca agai giññiooqui. Dai sioorʌ giñʌʌgiditai caʌcagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

26 Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai ismaaquiagi oodami ibʌdagai utudui. Dai aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aanʌ ʌʌpʌ maacaiña oodami ibʌdagai utudui.

27 Dai Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi giñootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ saidʌ ivuaadana imaasi cascʌdʌ.

28 Tomasi aapimʌ maitʌtʌʌgiadagi istumaasi gʌntʌtʌgitodagi gomaasicʌdʌ vʌʌscʌrʌ aimu istuigaco vʌʌscatai ismaacʌdʌ cacoi caʌca agai iñsaanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vapaida agai

29 dai gʌcuucupiocoa agai siaaco yaasapi siʌgai vuvaquimu. Dai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadamicatadai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

———

30 Aanʌ ʌʌgi giñsʌʌlicamigacʌdʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ nʌidi aanʌ sabai cʌʌga
ivuaadana siʌpʌ maicʌʌga ivuaadana ʌmo oodami aanʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami
ʌgaicʌdʌ.
31 Iñsaanʌ ʌʌgi gʌnaagidagi iñsaanʌ ʌrʌCristo siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
32 Dʌmos isDiuusi gʌnaagidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami aidʌ gia vaavoitudan tada
aapimʌ.
33 Aapimʌ ootoi ʌʌmoco sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai daidʌ ʌVuaana aa istumaasi
ʌrvaavoi.
34 Dʌmos aanʌ maitʌgito ʌmo nʌijadami oodami saagidaiñdʌrʌ isaagagi iñsioorʌ aanʌ.
Aanʌ gʌnaagidi gomaasi mʌsai poduucai vaavoitudana aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
35 Siaaco daacagi ʌmo cuudagi cʌʌ maascana vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ
caʌ istumaasi aagai ʌVuaana cʌʌ maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ. Dai aapimʌ
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌna ʌgai chiʌʌqui tasai.
36 Dai aanʌ ivueeyi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami istumaasi giñtʌjai Diu-
usi giñooga ansaidʌ ivuaadana dai ʌgaicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi giñootoi ansai
gʌnaagidana ñiooquidʌ ʌgai dai cʌʌga gʌmaatʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai gomaa-
sicʌdʌ vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ siʌ ʌVuaana ñiooquidʌcʌdʌ.
37 Dai aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga. Dai ʌgai ʌrcaʌcami sai istumaasi aagai aanʌ
ʌrvaavoi, tomasi aapimʌ tomali ʌmo imidagai maicaʌ isñioocai ʌgai tomali mainʌidi
aapimʌ.
38 Dʌmos aapimʌ maisʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ maitiñvaavoitudai
aanʌ Diuusi ootosadʌ cascʌdʌ.
39 Aapimʌ cʌʌga nʌnʌidi oojai Diuusi ñiooquidʌrʌ poʌliditai ispoduucai tomastuigaco
oidaca agai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaitiña ansai aanʌ ʌrʌCristo.
40 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai poduucai siaadʌrʌ tomastuigaco oidacana Diuusi
ʌʌmadu.
41 Aanʌ maigaagai sioorʌ cʌʌga ñioocadagi aanʌ gimvʌʌtarʌ.
42 Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌ aapimʌ. Maatʌ aanʌ ismaioigʌdai aapimʌ Diuusi.
43 Aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga dai aapimʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos daivʌitai aa
ismaacʌdʌ maitʌrojootosadʌ Diuusi giñooga ʌgai gia vaavoitudadaiña aapimʌ.
44 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi baiyoma aapimʌ
ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ cascʌdʌ maitistutuidi aapimʌ
isgiñvaavoitudagi.
45 Aanʌ maigʌpiʌrʌ gʌnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru ʌgai dai gʌpiʌrʌ
gʌnvuupai tomasi aapimʌ pocaiti mʌsai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru.
46 Issʌʌlicʌdʌ vaavoitudadamudai aapimʌ istumaasi gaaagidi Moseesacaru aidʌ gia
aapimʌ giñvaavoitudadamudai aanʌ ʌʌpʌ. Moseesacaru oojadʌrʌ giñaagai cascʌdʌ.
47 Aapimʌ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru cascʌdʌ maivaavoitudai
aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

6

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu dai
Tibeeriasi tʌʌgidu ʌʌpʌ.

2 Tai mui oodami oí ʌSuusi. Ʌoodami canʌidi isʌSuusi duduaadi mui coococoidadʌ cascʌdʌ.
3 Aidʌ ʌSuusi tʌsai ʌmo giidiʌrʌ dai modaiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu.
4 Aidʌ camiaadimitadai ʌgʌʌ siaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
5 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ismuidutugai oodami, ʌgai gooquiʌrʌ potʌtʌdai ʌPiili:
—¿Siaaco savʌdamu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Suusi aagidi gomaasi ʌPiili maatia ʌliditai istʌiya ʌgai. Ʌsuusi camaatʌcatadai istumaasi iduñia agai.
7 Amaasi ʌPiili itʌtʌdai:
—Issavʌda aatʌmʌ goo siento piisu aʌcami paana vʌʌscʌrʌ moslaalachi ajian tada goovai —tʌtʌdai ʌPiili.
8-9 Amaasi Aandʌrʌsi potʌtʌdai ʌSuusi:
—Tami cʌʌca ʌmo ali gʌʌli dai viaa taama paana dai gooca vatopa. ¿Dʌmos siaadʌrʌ aʌna goovai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai Aandʌrʌsi.
Aandʌrʌsi ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ ʌrsuculidʌ ʌSimuñi Piiduru.
10 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aagidavurai gooodami vai daraivana —tʌtʌdai ʌSuusi.
Aliʌ vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva ʌoodami. Ʌgai ajʌacatadai parʌ taam mil cʌcʌʌli.
11 Amaasi ʌSuusi vui ʌpaana dai aagidi Diuusi sai aliʌsi baigʌʌlidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi ʌSuusi gʌrmaa ʌpaana tʌsai aatʌmʌ taacogidana ʌoodami daidʌ taacogi ʌvatopa ʌʌpʌ tai ʌgai uu vʌʌsi siʌʌjʌsi ipʌli.
12 Dai catatascovai vʌʌscatai taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmpaidavurai aapimʌ gosaasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito vai maisuuligagi toma lʌʌchi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tʌtai aatʌmʌ ʌmpagi saasaquigadʌ ismaacʌdʌ vii tai suusuda baivustan dan goo aasarai ʌpaana saasaquigadʌcʌdʌ.
14 Amaasi ʌoodami tʌʌgacai isSuusi idui gomaasi gʌducami pocaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai tami oidigi daama —caiti ʌoodami.
15 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai isʌoodami poipʌliditadai isʌgai ʌrraígadʌ cascʌdʌ goguama vaidaquia agaitadai saidʌ ʌrraígadʌcana dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai, cascʌdʌ ʌʌgi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga ami giidʌrʌ.

———

16 Dai aidʌsi cadidiaimi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌaapai ʌgʌʌ suudagi ugidiana. Amaasi catuca taidʌ ʌSuusi maiquiaa divia,
17 taidʌ aatʌmʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ dai dʌgavusquimi ʌgʌʌ suudagi Capernauumamu.
18 Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli dai taí vapañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba aastʌcʌi.
19 Dai aidʌsi caiji aatʌmʌ parʌ taam mil metro ʌgʌʌ suudagi daama todian duucai tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi issuudagi daama imʌitadai dai aliʌ duduaadimu aatʌmʌ.
20 Dʌmos ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌana. Maitavʌrduduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
21 Amaasi baigʌrʌliaracʌdʌ miaadʌgi aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai otoma aayi aatʌmʌ mʌʌca siaaco iimia ragaitadai.

———

22 Dai siaadico ʌoodami ismaacʌdʌ vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi viitadai maatʌ tʌʌ iscaiji aatʌmʌ abiaadʌrʌ ʌvaarcuʌrʌ dai ami maitiipucatadai ʌmai vaarcu. Dai maí ʌgai isʌSuusi maitʌroí.

23 V∧∧sc∧r∧ aa c∧c∧∧li aayi aa vaarcu∧r∧ Tibeeriasiaiñd∧r∧ dai ami tuutui ∧gai ∧vaarcu
miaanai siaaco ∧Suusi baig∧∧liarac∧d∧ bibi ∧oodami gamamadacai.
24 Aid∧si ∧oodami maí ismaitiipu ∧Suusi tomali aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ aid∧ gia
t∧t∧sai ∧gai ∧vaarcu∧r∧ dai iji Capernauumamu dai gaaga agai ∧Suusi.

———

25 Mosaayi ∧oodami vaasad∧r∧ ∧g∧∧ suudagi dai t∧∧ ∧Suusi daid∧ it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, ¿p∧t∧quid∧ aayi aapi tami? —t∧t∧dai ∧oodami.
26 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—S∧∧lic∧d∧ giñgaagaitadai aapim∧ tatascon∧cai ∧cuaadagaic∧d∧ ismaac∧d∧ g∧mbii aan∧
dai maisiu maat∧ n∧iditai istumaasi g∧g∧rducami ismaac∧d∧ ivueeyi aan∧.
27 Mait∧aagai isvuaam∧ ∧n∧liada aapim∧ cuaadagaic∧d∧ otoma uugiat∧i cuaadagai
casc∧d∧. Baiyoma ali∧si g∧aagai m∧sc∧∧ga g∧nt∧gito ca∧cagi istumaasi g∧naagidi aan∧
dai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi t∧vaagi∧r∧. Giññiooqui
∧r∧pan ducami cuaadagai ismaac∧d∧ tomali ∧mo imidagai maiuugiat∧i. Aan∧ ∧gai dai
viaa ∧mo s∧∧licami ismaac∧d∧ giñmaa Diuusi giñooga. Casc∧d∧ aan∧ g∧nmaaquimu
ib∧dagai utudui dai ∧gaic∧d∧ tomastuigaco oidacamu aapim∧ t∧vaagi∧r∧ —t∧t∧dai
∧Suusi.
28 Amaasi ∧oodami it∧t∧dai:
—¿Tumaasi g∧aagai isivuaada aat∧m∧ dai poduucai ivuaadagi istumaasi Diuusi ip∧lidi?
—t∧t∧dai ∧oodami.
29 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Diuusi ip∧lidi isaapim∧ giñvaavoitudagi. Aan∧ giñootoi Diuusi ansaid∧ c∧∧gac∧r∧
vuvaidana oodami —t∧t∧dai ∧Suusi.
30 Amaasi ∧oodami it∧t∧dai:
—¿Tumaasi istumaasi g∧ducami iduñia agai aapi t∧tai n∧ijada aat∧m∧ dai
g∧vaavoitudagi?
31 G∧r∧∧qui aaduñicaru gau ∧maná oidigana dai podu oojisi Diuusi ñiooquid∧r∧: “Diuusi
bibi ∧gai ∧paana t∧vaagiaiñd∧r∧” —t∧t∧dai ∧oodami.
32 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Vaavuava, isgiñooga ∧gai dai maa ∧oodami ∧paana t∧vaagiaiñd∧r∧ maisiuu
Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooga g∧nmaacai aapim∧ ∧paana t∧vaagiaiñd∧r∧.
33 Daid∧ ∧paana ismaac∧d∧ Diuusi gamaacai sivi t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ dai ∧gaic∧d∧
∧oodami tomastuigaco oidacagi —t∧t∧dai ∧Suusi.
34 Amaasi ∧oodami it∧t∧dai:
—G∧roidañi gopaana t∧vaagiaiñd∧r∧ —t∧t∧dai ∧oodami.
35 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Aan∧ an∧r∧pan ducami paana ∧gai v∧∧tar∧ ismaac∧d∧ maacai aan∧ ib∧dagai utudui
giñvaavoitudacai ∧gai. Dai poduucai ∧gai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu.
36 D∧mos casi g∧naagidi aan∧ sai aapim∧ maitiñvaavoitudai tomasi casi giñn∧idi.
37 Tomasioor∧ sioor∧ Diuusi giñooga ip∧lidi sai giñ∧∧gidiña ∧gai gia giñvaavoitudai dai
aan∧ maigajiaad∧r∧ vipieeyi tomali ∧maadutai.
38 Dai aan∧ t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi ∧∧gi ip∧liadagi
aan∧ baiyoma aan∧ ip∧lidi isivuaadagi istumaasi ip∧lidi Diuusi giñooga. ∧gai ∧gai daidi
giñootoi.
39 Daid∧ giñooga ip∧lidi ansai aan∧ c∧∧gac∧r∧ vuvaidiña v∧∧scatai ismaac∧d∧ ∧gai ∧co
vuvaitu dai ansai aan∧ duduaacaldana v∧∧si ∧vaavoitudadami coidad∧ saagidiaiñd∧r∧
si∧∧scad∧ caugitiagi oidigi.
40 Diuusi giñooga ip∧lidi isv∧∧scatai ismaac∧d∧ giñn∧idi dai giñvaavoitudai tomas-
guigaco oidacana t∧vaagi∧r∧ dai aan∧ duduaacalda iñagai ∧gai si∧∧scad∧ caugitiagi oidigi
—t∧t∧dai ∧Suusi.
41 Vaid∧ ∧judidíu vui ñiooquimi ∧Suusi. ∧Suusi pocaititadai said∧ ∧r∧pan ducami ∧paana
dai sai ∧gai t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ casc∧d∧.

42 Daidʌ ʌjudidíu pocaiti:
—¿Maitasi ʌrOsee maradʌ idi cʌʌli? CʌʌGa maatʌ aatʌmʌ dʌʌdʌdʌ. ¿Tuisi pocaiti goovai saidʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
43 Amasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maitiññiooquiada aapimʌ.
44 Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidana sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ duduaacaldamu vʌʌsi vaavoitudadami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
45 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduu ooja: “Diuusi maatʌtuldiamu oodami sioorʌ ʌrʌCristo”, ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi giñooga giñvaavoitudai ʌʌpʌ.
46 Tomali ʌmo oodami oidigi daama oidacami mainʌidi Diuusi. Mosʌcaasi aanʌ nʌidi Diuusi. Aanʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ siaaco daja Diuusi. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ cascʌdʌ.
47 Vaavuava sai sioorʌ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
48 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana oodami vʌʌtarʌ. Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami vai ʌgai tomastuigaco oidacagi tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ.
49 GʌnʌʌQui aaduñicaru oidigana gau ʌpaana ismaacʌdʌ ʌmaná tʌʌgiducatadai dʌmos vʌʌscʌrʌ coi ʌgai.
50 DʌMos tomasioorʌ sioorʌ cueeyi ʌpaana ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
51 Aanʌ antʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai tomasioorʌ sioorʌ giñugiagi tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ. Aanʌ muuquimu curusiaba vai poduucai mui oodami tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu gʌnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:
—¿Ducatʌ istutuidi goovai isgʌrbiidagi gʌtuucuga tʌsai uugana? —caiti ʌjudidíu.
53-54 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌviaa ʌmo sʌʌlicami namʌacami. Daidʌ ʌoodami giñmuaamu ʌmo curusiaba siastimu giñʌʌra vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌr ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu dai aanʌ duduaacaldamu ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi. DʌMos sioorʌ maitiñvaavoitudagi ʌgai gia maiiimia agai tʌvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi ʌʌmadu.
55 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñʌʌra mosʌcaasi poduucai istutuidi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
56 Sioorʌ giñvaavoitudagi giñʌma daacamu ʌgai dai soiñamu aanʌ ʌgai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
57 Diuusi giñooga giñootoi dai ʌgai tomastuigaco oidaga dai cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ tomastuigaco oidaga poduucai ʌʌpʌ sioorʌ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai.
58 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌpaana ismaacʌdʌ maná tʌʌgidu tai uu gʌnʌʌqui aaduñicaru maitʌrsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. DʌMos sioorʌ giñvaavoitudagi dai giñʌʌgiadagi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
59 Gomaasi gamamaatʌtuli ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Capernauumʌrʌ.

———

60 Dai muidutai ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi aatʌmʌ idi ñiooqui. ¿Siaadʌrʌ istuidana oodami isʌʌgiadagi gomaasi? —caiti ʌoodami.
61 Amaasi ʌSuusi maí isʌoodami maibaigʌnʌʌli gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aagiditadai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:
—¿Gʌnsobicʌisiaanʌidiñiooquicʌdʌisvaavoituda aapimʌ?

62 ¿Isducatai gʌntʌtʌgitona aapimʌ mʌsgiñtʌʌgiagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami isnoragiagi aanʌ tʌvaagiamu?
63 Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai oodami ibʌdagai utudui. Giñtuucuga maisoicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mosʌcaasi giñibʌdaga. Istumaasi aagai aanʌ ʌrgaibʌdaga vʌʌtarʌ maisiu gatuucuga. Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi goñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌgai gia viaaca agai ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
64 Dʌmos quiaa oidaga ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.
ΛSuusi maí tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌ maivaavoitudaitadai dai ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌaiñdʌrʌ gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana.
65 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Cascʌdʌ casi gʌnaagidi aanʌ sai mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi giñooga ipʌlidi isgiñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.
66 Aidʌ abiaadʌrʌ muidutai ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌSuusi ʌcovai iji dai camaioidatucui ʌgai ʌSuusi.
67 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ:
—¿Giñdagitoamʌsi ʌlidi aapimʌ ʌʌpʌ? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
68 Tai Simuñi Piiduru itʌtʌdai:
—¿Siaadʌrʌ gʌdagitona aatʌmʌ? Aapi ʌrgʌrbaitʌcʌaacami. Dai gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ camaatʌ aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
69 Dai aatʌmʌ cavaavoitu. Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ dai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai Simuñi Piiduru.
70 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Λcovai gʌnvuvaitu aanʌ baivustan dan gooca aapimʌ dai ʌmoco ʌrʌDiaavora piooñigadʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
71 ΛSuusi aagidi gomaasi aagaitai ʌUudasi Iscaliote ʌSimuñi maradʌ. Dai tomaasi ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, vʌʌscʌrʌ Uudasi gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌSuusi.

7

———
1 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi aimʌraitadai ʌGalilea dʌvʌʌriʌrʌ. Λgai maitipʌli isaimʌrdagi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, ʌjudidíu ipʌliditadai ismuaagi ʌgai cascʌdʌ.
2 Dai camiaadimi ʌsiaa duudagadʌ ʌjudidíu istuigaco ivuaadana uucusai cascʌdʌ potʌʌgidi ʌsiaa duudagai uucusai.
3 Taidʌ ʌSuusi susuculidʌ itʌtʌdai:
—Maiviimu aapi tanai. Imʌdañi aapi Judeea dʌvʌʌriamu vai poduucai gʌoidatucʌdami ismaacʌdʌ mʌʌca daraaja nʌijadagi istumaasi ivueeyi aapi.
4 Tomasioorʌ sioorʌ ipʌliadagi ismaatʌcagi oodami istumaasi ivueeyi ʌgai gia maiʌstocai ivueeyi istumaasi. Issʌʌlicʌdʌ ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidʌ gia ivuaadañi gomaasi ʌoodami vuitapi vai nʌijada ʌgai vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi susuculidʌ.
5 Dʌmos tomali ʌgai maivaavoitudaitadai ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti.
6 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maiquiaa aayi istuigaco imia aanʌ gaamucu. Dʌmos aapimʌ cʌʌga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasiʌʌscʌdʌ.
7 Λoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maitʌncʌʌdai aapimʌ mosʌca aanʌ. Aanʌ aagidi saidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai cascʌdʌ.

8 Iimivurai aapimʌ gaamucu idi siaa duudagʌrʌ. Aanʌ gia maiimimu. Maiquiaa aayi
istuigaco imiagi aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai mospotʌtʌdai ʌSuusi dai anaasi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ vii.

———

10 Amaasi caiji ʌSuusi susuculidʌ tai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌpʌ ʌsiaa duudagamu. Ʌgai
gʌʌsto ii sai mainʌidiña oodami.
11 Ʌjudidíu gaagai ʌSuusi ʌsiaa duudagʌrʌ daidʌ icaiti:
—¿Siaaco daja ʌcʌʌli? —caiti ʌgai.
12 Dai aliʌsi gʌnaatagidimi ʌoodami aipacoga aagaitai ʌSuusi. Dai ʌʌmoco pocaiti sai
cʌʌ tuiga ʌgai. Dai aa pocaiti sai maicʌʌ tuiga sai mosyaatagidi ʌgai oodami.
13 Dʌmos ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi vʌʌtarʌ maitipʌli ismaatʌcagi
ʌjudidíu tʌtʌaanʌdami iscʌʌga ñioocai ʌgai ʌSuusi vʌʌtarʌ ʌbʌidi ʌgai cascʌdʌ.
14 Aidʌsi catajucami viitugai isugitiagi ʌvagimi ii ʌSuusi ʌjudidíu gʌʌ quiuu-
paigadʌamu dai ami gamamaatʌtuldi.
15 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai ʌSuusi
daidʌ icaiti:
—¿Ducatai maatʌ idi cʌʌli mosʌʌ naana maasi istumaasi maitʌvʌpi daivacai oojʌrʌ?
—caiti ʌjudidíu.
16 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌgai giñootoi.
17 Dai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia maatʌmu is-
giñmamaatʌtuldaraga ʌrDiuusi ñiooquidʌ siʌpʌ sabai aanʌ gamamaatʌtuldi istumaasi
ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.
18 Sioorʌ gaaagiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai tʌtʌgitodagi ʌgai povuaadana
sai oodami cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ ipʌliadagi isʌoodami cʌʌga
ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌgai gia gaaagidi istumaasi ʌrvaavoi dai tomali
ʌmo imidagai maiyaatagidiña ʌgai ʌoodami.
19 Vaavuava isMoseesacaru gʌrmaa ʌsʌʌlicami dʌmos tomali ʌmaadutai aapimʌ
maiʌʌgidi vʌʌsi ʌsʌʌlicami. ¿Tuimʌsi giñmuaa ʌlidi aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai:
—Aapi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ¿Voorʌ gʌmuaa ʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ idui ʌmo istumaasi ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ dai aapimʌ maitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌgitoagi.
22 Dʌmos aapimʌ iiquitʌcʌi aali tuutucugadʌ tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ.
Moseesacaru gʌntʌjai mʌsai poduucai ivuaadana cascʌdʌ poduucai ivueeyi aapimʌ.
Vʌʌscʌrʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ capovuaadana gʌrʌʌqui aaduñicaru.
23 Isaapimʌ ivueeyi gomaasi tomasi ʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌgida ʌliditai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ¿tuimʌsi bacocoi aapimʌ aanʌ giñvui duaaidacai aanʌ
ʌmo cʌʌli ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ?
24 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgito aapimʌ. Maisiu gʌpiʌr giñvuupada maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai,
baiyomavʌr cʌʌga gʌntʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌʌmoco ʌJerusaleenʌrʌ oidacami aipacoga gʌntʌcacaimi dai pocaitimi:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai dai muaa agai?
26 Mosmocʌʌca goovai dai mamaatʌtuldi gooodami vai tomali ʌmaadutai maivui
ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ isgoovai ʌrʌCristo?
27 Siaadʌr ʌrʌCristocana goovai. Aatʌmʌ cʌʌ maatʌ siaaco oidaga idi cʌʌli. Siʌʌscadʌ
diviagi ʌCristo tomali ʌmaadutai maimaatʌca agai siaadʌrʌ divia agai ʌgai —caiti
ʌoodami.

28 Daid∧ ∧Suusi quiaa mamaat∧tulditadai ∧oodami ∧g∧∧ quiuupi∧r∧ dai ca∧cai istumaasi aagai ∧oodami cavami ñioo ∧gai dai pot∧t∧dai:
—Vaavuava ismaat∧ aapim∧ siaaco oidaga aan∧. D∧mos maimaat∧ aapim∧ sioor∧ giñootoi. Aan∧ divia maisiu mos∧∧gi ip∧liditai aan∧ baiyoma ∧gai ismaac∧d∧ tomali ∧mo imidagai maiyaatag∧i atgiñootoi. V∧∧si istumaasi aagai ∧gai ∧rvaavoi. Dai aapim∧ maimaat∧ ∧gai.
29 Aan∧ gia maat∧ ∧gai. Aan∧ ∧gai ∧∧madu daacatadai tai ∧gai giñootoi tami oidigi daama —t∧t∧dai ∧Suusi.
30 Amaasi ∧oodami b∧iya ∧liditadai ∧Suusi dai maisagi d∧mos tomali ∧maadutai maib∧i, maiquiaa aayi istuigaco casc∧d∧.
31 Dai v∧∧sc∧r∧ muidutai vaavoitu ∧Suusi daid∧ icaiti:
—Si∧∧scad∧ diviagi ∧Cristo siaad∧r∧ iduuna ∧gai vaamioma g∧g∧rducami istumaasi isidi c∧∧li —caiti ∧oodami.

———

32 Amaasi ∧fariseo ca∧cai ispocaiti ∧oodami aagaitai ∧Suusi ∧gai ∧∧madu ∧bait∧gucacamigad∧ ∧papaali judidíu ootoi sandaaru ismaac∧d∧ nuucada ∧quiuupai sai b∧∧na ∧Suusi dai maisana.
33 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:
—Chi∧∧qui tasai daacamu aan∧ aapim∧ g∧nsaagida dai gooqui∧r∧ noragimu aan∧ dai ∧∧madu daacamu ∧gai ismaac∧d∧ giñootoi.
34 Aapim∧ giñgaagamu dai maitiñt∧∧gimu. Aapim∧ maitistutuidi isiimiagi m∧∧ca siaaco daaca aan∧ casc∧d∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
35 Amaasi ∧judidíu aipaco g∧t∧cacaimi daid∧ icaiti:
—¿Siaaco imia agai idi c∧∧li t∧sai mait∧∧gana aat∧m∧? ¿Imia ∧lidi lien∧ goovai ∧judidíu ∧∧madu ismaac∧d∧ ∧giliego saagida oidaga mamaat∧tulda ∧lidi lien∧ goovai ∧giliego?
36 ¿Ist∧iya ∧lidi goovai dai pocaiti t∧sai gaaga ragai dai mait∧∧gia ragai, dai sai aat∧m∧ maitistutuidi isiimiagi m∧∧ca siaaco daaca agai ∧gai? —caiti ∧judidíu.

———

37 ∧cuugat∧r∧ tas∧r∧ ∧siaa duudag∧r∧ vaamioma nam∧ga is∧gaa tasai. Amaasi ∧Suusi c∧quiva dai cavami ñioo dai pot∧t∧dai ∧oodami:
—Sioor∧ ip∧liadagi isc∧∧gac∧r∧ vuvaquiagi vai dadana dai giñca∧cana.
38 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquid∧r∧ sai tomasioor∧ giñvaavoitudagi ∧gai gia viaacamu guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi c∧∧gac∧r∧ vuuvaidi oodami —t∧t∧dai ∧Suusi.
39 Pocaiti ∧Suusi vai maat∧ca ∧oodami isDiuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu daacana sioor∧ vaavoitudagi ∧gai. Aid∧ maiquiaa t∧vai Diuusi Ib∧ad∧ t∧vaagiaiñd∧r∧. ∧Suusi maiquiaa ii t∧vaagiamu casc∧d∧.

———

40 ∧∧mo oodami mosca∧ gomaasi daid∧ icaiti:
—S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi isidi c∧∧li ∧r∧Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ ismaac∧d∧ Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.
41 Dai aa icaiti:
—Idiava ∧r∧Cristo —caiti.
D∧mos aa icaiti:
—∧Cristo maidivia agai Galileeaiñd∧r∧.
42 Pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧ said∧ ∧Cristo ∧rDavicaru cajiudad∧ca agai, dai Beleen∧r∧ vuusia agai ∧gai vaa ali quiiy∧r∧ siaaco vuusai Davicaru —caiti ∧gai.
43 Poduucai ∧oodami mai∧madugan caiti aagaitai ∧Suusi.
44 ∧∧moco b∧iya ∧lidi dai maisagi d∧mos tomali ∧maadutai maib∧i.

———

45 ∧sandaarugad∧ ∧g∧∧ quiuupai ∧pamu dada siaaco daraacatadai ∧fariseo ∧∧madu ∧bait∧gucacamigad∧ ∧papaali judidíu tai ∧gai it∧t∧dai:

—¿Tuimʌsi maivuaa aapimʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
46 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmo imidagai tomali ʌmaadutai maiʌpan duucai ñioocaiña idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌsandaaru.
47 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Aapimʌ mʌscasi ʌndagitu ʌʌpʌ isgʌnyaataida ʌgai?
48 Tomali ʌmaadutai aatʌmʌ dudunucamigadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌfariseo maivaavoitudai.
49 Dʌmos idi oodami maicʌʌ maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuldiamu ʌgai vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌfariseo.
50 Taidʌ ʌNicodemo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ diviji ʌSuusi tucarʌ, ʌrʌmo fariseo daidʌ itʌtʌdai:
51 —Gʌrsʌʌlicamiʌrʌ pocaiti sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai ʌmo cʌʌli ʌrgʌpiʌr caatʌcami asta siʌʌscadʌ vuaa ʌcʌʌli dai tʌcacagi dai maatʌcagi istumaasi idui ʌgai sabai gʌpiʌr caatʌcami ischo ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌNicodemo.
52 Amaasi ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌidamu aapi sai tomali ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ maivuusai Galileeaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌfariseo.
53 Amaasi vʌʌscatai noonora.

8

1 Daidʌ ʌSuusi ii ʌOliivosi giidiamu.
2 Dai siaadico mosmaasico ʌʌpamu ii ʌgai quiuupiamu. Tai vʌʌscatai dada siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi ʌoodami.
3 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ʌfariseo ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu dai vuaa ʌmo ooqui ismaacʌdʌ gogoosi gʌducami dai aa tʌʌ isʌma voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ. Daidʌ ʌfariseo ʌoodami vuitapi van cʌi ʌooqui,
4 daidi itʌtʌdai ʌfariseo ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ʌʌmoco tʌʌ idi ooqui isʌʌmadu voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ.
5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai gʌaagai iscoodadagi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ojoodaicʌdʌ. ¿Aapio pʌcaiti? —tʌtʌdai ʌfariseo ʌʌmadu ʌgaa.
6 Pocaiti ʌgai mosnʌijada ʌliditai astʌʌna ʌSuusi gaagaitadai ʌgai isducatai gʌpiʌr vuaajagi ʌSuusi. Dʌmos ʌSuusi cuicʌʌsa dai ooja dʌvʌʌrapi gʌmasavicʌdʌ.
7 Dai ʌgaa apiatʌcacaimi, taidʌ ʌSuusi cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasmaacʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ vuaa goooqui dai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai ʌpʌga maiñana goooqui —tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Dai ʌpamu cuicʌʌsa dai gaooja dʌvʌʌrapi.
9 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ vuaa ʌooqui moscaʌ istumaasi aagai ʌSuusi dai mosʌʌmadutai iimimi. Ʌʌpʌga ʌcʌcʌʌliocoidadioma dai gooquiʌrʌ ʌuutuducʌdioma maatʌcatai vʌʌscatai isʌrsoimaasi ivuaadami. Dai maivii tomali ʌmoco mosʌʌgi vii ʌSuusi ʌʌmadu ʌooqui.
10 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai camaitʌʌ tomali ʌmaadutai ʌgaa, potʌtʌdai ʌgai ʌooqui:
—¿Siaaco duudui ʌoodami ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai? ¿Camaitiipu sioorʌ gʌmaicarsagi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
11 Tai ʌooqui potʌtʌdai:
—Chu. Camaitiipu, tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ maitʌmaicarsamu. Sivi gia imʌdañi dai camaisoimaasi ivuaada —tʌtʌdai.

———

12 Daid^ ^Suusi apiaaatagidimi ^oodami ismaac^d^ ^^madu aatagaitadai:
—Aan^ an^soic^i ^oodami isc^^ga maat^ ca^cagi istumaasi Diuusi ip^lidi isivuaadagi. Dai sioor^ giñvaavoitudai ^gai gia viaacamu ib^dagai utudui dai camaioojiadamu issoimaasi ivuaadagi —t^t^dai ^Suusi.
13 Amaasi ^fariseo it^t^dai ^Suusi:
—Aapi c^^ga ñioocai ^^gi g^v^^tar^ d^mos g^ñiooqui maiñam^ga —t^t^dai ^fariseo.
14 Daid^ ^Suusi aa noragi daid^ it^t^dai:
—Tomasi ^^gi aan^ c^^ga ñioocai giñv^^tar^ v^^sc^r^ s^^lic^d^ ^rvaavoi istumaasi aagai aan^. C^^ maat^ aan^ iñsiaad^r^ divia dai iñsiaaco imia iñagai d^mos aapim^ gia maimaat^ iñsiaad^r divia tomali iñsiaaco imia iñagai.
15 Aapim^ ca^ istumaasi aagai aan^ dai pocaiti sai maiñam^ga giñiooqui maimaat^catai sioor aan^ d^mos aan^ maig^pi^r vuupai tomali ^maadutai.
16 D^mos isg^pi^r g^nvuupadamudai aan^ istumaasi aagadamudai ^rs^^licamicamudai. Aan^ mai^^gi g^pi^r g^nvuupadamudai. Diuusi giñoogai ismaac^d^ giñootoi ^gai g^pi^r g^nvuupai aan^ iñ^^madu.
17 Dai Moseesacaru s^^licamigad^r^ pocaiti sai si^^scad^ gooca c^c^^li n^ijadami ^madugan caitiadagi ali^si g^aagai isvaavoitudagi.
18 Aan^ an^r^mo n^ijadami daid^ giñooga ismaac^d^ giñootoi ^gai ^r^mai n^ijadami —t^t^dai ^Suusi.
19 Amaasi ^gaa it^t^dai:
—¿Vaa daja g^ooga? —t^t^dai.
Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Aapim^ maimaat^ iñsioor^ aan^, tomali maimaat^ giñooga. Ismaat^mudai aapim^ iñsioor^ aan^ aid^ gia maat^mudai ^^p^ giñooga —t^t^dai ^Suusi.
20 ^Suusi gaaagidi v^^si gomaasi gamamaat^tulditai daacatai ^g^^ quiuupi^r^ anaasi siaaco daraaja ^cajoñi siaaco g^darasai ^tumiñsi Diuusi aa duiñdad^ v^^tar^. D^mos tomali ^maadutai maib^i ^Suusi. Maiquiaa aayi istuigaco casc^d^.

———

21 Daid^ ^Suusi ^pamu ñiooqui ^oodami daid^ it^t^dai:
—Aan^ an^imia iñagai dai aapim^ giñgaagamu d^mos aapim^ iimia agai ^Diaavor^ ^^madu aapim^ ^rsoimaasi ivuaadami casc^d^. Dai maitistutuidi isimiagi aapim^ m^^ca iñsiaaco imia iñagai aan^ —t^t^dai ^Suusi.
22 Amaasi ^judidíu pocaiti:
—¿^^gi g^muaa agai lien^ goovai dai casc^d^ pov^rt^t^dai t^sai maitistutuidi isiimiagi m^^ca siaaco imia agai goovai? —caiti.
23 Amaasi ^Suusi it^t^dai:
—Aapim^ ^roidigi daama oidacami d^mos aan^ gia chu. Aan^ t^vai t^vaagiaiñd^r^.
24 Casc^d^ pov^nt^t^dai aan^ m^sai aapim^ imia agai ^Diaavora ^^madu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiñvaavoitudai aapim^ g^naagiditai iñsioor^ aan^ aid^ gia aapim^ iimia agai ^Diaavora ^^madu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —t^t^dai ^Suusi.
25 Amaasi ^judidíu it^t^dai:
—¿Poor^ aapio? —t^t^dai.
Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Casi g^naagidi aan^ tucamid^r^ abiaad^r^.
26 Dai aan^ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi g^naagaitai aapim^ dai aan^ g^pi^r^ g^nvuaajamu ^^mo istumaasic^d^. D^mos aan^ gaaagidi mos^caasi istumaasi giñaagidi ^gai ismaac^d^ giñootoi dai ^gai gia s^^lic^d^ aagai mos^caasi istumaasi ^rvaavoi —t^t^dai ^Suusi.
27 D^mos ^judidíu maimaat^ ca^ is^Suusi aagai Diuusi g^rooga.
28 Casc^d^ ^Suusi pot^t^dai:

—Si∧∧scad∧ aapim∧ giñmuaagi aid∧ gia maat∧mu aapim∧ iñsaan∧ ∧r∧Cristo ∧gai vaa ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami. Dai aan∧ g∧ñaagidi mos∧caasi istumaasi giñmamaat∧tuli giñooga maisiu istumaasi ∧∧gi aan∧ ip∧lidi.

29 Dai giñooga ∧gai daid∧ giñootoi dai v∧∧sc∧r∧ giñ∧∧madu daja. Ʌgai mai∧∧gi giñdadagitu. Aan∧ v∧∧sc∧r∧ ivueeyi istumaasi ∧gai ip∧lidi —t∧t∧dai ∧Suusi.

30 Aid∧si ∧Suusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

———

31 Amaasi ∧Suusi it∧t∧dai ∧judidíu ismaac∧d∧ vaavoitu:

—Isaapim∧ apiavaavoitudadagi istumaasi g∧naagidi aan∧, s∧∧lic∧d∧ aapim∧ ∧rgiñmamaat∧rdamicamu.

32 Dai maat∧mu istumaasi ∧rvaavoi. Dai si∧∧scad∧ camaatia aapim∧ istumaasi ∧rvaavoi aid∧ gia camait∧rpipiooñicamu aapim∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.

33 Tai ∧gai it∧t∧dai:

—Aat∧m∧ ∧rAvraañicaru cajiudad∧. Dai tomali ∧mo imidagai mait∧rpipiooñigad∧catadai tomali ∧maadutai. ¿Ducat∧ caiti aapi iscamait∧rpipiooñicamu aat∧m∧? —t∧t∧dai ∧gai.

34 Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:

—S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi sai sioor∧ soimaasi ivuaadagi ∧gai gia ∧rpiooñigad∧ ∧Diaavora.

35 Ʌmo c∧∧li mai∧madugan duucai n∧idi g∧pipiooñiga dai g∧maamara.

36 Dai si∧∧scad∧ aan∧ Diuusi marad∧ ismaac∧d∧ t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ c∧∧gac∧r∧ vusaidiagi ∧mo c∧∧li ∧gai camait∧rpiooñigad∧camu ∧Diaavor∧.

37 Camaat∧ aan∧ isaapim∧ ∧rcajiudad∧ Avraañicaru d∧mos aapim∧ maitiñvaavoitudai casc∧d∧ giñmuaa ∧lidi.

38 Aan∧ an∧g∧naagidi istumaasi giñooga giñmaat∧tuli dai aapim∧ ivueeyi istumaasi g∧naagidi g∧nooga —t∧t∧dai ∧Suusi.

39 Taid∧ ∧gai aa noragi daid∧ it∧t∧dai:

—Avraañicaru ∧rg∧raduñicaru —t∧t∧dai ∧gai.

D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai:

—Iss∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi isaapim∧ ∧rAvraañicaru cajiudad∧camudai aid∧ gia giñvaavoitudamudai aapim∧ ∧pan duucai Avraañicaru.

40 D∧mos aapim∧ giñmuaa ∧lidi tomasi aan∧ g∧naagidi mos∧caasi itumaasi ∧rvaavoi istumaasi Diuusi giñmaat∧tuli. Avraañicaru maipoduucai iduuñimudai.

41 Aapim∧ ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi g∧nooga —t∧t∧dai ∧Suusi.

Amaasi ∧gai it∧t∧dai:

—Aat∧m∧ mait∧rmaamarad∧ ooqui taatacaligami. Mos∧maduga g∧rooga ∧gai vaa ∧rDiuusi —t∧t∧dai ∧judidíu.

42 Amaasi ∧Suusi it∧t∧dai:

—Iss∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoicamudai isDiuusi ∧rg∧noogacamudai aid∧ gia aapim∧ giñoig∧adamudai. Diuusi giñootoi maisiu mos∧∧gi divia aan∧.

43 Aapim∧ maitip∧lidi is∧∧giadagi istumaasi g∧naagidi aan∧ casc∧d∧ maimaat∧ ca∧ giñmamaat∧tuldiaraga.

44 Aapim∧ g∧nooga ∧r∧Diaavora casc∧d∧ aapim∧ ∧rmaamarad∧ ∧Diaavora daid∧ ivuaada ∧lidi istumaasi ∧gai ip∧lidi. Tucamid∧r∧ abiaad∧r∧ ∧Diaavora ∧rgamuaacami daid∧ ∧ryaatavogami. Ʌgai tomali ∧mo imidagai maiaagai istumaasi ∧rvaavoi baiyoma v∧∧sc∧r∧ mosyaatag∧i ∧gai. V∧∧si istumaasi t∧t∧gitoi ∧gai mait∧rvaavoi potuiga ∧gai casc∧d∧. Ʌgai ∧roogad∧ ducami v∧∧si ∧yaatavogami.

45 Casc∧d∧ si∧∧scad∧ aan∧ g∧naagidi istumaasi ∧rvaavoi aapim∧ maitiñvaavoitudai.

46 Tomali ∧maadutai aapim∧ g∧nsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaan∧ idui ∧mo istumaasi soimaasicami. Si∧∧scad∧ g∧naagiada aan∧ istumaasi ∧rvaavoi, ¿tuim∧si maitiñvaavoitudai aapim∧?

47 Diuusi maamaradʌ sʌʌlicʌdʌ oojoidi iscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos aapimʌ
maicaʌca ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ maitʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.

———

48 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aatʌmʌ sai aapi ʌrsamaritano dai isviaa aapi
ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maiviaa Diaavora tʌaañicarudʌ. Aanʌ mossiaa duutudai giñooga dai aapimʌ
maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnʌidi.
50 Aanʌ maigagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ʌmoco is-
maacʌdʌ gagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi, dai ʌgai soimaasi taatatuldiami sioorʌ
maisiaa giñduutuadagi.
51 Vaavuava sai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai gia tomastuigaco
oidaca agai —tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aapi ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
Avraañicaru dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ coi dai vʌʌscʌrʌ aapi gʌraagidi sai
sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aapi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai.
53 ¿Povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvucadagai isʌAvraañicaru gʌrʌʌqui
aduñicaru ismaacʌdʌ camuu? ¿Dai povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvu-
cadagai siʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcaru ismaacʌdʌ cacoi? ¿Aapia poorʌ gʌʌlidi?
—tʌtʌdai ʌjudidíu.
54 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ʌʌgi cʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gimvʌʌtarʌ aidʌ gia maiñamʌga giññiooqui. DʌmosDiuusi giñooga ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagai aapimʌ saidʌ ʌrgʌnDiuusiga ʌgai gia cʌʌga
ñioocai aanʌ gimvʌʌtarʌ.
55 DʌmosDiuusi aapimʌ maimaatʌ ʌgai. Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Daidʌ isgʌnaagiadagi aanʌ
ansai maimaatʌ aanʌ ʌgai aidʌ gia aanʌ ʌryaatavogamicagi gʌnʌpan duucai. DʌmosDiuusi giñaagidi ʌgai.
56 Gʌnʌʌqui aduñicaru Avraañi aliʌsi baigʌʌli maatʌcai iñsaanʌ divia iñagaitadai oidigi
daama dai vaamioma baigʌʌli ʌgai aidʌsi divia aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
57 Amaasi ʌjudidíu potʌtʌdai ʌSuusi:
—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivʌstaama uumigi, ¿ducatai caiti aapi isnʌidi
Avraañicaru? —tʌtʌdai ʌgai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaadʌrʌ catʌvaagiʌrʌ daacatadai
aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
59 Amaasi vui ʌjudidíu ojoodai dai maicarsa ʌliatugai ʌgai ʌSuusi. DʌmosDiuusi
gʌʌʌsto ii dai vuusai ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ. Dai ʌoodami saagida daivusai dai ii.

9

———

1 Vaidʌ ʌSuusi daivusquimi ʌmapʌcʌrʌ dai tʌʌ ʌmo maiñʌaadami. Podu vuusai ʌgai.
2 TʌtaiDiuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cʌʌli? ¿Voorʌ soimaasi idui gocʌʌli
isʌdʌʌdʌdʌ? —povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ.
3 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli maisoimaasi idui tomali ʌdʌʌdʌdʌ. Baiyoma goovai maiñʌai sai poduucai
aa oodami maatʌna issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi isduaaidagi.

4 Iñsiʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliʌsi gʌaagai iñsivuaadagi aa duiñdadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Aimu istuigaco iscamaitistutuidi isaata vuaadagi tomali ʌmaadutai tomali aanʌ.
5 Quiaa oidacatai aanʌ tami oidigi daama aanʌ soicʌi oodami iscʌʌga maatʌ caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Caaagacai gomaasi ʌSuusi dʌvʌʌrapi sisiva dai vadʌitu laachi dʌvʌʌrai dai ʌmaiñʌaadami vuupuidʌ daama daí ʌdʌvʌʌrai vaagiadʌ.
7 Amaasi itʌtʌdai:
—Imʌdañi dai vacuana gʌvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Siloé tʌiya ʌlidi ootosicami oodamicʌdʌ. Taidʌ ʌmaiñʌaadami ii dai vacoi gʌvuupuji dai ʌpamu divia dai canʌeeyi.
8 Amaasi ʌaaduñdʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌʌquioma nʌiditadai ʌmaiñʌaadami icaiti:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai vaa ismaacʌdʌ daacatai gataanʌiña tumiñsi? —ascaiti ʌgai.
9 Vai aa icaiti:
—Ʌjʌ ʌgai vaa goovai —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Chu, maitʌrʌgai dʌmos ʌpʌa maasi goovai —ascaiti.
Dʌmos ʌcʌʌli ʌʌgi pocaiti:
10 —Aanʌava —ascaiti.
Amaasi ʌgaa tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌeeyi aapi sivi? —astʌtʌdai.
11 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgidu vadʌitu dʌvʌʌrai dai giñvuupujiana dagivi daidʌ povaiñtʌtʌdai ansai imʌna dai vacuanana giñvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu. Antai aanʌ ii dai vacuanacai casistui aanʌ isnʌnʌavagi —astʌtʌdai ʌgai.
12 Amaasi tʌcacai ʌgaa daidi itʌtʌdai:
—¿Vaa daja ʌcʌʌli? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maimaatʌ aanʌ —astʌtʌdai.

———

13 Amaasi ʌoodami vaidacai ʌgai ismaacʌdʌ mainʌaadatadai ʌfariseo vuitapi.
14 Aidʌsi ʌSuusi vadʌitu ʌdʌvʌʌrai gʌsisivaragacʌdʌ dai dagivi vuupuidʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aidʌ ʌribʌstaragai tasʌrʌcatadai.
15 Cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌpʌ tʌcacai ʌcʌʌli dai potʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌnʌaava aapi? —astʌtʌdai ʌfariseo.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Giñdagiviamʌta dʌvʌʌrai vagiadʌ giñvuupuji daama antai vacoi aanʌ dai sivi canʌeeyi —astʌtʌdai.
16 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo icaiti:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ idui goomasi maitʌrootosadʌ Diuusi, ʌgai maisiaa duutudai ibʌstaragai tasai cascʌdʌ —ascaiti ʌgai.
Dʌmos aa icaiti:
—¿Ducatʌ ivueeyi ʌgai naana maasi gʌgʌrducami isiʌrsoimaasi ivuaadami? —ascaiti ʌgai.
Poduucai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.
17 Dai ʌpamu tʌcacai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai aapi pʌtʌiya agai aagaitai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌduaadi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai.
18 Dʌmos ʌjudidíu maitipʌliditadai isvaavoitudagi isʌʌquioma maiñʌaadatadai ʌgai dai sivi canʌeeyi cascʌdʌ vaí ʌgai dʌʌdʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.

19 Dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Idisi ʌrgʌnmara aapimʌ ismaacʌdʌ pocaiti aapimʌ sai maiñʌaadami vuusai?
¿Ducatai canʌeeyi goovai sivi? —astʌtʌdai ʌjudidíu.
20 Taidʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aatʌmʌ isidi ʌrgʌrmara dai ismaiñʌaadami vuusai.
21 Dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ isducatai sivi canʌeeyi goovai tomali maimaatʌ aatʌmʌ
sioorʌ nʌnʌaavatu. Ʌʌgiavʌr tʌcaca aapimʌ. Goovai casi ʌrgʌducami. Ʌʌgi goovai
gʌnaagidiamu —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌdʌ.
22 Potʌtʌdai ʌgai ʌbʌiditai ʌjudidíu. Ʌjudidíu casi gʌnaagi aipacoga sai isʌmoco vaavoi-
tudagi saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai
isvapaacʌdagi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ.
23 Cascʌdʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai sai tʌcacana maradʌ dai sai ʌgai casi ʌrgʌducami.
24 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vaí ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌgi Diuusi vʌʌtarʌ icʌʌga ñioocada aapi dai maisiu ʌSuusi. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ
saidʌ ʌSuusi ʌrsoimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌjudidíu.
25 Amaasi ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ maimaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami ischo ʌʌpʌ. Mosʌcaasi maatʌ aanʌ iñsaanʌ
ʌrmaiñʌaadamicatadai dai sivi gia canʌnʌaava aanʌ —astʌtʌdai.
26 Tai ʌpamu tʌcaca ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi idui ʌgai? ¿Ducatai idui pʌsicanʌnʌaava? —astʌtʌdai ʌgai.
27 Tai aa noragi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Casian gʌnaagidi, ¿maitamʌscaʌ aapimʌ? ¿Tuimʌsi ipʌlidi isʌpamu gʌnaagida aanʌ?
¿Aapimʌ mʌsiʌʌpʌ vaavoituda ʌlidi? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
28 Amaasi ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapa vaavoitudai ʌgai dʌmos aatʌmʌ ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
29 Aatʌmʌ maatʌ isDiuusi ñiooqui Moseesacaru dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ tomali
siaadʌrʌ divia ʌSuusi —astʌtʌdai.
30 Amaasi ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Calio maimaatʌ aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi pocaititai aapimʌ. Ʌʌsuusi giñʌnʌaavatu dai
vʌʌscʌrʌ aapimʌ maimaatʌ siaadʌrʌ divia.
31 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maicaʌ ʌsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caʌ mosʌcaasi
ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
32 Tomali ʌmo imidagai maicajiomacatadai aatʌmʌ isʌmaadutai duaadi ʌmoco is-
maacʌdʌ maiñʌaadami vuusai dai nʌnʌaavatu.
33 Isʌgai maitʌrDiuusi ootosadʌcamudai maitistutiadamudai ispoduucai ivuaadagi
—astʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
34 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:
—Gʌdʌʌdʌ ʌʌmadu aapi ʌrsoimaasi ivuaadami dai vʌʌscʌrʌ aapi gʌrmaatʌtulda ʌlidi
—astʌtʌdai ʌjudidíu.
Daidʌ quiidamacoga vuusaitu.

———

35 Amaasi maí ʌSuusi mʌsiʌgʌʌ quiuupai quiidigamu vuusaitu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ
maiñʌaadatadai. Dai aidʌsi ʌSuusi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—¿Vaavoitudaipʌsi aapi ʌCristo Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
36 Taidʌ ʌcʌʌli itʌtʌdai:
—Iñaagidañi aapi sioor ʌgai nai vaavoitudagi aanʌ —tʌtʌdai.
37 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidapa. Aatagidapa. Aanʌana —tʌtʌdai ʌSuusi.
38 Amaasi ʌcʌʌli gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga aanʌ gia gʌvaavoitudai —tʌtʌdai.

39 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ divia tami oidigi daama dai nʌnʌaavatuda iñagai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌnʌai, dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ maatʌna ismaitʌrvaavoi baiyoma ʌrʌpan ducami maiñʌaadami maimaatʌcatai —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Povaipʌs caiti aapi tʌsai aatʌmʌ maiñʌnʌai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌ maiñʌnʌaadamudai aapimʌ dai maimaatʌ caʌcamudai Diuusi ñiooquidʌ aidʌ gia maitʌrgʌnduñicamudai aapimʌ dʌmos aapimʌ pocaiti mʌsai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

10

———
1 Vaavuava sai sioorʌ vapacʌdagi ʌmo curarʌrʌ daama sʌʌli maisiu quitaagiña sʌʌli ʌgai gia ʌrʌʌsivogami.
2 Ʌpastuuru ʌgai dai nuucada ʌcañiiru dai ʌgai gia quitaagiña sʌʌli vapacʌi.
3 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ quitaagiña cʌaacana dai nuucadacana ʌcañiiru tucarʌ siuu duucu ami diviagi ʌpastuuru ʌgai otoma cupioscʌiña. Ʌcañiiru cʌʌ maatʌ caʌcana ʌpastuuru ñiooquidʌ. Ʌpastuuru vapaidiña ʌcañiiru poduucai istʌʌtʌgida ʌgai dai vuvaidi ʌgai curaraiñdʌrʌ.
4 Dai cavuvaidacai vʌʌsi ʌcañiiru ʌpastuuru baitʌqui imʌiña vaidʌ ʌcañiiru oidíña. Ʌcañiiru cʌʌ maatʌ ñiooquidʌ ʌpastuuru cascʌdʌ.
5 Dʌmos ʌcañiiru maioidátucui ʌmoco ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai baiyoma vopooyiña ʌgai maimaatʌcatai ñiooquidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 ʌSuusi aagidi gomaasi ipʌliditai ismamaatʌtuldagi ʌoodami naana maasi istumaasi dʌmos ʌgai maimaatʌ caʌ.

———
7 Amaasi ʌSuusi ʌpaamu aagidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌcurarai quitaagiñagadʌ siaa sʌʌli vapacʌi ʌcañiiru.
8 Vʌʌsi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ dada maiquiaa diviacai aanʌ ʌgai ʌrʌʌsivogami ducami dʌmos Diuusi maamaradʌ maioidátucui ʌgai.
9 Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quitaagiña. Sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi giñvaavoitudaitai ʌgai gia poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Daidʌ ʌvaavoitudadami ʌrʌpan ducami cañiiru ismaacʌdʌ ʌpastuuru vʌʌs tucagi vaapasai ʌcurarʌrʌ dai vʌʌs tasai nunucadai.
10 Ʌʌʌsivogami dada dai mosʌcaasi mosgaʌʌsidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana maasi istumaasi dʌmos aanʌ divia vaidʌ ʌoodami tomastuigaco oidaca agai cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌitai dai vai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana.
11 Ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami cʌʌga nunucada gʌsosoiga cañiiru tomasi gʌmuaatu sai maicuucuna ʌsʌʌyi. Dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami.
12 Dʌmos ʌmo pastuuru ismaacʌdʌ maitʌrsosiacami ʌgai gia mosmʌmʌraiña siuu duucu tʌʌgiagi ʌmo sʌʌyi dai dadagitoi ʌcañiiru. Vaidʌ ʌsʌʌyi bʌbʌʌyiña ʌmo ʌcañiiru vaidʌ ʌgaa aipaco vopooyiña.
13 Ʌpastuuru maitʌrsosiacamicana cascʌdʌ mʌmʌraiña dai maivuaamʌ ʌlidiña ʌcañiirucʌdʌ.
14 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ gʌsosoiga cañiiru dai ʌcañiiru cʌʌ maatʌ gʌpastuuruga.
15 Poduucai isduucai Diuusi giñooga cʌʌga giñmaatʌ dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñooca. Dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soiñamu sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ muuquimu vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

16 Dai oidaga aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ giñvaavoituda agai ʌʌpʌ.
Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu. Quiaa ʌrsibʌa oidacami ʌgai dʌmos aimu istuigaco
isʌgai ʌʌmadu aa giñvaavoitudadami ʌrʌmo aadunumʌca agai dai viaaca agai ʌmo
baitʌcʌaacami.
17 Aanʌ muuquimu dai ʌpamu duaacamu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami.
Cascʌdʌ giñoigʌdai giñooca.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aanʌ. Vʌʌscʌrʌ
iñdagitamu aanʌ mʌsgiñmuaagi mosaanʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ viaa sʌʌlicami isdagituagi
isgiñmuaagi dai aanʌ viaa guvucadagai isʌpamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa
sʌʌlicami dai guvucadagai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Aidʌsi ʌjudidíu tʌtʌaañʌdamigadʌ caʌ gomaasi ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa
aagai ʌmai istumaasi.
20 Dai muidutai pocaiti:
—¡Goovai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ di! Sʌʌlicʌdʌ ʌrvuiirugami goovai.
Maitʌaagai tʌscaʌcagi istumaasi aagai goovai —caiti ʌjudidíu.
21 Dʌmos aa icaiti:
—Isviaacamudai goovai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ maitistutiadamudai iscʌʌga
ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi
ʌmo maiñʌaadami —caiti ʌʌmoco.

———

22 Aidʌsi ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ daacatadai, aidʌ ʌrtoomococatadai. Dai aidʌ casi
ʌrʌvagimicatadai ismaacʌdʌ ivuaadana ʌjudidíu tʌʌtʌgitoitai istuigaco idui ʌgʌʌ quiu-
upai.
23 Daidʌ ʌSuusi moimʌitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
24 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu sicoli guuquiva ʌSuusi abaana daidi itʌtʌdai:
—¿Pʌʌscadʌ gʌraagida agai isbai aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ischo ʌʌpʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
25 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casiant gʌnaagidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa
sʌʌlicami ansaidʌ ivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌcʌdʌ
cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ.
26 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai. Aapimʌ maitʌrgiñaaduñi vaavoitudadami cascʌdʌ,
poduucai isduucai casigʌnaagidi aanʌ.
27 Giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌ maatʌ giñmamaatʌtuldaraga daidʌ giñʌʌmadu
ajioopai. Dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñaaduñi vaavoitudadami.
28 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai vai tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ. Maitiipu sioorʌ
istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami.
29 Diuusi giñooga ʌgai daidʌ ʌʌcovai vuvaitu ʌgai saidʌ giñvaavoitudana. Diuusi giñooga
sʌʌlicamigadʌ vaamioma namʌga istomasioorai dai cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutuidi
isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami.
30 Aanʌ ʌʌmadu giñooga viaa ʌgai vaa sʌʌlicami daidʌ ʌgai vaa tʌgitoidagai dai ʌgai vaa
guvucadagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
31 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vui ojoodai dai maicarsa agaitadai ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casivuaadana aanʌ mui naana maasi gʌgʌrducami guvucadadʌcʌdʌ giñooga
aapimʌ gʌnsaagida. ¿Maascʌdʌ ʌgaicʌdʌ giñmaicarsa agai aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Taidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maisiu ivuaadatai aapi ʌmo istumaasi gʌducami aatʌmʌ gʌmaicarsa agai vui
ñioocaitai aapi Diuusi aagaitai sai aapi ʌrDiuusi dʌmos aapi ʌrcʌʌli —tʌtʌdai ʌjudidíu.
34 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌdudunucami ʌjudidíu ʌrdidiuusi ducami. Diuusi
maacai sʌʌlicami cascʌdʌ.

35 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ sai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquid∧r∧ s∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi. Dai Diuusi pocaiti sai ∧gai ismaac∧d∧ Diuusi maa ∧mo s∧∧licami ∧rdiuusi ducami.
36 Dai Diuusi ∧covai giñvusaitu daid∧ giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai povaiñt∧t∧dai aapim∧ sai aan∧ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaid∧ ∧raan∧ Diuusi marad∧?
37 Aan∧ ivueeyi naana maasi g∧g∧rducami. Diuusi giñooga giñmaa ∧mo s∧∧licami casc∧d∧. Dai casc∧d∧ ali∧si g∧aagai isaapim∧ giñvaavoitudagi.
38 Tomasi maivaavoitudai aapim∧ istumaasi g∧naagidi aan∧ v∧∧sc∧r∧ c∧∧ga maat∧ aapim∧ isivuaadana aan∧ naana maasi istumaasi g∧g∧rducami dai gomaasic∧d∧ ali∧si g∧aagai isvaavoitudagi iñsaan∧ ∧rDiuusi marad∧ dai ist∧vai aan∧ t∧vaagiaiñd∧r∧ dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooga aan∧ giñ∧∧madu daja dai sai aan∧ Diuusi giñooga ∧∧madu daja —t∧t∧dai ∧Suusi.
39 Taid∧ ∧pamu ∧judidíu ip∧litadai isb∧iyagi ∧Suusi dai maisagi d∧mos ∧Suusi mosdaivunu ii.
40 Amaasi ∧Suusi ∧pamu ii ∧g∧∧ aqui Jordán m∧∧mojorad∧r∧ siaaco ∧∧quioma gavapaconaitadai ∧Vuaana dai ami daaca agai.
41 Taid∧ mui oodami iji dai m∧∧ n∧idamu ∧Suusi daid∧ icaiti:
—Tomasi ∧Vuaana maitidui tomali ∧mo istumaasi g∧ducami v∧∧sc∧r∧ v∧∧si istumaasi aagai ∧gai aagaitai idi c∧∧li s∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi —caiti ∧oodami.
42 Tai ami mui oodami vaavoitu ∧Suusi.

11

———

1 Λmo c∧∧li Betaani∧r∧ oidacami ali∧ coococatadai. Lázaru t∧∧gidu ∧gai. Daid∧ ∧Lázaru susuculid∧ ∧rMaría dai Maaruta.
2 María ∧gai dai ∧∧quioma t∧i asaiti sigian uuvaic∧d∧ ∧Suusi ∧∧casod∧ daama dai g∧cuupac∧d∧ gaqui.
3 Daid∧ María ∧∧madu Maaruta ootoi ∧mo piooñi sai aagidana ∧Suusi sai ali∧ cooco ∧Lázaru dai pot∧t∧dai ∧piooñi ∧Suusi:
—G∧rbait∧c∧aacamiga, ali∧ cooco g∧aamiiguga Lázaru —t∧t∧dai ∧piooñi.
4 Tai mosmaí ∧Suusi daid∧ icaiti:
—Λgai oí coocodagai dai tomasi muuquiagi v∧∧sc∧r∧ maisiu casc∧d∧ oí coocodagai. Λgai oí coocodagai sai poduucai gooqui∧r∧ mui oodami maat∧na iss∧∧lic∧d∧ viaa guvucadagai Diuusi, dai sai ∧oodami maat∧na ∧∧p∧ isali∧ c∧∧ tuiga aan∧ Diuusi marad∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
5 Tomasi ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ oig∧dai Maaruta ∧∧mad∧ suculid∧ ∧∧madu Lázaru
6 v∧∧sc∧r∧ anaasi vii ∧∧p∧ goo tasai.
7 Dai gooqui∧r∧ pov∧rt∧t∧dai ∧gai aat∧m∧:
—Tim∧da ∧pamu Judeeamu —g∧rt∧t∧dai.
8 T∧tai aat∧m∧ it∧t∧dai:
—Mamaat∧tuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daid∧ ∧judidíu m∧∧ca Judee∧r∧ ip∧liditadai isg∧maicarsagi. ¿Ducatai ∧pamu m∧∧ca imia ∧lidi aapi? —t∧t∧dai aat∧m∧.
9-10 Taid∧ ∧Suusi pov∧rt∧t∧dai:
—Tomali ∧maadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa naatocai aan∧ giñaa duiñdaga.
11 G∧ramiiguga Lázaru cooso dai aan∧ imia iñagai dai n∧ñiituda iñagai —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
12 Amaasi aat∧m∧ it∧t∧dai:
—G∧rt∧aan∧damiga, iscooso ∧gai aid∧ gia casi g∧taumadaimi ∧gai —t∧t∧dai aat∧m∧.
13 Pov∧rt∧t∧dai ∧Suusi pot∧iya ∧liditai said∧ Lázaru camuu. D∧mos aat∧m∧ po∧liditadai is∧rvaavoi iscooso ∧gai.
14 Amaasi ∧Suusi s∧∧li g∧raagidi dai pov∧rt∧t∧dai:
—Camuu Lázaru.

15 Dai cʌʌgadu ismaiʌʌmadu daacatadai aanʌ. Poduucai vaamioma cʌʌgaduca agai
aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, vaamioma giñvaavoituda agai cascʌdʌ. Tiñda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌTomás mʌsmaacʌdʌ cuate aagaiña povʌrtʌtʌdai:
—Tʌoidá cascʌdʌ ʌmapai cooyi aatʌmʌ —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.

———

17 Tai mosaayi ʌSuusi Betaaniʌrʌ dai maí iscasi ʌpʌduitadai maaco tasai isyaasapi
ʌLázaru.
18 Betaaniaiñdʌrʌ miaaga Jerusaleenamu parʌ goo mil dan taan siento metro ʌʌsi.
19 Dai mui judidíu caaayi dai daadiji Maaruta ʌʌmadu María camuucucai Lázaru.
20 Aidʌsi ʌMaaruta maí isʌSuusi camiaadimi, ii ʌgai dai mʌʌ vuidʌrʌ ajia agai. Dʌmos
ʌMaría anaasi quiiyʌrʌ vii.
21 Daidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñtʌaanʌdamiga, istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiʌʌgi.
22 Dʌmos cʌʌ maatʌ aanʌ sai Diuusi iduñia agai tomastumaasi istumaasi aagida aapi
—tʌtʌdai ʌMaaruta.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌsiʌʌgi ʌpamu duaacamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, cʌʌga maatʌ aanʌ sai ʌpamu duaaca agai ʌgai siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco dudu-
aacagi vʌʌsi coidadʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌgai dai ʌpamu duduaacalda iñagai coidadʌ sitomastuigaco oidacamu ʌgai.
Sioorʌ giñvaavoitudai tomasi muuquiagi vʌʌscʌrʌ tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
26 Dai sioorʌ oidaga giñvaavoitudaitai ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu. ¿Vaavoi-
tudaipʌsi aapi imaasi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, vaavoitudiana isaapi ʌrʌCristo, Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ.
Ʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌvʌpi nʌnʌracatadai aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.

———

28 Caaagidi ʌMaaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi gʌsuculi María dai potʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadami cadivia dai gʌvaidi —astʌtʌdai ʌMaaruta.
29 Amaasi mosmaí ʌgai gomaasi dai cʌquiva dai ii dai mʌʌ viaatuli ʌSuusi.
30 Maiquiaa vaatadai ʌSuusi caayʌrʌ. Quiaa momʌʌca cʌaacatadai ʌgai siaaco aayi
ʌMaaruta.
31 Aidʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ quiiyʌrʌ daraacatadai ʌʌmadu ʌMaría tʌʌ isʌgai todian
duucai cʌquiva dai otoma vuusai oidi ʌgai ʌMaría. Ʌgai povʌnʌliditadai isimia agai ʌgai
mʌʌca siaaco yaasapi ʌsiʌʌgidʌ dai ami suaacada agai.
32 Amaasi aʌcai ʌMaría mʌʌca siaaco cʌaacatadai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai
ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi —tʌtʌdai
ʌMaría.
33 Mostʌʌgacai ʌSuusi issuanʌi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌMaría sʌʌlicʌdʌ soigʌʌli ʌgai.
34 Daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaaco yaasa aapimʌ ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌrtʌaanʌdamiga tiñda pai nʌida —tʌtʌdai ʌgai.
35 Taidʌ ʌSuusi sosoa.
36 Amaasi ʌjudidíu icaiti:
—Dañi sʌʌlicʌdʌ oigʌdaitadai goovai —caiti ʌjudidíu.
37 Dʌmos ʌʌmoco icaiti:
—Idi cʌʌli nʌnʌaavatu ʌmaiñʌaadami. Cʌʌga istuidimudai goovai issoiñagi ʌLázaru
simaimuuquimudai ʌgai —caiti ʌgai.

———

38 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu soigʌʌli aidʌsi caaijimi ʌtʌjovai siaaco yaasapi ʌLázaru. Dai ʌtʌjovai vaacʌaacʌrʌ daja ʌmo odai gʌducami.
39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maigovaiavʌr daasa goodai —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌMaaruta suculidʌ ʌmuuquiadʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga, casi ʌpʌdui maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai iñʌlidi aanʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
40 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi saidʌ gʌaagidi aanʌ isvaavoitudagi aapi nʌidagi isDiuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Amaasi maigovai daí ʌgai ʌoodai. Taidʌ ʌSuusi taí nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai Diuusi gʌooga:
—Giñooga, baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ isgiñcaʌcana aapi siuu duucu gʌñiooquiada aanʌ.
42 Cʌʌga maatʌ aanʌ isvʌʌscʌrʌ giñcaʌcana aapi dʌmos sivi poduucai gʌaagidi aanʌ sai vʌʌsi idi oodami ismaacʌdʌ tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —tʌtʌdai ʌSuusi.
43 Dai capotʌʌcai ʌSuusi cavami iña daidʌ itʌi:
—¡Lázaru vuusaiñi! —tʌtʌdai.
44 Tai vuusai ʌmuuquiadʌ dai quiaa biisapicatadai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ ʌmo icusi tʌvʌʌducamicʌdʌ. Daidʌ vuivasadʌ ʌʌpʌ quiaa biisapi ʌmo icusicʌdʌ. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Uupanavurai vaidʌ istuidʌ aimʌraiña —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Dai muidutai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌMaría vaavoitu ʌSuusi nʌiditai isʌpan duaacali ʌSuusi Lázaru.
46 Dʌmos ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌSuusi iji dai nʌida agai ʌfariseo dai aagidi istumaasi idui ʌSuusi.
47 Amaasi ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gʌnʌmapagi ʌjudidíu dudunucami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma duuna aatʌmʌ? Idi cʌʌli ivueeyi mui naana maasi gʌgʌrducami.
48 Ismosdagitu aatʌmʌ dai maitiduñiagi tomali ʌmo istumaasi muidutai vaavoituda agai ʌgai daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌromamanu dadimu dai daitudamu gʌrquiuupaiga gʌducʌdʌ dai gʌrcoodamu —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Dʌmos ʌmoco ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu saagida ismaacʌdʌ Caifási tʌʌgidu dai aidʌ uumiʌrʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vupuiirugami aapimʌ, maimaatʌ tomali ʌmo istumaasi.
50 Maimaatʌ aapimʌ isvaamioma ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ dai poduucai maiugitimu vʌʌsi ʌoodami —astʌtʌdai Caifási.
51 Dʌmos Caifási pocaiti maisiu poduucai tʌgitoitai ʌʌgi ʌgai baiyoma ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cascʌdʌ Diuusi poduucai tʌgitoli ʌgai ismuuquiagi ʌSuusi ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
52 Dai maisiu mosʌcaasi ʌjudidíu vʌʌtarʌ muuquia agaitadai ʌSuusi baiyoma vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ aipa oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.
53 Aidʌ tasʌrʌ abiaadʌrʌ tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gagaagaimi isducatai muaagi ʌSuusi.
54 Cascʌdʌ ʌSuusi camaiaimʌrai caayana ʌjudidíu saagida. Baiyoma ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ mʌʌ Efraiinamu ʌmo ali quiiyʌrʌ oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ ʌʌmadu ʌSuusi.
55 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu. Dai mui oodami ʌaali quiiquiaiñdʌrʌ iji Jerusaleenamu dai ami iduñi agai istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi maiquiaa aʌcai ʌgʌʌ siaa duudagai.

56 Gagaagaimi ʌoodami ʌSuusi dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ guucacatadai dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:

—¿Tumaasi tʌtʌgitoi aapimʌ? ¿Bais divimu ʌSuusi sivi siaa duudagʌrʌ? —ascaiti.

57 Ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gaaagidi sai sioorʌ matiagi siaaco daja ʌSuusi sai aagidaña vaidʌ ʌjudidíu bʌʌjiagi ʌSuusi.

12

———

1 Quiaa viʌʌgacatadai naadami tasai isaayagi ʌsiaa duudagai taidʌ ʌSuusi ii Betaaniamu. Ami oidacatadai ʌLázaru ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌSuusi ʌpamu duaacali ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

2 Tai ami ʌoodami vaí ʌSuusi sai gauugana. Taidʌ ʌMaaruta gabibi dai ʌLázaru meesa vuidʌrʌ daiva ʌSuusi ʌʌmadu.

3 Amaasi ʌMaría vuaa parʌ taucami litro asaiti sigian uvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai tʌi ʌgai ʌasaiti ʌSuusi ʌʌcasodʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui. Tai sʌʌlicʌdʌ sigian uvaitu vʌʌsi ʌquiiʌrʌ.

4 Amaasi ʌUudasi Iscaliote ʌmo maatʌrdamigadʌ ʌSuusi ñiooqui ʌSuusi. Ʌgai vaa Uudasi ʌrSimuñi maradʌ daidʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ potʌtʌdai:

5 —¿Tuisi maitʌgagaara idi asaiti sigian uvadami? Cʌʌga gʌvuiimudai parʌ vaic siento piisu dai ʌgaicʌdʌ soiñamudai aatʌmʌ ʌsoitutuigami —tʌtʌdai ʌUudasi.

6 Dʌmos ʌUudasi potʌtʌdai maisiu soigʌʌliditai ʌgai ʌsoitutuigamicʌdʌ baiyoma ʌrʌʌsivogami ʌgai cascʌdʌ pocaiti. Ʌgai ʌrgʌrtumiñsiga nuucadacamicatadai dai gʌrʌʌsidiña.

7 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Daigitoñi goooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti ismaacʌdʌ vii asta mʌsiʌʌscadʌ giñyaasagi.

8 Vʌʌscʌrʌ oidaca agai soitutuigami gʌnsaagida vʌrai soicʌda dʌmos aanʌ maivʌʌscʌrʌ oidacamu aapimʌ gʌnsaagida —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Muidutai ʌjudidíu maí isʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai. Dai mʌʌca iji maisiu mosʌcaasi nʌidi ʌliditai ʌSuusi dʌmos nʌidi ʌliditadai ʌLázaru ʌʌpʌ. Ʌgai vaa Lázaru ismaacʌdʌ ʌSuusi duaacali coidʌ saagidiaiñdʌrʌ.

10-11 Dai muidutai judidíu maí isʌSuusi duaacali ʌLázaru dai cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vaavoitudaimi ʌSuusi. Cascʌdʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali bai idui ismuaagi ʌLázaru ʌʌpʌ.

———

12 Mui oodami Jerusaleenʌrʌ dada gosiaa duudagʌrʌ. Dai cajioma ʌoodami sai siaadico divia agaitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ.

13 Amaasi ʌoodami guicuma souvali maamaradʌ dai iji dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:

—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌraígadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ —caiti ʌoodami.

14 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ ʌmo asñiitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai podu ooja:

15 Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami.
Dañi bʌrimʌi gʌraíga ʌmo asñiitu dan daitugai.
Asduu ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.

16 Aidʌ ʌpʌdui gomaasi maimaí aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi istuisi podui. Dʌmos gooquiʌrʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu nora tʌvaagiamu aidʌ gia tʌgitu aatʌmʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌCristo dai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
17 Ʌoodami ismaacʌdʌ moguucacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aidʌsi ʌgai vaí ʌLázaru quiaa yaasapicatai ʌgai dai nʌidi ʌgai isʌSuusi duaacali ʌLázaru coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ aagidi aa oodami istumaasi nʌidi.
18 Cascʌdʌ iji ʌoodami dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi. Cʌʌ maatʌ ʌoodami isʌSuusi idui ʌmo istumaasi gʌducami.
19 Amaasi ʌfariseo aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Dañi. Maitistutuidi aatʌmʌ isbʌiyagi ʌSuusi sivi. Vʌʌscatai oidátucui ʌgai cascʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.

———

20 Ʌoodami saagida ajioopaitadai ʌʌmo giliego. Ʌgai dada Jerusaleenʌrʌ sai siaa duutuda agai Diuusi ʌsiaa duudagʌrʌ.
21 Dai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva ʌPiili ismaacʌdʌ ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Betasaida ʌrʌmo ali quii Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌoodami giliego itʌtʌdai ʌPiili:
—Aapi cʌʌli, aatʌmʌ nʌida ʌrʌlidi ʌSuusi —astʌtʌdai ʌgiliego.
22 Taidʌ ʌPiili ii dai aagidi ʌAandʌrʌsi. Taidʌ vʌgoocatai iji dai aagidi ʌSuusi.
23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai caaayi istuigaco matiagi oodami isvaamioma namʌga giñsʌʌlicamiga sitomasmaascʌdʌ sʌʌlicami.
24 Vaavuava isʌmo caidʌ tʌligi vʌʌscʌrʌ mosaliʌmaduacana asta mʌsiʌʌscadʌ ʌsiagi vai vusacʌi vupusiadʌ dai gʌʌrai vai uugiatʌi ʌʌstucai dai muuratai vai muidarʌi tʌligi.
25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia iimimu ʌDiaavora ʌʌmadu, dʌmos sioorʌ maiivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi tami oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu dai tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ.
26 Isʌmaadutai giñsoicʌda ʌliadagi gʌaagai isgiñoidátucudagi dai tomasiaaco aimʌrda aanʌ movaasi aimʌradagi ʌgai ʌʌpʌ. Dai sioorʌ giñsoicʌi, giñooga cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai, ʌgai.

———

27 Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagidamu aanʌ giñooga sai giñsoiñana ismaisii soimaasi taatagi aanʌ. Aanʌ divia tami oidi daama dai soimaasi taata iñagai dai muuquia iñagai oodami vʌʌtarʌ, cascʌdʌ maiaagidamu aanʌ giñooga sai giñsoiñana nai maisoimaasi taata aanʌ.
28 Baiyoma aagidamu aanʌ giñooga sai vʌʌsi oodami maatʌna sai Diuusi ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidigi dama oidacami dai sai vʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Amaasi ñioo Diuusi tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Ʌoodami gia maatʌ isaapi siaa giñduutudai soimaasi taatamai aapi cascʌdʌ —tʌtʌdai Diuusi.
29 Taidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ novaasi guucacatadai daidʌ cai isDiuusi ñioo icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:
—Ʌmo tʌaañicarudʌ Diuusi ñiooqui —caiti.
30 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌoodami:
—Pocaiti giñooga sai aapimʌ maatʌna isʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.
31 Camiaadimi istuigaco camainamʌaca agai ʌDiaavora sʌʌlicamigadʌ tami oidigi daama baiyoma aanʌ iñsʌʌlicamiga namʌaca agai.
32 Dai mʌsiʌʌscadʌ giñsiisagi curusiaba Diuusi soiña agai muidutai vʌʌsi oidigi daama sai giñvaavoitudana —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Potʌtʌdai ʌSuusi sai maatʌna ʌoodami isducatai muuquia agai ʌgai.

34 Taidʌ ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌCristo tomastuigaco oidaca agai. ¿Ducatʌ caiti aapi saidʌ ʌoodami siisapa agai ʌmo curusiaba ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? ¿Sioorʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌoodami.
35 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ quiaa daacamu aapimʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ chiʌʌqui tasai dai gʌnmamaatulda iñagai aanʌ. Cʌʌgavʌr giñcaʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Sioorʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga maimaata siaaco iimia agai coocai.
36 Aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ quiaa daacatai aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Caaagidacai ʌSuusi imaasi ii abiaadʌrʌ dai gʌʌʌsto taidʌ ʌoodami camaitʌʌ.

———

37 ΛSuusi idui mui naana maasi istumaasi gʌrgʌrducami ʌoodami vuitapi dʌmos vʌʌscʌrʌ maivaavoitu ʌgai.
38 Poduucai ʌpʌdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami.
Tomasi ʌoodami nʌidi issʌʌlicʌdʌ viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi istumaasi ʌpʌdui.
Astʌtʌdai Isaíacaru.
39 Dai Isaíacaru ooja ʌʌpʌ istuisi maitistutuidi ʌoodami isvaavoitudagi dai podu ooja:
40 Nʌijadamu ʌgai istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ nʌijadagi.
Ducami iscuupicagi vuupuidʌ.
Caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ caʌcagi.
Dai Diuusi pocaiti: “Λgai maiʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌlidi dai maitʌnvaavoitu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidan aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Asduucai ooja Isaíacaru.
41 Pocaiti Isaíacaru aagaitai ʌCristo. Isaía nʌidi ʌCristo gʌcoosigʌrʌ dai poduucai maí issʌʌlicʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai ʌCristo sitomasioorʌ dai isvaamioma tʌaanʌi sitomasioorʌ.
42 Dʌmos vʌʌscʌrʌ muidutai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ vaavoitu ʌSuusi dʌmos maiaagidi vʌʌsi oodami. Λgai ʌʌbʌidi ismaatʌmudai ʌfariseo. Λgai camaidagitu isvaapaquiagi ʌquiuupaigadʌrʌ.
43 Vaamioma oojoidi ʌgai isʌoodami cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi siʌDiuusi.

———

44 Λsuusi cavami iiña daidʌ icaiti:
—Tomasioorʌ sioorʌ iñvaavoitudagi ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ Diuusi giñooga. Λgai ʌgai daidʌ giñootoi.
45 Dai tomasioorʌ sioorʌ maatʌ istuiga aanʌ cʌʌga maatʌ istuiga ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi.
46 Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌoodami maatʌna istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi dai divia aanʌ sai sioorʌ giñvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi.
47 Tomasioorʌ sioorʌ caʌcagi istumaasi gaaagiada aanʌ dai maitiñʌʌgiadagi aanʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gaaagida iñagai isducatai soimaasi taata agai ʌgai. Aanʌ divia tami oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuuvacʌna oodami, dai maisiu aagida iñagai oodami isducatai soimaasi taata agai ʌgai.

48 Tomasioor∧ sioor∧ gajiaad∧r∧ giñviaa aan∧ dai maivaavoitudai giññiooqui ∧gai gia s∧∧lic∧d∧ soimaasi taata agai si∧∧scad∧ caugiti∧gi oidigi. Giñmamaat∧tuldiaragac∧d∧ c∧∧ga g∧maat∧mu is∧gai ∧rsoimaasi ivuaadami.

49 Istumaasi aagai aan∧ mait∧raan ∧∧gi giññiooqui baiyoma aan∧ aagai mos∧caasi istumaasi ip∧lidi giñooga. Ʌgai giñootoi daid∧ giñaagidi istumaasi g∧naagida aan∧ dai istumaasi g∧nmaat∧tuldiagi aan∧.

50 Dai c∧∧ maat∧ aan∧ sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai gaaagidana gomaasic∧d∧ c∧∧gac∧r∧ vuvac∧i oodami. Casc∧d∧ aan∧ angaaagidi mos∧caasi istumaasi giñt∧jai giñooga ansai gaaagidana —caiti ∧Suusi ∧oodami.

13

1 Dai cayoga aayitadai ∧siaa duudagai istuigaco ∧judidíu t∧t∧gitoiña aid∧si Diuusi c∧∧gac∧r∧ vuvaitu Ejiipituaiñd∧r∧, mos∧mo tasai vi∧∧ga. Camaat∧catadai ∧Suusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai ∧gai idi oidigiaiñd∧r∧ dai ∧pamu noragia agai m∧∧ca siaaco daja oogad∧. Ʌ∧Suusi s∧∧lic∧d∧ oig∧dai v∧∧si ismaac∧d∧ vaavoitudai ∧gai tami oidi daama, v∧∧si g∧ib∧dagac∧d∧ oig∧dai ∧gai.

2 Dai ∧Suusi ∧∧madu aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ gacueeyitadai tucara. Taid∧ ∧∧quioma abiaad∧r∧ ∧Diaavora divia Simuñi marad∧ ∧Uudasi Iscaliote ∧∧madu dai ip∧litu isgat∧∧gida ∧gai ∧Suusi sai b∧∧na ∧gai ismaac∧d∧ vuid∧r∧ v∧∧t∧catadai.

3 Ʌ∧Suusi maat∧catadai isDiuusi oogad∧ ∧gai ootoi tami oidi daama t∧vaagiaiñd∧r∧ dai is∧pamu gaamu aa g∧siagi Diuusi ∧∧madu. Dai ∧gai maat∧catadai ∧∧p∧ is∧oogad∧ camaa guvucadagai sai t∧aan∧iña v∧∧sia∧catai.

4 Daid∧ quiaa acueeyitadai ∧Suusi ∧∧madu aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ dai c∧quiva ∧gai dai maigo daí g∧daamanaga yuucusi dai b∧i ∧mo gaquidacarui dai g∧puraan vuu.

5 Amaasi toa suudagi ∧mo vaateej∧r∧ dai g∧aagacai g∧rvacuañimi g∧r∧∧caso aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧. Dai gaquigi gaquidacaruc∧d∧ ismaac∧d∧ g∧puraana vuutadai.

6 Dai aid∧si vacuaañda agaitadai ∧gai ∧Simuñi Piiduru ∧∧casod∧ ∧gai pot∧t∧dai:

—¿Aan∧ iñ∧∧caso p∧svacuaana agai ∧∧p∧? —t∧t∧dai.

7 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:

—Sivi maimaat∧ n∧idi aapi istuma vueeyi aan∧ d∧mos gooqui∧r∧ gia maat∧ n∧idamu aapi —t∧t∧dai.

8 D∧mos ∧Piiduru it∧t∧dai:

—Aan∧ giñ∧∧caso gia tomali ∧mo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi —t∧t∧dai.

Taid∧ ∧Suusi it∧t∧dai:

—Ismaivacuaana aan∧ g∧∧∧caso aid∧ gia aapia mait∧rgiñaduñi —t∧t∧dai.

9 Taid∧ ∧Simuñi Piiduru it∧t∧dai:

—Giñbait∧c∧aacamiga aid∧ gia maisiu mos∧caasi giñ∧∧caso vacuaanamu aapi, g∧aagai p∧svacuaanagi aapi giñnoonovi daid∧ giñmoo ∧∧p∧ —t∧t∧dai.

10 D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai:

—Sioor∧ utudami g∧nvapa∧t∧viagi mait∧aagai isv∧∧si tuucugad∧ vacuaanagi mos∧caasi ∧∧casod∧ g∧aagai isvacuaanagi. Dai aapim∧ cavuaañicam vii d∧mos maisiu v∧∧scatai —t∧t∧dai ∧Suusi.

11 C∧∧ maí ∧Suusi sioor∧ t∧∧gida agaitadai, casc∧d∧ pocaiti sai maiv∧∧scatai vuaañicam vii, poduucai t∧iya ∧lidi ∧Suusi is∧rsoimaasi ivuaadami ∧gai ismaac∧d∧ t∧∧gida agaitadai.

12 Dai canaato vacuaañdacai ∧Suusi aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧ ∧∧casod∧ ∧pamu g∧ai g∧daamanaga yuucusi dai ∧pamu daiva meesa vuid∧r∧. Daid∧ it∧t∧dai aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧:

—¿Maat∧m∧si n∧idi aapim∧ istumaasi idui aan∧ aapim∧c∧d∧?

13 Aapimʌ mamaatʌtuldiadami dai baitʌcʌaacami giñaagai daidʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ
ʌrmamaatʌtuldiadami daidʌ ʌrbaitʌcʌaacami cascʌdʌ poduucai cʌʌga aagai aapimʌ.
14 Dai aanʌ iñsmaacʌdʌ ʌrgamamaatʌtuldiadamiga daidʌ ʌrgabaitʌcʌaacamiga cava-
coi aanʌ aapimʌ gʌnʌʌcaso cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaipacoga gʌnvacuaañdiadagi
aapimʌ gʌnʌʌcaso.
15 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsivuaadagi ʌʌpʌ isducatai ivueeyi aanʌ.
16 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi maivaamioma nʌmʌga
isgaaamu dai tomali ʌmo ootosicami maivaamioma namʌga siʌ ʌgai ismaacʌ ootoi.
17 Mʌsimaatʌ caʌ aapimʌ vʌʌsi imaasi dai ʌʌgiditai caʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu
aapimʌ.
18 Dai aanʌ maivʌʌscatai gʌnaagai aagaitai mʌsaidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ
ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌpʌduñiagai istumaasi
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai aagai: “Ʌgai vaa ismaacʌdʌ giñʌʌmadu acueeyi
casi giñvuidʌrʌ gʌi”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
19 Gʌnaagidi aanʌ imaasi maiquiaa ʌpʌduucai vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi
aapimʌ vaavoitudana iñsaanʌ ʌrʌgai iñsmaacʌdʌ aagai aanʌ.
20 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ miaadʌgidagi giñootosa ʌgai gia
giñmiaadʌgi aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ giñmiaadʌgidagi aanʌ ʌgai gia miaadʌgi ʌgai ismaacʌdʌ
giñootoi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Caaagidacai ʌSuusi imaasi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli ʌgai dai sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Vaavuava isʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai saidʌ giñbʌʌna giñvuidʌrʌ vʌʌtʌcami
—tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai aipaco gʌrnʌnʌidimi vʌʌscatai
maimaatʌcatai ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi.
23 Aanʌ ʌSuusi abaana daivacai gauu. Aanʌ aliʌsi giñoigʌdaiña ʌSuusi.
24 Vaidʌ ʌSimuñi Piiduru gʌnoovicʌdʌ giñsisigidi ansai tʌcacana sioorʌ aagai ʌgai.
25 Amaasi aanʌ aabanion daiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga. ¿Voorʌ aagai aapi? —tʌtʌdai aanʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi giñaa noragi daidʌ povaiñtʌtʌdai:
—Vadʌidamu aanʌ laachi paana dai sioor maaquia aanʌ ʌgiava ʌgai —iñtʌtʌdai.
Amaasi vadʌitu laachi paana dai maa ʌUudasi. Ʌgai ʌrmaradʌ Simuñi Iscaliote.
27 Dai mosbʌi ʌUudasi ʌpaana daidʌ ʌDiaavora vaa ibʌdagʌrʌ ʌgai. Amaasi ʌSuusi
itʌtʌdai ʌUudasi:
—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduuñi tuduidi —tʌtʌdai.
28 Dʌmos tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ mees vuidʌrʌ daraaja maimaatʌ caʌ istuisi
potʌtʌdai ʌSuusi.
29 ʌUudasi ʌgai dai bai darasacana vʌʌscatai tumiñsigadʌ cascʌdʌ ʌʌmadutai poduucai
gʌntʌtʌgito sai Suusi tʌaanʌi issavʌda ʌgai ʌmo istumaasi ʌtumiñsicʌdʌ ʌsiaa duudagʌrʌ
vʌʌtarʌ siʌpʌ maaquiagi ʌmo istumaasi ʌsoituutuigami.
30 Dai mosgau ʌpaana ʌUudasi dai vuusai quiidigamu. Dai casi ʌrtucarʌcatadai.

———

31 Dai mosvuusai ʌUudasi taidʌ ʌSuusi potʌi:
—Sivi gia maatʌmu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa
ʌmo sʌʌlicami. Dai maatʌmu ʌʌpʌ issʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi giñooga muucu-
cai aanʌ curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
32 Siʌʌscadʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌʌgidagi ʌoodami isDiuusi giñooga
sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aidʌ gia Diuusi giñooga tʌʌgidamu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa
aanʌ guvucadagai ʌʌpʌ. Dai otoma iduñimu ʌgai gomaasi.

33 Giñaaduñi camaitʌvʌpi daacamu aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu. Aapimʌ giñgaagamu dai
maitiñtʌʌgimu. Dai aanʌ angʌnaagidi aapimʌ ʌpan duucai aagidi aanʌ ʌjudidíu sai
mʌʌca siaaco imiagi aanʌ, aapimʌ maitistutuidi isiimiagi.
34 Dai aanʌ gʌnaagidi idi ñiooqui utudui sai aapimʌ aipacoga gʌnoigʌadaiña. Po-
duucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaapimʌ aipacoga
gʌnoigʌadagi.
35 Vai poduucai vʌʌsi oodami oidi daama cʌʌga maatʌmu mʌsiaapimʌ
ʌrgiñmamaatʌrdamiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌʌca siaaco imia iñagai aanʌ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dʌmos
gooquiʌrioma giñoidámu aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aanʌ isʌoidá sivi? Aanʌ baigiñduu
iñsmuuquiagi aapi gʌvʌʌtarʌ —tʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mospocaiti aapi isbaigʌduu pʌsmuuquiagi aanʌ giñvʌʌtarʌ. Baiyoma sivi tucarʌ
maiquiaa cucuicai ʌtacucu potʌimu aapi vaicojo ismaitʌgiñmaatʌ.

14

———

1 Maitavʌrvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ. Cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi dai cʌʌgavʌr
giñvaavoitudada aanʌ ʌʌpʌ.
2 Mʌʌca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai mʌʌca imia iñagai aanʌ dai
movai duuñimu aanʌ siaaco oidaca aapimʌ. Ismaitʌrvaavoicamudai imaasi aanʌ gia
maitʌnaagidamudai.
3 Dai caimʌcai aanʌ bai duuñimu siaaco oidaca aapimʌ aidʌ gia ʌpan divimu aanʌ
daidʌ gʌnvaidacamu aanʌ vai aapimʌ oidacagi aan iñʌʌmadu.
4 Aapimʌ gia cʌʌ maatʌ siaaco imia iñagai aanʌ dai maatʌ ʌʌpʌ voi —tʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌTomás itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aatʌmʌ maimaatʌ siaaco imia agai aapi. ¿Duucatʌ maatʌna
aatʌmʌ voi? —tʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ voi iñducami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ cascʌdʌ aanʌcʌdʌ aimu aapimʌ mʌʌca siaaco
daja Diuusi. Dai aanʌcʌdʌ maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ gʌnmaacai ibʌdagai
utudui. Mosʌcaasi sioorʌ giñvaavoitudagi aimu mʌʌca siaaco daja giñooga.
7 Iscʌʌga maatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai aapimʌ giñooga ʌʌpʌ.
Dʌmos sivi maatʌ aapimʌ ʌgai canʌidi ʌgai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, gʌrdagitoñi tʌsnʌida aatʌmʌ Diuusi gʌrooga. Mosʌcaasi go-
maasi ipʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌPiili.
9 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Piili, mosʌʌ tʌvʌpi daja aanʌ gʌnʌʌmadu. ¿Ducatai maitiñmaatʌ aapimʌ quiaa? Sioorʌ
giñnʌidi ʌgai nʌidi giñooga ʌʌpʌ. ¿Tuipʌsi giñaagidi iñsaanʌ gʌndagituagi mʌsnʌidagi
aapimʌ Diuusi gʌrooga?
10 ¿Maitapʌsvaavoitudai aapi ismosʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga? Idi
ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu ʌʌgi giñtʌgitoidacʌdʌ aagi aanʌ. Gʌrooga ʌgai
daidʌ giñʌʌmadu daja daidʌ giñmaa guvucadagai isiduuna aanʌ aa duiñdagadʌ ʌgai.

11 Giñvaavoitudavurai aapimʌ isʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga. Is-
maitiñvaavoitudai mosʌcaasi giññiooquicʌdʌ aidʌ gia giñvaavoitudavurai aapimʌ ʌnaana
maasi gʌgʌrducamicʌdʌ iñsmaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai iduuñimu ʌʌpʌ naana maasi
gʌgʌrducami poduucai isduucai ivueeyi aanʌ dai asta istumaasi gʌgʌrducʌdioma iduñia
agai ʌgai. Aanʌ noragimu mʌʌca siaaco daja gʌrooga cascʌdʌ.
13 Dai siuu duucu daanʌda aapimʌ Diuusi giñvaavoitudacai taanʌdavurai istumaasi
ipʌlidi naidʌ gʌnmaaquimu aanʌ vai poduucai gʌmaatiagi isviaa guvucadagai giñooga.
14 Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ tomastumaasi istumaasi ismaacʌdʌ taanʌdagi aapimʌ
giñvaavoitudacai.

———

15 Mʌsiaapimʌ iñoigʌdai ʌʌgiditai avʌrcaʌca ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
16 Siaanʌ daanʌdamu gʌrooga siʌgai gʌnootosdamu gʌibʌdaga vai ʌgai gʌnsoicʌdagi
mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudagi ʌpan duucai aanʌ
gʌnsoicʌi daidʌ baigʌnʌliatudai sivi. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gamaatʌtuldiamu mosʌcaasi
istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daaca agai.
17 Ʌoodami maivaavoitudadami maimaatʌ Diuusi Ibʌadʌ tomali maimaatʌ istan daja
ʌgai cascʌdʌ maitistutuidi isdagituagi isʌʌmadu daacagi. Dʌmosʌgaicadajaaapimʌ
gʌnʌʌmadu daidʌ gʌnʌʌmadu daaca ʌgai tomastuigaco cascʌdʌ aapimʌ maatʌ Diuusi
Ibʌadʌ.
18 Aanʌ gia maitʌndagitomu siʌʌgi daraaca aapimʌ. Ʌpan divimu aanʌ daidʌ
gʌnʌʌmadu daacamu.
19 Otoma ʌoodami tami oidi daama oidacami camaitiñnʌijadamu, dʌmos aapimʌ gia
giñtʌʌgimu ʌpamu. Aanʌ gia ʌpamu duaacamu cascʌdʌ aapimʌ oidaca agai tomastu-
igaco.
20 Aidʌ gia aapimʌ maatʌmu iñsaanʌ vʌʌscʌrʌ daja Diuusi giñooga ʌʌmadu. Dai aanʌ
vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daja.
21 Isʌmaadutaimaatʌcagiistumaasigatʌaanʌiaanʌdaiʌʌgiditaicaʌcagipoduucai
cʌʌ maatʌ aanʌ issʌʌlicʌdʌ iñoigʌdai ʌgai. Dai Diuusi giñooga oigʌadamu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ giñoigʌdai. Dai aanʌ ʌʌpʌ oigʌadamu ʌgai. Dai aanʌ maatʌtuldamu ʌgai
iñsaanʌ daja ʌgai ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Aidʌ gia ñioo ʌUudasi (idi ʌrʌmai Uudasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai potʌtʌdai:
—GʌrbaitʌcʌaacamiGa, ¿ducatai aapi gʌrmaatʌtuldamu mosʌcaasi aatʌmʌ
pʌsgʌrʌʌmadu daja dai maimaatʌtulda agai ʌoodami maivaavoitudadami? —tʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ giñoigʌdai ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcamu giññiooqui. Daidʌ gʌrooga oigʌadamu
ʌgai. Dai giñooga ʌʌmadu aanʌ daraajamu ʌgai ʌʌmadu.
24 Sioorʌ maitiñoigʌdai ʌgai gia maiʌʌgiditai caʌ giññiooqui. Idi ñiooqui ismaacʌdʌ
gʌnaagidi aanʌ maisiu mosʌʌgi gʌnaagidi aanʌ baiyoma gomaasi ʌrñiooquidʌ Diuusi
giñooga dai ʌgai giñootoi.
25 Aanʌ gʌnaagidi vʌʌsi imaasi quiaa aimʌraitai tami oidi daama aapimʌ gʌnʌʌmadu.
26 Dai daañidamu aanʌ Diuusi giñooga sai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga sai ʌgai
gʌnnuucadacana daidʌ baigʌnʌliatudana. Ʌgai ʌgai daidʌ gʌnmaatʌtuldiamu
vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai gʌntʌgitotulda vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
27 Canoragimu aanʌ dʌmos aapimʌ daraajamu dai gʌniibʌstacan tadacamu
gʌniibʌdaga. Vʌʌscʌrʌ aanʌ gʌniibʌstudan tadatudamu gʌniibʌdaga maisiu ʌpan
duucai oodami caiti isiibʌstudan tadacana. Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ tomali
maiʌʌbiada tomali ʌmo istumaasi.
28 Aapimʌ casi giñcai iscaiti aanʌ isimia iñagai mʌʌca siaaco daja gʌrooga dai iñsʌpamu
divimu aanʌ dai ʌmapai daraajamu aatʌmʌ. Issʌʌlicʌdʌ giñoigʌadamudai aapimʌ aidʌ

gia baigʌnʌliadamudai caʌcai iñsimia iñagai aanʌ. Giñooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ cascʌdʌ.
29 Aanʌ gʌnaagidi imaasi sivi maiquiaa ʌpʌdui vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudamu istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
30 Camaitʌvʌpi gʌnaatagidamu aanʌ aapimʌ. Casi bʌrimui ʌDiaavora. Ʌgai ʌgai dai tʌaanʌi ʌoodami ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos ʌgai maitistutuidi aanʌcʌdʌ.
31 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai ispoduucai ʌpʌduñiagi vai ʌoodami maatiagi iñsaanʌ oigʌdai gʌrooga daidʌ iñsaanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi ʌgai. Guuquivavurai aapimʌ. Timʌda tabʌrʌ.

15

———

1 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ. Dai uuvasi dʌʌdʌ nuucadacami ducami Diuusi gʌrooga.
2 Ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai guicumai ʌnuucadacami daidʌ ʌgaquiadʌ maamaradʌ guicumai ʌʌpʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga iibiatai ʌuuvasi dʌʌdʌ.
3 Daidʌ ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌga iibiatai gʌnducami aapimʌ cʌʌga giñvaavoitudaitai.
4 Maitavʌr gajiaadʌrʌ giñviaa aapimʌ dai aanʌ maigajiaadʌrʌ gʌnviaa ʌʌpʌ. Ʌuuvasi maamaradʌ maisiu ʌʌgi iibiatai. Mosʌcaasi ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ quiaa arasaca ʌuuvasi dʌʌdʌ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucai aapimʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Mosʌcaasi sioorʌ apiavaavoitudada giññiooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
5 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ dai aapimʌ maamaradʌ gʌnducami. Sioorʌ maigajiaadʌrʌ giñviaagi ʌgai vaamioma cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Aatʌmʌ ʌmapai daraaja cascʌdʌ. Aapimʌ ʌʌgi maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
6 Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa giññiooqui gajiaadʌrʌ viaamu aanʌ ʌʌpʌ, poduucai isduucai gʌguicomai ʌuuvasi maamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai dai gaquisarʌi. Dai gooquiʌrʌ gʌʌmpaidi ʌmaamaradʌ gaquiadʌ daidʌ mʌmʌidi.
7 Isaapimʌ maitiñdagitu dʌmos baiyoma apiavaavoitudada giñmamaatʌtuldaraga aidʌ gia giñtaañimu istumaasi ipʌliadagi dai aidʌ gia aanʌ gʌnmaaquimu.
8 Siʌʌscadʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai siaa duutuda aapimʌ Diuusi, dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamiga.
9 Poduucai isduucai giñoigʌdai giñooga poduucai aanʌ ʌʌpʌ gʌnoigʌdai aapimʌ. Apiavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ.
10 Isʌʌgiadagi aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga poduucai tʌtʌgitodamu aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ. Dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñʌlidi aanʌ giñoigʌdaitai ʌgai.
11 Gʌnaagidi aanʌ idi ñiooqui vai poduucai aapimʌ baigʌnʌliadagi aanʌ iñʌʌmadu dai isvʌʌsi gʌniibʌdacʌdʌ baigʌnʌliada aapimʌ.
12 Dai aanʌ gʌntʌjai mʌsiaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.
13 Sioorʌ aliʌsi oigʌadagi ʌmoco gʌaduñi ʌgai gia bai gʌduu ismuuquiagi ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Dai aapimʌ ʌrgiñaaduñicamu mʌsivuaadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
15 Aanʌ camaigiñpipiooñiga gʌnaagai. Ʌpiooñi maimaatʌ istuma vueeyi aamudʌ cascʌdʌ. Baiyoma aanʌ giñaaduñi gʌnaagai. Aanʌ casi gʌnaagidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga cascʌdʌ.
16 Aapimʌ maiʌcovai giñvusaitu baiyoma aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ. Dai aanʌ gʌnootoi aapimʌ sai aagidana giññiooqui aa oodami vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ. Daidʌ giñooga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi taañʌdagi aapimʌ giñvaavoitudaitai.

17 Dai aanʌ gʌntʌaanʌi siaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ.

———

18 Isʌoodami gʌncʌʌdadagi aapimʌ gʌntʌgitovurai isaanʌ giñcʌʌdaina ʌgai ʌpʌga.
19 Isaapimʌ uurapʌcʌdamudai ʌoodami maivaavoitudadami aidʌ gia ʌgai gʌnoigʌadamudai poduucai isduucai gʌnoigʌdai ʌgai aipacoga. Dʌmos aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu ʌoodami maivaavoitudadami saagidiaiñdʌrʌ dai sivi camaiuurapʌcʌi aapimʌ ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai gʌncʌʌdai.
20 Gʌntʌtʌgitovurai aapimʌ isgʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi maivaamioma namʌga siʌaamudʌ. Ʌoodami soimaasi giñtaatatuli aanʌ ismaacʌdʌ gaaamu cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu ismaacʌdʌ giñpipiooñiga gʌnducami. Ʌʌmo oodami ʌʌgiditai caʌ giññiooqui poduucai ʌʌpʌ ʌʌmo oodami ʌʌgiditai caʌcamu gʌnñiooqui.
21 Vʌʌsi gomaasi iduuñimu ʌgai giñvaavoitudacai aapimʌ. Ʌgai maimaatʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi cascʌdʌ.
22 Iñsaanʌ maidivimudai dai maiñiooquidamudai ʌgai aidʌ gia ʌgai maigajiaadʌrʌ giñviaamudai. Dʌmos aliʌsi soimaasi idui ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaacai maitiipucatai istui.
23 Sioorʌ giñcʌʌdada ʌgai gia cʌʌdai Diuusi gʌrooga ʌʌpʌ.
24 Iñsaanʌ maitiduuñimudai ʌgai saagida naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ maitidui tomali ʌmo ʌmai ʌgai maisoimaasi iduuñimudai gajiaadʌrʌ giñviaacai. Dʌmos tomasi ʌgai nʌidi vʌʌsi gomaasi vʌʌscʌrʌ giñcʌʌdai daidʌ ʌgai cʌʌdai giñooga ʌʌpʌ.
25 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi caoojisi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti: “Giñcʌʌdai ʌgai maitiipucatai istucudʌ”, ascaiti.
26 Dʌmos daañimu aanʌ giñooga vai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga. Dai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudamu ʌgai. Dai ʌgai gia gʌnaagidamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai gʌnaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aanʌ.
27 Dai aapimʌ ʌʌpʌ aagidamu aa oodami naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami giñaagaitai aanʌ. Aapimʌ aanʌ iñʌʌmadu ajioopaitadai tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ cascʌdʌ.

16

1 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ mʌsai apiacʌʌga vaavoitudaiña.
2-3 Daidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ maisʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi gʌrooga tomali maisʌʌlicʌdʌ giñmaatʌ maitʌndagitamu isaapimʌ vapaaquiagi quiquiuupaigʌdʌrʌ. Dai aimu istuigaco ʌgai vaa gʌncoodamu poʌliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Poduucai gʌnaagidi aanʌ vai siʌʌscadʌ ʌpʌduuñiagi gomaasi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia tʌgitomu aapimʌ iscasi gʌnaagidi aanʌ.

———

Aanʌ gʌnʌʌmadu aimʌraitadai cascʌdʌ maitʌnaagidi aanʌ imaasi ʌʌquioma.
5 Dʌmos sivi caʌpamu imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga. Ʌgai ʌgai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali ʌmaadutai maitiñtʌcacai aapimʌ iñsiaaco imia iñaagai.
6 Baiyoma soigʌnʌʌli aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ imaasi.
7 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvaamiomʌ ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ iñsimi aanʌ. Iñsmaiimia aanʌ aidʌ gia maidivimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌda agai mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña dai baigʌnʌliatudagi. Dʌmos iñsimia aanʌ aidʌ gia baigovai ootosamu aanʌ ʌgai.
8-11 Siʌʌscadʌ divia ʌgai maatʌtuldiadamu oodami isʌrsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai ʌgai. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami ʌʌpʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñtʌgito dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui aanʌ. Vʌʌsi imaasi cʌʌga maatʌmu ʌgai imʌcai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga dai aapimʌ camaitiñʌijadamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami isʌmo imidagai

Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌoodami maivaavoitudadami. Dai aidʌ gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌDiaavora ʌʌpʌ.

12 Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi sivi.

13 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu maisiu istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, baiyoma ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi aagidi aanʌ. Dai ʌgai gʌnaagidamu istumaasi ʌpʌduñia agai.

14 Dai ʌgai soicʌda agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatʌtulditai ʌgai istumaasi aanʌ aagidi.

15 Vʌʌsi istumaasi aagai giñooga ʌgai vaa ñiooqui aagai aanʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ pocaiti aanʌ sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnmaatʌtuldiamu istumaasi aagai aanʌ.

———

16 Caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. Aanʌ imimu tʌvaagiamu siaaco daja giñooga cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

17 Amaasi ʌʌmoco aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco gʌrtʌcacaimi dai pocaitimi:

—Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai caotoma mainʌijada ragai aatʌmʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu tʌʌgia ragai. Dai sai imia agai tʌvaagiamu siaaco daja oogadʌ.

18 Istuisi pocaiti goovai tʌsai otoma camaitʌʌgia ragai. Aatʌmʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi goovai —caiti aatʌmʌ.

19 ʌSuusi maatʌcatadai isaatʌmʌ tʌcaca ipʌliditadai ʌmo istumaasi cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai:

—Casi gʌnaagidi aanʌ sai caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. ¿Gomaasi mʌsaagai aapimʌ?

20 Sʌʌlicʌdʌ aapimʌ soigʌnʌliadamu dai suaanʌdamu dʌmos ʌoodami maivaavoitudadami baigʌnʌliadamu. Dʌmos gʌnsoiʌliaraga ugitimu sibaigʌnʌliadamu aapimʌ.

21 Siʌʌscadʌ ʌmo ooqui cacoocoagi duaaidia agaitai ali oodami aliʌ soimaasi taatacana ʌgai dʌmos siʌʌscadʌ cavuusai ʌali oodami camaitʌgito iscavami cooco baigʌʌliatugaitai iscavuusai ʌmo ali oodami.

22 Poduucai aapimʌ soigʌnʌlidi sivi dʌmos ʌpan divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu dai aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai maitiipucamu sioorʌ soigʌnʌʌliatudagi.

23 Aidʌ tasʌrʌ camaitiñtʌcacamu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi mʌsiaapimʌ tañiagi Diuusi gʌrooga tomastumaasi giñvaavoitudacai ʌgai gia gʌnmaaquimu istumaasi tañiagi aapimʌ.

24 Ʌʌquioma daanʌiña aapimʌ Diuusi maisiu giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Sivi gia taanʌdavurai aapimʌ Diuusi istumaasi tʌgitocagi giñsʌʌlicamigacʌdʌ dai Diuusi gʌnmaaquimu vai poduucai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.

———

25 Aanʌ gʌnaagidi ʌʌmo istumaasi gʌnmaatʌtulda iñʌliditai ʌma maasi. Dʌmos aimu istuigaco aanʌ camaipoduucai gʌnmamaatʌtuldiadamu baiyoma sʌʌli gʌnaagiadamu aanʌ naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi gʌrooga.

26 Dai aidʌ tasʌrʌ daañidamu aapimʌ Diuusi gʌrooga giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Dai camaitʌgitocamu aapimʌ iñsaanʌ daanʌdagi gʌrooga aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

27 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai giñoigʌdaitai aapimʌ dai vaavoitudaitai iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi gʌrooga.

28 Vaavuava iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi giñooga dai divia aanʌ tami oidi daama. Dai sivi caimʌdamu aanʌ ʌpamu gaamucu siaaco daja gʌrooga —tʌtʌdai ʌSuusi.

29 Taidʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ potʌtʌdai:

—Sivi gia casʌʌli gʌraagidi dai maisiu gʌraagidi ʌmo istumaasi gʌrmaatʌtulda ʌliditai ʌma maasi.
30 Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Aapi maitʌgito isʌmo oodami gʌtʌcaca ʌmo istumaasi. Aapi camaatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami cascʌdʌ. Imaasicʌdʌ cavaavoitu aatʌmʌ isaapi divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.
31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Sʌʌlicʌdʌ mʌsgiñvaavoitudai aapimʌ?
32 Otoma aimu istuigaco aapimʌ aipacoga voopoimu dai ʌʌgi ginviaamu. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌʌgi daacamu aanʌ. Diuusi giñooga giñʌʌmadu daacamu cascʌdʌ.
33 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ vai aapimʌ gʌniibʌstacan tadaca giñvaavoitudacai. Tami oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu aapimʌ. Dʌmos maitavʌrvuaam ʌnʌliada aapimʌ aanʌ gia vaamioma istutuidi siʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai tami oidi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Caaagidacai ʌSuusi imaasi dai tai nʌnʌaava tʌvaagi amacoga daidʌ itʌtʌdai:
—Giñooga caaayi siuu duucu aapi tʌʌgidagi oodami iñsaanʌ gʌmara viaa guvucadagi dai tʌʌgidamu aanʌ oodami issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi.
2 Aapiapa ʌgai daidʌ giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Dai ansai aanʌ maacana ibʌdagai utudui vʌʌsi ismaacʌdʌ aapi ʌco vuvaitu vai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
3 Dai sioorʌ viaacamu idi ibʌdagai utudui poduucai ʌgai gʌmaatʌ aapi daidʌ giñmaatʌ aanʌ ʌʌpʌ. Daidʌ maatʌ ʌgai isʌʌgi aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi, dai isaapi giñootoi tami oidigi daama.
4 Camamaatʌtuli aanʌ ʌoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ. Canaato aanʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ giñtʌjai aapi.
5 Sivi gia giñooga ʌpamu igiñmaaca ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai aanʌ aapi ʌʌmadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadʌrʌ.
6 Camaatʌtuli aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidiaiñdʌrʌ istuiga aapi. Aapi ʌco vuvaitu ʌgai vaidʌ giñoidátucuiña dai ʌʌgiditai caʌcana gʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi aanʌ.
7 Dai sivi ʌgai cʌʌ maatʌ ismosʌcaasi istumaasi giñaagidi aapi ʌgai vaa ñiooqui aagidi aanʌ ʌgai.
8 Poduucai aanʌ aagidi ʌgai gʌñiooqui ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai ʌgai vaavoitu giñiooqui. Dai ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja aapi daidʌ isaapi giñootoi tami oidi daama.
9 Gʌdaañʌi aanʌ pʌsai nuucadacana ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai maisiu gʌdaanʌi pʌsai nuucadacana aapi ʌmaivaavoitudadami.
10 Vʌʌsi istumaasi viaa aapi ʌraanʌ iñtuidaga ʌʌpʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌraapi gʌtuidaga ʌʌpʌ. Dai vʌʌsi aapi gʌmaamara ʌraanʌ giñmaamara ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa giñduutuadamu oodami nʌiditai isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
11 Aanʌ gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos ʌgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tʌgito aapi. Nuucadañi aapi gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi vai ʌgai viaacagi ʌmo tʌgitoidagai ʌpan duucai aatʌmʌ viaa ʌmo tʌgitoidagai.

12 Aidʌsi quiaa aimʌraitadai aanʌ ʌgai ʌʌmadu tami oidi daama cʌʌga nuucadatadai aanʌ gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai soicʌitadai aanʌ sai apiavaavoitudaiña. Tomali ʌmoco maigajiaadʌrʌ giñviaa mosʌca ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja ʌDiaavora dai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ casi ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.

13 Dai sivi caimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos quiaa daacatai aanʌ tami oidi daama aagidi aanʌ vʌʌsi imaasi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai baigʌnʌliada poduucai isduucai baigiñʌlidi aanʌ.

14 Camaa aanʌ gʌñiooqui ʌgai. Daidʌ ʌmaivaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ cʌʌdai ʌvaavoitudadami. Ʌvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ oidaga giñʌʌpan duucai.

15 Aanʌ maitʌdaanʌi pʌsai vuvaidana ʌvaavoitudadami oidigi daamaiñdʌrʌ mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai sobicʌdana ʌDiaavora vai ʌgai maisoimaasi duiñtuldana.

16 Aanʌ gia maisoiduu oidaga daidʌ giñmamaatʌrdamiga maisoiduu oidaga poduucai isduucai soiduu oidaga ʌmaivaavoitudadami.

17 Soicʌdañi aapi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai cʌʌga oidacagi vaavoitudacai ʌgai gʌñiooqui. Gʌñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ.

18 Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanʌ ʌʌpʌ ootosa giñmamaatʌrdamiga vai aagidiana ʌgai gʌñiooqui ʌoodami tami oidi daama oidacami.

19 Dai aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi aapi vai poduucai ʌgai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgiadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi.

20 Maisiu mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña giñmamaatʌrdamiga baiyoma gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoituda agai aagidacai giñmamaatʌrdamiga gʌñiooqui.

21 Dai gʌdaanʌi aanʌ giñooga isʌgai vʌʌscatai mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoiña ʌpan duucai aatʌmʌ mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoi. Mosʌmadugan duucai tʌtʌgitodacai ʌgai poduucai ʌoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pʌsigiñootoi aapi tami oidi daama.

22 Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai iñʌʌmadu aimʌraitai poduucai ʌʌpʌ aanʌ siaa duutudai giñmamaatʌrdamiga ʌʌmadu aimʌraitai aanʌ.

23 Ʌgai ʌʌmadu daja aanʌ. Dai aapi giñʌʌmadu daja. Dai poduucai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi ʌgai daidʌ poduucai ʌmaivaavoitudadami maatʌmu isaapi giñootoi daidʌ isaapi oigʌdai giñmamaatʌrdamiga poduucai isduucai giñoigʌdai aapi.

24 Giñooga, aapi ʌco vuvaitu ʌgai aanʌ iñvʌʌtarʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai giñʌʌma daraajagi dai nʌidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai iñsaanʌ ʌrʌmo gʌʌ tʌaanʌdami mʌʌca siaaco daja aapi. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ giñoigʌdai aapi cascʌdʌ giñmaa ʌsʌʌlicami.

25 Giñooga aapi ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌoodami maivaavoitudadami maitʌmaatʌ dʌmos aanʌ gia gʌmaatʌ. Daidʌ giñmamaatʌrdamiga cʌʌ maatʌ isaapi giñootoi ansai diviana tami.

26 Aanʌ casi aagidi ʌgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aanʌ ʌgai istuiga aapi, vai poduucai ʌgai giñoigʌadagi poduucai isduucai aapi giñoigʌdai, ʌʌmadu daacatai aanʌ ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

18

———

1 Dai casi aagidacai ʌSuusi imaasi ii ʌgai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu mʌʌmocoradʌrʌ ʌaqui Sedʌróñi mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ. Dai movaapa ʌgai uusi saagida.

2 Daid∧ ∧Uudasi c∧∧ga maat∧catadai ami, ∧Suusi ∧∧madu aat∧m∧ mamaat∧rdamigad∧
∧gai duudatai ami g∧r∧mpaidiña casc∧d∧. ∧Uudasi ∧gai dai ami gat∧∧gida agaitadai
∧Suusi m∧sai b∧∧caiña dai muaana.
3 Taid∧ ∧Uudasi ami divia siaaco daacatadai ∧Suusi dai vaidati mui sandaaru. Si∧∧si
guviernu sandaarugad∧ icaasi ∧judidíu quiuupaigad∧ sandaarugad∧ ismaac∧d∧ ootoi
∧bait∧guucacamigad∧ papaali daid∧ ∧fariseo. ∧sandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.
4 D∧mos ∧Suusi camaat∧catai v∧∧si istumaasi ∧p∧duñia agaitai vuid∧r∧ c∧quiva
∧sandaaru dai t∧cacai dai pot∧t∧dai:
—¿Moor gaagai aapim∧? —t∧t∧dai.
5 Taid∧ ∧sandaaru aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Gaagai aat∧m∧ ∧Suusi Nasareet∧r∧ oidacami —t∧t∧dai.
Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Aan∧ava —t∧t∧dai.
Taid∧ ∧sandaaru saagida c∧∧ca ∧Uudasi. ∧gai vaa ∧gai daid∧ gat∧∧gi ∧Suusi.
6 Aid∧si ∧Suusi it∧t∧dai: “Aan∧an∧”, taid∧ ∧sandaaru taí suuli d∧v∧∧rapi.
7 Taid∧ ∧Suusi most∧cacai ∧∧p∧p∧ ∧sandaaru daid∧ it∧t∧dai:
—¿Moor gaagai aapim∧? —t∧t∧dai.
Taid∧ ∧sandaaru it∧t∧dai:
—Gaagai aat∧m∧ ∧Suusi Nasareet∧r∧ oidajami —t∧t∧dai.
8 Amaasi ∧Suusi it∧t∧dai:
—Casi g∧naagidi aan∧ava. Isgiñgaagaimi aapim∧, dagitavurai vai iim∧na idi ismaac∧d∧
giñ∧∧madu guuca —t∧t∧dai.
9 Dai mopov∧dui dai ∧p∧dui istumaasi caaagaitaidai ∧Suusi: “Ismaac∧d∧ ∧co vuvaitu
giñooga tomali ∧maadutai maitiñvoopoji”, caititadai ∧Suusi.
10 Amaasi Simuñi Piiduru vusaitu g∧cusiru dai ∧gaic∧d∧ iquit∧ naacad∧ s∧∧lisa pad∧r∧
Malico. ∧gai ∧rpiooñigad∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧ ∧papaali.
11 D∧mos ∧Suusi it∧t∧dai Piiduru:
—∧pamu ig∧cubiertag∧r∧ c∧∧sa g∧cusiru. Ali∧si g∧aagai iñsaan∧ soimaasi taatagi
poduucai isduucai aagai giñooga issoimaasi taata iñagai aan∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.

———

12 Amaasi ∧guviernu sandaarugad∧ ∧∧madu ∧t∧aan∧damigad∧ ∧gai ∧∧madu ∧judidíu
sandaarugad∧ b∧i ∧Suusi dai vuu.
13 Dai otoma vaidacai ∧Aanási quiidiamu Aanási ∧rtuubad∧ Caifási. Aid∧ uumir∧
Caifási ∧rbait∧c∧aacamigad∧ ∧papaali.
14 ∧gai vaa Caifási caaagiditadai ∧judidíu isvaamioma ∧rc∧∧gai ∧gai v∧∧tar∧ is-
muuquiagi ∧mo c∧∧li v∧∧si oodami v∧∧tar∧.

———

15 Simuñi Piiduru ∧∧madu aan∧ oí ∧Suusi. ∧bait∧c∧aacamigad∧ ∧papaali
giñmaat∧catadai casc∧d∧ vaa aan∧ Suusi ∧∧madu tuisicana quiid∧r∧ ∧bait∧c∧aacamigad∧.
16 D∧mos Piiduru quiidigana vii cuuparagai abaana. Casc∧d∧ aagidi aan∧ ∧ali ooqui
ismaac∧d∧ nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai
vaaquimi ∧Piiduru
17 taid∧ ∧ali ooqui t∧cacai ∧Piiduru daidi it∧t∧dai:
—¿Maitasi ∧rvaavoi isaapi ∧rmamaat∧rdamigad∧ gomaisapic∧d∧? —t∧t∧dai ∧ali ooqui.
Taid∧ ∧Piiduru it∧t∧dai:
—Chuava. Angia chu —t∧t∧dai.
18 ∧pidicatadai aid∧p∧r∧ casc∧d∧ ∧pipiooñi ∧∧madu ∧sandaaru ganai daid∧ g∧uucadaca
taí. Vaid∧ ∧Piiduru ami gasaagida c∧∧c∧ ∧∧p∧ daid∧ uucadacai ∧∧p∧.

———

19 ∧bait∧c∧aacamigad∧ ∧papaali t∧cacaimi ∧Suusi soor∧ ∧rmamaat∧rdamigad∧ ∧gai dai
astumaasi mamaat∧tuli ∧gai.

20 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaaagidi giññiooqui ʌoodami vuitapi dai vʌʌscʌrʌ gamamaatʌtulitadai ʌaali quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌnʌmpaidi ʌgai. Dai aanʌ maisiu ʌʌstocai gaaagidi tomali ʌmo istumaasi.
21 ¿Tuipʌsi giñtʌcacai? Tʌcacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñcaʌ vai ʌgai gʌaagidana istumaasi gaaagidi aanʌ. Cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi gaaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Potʌʌdacai ʌSuusi tai ʌmo sandaaru ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ mocʌaacatadai dai gʌʌgʌ ʌgai ʌSuusi vuivasadʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñiooquiada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali —tʌtʌdai ʌsandaaru.
23 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaagai aanʌ ʌmo istumaasi maicʌʌgaducami iñaagidañi aapi istumaasi maicʌʌgaducami aagai aanʌ. Dʌmos iscʌʌgadu istumaasi aagidi aanʌ, ¿tuipʌsi giñgʌʌgʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Amaasi ʌsandaaru vuu ʌSuusi tai Aanási ootoi ʌSuusi Caifási quiidiamu. Caifási ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

———

25 Vaidʌ Piiduru quiaa taíco cʌaacatadai dai gʌuucada. Daidʌ ʌgaa ismaacʌdʌ moguucacatadai itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomaisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chu, angia chu —tʌtʌdai.
26 Vai ami cʌaacatadai ʌmo piooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali. Ʌpiooñi ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Piiduru iquitʌ naacadʌ. Daidʌ ʌpiooñi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isgʌnʌidi aanʌ mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ ʌmaisapicʌdʌ ʌʌmadu? —tʌtʌdai.
27 Dai Piiduru ʌʌpʌpʌ itʌtʌdai ismaitʌrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui ʌmo tacu cʌliadʌ.

———

28 Dai camaasidatai oidigi ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi ʌgʌʌ quiiyamu siaaco daacatadai ʌcaigi. Dʌmos ami siaaco daacatadai ʌcaigi maivaapa ʌjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu daidarsi isvaapaquiagi quiidʌrʌ ʌmoco ismaacʌdʌ ʌmaitʌrjudidíu siaa duutudaitai ʌsiaa duudagai.
29 Cascʌdʌ ʌcaigi ismaacʌdʌ Pilaato tʌʌgidu vuusai dai ñiooquida agai ʌjudidíu dai potʌtʌdai:
—¿Tumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli? —tʌtʌdai ʌcaigi.
30 Tai ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isgoovai maitʌrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaapamudai aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌjudidíu.
31 Amaasi ʌPilaato tʌtʌdai:
—Bʌcavurai aapimʌ gocʌʌli dai ʌʌgi aapimʌ nʌida issʌʌlicʌdʌ gʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ aapimʌ gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌPilaato.
Tai aa noragi ʌjudidíu dai potʌtʌdai:
—Dʌmos aatʌmʌ ʌjudidíu maiviaa oigaragai ismuaagi tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.
32 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi aagaitai isducatai muuqui agai.
33 Taidʌ ʌPilaato aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiyʌrʌ. Dai vaí ʌgai ʌSuusi daidʌ tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu chu sio? —astʌtʌdai ʌPilaato.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Aapi ʌʌgipʌsi giñtʌcacai gomaasi aa isgʌaagidio? —astʌtʌdai ʌSuusi.

35 Taid^ ^Pilaato aa noragi daid^ it^t^dai:
—¿Povaip^s ^lidi aapi iñsaan^ ^rjudíu? G^aaduñi ^judidíu ^^madu ^bait^guucacamigad^ ^papaali g^vuaa tami. ¿Tuma dui aapi? —ast^t^dai ^Pilaato.
36 Amaasi ^Suusi it^t^dai:
—Giñs^^licamiga maisiu ^pan ducami s^^licamigad^ bait^guucacami tami oidi daama. Is^rraícamudai aan^ ^pan duucai ^mo raí tami oidi daama aid^ gia giñoidatucudamiga cocodamudai ^judidíu sai maitimb^^na dai tomali ^Uudasi maitiñt^^gidamudai ^judidíu. D^mos aan^ ^rraí maisiu ^pan duucai ^mo raí tami oidigi daama —ast^t^dai ^Suusi.
37 Amaasi ^Pilaato it^t^dai:
—¿Aid^ gia ^rvaavoi isaapi ^rraígad^ ^judidíu? —ast^t^dai.
Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Aan^ ^rraí poduucai isduucai iñaagidi aapi. Aan^ divia tami oidi daama dai oodami duucai vuusai daid^ gaaagida iñagai istumaasi ^rvaavoi. Tomasioor^ sioor^ ca^ca ^lidi istumaasi ^rvaavoi ^gai gia ^^giditai ca^cana istumaasi aagidi aan^ —ast^t^dai ^Suusi.
38 Taid^ ^Pilaato it^t^dai:
—¿Tumaasi ^rvaavoi? —ast^t^dai.

———

Dai mospot^^dacai ^^p^p^ vuusai ^gai quiidigamu dai ñiooquida agai ^judidíu daid^ pot^t^dai:
—Aan^ mait^t^^gai istumaasic^d^ g^pi^r vuupai aapim^ idi c^^li.
39 D^mos aapim^ poduucai g^nviida v^^si uumigi idi siaa duudag^r^ isdagituagi isimiagi ^mo maisapicami. ¿Ip^lidim^si aapim^ iñsdagituagi isimiagi ^raígad^ ^judidíu? —t^t^dai ^Pilaato.
40 Amaasi v^^scatai cavami ijiña daidi it^t^dai:
—Googia chu. Daigitoñi vai im^na Baraavási —t^t^dai ^judidíu.
ΛBaraavási ^r^^sivogamicana.

19

1 Amaasi ^Pilaato gat^jai m^sai g^g^^na ^Suusi iquisanaic^d^.
2 Daid^ ^sandaaru idui ^mo cooronai uuparaic^d^ dai ^Suusi mood^ daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai ^p^a maascana raí.
3 Dai sicoli guuquiva daid^ icaiti:
—Tan c^^ca ^raígad^ ^judidíu —ascaiti ^sandaaru parunaitai ^Suusi.
Daid^ ^sandaaru capiji ^Suusi.
4 Amaasi ^Pilaato ^pamu vuusai quiidigamu daidi it^t^dai ^judidíu:
—Vuaapamu aan^ gomaisapic^d^ baigovai vai n^ida aapim^ ismait^^ aan^ isducatai ^rsoimaasi ivuaadami goovai —t^t^dai ^Pilaato.
5 Tai vuusai ^Suusi dai quiaa g^moo dan daasa ^uuparai cooronai dai apiaquiaa g^aada ^yuucusi moraduac^d^. Aid^ ^Pilaato it^t^dai ^judidíu:
—Tan c^^ca goc^^li —t^t^dai.
6 Most^^ ^bait^guucacamigad^ ^papaali ^^madu sandaaruga ^Suusi dai iiñaquimi daid^ icaiti:
—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti ^oodami.
Taid^ ^Pilaato it^t^dai:
—Vaidacaivurai aapim^ idi c^^li dai siisa curusiaba. Aan^ gia mait^t^^gai isducatai ^rsoimaasi ivuaadami idi —t^t^dai ^Pilaato.
7 Daid^ ^judidíu aa noragi daid^ it^t^dai:
—G^rs^^licamigad^c^d^ ali^si g^aagai ismuuquiagi goc^^li. Goovai gaagidi said^ ^rDiuusi marad^ ismaac^d^ divia t^vaagiaiñd^r^ daid^ is^pan tuiga Diuusi. Casc^d^ ali^si g^aagai ismuquiagi —t^t^dai ^judidíu.
8 Mosca^cai imaasi ^Pilaato dai vaamioma duaadimu ^gai.

9 Dai ʌpa aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiʌrʌ dai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—¿Paaco oidacami aapi? —astʌtʌdai.
DʌmosʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
10 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitapʌsmaatʌaapiiñsaanʌviaa sʌʌlicami isgʌsiisagi curusiaba? Dai aanʌviaa sʌʌlicami ʌʌpʌisgʌdagituagi pʌsai imʌna —tʌtʌdai ʌPilaato.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi gia maiviaacamudai toma lʌʌchi sʌʌlicami pʌsigiñmuaagi isgiñooga maitʌmaaquimudai sʌʌlicami. Cascʌdʌʌgaiismaacʌdʌgiñtʌʌgi aapi vuitapi vaamioma ʌrsoimaasi ivuaadami isaapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ʌSuusi. Dʌmosʌjudidíuiiñaquimi dai potʌtʌdai:
—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aidʌ gia aapi maitʌramiigugadʌʌbaitʌcʌaacamigadʌʌRoomʌrʌ oidacami. Tomasioorʌ sioorʌ raíca ʌʌliadagi ʌgai ʌrsaayudʌʌbaitʌcʌaacamigadʌʌromamano —tʌtʌdai ʌjudidíu.
13 MoscaʌcaiʌPilaato imaasi gatʌjai sai vusaidana ʌSuusi. DaidʌʌPilaato daiva ami siaaco gatʌcacai ismaacʌdʌgʌpiʌr vuupai sabai isgʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ. Ami Gabatʌrʌtʌʌgiduismaacʌdʌevreo ñiooquidʌcʌdʌitʌiyaʌlidi odai daapacami.
14 Aidʌʌrʌmotasaiʌbʌidʌrʌʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ daidʌ cayoga dan duitadai. Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Tan cʌʌca gʌnraíga —tʌtʌdai.
15 DʌmoscavamiijiiñaʌjudidíU:
—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —tʌtʌdai ʌjudidíu.
TaidʌʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Ipʌlidimʌsiaapimʌiñsaanʌsiisana curusiaba gʌnraíga? —tʌtʌdai ʌPilaato.
Dʌmosʌbaitʌcʌaacamigadʌʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mosaliʌʌmadugaaatʌmʌgʌrraíga. Mosʌʌgiʌbaitʌcʌaacamigadʌʌromamano —tʌtʌdai.
16 GomaasicʌdʌʌPilaato tʌʌgiʌSuusi ʌjudidíu sai gatʌaanʌna siisaragai curusiaba. Tai ʌgai vaidacai ʌSuusi.

———

17 Tai vuusai ʌSuusi dai bʌcati gʌcurusiga. Dai imʌi mʌʌ oodami moodʌamu ismaacʌdʌ tʌʌgidu Gólgotʌrʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ.
18 Dai ami siisa ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba. Dai abaana ʌSuusi siisisa ʌpʌ gooca. Ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌʌmai curusiaba dai ʌgʌmai ogisa padʌrʌʌmai curusiaba dai ʌSuusi ʌraana.
19 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato daidʌ icaiti: “IdiavʌrʌSuusi Nasareetʌrʌoidacamiraígadʌʌjudidíu”, caiti ʌoojai.
20 Dai ooja ʌñiooqui evreo ñiooquicʌdʌ dai giliego ñiooquicʌdʌ dai latiñi ñiooquicʌdʌ. Dai mʌʌca siaaco siisa ʌgai ʌSuusi miaaga ʌbaabaqui cascʌdʌ muidutai ʌjudidíu nʌidi gooojai.
21 Cascʌdʌʌbaitʌcʌaacamigadʌʌpapaaligadʌʌjudidíu, itʌtʌdai ʌPilaato.
—Maitiooja aapi “RaígadʌʌjudidíU”, baiyoma poduu ooja. “ʌʌgi pocaiti idi cʌʌli saidʌ ʌrraígadʌʌjudidíU” —astʌtʌdai.
22 DʌmosʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isduu ooja aanʌ poduu viimu goo —astʌtʌdai ʌPilaato.
23 Dai casiisacai ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba dai ʌmpagi yuucusidʌʌSuusi dai gʌntaacogi ʌʌgi vʌʌtarʌʌmaacova sandaaru. DaidʌbʌiʌSuusi vaasaragadʌtʌvʌʌducʌdʌ. Maisoomi ʌgai mosʌran dʌga.
24 Daidʌʌsandaaruaipacogagʌaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatʌmʌ govaasaragai. Baiyoma nʌʌnʌituda aatʌmʌ volao dai poduucai nʌida agai isioorʌ ajiagi govaasaragai —caiti ʌsandaaru.

Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ daidʌ poduu ooja: “Gʌntaacogiʌgaigiñyuucusiʌʌgiʌgaigʌnvʌʌtarʌnʌʌnʌitudacai volao giñyuucusivʌʌtarʌ”, asduu oojisi. Poduucai idui ʌsandaaru.

25 Suusi curusigadʌ abaana guucacatadai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi duusulidʌ ʌʌmadu María Cʌliopasiooñigadʌʌʌmadu María Madaliña.

26 Daidʌ ʌSuusi tʌʌ gʌdʌʌ dai aanʌ abaana cʌaacatadai. Dai aliʌsi giñoigʌdaiña. Daidi itʌtʌdai ʌSuusi gʌdʌʌ.

—Giñdaada, mocʌʌca gʌmaara —tʌtʌdai ʌSuusi giñaagaitai.

27 Amaasi povaiñtʌtʌdai ʌSuusi.

—MocʌʌcagʌdaaDa, iñtʌtʌdai.

Dai aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi ʌdʌʌdʌ giñquiiyʌrʌ oidatu.

———

28 Daidʌ maí ʌSuusi iscaʌpʌdui vʌʌsi istumaasi gʌaagaitadai isʌpʌduñiagi vai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami. Daidʌ ʌSuusi icaiti.

—Tonomo aanʌ —caiti.

Daidʌ gomaasicʌdʌ ʌpʌdui istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ isʌpʌduuñi agaitadai.

29 Dai ami daacatadai ʌmo aayi suudacami uuvasi varagadʌ ʌʌcocami. Daidʌ ʌsandaaru bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu ʌuuvasi varagadʌcʌdʌ dai ʌmo tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna.

30 Taidʌ ʌSuusi visiusu ʌuuvasi varagadʌ ʌʌcocʌdʌ daidʌ icaiti:

—Caʌpʌduiʌʌsiʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti ʌSuusi.

Amaasi coidamacoga cuiqui ʌSuusi dai muu.

———

31 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌjudidíu maitipʌliditadai iscurusiaba viiagi ʌcoidadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ. Vaamioma siaa gʌduu aidʌ tasʌrʌ cascʌdʌ. Dai cascʌdʌ daanʌitadai ʌgai ʌPilaato sai gatʌaanʌna omisaragai nonoosacadʌ ʌgai ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapi dai istʌaapaiñdagi tuutucugadʌ cucurusiaiñdʌrʌ.

32 Amaasi ʌsandaaru iji dai oomi nonoosacadʌ ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌgʌmai ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌSuusi abaana siisapi ʌmai curusiaba.

33 Dʌmosaidʌsimiaadʌrʌnʌnʌidi ʌgai ʌSuusi tʌʌ ʌgai iscasi ʌrmuuquiadʌ dai cascʌdʌ maioomi nonoosacadʌ ʌSuusi.

34 Vʌʌscʌrʌ ʌmo sandaaru bʌi ʌmo uusi tʌvʌʌducami muucacami cuugadʌ dai ʌgaicʌdʌ sʌi oonomadʌ uuta tai vuusai ʌʌradʌ ʌʌmadu suudagi abaidʌrʌ.

35 Idi ismaacʌdʌ ooja aanʌ, aanʌ gia ñʌidi dai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ vaidʌ ʌrvaavoi daidʌ poduu ooja aanʌ mʌsai vaavoitudana aapimʌ ʌʌpʌ.

36 Aidʌsi ʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ ʌpʌdui istumaa ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Maimuuliña agai tomali ʌmo odʌ ʌgai”.

37 Dai ooja ʌʌpʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Dai nʌidamu ʌoodami mʌssʌi tuucugadʌ ʌgai”, asduu ooja.

———

38 Amaasi ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami Arimateeʌrʌ oidacami ii dai taí oigaragai ʌPilaato sai dagitona isbʌʌquia ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ ʌOse ʌrvaavoitudadamicatadai, tomasi ʌsto vaavoitudai ʌgai. ʌʌbʌidi ʌgai ʌjudidíu cascʌdʌ. Taidʌ ʌPilaato maa oigaragai isbʌʌquiagi ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Taidʌ ʌOsee ii dai bʌcai tuucugadʌ ʌSuusi.

39 ΛOsee ∧∧madu ii Nicodemo. ΛNicodemo ∧gai dai tucar∧ diviji ∧Suusi. Dai b∧cati ∧gai
∧mo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. Λchigian uuvadami mirrac∧d∧
∧∧madu áloesic∧d∧ duñisicatadai. Mirra ∧r∧sabai daid∧ áloesi ∧r∧mo uusi.
40 Daid∧ ∧Osee ∧∧madu ∧Nicodemo b∧∧cai ∧tuucugad∧ ∧Suusi dai biisa yuucusic∧d∧
ismaac∧d∧ sarabi ∧gai ∧chigian uuvadami poduucai isduucai g∧nviidacana ∧judidíu
yaasapaitai ∧coidad∧.
41 M∧∧ca siaaco siisa ∧oodami ∧Suusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaac∧d∧
iibiatai. Dai ami oidacatadai ∧mo t∧joi ismaac∧d∧ idui ∧oodami ait∧r∧ dai ami yaasa agai
∧mo muuquiad∧. D∧mos maiquiaa yaasa tomali ∧maadutai t∧jovi∧r∧.
42 Dai ami ∧sto ∧gai ∧Suusi tuucugad∧. Ali∧ miaaga ∧t∧joi casc∧d∧ dai cayoga aayi siuu
duucu abiaad∧r∧ siaa duutudaiña ∧judidíu ∧ib∧staragai tasai.

20

———

1 Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii m∧∧ca siaaco caat∧catadai
∧Suusi tuucugad∧. Dai aid∧si aayi ∧gai t∧∧ is∧odai ismaac∧d∧ ∧c∧d∧ cuupicatadai ∧t∧joi
camaianaasi daacatadai.
2 Amaasi m∧∧ ∧María m∧∧ca siaaco daraacatadai ∧Simuñi Piiduru ∧∧madu aan∧. ΛSuusi
ali∧si giñoig∧daiña aan∧. Daid∧ ∧María pov∧rt∧t∧dai:
—Casi m∧tib∧cai g∧rbait∧c∧aacamiga ∧t∧jooviaiñd∧r∧ dai maimaat∧ aat∧m∧ m∧siaaco
∧sto —g∧rt∧t∧dai ∧María.
3 Amaasi ∧Piiduru ∧∧madu aan∧ vuvaja dai iji.
4 Λmapai voopoigi aat∧m∧ v∧goocatai. D∧mos vaamioma m∧ldaga aan∧ si∧Piiduru dai
∧p∧ga aayi m∧∧ t∧joovai.
5 Dai gai n∧n∧aava aan∧ tuucavi. Dai t∧∧ ∧yuucusi ismaac∧d∧ ∧c∧d∧ biisapicatadai
∧Suusi tuucugad∧ ismodaraaja d∧mos maivaa aan∧.
6 Gooqui∧r∧ aayi ∧Piiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru t∧∧ ∧∧p∧ ∧yuucusi ismodaraaja.
7 Dai t∧∧ ∧∧p∧ ∧icuusi isaac∧d∧ ∧c∧d∧ biisapicatadai ∧Suusi mood∧ ismaiabaana daja
∧gaa yuucusi baiyoma ∧covai daacatadai dai biisapica daja.
8 Amaasi vaa aan∧ ∧∧p∧ dai t∧∧ istumaasi ∧p∧duitadai dai vaavoitu.
9 Aat∧m∧ maiquiaa maat∧ ca∧catadai istumaasi ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧
Diuusi ñiooquid∧r∧ dai pocaiti sai ali∧si g∧aagai is∧Suusi ∧pamu duaacagi coidad∧
saagidiaiñd∧r∧.
10 Amaasi aa suuli aat∧m∧ quiiyamu.

———

11 D∧mos ∧María anaasi quiidigana vii ∧t∧joi abaana dai suaacai soig∧∧∧ldacai
mait∧∧gacai ∧Suusi tuucugad∧. Daid∧ quiaa suaacaitai gai n∧n∧aava tucavi t∧jovai.
12 Dai t∧∧ gooca Diuusi t∧t∧aañicarud∧ tooto yuucuscami vai daraaja ami siaaco
caat∧catadai ∧tuucugad∧ ∧Suusi. Λmo Diuusi t∧aañicarud∧ moovasa amad∧r∧ daacatadai
dai ∧g∧mai taatap∧si amad∧r∧.
13 Taid∧ ∧Diuusi t∧t∧aañicarud∧ it∧t∧dai ∧María:
—¿Tuip∧si suaacai? —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧María it∧t∧dai:
—B∧∧quiam∧ta giñbait∧c∧aacamiga dai maimaat∧ aan∧ m∧siaaco imitu —ast∧t∧dai
∧María.
14 Mospot∧t∧dai ∧María dai aa n∧n∧aava dai t∧∧ ∧Suusi vai ami c∧∧ca d∧mos maimaí
∧gai si∧rSuusi.
15 Amaasi ∧Suusi t∧cacai dai pot∧t∧dai:
—¿Tuip∧si suaacai? ¿Poor∧ gaagai aapi? —ast∧t∧dai ∧Suusi.
Daid∧ ∧María pov∧lidi si∧gai ∧r∧∧sicami nuucadacami daid∧ it∧t∧dai:

—Aapi cʌʌli, pʌsbʌʌcai ʌmuuquiadʌ iñaagidañi pʌsiaaco daí nai aanʌ bʌʌquiagi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—María —astʌtʌdai.
Taida ʌMaría aa nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai evreocʌdʌ:
—Raboñi —astʌtʌdai.
Ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi mamaatʌtuldiadami.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tʌsai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga. Baiyoma imʌdañi dai aagidañi giñaaduñi iñscaimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja Diuusi gʌrooga —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Amaasi ii ʌMaría Madaliña dai gʌraagida agai iscatʌʌ ʌSuusi dai istumaasi aagidi ʌgai.

———

19 Ʌgai vaa tasʌrʌ tucarʌ gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ ʌmo quiiyʌrʌ. Dai cucuupacatadai cucuuparagai. Ʌbʌiditadai aatʌmʌ ʌjudidíu cascʌdʌ. Tai todian duucai vaa ʌSuusi dai ʌran cʌquiva ʌgai. Dai gʌrviaatuli dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
20 Gʌraagidacai gomaasi ʌSuusi gʌrtʌʌgi gʌnoovovi daidʌ gʌoonomaba gʌrtʌʌgi ʌʌpʌ siaaco sʌʌsiñi. Tʌtai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi.
21 Amaasi ʌSuusi ʌpamu povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saidʌ iduuna aanʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi poduucai gʌnootoi aanʌ aapimʌ saidʌ iduuna aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Amaasi ʌSuusi gʌrvuijago vusiji dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacana.
23 Isaapimʌ oigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌoodami casiatgʌoigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌgai. Dai isaapimʌ maioigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌoodami casiatamaigʌoigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Dʌmos Tomás ʌmoco aatʌmʌ gʌraduñi ʌbaivʌstaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌrʌma daacatadai aidʌsi divia ʌSuusi. Cuatai aagaiña oodami ʌTomás.
25 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ potʌtʌdai ʌTomás:
—Tʌʌ aatʌmʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga —tʌtʌdai aatʌmʌ.
Dʌmos ʌTomás povʌrtʌtʌdai:
—Ismaitʌʌgi aanʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai ʌclaavocʌdʌ noonovidʌrʌ dai ismaivaasa aanʌ giñmaasaviga siaaco dʌʌdʌga noonoviʌrʌ ʌclaavocʌdʌ dai ismaivaasa aanʌ giñoovi siaaco sʌʌsiñi oonomaba maitistuidi antada aanʌ isvaavoitudagi —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.
26 Bomamaco tasaicʌdʌ ʌpamu gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ. Dai aidʌ ʌTomás modaacatadai aatʌmʌ gʌrʌʌmadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vʌʌscʌrʌ vaa ʌSuusi dai ʌran cʌquiva. Dai gʌrviaatuli ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌnibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌTomás:
—Vaasañi tami gʌmasaviga dai nʌida giñmaataca. Dai vaasañi gʌnoovi dʌgacʌrʌ giñoonoma. Cascʌdʌ camaipoʌliada aapi ismaitʌrvaavoi, baiyoma vaavoitudañi —tʌtʌdai ʌSuusi.
28 Aidʌ gia aa noragi Tomás daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, giñDiuusiga —tʌtʌdai ʌTomás.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtʌʌgacai. Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai tomasi maitiñnʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daid^ ^Suusi idui mui naana maasi g^g^rducami aat^m^ g^rvuitapi ismaac^d^ maioojisi idi liivru^r^.
31 D^mos v^^si istumaasi oojisi idi liivru^r^ casi g^ooja vai poduucai vaavoitudana aapim^ isSuusi ^r^Cristo daid^ ^rDiuusi marad^ ismaac^d^ t^vai t^vaagiaiñd^r^. Daid^ isv^^sc^r^ oidaca agai aapim^ Diuusi ^^madu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

———

1 Dai ^^p^ ^mo imidagai ^Suusi ^pamu g^maasitu aat^m^ g^rvuitapi m^^ca ugidana ^g^^ suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui ^gai:
2 ^mapai daraaja ^Simuñi Piiduru ^^madu ^Tomás ismaac^d^ Cuatai aagaiña oodami ^^madu Nataniel Canaa^r^ oidacami. Canaa ^r^mo ali quii Galilea d^v^^ri^r^. Daid^ modaraaja ^^p^ Sevideo maamarad^ dai ^^p^ gooca g^raaduñi ^Suusi mamaat^rdamigad^.
3 Taid^ ^Simuñi Piiduru pov^rt^t^dai:
—M^^ca vuvaida iñagai aan^ vatopa —t^t^dai.
T^tai aat^m^ aa noragi daid^ it^t^dai:
—Aat^m^ ^^p^ imia ragai aapi g^^^madu —t^t^dai.
Amaasi iji aat^m^ dai t^^t^sai ^mo vaarcu^r^. Dai ^mo tucagi gaagai aat^m^ vatopa dai tomali ^moco maivuusaitu.
4 Dai camaasidatai g^maasitu ^Suusi ^g^^ suudagi ugidana d^mos maimaí aat^m^ is^rSuusi ^gai.
5 Amaasi ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Giñaaduñi, ¿maitam^si vuusaitu tomali ^moco? —g^rt^t^dai ^gai.
T^tai aat^m^ aa noragi daid^ it^t^dai:
—Tomali ^moco —t^t^dai aat^m^.
6 Taid^ ^Suusi t^t^dai:
—Daitudavurai ^vatop vuicaru s^^lisa apad^r^ govaarcu dai poduucai vuvaidamu aapim^ vatopa —g^rt^t^dai ^Suusi.
Dai podui aat^m^ dai camaitistui isvusaidagi ^vatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai.
7 Amaasi aan^ it^t^dai ^Piiduru:
—Goovai ^rg^rbait^c^aacamiga —t^t^dai aan^.
Mosca^ ^Simuñi Piiduru is^rg^rbait^c^aacamiga ^gai dai otoma g^ai g^yuucusi dai suudar^ g^i. Λ^quiapioma Piiduru uupai g^yuucusi vuvaidacai vatopa.
8 Λvaarcu maisi m^^casi daja ^g^^ suudagi ugidiaiñd^r^ ^mo sien metro ^^si. Dai aat^m^ ismaac^d^ vaarcu^r^ vii vaiñstugai aat^m^ ^vatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidi^r^ vuusaitu.
9 Amaasi most^aapai aat^m^ d^v^^rapi dai t^^ tutupali m^^cami dai dan caat^ ^mo vatopa dai an v^^t^ paana ^^p^.
10 Taid^ ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Baigovai av^rgimvuida chi^^qui vatopa ismaac^d^ utudami vuvaitu aapim^ —g^rt^t^dai ^Suusi.
11 Taid^ ^Simuñi Piiduru t^sai ^vaarcu^r^ dai t^vaim^ ^vatopa vuicarui ^g^^ suudagi ugidana. C^^ suudacami vatopa g^g^rducami ^vatop vuicarui asta ^mo siento dan goo coobai dan baiv^staama dai vaica aj^ga vatopa. Dai tomasi muidu ^vatopa v^^sc^r^ mai^^cai ^vatop vuicarui.
12 Amaasi ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Baigov^r iimi t^taida uuga —g^rt^t^dai ^Suusi.

Dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitʌpʌrʌʌli istʌcacagi ʌSuusi sioorʌ ʌgai cʌʌga maatʌcatai isʌgai ʌrSuusi.
13 Amaasi ʌSuusi taicovai cʌquiva dai vui ʌpaana dai ʌvatopa gaicami dai gʌrtaacogi ʌgai.
14 Aidʌcʌdʌ casi ʌrvaicojo isʌSuusi gʌmaasitu gʌrvuitapi duaacai abiaadʌrʌ.

———

15 Cauugitocai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌSimuñi Piiduru dai potʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿vaamiomapʌsi giñoigʌdai aapi isgogaa? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigadai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai. Aapi ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru.
16 Dai ʌʌpʌpʌ tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌgai.
17 Tai ʌpamu tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ soigʌʌli ʌPiiduru catʌcacaitai ʌSuusi vaicojo isbai oigʌdai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi. Cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
18 Aanʌ gʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ aidʌsi vaamioma ʌrgʌʌli aapi ʌʌgi gʌaada gʌyuucusi dai aimʌrai tomasiaaco imia ʌliadagi. Dʌmos siʌʌscadʌ cacʌʌlimu aapi sʌʌliñamu gʌʌʌca vai ʌmai gʌaadidamu gʌyuucusi dai gʌvaidacamu mʌʌca siaaco maitipʌlidi aapi siimiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Potʌtʌdai ʌSuusi ʌPiiduru vai poduucai maatʌna isducatai muuquia agai ʌgai vaidʌ poduucai oodami cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi. Daidʌ gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
—Iñoidáñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Tai aa nʌnʌaava ʌPiiduru dai giñtʌʌ isgooquiʌrʌ imʌitadai aanʌ. Ʌsuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Dai aanʌ abaana daivacai gauu ʌSuusi aidʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai. Dai aanʌ tʌcacai asmaacʌdʌ ʌgai dai tʌʌgida agai.
21 Aidʌsi ʌPiiduru giñtʌʌ tʌcaca ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tumaasi ʌpʌduñi agai idi cʌʌlicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi asta siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi? Mosai apiacʌʌga giñvaavoitudada aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌvaavoitudadami aipaco aagaiña ansai aanʌ maimuuquiaa iñagai. Dʌmos ʌSuusi maiaagai ismaimuuquia iñagai aanʌ baiyoma potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru: “Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi astʌ siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi?” —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Dai aanʌ ooja vʌʌsi gomaasi idi liivruʌrʌ. Dai vʌʌsi istumaasi ooja aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
25 Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi. Daidʌ isgʌoojamudai vʌʌsi gomaasi liliivruʌrʌ aanʌ piñʌlidi ismaiaajiacamudai vʌʌsi oidigʌrʌ ʌliliivru ismaacʌdʌ ʌpʌduuñimudai.

Mos∧caasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadʌ caimʌcai Suusi Cristo tʌvaagiamu

1 Giñaduñi Teoopilo aanʌ ʌrRuucasi dai casiant gʌooji aanʌ dai gʌaagidi vʌʌsi istumaasi
idui ʌʌmadu istumaasi mamaatʌtuldiña ʌSuusi oodami. Dai gʌaagidi aanʌ isducatai
gʌaaga ʌSuusi gʌaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana
2 asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu. Aidʌsi maiquiaa ii ʌSuusi tʌvaagiamu aagidi ʌgai
guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌojootosa istumaasi gʌaagai isiduñiagi. Ʌgai ʌrʌgai vaa
ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ.
3 Aidʌsi muu ʌSuusi ʌpamu duaaca dai ʌgai vaa divia dai vuidʌrʌ cʌquiva gʌojootosa
dai goo coobai tasai aitu divididitai. Poduucai maasitu ʌSuusi isduaaca. Dai aagadi
ʌSuusi gʌojootosa ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Aidʌsi quiaa daacatadai ʌSuusi gʌojootosa ʌʌmadu aagidi sai maiiimʌna
Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai potʌtʌdai:
—Nʌnʌracavurai aapimʌ asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi giñooga
isiʌpʌduñiagi, ʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
5 Sʌʌlicʌdʌ ʌVuaana gʌnvapacoi suudagicʌdʌ mosʌʌpʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vapa-
coñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai gʌnʌʌmadu daaca agai. Poduucai divimu
Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu aimʌrdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Dai aidʌsi gʌnʌmpaidacatadai ʌgai Oliivosi giidiʌrʌ taidʌ ʌojootosicami itʌtʌdai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿sivisi ʌrsiʌʌscadʌ vuvaida agai aapi ʌromamano vai camai-
tatʌaanʌiña ʌgai tanai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ dai baiyoma aapi tʌaanʌdagi? —astʌtʌdai
ʌojootosicami.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maitʌrʌnvʌʌtarʌ mʌsmaatʌcagi siʌʌscadʌ tomali istuigaco iduñiagi giñooca
istumaasi ʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami siduñiagi.
8 Siʌʌscadʌ tʌvañiagi Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu viaacamu aapimʌ guvucadadʌ
dai ñiooquimu giñvʌʌtarʌ siʌʌsi tami Jerusaleenʌrʌ ʌcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena,
siaaco Judeea tʌʌgidu, dai gʌmai dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi siaaco Samaalia tʌʌgidu dai asta
mʌʌcasi oidigi ugidʌrioma —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Aidʌsi caaagidi ʌSuusi imaasi tʌsai tʌvaagiamu. Dai quiaa tʌʌgigi ʌojootosicami tai
divia ʌmo icomai dai iiña ʌSuusi tai camaivaamioma tʌʌ ʌgai.
10 Dai quiaa tʌʌgigi ʌgai tʌvaagiamu dai todian duucai tʌʌ gooca cʌcʌʌli tooto yuucus-
cami vai abaana guuca. Ʌgai dada aidʌsi quiaa tʌsadimi ʌSuusi tʌvaagiamu.
11 Dai potʌtʌdai:
—Cʌcʌʌli Galileeʌrʌ oidacami, ¿tuimʌsi mosguucacatai tʌvaagiamu nʌeeyi? ʌgai vaa
Suusi ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ʌpamu divimu poduucai
isducatai tʌʌgigi aapimʌ aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

———

12 Tai iji ʌojootosicami ami giidiaiñdʌrʌ Jerusaleenamu. Ʌgiidi miaanai cʌʌca
Jerusaleena parʌ goo miil vaan cʌisapi ʌʌsi.
13 Aidʌsi caaayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco tʌʌtʌsai.
Ami gʌnuuliñacatadai ʌPiiduru, Jacovo, Vuaana, Aandʌrʌsi, Piili, Tomás, Bartolomé,
Mataivo, ʌʌmadu Jacovo Alfeo maradʌ, ʌʌmadu Simuñi ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditadai
ʌromamano, ʌʌmadu Uudasi Jacovo suculidʌ.

14 Vʌʌscatai ʌgai gʌnʌmpaidiña mamaadaragai vʌʌtarʌ, Suusi susuuculidʌ ʌʌmadu dai
María Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu dai aa ooqui ʌʌpʌ.
15 Ʌmo imidagai aidʌsi gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami tai saagida cʌquiva ʌPiiduru, ami
daraajatadai ʌmo siento dan ʌmo coobai oodami. Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:
16 —Giñaaduñi, poduucai gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi ismaacʌdʌ ʌʌquioma aagai Davi-
caru guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ. Davicaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru ʌrʌgai
ismaacʌdʌ vuaa ʌgai ismaacʌdʌ maisapicami bʌʌcai ʌSuusi.
17 Daidʌ ʌrʌmoco gʌraduñicatadai dai viaacatadai sʌʌlicami gʌraa duiñdagʌrʌ.
18 Dai gasavʌʌli ʌmo dʌvʌʌrai ʌtumiñsicʌdʌ ismaacʌdʌ aa namʌqui ʌbaitʌguucacami
ʌUudasicaru soimaasi iduucai ʌgai. Tai Uudasicaru gʌsagia dai vaiguugu dai taapai
voocadʌ tai vuvaaja ijidʌ.
19 Aidʌsi maí Jerusaleenʌrʌ oidacami Aselidama tʌʌtʌi ʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi
oodamicʌdʌ Dʌvʌʌrai ʌʌracʌrʌ.
20 Poduucai ooja Davicaru liivruʌrʌ Salmosi tʌʌgiducʌrʌ aagaitai Uudasicaru:
Ʌʌgi viʌʌna vaaquidʌ. Maitiipucana sioorʌ ami oidacagi.
Dai siʌmai bʌimu sʌʌlicamigadʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
21 Tanai aatʌmʌ gʌrsaagida oidaga ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌrʌʌmadu ajioopaiña
vʌʌs tasai aidʌsi daacatadai ʌSuusi aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
22 Aidʌsi abiaadʌrʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi gʌrʌʌmadu ajioopaiña goovai asta aidʌsi
tʌsai ʌgai tʌvaagiamu aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ. Aliʌsi gʌaagai isgaaga aatʌmʌ ʌmoco
goovai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ nʌidi isduaaca Suusi vaidʌ ʌraagiadamicana Suusi
duaacaradʌ aatʌmʌ gʌrʌʌmadu —astʌtʌdai Piiduru.
23 Amaasi ʌco vuvaitu gooca. Ʌmoco Osee Barsavasi tʌʌgidu mai Justo aagaiña ʌʌpʌ.
Dai ʌgʌmai Matiia tʌʌgidu.
24 Dai aduucai gamamagi:
—Aapi cʌliodami Diuusi gʌrooga, cʌʌ maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ. Gʌrtʌʌgidañi ismaacʌdʌ
idi vʌgoocai ʌco vuusaitu aapi
25 sai bʌʌna sʌʌlicamigadʌ Uudasicaru dai gʌrsoicʌiña idi aa duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ
gʌrmaa aapi. Ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌcatadai dai dagito gʌsʌʌlicamiga dai ii ami siaaco
aʌcatadai aliʌ soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.
26 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi tai gamaitʌ Matiia. Dai otoma vʌʌna ʌbaivustaama dan
ʌmoco ojootosicami.

2

———

1 Aidʌsi aayi ʌgʌʌ siaa duudagai Pentecostési tʌʌgiducʌdʌ mosʌmapʌcʌrʌ daraajatadai
ʌvaavoitudadami vʌʌscatai ʌmapai.
2 Tai todian duucai gʌʌ caidatu tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan caiti siʌʌscadʌ cavami ʌvʌʌrdagi
dai vʌʌsiaʌcatai gigiduli ami quiiyʌrʌ siaaco daraajatadai ʌgai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌmo istumaasi taí maascami dai aipaco daama daraiva ismaacʌdʌ
ami daraajatadai.
4 Tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu daaca agai tai
ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maa ñiooqui. Vʌʌscatai ñiñio ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ
maimaatʌcatadai ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ.
5 Aidʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai judidíu vʌʌsi aipadʌrʌ dai maiʌmo ñiooqui ñioocaitadai
dai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Aidʌsi caʌ ʌgai isgʌʌ caidatu gʌnʌmpagi ami siaaco daraajatadai ʌvaavoitudadami
dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi caʌcatai isʌʌmadutai ñioocai ñiooquidʌcʌdʌ.
7 Dai vʌʌscatai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌnaagidi:
—Goovai ismaacʌdʌ pomaa ñioocai ʌrGalileeʌrʌ oidacami.

8 ¿Dai ducatai aatʌmʌ ʌʌmadutai caʌ ʌʌgi gʌrñiooqui?
9 Tami daraaja oodami Partiaiñdʌrʌ, dai Meediaiñdʌrʌ, dai Elamaiñdʌrʌ, dai
Mesapotaamiaiñdʌrʌ, dai Judeeaiñdʌrʌ, dai Capadusiaiñdʌrʌ, dai Poontoaiñdʌrʌ, dai
Aasiaiñdʌrʌ,
10 dai Filijiaiñdʌrʌ, dai Panfiiliaiñdʌrʌ, dai Ejiipituaiñdʌrʌ, dai ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ
Apilica vaasoñiomaiñdʌrʌ Sireñi. Tami daraaja ʌʌmoco Romaiñdʌrʌ ʌʌpʌ dai ʌʌmoco
ʌrjudidíu vaavoitudaitai vaavoidaragadʌ ʌjudidíu dai aa gia ʌrjudidíu dʌʌdʌdʌ cascʌdʌ
ʌrjudidíu goovai.
11 Tami daraaja ʌʌpʌ oodami Cʌrʌtʌaiñdʌrʌ, dai Araaviaiñdʌrʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ
caʌ isgʌrñiooquicʌdʌ aagai gocʌcʌʌli istumaasi gʌgʌrducami istumaasi ʌʌgi Diuusi
ivueeyi —ascaiti ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami dada.
12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istuisi ʌpʌdui gomaasi? —ascaiti.
13 Dai aa mosparunai daidʌ icaiti:
—Aliʌ navaacoñi goovai cascʌdʌ pomaa ñioocai —ascaiti ʌoodami.

———

14 Amaasi guuquiva ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami taidʌ ʌPiiduru gʌgʌrʌ ñioo
daidʌ itʌtʌdai:
—Judeeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga maatʌvurai
aapimʌ idi dai cʌʌgavʌr caʌca ismaacʌdʌ gʌnaagida iñaagai aanʌ.
15 Aatʌmʌ maitʌrnavaacoidadʌ mʌsducatai gʌntʌtʌʌgitoi aapimʌ. Tami oidacami
mainavaacorʌi ʌʌqui quiaamoco tuustaamʌrʌ.
16 Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi Joeelicaru gʌrʌʌqui aaduñicaru. Ʌgai ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai pocaiti:
17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitʌcai oidigi divimu giñIbʌdaga dai ʌʌmadu daacamu vʌʌsi
oodami aipaco oidacami.
Vʌʌsi gʌnmaamara ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Dai gʌnmaamara cʌcʌʌli tʌʌgimu mui naana maasi istumaasi mainʌidi aa oodami.
Dai ñiooquida iñagai aanʌ ʌcʌcʌʌliocoidadʌ coosigadʌrʌ.
18 Amaasi ootosamu aanʌ giñIbʌdaga vai ʌʌmadu daacana giñpipiooñiga.
Siʌgai ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
19 Tʌcavi tʌvaagiana gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi istumaasi.
Dai oidigi daama gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi ʌʌrai ʌʌmadu taí, ʌʌmadu gʌpi
cuubusi dai poduucai maatʌmu aapimʌ iscaugitia agai oidigi.
20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moʌʌrai gʌduuñimu dai gooquiʌrʌ aimu
istuigaco divia agai ʌtʌaanʌdami.
Dai vʌʌscatai siaa duutuada agai.
21 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñdaanʌdagi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Ascaiti Joeelicaru.
22 Caʌcavurai aapimʌ judidíu ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ. Suusi ʌrNasareetʌrʌ
oidacamicatadai dai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maa Diuusi gʌʌ guvucadagai saidʌ
iduuna mui naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ gʌnvuitapi dai idi maasicʌdʌ Diuusi
gʌntʌʌgi isootoi ʌSuusi. Vʌʌsi imaasi cʌʌ maatʌ aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ aidʌmʌsi gʌntʌʌgi ʌSuusi maisatugai aapimʌ dai tʌʌgi ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ
maisiaa duutudai Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucai gatʌjai aapimʌ muaaragai.
Vʌʌsi imaasi camaatʌcatadai Diuusi. Ʌʌgi ʌgai capomaasi gʌtʌgito ʌʌqui abiaadʌrʌ sai
poduucai ʌpʌduuna.
24 Ʌgai vaa Diuusi ʌpamu duaacali ʌSuusi. Tomali ʌmo istumaasi maitistui issoobidagi
ʌSuusi isduaacagi, tomali muuquigami.
25 Dai aagai Davicaru ʌSuusi dai poduucai ooja:

Vʌʌscʌrʌ nʌidi aanʌ ʌcʌliodami Diuusi aanʌ giñʌʌmadu daja giñsʌʌlisa padʌrʌ.
Giñnuucada ʌgai vai tomali ʌmaadutai maisoimaasi giñvuiididi.
26 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ dai aagai ansai baigiñʌlidi.
Cascʌdʌ maiduaadicui aanʌ istuma daivuñiagi giñtuucugacʌdʌ siʌʌscadʌ muuquia aanʌ.
27 DʌmOs aapi giñDiuusiga maiviaamu giñibʌdaga aa coidadʌ ibʌadʌ saagida.
Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñtuucuga.
Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ oigʌdai aapi.
28 Giñduaacaldamu aapi.
Aanʌ giñʌʌmadu aimʌrai aapi cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
29 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ siʌʌqui muu gʌraduñi Davicaru dai quiaa maasi mʌsiaaco yaasa.
30 Davicaru ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai cʌʌga maatʌcatadai isDiuusi aagidi vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ sai ʌmaadutai cajiudadʌ ʌrCristoca agai dai bʌjia agai Davicaru sʌʌlicamigadʌ.
31 Idi vaa cʌʌga maatʌcatadai Davicaru nʌijadacan caitiña ʌʌquioma abiaadʌrʌ cascʌdʌ aagaitadai ʌgai ʌSuusi duaacaradʌ daidʌ icaiti maiviimu Cristo Ibʌadʌ coidadʌ saagida tomali maisiaa tuidimu tuucugadʌ.
32 Diuusi duaacali ʌgai vaa Suusi dai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.
33 Diuusi vaidacai ʌSuusi tʌvaagiamu sai sonuana daacana dai poduucai maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami. Dai sivi ootoi ʌSuusi Diuusi Ibʌadʌ, poduucai isducatai gʌnaagidi ʌSuusi oogadʌ. Vʌʌsi idi ismaacʌdʌ nʌidi aapimʌ dai caʌ Diuusi Ibʌadʌ idui.
34 Davicaru maitʌrʌgai ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu. Ʌʌgi Davicaru icaiti:
Ʌcʌliodami Diuusi itʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Daacañi giñsʌʌlisa padʌrʌ
35 asta siʌʌscadʌ cabaidui aanʌ vai camaitistuidiagi vaamioma gʌsasaayu”.
Ascaiti Davicaru.
36 Vʌʌsi judidíu sʌʌlicʌdʌ gʌaagai ismaatʌcamudai isʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ siisa aapimʌ curusiaba cadaí Diuusi ʌgai saidʌ ʌrCristocana ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌda agai oidigi daama —astʌtʌdai Piiduru.
37 Aidʌsi caʌ ʌgaa gomaasi aayi soiʌliaragai dai tʌcacai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa ojootosicami:
—¿Tʌtumaa duuna? —ascaiti ʌoodami.
38 Amaasi ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga. Gʌnvapaconavurai aapimʌ vʌʌscatai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ siDiuusi ootosamu gʌIbʌdaga vai gʌnʌʌmadu daacana.
39 Idi ñiooqui ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌʌmadu gʌnmaamara dai ʌgai ismaacʌdʌ mʌʌcasi daraaja dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌcʌliodami gʌrDiuusiga vapaida ʌlidio —astʌtʌdai ʌPiiduru.
40 Idi ñiooquicʌdʌ ʌʌmadu vaamioma aa ñiooquicʌdʌ ñioo ʌPiiduru dai cʌʌga maa ñiooqui dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgacʌrʌavʌr vuvaaqui gʌʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ ʌoodami soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
41 Poduucai tudo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgi ñiooquidʌ gʌnvapacoi. Aidʌ tasʌrʌ urava parʌ vaica miil oodami ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoitudai.
42 Dai vʌʌscatai apiavaavoitudai istumaasi mamaatʌtuldiña ʌojootosicami. Dai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai gamamadaiña gʌnʌʌmpaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

———

43 Daidʌ ivuaadana ʌojootosicami mui naana maasi gʌgʌrducami vai vʌʌscatai duduaadicuiña.

44 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌnuraavacatadai dai
ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga.
45 Dai gaagaraiña gʌnvustuidaga dai ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai
vaamioma tʌgitocagi vaamioma maacaiña ʌgai.
46 Dai vʌʌs tasai gʌnʌmpaidiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Dai ʌmapai gacuaadana
quiiquiʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ dai tomali ʌmoco maivaamioma gʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
47 Dai vʌʌscatai siaa duutudaiña Diuusi dai vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai vʌʌs
tasai ʌmpaidimi Diuusi ismaacʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuvaidimi ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ
cavaavoitudai.

3

———
1 Ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai tʌʌtʌidimitadai Piiduru ʌʌmadu Vuaana ʌmapai ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ judidíu. Caaayi siuu duucu gamamadaiña ʌgai.
2 Vʌʌs tasai ami dadaʌjʌiña ʌmo cʌʌli. Ʌgai maitistutuidiña isaimʌrdagi poduucai vuu-
sai ʌgai. Ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu bʌʌ ajioopaiña aa, dai dadaasaiña quitaagiña
cʌʌ tioodicʌrʌ tʌʌgiducana sai gataanʌiña tumiñsi oidicami ismaacʌdʌ vaapaquidagi
ami.
3 Aidʌsi tʌʌ ʌcʌʌli soimaascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aidʌsi vaapaquia agaitadai
ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu taí ʌmo oidicami.
4 Amaasi vui nʌnʌaava ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌcʌʌli taidʌ ʌPiidiru potʌtʌdai:
—Gʌrvuidʌrʌ iñʌnʌaava —astʌtʌdai.
5 Amaasi vui nʌnʌaava ʌcʌʌli poʌliditai isoida agai istumaasi.
6 Dʌmos ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Maitan viaa tumiñsi vʌʌscʌrʌ gʌoidamu aanʌ istuma viaa. Suusi Cristo ismaacʌdʌ
Nasareetʌrʌ oidacatadai guvucadadʌcʌdʌ cʌquivañi dai aimʌrda —astʌtʌdai ʌPiiduru.
7 Amaasi bʌi ʌPiiduru ʌcoocoadʌ novidʌ sʌʌlisa padʌrʌ dai vañigi. Tai bovasdʌrʌ
guupucatu ʌʌcasodʌ ʌʌmadu tʌtʌaanasigadʌ.
8 Amaasi tʌca tual daa ʌgai dai cʌquiva. Dai gʌaagacai aimʌrai dai vaa ʌgaa ʌʌmadu
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Dai tuali dadaimi. Dai aliʌ cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.
9 Dai canʌiditai vʌʌscatai iscaaimʌrai dai cʌʌga ñioocai Diuusi vui aliʌ duduaadimu,
10 dai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tomali istʌiyagi nʌiditai iscadueeyi
ʌcoocoadʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai isʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ dadaʌjʌiña daida
taanʌiña oidicami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu quitaagiña tioodicʌrʌ.

———
11 Caduaadʌcai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi mosʌʌmadu
aimʌraiña ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana. Dai vʌʌsi ʌoodami camaitʌʌ istumaasi
gʌntʌtʌʌgituagi dai voopoi ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu siaaco Solomoñi
portaaligadʌ tʌʌgidu.
12 Dai tʌʌgacai ʌPiiduru isgʌnʌmpagi vʌʌscatai potʌtʌdai:
—Aapimʌ judidíu, ¿tuimʌsi gʌrnʌnʌidi ducami isaatʌmʌ ʌʌgi duaaidamudai idi cʌʌli
dai imitu gʌrguvucadagacʌdʌ siʌpʌ cʌʌ tuutiacatai?
13 Baiyoma Suusi guvucadadʌcʌdʌ atdueeyi idi cʌʌli. Diuusi maa gʌmara Su-
usi ʌdaasicami ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai. Dai ʌgai vaa Diuusi
ʌrDiuusigadʌcatadai ʌʌpʌ gʌraduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru. Dai Suusi
ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌʌgi aapimʌ dudunucami. Dai aidʌsi dagitua agaitadai Pilaato
ʌSuusi mosgajiaadʌrʌ vipieeyi aapimʌ.
14 Maiaagidi aapimʌ isdagitomudai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuiga dai maitʌrgʌpiʌr
caatʌcami baiyoma aagidi aapimʌ isdagitua ʌgai ʌmo gamuaacami.
15 Poduucai muaa aapimʌ ismaacʌdʌ gamaacai ibʌdagai utudui. Taidʌ Diuusi duaa-
cali ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, vʌʌsiaʌcatai idi aatʌmʌ daraaja nʌijadami.

16 Λgai vaa Suusi guvucadadʌcʌdʌ bʌi guvucadagai idi cʌʌli ismaacʌdʌ nʌidi dai maatʌ
aapimʌ. Vaavoitudai aatʌmʌ dai idi cʌʌli Suusi guvucadadʌrʌ cascʌdʌ cacʌʌga dueeyi
goovai. Canʌidi aapimʌ iscadueeyi.
17 Giñaaduñi judidíu cʌʌga maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌʌmadu gʌnbaitʌguucacamiga muaa
ʌSuusi maicʌʌga maatʌcatai mʌstuma vueeyi.
18 Poduucai baidui Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga aagai ñiñiooquituldiadamigadʌ. Λgai
vaa aagaitadai isaliʌ soimaa taata agaitadai ʌCristo.
19 Cascʌdʌ ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌʌgito aapimʌ dai aagoavʌr suuligi gosoimaa
voiyaiñdʌrʌ. Vaavoitudavurai Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga
amaasi ʌcʌliodami Diuusi baigʌnʌʌliatudamu.
20 Dai gʌnootosdamu Diuusi Suusi ʌpamu. Λgai vaa ʌrCristo ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga ʌco
vuusaitu Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
21 Vʌʌscʌrʌ tʌvaagiʌrʌ viimu Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ baidui Diuusi vʌʌsiaʌcatai
istumaasi isducatai aagaitadai ʌʌquiacoga ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai
ʌco vuvaitu.
22 Poduucai tudu ʌʌquiacoga potʌtʌdai Moseesacaru gʌraaduñicaru: “Ootosamu
Diuusi ʌmo ñiooquituldiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌnaadunumʌ
saagidaiñdʌrʌ poduucai isducatai giñootoi ʌgai aanʌ. ΛʌgiadavuraiVʌʌsiaʌcatai istu-
maasi ʌgai gʌnaagiadagi.
23 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ugititudamu Diuusi dai
ʌco vuvaidamu judidíu saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
24 Poduucai tudu vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Samueli baigovacoga aagai
istumaasi daivuñia agaitadai sivi.
25 Aapimʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai vʌʌsi ʌñiooqui is-
maacʌdʌ ootoi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai vʌʌsi istu-
maasi ismaacʌdʌ Diuusi baidui gʌnaaduñicaru ʌʌmadu ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai asta
ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌraduñi Avraañicaru aidʌsi potʌtʌdai: “Aanʌ baiʌʌliatudamu
vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”.
26 Aidʌsi duaacali Diuusi gʌmara ʌʌpʌga gʌnootosi aapimʌ sai baigʌnʌʌliatudana
mʌsai aapimʌ camaisoimaasi ivuaadana —astʌtʌdai Piiduru.

4

———

1 Quiaa ñiooquiditadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami tai dada ʌpapaali judidíu
ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu ʌsaduseo. Λsaduseo
ʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai duaacaragai.
2 Dai aliʌ baacoi vʌʌscatai mamaatʌtulditai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami isdu-
aacaradʌcʌdʌ ʌSuusi camaatʌ vʌʌscatai isoidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
3 Amaasi vui ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai casi ʌrurunococatadai dai ca-
maiaʌcatadai uruñi isbai duñiagi dudunucamiʌrʌ cascʌdʌ cuu ʌgai asta siaadiqui.
4 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌgito caʌ ʌñiooqui vaavoitu. Vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitu
baitoma aayi taan miil, gocaaqui aayi goʌʌ cʌcʌʌli.
5 Dai siaadiqui gʌnʌmpagi Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
ʌpipiscali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ Aanasi baitʌcʌaacamigadʌ papaali, judidíu ʌʌmadu
Caifási, ʌʌmadu Vuaana, ʌʌmadu Alijandʌro, ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌraaduñdʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
7 Dai vaí ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai ʌraana tuutui dai tʌcacai:
—¿Tuma guvucadagaicʌdʌ dai voorʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ivueeyi aapimʌ gomaasi?
—astʌtʌdai ʌgai.
8 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌPiiduru taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Dudunucamigadʌ dai pipiscaligadʌ judidíu
9 sivi casi gʌrtʌcacai aapimʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusai idi cʌʌli coocoadʌ dai isducatai
dueeyi goovai.
10 Aapimʌ gʌnvuitapi aagamu aatʌmʌ vai maatʌna vʌʌscatai Isireliʌrʌ oidacami. Idi
cʌʌli vʌʌscatai aapimʌ gʌnvuitapi cʌʌca caduaadʌcatai Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ.
Ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai dai aapimʌ siisa curusiaba tai Diuusi
duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 ʌSuusi ʌpan ducami ʌodai ismaacʌdʌ siooma gʌaagai ʌmo vaaqui vʌʌtarʌ dai aapimʌ
ʌpan ducami ʌbaabaquitadami ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌodai.
12 Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo oidi daama sai ʌʌgi ʌgai viaacana guvucadagai
iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Maitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ
ismaacʌdʌ viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
13 Amaasi tʌʌ ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai maatʌ tʌʌ isʌcʌcʌʌli
maitʌvʌpi daraiva oojiʌrʌ dai maitʌrmamaatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ maiduduaadimu
ñiñio. Daidʌ ʌdudunucami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dai amaasi maatʌ tʌʌ sidi
ʌrʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi.
14 Dai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeitadai ami ʌʌmadu cʌaacatadai ʌPiiduru ʌʌmadu
ʌVuaana cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌdudunucami isvuidʌrʌ ñioocada tomali ʌmo
ñiooqui.
15 Daidʌ ʌdudunucami ʌʌgi gaaataga ʌliditadai cascʌdʌ ootoi ʌojootosicami sai vu-
vaacʌna ʌmpaidaragiaiñdʌrʌ,
16 daidʌ icaiti:
—¿Tʌduuna gocʌcʌʌli? Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai Jerusaleenʌrʌ oidacami sidʌ idui gocʌcʌʌli
idi istumaasi gʌducami dai maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi.
17 Ʌbʌʌcatamu aatʌmʌ vai sivi abiaadʌrʌ camaiaagidiña goovai tomali ʌmaadutai
istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai vai camaivaamioma
aipaco imʌna idi maasi —ascaiti ʌdudunucami.
18 Amaasi vaí ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai aagidi sai camaiaagaiña
istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai mamaatʌtuldiña.
19 Dʌmos aa noragi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapimʌ baisi ʌrcʌʌgai Diuusi vʌʌtarʌ isgʌnʌʌgida aatʌmʌ aapimʌ dai
maiʌʌgidagi Diuusi?
20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatʌmʌ tʌstuma nʌidi aatʌmʌ dai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana.
21 Baitoma vʌʌsi ʌoodami cʌʌga ñiñio Diuusi vʌʌtarʌ duaadʌcai ʌcoocoadʌ cascʌdʌ
ʌdudunucami aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌoodami cascʌdʌ maitʌpʌnʌʌlidi isgʌviaarsagi ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana dai mosʌbʌqui dai dagito sai iimʌna.
22 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ viaacatadai vaamioma isgoo
coobai uumigi.

———

23 Amaasi cadagitocai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌgai mosiji mʌʌca siaaco
daraajatadai ʌaaduñdʌ dai vʌʌsi aagidi istʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
judidíu pipiscali.
24 Aidʌsi caʌ ʌgai imaasi vʌʌscatai ʌmapai daanʌi Diuusi daidʌ icaiti:
—GʌrcʌliodamigaDiuusi, aapiapʌ ʌrDiuusi ismaacʌdʌ idui tʌvaagi dai dʌvʌʌrai dai
gʌʌ suudagi dai vʌʌsi istumaasi.
25 GʌpiooñigaDavicaru aagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:
¿Tuisidʌ bacocoi vʌʌsi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?
¿Dai tuisi tʌtʌgitoi ʌoodami mui naana maasi maicʌcʌʌgaducami?
26 ʌraraí oidigi daama oidacami ʌʌmadu aa baitʌguucacami gʌnʌmpagi dai ñiooquiada
agai Diuusi ʌʌmadu Cristogadʌ.

27 S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi istanai Jerusaleen∧r∧ g∧n∧mpagi Erood∧si ∧∧madu Ponsio Pilaato ∧∧madu judidíu dai aa ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu dai vuid∧r∧ suuli g∧mara Suusi ismaac∧d∧ maisoimaasi idui dai ∧co vuusaitu aapi g∧rDiuusiga.
28 Gomaasic∧d∧ idui ∧gai v∧∧sia∧catai ismaac∧d∧ ip∧li aapi g∧rDiuusiga si∧p∧duñiagi.
29 Sivi g∧rg∧viarsa agaitadai ∧dudunucami casc∧d∧ g∧rmaacañi aat∧m∧ g∧pipiooñiga guvucadagai t∧tai ñioocadagi g∧ñiooqui maisiu duaadimudac∧d∧.
30 Dai duduaididagi ∧coococoidad∧ g∧guvucadagac∧d∧ daid∧ ivuaadagi istumaasi g∧g∧rducami g∧mara Suusi guvucadad∧c∧d∧. Λgai vaa Suusi ∧rg∧∧co vuusaida aapi —ascaiti ∧aaduñd∧ vaavoitudadami.
31 Aid∧si canaato mamagi ∧gai gigivuli ∧quii siaaco daraajatadai ∧gai tai divia Diuusi Ib∧ad∧ v∧∧scatai ∧∧madu dai poduucai maiduduaadicuitai aagaiña ∧gai Diuusi ñiooquid∧.

———

32 Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai v∧∧scatai viaacatadai ∧mo t∧gitoidagai. Dai v∧∧scatai ∧mapai viaacatadai g∧nvustuidaga casc∧d∧ tomali ∧maadutai maiaagaiña si∧gai ∧rtuidad∧ ∧mo istumaasi.
33 V∧∧scatai ∧ojootosicami apiaaagaiña siooma guvucadagaic∧d∧ Suusi duaacaragad∧ vai Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idiña v∧∧scatai.
34-35 V∧∧scatai ismaac∧d∧ viaacatadai d∧d∧∧v∧rai isbaabaqui ∧∧p∧ gaagaraiña ∧gai dai vuaapaiña ∧tumiñsi. Dai maacaiña ∧gai ∧ojootosicami ∧tumiñsi. Λtumiñsi ∧rv∧∧scatai v∧∧tar∧cana. Is∧maadutai vaamioma t∧gitocagi vaamioma maacaiña ∧gai casc∧d∧ v∧∧scatai viaacana istumaasi t∧gito.
36 Dai ami ∧gai ∧∧madu daacatadai ∧mo c∧∧li Levícaru cajiudad∧ ∧gai Osee t∧∧giducatadai. Λgai ∧rSipili∧r∧ vuusaicami. Taid∧ ∧ojootosicami Bernabé t∧∧t∧i ismaac∧d∧ it∧iya ∧lidi ∧mo bai∧liatudadami.
37 Λgai gagaara ∧mo d∧v∧∧rai ismaac∧d∧ viaacatadai ∧gai dai vuaapi ∧tumiñsi ∧ojootosicami.

5

———

1 Dai ami daacatadai ∧∧p∧ ∧mai c∧∧li Ananiiasi t∧∧giducami dai Safira t∧∧giducatadai ooñigad∧. Dai v∧goocatai viaacatadai ∧gai ∧mo d∧v∧∧rai dai gagaara.
2 Λc∧∧li aa maa ∧tumiñsi ∧ojootosicami ducami iscav∧∧si t∧∧gidamudai dai viidad∧ viaa ∧∧gi g∧v∧∧tar∧. Dai ∧ooñigad∧ maat∧catadai ∧∧p∧.
3 Amaasi it∧i ∧Piiduru:
—¿Ananiiasi tuip∧si dagito isvaquiagi ∧Diaavora g∧ib∧dag∧r∧ dai g∧yaatagitu Diuusi Ib∧ad∧ vui? Aapi aa viaa tumiñsi ∧∧gi g∧v∧∧tar∧ m∧smaac∧d∧ g∧aa nam∧qui g∧d∧v∧∧ragac∧d∧.
4 ¿Maitisi ∧rvaavoi isaapi ∧rg∧tuidacatadai ∧d∧v∧∧rai? Dai aid∧p∧si gagaara ∧d∧v∧∧rai ¿maitisi ∧rvaavoi isaapi ∧rg∧tuidacatadai ∧tumiñsi? ¿Tuip∧si podui? Yaatagi aapi Diuusi maisiu oodami —ast∧t∧dai ∧Piiduru.
5 Mosca∧ ∧Ananiiasi gomaasi dai muucucatai g∧i. Dai v∧∧scatai ismaac∧d∧ maí gomaasi s∧∧lic∧d∧ duduaadimu.
6 Amaasi dada ∧∧moco g∧g∧∧li dai c∧∧ga biisa ∧muuquiad∧ dai b∧∧cai dai yaasa.
7 Vaica ooraс∧d∧ vaa Ananiiasi ooñigad∧ maimaat∧catai ∧gai istumaasi ∧p∧dui cunaad∧c∧d∧.
8 Taid∧ ∧Piiduru it∧t∧dai:
—Giñaagidañi, ¿∧caaquic∧d∧ m∧sgagaara ∧d∧v∧∧rai? —ast∧t∧dai ∧Piiduru.
—Λj∧, ∧caaquic∧d∧ —ast∧t∧dai ∧ooqui.
9 Amaasi ∧Piiduru it∧t∧dai:

—¿Tuimʌsi pomaasi gʌntʌtʌgito aapimʌ isyaatagidagi Diuusi Ibʌadʌ? Quiidigaiñdʌrʌ iimʌi ismaacʌdʌ bʌʌcai dai yaasa gʌcuna. Dai sivi aapi gʌbʌʌquia agai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
10 Tai ʌgai otoma muu dai ʌʌcasodʌ abaana gʌi ʌgai ʌPiiduru. Amaasi vaapa ʌgʌgʌʌli dai tʌʌ ʌooqui muuquiadʌ dai vuusaitu dai mʌʌ yaasa cunadʌ abaana.
11 Tai aliʌ duduaadimu ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ maí gomaasi.

———

12 Mui istumaasi gʌgʌrducami ivuaadana ʌojootosicami ʌoodami saagida dai vʌʌscatai gʌnʌmpagi ami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Salomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
13 Tomasi tomali ʌmaadutai maitipʌliditadai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Muidutai cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
15 Amaasi vuvaitu ʌoodami coococoidadʌ caayana dai vopoicariʌrʌ tuaa dai vapaacosiʌrʌ sai siuu duucu daivuñiagi ʌPiiduru sai tomasi mosʌcaasi ʌʌcagidʌ aʌna tomasi ʌmaadutai daama.
16 Vʌʌsi miimianai aali quiiquiaiñdʌrʌ daivimi muidutai Jerusaleenʌrʌ vuucati coococoidadʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ aliʌ soimaa taatamituldi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai vʌʌscatai dudueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.

———

17 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ʌsaduseo ismaacʌdʌ uraavacatadai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali vui baacoi ʌojootosicami.
18 Dai vui ʌgai dai maamaisa.
19 Dʌmos tucarʌ divia ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai cuucupioco cuucuparagadʌ ʌmaisacarui dai vuvaitu ʌojootosicami daidʌ itʌtʌdai:
20 —Iimivurai dai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guuquiva dai ami aagida ʌoodami isducatai istutuidi ʌgai isoidacagi vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai.
21 Amaasi caʌcai ʌojootosicami imaasi, siaadiqui ʌʌqui vaapa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai aagidi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.

———

Vaidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu ismaacʌdʌ uraavacatadai poʌliditadai isquiaa maisacariʌrʌ daraajatadai ʌojootosicami cascʌdʌ ʌmpagi ʌgai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami. Ʌgai ʌrpipiscali judidíu. Dai gooquiʌrʌ ootoi sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdʌrʌ ʌojootosicami.
22 Aidʌsi aayi ʌsandaaru maisacariʌrʌ maitʌʌ ʌojootosicami,
23 dai ʌpamu aa suuli dai mʌʌ potʌtʌdai:
—Cʌʌga cuucupi vʌʌsi cuucuparagadʌ ʌmaisacarui dai vuidʌrʌ guuca ʌsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco ʌgai tʌtai tomali ʌmoco maitʌʌ tuucavi —astʌtʌdai ʌsandaaru.
24 Amaasi caʌcai imaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu aa papaali tʌtʌaanʌdami aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istumaasi daivuñia agai vʌʌsi gomaasicʌdʌ? —ascaiti.
25 Tai amaasi divia ʌmo cʌʌli dai potʌtʌdai:
—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ maamaisa aapimʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guucacatai mamaatʌtuldi ʌoodami —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
26 Amaasi ii ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu sandaaru dai vuaa. Dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌsandaaru ʌoodami ismaicarsagi ʌgai cascʌdʌ maisoi vuimi ʌojootosicami.
27 Amaasi vuaa dai vuitapi tuutui ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu potʌtʌdai:
28 —Sʌʌlicʌdʌ gʌndaí aatʌmʌ mʌsai camaitaaagidiña Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. ¿Mostuma dui aapimʌ? Camaatʌtuli aapimʌ vʌʌsi Jerusaleenʌrʌ

oidacami gʌnmamaatʌtuldaraga. Dai aatʌmʌ gʌpiʌrʌ gʌrsusuuligai gʌmuaatudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami.

29 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aa ojootosicami ismaacʌdʌ oi ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ ñiñio daidʌ itʌtʌdai:

—Aliʌsi gʌaagai isʌʌgida aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌga sioodami.

30 Aatʌmʌ quiaa vaavoitudai gʌraaduñicaru Diuusigadʌ. Ʌgai ʌpamu duaacali ʌSuusi. ʌSuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aapimʌ curusiaba siisaragai dai muaaragai.

31 Tai tʌvaagiamu vañigi Diuusi ʌSuusi dai sʌʌlisa padʌrʌ daí saidʌ ʌrtʌaanʌdamicana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana vaidʌ istuidʌna aatʌmʌ judidíu isʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucai gʌroigʌldamu Diuusi gʌrsoimaascamiga.

32 Dai vʌʌsi imaasi ʌrnʌijadami aatʌmʌ ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai vʌʌscatai ʌʌmadu daacana ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.

33 Amaasi caʌcai ʌgaa gomaasi aliʌ baacoi dai cooda ʌliditadai.

34 Amaasi cʌquiva ʌmo sonʌrʌ cʌaacami Gamalieli tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo fariseo daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌsi ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña. Dai ʌgai gatʌjai mʌsai vuvaidana laachi ʌojootosicami.

35 Dai otoma potʌtʌdai ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami:

—Giñaaduñi, aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌntʌgitovʌr nʌida mʌsduñiagi gocʌcʌʌli.

36 Gʌntʌgitovurai aapimʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isoidacatadai ʌmo cʌʌli Teudasi tʌʌgiducami. Dai pocaititadai saidʌ ʌrʌmo cʌʌli gʌʌ guvucadagai viaacami tai oí maaco siento cʌcʌʌli. Mʌtai muaa. Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai vʌʌsi aipaco iji. Dai vʌʌsi ugidagai.

37 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi gatʌjai ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌcaldaragai oodami oidacatadai ʌmai cʌʌli Uudasi tʌʌgiducami ʌgai ʌrGalileeʌrʌ oidacamicatadai. Tai muidutai oí. Mʌtai muaa ʌʌpʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ oidatucuitadai aipaco iji.

38 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai dagitona idi cʌcʌʌli. Maitavʌr oiñiada. Siʌduñiada gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi oodami vʌʌsi ugitimu goovai.

39 Siʌduñiaada gomaasi ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi siaadʌrʌ istuidʌcai ugititudana aapimʌ. Gʌntʌgitovʌr nʌida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.

40 Tai vʌʌscatai bai aa isducatai aagidi ʌGamalieli. Amaasi vaí ʌgai ʌojootosicami. Dai gʌviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vʌʌtarʌ. Dai gooquiʌrʌ dagito sai iimʌna.

41 Ʌojootosicami vuvaacʌcai vuitapiaiñdʌrʌ ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami baigʌnʌliatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi ʌgai gaaagiditai ʌSuusi mamaatʌtuldaragadʌ.

42 Dai vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai quiiquiʌrʌ dai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuusaitu saidʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana.

6

———

1 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ aagidi ʌojootosicami sai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai judidíu ñiooquidʌ maicʌʌga oidi cuaadagai ʌvipiuudu giliego gataacogiditai cuaadagai vʌʌs tasai.

2 Taidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami aagidi ʌvaavoitudadami sai gʌnʌmpaidana dai potʌtʌdai:

—Maitʌaagai isdagitocai gaaagiada aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ, cascʌdʌ maitistutuidi aatʌmʌ isgʌntaacogiadagi cuaadagai.

3 Cascʌdʌ gʌraaduñi, gaagavurai aapimʌ cuvaracami cʌcʌʌli gʌnsaagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sastuduga dai ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai.
4 Aatʌmʌ apiagamamadada ragai dai apiagamamaatʌtuldiada ragai Diuusi ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌgai.
5 Tai vʌʌscatai bai aa dai nʌidacai ʌco vuusaitu Tiivañi ʌgai aliʌ cʌʌga vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu Piili, ʌʌmadu Porocoro, ʌʌmadu Nicanoro, ʌʌmadu Tiimoñi, ʌʌmadu Parameenasi, ʌʌmadu Micuraasi ʌmo cʌʌli Antioquiiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña judidíu vaavoidaragadʌ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo.
6 Mʌtai vʌʌscatai vaidacai siaaco daraajatadai ʌojootosicami tai ʌgai gamamaagi dai daama darai gʌnnoonovi.
7 Dai vʌʌsi aipaco ii Diuusi ñiooquidʌ. Jerusaleenʌrʌ vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai muidutai ʌpapaali judidíu vaavoitu ʌʌpʌ.

———

8 Tiivañi ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai. Dai ʌgai viaacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ. Cascʌdʌ ivuaadana ʌgai mui naana maasi gʌgʌrducami ʌoodami saagida.
9 Amaasi dada ʌʌmoco cʌcʌʌli ʌmo judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ. Ʌquiuupai ʌrcʌcʌʌli vʌʌtarʌcatadai ismaacʌdʌ ʌʌquioma aa oodami gʌnsosoiga duucai viaacana dai sivi camosajioopaitadai ʌgai, dai aa Sireñiaiñdʌrʌ, dai Alijandʌriaiñdʌrʌ dai Silisiaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ dai aliʌ ñiñio ʌTiivañi vui.
10 Tiivañi ñioocaitadai maatʌdagaicʌdʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ, cascʌdʌ camaitistutuiditadai ʌgaa isvaamioma vuidʌrʌ suuligiagi.
11 Amaasi ʌgaa aa namʌqui aa sai potʌʌna sai caʌ ʌgai isTiivañi soimaa ñioocai Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ vui dai Diuusi vui.
12 Dai poduucai sisiolitu ʌgai ʌoodami ʌʌmadu ʌpipiscali, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ suuli ʌTiivañi. Dai bʌi. Dai bʌʌcai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu vuidʌrʌ.
13 Amaasi ʌʌpʌpʌ gaa ʌgai aa yaatavogami saidʌ itʌʌna:

—Idi cʌʌli vʌʌscʌrʌ vui ñioocaiña ʌgʌʌ quiuupai siaaco siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ caatʌcana Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
14 Caʌatʌta aatʌmʌ iscaiti Tiivañi sai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai daituda agaitadai ʌgʌʌ quiuupai. Dai gʌrmaatʌtulda ʌlidi ʌmamaasi vaavoidaragai ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌrvii Moseesacaru —ascaiti ʌyaatavogami.
15 Amaasi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai tʌʌgacai ʌTiivañi gʌntʌgito tʌʌ isʌpa maasi vuivasadʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ.

7

———

1 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu itʌtʌdai ʌTiivañi:

—¿Baisi ʌrvaavoi vʌʌsiʌcatai imaasi? —astʌtʌdai.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌʌga baigiñʌliaracʌdʌ gʌnnʌidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi ʌʌmadu tʌtʌaanʌdami. Giñcaʌcavurai. Diuusi gʌrooga ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai. Dai gʌmaasitu gʌraduñi Avraañicaru vuitapi aidʌsi quiaa oidacatadai ʌgai Mesopotaamiʌrʌ aidʌsi maiquiaa ii ʌgai Araanamu dai mʌʌca oidaca agai.
3 Dai potʌtʌdai: “Dagitoñi gʌdʌvʌʌraga ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi dai imi nai aanʌ gʌtʌʌgidana oidigi pʌsiaaco oidacagi”, astʌtʌdai Diuusi ʌAvraañicaru.

4 Taidʌ ʌAvraañi vuusaidʌ Calideeaiñdʌrʌ dai ii Araanamu dai ami oidaca agai. Tai
gooquiʌrʌ muuidʌ oogadʌ. Tai vuaa Diuusi ʌAvraañi tami idi dʌvʌʌriʌrʌ siaaco oidaga
aapimʌ sivi.
5 Dai maioi tomalaachi dʌvʌʌrai tami tomali siaaco cʌisa ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ caaagid-
itadai Diuusi isoida agai. Sai siʌʌscadʌ muquiaa ʌgai saidʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌtarʌca agai.
Aidʌ ʌAvraañi maiquiaa maamaracatadai.
6 Dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ʌAvraañi sai cajiudadʌ oidaca agai mʌʌcasdʌrʌ oidacami
duucai gadʌvʌʌragana dai sai soiduucai oidaca agai dai mʌsai soiduucai nʌijada agai
ʌgai maaco siento uumigi.
7 Dai potʌtʌdai Diuusi ʌʌpʌ: “Soimaa taatatuldamu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ tʌaañia agai
aa duiñdagai gʌnsosoiga duucai dai gooquiʌrʌ vuvaaquimu gʌcajiudaga abiaadʌrʌ dai
giñsiaa duutuadamu ʌgai idi dʌvʌʌriʌrʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
8 Diuusi baidui ʌmo ñiooqui Avraañicaru ʌʌmadu. Dai tʌjai sai iquiitʌna gʌtuucuga
dai poduucai tʌgitocana ismaacʌdʌ aagidi Diuusi. Cascʌdʌ aidʌsi vuusai Isaacaru
Avraañicaru maradʌ bo mamacova tasaicʌdʌ poduucai iquiitʌ Avraañicaru Isaa ʌʌpʌ, dai
poduucai idui ʌʌpʌ Isaacaru gʌmara Jacocaru dai Jacocaru podui ʌʌpʌ ʌbaivustaama
dan gooca gʌmaamara ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja vʌʌsi judidíu.
9 Gʌraduñi Jacocaru maamaradʌ aliʌ cʌʌdai gʌnsuculi Osee cascʌdʌ gagaali ʌgai ʌOsee
aa cʌcʌʌli sibʌaadʌrʌ oidacami tai ʌgai bʌʌcai ʌOsee Ejiipitu dʌvʌʌriamu dai gagaali
Potifara.
10 Dai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldiña ʌOsee dai maisa. Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu
daacatadai ʌOsee dai cʌʌgacʌrʌ vuusaitu maisacaruaiñdʌrʌ, dai maa saituducami
tʌgitoidagai. Paraoñi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌOsee, Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ. Paraoñi
ʌrraí Ejiipitʌrʌ dai daí ʌgai ʌOsee ali mooyi sai soiña tʌaanʌiña ami dʌvʌʌriʌrʌ dai
Paraoñi quiidiʌrʌ ʌʌpʌ.
11 Amaasi divia gʌʌ biuugigai tai aliʌ soimaa taata Ejiipitʌrʌ oidacami ʌʌmadu
Canaanʌrʌ oidacami. Dai gʌraaduñicaru ʌʌqui oidacami ismaacʌdʌ Canaanʌrʌ oida-
catadai camaitʌtʌgaitadai istumaa ugiagi.
12 Aidʌsi maí Jacocaru isoidacatadai tʌligi Ejiipitʌrʌ gaamucu ootoi gʌmaamara. Ʌgai
ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai ʌgai tomali ʌmo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipituamu.
Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌOsee Ejiipitʌrʌ maimaí sidʌ ʌrsuculidʌcatadai.
13 Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu iji ʌgai taida aagidi ʌOsee sioorʌ ʌgai. Dai poduucai maí
ʌParaoñi istuma oodamicatadai ʌOsee.
14 Amaasi ʌOsee ootosi ñiooqui gʌooga Jaco sai dividana vʌʌsi maamaradʌ ʌʌmadu,
vʌʌsicʌdʌ ʌrvai coobai dan baivustaama dan taamacatadai ʌgai.
15 Poduucai ii Jaco Ejiipitʌrʌ oidatu. Dai gooquiʌrʌ movaasi muu. Dai movaasi coi ʌʌpʌ
aa gʌraaduñicaru.
16 Tai gooquiʌrʌ ʌcajiudadʌ vuucai gʌnaaduñicaru oodʌ Siqueemamu dai yaasa
ʌtʌjoovai ismaacʌdʌ savʌʌli ʌAvraañicaru ʌAmori maamaradʌ Siqueemʌrʌ.
17 Aidʌ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacʌdʌ bai duitadai Diuusi
Avraañicaru ʌʌmadu vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ. Dai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Ejiipitʌrʌ oidacatadai
aliʌ muidaimi dai sʌʌlicʌdʌ muida.
18 Aidʌ utuudama daiva Ejiipitʌrʌ ʌmo baitʌcʌaacami dai ʌgai maimaatʌcatadai
ʌOsee.
19 Dai idi baitʌcʌaacami naana duucai vupuiirumada ʌliditadai gʌraaduñicaru dai
aliʌ soimaasi ivuiididitadai dai dadaagitoldi cʌcʌʌli maamaradʌ dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ utu
vuvaaquiadʌ sai coona.
20 Aidʌsi gatʌaanʌitadai ʌbaitʌcʌaacami maicʌʌ tuigacʌdʌ aidʌ vuusai Moseesa. Alid-
ucatai abiaadʌrʌ baigʌʌldacai tʌʌ Diuusi. Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ nuucagi gʌnquiiyʌrʌ vaica
masaadai.

21 Aidʌsi caviaacatadai ʌdʌʌdʌdʌ isvuusaidagi ʌMoseesa quiidiaiñdʌrʌ camaitistutu-
iditai isʌstuagi taidʌ ʌooqui Paraoñi maradʌ bʌi dai gʌʌli gʌmara duucai.
22 Cascʌdʌ mamaatʌtuldiña Ejiipitʌrʌ mamaatʌtuldiadami ʌMoseesa vʌʌsi istumaasi
mamaatʌcatadai Ejiipitʌrʌ oidacami. Dai cʌʌga maatʌ ñioocai ʌMoseesa dai aliʌ sai-
tuduga ʌʌpʌ.

23 Aidʌsi caviaacatadai ʌMoseesa goo coobai uumigi diviji ʌgai ʌjudidíu Goosiena, ʌgai
ʌrjudíucatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
24 Dai ami tʌʌ ʌMoseesa ʌmo cʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ soi vuaadatadai ʌmo
judíu. Dai soiña ʌliditadai ʌMoseesa ʌjudíu cascʌdʌ muaa ʌgai ʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami
tai aduucai aa noragi ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadatadai ʌgai.
25 Moseesa poʌliditadai isʌjudidíu camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai ʌgai sai vu-
vaidana ʌoodami Ejiipituaiñdʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcatadai ʌgai.
26 Dai siaadiqui tʌʌ ʌMoseesa gooca judidíu vai aliʌsi gʌncocoodaitadai dai ʌgai
baiʌʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ itʌtʌdai: “Aapimʌ ʌrʌmo oodami ¿tuimʌsi soi gʌnvueeyi?”
astʌtʌdai.
27 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ soi vueeyi ʌgʌmai nuituca Moseesa daidʌ itʌtʌdai: “¿Toorʌ
gʌdaí aapi tʌaanʌdami duucai dai dunucami duucai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ?
28 ¿Giñmuaa pʌsiʌlidi aanʌ ʌʌpʌ poduucai pʌsduucai muaa aapi tacavo ʌEjiipitʌrʌ
oidacʌdʌ?” astʌtʌdai.
29 Tai mʌʌidʌ ʌMoseesa caʌcai iscaiti ʌcʌʌli. Dai vuusai Ejiipituaiñdʌrʌ dai mʌʌcasi ii
Madianamu. Dai ami oidacatu mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai. Dai maamarai gooca.

30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai ʌgiidi siaaco Siñaí
tʌʌgidu, gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌMoseesa vuitapi taiyʌrʌ ismaacʌdʌ
mʌʌcatadai ʌmo uusi iipuadʌrʌ.
31 Taidʌ ʌMoseesa maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi tʌʌgacai gomaasi. Dai aidʌsi miaadʌrʌ
cʌquiva ʌgai dai cʌʌgioma nʌida agai, caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
32 “Aanʌanʌ ʌrDiuusigadʌ gʌʌʌqui aaduñicaru Avraañicaru ʌʌmadu ʌIsaacaru ʌʌmadu
Jacocaru”, ascaiti ʌñiooqui. Amaasi ʌMoseesa gigivuquimi duaadimucai dai ca-
maitʌpʌʌli isvui nʌnʌavagi vaamioma.
33 Taidʌ Diuusi itʌtʌdai ʌMoseesa: “Movai pʌsiaaco cʌʌca aapi godʌvʌʌrai ʌrʌcovai
giñvuusaida cascʌdʌ uupasañi gʌsususaca dai poduucai siaa giñduutuda.
34 Aanʌ cʌʌ maatʌ siʌʌ soimaa taataca vʌʌsi giñmaamara Ejiipitʌrʌ oidacami, aanʌ caʌ
isaijigʌi ʌgai cascʌdʌ tʌvai aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai. Imiñi tudu gʌootosamu
aanʌ Ejiipituamu”, astʌtʌdai Diuusi ñiooquidʌ ʌMoseesa.

35 Tomasi ʌMoseesa aaduñdʌ maicʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌMoseesa dai potʌtʌdai:
“¿Toorʌ dunucami dai tʌaanʌdami duucai gʌdaí?” astʌtʌdai. Vʌʌscʌrʌ Diuusi ootoi
ʌMoseesa tʌaanʌdami duucai dai cʌʌgacʌrʌ vuviadami, poduucai ootosi ʌgai ñiooqui
gʌtʌaañicarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌmaasitu ʌtaiyʌrʌ.
36 Dai Moseesa ʌrʌgai ismaacʌdʌ vuvaitu gʌraaduñicaru Ejiipituaiñdʌrʌ dai idui mui
naana maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ dai siaaco Gʌʌ Su-
udagi Vʌgicʌrʌ tʌʌgidu ʌʌpʌ dai oidigana ʌʌpʌ goo coobai uumigi pomaasi ivueeyi ʌgai.
37 Dai ʌMoseesa ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu: “Diuusi gʌnootosda agai ʌmoco is-
maacʌdʌ ñioocada agai ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌgi aapimʌ gʌnaadunumʌ saagidaiñdʌrʌ, poduucai
isduucai giñootoi ʌgai aanʌ. Dai ʌʌgiadavurai ʌgai”, astʌtʌdai Moseesa.
38 Dai ʌMoseesa ʌgai ismaacʌdʌ oidigana aimʌraitadai ʌʌmadu ʌoodami, dai ʌgai
ñiooqui Diuusi tʌaañicarudʌ ʌgiidi Siñaíʌrʌ dai ʌʌmadu daacatadai gʌraaduñicaru ʌʌpʌ dai
Diuusi aagidi Moseesa ñiooqui sai gʌraagidana isducatai gʌaagai isoidaca aatʌmʌ.

39 Dʌmos gʌraaduñicaru maitipʌli isʌʌgidagi, baiyoma mosgajiaadʌrʌ vipieeyi ʌgai
ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi Moseesa dai ʌpamu noonoigia ʌliditadai Ejiipituamu.

40 Amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌAaróñi: “Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌrduiñdagi didiuusi vai
gʌrnuucadacana aatʌmʌ maimaatʌ siaaco dui ʌMoseesa ismaacʌdʌ gʌrvuvaitu Ejiipitu-
aiñdʌrʌ”, ascaiti ʌoodami.
41 Amaasi idui ʌgai ʌmo ali cʌisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña
ʌvaaca mara ismaacʌdʌ idui ʌgai dai diuusi aagaiña. Dai aliʌ baigʌnʌliditadai ʌgai
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ.
42 Amaasi Diuusi ʌcovai ii ʌgai saagidaiñdʌrʌ, dai dagito sai siaa duutudaiña ʌgai
sisiaavugai gʌndiuusiga duucai, dai ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ooja iscaiti Diuusi
sai pocaiti:
¿Coimʌsi aapimʌ judidíu vustaaqui dai giñdadasdiña aidʌsi goo coobai uumigi oidigana
ajioopaitadai aapimʌ?
43 Baiyoma bʌʌ ajioopaiña aapimʌ gʌndiuusiga Moloqui ʌmo icuusi vaaquiʌrʌ daidʌ idui
aapimʌ ʌmo istumaasi ʌmo siaavugai maasi dai Rempañi tʌʌtʌi, ʌgai ʌrdidiuusi
ismaacʌdʌ aapimʌ ʌʌgi idui dai siaa duutudaiña.
Cascʌdʌ gʌnvuvaidamu aanʌ gʌndʌvʌʌragaiñdʌrʌ dai gʌnootosamu mʌʌcasi Bavilonia
baitʌqui.
Ascaiti Diuusi.
44 Gʌraaduñicaruviaacatadaioidiganaʌmoicuusivaaquisiaacobaidaraasacanaʌgai
ʌojoodai caacaparacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi ismaacʌdʌ ʌrsʌʌlicami. Diuusi tʌjai
ʌMoseesa ʌicuusi vaaqui sai poduucai iduuna isducatai nʌiditadai ʌgai ʌmai sibʌacoga
siaaco tʌʌgi Diuusi.
45 Dai gʌraaduñicaru vii ʌicuusi vaaqui ismaacʌdʌ idui Moseesacaru aa
gooquiʌrdadioma gʌraaduñicaru, dai ʌgai ismaacʌdʌ oiditadai ʌJosue bʌʌcaticatadai
ʌicuusi vaaqui aidʌsi voopoji ʌgai dʌvʌʌragadʌ aa ʌma maa ñioocadami. Diuusi vuvaitu
ʌgai ismaacʌdʌ ami oidacatadai sai ami oidacana ʌJosue ʌʌmadu ʌgaa oodami. Daidʌ
ʌicuusi vaaqui movaasi viaacatadai ʌoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidʌsi
gatʌjai ʌbaitʌcʌaacami Davicaru.
46 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Davicaru vaidʌ ʌDavicaru iduñia ʌliditadai ʌmo
vaaqui Diuusi vʌʌtarʌ. GʌraduñiJacocaruvaavoituDiuusigʌrooga ʌʌpʌ.
47 DʌmosʌSalomoñiʌgaidaidʌ idui Diuusi vaaquidʌ.
48 Tomasi Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌbaitʌcʌaacami maioidaga quiquiuupiʌrʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami. Poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ sai pocaiti
Diuusi:
49 Aanʌanaʌgaiismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi ʌʌpʌ.
¿Maasca agai ʌvaaqui ismaacʌdʌ giñduiñda agai aapimʌ?
Aanʌ anmaitʌgito siaaco giñibʌstagi.
50 ¿Maitansi ʌʌgi idui aanʌ vʌʌsi gomaasio?
Ascaiti Diuusi.
51 Daidʌ ʌTiivañi apiañiooquidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aasñiñitu gʌnducami maitʌtʌʌcaidaga ʌpan ducami aapimʌ ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtacana aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌpan
tuutuiga aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
52 GʌnaaduñicaruSoimaa taatatuli dai asta coi vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
ismaacʌdʌ ʌʌquioma dada dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiñiooquituldiadami aagai
isdivia agai ʌcʌʌ tuigacʌdʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai
aidʌsi divia ʌgai aapimʌ gatʌʌgi mʌsai muaana.
53 Diuusi gʌnaagidi gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi mai aapimʌ
maiʌʌgidi —astʌtʌdai Tiivañi.

———

54 Dai aidʌsi caʌ ʌoodami imaasi sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌTiivañi vui dai cʌcʌrʌñdimi
gʌntaatamu.

55 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌTiivañi tai ʌgai tʌvaagiamu nʌnʌava dai tʌʌ Diuusi isvaamioma dadadacʌi sitasai dai ʌSuusi sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi.
56 Amaasi itʌtʌdai ʌTiivañi ʌoodami:
—Dañi nʌidi aanʌ tʌvaagi vai cupioquiñi dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi —astʌtʌdai Tiivañi.
57 Amaasi ʌoodami cuu gʌnnaanaca maicaʌca ʌliditai, dai vʌʌscatai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vui voopoi ʌTiivañi
58 dai bʌi dai vuusaitu ami Jerusaleenaiñdʌrʌ dai maicacarai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisai nuucatuli gʌnsosoa ʌmo gʌʌli Saulo tʌʌgiducami.
59 Dai aidʌsi quiaa maisaitadai ʌoodami taidʌ ʌTiivañi aduucai daanʌgi ʌSuusi:
—Suusi bʌʌcaiñi giñiibʌdaga —ascaiti.
60 Dai gooquiʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
—Tʌaanʌdami maiti gʌpiʌrʌ vuupada gooodami idi soimaascamicʌdʌ —ascaiti.
Dai mospotʌi dai muu.

8

———

1 Daidʌ ʌSaulo baiaa ʌʌpʌ mʌsmuaagi ʌTiivañi. Dai aidʌ ʌcʌrʌ sigʌmuaatu ʌTiivañi ʌJerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ vui suuli ʌvaavoitudadami dai soimaa taatatuli. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu mosʌcaasi ʌojootosicami maiiji abiaadʌrʌ.
2 Dai ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ siaa duutudaitadai Diuusi yaasa ʌTiivañi dai sʌʌlicʌdʌ sosuaañi ʌgaicʌdʌ.
3 Vaidʌ ʌSaulo apiasoi vuaadatadai ʌvaavoitudadami, dai vʌʌsi quiiquiʌrʌ vapaacʌiña dai tʌvaimʌticatai vuvaidiña cʌcʌʌli dai ooqui gatʌaañia ʌliditai maamaisaragai.

———

4 Dʌmos ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ iji Jerusaleenaiñdʌrʌ tomasiaaco siaaco ajioopaitadai ʌgai gaaagidimi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
5 Ʌmaadutai ʌvaavoitudadami Piili tʌʌgiducatadai dai ii ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
6 Vaidʌ ʌoodami gʌnʌmpaidiña dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagidiña ʌPiili. Dai nʌidi ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌPiili Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
7 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌPiili vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ iiñaquidatai, dai muidutai ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiadagi ʌʌmoco gʌnʌʌca siʌʌpʌ ʌʌmoco gʌncaacaji vʌʌsi duduaadi ʌgai. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isajioopadagi vʌʌsi duduaadi ʌgai.
8 Dai poduucai vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌʌli.
9 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ ʌʌquioma ʌrcʌʌdaracamicatadai dai mosyaatagidiña ʌgai ʌoodami potʌtʌdaitadai saidʌ ʌrmaatʌcami.
10 Vai vʌʌsi ʌoodami ʌmaduga mʌʌsi aaliducami dai gʌgʌrducami vʌʌsi gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagaiña ʌgai daidʌ icaitiña:
—Goovai gia viaa Diuusi guvucadadʌ —ascaitiña ʌoodami.
11 Tʌvʌpi yaatagidiña ʌSimuñi gʌcʌʌdaragacʌdʌ cascʌdʌ gʌntʌgito caʌcana ʌoodami dai ʌʌgidiña.
12 Dai aidʌsi vaavoitu ʌoodami aagiditai ʌPiili isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami, muidutai ooqui dai cʌcʌʌli gʌnvapacoi.

13 Dai asta ʌSimuñi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌdaracamicatadai vaavoitu dai gʌvacoi,
dai ʌʌmadu aimʌraiña ʌPiili dai maitʌtʌgaiña isducatai gʌtʌgituagi nʌiditai ʌPiili
isivuaadana naana maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
14 Aidʌsi maí ʌojootosicami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraajatadai isSamaaliʌrʌ oida-
cami vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ, gaamucu ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai Samaaliʌrʌ gamamagi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ, sai Diuusi
Ibʌadʌ diviana ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
16 Tomali ʌmaadutai ʌgai maiquiaa ʌʌmadu daacatadai Diuusi Ibʌadʌ. Mosvapa-
coñicatadai ʌgai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
17 Cascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daama darai gʌnnoonovi tai poduucai divia
Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
18 Dai aidʌsidʌ ʌSimuñi tʌʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu aidʌsi
daama darai ʌojootosicami gʌnnoonovi,
19 amaasi ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnmaquiaagi tumiñsi vʌrai aapimʌ giñmaaca guvucadagai nai siʌʌscadʌ aanʌ
daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai
ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSimuñi.
20 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Poʌlidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gʌsaapʌdai tumiñsicʌdʌ cascʌdʌ ugitʌna
gʌtumiñsiga aapi gʌʌmadu.
21 Aapi maiviaa tomalaachi sʌʌlicami idi guvucadagiʌrʌ maitacʌʌgadu gʌibʌdaga
Diuusi vuitapi.
22 Dagitoñi vʌʌsi gʌsoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gʌoigʌldana ʌgai
gʌsoimaascamiga ismaacʌdʌ viaa aapi gʌibʌdagʌrʌ.
23 Giñtʌgito nʌidi aanʌ isaliʌsi ʌrsoimaasi iducami aapi dai gʌsoimaascamiga
gʌmaisacan duu —astʌtʌdai ʌPiiduru.
24 Amaasi ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌcʌdʌ nai maipovai iñduñia aanʌ mʌsducatai aagai
aapimʌ —astʌtʌdai ʌSimuñi.
25 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aatagi ʌoodami dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ,
dai gooquiʌrʌ iji muiyapʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ dai gaaagidimi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai gooquiʌrʌ noonora Jerusaleenamu.

———

26 Amaasi cadaivunucai imaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ñiooqui ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi govoiyamu ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ caatʌ Gaasamaco dai
idi vaa voi ʌgai dai oidigana daivunuga siaaco maitiipu oidacami —astʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
27 Taidʌ ʌPiili cʌquiva dai ii dai voiyʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli Etiopiiʌrʌ oidacami. Ʌgai
ʌrtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrnuucadacamicatadai ʌCandaasi tumiñsigadʌ. ʌCandaasi
ʌrʌmo ooqui daidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Etiopiiʌrʌ dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ aata
vuaadana Candaasi vʌʌtarʌ cacaapuñicatadai cascʌdʌ ʌcʌʌli capuuñicatadai ʌʌpʌ. Daidʌ
ʌcʌʌli cagʌquiiyamaco imʌitadai Jerusaleenaiñdʌrʌ siaaco siaa duutudaitadai ʌgai Diu-
usi.
28 Vaidʌ ʌcʌʌli ʌmo careeta ʌraana daitugaitadai dai aagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja
Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
29 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ itʌtʌdai ʌPiili:
—Imiñi dai abaan cʌquiva gocareeta —astʌtʌdai.
30 Dai aidʌsi miaadʌrʌ cʌquiva ʌPiili caʌ ʌgai ʌcʌʌli isaagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja
Isaía tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌs caʌ gooojai pʌsmaacʌdʌ aagai? —astʌtʌdai ʌPiili.
31 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Ducatai maatʌ caʌcana aanʌ maitiipucatai sioorʌ giñaagidagi istʌiya ʌlidi goovai? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
Dai vaí ʌPiili sai abaana daivana.
32 Vaidʌ ʌcʌʌli aagaitadai ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti:
Aidʌmʌsi bʌʌcai dai muaa agai maiaijigʌi ʌpan duucai ʌmo cañiiru ismaacʌdʌ maisuaacai mʌsiuu duu muaagi.
Dai ʌpan duucai cañiiru mara ismaacʌdʌ maisuaacaiña mʌsiuu duuca iicadagi,
Poduucai ʌgai maisosua dai muu.
33 Soi dui ʌgai maiviaacatai ʌgai istuisi soimaa taatagi. ¿Sioorʌ istuidʌcai ʌcaldana siʌʌquiatai vaavoituda agai?
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
34 Taidʌ ʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoigʌdacai giñaagida, ¿voorʌ aagai goDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi ʌgai ʌmai sio? —astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌPiili gʌaagacai aagidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌcʌʌli oojiʌrʌ dai aagidi ʌma maasi ʌʌpʌ aagaitai ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco daacatadai suudagi, taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌi:
—Tami daja suudagi. ¿Baisi ʌrcʌʌgai isvacuañica aanʌ? —astʌtʌdai ʌgai ʌPiili.
37 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Pʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi aidʌ gia istutuidi aapi —astʌtʌdai ʌPiili.
Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angia vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
38 Amaasi ʌcʌʌli gatʌjai cʌʌsaragai ʌcareeta, dai vʌgoocatai tʌaapai siaaco daacatadai ʌsuudagi, taidʌ ʌPiili vacoi ʌcʌʌli.
39 Dai aidʌsi ʌpaamu tʌʌtʌsai ʌgai abiaadʌrʌ taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌPiili, taidʌ ʌtʌaanʌdami camaitʌʌ vaamioma, dʌmos apiaimʌi ʌgai gʌvoogʌamu baigʌʌliatugaitai.
40 Amaasi ʌPiili aayi Asootʌrʌ dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ aijimi dai gaaagidimi ʌcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai mospovuimi dai aayi Sesareeʌrʌ.

9

———

1 ΛSaulo maidagitocai soi vueeyi ʌvaavoitudadami. Dai pocaitiña sai coodia agai cascʌdʌ nʌidamu ʌgai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu
2 dai taí oojai ismaacʌdʌrʌ maa ʌgai oigaragai sai imʌna ʌgai judidíu quiquiuupaigadʌamu Damascʌrʌ dai gaagana ismaacʌdʌ apiavaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai sai maamaisapicamu vuaapana Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
3 Dʌmos aidʌsi voiyamu imʌitadai ʌgai camiaadʌrʌ Damasco, tai todian duucai vʌpʌdoli sicoli ʌgai ʌmo cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
4 Taidʌ ʌSaulo dʌvʌʌrapi gʌi, dai caʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? —astʌtʌdai.
5 Amaasi ʌSaulo itʌtʌdai:
—¿Poorʌ aapi tʌaanʌdami? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌñiooqui aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi. Λʌgigʌtomitʌscʌi aapi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ —astʌtʌdai ʌñiooqui.
6 Amaasi ʌSaulo gigivuquimi duaadimucai daidʌ itʌtʌdai:
—TʌaanʌdamI, ¿tumaasi ipʌlidi aapi isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—CʌquivañI dai ai Damascʌrʌmʌsimʌʌca gʌaagidamu istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.

7 Λcʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌʌmadu iimʌitadai ʌSaulo aliʌ duduaadimu caʌcacai ʌñiooqui dai
maitʌʌgacai tomali ʌmaadutai.
8 Amaasi ʌSaulo cʌquiva dʌvʌʌrapidʌrʌ, dʌmos maitistui isnʌnʌavagi tomalaachi.
Taidʌ ʌaaduñdʌ vaidacai Damascoamu.
9 Daidʌ ʌSaulo vaica tasai maitistui isnʌnʌavagi dai maitauu dai maitaii tomalaachi
istumaasi.
10 Dai ami Damascʌrʌ oidacatadai ʌmo vaavoitudadami Ananiiasi tʌʌgiducami tai
ʌgai vuitapi gʌmaasitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ananiiasi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami tami andaja —astʌtʌdai Ananiiasi.
11 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi siaaco caayi Sʌʌliñicʌrʌ tʌʌgidu dai Uudasi quiidiʌrʌ nʌida ʌmo
cʌʌli Tarsuaiñdʌrʌ Saulo tʌʌgiducami gamamadiava.
12 Gʌtʌʌtʌquiʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami sai vaa dai daama darai
gʌnoonovi saidʌ istui ʌgai isnʌnʌavagi ʌpamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌAnaniiasi moscaʌ imaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami muidutai giñaagidiña gocʌʌli dai vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ ivui-
ididiña goovai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai Jerusaleenʌrʌ.
14 Dai sivi divia goovai tami ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, dai
maamaisapicami vuuquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai aapi —astʌtʌdai
Ananiiasi.
15 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Imiñi casiant ʌco vuusaitu aanʌ ʌSaulo vai aagidana ʌgai aa ʌma maasi ñioocadami
dai raraí dai judidíu ʌʌpʌ iñsaanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
16 Aanʌ tʌʌgidamu isaliʌ viaa ʌgai issoima taatagi giñvaavoitudaitai —ascaiti ʌSuusi.
17 Amaasi ii Ananiiasi ʌquiiyamu siaaco daacatadai ʌSaulo dai ami vaacʌcai daama
darai gʌnoonovi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaduñi Saulo, ʌSuusi ismaacʌdʌ gʌmaasitu aapi gʌvuitapi voiyaiñdʌrʌ ʌgai at-
giñootoi pʌsai ʌpamu nʌnʌavana dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌʌmadu daaca agai —astʌtʌdai
Ananiiasi.
18 Tai otoma suuli vatopa coocomidʌ maasi vuupujiaiñdʌrʌ dai casi istui ʌgai
isnʌnʌavagi. Dai otoma cʌquiva dai gʌvacoi sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai gʌtʌgito
ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.
19 Dai gooquiʌrʌ gauu dai bʌi gʌguvucadaga ʌpamu dai anaasi daja chiʌʌqui tasai
ʌvaavoitudadami ʌʌmadu Damascʌrʌ.

———

20 Otoma gʌaagacai gamamaatʌtuldimi ʌSaulo judidíu quiquiuupaigadʌrʌ Diuusi
ñiooquidʌ dai gaaagidi sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ.
21 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Maitasi ʌrʌcʌʌli goovai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ aimʌraiña dai gaagaiña
ʌvaavoitudadami dai soi vuaadana? ¿Dai maitasi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tami divia
dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami ʌʌpʌ dai tʌʌgida agai
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali Jerusaleenʌrʌ? —ascaiti ʌoodami.
22 Dʌmos ʌSaulo vaamioma maiduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidiña
ʌʌpʌ saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo, taidʌ ʌjudidíu Damascʌrʌ oidacʌdʌ camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi.

———

23 Dai bai tʌvʌpicʌdʌ ʌjudidíu gʌnaagi dai muaa agai ʌSaulo.

24 D∧mos ∧Saulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai g∧∧ bidaaviquic∧d∧ vaid∧
∧judidíu ∧bidaaviqui cuucuparagad∧r∧ soobidacana tas∧r∧ dai tucar∧ siaaco vuusiagi
sai muaa agaitadai.
25 D∧mos ∧vaavoitudadami g∧∧ asaarai ∧raana daí ∧Saulo dai bidaaviquiamu s∧∧li
t∧vaañi ∧mo imidagai tucar∧ tai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuusai ∧Saulo.

———

26 Aid∧si aayi ∧Saulo Jerusaleen∧r∧ ∧gai urava ∧liditadai ∧vaavoitudadami
d∧mos ∧vaavoitudadami ∧∧b∧idiña v∧∧sc∧r∧ maivaavoitudaiña ∧gai si∧Saulo casi
∧rvaavoitudadami ∧∧p∧ casc∧d∧.
27 D∧mos ∧Bernabé gia vaidacai dai vaan c∧∧si ∧ojootosicami dai aagidi isducatai
t∧∧ ∧Saulo ∧Suusi Cristo voiy∧r∧, dai isducatai ñiooqui ∧Suusi, dai isducatai ∧Saulo
maiduaadimudac∧d∧ aagidi Diuusi ñiooquid∧ Damasc∧r∧ oidacami.
28 Taid∧ ∧Saulo anaasi Jerusaleen∧r∧ vii dai ∧∧madu aim∧raiña ∧vaavoitudadami.
29 Dai maiduaadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquid∧, dai ∧∧madu gaaatagaiña ∧gai
∧judidíu ismaac∧d∧ ñioocaitadai giliego ñiooquid∧, d∧mos ∧judidíu gaagaitadai isducatai
muaagi ∧Saulo.
30 Dai aid∧sid∧ ∧vaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai ∧gai ∧Saulo Sesa-
reeamu dai abiaad∧r∧ ootoi Tarsuamu.
31 Aid∧ camaitiipucatadai sioor∧ soi duucai n∧ijadagi ∧vaavoitudadami Judee∧r∧ dai
Galilee∧r∧ dai Samaali∧r∧ oidacami casc∧d∧ baig∧n∧liditai oidaga ∧gai dai vaamioma
c∧∧ga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu daacatadai
vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

———

32 Aid∧sid∧ ∧Piiduru didididitadai ∧vaavoitudadami diviji ∧gai ∧∧p∧ ∧vaavoitudadami
Liidi∧r∧ oidac∧d∧.
33 Vai ami oidacatadai ∧∧p∧ ∧mo c∧∧li Eneeasi t∧∧giducami ismaac∧d∧ capar∧ mama-
cova uumigi moscaat∧catadai maitistutuidiña ∧gai isaim∧rdagi casc∧d∧.
34 Taid∧ ∧Piiduru it∧t∧dai:
—Eneeasi casiap∧tdueeyi Suusi Cristo guvucadad∧c∧d∧, vañigiñi dai bai duuñi
g∧vaacosi —ast∧t∧dai ∧Piiduru.
Taid∧ Eneeasi otoma vañi.
35 Dai v∧∧scatai Liidi∧r∧ oidac∧d∧ dai Saroñi∧r∧ oidac∧d∧ t∧∧gacai imaasi dagito
∧∧quid∧ g∧nvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

———

36 Aid∧ Jop∧r∧ oidacatadai ∧mo ooqui vaavoitudadami Tavita t∧∧giducami dai giliego
ñiooquic∧d∧ ∧rDoorcasi. Idi ooqui v∧∧sc∧r∧ c∧∧ga ivuaadana dai soic∧iña ∧soituutuigami.
37 Dai ∧mo imidagai ali∧ cooco ∧ooqui dai muu, m∧tai va∧t∧si dai gooqui∧r∧ goocua
daama vaaqui∧r∧ t∧caviaco t∧∧.
38 Dai Jopaiñd∧r∧ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai ∧Piiduru, taid∧
∧vaavoitudadami maí isami daacatadai ∧Piiduru dai ootoi gooca c∧c∧∧li sai m∧∧
aagidana ∧Piiduru sai otoma diviana.
39 Taid∧ ∧Piiduru otoma oí ∧c∧c∧∧li. Aid∧si aayi ∧gai m∧tai otoma vaidacai siaaco
caat∧catadai ∧muuquiad∧, tai v∧∧si ∧vipiuudu sicoli guuquiva dai suaañimi dai vuvaitu
yuupurui dai vaapasaragai ismaac∧d∧ idui ∧Doorcasi maiquiaa muucucai dai t∧t∧gidi
∧Piiduru.
40 Amaasi ∧Piiduru quiidigamu ootoi v∧∧scatai ismaac∧d∧ ami daraajatadai dai
g∧tootonac∧d∧ c∧quiva dai gamamagi, dai vui n∧n∧ava ∧gai ∧ooqui muuquiad∧ daid∧
it∧t∧dai:
—Tavita vañigiñi —ast∧t∧dai ∧Piiduru ∧ooqui.
Tai ∧gai cupioco g∧vuupuji dai t∧∧ ∧Piiduru dai s∧∧li daiva.

41 Taidʌ ʌPiiduru noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi, dai otoma vaí ʌaaduñdʌ ʌʌmadu
ʌvipiuudu dai vaan cʌʌsi duaacami.
42 Vʌʌsi gomaasi maí vʌʌscatai Jopʌrʌ oidacami dai muidutai vaavoitu Suusi Cristo.
43 Taidʌ ʌPiiduru anaasi Jopʌrʌ vii bai tʌvʌpi ʌmo vaqueetatadami quiidiʌrʌ Simuñi
tʌʌgiducami.

10

———
1 Sesareeʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Cornelio tʌʌgiducami ismaacʌdʌ tʌaanʌitadai ʌmo
siento sandaaru mʌsmaacʌdʌ Italianu aagaiña.
2 Dai Cornelio ʌʌmadu vʌʌsi aaduñdʌ aliʌ siaa duutudaiña Diuusi, dai ʌgai soicʌiña mui
tumiñsicʌdʌ ʌjudidíu dai vʌʌscʌrʌ gamamadaiña.
3 Dai ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai cʌʌga tʌʌ ʌCornelio ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
ismaacʌdʌ vaa siaaco daacatadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Cornelio —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
4 Vaidʌ ʌCornelio mosnʌidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ duaadimucai. Dai amaasi tʌcacai
daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi tʌgito aapi? —astʌtʌdai Cornelio.
Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Diuusi aliʌ baigʌʌlidi gʌmamadaragacʌdʌ dai vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi aapi
soicʌitai soituutuigami.
5 Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru,
6 ismaacʌdʌ ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ gʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi
ugidiana oidaga. ʌPiiduru gʌaagidamu istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
7 Aidʌsi ii ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taidʌ ʌCornelio vaí gooca gʌpipiooñiga dai ʌmo san-
daaru ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi vaidʌ ʌCornelio baigʌʌliditai nʌidiña.
8 Dai aagidi vʌʌsi istumaasi tʌʌ ʌgai. Dai gooquiʌrʌ ootoi Jopamu.
9 Dai siaadiqui aidʌsi camiaadimitadai ʌgai Jopʌrʌ dan duucu ʌʌsi tʌsai ʌPiiduru
vaaqui daama daida mamada agai.
10 Dai ʌgai aliʌ biuugimucatadai dʌmos quiaa bai vuiididitadai cuaadagai, tai
gʌmaasitu ʌgai vuitapi ʌmo istumaasi.
11 Tʌʌ ʌgai isgʌcupioco tʌvaagi dai dʌvʌʌrapi uucami tʌaapanʌi ʌmo istumaasi ʌpa
maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi vʌmaacova siisisodʌ vuupuli.
12 Dai ami tua icuusiʌrʌ daraitugai naana maasi cʌcʌisi maaco taataracami dai gʌgʌr
coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
13 Dai amaasi caʌ ʌgai ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi Piiduru dai cooda dai uga —astʌtʌdai ʌñiooqui.
14 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Chio tʌaanʌdami, tomali ʌmo imidagai maitʌrugacami aanʌ istumaasi judidíu
maiviaa oigaragai iscuaadagi —astʌtʌdai ʌPiiduru.
15 Taidʌ ʌñiooqui ʌpamu ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai
maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌñiooqui.
16 Ʌtua icuusi vaicojo tʌvai daida tʌsai tʌvaagiamu ʌpamu.
17 Aidʌsidʌ ʌPiiduru tʌtʌgitoitadai istʌiya ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu vuitapi, tai
quitaagiña aayi ʌcʌcʌʌli Cornelio ojootosadʌ gatʌcacaimi ʌgai siaaco oidaga Simuñi
daida aayi.
18 Dai aʌcai gʌgʌrʌ gatʌcacai sabai ami gʌuuliñacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi Piiduru
tʌʌgiducami.

19 Dai quiaa tʌtʌgitoitadai ʌPiiduru ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ vuitapi gʌmaasitu, taidʌ Diuusi
Ibʌadʌ itʌtʌdai:
—Dañi gʌgaagiava vaica cʌcʌʌli.
20 Tʌvañiñi dai oida dai maivuaamʌ ʌliatugada aanʌanta ootoi —astʌtʌdai Diuusi
Ibʌadʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌvai dai ii siaaco guucacatadai ʌcʌcʌʌli Cornelio ojootosadʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Aanʌana ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai aapimʌ. ¿Mʌtumaasi aagaimi? —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌcʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga Cornelio atgʌrootoi. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai siaa
duutudai Diuusi. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna quiidiamu sai ʌgai caʌcana
pʌstumaasi viaaca isaagidagi —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
23 Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucarʌ ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai
siaadiqui iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌvaavoitudadami Jopʌrʌ oidacami.
24 Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌrʌ siaaco nʌnʌracatadai ʌCornelio ʌʌmadu muidu-
tai aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai.
25 Aidʌsi aayi ʌPiiduru quiiyʌrʌ tai vuusai ʌCornelio dai miaadʌgida agai dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa duutuda agaitadai.
26 Dʌmos ʌPiiduru cʌquivatu daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌquivañi. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucai —astʌtʌdai.
27 Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi dai ami tʌʌ mui oodami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.
28 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ cʌʌga maatʌ isjudidíu vaavoidaragadʌ maitamaacai oigaragai
isuurapʌcʌdagi ʌma maa ñioocadami tomali isvapacʌdagi quiidiʌrʌ. Dʌmos Diuusi
giñmaatʌtuli ansai dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioorʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
aanʌ maiviaa istuisi gajiaadʌrʌ vipiaadagi.
29 Cascʌdʌ mosgiñvaí antai maiñioocacai mʌʌcadʌrʌ ii. Dai maatʌca iñʌlidi aanʌ
tʌimʌsidʌ giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.
30 Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsʌco tasai tanasi giñquiiyʌrʌ daa-
catadai aanʌ dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi
yuucusidʌ.
31 Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga dai maatʌ ʌʌpʌ istumaasi
ivueeyi aapi soicʌital soituutuigami.
32 Ootosañi tudu Jopamu sioorʌ vaidagi ʌSimuñi Piiduru ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ
avʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siʌʌscadʌ
divia ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtʌtʌdai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio.
33 Cascʌdʌ otoma ootoi aanʌ mʌsai gʌgaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami
daraaja aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi dai caʌca ʌrʌlidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌrootosi
Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌCornelio.

———

34 Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi camaatʌ nʌidi aanʌ isDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌmoco, ʌgai
vʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌidi.
35 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami ismaacʌdʌ siaa duutudai dai
maisoimaasi ivuaadagi.
36 Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocʌdʌ sai cʌʌgacʌrʌ oidacana Diuusi
vuitapi dai oodami vuitapi daidʌ Suusi Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidi daama
oidacami.

37 Aapimʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌpʌdui judidíu dʌvʌʌragadʌrʌ, aidʌsi casi gaaagidi
ʌVuaana Diuusi ñiooquidʌ dai casi gavapaconacai vʌʌsi gomaasi Galileeaiñdʌrʌ gʌaaga.
38 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai maa Diuusi ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ
oidacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ, dai isducatai aimʌraitai cʌʌga ivuaadana ʌgai
dai duduaaidiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaa taatacana Diaavora tʌtʌaañicarudʌcʌdʌ.
Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌSuusi cascʌdʌ pomaasi ivuaadana ʌgai.
39 Dai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌSuusi siʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ
ʌcaasi Jerusaleenʌrʌ ʌʌpʌ mʌtai gooquiʌrʌ curusiaba siisa dai muaa.
40 Dʌmos Diuusi bo vaica tasaicʌdʌ duaacali ʌpamu, dai gʌrmaa oigaragai tʌstʌgiagi.
41 Dʌmos maisiu vʌʌsi oodami maa ʌgai oigaragai istʌgiagi mosʌca aatʌmʌ ismaacʌdʌ
Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌquioma abiaadʌrʌ tʌsaidʌ ʌrnʌijadamicana dai aatʌmʌ ʌʌmadu
gauu dai gaii caduaacacai ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
42 Dai ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquidʌ dai
aagidana ʌʌpʌ tʌstumaasi nʌidiña dai tʌstumaa caʌcana sai Diuusi aagidi ʌSuusi sai
ʌgai nʌidana ʌcoidadʌ dai ʌduduaacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
43 Λʌquioma abiaadʌrʌ aagai vʌʌsi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌSuusi dai pocaiti
sai sioorʌ vaavoitudagi isʌSuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi oigʌlda agai vʌʌsi
soimaascamigadʌ.

———

44 Quiaa ñioocaitadai ʌPiiduru, tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai ʌʌmadu daaca agai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ caʌ istumaasi aagaitadai ʌPiiduru.
45 Taidʌ ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai ʌPiiduru camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi nʌiditai isDiuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu.
46 Dai caʌ ʌgai isnaana maasi ñiooqui ñioocai ʌgai dai siaa duutudai Diuusi.
47 Amaasi ʌPiiduru itʌi:
—¿Baigas potʌʌna aapimʌ isidi oodami maitistutuidi isvapacoñicagi canʌidi aapimʌ
isdivia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu poduucai isduucai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu?
—ascaiti ʌPiiduru.
48 Amaasi tʌjai ʌPiiduru ʌoodami sai gʌnvapaconana isduucai gatʌjai Suusi Cristo. Dai
gooquiʌrʌ ʌgai goguaama oi ʌPiiduru sai anaasi viʌʌna chiʌʌqui tasai.

11

———

1 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajatadai
maí isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ.
2 Dai aidʌsi ʌpamu ii ʌPiiduru Jerusaleenamu vaidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ
ʌrvaavoitudadami ñiooquidi,
3 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi diviji ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌʌmadu gauu? —astʌtʌdai ʌjudidíu
vaavoitudadami ʌPiiduru.
4 Taidʌ ʌPiiduru aagidi vʌʌsi isducatai ʌpʌdui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Aanʌ Jopʌrʌ daacatadai, dai aidʌsi gamamadaitadai aanʌ tʌʌ aanʌ ʌmo istumaasi
ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi, vai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌaapanʌi dai aajʌi mʌʌca siaaco
daacatadai aanʌ dai vʌʌ maacova siisisodʌ vuupuli ʌtua icuusi.
6 Dai aidʌsi cʌʌga nʌnʌidi aanʌ astumaasi oidaga ʌraana, vai ami daraajatadai cʌcʌisi
maaco taataracami, dai coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
7 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cʌquivañi Piiduru dai cooda dai uga”.
8 Dʌmos aanʌ itʌtʌdai: “Chio tʌaanʌdami tomali ʌmo imidagai anmaivapasai aanʌ
giñtʌñiʌrʌ istumaasi judidíu maiviaa oigaragai iscuaadagi”, antʌtʌdai aanʌ.

9 Tai amaasi ʌñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpamu giññiooqui daidʌ ipiñtʌtʌdai: “Istumaasi
Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai maicʌʌgadu”, caiti
ʌñiooqui.
10 Taidʌ ʌtua icuusi vaicoojo tʌvai dai ʌpamu tʌsai tʌvaagiamu.
11 Dai quiaa vaaqui daama daacatadai aanʌ tai ami dada vaica cʌcʌʌli daidʌ
giñgaagaimi ʌgai ʌrojootosicami Sesareeaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ giñaagidi ansai oidana maivuaam iñʌliatugaitai, tai idi naadami
vaavoitudadami giñoí ʌʌpʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ vaapa ʌmo cʌʌli quiidiʌrʌ,
13 ismaacʌdʌ gʌraagidi isducatai tʌʌ ʌgai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai cʌʌca daidʌ
itʌtʌdai: “Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai mʌʌ vaidana Simuñi Piiduru.
14 Siʌgai gʌaagidamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusia aapi ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi”,
astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
15 Dai aidʌsi giñaagacai ñiooqui aanʌ divia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu poduu-
cai isducatai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu tuucamidʌrʌ.
16 Amaasi antai tʌgito aanʌ iscaiti gʌrtʌaanʌdami: “Vaavuava sidʌ ʌVuaana
suudagicʌdʌ gavapacoi dʌmos vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai
gʌnʌʌmadu daaca agai”.
17 IsDiuusi maa ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌrmaa aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo
¿noorʌ aanʌ sivuidʌrʌ ñioocaiña Diuusi? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
18 Aidʌsi caʌ imaasi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraajatadai ca-
maiñiñio ʌPiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daidʌ icaiti:
—Iscapovʌdui di isDiuusi maa oigaragai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai poduucai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu —ascaiti ʌjudidíu.

———

19 Aidʌsi muaa ʌoodami ʌTiivañi, gʌnaagacai soi vuimi ʌʌpʌ ʌgaa vaavoitudadami, tai
ʌʌmoco dʌgavunu voopoi asta Penisiʌrʌ uucami dai aa Sipiliamu dai aa Antioquiiʌrʌ
uucami dai ami aagidi Diuusi ñiooquidʌ mosʌca ʌjudidíu dai aa oodami gia chio.
20 Dʌmos ami Antioquiiʌrʌ dada aa vaavoitudadami Sipiliaiñdʌrʌ dai Sireñiaiñdʌrʌ dai
aagidi ʌoodami dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
21 Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌvaavoitudadami dai poduucai muidutai ʌgaa
dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Dai aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ imaasi ootoi ʌBernabé asta Antio-
quiiʌrʌ uucami.
23 Dai aʌcai Bernabé tʌʌ isducatai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌvaavoitudadami
dai aliʌ baigʌʌli, dai maa ñiooqui daidʌ itʌtʌdai sai vʌʌsi gʌnibʌdacʌdʌ apiavaavoitudaiña
Diuusi.
24 Bernabé ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ vaavoitudaiña ʌgai vai Di-
uusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga agai ʌSaulo, dai tʌʌgacai vaidacai
Antioquiiamu.
26 Dai anaasi daraaja ʌgai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌmo uumigi suudacami dai
gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Antioquiiʌrʌ ʌgai siaaco ʌʌpʌga gʌaaga goñiooqui
iscristianu aagadagi vaavoitudadami.
27 Aidʌ tuigaco iji ʌʌmoco Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioqui-
iamu.
28 Tai ʌmoco Agavo tʌʌgiducami cʌquiva ʌvaavoitudadami saagida daidʌ itʌtʌdai sai
imia agai ʌmo gʌʌ biuugigai vʌʌsi oidigi daama. Gomaasi maatʌcatadai ʌgai aagiditai
Diuusi Ibʌadʌ, tai sʌʌlicʌdʌ povʌdui aidʌsidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai ʌClaudio.
29 Taidʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ gʌnaagi dai ootosda agai soiñi ʌgaa vaavoitu-
dadami Judeeʌrʌ, dai ʌmpagi vʌʌscatai siʌʌjʌsi istui.

30 Dai ootosi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami Judeeʌrʌ Bernabécʌdʌ dai
Saulocʌdʌ.

12

———

1 Aidʌ tuigaco ʌraí Eroodʌsi gʌaagacai soi vuaadatadai ʌvaavoitudadami.
2 Dai gatʌjai muaaragai ʌJacovo Vuaana siʌʌgidʌ ʌmo mastaicʌdʌ.
3 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ baigʌnʌʌli ʌjudidíu pomaasi iduucai ʌgai maisapicami bʌi
ʌʌpʌ ʌPiiduru. Gomaasi ʌpʌdui siaa duudagʌrʌ istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
4 Aidʌsi cabʌi ʌgai ʌPiiduru maisacariʌrʌ cuu siaacoga sʌʌlicʌdʌ cʌʌga nuucad-
icatadai maamacova ʌmapai ajioopaitadai ʌsandaaru maacovapʌrʌ dai nuucada
ʌmaamaisapicʌdʌ. Cadaivunucai ʌsiaa duudagai ʌEroodʌsi vuusaida ʌliditadai
ʌPiiduru maisacaruaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌoodami vuitapi gatʌaañia agaitadai muaaragai.
5 Vaidʌ ʌPiiduru maisapicatadai dai cʌʌga nuucadicatadai. Vaidʌ ʌvaavoitudadami
sʌʌlicʌdʌ gamamadaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.

———

6 Aidʌsi vuusaida agaitadai ʌEroodʌsi ʌPiiduru ʌoodami vuitapi aidʌ tacavioma tucarʌ
coosocatadai ʌPiiduru vai aipadʌrʌ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaidʌ
ʌPiiduru vulicatadai gooca cadeenacʌdʌ ʌvʌgoocai sandaaruaiñdʌrʌ, dai aa sandaaru
quiidigamadʌrʌ guucacatadai dai nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ.
7 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru vuitapi dai vʌʌsi maa-
siuli ʌmaisacarui daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taata ʌPiiduru ʌmaapiadʌrʌ dai nʌnʌitu
daidʌ itʌtʌdai:
—Otoma ivañigi —astʌtʌdai.
Tai otoma uupai ʌcadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vulicatadai ʌPiiduru noonovidʌ.
8 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Gʌisatudañi gʌgivuura dai gʌaada gʌsususaca —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi capodui ʌPiiduru taidʌ itʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Gʌtuiñi gʌsuaa daidʌ iñoida —astʌtʌdai.
9 Amaasi vuusai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vaidʌ ʌPiiduru oidi maimaatʌcatai siʌrvaavoi
ischio ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ ivuiididi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ. Baiyoma tʌʌtʌqui ʌliditadai
ʌgai.
10 Dʌmos dʌgavusai ʌgai siaaco guucacatadai ʌtuucamidʌrʌ nuucadacami dai
gooquiʌrʌ siaaco guucacatadai ʌgaa nuucadacami dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco cʌʌca ʌmo
gʌʌ vaiñomi cuuparagai caayamacoga cʌacʌdʌ ʌcuuparagai ʌʌgi gʌcupioco, tai vuvaja
ʌgai dai ʌmapai iji laachi dai amaasi ʌʌgi viaa ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru.
11 Amaasi ʌPiiduru maí siʌrvaavoi daidʌ itʌi:
—Sivi gia camaí aanʌ siʌrvaavoi isootoi Diuusi gʌtʌaañicaru sai cʌʌgacʌrʌ
giñvuusaidana ʌEroodʌsi maisacarduaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌsoimaascamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ
iduñia agaitadai ʌjudidíu aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌPiiduru.
12 Amaasi quiaa povʌʌliditadai ʌgai dai ii ʌMaría quiidiamu dʌʌdʌ ʌVuaana Marcusi.
Vai ami mui gʌnʌmpaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ʌPiiduru vʌʌtarʌ.
13 Dai aidʌsi aayi ʌPiiduru soosoi ʌcuuparagai caayamadʌrʌ cʌacʌdʌ tai vuusai ʌmo
ali tʌji Rooda tʌʌgiducami dai nʌida agai soorʌ ʌgai.
14 Dai maatʌcai ʌPiiduru ñiooquidʌ maicupioqui baigʌʌldacai baiyoma ʌpamu tuucavi
mʌʌ dai aagida agai ʌgaa sai quitaagiña cʌʌca ʌPiiduru.
15 Amaasi ʌgai itʌtʌdai:
—Vuiirutupʌtiqui aapi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌali tʌji apiaaagidi saidʌ ʌrvaavoi. Amaasi ʌgai icaiti:
—Siaadʌrʌ ʌrPiidurucana goovai, ibʌadʌ lienʌ goovai —ascaiti.

16 Vaid∧ ∧Piiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco ∧gai dai t∧∧gacai sid∧ ∧rPiiduru ali∧
duduaadimu.
17 D∧mos ∧Piiduru g∧novic∧d∧ aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuusaitu
Diuusi maisacaruaiñd∧r∧ daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧oodami:
—Aagidavurai imaasi ∧Jacovo dai ∧gaa vaavoitudadami ∧∧p∧ —ast∧t∧dai.
Dai amaasi ii abiaad∧r∧ sib∧acoga.
18 Dai camaasicai ∧sandaaru camait∧∧ isducatai g∧nt∧t∧gituagi maimaat∧cai si∧dui
∧Piiduru.
19 Amaasi ∧Erood∧si t∧jai ∧sandaaru sai gaagana ∧Piiduru dai aid∧si camait∧∧ ∧gai
taid∧ ∧Erood∧si vapai ∧sandaaru ismaac∧d∧ nuucadacatadai ∧maamaisapic∧d∧ dai
t∧cacai istuma dui dai gooqui∧r∧ gat∧jai coodaragai. Dai gooqui∧r∧ ii ∧Erood∧si
Judeeaiñd∧r∧ dai Sesaree∧r∧ oidaca agai.

———

20 Λ∧Erood∧si vui baamucatadai ∧Tiiro∧r∧ oidacami, amaasi ∧gai g∧naagi dai vaan
guuquiva agai ∧Erood∧si vuid∧r∧, d∧mos ∧∧p∧ga aa nam∧qui ∧gai tumiñsic∧d∧ ∧mo
son∧r∧ c∧aacamigad∧ ∧Erood∧si sai aagidana ∧gai ∧Erood∧si sai camaibaamucana vui,
∧gai cucuusp∧iña cuaadagai ∧Erood∧si d∧v∧∧ragad∧aiñd∧r∧ casc∧d∧ ip∧liditadai isbai
duñiagi ñiooqui.
21 Taid∧ ∧Erood∧si ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tas∧r∧ iimia ∧gai. Daid∧ ∧Erood∧si
aid∧ tas∧r∧ g∧ai c∧c∧∧gaduc∧dioma g∧yuucusi dai raí daicardu∧r∧ daiva. Dai sid∧ t∧v∧pi
aatagi.
22 Taid∧ ∧oodami g∧naagacai ijiña daid∧ icaiti:
—Idi ismaac∧d∧ ñioocai maitav∧r∧mo c∧∧li, ∧mo diuusiava —ascaiti ∧oodami.
23 D∧mos aid∧si quiaa iiñacaitadai ∧gai tai divia ∧mo Diuusi t∧aañicarud∧ dai coocotuli
∧Erood∧si maisiaa duutudacai ∧gai Diuusi casc∧d∧ vatopadagai ∧gai dai muu.
24 Muiyap∧r∧ gaaagidi ∧vaavoitudadami Diuusi ñiooquid∧ dai muidutai vaavoitu-
daimi.
25 Aid∧sid∧ ∧Bernabé ∧∧madu ∧Saulo canaato g∧naa duiñdaga iji Jerusaleenaiñd∧r∧
Antioquiiamu dai vaidaticatadai ∧∧p∧ ∧Vuaana Marcusi.

13

———

1 Antioquii∧r∧ ∧vaavoitudadami saagida oidacatadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧
dai aa ∧rmamaat∧tuldiadamicatadai. Λgai ∧rBernabé dai Simuñi tucuc∧d∧, dai Luusio
Sireeñi∧r∧ oidacami, dai Manameena ismaac∧d∧ ∧∧madu g∧∧ ∧Erood∧si ismaac∧d∧
∧rcaigi Galilee∧r∧, dai Saulo.
2 Dai ∧mo imidagai siaa duutudaitadai ∧gai Diuusi maitaugacai taid∧ Diuusi Ib∧ad∧
it∧t∧dai:
—Λcovai av∧r giñvuusaitulda Bernabé ∧∧madu Saulo vaid∧ iduuna goovai ∧aa duiñdagai
ismaac∧d∧ viaa aan∧ goovai v∧∧tar∧ —ascaiti ∧Diuusi Ib∧ad∧.
3 Amaasi ∧gai gamamagi maitaugacai dai daama darai g∧nnoonovi dai diosagi dai
ootoi.

———

4 Dai gooqui∧r∧ Diuusi Ib∧ad∧ ootoi ∧Bernabé ∧∧madu ∧Saulo Seliisiamu tai ∧gai iji.
Dai ami t∧∧t∧sai ∧mo vaarcu∧r∧ dai iji Sipiliamu ∧gai ∧r∧mo ∧map∧c∧r∧ sicolimadicami
g∧∧ suudagi.
5 Amaasi a∧cai ∧d∧v∧∧rai ugidiana siaaco Salamiña t∧∧gidu, ∧gai g∧naagacai ma-
maat∧tuldi ∧oodami Diuusi ñiooquid∧ judidíu quiquiuupaigad∧ana, vaid∧ ∧Vuaana ∧∧p∧
oiditadai ∧mo piooñi duucai.
6 Dai v∧∧si aipacoga iji ∧gai ∧d∧v∧∧ri∧r∧ siaaco sicolimadi ∧suudagi dai aayi ∧map∧c∧r∧
siaaco Pafosi t∧∧gidu dai ami t∧∧ ∧mo judidíu Barsuusi t∧∧giducami dai ∧gai ∧r∧mo

c∧∧daracami. Dai ∧gai mosyaatagidiña ∧oodami dai pocaitiña said∧ ∧r∧mo Diuusi ñiooquituldiadamigad∧.

7 Daid∧ ∧c∧∧darac∧d∧ ∧∧madu daacatadai ∧caigi Serjio Paulo, ismaac∧d∧ ∧r∧mo c∧∧li saitudugami g∧t∧gitoidag∧r∧. Daid∧ ∧caigi ootosi ñiooqui ∧Bernabé ∧∧madu ∧Saulo sai iim∧na quiidiamu ca∧ca ∧liditadai ∧gai Diuusi ñiooquid∧ casc∧d∧.

8 Amaasi ∧c∧∧darac∧d∧ Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ∧∧madu Saulo daida ∧liditai ∧caigi isvaavoituda ∧gai.

9 Amaasi ∧Saulo m∧smaac∧d∧ Paavora aagaiña ∧∧p∧ Diuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu daacatadai ∧gai, vai ∧gai g∧t∧gito n∧n∧idi ∧c∧∧darac∧d∧

10 daid∧ it∧t∧dai:

—Yaatagidaracami maic∧∧ga ivuaadami, Diaavora aduñd∧ dai vuid∧r∧ caat∧cami v∧∧si goc∧∧gaduc∧d∧. ¿Dai tuip∧si sobic∧i oodami sai maivaavoitudana Diuusi?

11 Sivi Diuusi g∧g∧∧g∧mu simain∧ijadamu aapi tomali tasai cuudagid∧ —ast∧t∧dai ∧Saulo.

Mospot∧i ∧gai taid∧ ∧c∧∧darac∧d∧ main∧n∧ava mostuca oidigi ∧gai v∧∧tar∧, dai gaagaiña ∧gai sioor∧ b∧∧ aim∧rdagi noviaiñd∧r∧ main∧aadana ∧gai casc∧d∧.

12 Aid∧si t∧∧ ∧caigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquid∧ mait∧t∧gaitadai ∧gai si∧∧ldagi ca∧catai istumaasi gamamaat∧tuldi ∧c∧c∧∧li.

———

13 Amaasi ∧Paavora ∧∧madu ∧aaduñd∧ t∧∧t∧sai ∧mo vaarcu∧r∧ Pafosi∧r∧ dai iji Perjiamu, Panfilia d∧v∧∧ri∧r∧, taid∧ ∧Vuaana anaasi viaa g∧aaduñi dai aag∧i Jerusaleenamu.

14 Tai gooqui∧r∧ ∧gai iji Perjiaiñd∧r∧ Antioquiiamu Pisidia d∧v∧∧ri∧r∧. Dai ami ∧mo imidagai ib∧staragai tas∧r∧ vaapa ∧gai judidíu quiuupaigad∧r∧ dai ami daraiva.

15 Amaasi casi g∧aagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru g∧s∧∧licamiga dai ismaac∧d∧ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ taid∧ ∧bait∧guucacami quiuupaigad∧r∧ judidíu ootosi ñiooqui ∧dadidacami ami quiuupi∧r∧ m∧said∧ it∧∧dana:

—G∧raaduñi m∧smaquia ∧liada aapim∧ gooidacami ñiooqui istutuidiana ismaquiagi —ast∧t∧dai.

16 Tai otoma c∧quiva ∧Paavora dai g∧novic∧d∧ aagidi sai dodoligicana daid∧ it∧t∧dai:

—Giñca∧cavurai aapim∧ judidíu dai v∧∧scatai ismaac∧d∧ siaa duutudai Diuusi.

17 Diuusigad∧ ∧judidíu ∧covai vuvaitu g∧r∧∧qui aaduñicaru dai muidali aid∧si quiaa Ejiipit∧r∧ oidacatadai ∧gai m∧∧casd∧r∧ oidacami duucai dai gooqui∧r∧ vuvaitu ∧gai ami d∧v∧∧riaiñd∧r∧ g∧guvucadac∧d∧.

18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai ∧gai tomasi soimaasi ivuaadana ∧gai Diuusi v∧∧sc∧r∧ maioojogi.

19 Dai Diuusi ugititu cuvaracami naana maasi ñioocadami ismaac∧d∧ Canaan∧r∧ oidacatadai dai maa ∧d∧v∧∧rai g∧r∧∧qui aaduñicaru.

20 Dai gooqui∧r∧ maaco siento uumigi dan taajucami Diuusi darasdiña dudunucami g∧raaduñicaru asta aid∧ uucami sioidacatadai ∧Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ Samueli.

21 Tai aid∧ uumi∧r∧ g∧raaduñicaru gataí sai Diuusi daasagi ∧moco said∧ ∧rraícana dai t∧aan∧iña ∧gai, dai sai camait∧aan∧iña ∧dudunucami. Tai Diuusi daí ∧Saul said∧ ∧rraícana dai gat∧aan∧iña goo coobai uumigi ∧gai ∧rSisi marad∧ Benjamín cajiudad∧.

22 Dai gooqui∧r∧ Diuusi vuusaitu Saúl sai camaitat∧aan∧iña dai maa ∧s∧∧licami ∧Davi dai ∧gai gat∧aan∧iña daid∧ icaiti Diuusi: “Baigiñ∧liditai n∧idi aan∧ goDavi Isaí marad∧ dai goovai ivuaadamu istumaasi ip∧lidi aan∧”, ascaiti Diuusi.

23 Dai Suusi ∧rcajiudad∧ ∧gai vaa Davicaru, ∧Suusi ismaac∧d∧ ∧covai vuusaitu Diuusi sai c∧∧gac∧r∧ vuvaidana ∧judidíu poduucai isducatai bai dui ∧gai ñiooqui g∧raaduñicaru ∧∧madu.

24 Dai aid∧si maiquiaa divia ∧Suusi, ∧Vuaana aagidi v∧∧si judidíu dai pot∧t∧dai sai g∧aagai isvapacoñicagi dai ∧ma duucai g∧nt∧t∧gituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.

25 Aidʌsi cayoga aayi istuigaco muquia agai ʌVuaana ʌgai itʌtʌdai ʌoodami: “Aanʌan
maitʌrʌgai mʌsmaacʌdʌ aapimʌ tʌtʌgitoi, giñgooquiʌrʌ divia agai ʌmai ismaacʌdʌ aanʌ
tomali maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ”, astʌtʌdai ʌVuaana.
26 Aapimʌ giñaaduñi Avraañicaru cajiudadʌ ʌʌmadu aapimʌ mʌsmaacʌdʌ siaa duutu-
dai Diuusi, aapimʌ gʌnvʌʌtarʌava idi ñiooqui cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.
27 Ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌʌmadu dudunucamigadʌ maimaatʌcatadai
sioorʌ ʌrSuusi. Dai tomali maimaatʌ caʌcana ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌaagaiña quiquiuupi-
ana vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ oojai ismaacʌdʌ ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai
poduucai aidʌsi gatʌjai ʌdudunucamigadʌ ʌJerusaleenʌrʌ oidacami muaaragai ʌSuusi
poduucai ʌpʌdui isducatai aagaitadai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
28 Tomasi maitʌʌ ʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌSuusi vui, vʌʌscʌrʌ aagidi
ʌgai ʌPilaato sai gatʌaanʌna muaaragai.
29 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagaitai
ʌSuusi, tʌvañi ʌgai curusiaiñdʌrʌ dai yaasa.
30 Dʌmos Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
31 Daidʌ ʌSuusi caduaacacai mui tasai gʌmamasdiña vuitapi ʌgai ismaacʌdʌ oi-
datucuiña Galileeaiñdʌrʌ Jerusaleenamu, dai sivi ʌgai vaa mamaatʌrdamigadʌ aagidi
ʌoodami istumaasi ivuaadana dai mamaatʌtuldiña ʌSuusi.
32 Dai poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ gʌnaagidi ʌcʌʌgaducʌdʌ ñiooqui ismaacʌdʌ aagidi Diuusi
gʌrʌʌqui aaduñicaru.
33 Dai aatʌmʌ ʌrcajiudadʌ ʌgai. Dai aidʌsi Diuusi duaacali ʌSuusi aidʌ casi idui ʌgai
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai gʌrʌʌqui aaduñicaru poduucai isducatai oojisi
Salmosi goocʌrʌ siaaco icaiti: “Aapiapʌ ʌrgiñmara dai sivi vaamʌ cʌi aanʌ vʌʌsi oodami
vuitapi vai maatʌcana isaapi ʌrgiñmara”, ascaiti Diuusi.
34 Diuusi aagidi ʌSuusi sai duaacalda agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ sai maiduvana
tuucugadʌ, daidʌ icaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ: “Gʌnmaaquimu aanʌ ʌistumaasi
cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aanʌ Davicaru”, ascaiti.
35 Cascʌdʌ poduucai aagai Cristo ʌmai Salmosiʌrʌ: “Maidagitomu aapi isduvagi
tuucugadʌ gʌpiooñiga ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aapi”.
36 ΛDavicaru gia soi ismaacʌdʌ oidacatadai aidʌsi oidacatadai ʌgai, poduucai isducatai
tʌjai Diuusi, dai gooquiʌrʌ muucucai ʌgai taidʌ ʌibʌadʌ ii mʌʌca siaaco daraajatadai
ʌaaduñdʌcardu dʌmos tuucugadʌ gia duva.
37 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ duaacali Diuusi ʌgai gia maiduva tuucugadʌ.
38 Giñaaduñi aapimʌ gʌaagai ismaatʌcagi isSuusi Cristocʌdʌ ismaacʌdʌ muu curusiaba
ʌgaicʌdʌ Diuusi oigʌldi vʌʌsi oidigi daama oidacami soimaascamigadʌ.
39 Λgaicʌdʌ ʌgai vai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ sioorʌ vaavoitudagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ maitiipucatadai oigʌldaragai.
40 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ, vai maipoduucai ʌpʌduuna aapimʌcʌdʌ isducatai
ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌsidʌ icaiti:
41 Dañi aapimʌ parunadami, gʌntʌgitovʌr nʌijada ugitivurai.
Aanʌanʌ ʌrDiuusi daidʌ iduuñimu aanʌ mui naana maasi gʌgʌrducami quiaa oidacatai
aapimʌ.
Dai maitʌʌgimu aapimʌ istʌiyagi dai vʌʌscʌrʌ maivaavoitudamu tomamʌsi gʌnaagidi.
Ascaiti ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌPaavora ʌoodami quiuupiʌrʌ.
42 Dai aidʌsi vuvaja ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ, tai ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagidi sai ʌgʌmai ibʌstaragai tasʌrʌ aagidana Paavora ʌpamu
gomaasi ñiooqui.
43 Aidʌsi caugidagai ʌmpaidaragai quiuupiʌrʌ tai muidutai judidíu ʌʌmadu aa is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu dʌmos vaavoitu judidíu vaavoidaragadʌ oí ʌPaavora ʌʌmadu

Bernabé, vai ʌgai mamaacaiña ñiooqui dai aagidiña sai gʌaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi aliʌ oigʌdai.
44 Dai ʌgʌmai ʌcaldiʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ baitoma vʌʌsi Antioquiiʌrʌ oidacami gʌnʌmpagi dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ.
45 DʌmOs aidʌsi tʌʌ ʌjudidíu isgʌnʌmpagi mosʌʌqui oodami aliʌ ʌʌgacoi dai vui ñiooquimi ʌgai ʌPaavora dai sigalnaasi ñiooqui suuligidimi.
46 Tai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagaitadai isgʌnaagida aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌga aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu, dʌmos aapimʌ sivi caʌmapiadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ camaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu, sivi iimimu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
47 Ʌʌgi poduucai gʌrtʌjai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
Aanʌant gʌnootoi ʌmo cuudagi duucai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
Mai mamaatʌtulda isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai vʌʌscatai
Asta oidigi ugidiʌrioma oidacami vʌʌsi.
Astʌtʌdai gʌrtʌaanʌdamiga —astʌtʌdai ʌPaavora.
48 Dai aidʌsi caʌ imaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aliʌ baigʌnʌʌli daidʌ icaitimi sai Diuusi ñiooquidʌ aliʌ cʌʌgadu, dai vʌʌscatai vaavoitu ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
49 Dai poduucai vʌʌsi ʌgai dʌvʌʌriʌrʌ gʌaa Diuusi ñiooquidʌ.
50 DʌmOs ʌjudidíu aataga ʌʌmadu ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vʌʌsi ʌoodami siaa duutudaiña ʌgai dai aataga ʌʌpʌ ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu ismaacʌdʌ tʌaanʌi ami Antioquiiʌrʌ. Ʌjudidíu aapʌnaquidi sai soimaasi taatatuldana ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé dai sai adaiña abiaadʌrʌ.
51 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé gigigi dʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ sai maatʌcana ʌoodami ismaacʌdʌ adaji ismaicʌʌga idui ʌʌgi poduucai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai iji Iconiamu.
52 DʌmOs ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ aliʌ baigʌnʌliditai vii ʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

14

———

1 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vaapa judidíu quiuupaigadʌrʌ Iconiʌrʌ, dai aliʌ cʌʌga ñiñio ʌgai tai muidutai vaavoitu vʌʌsi mosʌmaduga mʌʌsi judidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
2 DʌmOs ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu soimaasi aapʌnaquidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soimaasi tʌtʌgitoituldiña vui ʌvaavoitudadami.
3 Cascʌdʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii bai tʌvʌpi. Dai maiduduaadicuitai ñiioocaiña ʌgai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamaacaiña guvucadagai saidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami. Dai poduucai Diuusi tʌtʌgidi ʌoodami siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi.
4 DʌmOs Iconiʌrʌ oidacami aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcatadai. Ʌʌmoco vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌjudidíu dai cʌʌga ñiioocaiña ʌojootosicami vʌʌtarʌ vai aa vuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌojootosicami dai cʌʌga ñiioocaiña ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
5 Amaasi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌojootosicami gʌnaagi ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida agai dai maicarsa agai ojoodaicʌdʌ.
6 DʌmOs aidʌsi maí ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé voopoi abiaadʌrʌ Listiramu dai Derviamu, Licaonia dʌvʌʌriʌrʌ, dai vʌʌsi sicolo
7 siaaco gʌaagaiña ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

8 List∧r∧ oidacatadai ∧mo c∧∧li ismaac∧d∧ maitistutuiditadai isaim∧rdagi. Λ∧gi poduucai vuusai ∧gai dai mosdaacana. Dai tomali ∧mo imidagai mait∧rim∧cami ∧gai.
9 Dai ∧gai daacatai ca∧catadai istumaasi aagai ∧Paavora. Amaasi ∧Paavora g∧t∧gito t∧∧ isvaavoitudai ∧gai isDiuusi istutuidi isduaaidagi.
10 Dai amaasi g∧g∧r∧ it∧t∧dai:
—S∧∧li c∧quiva —ast∧t∧dai ∧Paavora.
Taid∧ ∧c∧∧li t∧cavi tuali tuudai dai c∧quiva dai g∧aagacai aim∧rai.
11 Dai aid∧si t∧∧ ∧oodami ismaac∧d∧ idui ∧Paavora iiñaquimi g∧nñiooquic∧d∧ daid∧ icaitimi:
—Didiuusi ∧pa maasi c∧c∧∧li tit∧aapai aat∧m∧ g∧rsaagida —ascaiti ∧oodami.
12 Daid∧ icaiti said∧ ∧Bernabé ∧rdiuusi ismaac∧d∧ Upiteli aagaiña ∧gai, daid∧ ∧Paavora ∧r∧diuusi ismaac∧d∧ Mercurio aagaiña ∧gai. ΛPaavora ñiooquiditadai ∧oodami casc∧d∧ Mercurio t∧∧t∧i ∧gai.
13 Taid∧ ∧Upiteli paaligad∧ ismaac∧d∧ mosvaac∧c∧r∧ Listir∧r∧ c∧acatadai quiuupaigad∧, ∧gai vuaa tuturu ∧∧madu yoosigai dai ∧gai ∧∧madu ∧oodami cooda agaitadai ∧tuturu ∧Paavora ∧∧madu Bernabé v∧∧tar∧ dai poduucai siaa duutuda agaitadai.
14 D∧mos aid∧sid∧ ∧ojootosicami ∧Paavora ∧∧madu Bernabé maí gomaasi, saasasaimi g∧nyuucusi ∧∧gi poduucai ivuaadana ∧gai sai n∧idiña ∧oodami ismait∧rc∧∧gai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa ∧gai ∧oodami saagida dai iiñaquimi daid∧ icaitimi:
15 —¿C∧c∧∧li, tuim∧si povueeyi? Aat∧m∧ ∧rc∧c∧∧li ∧∧p∧ g∧n∧pan duucai, dai casc∧d∧ dada aat∧m∧ dai g∧naagida ragai sai g∧aagai m∧sdagituagi gomaasi ismaac∧d∧ mait∧rsoiñi, dai g∧aagai m∧svaavoitudagi ∧Diuusi ismaac∧d∧ duaaca ∧gai ismaac∧d∧ idui t∧vaagi ∧∧madu d∧v∧∧rai ∧∧madu ∧g∧∧ suudagi dai v∧∧si istumaasi oidaga.
16 Λ∧quioma Diuusi dagito ∧oodami said∧ ivuaadana istumaasi ip∧lidi.
17 Tomasi v∧∧sc∧r∧ t∧t∧gidiña ∧gai sioor∧ ∧istumaasi c∧c∧∧gaducamic∧d∧ ismaac∧d∧ ivuaadana ∧gai ∧oidacami v∧∧tar∧, ∧gai g∧rootosdi duuqui dai c∧∧ga g∧rmaacai cuaadagai dai t∧stuuc∧d∧ vagiam ∧r∧liadagi —ascaitimi.
18 D∧mos tomasi aagidi ∧gai v∧∧si imaasi maitistui isdaidagi ∧oodami iscoodagi ∧gai ∧tuturu ismaac∧d∧c∧d∧ siaa duutuda agaitadai ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Bernabé.
19 Tai amaasi ami dada ∧∧moco judidíu Antioquiiaiñd∧r∧ dai Iconiaind∧r∧ dai av∧naqui ∧oodami dai maicacarai ∧Paavora. Dai aid∧si po∧liditadai ∧gai iscamuaa t∧vaim∧cai m∧∧casi dai Listira ugidiana viaa.
20 Dai aid∧sid∧ ∧vaavoitudadami g∧n∧mpagi ∧Paavora sicoli tai ∧gai vañi dai ii ∧pamu Listiramu dai siaadiqui iji abiaad∧r∧ ∧gai ∧∧madu Bernabé Derviamu.
21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñiooquid∧ dai sioor∧ ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviaadami tai muidutai vaavoitu, tai ∧gai ∧pamu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioquiiamu.
22 Dai v∧∧si amui vaamioma bai∧∧liatudaimi ∧gai ∧vaavoitudadami dai maacaimi ñiooqui daid∧ it∧t∧daimi sai g∧aagai isapiavaavoitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa taatagi mui naana maasi dai poduucai istuid∧cai iimiagi siaaco gat∧aan∧i Diuusi.
23 Dai v∧∧si aipacoga siaaco ajioopaitadai ∧gai ∧vaavoitudadami saagida daraasaimi ∧∧moco t∧t∧aan∧dami ∧vaavoitudadami v∧∧tar∧ dai aid∧si darasaiña ∧gai maitaugacai gadaan∧iña Diuusi dai pot∧t∧daiña said∧ ivuaadana istumaasi Diuusi ip∧lidi.

———

24 Dai gooqui∧r∧ iji dai Pisidia d∧v∧∧riamu s∧∧li d∧gavusai dai aayi Panfilia d∧v∧∧ri∧r∧.
25 Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquid∧ Peliji∧r∧, dai amaasi iji Ataliamu.
26 Dai ami t∧∧t∧sai ∧mo vaarcu∧r∧ dai iji Antioquiiamu Siria d∧v∧∧ri∧r∧, siaad∧r∧ vuvaaja ∧gai aid∧si iji taid∧ ∧vaavoitudadami gadaan∧dagi Diuusi sai nuucaticana aa duiñdad∧r∧ vai sivi canaatoli.

27 Dai aidʌsi aayi ʌgai Antioquiiʌrʌ ʌmpagi vʌʌsi vaavoitudadami dai aagidi vʌʌsi
istumaa dui Diuusi ʌgaicʌdʌ aidʌsi gamamaatʌtulditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ, dai
isducatai Diuusi soi isaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai
isducatai ʌgai vaavoitu ʌʌpʌ.
28 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii ʌvaavoitudadami ʌʌmadu tʌvʌpi.

15

1 Aidʌ tuigaco ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ iji Judeeaiñdʌrʌ Antioquiiamu aagidimi
ʌvaavoitudadami sai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaaquia ʌliada sai gʌaagaitadai isiquitʌagi
gʌntuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru.
2 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aliʌ ñiñio ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu aagaitai gomaasi, dai
aagidi sai camaipoduucai gʌntʌtʌgitoiña, mʌtaita ʌcovai vuvaitu Paavora ʌʌmadu Bern-
abé dai aa sai iimʌna Jerusaleenamu dai mʌʌ bai duuna idi ñiooqui ʌojootosicami dai
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
3 Ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ ʌgai dai ootoi, dai voiyamu iimʌitai Penisia sai
Samaalia dʌdʌʌvʌriamu sʌʌli dʌgavusai ʌgai dai aagidimi ʌvaavoitudadami isducatai
ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai
vʌʌscatai ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli caʌcai gomaasi.
4 Aidʌsi aayi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé Jerusaleenʌrʌ taidʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu
ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi, daidʌ ʌPaavora
ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai ʌgai.
5 Dʌmos ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ vaavoitu guuquiva daidʌ itʌi:
—Gʌaagiava isiquitʌagi tuutucugadʌ vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu dai gʌaagai istʌaañiagi vai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi viituli Moseesacaru
—ascaiti ʌfariseo.
6 Tai gʌnʌmpagi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai bai duñia agai ʌñiooqui.
7 Dai catʌvʌpi gaaataga ʌgai tai cʌquiva ʌPiiduru daidʌ itʌi:
—Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ sai bai ʌʌqui Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aanʌ aapimʌ
gʌnsaagidaiñdʌrʌ ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ
sai ʌgai vaavoitudana ʌʌpʌ.
8 Dai Diuusi maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ dai ootoi gʌIbʌdaga sai ʌʌmadu daacana ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌrootosi ʌgai aatʌmʌ vʌʌscatai dai
poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isoigʌdai ʌgai ʌʌpʌ.
9 Diuusi mosʌmadugan duucai gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
cascʌdʌ oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ ʌʌpʌ vaavoitudacai ʌgai.
10 Sivi tuimʌsi maivaavoitudai aapimʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi, dai tuimʌsi poduu-
cai tʌaanʌi aapimʌ ʌgai istumaasi tomali aatʌmʌ maitistutuidi isgʌnʌʌgidagi tomali
gʌrʌʌqui aaduñicaru maitistui.
11 Maitavʌr poduucai. Aatʌmʌ vaavoitudai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai Suusi gʌroigʌdai ʌpan duucai ʌgai —astʌtʌdai ʌPiiduru.
12 Tai vʌʌscatai ʌgaa mosdodoli vii, vaidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi
istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
13 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé taidʌ ʌJacovo itʌi:
—Giñaaduñi, giñcaʌcavurai.
14 Casi gʌraagidi goSimuñi Piiduru siʌʌquidʌ abiaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ sai siaa duutu-
daiña Diuusi daidʌ ʌrmaamaradʌcana.
15 Bai ʌʌqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ gʌaagaitadai
siʌpʌduñiagi caʌcavurai aapimʌ isducatai ooja ʌmaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:

16 Pocaiti Diuusi:
Λʌpʌga naana maasi dʌgavuñia agai dai gooquiʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ judidíu saagida.
Λgai ʌrismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ.
Dai gooquiʌrʌ mui uumigicʌdʌ camaitiñsiaa duutudaiña ʌgai cascʌdʌ aagidamu aanʌ sai ʌpamu giñsiaa duutudaiña poduucai isducatai giñsiaa duutudaiña ʌgai aidʌsi oidacatadai Davicaru.
17 Λpamu divimu aanʌ dai aagidamu sai giñʌʌgidiña.
Poduucai iduñimu aanʌ vai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu giñtʌtʌgitoiña daidʌ ʌrgiñmaamaracana dai giñʌʌgidiña.
18 Pocaiti Diuusi ismaacʌdʌ gʌrmaatʌtuli vʌʌsi idi istumaasi ʌʌqui abiaadʌrʌ.
Ascaiti Diuusi.
19 Cascʌdʌ aanʌ pocaiti maitʌaagai issoi vuaadagi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Λgai cadagito ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.
20 Mosʌcaasi gʌaagai tʌsoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ dadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, dai sai maigoogosi gʌnducamicana, dai camaicuaadana baabiadʌ vustaaqui baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi, dai tomali maicuaadana ʌʌradʌ.
21 Λʌqui abiaadʌrʌ aipacoga oidaga sioorʌ gamamaatʌtuldi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ gʌaagaiña gomaasi —astʌtʌdai Jacovo.
22 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌpʌnʌʌli isʌcovai vuvaidagi ʌʌmoco ʌʌgi gʌnsaagidaiñdʌrʌ dai ootosagi Antioquiiamu ʌʌmadu Paavora dai Bernabé. Dai ʌco vuusaitu Uudasi mʌsmaacʌdʌ Barsavasi aagaiña ʌʌpʌ, dai ʌco vuusaitu Siilasi ʌʌpʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌvaavoitudadami.
23 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai ismaacʌdʌ icaiti:
“Aatʌmʌ ojootosicami ʌʌmadu baitʌguucacami ʌʌmadu gogaa vaavoitudadami gʌnviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ Antioquiiʌrʌ oidaga dai Siria dai Silisia dʌdʌʌvʌriʌrʌ oidaga.
24 Maí aatʌmʌ sai ʌʌmo oodami iji tabiaadʌrʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ maiootoi. Dai ʌgai gʌnsoobi gʌnñiooquicʌdʌ mʌsi aapimʌ maimaatʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi. Λgai povai gʌntʌtʌdai sai gʌaagai mʌsiquitʌagi gʌntuutucuga dai ʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
25 Cascʌdʌ cʌʌgadu ʌʌli aatʌmʌ isʌco vuvaidagi ʌʌmoco aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ sai mʌʌca gʌnnʌidana aapimʌ ʌʌmadu gʌraaduñi Paavora dai Bernabé ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aatʌmʌ.
26 Paavora dai Bernabé muiyapʌrʌ ajioopaiña mʌsiaaco cooda agaiña gamamaatʌtulditai goovai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
27 Cascʌdʌ gʌnootosi aatʌmʌ Uudasi ʌʌmadu Siilasi vai ʌʌgi goovai gʌnaagidana vʌʌsi idi ismaacʌdʌ gʌnooji aatʌmʌ.
28 Gʌraagidi Diuusi Ibʌadʌ tʌstuma duñiagi. Aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌntʌaanʌi aatʌmʌ mui naana maasi, mosʌcaasi chiʌʌqui istumaasi ismaacʌdʌ gʌaagai.
29 Mʌsai maicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali maicuaadagi ʌʌradʌ, tomali baabiadʌ vustaaqui baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi, dai tomali maigoogosi gʌnducamicagi. Mʌsʌʌgiadagi vʌʌsi idi istumaasi aidʌ gia cacʌʌga ivueeyi aapimʌ. Gʌrtʌʌgadamu”, ascaiti ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
30 Mʌtai ootoidʌ tai iji vʌmaacova Antioquiiamu. Dai ami ʌmpagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami dai maa ʌoojai.
31 Taidʌ ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli nʌidacai ʌoojai.

32 Uudasi ʌʌmadu Siilasi ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai baiʌʌliatu ʌvaavoitudadami gʌnñiooquicʌdʌ tai ʌgai vaamioma vaavoitu.
33 Bai tʌvʌpi anaasi daraaja vʌmaacova dai aidʌsi caiimia agaitadai ʌgai taidʌ ʌvaavoitudadami diosagi dai potʌtʌdai: “Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Jerusaleenʌrʌ oidacami ʌgai ismaacʌdʌ gʌnootoi”, astʌtʌdai.
34 Dʌmos ʌSiilasi ipʌli isviiagi.
35 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé ʌʌpʌ anaasi vii Antioquiiʌrʌ. Dai muidutai aa ʌʌmadu anaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.

———

36 Cabai tʌvʌpicʌdʌ Paavora potʌtʌdai ʌBernabé:
—Tinda ʌpamu mʌʌ dadida gʌraaduñi aipacoga tʌsiaaco casi gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ. Dai nʌida asducatai daraaja —astʌtʌdai.
37 Bernabé vaidaquia ʌliditadai ʌVuaana Marcusi
38 ʌgai ismaacʌdʌ oí aidʌsi tuucamidʌrʌ iji ʌgai aipacoga dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai Panfiliaiñdʌrʌ aa gʌi dai camaisoicʌiña cascʌdʌ ʌPaavora maitipʌliditadai isvaidaquiagi.
39 Dai aliʌ cavaami ñiñio dai maibai dui dai ʌjʌcovai iji. Bernabé vaidacai Marcusi dai tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Sipiliamu.
40 Taidʌ ʌPaavora vaidacai Siilasi. Taidʌ ʌvaavoitudadami gadaanʌi Diuusi sai nuucaticana taida iji.
41 Dai Siiliana dai Silisiana dʌgavusai dai vaamioma baiʌʌliatudaimi ʌvaavoitudadami.

16

———

1 Paavora ʌʌmadu Siilasi Derviʌrʌ aayi dai Listirʌrʌ. Dai ami tʌʌ ʌmo vaavoitudadami Timoteo tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrmaradʌcatadai ʌmo ooqui judíu daidʌ ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ daidʌ ʌoogadʌ ʌrgiliego.
2 Ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Listirʌrʌ dai Iconiʌrʌ oidacatadai cʌʌga ñioocaitadai Timoteo vʌʌtarʌ.
3 ʌPaavora ipʌli isvaidaquiagi ʌTimoteo dʌmos tʌjai sai iquitʌna gʌtuucuga maibaacoituda ʌliditai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami oidacatadai tomasi vʌʌscatai maatʌcatadai siʌrgiliego oogadʌ.
4 Tomasiaaco siaaco dʌgavusquimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi aagidimi ʌgai ʌvaavoitudadami isducatai ooji ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami Jerusaleenaiñdʌrʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ vʌʌtarʌ sai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌgidiña.
5 Dai poduucai ʌvaavoitudadami siooma cʌʌga vaavoitu, dai vʌʌs tasai vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami.

———

6 Dai Diuusi Ibʌadʌ maidagito isgaaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Cascʌdʌ mosdʌgavusai ʌgai Pilijia dai Galasia dʌdʌʌvʌriamu.
7 Dai ugidiana Misia aayi dai abiaadʌrʌ Bitiñiamaco iimia ʌliditadai dʌmos Diuusi Ibʌadʌ maidagito isgaamu iimia ʌgai.
8 Dai Misia ugidiana sʌʌli dʌgavusai, dai tʌaapai siaaco Troasi tʌʌgidu gʌʌ suudagi ugidiana siaaco aajʌi vaarcu.
9 Dai ami ʌmo imidagai tucarʌ tʌʌtʌquimi ʌPaavora ʌmo cʌʌli Masedoniaiñdʌrʌ sai vuidʌrʌ cʌʌca dai daanʌi daidʌ itʌtʌdai: “Diimi Masedoniamu dai gʌrsoiña”, astʌtʌdai.
10 Cascʌdʌ otoma bai gʌrdui aatʌmʌ dai iimia ragai Masedoniamu, cacʌʌga vaavoitu aatʌmʌ isgʌrvaidi Diuusi tʌsai gaaagidana ami dʌvʌʌriʌrʌ ñiooquidʌ.

———

11 Anaasi Troasi∧r∧ ∧mo vaarcu∧r∧ t∧∧t∧sai aat∧m∧ dai s∧∧li iji Samotrasia d∧v∧∧riamu
siaaco sicolimadi suudagi. Dai g∧n siaadiqui Neápolisi∧r∧ aayi aat∧m∧ dai ami t∧aapai
vaarcuaiñd∧r∧.
12 Dai abiaad∧r∧ iji aat∧m∧ Pilipoosiamu ami ∧rromamanu d∧v∧∧ragad∧, ∧gai
∧r∧map∧c∧r∧ Masedoni∧r∧ siaaco oidaga mui quiiqui. Dai ami daraaja aat∧m∧ chi∧∧qui
tasai.
13 Λmo imidagai ib∧staragai tas∧r∧ vuvaaja aat∧m∧ Pilipoosiaiñd∧r∧ maisi m∧∧casi
g∧∧ aqui ugidiana, siaaco duudatai gamamadaiña ∧oodami anaasi daraiva aat∧m∧ dai
aagidi aat∧m∧ Diuusi ñiooquid∧ ∧ooqui ismaac∧d∧ g∧n∧mpagi ami.
14 Λmoco Lidia t∧∧giducatadai. Λgai ∧rTiatiir∧r∧ oidacami daid∧ ∧rgaagardami yuucusi
moraduacami. Dai idi ooqui ali∧ siaa duutudai Diuusi. Dai ca∧catadai ∧gai ∧ñiooqui tai
Diuusi soi sai ∧∧gidana ∧gai ismaac∧d∧ aagidi Paavora.
15 Dai g∧vacoi ∧gai ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ quiidi∧r∧ oidacatadai dai gooqui∧r∧
g∧rdaañimi ∧gai dai pov∧rt∧t∧dai:
—M∧si aapim∧ s∧∧lic∧d∧ vaavoitudadagi isvaavoitudai aan∧ Diuusi, v∧rai iimi dai
giñquiiyana daraaja asta m∧si∧∧scad∧ iji tabiaad∧r∧ —ast∧t∧dai ∧gai.
Dai mait∧rdagito t∧scho t∧iyagi.
16 Λmo imidagai caiim∧itadai aat∧m∧ siaaco gamamadaiña dai vuid∧r∧ aayi aat∧m∧
∧mo ali ooqui ismaac∧d∧ viaacatadai ∧mo Diaavora t∧aañicarud∧ dai ∧gai ∧∧quiasd∧r∧
maat∧cana istumaasi daivuñia agai. Dai viaacatadai ∧gai g∧tutuidacami dai ∧ali ooqui
mui gamait∧c∧iña tumiñsi g∧tutuidacami v∧∧tar∧.
17 Idi ali ooqui g∧roidatucuiña Paavora ∧∧madu aat∧m∧ dai iiñaquidana daid∧ icaiti-
dana:
—Idi c∧c∧∧li ∧rpipiooñigad∧ Diuusi ismaac∧d∧ ∧r∧baait∧c∧aacami, dai goovai g∧naagidi
aapim∧ isducatai c∧∧gac∧r∧ vuvaquiagi —caitidana ∧ali ooqui.
18 Mui tasai povueeyi ∧gai tai ∧mo imidagai oojogi Paavora dai ajaco c∧quiva daid∧
it∧t∧dai ∧Diaavora t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ viaacatadai ∧ali ooqui:
—Suusi Cristo guvucadad∧c∧d∧ ang∧aagidi vuusaiñi goooquiaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Diaavora t∧aañicarud∧ otoma vuusai.
19 Dai aid∧si ∧ali ooqui tutuidacami maat∧ t∧∧ iscamaitistutuidi isgamait∧c∧dagi
tumiñsi ∧gaic∧d∧ vui ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui
dudunucami∧r∧ plaasana.
20-21 Daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧dudunucami:
—Idi c∧c∧∧li ismaac∧d∧ ∧rjudidíu g∧rd∧v∧∧ragana dada dai g∧raagidi t∧sviaa siduñiagi
istumaasi aat∧m∧ maitistutuidi. Aat∧m∧ ∧rromamanu dai g∧rdaidi g∧rt∧t∧aan∧damiga
gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami g∧nñiooquic∧d∧ —ast∧t∧dai.
22 Tai v∧∧si ∧oodami vui baacoi, taid∧ ∧dudunucami gat∧jai sai uupasdana yuucusid∧
dai g∧viaarsana uusic∧d∧.
23 Dai cat∧v∧pi g∧viacarai dai maamaisa. Dai t∧jai ∧maisacarui nuucadacami sai c∧∧ga
nuucadacana.
24 Aid∧m∧si pot∧t∧dai ∧maisacarui nuucadacami ∧gai tuucavi vavaisanana uucami
vaapai maisacari∧r∧. Dai uusi maisacari∧r∧ vaapai ∧∧casod∧ dai anaasi viaa.
25 Λran tucar∧ aid∧si ∧Paavora ∧∧madu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi
g∧nn∧idagac∧d∧ vaid∧ ∧gaa maamaisapic∧d∧ mosca∧catadai.
26 Tai todian duucai cavami gigiduli d∧v∧∧rai dai oiñitu bibidaviqui ojoodagad∧
utioma daraaj∧d∧. Tai goc∧d∧ g∧cucupioco v∧∧si cucuparagad∧ ∧maisacarui, dai uupai
v∧∧si ∧maamaisapic∧d∧ cadeenagad∧ ismaac∧d∧ ∧c∧d∧ vuupulicatadai ∧gai.
27 Dai aid∧si n∧n∧a ∧maisacarui nuucadacami t∧∧ iscucupioquiñi ∧maisacarui cu-
cuparagad∧ vuusaitu g∧mastaga dai ∧c∧d∧ ∧∧gi g∧muaa agaitadai po∧liditai isvuvaja
∧maamaisapic∧d∧.

28 D∧mos ∧Paavora iiñoqui daid∧ it∧t∧dai:
—Maitig∧muaa tamiat∧ daraaja v∧∧scatai —ast∧t∧dai.
29 Taid∧ ∧maisacarui nuucadacami gatai ∧mo cuudagi dai m∧raitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuid∧r∧ g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi.
30 Dai otoma vuvaitu dai t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿C∧c∧∧li tuma duuna aan∧ dai c∧∧gac∧r∧ vuusaiña? —ast∧t∧dai.
31 Taid∧ ∧Paavora ∧∧madu Siilasi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami dai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuusaimu aapi ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ g∧quiiy∧r∧ oidaga —ast∧t∧dai.
32 Daid∧ ∧Paavora ∧∧madu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquid∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧ ∧maisacarui nuucadacami quiidi∧r∧ oidacatadai.
33 Dai quiaa ∧rtucar∧catadai vaid∧ ∧maisacarui nuucadacami vacuañdi tuutucugad∧ m∧siaaco saasarai uusic∧d∧. Dai otoma ∧gai ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ quiidi∧r∧ oidacatadai g∧nvapacoi.
34 Dai gooqui∧r∧ vaidacai g∧quiiyamu dai bibi. Dai ∧gai ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ quiidi∧r∧ oidacatadai ali∧ baig∧n∧liditadai vaavoitudacai.
35 Siaadiqui quiaamoco ∧dudunucami ootosi ñiooqui sandaaruc∧d∧ ∧maisacarui nuucadacami sai dagitona ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi.
36 Taid∧ ∧maisacarui nuucadacami pot∧t∧dai ∧Paavora:
—Λdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaid∧ g∧ndagitona. Diuusi g∧nnuucaticana —ast∧t∧dai.
37 D∧mos ∧Paavora it∧t∧dai ∧sandaaru:
—Aat∧m∧ ∧rromamanu ∧∧p∧ m∧tai v∧∧sc∧r∧ v∧∧si oodami vuitapi g∧rg∧viaacarai mait∧rdagitocai t∧sñiooquia aat∧m∧, dai g∧rmaamaisa. Dai sivi ∧stocai g∧rdagitua ∧lidi ∧gai poduucai gia cho. Vai ∧∧gi dadana ∧gai dai g∧rvuvaidana —ast∧t∧dai ∧Paavora ∧sandaaru.
38 Taid∧ ∧sandaaru m∧∧ aagidi idi ñiooqui ∧dudunucami tai ∧gai ali∧ duduaadimu maat∧cai is∧gai ∧rromamanu ∧∧p∧.
39 Dai casc∧d∧ iji ∧gai m∧∧ca siaaco daraajatadai ∧c∧c∧∧li dai daañimi sai oig∧ldana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvac∧na Piliposiaiñd∧r∧.
40 Tai ∧gai vuvaja maisacaruaiñd∧r∧ dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi ∧vaavoitudadami isducatai vuvaitu ∧dudunucami maisacaruaiñd∧r∧ sai camaiduduaadicuiña ∧vaavoitudadami, dai gooqui∧r∧ iji ∧gai abiaad∧r∧.

17

———
1 Dai iim∧cai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi Ampipoliisiana dai Apolooniana s∧∧li d∧gavusai dai bood∧r∧ aayi Tesalonic∧r∧ ami c∧aacatadai ∧mo judidíu quiuupaigad∧.
2 Taid∧ ∧Paavora ii ∧judidíu quiuupaigad∧amu poduucai isduucai ivuaadana ∧gai v∧∧sc∧r∧. Dai vaica ∧caldi anaasi daraaja ∧gai. Dai v∧∧sc∧r∧ ib∧staragai tas∧r∧ ∧∧madu gaaatagaiña ∧gai ∧judidíu isducatai icaiti Diuusi ñiooquid∧r∧
3 is∧Cristo viaacatadai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai ∧pamu duaacagi. Dai pot∧t∧daiña ∧gai:
—Λgai vaa Suusi ismaac∧d∧ g∧naagidi aan∧ ∧r∧Cristo, ∧gai vaa ismaac∧d∧ ∧∧qui abiaad∧r∧ n∧n∧ra aapim∧ —ast∧t∧dai ∧Paavora.
Vai ∧∧moco judidíu pocaitiña sai mait∧rvaavoi.
4 Tai ∧∧moco vaavoitu dai uraava ∧Paavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaac∧d∧ siaa duutudai Diuusi vaavoitu ∧∧p∧, dai mui ooqui ∧∧p∧ ismaac∧d∧ ∧oodami ali∧ siaa duutudaiña.
5 Casc∧d∧ ali∧ baacoi ∧judidíu ismaac∧d∧ maivaavoitu. Dai ∧mpagi c∧c∧∧li soimaasi ivuaadami ismaac∧d∧ mosajioopaiña caayana dai ali∧ siaa caitimi ∧gai g∧n∧mpaidacai

vaidʌ ʌoidacami maisiooma daraajatadai caʌcacai. Taidʌ ʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami ʌʌmadu ʌjudidíu Jasoñi quiidiʌrʌ dada dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadʌrʌ dai tʌʌgida agaitadai ʌgai ʌoodami.

6 Dai maitʌʌ ʌgai ami dai cascʌdʌ tʌvaimʌcai Jasoñi ʌʌmadu aa vaavoitudadami dai vuucai dudunucamiʌrʌ, dai ami ijiña daidʌ icaiti:

—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ naana dui vʌʌsi oidigi gʌnñiooquicʌdʌ caaayi tami Tesalonicʌrʌ ʌʌpʌ.

7 Tai goJasoñi miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ. Dai vʌʌsi ʌgai ivueeyi mui naana maasi istumaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami romanu maitamaacai oigaragai. Ʌgai pocaiti sai oidaga ʌmai gʌʌ baitʌcʌaacami Suusi tʌʌgiducami —ascaiti.

8 Taidʌ ʌoodami ʌʌmadu ʌdudunucami moscaʌ goñiooqui dai sisioli.

9 Dai taí ʌdudunucami Jasoñi ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami tumiñsigadʌ dai potʌtʌdai sai ʌpamu maquia agaitadai siʌʌscadʌ vuvaaquiagi abiaadʌrʌ ʌPaavora dai Siilasi, tai ʌgai gamaa mʌtaida dagito isiimiagi.

———

10 Taidʌ ʌvaavoitudadami otoma vuvaitu ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi tucarʌ dai ootoi Bereamaco. Tai ʌgai mosaayi Bereʌrʌ dai iji judidíu quiuupaigadʌamu.

11 Ʌjudidíu ami oidacʌdʌ vaamioma cʌʌga tuutuiga siʌgaa Tesalonicʌrʌ oidacʌdʌ ʌgai mosbaigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana istumaasi aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi. Dai vʌʌs tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌida agaiña sabaigʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.

12 Dai poduucai muidutai judidíu ʌʌmadu giliego vaavoitu, vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui ismaacʌdʌ ʌoodami aliʌ siaa duutudaiña.

13 Dai aidʌsi maí ʌjudidíu Tesalonicʌrʌ oidacami siʌPaavora gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ Bereʌrʌ ʌʌpʌ, gaamu iji dai sisiolitu ʌoidacami.

14 Dʌmos ʌvaavoitudadami otoma ootoi ʌPaavora coostamu, taidʌ ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo anaasi vii.

15 Ʌgai ismaacʌdʌ oí ʌPaavora Ateenasiʌrʌ uucami dagito dai aa suuli. Taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌgaicʌdʌ ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo sai gaamu iimʌna siʌotoma istutiadagi.

———

16 Dai aidʌsi Ateenasiʌrʌ daacatadai ʌPaavora dai nʌnʌracatadai ʌSiilasi ʌʌmadu Timoteo ami nʌidi ʌgai mui ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai cascʌdʌ aliʌ soigʌʌliditadai ʌgai dai baamucan tada.

17 Cascʌdʌ ʌPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidiña quiuupiʌrʌ dai aa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai vʌʌs tasai aagidiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ plaasana daraajagi.

18 Dai ʌʌmoco ʌgai ʌrepicureo mamaatʌrdamigadʌ dai aa ʌrʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi estotoico mamaatʌtuldaragadʌ. Dai gʌnaagacai ñiñio ʌgai ʌʌmadu ʌPaavora dai ʌʌmoco icaiti:

—¿Istumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goaatagaracʌdʌ? —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Gʌraagiadan caiti goovai sibʌaadʌrʌ didiuusi —ascaiti.

ʌPaavora aagaiña ʌSuusi dai duaacaradʌ cascʌdʌ pocaiti ʌgai.

19 Dai bʌi ʌgai ʌPaavora dai bʌʌcai mʌʌca siaaco Aliopago tʌʌgidu, ami siaaco bai vuaadana ñiooqui ʌdudunucami daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:

—Maatʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ istumaasi utuducami gʌrmaatʌtulda ʌlidi aapi.

20 Gʌraagidañi istumaasi maimaatʌ aatʌmʌ dai cascʌdʌ maatʌca ʌrʌlidi aatʌmʌ istʌiya ʌlidi aapi goocʌdʌ —astʌtʌdai.

21 Vʌʌscatai Ateenasiʌrʌ oidacami dai sibʌadʌrʌ vuvacʌcami ismaacʌdʌ anaasi oidacatadai, maitivuaadana ʌma maasi moscaʌcana istumaasi utuducami dai gaaagidiña ʌʌpʌ.

22 Amaasi ʌPaavora cʌquiva vʌʌscatai saagida ami Aliopagʌrʌ daidʌ itʌi:
—CʌcʌʌIi Ateenasiʌrʌ oidacami vʌʌsiaʌcatai nʌidi aanʌ mʌsaliʌ siaa duutudai aapimʌ gʌndidiuusiga.
23 Aidʌsi aimʌraiña aanʌ dai nʌnʌidiña vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco oidaga moomono, tʌʌ aanʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco aduucai oojisi: "Tami ʌrʌDiuusi vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aatʌmʌ". Idi vaa ismaacʌdʌ siaa duutudai aapimʌ maimaatʌcatai gooviava ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
24 Ʌgai ʌrʌDiuusi ismaacʌdʌ idui oidigi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga ʌgai ʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi. Ʌgai maiquiquiuupiana oidaga ismaacʌdʌ ivueeyi oodami.
25 Ʌgai maitʌgito isivuaadagi oodami tomali ʌmo istumaasi ʌgai vʌʌtarʌ. Ʌgai vaa ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai dai ʌvʌʌIi dai vʌʌsi istumaasi.
26 Vʌʌsi naana maasi oodami vuvaaja ʌoodamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ʌʌpʌga. Dai Diuusi tʌjai sai vʌʌsi oidigi daama oidacana, dai vʌʌscʌrʌ aagaiña siaacoga dai siʌʌscadʌ.
27 Daidʌ icaiti Diuusi: "Aanʌ andarai ʌoodami oidigi daama sai matia ʌlidiña sabai oidaga Diuusi", ascaiti Diuusi. Vʌʌscʌrʌ maimʌʌcasi daja Diuusi mosaliʌ miaanai daja ʌgai vʌʌscatai.
28 Diuusicʌdʌ duduaaca aatʌmʌ dai ajioopai dai oidaga. Gʌnʌʌqui aaduñicaru sastuduacʌdʌ pocaiti: "Aatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi", ascaiti.
29 Vaavoava siʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌaagai tʌspoduucai tʌtʌgitoda aatʌmʌ isʌmo moono istutuidi siʌrDiuusicagi ismaacʌdʌ ivueeyi oodami isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌgai oorocʌdʌ, isplaatacʌdʌ isodaicʌdʌ.
30 Ʌʌquioma pocaiti Diuusi: "Oidacatadai oodami ismaacʌdʌ maitiñmaatʌ cascʌdʌ maitiñʌʌgidiña antai aanʌ vʌʌscʌrʌ maioojogi dai sivi tʌaanʌi aanʌ vʌʌscatai aipaco oidacami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana", ascaiti Diuusi.
31 Ʌmo imidagai ʌmo dunucami nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami gomaasi iduñia agai ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ dai cʌʌga iduñia agai. Diuusi aagai siʌʌscadʌ. Ʌgai ʌrSuusi ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duaacali ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai poduucai cʌʌga maatʌ vʌʌscatai siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagai Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.
32 Aidʌsi caʌ ʌgai coidadʌ duaacaradʌ ʌʌmoco mosparunai dai aa icaiti:
—Baiyoma isʌpʌdaamʌrʌ gʌraagida gomaasi —ascaiti ʌoodami.
33 Amaasi ʌPaavora anaasi viaa dai ii.
34 Tai ʌʌmoco cʌcʌʌIi oí ʌPaavora dai vaavoitu. Dai ʌgai saagida imʌitadai Dionisio ismaacʌdʌ ʌrʌmo dunucami Aliopagʌrʌ, dai ʌmo ooqui Dámalisi tʌʌgiducami, dai aa ʌʌpʌ.

18

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌPaavora Ateenasiaiñdʌrʌ Coriintoamu.
2 Dai ami tʌʌ ʌgai ʌmo judidíu Aquilasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrPonto dʌvʌʌriʌrʌ oidacamicatadai. Aidʌ vaasʌquioma ami divia ʌAquilasi ʌʌmadu ooñigadʌ Prisiilasi Italiaiñdʌrʌ. Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Claudio tʌjai sai vuvacʌna vʌʌsi ʌjudidíu Roomaiñdʌrʌ cascʌdʌ ʌgai viaacatadai isvuvaquiagi ʌʌpʌ. Taidʌ ʌPaavora ii dai diviji.
3 Dai tʌʌ ʌPaavora isʌgai viaacatadai ʌgai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ʌPaavora isivuaadagi icuusi baabaqui cascʌdʌ anaasi ʌʌmadu vii ʌgai dai ʌʌmadu gaaata vuaada agai.
4 Daidʌ ʌPaavora vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ aimʌraiña ʌjudidíu quiuupaigadʌamu. Dai ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ tai muidutai vaavoitu siʌʌsi judidíu ʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.

5 Aidʌsi Siilasi ʌʌmadu Timoteo aayi Masedoniʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ ʌPaavora maiti
vuaadana ʌma maasi mosgaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai sʌʌli aagidiña ʌPaavora
ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdaiña:
—ΛSuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai
ʌPaavora.
6 Tai ʌgai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—ΛʌΛgi aapimʌ ʌrgʌnduñi mʌsiʌʌscadʌ coiya aapimʌ maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Aanʌ
gia camaitʌrgiñduñi —astʌtʌdai ʌPaavora.
Cascʌdʌ ʌPaavora gigigi gʌyuucusi ʌʌgi poduucai gaaagidiña ʌgai ismaitʌrduñidʌ. Dai
ʌpamu ñioo ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi baitʌqui imimu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌmadu —astʌtʌdai.
7 Daidʌ ʌPaavora vuusai ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii ʌmo cʌʌli quiidiamu
Justo tʌʌgiducami ismaacʌdʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi. Ʌgai quiuupai abaana oida-
catadai.
8 Dai ʌmo cʌʌli CʌlisipoΛ tʌʌgiducami ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacami quiuupiʌrʌ, vaavoitu
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai
vaavoitu ʌʌpʌ. Dai muidutai Coriintoʌrʌ oidacami moscaʌ dai vaavoitu dai gʌnvapacoi.
9 Dai ʌmo imidagai tucarʌ ʌPaavora gʌcoosigʌrʌ nʌidi Diuusi saidʌ itʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda apiaigaaagidida giññiooqui maitidagitocai aagada.
10 Aanʌ angʌʌmadu daja dai tomali ʌmaadutai maisoimaasi gʌtaatatuldamu, aanʌ
viaa mui oodami tami Coriintoʌrʌ —astʌtʌdai Diuusi.
11 Tai cascʌdʌ ʌPaavora Coriintoʌrʌ vii ʌmo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña
Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami saagida.
12 Aidʌsi Galioñi ʌrtʌaanʌdamicatadai Acaayʌrʌ ʌjudidíu vui baacoi ʌPaavora dai
bʌʌcai ami siaaco daacatadai ʌtʌaanʌdami
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli gaaagidiña sai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dʌmos daidarsi isducatai
ivueeyi goovai —astʌtʌdai ʌgai ʌtʌaanʌdami.
14 Paavora cañiooquia agaitadai taidʌ ʌGalioñi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Dañi siʌrsoimaasi iducamicamudai goovai aidʌ gia bai gʌnduiñdamudai aanʌ.
15 Dʌmos aapimʌ aagai istumaasi aapimʌ ʌʌgi gʌndaidi, ʌʌgiavʌr bai duuñi aapimʌ.
Aanʌ anmaivapacʌi gomaasiʌrʌ —astʌtʌdai.
16 Dai vuvaitu abiaadʌrʌ.
17 Tai vʌʌscatai ʌgiliego bʌi Sostiña ismaacʌdʌ baitʌcʌaacami judidíu quiuupaigadʌrʌ
dai anaasi vuitapi ʌtʌaanʌdami gʌicacarai vaidʌ ʌtʌaanʌdami mosnʌidi dai maivuamʌ
ʌlidi.

———

18 ΛPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooquiʌrʌ diosagi ʌgai ʌvaavoitudadami dai
iji Paavora ʌʌmadu Prisiilasi dai Aquiilasi Sincʌʌliamu. Dai ami ivisu ʌPaavora gʌmoo
sai nʌidiña ʌoodami isʌʌgidi ʌgai istumaasi bai dui vaasʌquioma Diuusi ʌʌmadu. Dai
abiaadʌrʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iimia agai Siilia dʌvʌʌriamu.
19 Dai aidʌsi aayi ʌgai Efeesiʌrʌ taidʌ ʌPaavora anaasi viaa Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi
dai ii judidíu quiuupaigadʌamu dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami
gʌnʌmpaidiña dai ʌgai aliʌ ñiñio ʌPaavora ʌʌmadu aagaitai imaasi.
20 Daidʌ ʌjudidíu daañimi ʌPaavora sai viʌʌna tʌvʌpioma dʌmos ʌgai maivii.
21 Dai diosagi daidʌ itʌtʌdai:
—Viaa aanʌ isJerusaleenʌrʌ daacagi siaa duudagʌrʌ ismaacʌdʌ camiaadimi, vʌʌscʌrʌ
ʌpamu divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu isDiuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai.
Dai tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai Efeesiaiñdʌrʌ ii.
22 Dai aidʌsi aayi ʌgai Sesareeʌrʌ taidʌ ʌPaavora ii Jerusaleenamu dai viaatulda agai
ʌvaavoitudadami, dai otoma tʌvai Antioquiiamu.

23 Dai anaasi vii ʌPaavora bai tʌvʌpi. Amaasi ʌpamu ii dai divida agai vʌʌsi
ʌvaavoitudadami vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ Galaasiʌrʌ dai Pilijiʌrʌ. Dai aagidimi ʌpamu Diuusi
ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi.

———

24 Aidʌ aayi Efeesiʌrʌ ʌmo judíu Apoolosi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrAlejandʌʌliʌrʌ oidacami
dai ʌgai cʌʌga maatʌ ñioocai dai cʌʌga maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
25 Aliʌ cʌʌga maatʌtuldicatadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Dai baiʌliaracʌdʌ ñioocaiña.
Dai sʌʌli aagaiña istumaasi idui ʌSuusi. Dai maimaatʌcatadai ʌgai ʌmai vacuanaragai
mosʌcaasi ʌVuaana vacuanaragadʌ maatʌcatadai ʌgai.
26 Daidʌ ʌApoolosi maiduaadicuitai ñioocaiña judidíu quiuupaigadʌrʌ. Aidʌsi caʌ
Prisiilasi ʌʌmadu Aquiilasi ʌcovai vuusaitu dai siooma cʌʌga maatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
27 Aidʌsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dʌvʌʌriamu taidʌ ʌvaavoitudadami soi dai
ootosi ʌmo oojai ʌgaa vaavoitudadami dai potʌtʌdai sai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgidana
ʌApoolosi. Dai aidʌsi ʌApoolosi aayi Acaayʌrʌ cʌʌga soi ʌgai ʌvaavoitudadami is-
maacʌdʌ Diuusi aliʌ oigʌdai dai vaavoituli.
28 Daidʌ ʌApoolosi aagidi vʌʌscatai vuitapi isducatai maicʌʌga ivueeyi ʌjudidíu
gʌnvaavoidaragʌrʌ. Dai aliʌ ñioo dai mamaatʌtuldi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ isSuusi
Cristo ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai maitistutuiditadai isvui
ñioocadagi.

19

———

1 Apoolosi quiaa Coriintoʌrʌ daacatadai taidʌ ʌPaavora ʌʌmapʌcʌrʌ ucoidigana daivu-
sai dai Efeesiʌrʌ aayi dai ami tʌʌ chiʌʌqui vaavoitudadami.
2 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌvaavoitudadami:
—¿Aidʌsi vaavoitu aapimʌ diviasi Diuusi Ibʌadʌ dai gʌnʌʌmadu daaca agai?
—astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali maicajiomacatadai aatʌmʌ isoidaga Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌPaavorai itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ vacuanaragaicʌdʌ gʌnvapacoi aapimʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—ʌVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
4 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—ʌVuaana vapaconaiña oodami sai nʌidiña aa isʌgai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai
camaisoimaasi ivuaada agai. Dai ʌgai potʌtʌdaiña ʌʌpʌ sai gʌaagai isvaavoitudagi
ismaacʌdʌ gooquiʌrioma divia agaitadai. Ʌgai ʌrSuusi Cristo —astʌtʌdai ʌPaavora.
5 Aidʌsi caʌ ʌgai gʌnvapacoi sai nʌidiña aa isʌgai vaavoitu Suusi Cristo ma-
maatʌtuldaragadʌ.
6 Aidʌsidʌ ʌPaavora daama darai gʌnoonovi divia Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu. Tai
ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maasi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ʌgai dai aagai
istumaasi aagidi Diuusi.
7 Vʌʌsicʌdʌ ʌrparʌ baivustaama dan gooca ʌgai.
8 Daidʌ ʌPaavora vaica masaadai aitu aimʌraitai judidíu quiquiuupaigadʌamu dai
maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Tai ʌʌmoco
gia vaavoitu.
9 Dʌmos aa maivaavoitu maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌliditai. Dai sigalnaasi ñioocai
idi mamaatʌtuldaragai vui ʌoodami vuitapi. Amaasi ʌPaavora ʌcovai ii dai vaidacai
ʌvaavoitudadami ʌmo escueelamu siaaco gamamaatʌtuldiña Tirano. Dai vʌʌs tasai
mosvusacʌiña Tirano vai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa anaasi aatagaiña dai aagaiña
Diuusi ñiooquidʌ.

10 Poduucai idui ʌgai goo uumigi dai poduucai vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami caʌ
Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Dai Diuusi maa guvucadagai ʌPaavora saidʌ iduuna mui naana maasi gʌgʌrducami.
12 Taidʌ ʌoodami vuidacai ʌcoococoidadʌ gʌnpañiñituga dai gʌntaagiñagiacaru is-
maacʌdʌ ʌcʌdʌ taata ʌgai ʌPaavora tuucugadʌ tai mosʌgaicʌdʌ dudueeyi ʌcoococoidadʌ
dai asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ.
13 Dai ʌʌmoco judidíu ismaacʌdʌ mosaipaco ajioopaiña vuvaidimi Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ vuvaida ʌliditadai ʌgai Suusi guvucadadʌcʌdʌ dai
potʌtʌdai ʌjudidíu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ:
—GʌntʌaanʌI aatʌmʌ Suusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagaiña ʌPaavora
mʌsai vuvacʌna —astʌtʌdai.
14 Poduucai ivuaadana cuvaracami cʌcʌʌli ʌgai ʌrmaamaradʌ ʌmo cʌʌli Isiiquiva
tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo baitʌcʌaacamigadʌ tʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ.
15 Aidʌsi potʌtʌdai ʌcʌcʌʌli ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aanʌ ʌSuusi dai maatʌ sioorʌ ʌrPaavora. ¿Dʌmos aapimo moorʌ? —astʌtʌdai.
16 Cascʌdʌʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuidʌrʌ gʌi ʌcʌcʌʌli
dai vaamioma istui isvʌʌscatai dai cavami capiacarai ʌgai taidʌ ʌcʌcʌʌli maiyuucustu-
gaitai voopoi ami quiiyaiñdʌrʌ dai saasaquitugai tuutucugadʌ.
17 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami maí gomaasi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ
cascʌdʌ vʌʌscatai aliʌ duduaadimu, dai aliʌ siaa duutudaimi Suusi Cristo.
18 Dai muidutai ismaacʌdʌ vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi soimaascami
ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌquioma.
19 Dai muidutai ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌdaracamicana vuaa gʌnlilivruga dai vʌʌscatai
vuitapi mʌmʌʌji. Dai gooquiʌrʌ ʌʌsitu ʌlilivru namʌgadʌ sai aayi parʌ taajucami siento
miil piisu.
20 Dai poduucai muidutai tʌʌ gomaasi dai muiyapʌrʌ maí oodami Diuusi ñiooquidʌ.
21 Cadaivunucai vʌʌsi gomaasi taidʌ ʌPaavora ʌpʌʌli isimiagi Masedoniamu dai
Acaayamu dai abiaadʌrʌ Jerusaleenamu. Daidʌ icaiti:
—Cadaivunucai amui gʌaagai isimia aanʌ Roomamu ʌʌpʌ —ascaiti.
22 Dai caootosacai gooca gʌaaduñi ismaacʌdʌ soicʌiña aa duiñdadʌrʌ Masedoniamu
ʌgai ʌrTimoteo ʌʌmadu Erastusi, dai ʌgai anaasi vii AasiʌrʌI bai tʌvʌpi.

———

23 Aidʌ aliʌ sisioli EfeesiʌrʌI oidacami Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ.
24 Ʌmo cʌʌli Demetrio tʌʌgiducami sisiolitu ʌoodami. Ʌgai ivuaadana plaata quiquiu-
upai aaliducami ʌpa maasi ismaasi Diana quiuupaigadʌ dai ʌraana daasaca Diana.
Diana ʌrʌmo odai uvisi ismaacʌdʌ siaa duutudai EfeesiʌrʌI oidacami Diuusi duucai. Dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌmadu gaaata vuaadana ʌcʌʌli aliʌ mui gamaitʌcʌiña tumiñsi.
25 Dai ʌgai ʌmpagi vʌʌsi gʌpipiooñiga ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ viaacatadai pomaasi aa
duiñdagai ʌʌpʌ, daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaaduñi, cʌʌga maatʌ aapimʌ isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aatʌmʌ idi aa duiñdagaicʌdʌ.
26 Dai cʌʌga nʌidi aapimʌ dai caʌ siʌPaavora gaaagidiña sai idi moono ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami maitʌrdidiuusi. Dai poduucai vaavoituldi ʌgai muidutai, maisiuu
mosʌca tami EfeesiʌrʌI oidacami vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ʌʌpʌ.
27 Vʌʌsi idi aliʌsi ʌrduaadimudagai maisiuu mosʌca gʌraa duiñdaga siaa gʌduuñian
tada dai vʌʌsi oodami camaitʌgitomu goquiuupaigadʌ gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana.
VʌʌsI AasiʌrʌI oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai vʌʌsi oidigi daama oidacami siaa duutudai
idi gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana. Dai sivi siaa gʌduñian tada gogʌducamigadʌ goovai
—astʌtʌdai Demetrio gʌaaduñi.
28 Dai moscaʌcacai ʌoodami gomaasi aliʌ baacoi dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—GʌducʌdʌI gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.

29 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami aliʌ siaa caitimi. Dai vui Gaayo ʌʌmadu Aristarco ʌgai
ʌrgooca cʌcʌʌli ismaacʌdʌ Masedoniʌrʌ oidaga dai oiditadai ʌPaavora. Taidʌ ʌoodami
cavami gʌnaagacai tʌvaimʌcai mʌʌca uucami siaaco gʌnʌmpaidiña ʌoodami.
30 Daidʌ ʌPaavora vaquia ʌliditadai dai ñiooquida agaitadai ʌoodami dʌmos
ʌvaavoitudadami maidagito.
31 ΛʌmocO ismaacʌdʌ ʌrdudunucami Aasiʌrʌ ismaacʌdʌ amiigugadʌ ʌPaavora ʌgai
ʌʌpʌ ootosi ñiooqui dai daañimi sai maivaacʌna ami.
32 Dai ami siaaco gʌnʌmpagi ʌoodami ʌʌmoco iiñacai ʌmo istumaasi vai aa ʌma
maasi dai aliʌ siaa caiti vʌʌsi oodami dai baitoma vʌʌscatai maimaatʌcatadai istuisidʌ
gʌnʌmpagi.
33 DʌmOs ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌoodami saagida guucacatadai aagidi ʌAlejandro astu-
isidʌ ami gʌnʌmpagi. Taidʌ ʌjudidíu baitʌqui cʌi ʌAlejandro. Vai ʌgai ñiooquia agaitadai
cascʌdʌ vañigi gʌnovi sai dodoligicana vʌʌscatai.
34 Dai aidʌsi maí ʌgai isAlejandro ʌrjudíu vʌʌscatai ijiña parʌ goo oora daidʌ icaiti:
—Gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.
35 Amaasi ʌmo dunucami anaasi Efeesiʌrʌ oidacami cadodoligitudacai vʌʌscatai
itʌtʌdai:
—Giñaaduñi Efeesiʌrʌ oidacami, cʌʌga maatʌ vʌʌsi oidi daama oidacami isaatʌmʌ
nuucada goodai moono ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ gʌi. Ʌgai ismaacʌdʌ Diana tʌʌgidu.
Ʌgai ʌrgʌrdiuusiga. Dai nuucada aatʌmʌ quiuupaigadʌ ʌʌpʌ.
36 CʌʌGa maatʌ aapimʌ istomali ʌmaadutai maitistutuidi ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi
vʌʌsi gomaasi, cascʌdʌ dodoligivurai. Maitavʌr istuma vuaada mʌsmaicʌʌga
gʌntʌtʌgitodagi ʌʌpʌga.
37 Idi cʌcʌʌli mʌsmaacʌdʌ vuaa aapimʌ maitagaʌʌsidi goovai tomali ʌmo istumaasi
goquiuupiaiñdʌrʌ dai tomali maisigalnaasi ñioocai gʌrdiuusiga vui.
38 SiʌDemetrio ʌʌmadu ʌgaa aata vuaadami viaacagi ʌmo istumaasi ʌmo oodami
vui cascʌdʌ oidaga dudunucami sioorʌ bai duñiagi gomaasi. Dai cʌʌga istutuidi isvan
cʌʌsagi. Dai ami dudunucamiʌrʌ istutuidi isaipaco gʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi.
39 Dai siʌrʌma maasicagi ismaacʌdʌ tʌgito aapimʌ ʌʌpʌdaamʌrʌ avʌr bai duuñi
ʌoodami ʌmpaidaragadʌrʌ.
40 Mʌsgʌrtʌcacagi istuisidʌ siaa caitimi aatʌmʌ sivi maitiipu istumaasi gaaagida
aatʌmʌ cascʌdʌ aliʌsi ʌrduaadimudagai. Daidʌ ʌdudunucami cʌʌga istutuidi isvaama
gʌrtuutusagi dai potʌiyagi tʌsai aatʌmʌ vui baacoi —astʌtʌdai ʌdunucami.
41 Dai capotʌʌcai ootoi vʌʌscatai sai noonoigʌna.

20

———

1 Mosugitʌcai ʌsisioligai taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌvaavoitudadami sai
gʌnʌmpaidana sai ʌgai maquia agai ñiooqui. Dai gooquiʌrʌ coocomitu dai dioosagi
dai ii ʌʌmapʌcʌrʌ Masedoniʌrʌ.
2 Dai gadiviji muiyapʌrʌ Masedonia dʌvʌʌriʌrʌ dai aagidimi ʌvaavoitudadami ʌpamu
Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi. Dai
abiaadʌrʌ Gilisia dʌvʌʌriʌrʌ aayi.
3 Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooquiʌrʌ catʌsadia agaitadai ʌmo vaarcuʌrʌ dai
imia agaitadai Siriamu, dʌmos maí isʌjudidíu cabai duitadai ñiooqui dai soobida agai
cascʌdʌ ʌpʌʌli ʌgai isaa gʌsiagi dʌvʌʌrapi sʌʌli ʌpamu Masedoniamu sʌʌli.
4-5 DʌmOs ʌʌmoco ismaacʌdʌ oiditadai Paavora baitʌqui iji dai TrooasiʌrʌGʌrnʌnʌracatadai. Ʌgai ʌrSópatera BereeʌrʌOidacami, ʌʌmadu Aristarco, dai Segundo,
TesalonicʌrʌOidacami, ʌʌmadu Gaayo DeliviʌrʌOidacami, ʌʌmadu Timoteo, ʌʌmadu
Tíquico, dai Trófimo ʌʌpʌ ʌgai ʌrAasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.

6 Cadaivunucai ʌsiaa duudagai istuigaco gʌcuaadana ʌpaana maicopodatudicami
tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai Pilipoosiaiñdʌrʌ iji. Dai bo taama tasaicʌdʌ aayi aatʌmʌ
ʌgaa Trooasiʌrʌ dai anaasi daraaja aatʌmʌ cuvaracami tasai.

———

7 Dai tumiñoco gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami dai gaugia agai. Aidʌ ʌristuigaco
tʌtʌgitoiña ʌgai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba. Vaidʌ ʌPaavora mamaatʌtuldi
Diuusi ñiooquidʌ. Aliʌsi gʌaagaitadai isimiagi ʌgai siaadiqui cascʌdʌ apiañioocai ʌgai
ʌran tucarʌ uucami.
8 Dai ʌmo vaaqui vaico daama tuutucaviacamiʌrʌ tʌcaviaco gʌnʌmpaidacatadai
ʌvaavoitudadami dai muiducatadai cuucudagi.
9 Dai ʌmo gʌʌli Eutico tʌʌgiducami ʌmo ali quitaagiña daacatadai dai aliʌ tʌvʌpi
gañiooqui ʌPaavora vaidʌ ʌgʌʌli aliʌ coosimucatadai dai coi dai abiaadʌrʌ mʌtan gʌi. Dai
aidʌmʌsi vañigi ʌgai camuucucatadai.
10 Tai otoma tʌvai ʌPaavora dai cuiqui ʌgʌʌli daama dai coomitu dai potʌtʌdai ʌgai
ʌoodami:
—Maitavʌr duduadicuda duaacava —astʌtʌdai ʌPaavora.
11 Dai ʌpamu tʌsai tʌcavi dai gasaasasi paana dai gauu dai apiañioocai maasico uucami
daida ii.
12 Mʌtai bʌʌcai ʌgʌʌli duaacami dai aliʌ baigʌnʌldacai vii ʌoodami.
13 Tʌtai aatʌmʌ baitʌqui iji ʌmo vaarcuʌrʌ Asoonʌrʌ uucami. Dai ami vʌʌna ragai
aatʌmʌ ʌpamu ʌPaavora. Ʌgai ʌpʌʌli isdʌvʌʌrapi sʌʌli imiagi cascʌdʌ ʌʌgi poduucai
gʌraagidi ʌgai.
14 Dai aidʌsi aayi aatʌmʌ Asoonʌrʌ ami daacatadai ʌPaavora dai gʌrʌʌmadu tʌsai
vaarcuʌrʌ tʌtai iji Mitiliiñiamu.
15 Dai iji aatʌmʌ abiaadʌrʌ dai siaadiqui miaanai dʌgavusai aatʌmʌ Quiiyosi. Dai gʌn
siaadiqui aayi aatʌmʌ Samoosiʌrʌ dai Trojiiliʌrʌ gʌriibʌsi. Dai gʌn siaadiqui Mileetʌrʌ
aayi aatʌmʌ.
16 Aliʌ otoma aiya ʌliditadai ʌPaavora Jerusaleenʌrʌ dai ami daaca ʌliditadai Pente-
costeesico sistuidiagi. Amaasi ʌrʌmo siaa duudagadʌ judidíu. Cascʌdʌ maitipʌliditadai
ʌPaavora istʌvʌpi daacagi Aasiʌrʌ dai maiaayi Efeesiʌrʌ.

———

17 Aidʌsi quiaa Mileetʌrʌ daacatadai ʌPaavora ootosi ʌgai ñiooqui Efeesiʌrʌ vaavoitu-
dadami baitʌguucacamigadʌ sai dadana.
18 Dai aidʌsi dada ʌgai taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai daacatadai aanʌ vʌʌscatai oidacami ʌʌmadu, aidʌsi
tuucamidʌrʌ abiaadʌrʌ divia aanʌ Aasiʌrʌ.
19 Vʌʌscʌrʌ aidʌsi gʌnsaagida daacatadai aanʌ ʌrpiooñigadʌcatadai Diuusi. Dai
maigʌducʌdʌ giñʌlidiña aanʌ. Dai aliʌ suaacaiña aanʌ nʌiditai oodami ismaivaavoitu-
dai. Dai tomasiaacoga siaaco aimʌraiña aanʌ giñsobicʌiña ʌjudidíu cascʌdʌ aliʌ soimaa
taatacana aanʌ.
20 Dai maidagitocai aagaiña aanʌ vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgaducami aapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ. Dai gamamaatʌtuldiña aanʌ vʌʌsi oodami vuitapi dai gʌnquiiquiana vʌʌsi
ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
21 Dai aanʌ gʌnaagidiña sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi
ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Sivi imimu aanʌ Jerusaleenamu. Giñootosai Diuusi Ibʌadʌ. Dai maimaatʌ aanʌ
istumaasi iñduñiagi.
23 Mosʌcaasi maatʌ aanʌ istomasiaaco iñsiaaco aimʌrdagi giñaagidiña Diuusi Ibʌadʌ
mʌsai giñmaisa agai Jerusaleenʌrʌ dai sai aliʌ soimaa taata iñagai aanʌ.
24 Dʌmos aanʌ gia maivuam iñʌlidi gomaasicʌdʌ. Aanʌ gia maisoigiñʌlidi
giñtuucugacʌdʌ. Mosʌcaasi istumaasi ʌrgiñvʌʌtarʌ ʌrnaatuagi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ

giñmaa gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ iduñiagi vʌʌsi istumaasi giñvii ʌgai ansaidʌ iduuna. Ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ giñvii ʌgai ʌrgaaagidagi cʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isDiuusi oigʌdai vʌʌscatai.

25 Casi gaaagidi aanʌ aapimʌ gʌnsaagida idi ñiooqui isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai sivi cʌʌga maatʌ aanʌ sai tomali ʌmaadutai aapimʌ camaitiñtʌgia agai ʌpamu.

26 Cascʌdʌ angʌnaagida iñʌlidi aanʌ sivi sai camaitʌrgiñduñi mʌsmaiiimiagi Diuusi ʌʌmadu mʌsiʌʌscadʌ coiyagi.

27 Casi gʌnaagidi aanʌ maiʌstocai tomali ʌmo istumaasi mosvʌʌsi gʌnaagidi aanʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi tʌsmaatʌcagi daidʌ ivuaadagi.

28 Cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ ʌʌgi dai nuucadacavurai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ ʌpan duucai cañiiru pastuurugadʌ cʌʌga nuucadacana gʌsosoiga. Cʌʌga maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌndarai mʌsai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu Diuusi cascʌdʌ cʌʌgavʌr mamaatʌtulda. Suusi Cristo Diuusi maradʌ muu dai aasi ʌʌradʌ ʌgai vʌʌtarʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaitu saidʌ ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ ducamicana.

29 Cʌʌga maatʌ aanʌ sai iñsiʌʌscadʌ imiagi dadimu aa dai siaa duñia agadamu ʌgai vaavoidaragadʌ ʌpan duucai sʌʌsʌyi omaligami daivʌi dai maivieeyi cañiiru.

30 Todian duucai aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ baitʌqui guuquivamu ʌʌmoco dai gamamaatʌtuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai iduuñimu ʌgai sai oidatucuiña aa daidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana.

31 Gʌnnuucadacavurai tudu. Gʌntʌgitovurai aapimʌ iñsaanʌ aitu vaica uumigi gʌnmaacaitai ñiooqui tasʌrʌ dai tucarʌ. Maidagitocai gʌnmaacaiña aanʌ ñiooqui vʌʌscatai ʌʌmadutai dai suaacaiña aanʌ aapimʌcʌdʌ.

32 Sivi giñaaduñi gʌnviaamu aanʌ Diuusi ʌʌmadu vai ʌgai gʌnnuucadacana dai Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi isgʌroigʌdai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai ʌgaicʌdʌ siooma cʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Diuusi. Dai ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ viaa aatʌmʌ mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ maacai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaidi ʌgai.

33 Aidʌsi gʌnʌʌmadu aimʌraiña aanʌ maitataanʌiña aanʌ tumiñsi tomali yuucusi.

34 Baiyoma cʌʌga maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi tʌgito aanʌ giñvʌʌtarʌ dai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu ajioopaiña ʌʌpʌ.

35 Vʌʌscʌrʌ gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ ispoduucai gʌaagai isgaaata vuaadagi dai soicʌdagi soituutuigami. Vʌʌscʌrʌ avʌr tʌtʌgitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Siooma baigʌʌlidiña ismaacʌdʌ gamaacai siismaacʌdʌ bʌʌjʌi mʌstumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astʌtʌdai Paavora.

36 Mosaagacai ʌPaavora gomaasi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vʌʌscatai ʌʌmadu dai gamamagi.

37 Dai vʌʌscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai.

38 Dai aliʌ soigʌnʌʌli potʌʌdacai ʌPaavora sai camainʌijada agai vaamioma. Dai oí asta siaaco cʌʌca ʌvaarcu.

21

———

1 Dai anaasi viaacai ʌvaavoitudadami tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai sʌʌli iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatʌmʌ Roodasiamu dai abiaadʌrʌ Paataramu.

2 Paatarʌrʌ tʌʌ aatʌmʌ ʌmai vaarcu Penisiamaco imʌdami tʌtai ʌgiʌrʌ tʌʌtʌsai aatʌmʌ dai iji.

3 Dai dʌgavusai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaadʌrʌ maasi Sipiliamu, Sipili ʌrʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi. Dai dʌgavusai aatʌmʌ tai Sipili oogisa padʌrʌ vii. Dai

apiaiimʌi aatʌmʌ Siiliʌrʌ uucami. Tiiroana viaa agaitadai istumaasi cusuvuti ʌvaarcu cascʌdʌ ami aayi ʌgai.
4 Tʌtai anaasi tʌapai aatʌmʌ dai tʌʌ ʌʌmoco vaavoitudadami. Dai anaasi vii aatʌmʌ cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibʌadʌ ñiooqui ʌvaavoitudadami tai ʌgai potʌtʌdai ʌPaavora sai maitʌaagai isimia ʌgai Jerusaleenamu.
5 Dai mosaʌcai cuvaracami tasai iji aatʌmʌ. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami dai ooñigadʌ dai maamaradʌ gʌroi gʌʌ suudagi ugidiʌrʌ uucami dai anaasi ooratana gʌrtootonacʌdʌ guuquiva aatʌmʌ dai gamamagi.
6 Amaasi coocomitu aatʌmʌ ʌvaavoitudadami dai dioosagi dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ tai ʌgai iji gʌnquiiquiamu.
7 Dai Tiiroaiñdʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ vaarcuʌrʌ Tolemaidʌrʌ uucami dai ami tʌapai aatʌmʌ dai viaatuli gʌraaduñi dai anaasi daraaja ʌmo tasai ʌgai ʌʌmadu.
8 Dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu aatʌmʌ ismaacʌdʌ oiditadai iji abiaadʌrʌ dai aayi Sesareeʌrʌ. Dai ami iji Piili quiidiamu ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai ʌrʌmoco tatacogiadami ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ. Tʌtai anaasi vii aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
9 Daidʌ ʌPiili maamaracatadi maacova ooqui. Dai ʌgai maiquiaa ʌrcuucunacami. Daidʌ ʌooqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi.
10 Cadaraajatadai aatʌmʌ chiʌʌqui tasai tai ami divia ʌmo cʌʌli Agavo tʌʌgiducami. Ʌgai Judeeaiñdʌrʌ divia dai ʌgai aagai istumaasi aagidiña Diuusi.
11 Dai ʌgai bʌi Paavora givuradʌ dai ʌcʌdʌ vuupu gʌʌʌcaso dai gʌnoonovi daidʌ itʌi:
—Pocaiti Diuusi Ibʌadʌ sai Jerusaleenʌrʌ ʌjudidíu aduucai vulia agai idi givurai tuidacami dai tʌʌgida agai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu —ascaiti ʌAgavo.
12 Dai moscaʌcai aatʌmʌ ʌʌmadu Sesareeʌrʌ oidacami gomaasi vʌʌscatai daañimi aatʌmʌ ʌPaavora sai maiimʌna Jerusaleenamu.
13 Dʌmos ʌPaavora gʌraa noragi dai povai gʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi suaanʌi dai soigʌñʌʌliatudai? ¿Ducatai ipʌlidi aapimʌ isʌma duucai giñtʌgitoituldagi? Mʌsiñvuliagi isgiñmuaagi ʌʌpʌ Jerusaleenʌrʌ gaaagiditai aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ gia maivuam iñʌlidi —ascaiti ʌPaavora.
14 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ismaitistui isʌma duucai tʌgitoituldagi dagito aatʌmʌ daidʌ icaiti:
—Ʌpʌduuna istumaasi ipʌliadagi Diuusi —caiti aatʌmʌ.
15 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai bai gʌrdui aatʌmʌ dai iji Jerusaleenamu.
16 Tai gʌroí ʌʌmoco vaavoitudadami Sesareeaiñdʌrʌ. Dai ʌmaadutai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli Nasooñi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ oidacami dai ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌrvaavoitudadami. Dai ʌgai quiidiʌrʌ viiya ragaitadai aatʌmʌ.

———

17 Aidʌsi aayi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ gʌraaduñi baigʌnʌliaracʌdʌ gʌrviaatuli.
18 Siaadiqui Paavora gʌroí aidʌsi dividamu aatʌmʌ Jacovo. Ami daraajatadai vʌʌsi baitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ.
19 Taidʌ ʌPaavora viaatuli dai aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
20 Dai aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi cʌʌga ñiioocai Diuusi vʌʌtarʌ. Tai amaasi ʌbaitʌguucacami potʌtʌdai ʌPaavora:
—Gʌraduñi, dʌmos cʌʌga maatʌ aapi siʌʌquidu vaavoitudadami judidíu saagida dai vʌʌscatai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi vaavoitudadami apiaʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
21 Dai ʌʌmo oodami aspocaitiña pʌsai aapi mamaatʌtuldi vʌʌsi judidíu ismaacʌdʌ sibʌaco oidaga sai maiʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai poviapʌs caitiña ʌʌpʌ sai maitʌaagai isiquiacadagi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuutucugadʌ, tomali maiʌʌgidiña gʌrviituldaraga.

22 ¿Istumaasi ʌpʌduuñimu? Mosmaatʌmʌ ʌoodami iscadivia aapi dai gʌnʌmpaidamu
ʌgai dai maatʌca ʌliadamu isducatai gamamaatʌtuldiña aapi.
23 Sivi mosgʌaagidamu aatʌmʌ istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi. Tanai daraaja
gʌraaduñi saagida maacova cʌcʌʌli ismaacʌdʌ bai dui ʌmo ñiooqui Diuusi ʌʌmadu dai
maiquiaa naatocai idui.
24 Vaidacaiñi aapi judidíu quiuupaigadʌamu daidʌ iduuñi istumaasi gʌaagai isiduñiagi
siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrmaatʌtuli
Moseesacaru dai gaaata iñamʌquida aapi ʌgai vʌʌtarʌ quiuupiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ casi
iduucai gomaasi casi istutuidi ʌgai isiicagi gʌncuucupa poduucai tʌsduucai ivueeyi
aatʌmʌ. Dai casi iduucai aapi gomaasi maatʌmu vʌʌscatai ismaitʌrvaavoi mʌscaiti
gʌnʌidi, baiyoma mosaapi ʌʌpʌ ʌʌgida mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru.
25 Moscaooji aatʌmʌ ʌmo oojai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai poduu-
cai ooji aatʌmʌ sai camaivuam ʌnʌlidiña mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ Moseesacaru tomali
judidíu viituldaragadʌcʌdʌ, dai sai maicuaadana ʌʌpʌ baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi
uuvisi ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali ʌʌradʌ, dai tomali
ʌmo cʌisi baabiadʌ baimuadʌ ismaacʌdʌ gʌcueeyi dai sai maigoogosi gʌnducamicana
—astʌtʌdai ʌbaitʌguucacami ʌPaavora.

———

26 Taidʌ ʌPaavora vaidacai ʌmaacova cʌcʌʌli judidíu quiuupaigadʌamu dai siaadiqui
Paavora ʌʌmadu ʌgaa maacova idui istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi siʌʌscadʌ bai
duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vaa Paavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
judidíu dai aagida agai ʌtʌaanʌdami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu istuigaco naatocai
iduñia agai ismaacʌdʌ bai dui ʌgai Diuusi ʌʌmadu, dai amaasi vuaapa agai ʌgai ʌʌpʌ
ʌʌmadutai istumaasi daasda agai Diuusi.
27 Dai cayoga aʌcai cuvaracami tasai tai ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami tʌʌ
ʌPaavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai sisiolitu vʌʌsi oodami dai bʌi ʌPaavora.
28 Dai ijiña daidʌ icaitimi:
—Aapimʌ judidíu, gʌrsoiñavurai. Idi ʌrʌcʌʌli ismaacʌdʌ aipaco aimʌraiña dai vui
ñioocaiña judidíu dai mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru dai idi judidíu quiuupaigadʌ
vui ʌʌpʌ dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiu-
upaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli idi quiuupai siaaco siaa duutudai
judidíu Diuusi —ascaiti ʌjudidíu.
29 Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami Jerusaleenʌrʌ nʌiditadai ʌPaavora vaasʌquioma
Trófimo ʌʌmadu. Trófimo ʌrEfeesiʌrʌ oidacami. Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami
poʌliditadai isʌPaavora vaidacai cascʌdʌ pocaiti.
30 Tai vʌʌsi oidacami sisioli dai voopoigitai dada ami dai bʌi ʌPaavora dai tʌvaimʌcai
quiidigamu dai otoma cuu cuucuparagadʌ quiuupai.
31 Dai camuaa agaitadai sai ʌmaadutai aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru sai vʌʌsi
Jerusaleenʌrʌ oidacami siaa caiti.
32 Tai ʌgai otoma vaidacai gʌsandaaruga ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami dai voopoigitai
tʌapai ami siaaco daraajatadai ʌoodami. Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami
ʌʌmadu sandaarugadʌ camaigʌʌgʌ vaamioma ʌPaavora.
33 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami mʌʌ dai maisapicami bʌi ʌPaavora dai gatʌjai mʌsai vurana
gooca cadeenacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gatʌcacai sioorʌ ʌgai dai astuma dui.
34 Vaidʌ ʌoodami aliʌ sisiocai dai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi dai
poduucai maitistutuidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami iscaʌcagi dai matiagi astuma siʌdui cascʌdʌ
tʌjai ʌgai gʌsandaaruga sai bʌʌcaiña ʌPaavora mʌdana siaaco oidaga ʌgai.
35-36 Dai mosaʌcai tʌsadicarudʌ sandaaru quiidʌ, aliʌ muidutugaitai oodami dai bʌiya
agai Paavora dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi vʌʌscatai.

Cascʌdʌ ʌsandaaru viaacatadai ismootiadagi ʌPaavora sai maibʌʌna ʌgaa.

———

37 Dai aidʌmʌsi cavaasa agaitadai ʌPaavora tuucavi ʌgai itʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ
ʌsandaaru:
—¿Giñmaquiagipʌsi oigaragai isñiooquia aanʌ? —astʌtʌdai ʌPaavora.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—¿Ñioocaipʌsi aapi giliego?
38 ¿Aidʌ gia aapi maitʌrʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma gʌaagacai
cocoda dudunucami dai gooquiʌrʌ vaidacai maaco miil gacoodacami oidigamu?
—astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
39 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ dai anaasi ʌroidacami. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ
gʌducami Silisia dʌvʌʌriʌrʌ. Dʌmos giñmaacañi oigaragai nai ñiooquida aanʌ gooodami
—astʌtʌdai ʌPaavora.
40 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami maa oigaragai. Taidʌ ʌPaavora cʌquiva tʌsadicariʌrʌ. Dai
vañigi gʌnovi sai dodoligicana vʌʌscatai. Dai aidʌsi cadodoli vii ʌgai taidʌ ʌPaavora ñioo
evreocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

22

1 —Giñaaduñi, caʌcavurai aapimʌ istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ dai poduucai
giñsoiña iñagai —astʌtʌdai Paavora.
2 Dai moscaʌcai ʌoodami isñiooquidi ʌgai evreocʌdʌ vaamioma dodoli vii taidʌ
ʌPaavora itʌtʌdai:
3 —Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ Silisia. Dʌmos tanai
Jerusaleenʌrʌ gʌʌ aanʌ. Gamalieli ʌrgiñmamaatʌtuldiadamicatadai. Ʌgai cʌʌ sʌʌli
giñmaatʌtuli sʌʌlicamigadʌ gʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isiduñiagi
vʌʌsi giñguvucadacʌdʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi, poduucai isducatai gʌnaajagʌi aapimʌ
siduñiagi sivi.
4 Aanʌ ʌʌquioma aliʌ soi vuaadana vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai coodaiña aanʌ ʌʌmoco dai aa vuuyiña aanʌ dai vupuraiña
cadeenacʌdʌ dai maamaisapaiña vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
5 Dai cʌʌga maatʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu dai vʌʌsi ʌdudunucami quiu-
upiʌrʌ dai ʌgai ʌrnʌijadami isʌgai vaa giñmaa oojai gʌraaduñi judidíu Damascʌrʌ oida-
cami vʌʌtarʌ. Ʌoojiʌrʌ giñmaa ʌgai oigaragai ansai imʌna Damascamu dai gaagana
vaavoitudadami dai vuaapa iñagaitadai aanʌ tanai Jerusaleenʌrʌ mʌsai soimaa taatat-
uldana.

———

6 Mosimʌitadai aanʌ dai camiaadimi Damascʌrʌ dai cayoga danduucu tai todian
duucai giñsicoli vʌpʌdolian dui ʌmo gʌʌ cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
7 Antai aanʌ dʌvʌʌrapi gʌi dai cai aanʌ ʌmo ñiooqui vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo,
¿tuipʌsi soi giñvueeyi?” iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
8 Antai tʌcacai aanʌ daidʌ itʌtʌdai: “¿Poorʌ aapi?” Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Aanʌ
anʌrSuusi Nasareetʌrʌ oidacami ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi”, iñtʌtʌdai
ʌtʌaanʌdami.
9 Ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai tʌʌ ʌcuudagi dai aliʌ duduaadimu dʌmos
maimaatʌ cai ʌgai ʌñiooqui ismaacʌdʌ giñaagidi ʌgai.
10 Antai aanʌ potʌi: “¿Tumaa duuna aanʌ?” Taidʌ ʌtʌaanʌdami ipiñtʌtʌdai: “Vañigiñi
dai apiaimʌda Damascamu siami gʌaagidamu aa vʌʌsi pʌstumaasi viaa siduñiagi”,
iñtʌtʌdai.
11 Daidʌ ʌgʌʌ cuudagicʌdʌ mainʌaadatai vii aanʌ cascʌdʌ giñaaduñi viaacatadai is-
giñnoviana bʌʌcaticagi Damascʌrʌ uucami.

12 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ
cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ Dam-
ascʌrʌ oidacatadai aliʌ cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ.
13 Ananiiasi divia dai giñnʌida agai. Dai mosaayi dai povaiñtʌtʌdai: "Giñaduñi Saulo
casi istutuidi aapi isnʌaadagi ʌpamu", mospotʌi ʌgai antai otoma nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñaagiditadai.
14 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: "Ʌgai vaa Diuusi ismaacʌdʌ siaa duutuli gʌrʌʌqui aaduñicaru
ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai gʌvuusaitu aapi pʌsai maatʌcana istumaasi ʌgai iduñia ʌlidi
tanai oidigi daama, dai pʌsai nʌidana ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi idui, dai pʌsai caʌcana ʌʌpʌ isʌgai vaa gʌñiooqui.
15 Dai sivi catʌʌ aapi dai cacaʌ dai sivi cʌʌga ñiooquimu aapi ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi oodami
vuitapi dai aagidamu aapi pʌstuma tʌʌ dai pʌstuma caí.
16 ¿Dai sivi tʌtumaa nʌnʌra aatʌmʌ? Cʌquivañi dai vaavoituda Suusi Cristo vai ʌgai
gʌoigʌldana gʌsoimaascamiga nai gʌvacuanana", iñtʌtʌdai ʌcʌʌli.

———

17 Dai aidʌsi divia aanʌ tami Jerusaleenʌrʌ ii aanʌ quiuupiamu dai gamamagi tai ami
Diuusi giñtʌʌgi ʌmo istumaasi.
18 Tʌʌ aanʌ ʌtʌaanʌdami Suusi vaidʌ ipiñtʌtʌdai: "Siʌʌscadʌ cʌʌga ñiooquia aapi aanʌ
giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ maivaavoituda agai ʌoodami cascʌdʌ otoma cavami
gʌaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdʌrʌ", iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
19 Antai aanʌ potʌtʌdai: "Dañi tʌaanʌdami cʌʌga maatʌ ʌgai iñsaanʌ vʌʌsi quiquiuu-
paigadʌana judidíu aimʌraiña dai maamaisapicami vuudana ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai
dai gʌvaiña aanʌ.
20 Dai aidʌmʌsi mumueeyi gʌñiooquituldiadamiga Tiivañi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocaiña
aapi gʌvʌʌtarʌ aanʌ ʌʌpʌ ami daacatadai dai bai aagaitadai aanʌ mʌsmuaagi dai asta
nuucada aanʌ sosoadʌ ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyitadai", antʌtʌdai aanʌ.
21 Dʌmos ʌtʌaanʌdami povaiñtʌtʌdai: "Imiñi aapi gʌootosana iñagai aanʌ mʌʌcasi
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida", iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami —astʌtʌdai ʌPaavora.

———

22 Cʌʌga caʌcatadai ʌoodami asta aagacai ʌgai isDiuusi ootosa agai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu saagida taida gʌnaagacai ijiiña daidʌ icaitimi:
—Muaavurai gocʌʌli. Sioomʌ ʌrcʌʌgai ismaioidaca goovai —ascaiti ʌoodami.
23 Dai aliʌ baacoicatadai ʌgai cascʌdʌ apiaiiñacai dai tʌcavi susuligai gʌnvaapasaraga
dai tʌcavi daitudai dʌvʌʌrai.
24 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru gatʌjai mʌsai tuucavi vaasana ʌPaavora dai
gʌicarsana sai ñioocana dai aagana istuisidʌ vui baacoi ʌoodami.
25 Dʌmos aidʌsi cavuracatadai ʌgai dai gʌicarsa agaitadai taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai ʌmai
tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru ismaacʌdʌ ami cʌaacatadai:
—Viaamʌsi aapimʌ sʌʌlicami isgʌicarsagi ʌmo romano dai tomali maitʌcacacai
dudunucamiʌrʌ istuma dui —astʌtʌdai ʌPaavora.
26 Dai moscaʌcacai ʌtʌaanʌdami gomaasi ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ
itʌtʌdai:
—Gʌnuucadacañi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia agai. Idi cʌʌliava ʌrromano
—astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami divia siaaco daacatadai ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaavoisi siʌrromano aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
28 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami potʌtʌdai:
—Gaaa namʌqui aanʌ mui tumiñsi dai romanutu —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aan^ gia ^rromamano giñd^^d^ —ast^t^dai ^Paavora.
29 Gomaasic^d^ ^gai ismaac^d^ g^icarsa agaitadai ^Paavora dagito dai maigovioma iji.
Dai camaat^cai ^g^^ t^aan^dami isvuu ^mo c^^li ismaac^d^ ^rromano ali^ duaadimu.

———

30 Siaadiqui ^g^^ t^aan^dami c^^ga maat^ca ^liditadai istuc^d^ g^pi^r^ vuupai
^judidíu ^Paavora casc^d^ uupai cadeena ismaac^d^ ^c^d^ vuracatadai dai t^jai
^bait^guucacamigad^ papaali judidíu ^^madu v^^si ismaac^d^ vaamioma t^aan^i sai
g^n^mpaidana dai vuusaitu ^Paavora dai v^^scatai vuitapi c^i.

23

1 Taid^ ^Paavora vui n^n^ava v^^si ^bait^guucacami ismaac^d^ g^n^mpagi daid^
it^t^dai:
—Giñaaduñi, ^^qui abiaad^r^ oidaga aan^ dai c^^ga ivueeyi Diuusi vuitapi asta sivi
uucami casc^d^ c^^ga bai tadaga giñib^daga —ast^t^dai ^Paavora.
2 Taid^ ^Ananiiasi ismaac^d^ ^rbait^c^aacamigad^ papaali judidíu t^jai ^gai is-
maac^d^ miaad^rioma guucacatadai ^Paavora sai t^ñiana g^^g^na.
3 D^mos ^Paavora it^t^dai:
—Diuusi soimaasi g^taatatuldamu aapi. Aapi aagai ^mo istumaasi dai ^ma maasi
ivueeyi. Mosdaja aapi dai n^ida agai isbai maic^^ga idui aan^ isducatai aagai
Moseesacaru s^^licamigad^r^ dai v^^sc^r^ gat^aan^i aapi m^said^ giñg^^g^na dai go-
maasi daidarsi s^^licami^r^ —ast^t^dai ^Paavora.
4 Tai ^gai ismaac^d^ ami guucacatadai pot^t^dai:
—¿Ducatai vui ñioocai aapi bait^c^aacamigad^ papaali ismaac^d^ ivueeyi Diuusi aa
duiñdad^? —ast^t^dai.
5 Taid^ ^Paavora pot^t^dai:
—Giñaaduñi, maimaat^catadai aan^ isgoovai ^rbait^c^aacamigad^ papaali judidíu
mospocaiti Diuusi ñiooquid^r^: “Maitav^r vui ñioocada g^ndudunucamiga”, caiti Diuusi
—ast^t^dai ^Paavora.
6 Daid^ ^Paavora maat^ t^^ is^^moco ^dudunucami ^rsaduseo dai aa ^rfariseo, dai
g^g^r^ ñioo daid^ it^i:
—Giñaaduñi, aan^ ^rfariseo aan^ vaavoitudai fariseo vaavoidaragad^ casc^d^. Dai
giñd^^d^ ^rfariseo. Dai aan^ vaavoitudai coidad^ duaacarad^ casc^d^ giñvuaa aapim^
tanai dai vaama giñc^i —ast^t^dai ^Paavora.
7 Aid^si pot^i ^gai ^fariseo ^^madu ^saduseo ^^gi g^nvupui ñiooquimi.
8 ^saduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitiipu Diuusi t^t^aañicarud^ dai
ismaiiib^daga oodami. D^mos ^fariseo vaavoitudai v^^si gomaasi casc^d^ ^^moco aagai
^mo istumaasi vai aa ^ma maasi.
9 Dai v^^scatai iiñacai. Tai guuquiva ^^moco mamaat^tuldiadami Diuusi
s^^licamigad^ ismaac^d^ vaavoitudai ^gai vaa vaavoidaragai ismaac^d^ vaavoitudai
^fariseo, daid^ icaiti.
—Idi c^^li mait^rsoimaasi iducami si^rvaavoi isñiooqui ^mo Diuusi t^aañicarud^ is^mo
ib^ad^ ^^p^ mait^rc^^gai t^svuid^r^ v^^t^cagi Diuusi —ascaiti ^mamaat^tuldiadami
Diuusi s^^licamigad^.
10 Dai idi aatagi^r^ ali^ baacoicatadai ^oodami casc^d^ ^g^^ t^aan^damigad^ san-
daaru ali^ duaadicuitadai m^ssoi duñiagi ^Paavora, casc^d^ ootosi ^gai ñiooqui sandaaru
sai dadana dai vuusaidana ^Paavora ^oodami saagidaiñd^r^ dai b^^caiñi ^pamu san-
daaru quiidiamu.
11 Siaadiqui tucar^ divia Diuusi dai sonuana c^quiva ^Paavora dai pot^t^dai:
—Maitiduaadicuda Paavora poduucai p^sduucai c^^ga ñioo aapi aan^ giñv^^tar^
tanai Jerusaleen^r^ poduucai ^^p^ p^ñiooquia agai Room^r^ —ast^t^dai Diuusi.

———

12 Siaadiqui ∧∧moco judidíu bai dui ñiooqui dai muaa agai ∧Paavora. Dai poduucai bai
dui sai maid∧∧ca agai cuaadagai tomali suudagi asta si∧∧scad∧ muaa ∧Paavora sai Diuusi
g∧∧g∧via agai ismaipoduñia ∧gai.
13 Λc∧c∧∧li ismaac∧d∧ poduucai bai dui ∧rvaamioma isgoo coobai.
14 Dai ∧gai iji siaaco daraajatadai ∧bait∧guucacamigad∧ papaali ∧∧madu aa
t∧t∧aan∧damigad∧ judidíu daid∧ it∧t∧dai:
—Cabai dui aat∧m∧ t∧sai maid∧∧ca ragai cuaadagai asta t∧si∧∧scad∧ muaa ∧Paavora
sai Diuusi g∧rg∧∧g∧na t∧smaipoduñiagi.
15 Daidi sivi aapim∧ ∧∧madu aa ismaac∧d∧ ∧rvaamioma t∧t∧aan∧damigad∧ judidíu
aagidavurai ∧g∧∧ t∧aan∧damigad∧ romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai
poviav∧r t∧∧da m∧sai vaamioma c∧∧ga maat∧ca agai istuma dui ∧gai. T∧tai aat∧m∧
soobidaca ragai maiquiaa a∧na t∧tai muaa ragai —ast∧t∧dai ∧c∧c∧∧li.
16 D∧mos ∧marad∧ Paavora si∧∧gid∧ maí gomaasi dai ii sandaaru quiidiamu dai aagida
agai ∧Paavora.
17 Taid∧ ∧Paavora vai ∧mo sandaaru t∧aan∧damigad∧ daid∧ it∧t∧dai:
—Vaidacaiñi idi ali g∧∧li m∧∧ca siaaco daja ∧g∧∧ t∧aan∧dami aagidasa agai goovai ∧mo
ñiooqui —ast∧t∧dai ∧Paavora.
18 Taid∧ ∧t∧aan∧dami vaidacai siaaco daacatadai ∧g∧∧ t∧aan∧dami daid∧ it∧t∧dai:
—Paavora maisapic∧d∧ giñaagidi ansai g∧vuapidana idi ali g∧∧li g∧aagidasa ∧lidi
goovai ∧mo ñiooqui —ast∧t∧dai.
19 Taid∧ ∧g∧∧ t∧aan∧dami noviaiñd∧r∧ b∧i ∧ali g∧∧li dai ∧covai vaidacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tumaasi giñaagida ∧lidi aapi? —ast∧t∧dai ∧g∧∧ t∧aan∧dami.
20 Taid∧ ali g∧∧li it∧t∧dai:
—Λjudidíu cabai dui sai g∧aagida agai p∧sai sioroco b∧∧caiña goPaavora m∧∧ca siaaco
daraaja ∧t∧t∧aan∧damigad∧ judidíu sai siooma c∧∧ga maat∧ca agai istuma dui ∧gai.
21 D∧mos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai c∧c∧∧li assoobidaca agai voiy∧r∧
dai maiquiaa a∧na sai muaa agai dai poduucai bai dui sai maid∧∧ca agai cuaadagai
tomali suudagi asta si∧∧scad∧ muaa sai Diuusi g∧∧g∧via agai ismaipoduñia ∧gai. Dai sivi
cabai g∧nduuduna dai mosn∧n∧ra ist∧iya aapi —ast∧t∧dai ∧ali g∧∧li.
22 Taid∧ ∧g∧∧ t∧aan∧dami dioosagi ∧ali g∧∧li dai pot∧t∧dai sai maiaagidiña tomali
∧maadutai iscaaagidi gomaasi.

———

23 Taid∧ ∧g∧∧ t∧aan∧dami vaí gooca sandaaru t∧t∧aan∧damigad∧ dai t∧jai sai bai duuna
gooca siento sandaaru g∧ntaataraс∧d∧ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama
sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo siento sandaaru ismaac∧d∧ vuu ajioopai
lalansa sai iim∧na ∧∧madu ∧Paavora Sesareeamu aid∧ tucar∧ tustaam∧r∧.
24 Dai gat∧jai ∧∧p∧ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ∧Paavora dai t∧jai ∧∧p∧ sai
c∧∧gaducami t∧∧gidana ∧g∧∧ dunucami Pailisi.
25 Dai ∧gaic∧d∧ ootoi ∧mo oojai dai ooji∧r∧ it∧t∧dai:
26 “G∧∧ dunucami Pailisi, aan∧ ∧rC∧laudio Liisiasi dai aan∧ ali∧si siaa g∧duutudai dai
g∧viaatuldi.
27 Λjudidíu camaisapicami b∧i idi c∧∧li dai muaa agaitadai antai maí aan∧ isgoovai
∧rromano casc∧d∧ otoma ii aan∧ ∧∧madu giñsandaaruga dai m∧∧ soi.
28 D∧mos aan∧ maat∧ca iñ∧liditadai m∧stuuc∧d∧ g∧pi∧r∧ vuupai casc∧d∧ vaidacai aan∧
dudunucamigad∧ judidíu ∧mpaidaragad∧amu,
29 dai mosotoma maí aan∧ m∧sai g∧pi∧r∧ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldara-
gad∧, dai mosmaitiipucatadai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi.
30 D∧mos maí aan∧ is∧judidíu cabai dui dai muaa agai casc∧d∧ antotoma g∧ootosi, dai
caaagidi aan∧ ∧∧p∧ ∧gai ismaac∧d∧ g∧pi∧r∧ vuupai sai gaamu iim∧na dai g∧aagidana
istuma viaaca ∧gai goPaavora vui. Mos∧caasi”, ast∧t∧dai ooji∧r∧.

31 Taidʌ ʌsandaaru bʌi ʌPaavora tucarʌ poduucai mʌsduucai aagidi dai bʌʌcai Antipatrisiʌrʌ uucami.
32 Siaadiqui ʌsandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami ʌpamu dada gʌnquiiʌrʌ daidʌ ʌcaapayu daama iimʌicʌdʌ apiavaidaticatadai ʌPaavora.
33 Dai aʌcai Sesareeʌrʌ maa ʌoojai ʌdunucami dai bo tʌʌgi ʌPaavora ʌʌpʌ.
34 Taidʌ ʌdunucami ʌʌpʌga nʌnʌidi ʌoojai dai gooquiʌrʌ tʌcacai ʌPaavora saaco oidacami, dai camaatʌcai isiʌrSiliisiʌrʌ oidacami
35 potʌtʌdai:
—Gʌcaʌcamu aanʌ siʌʌscadʌ dadiagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai —astʌtʌdai ʌdunucami.
Dai gatʌjai mʌsai nuucadacana ʌgʌʌ raí Eroodʌsi quiidiʌrʌ.

24

———
1 Bo taama tasaicʌdʌ ami divia Ananiiasi ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu. Dai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrñiooquituldiadami ʌgai Tértulo tʌʌgidu. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ guuquiva ʌgʌʌ tʌaanʌdami dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai ʌPaavora.
2 Mʌtai mosvuaa ʌPaavora vaidʌ ʌTértulo gʌpiʌrʌ vuupaimi dai potʌtʌdai Tértulo ʌPailisi:
—Aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapi gʌrbaitʌcʌaacamigacʌdʌ aliʌ saituduga aapi cascʌdʌ cʌʌgaʌcʌrʌ oidaga aatʌmʌ, dai vʌʌsiaʌcatai siooma cʌʌgadu vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ tʌaanʌdamicatai aapi,
3 cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscatai aipaco oidacami.
4 Maisi tʌvʌpi gʌsoobida ʌrʌlidi aatʌmʌ, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ pʌsai gʌroigʌdana dai gʌrcaʌcana laachi.
5 Moscamaí aatʌmʌ isidi cʌʌli ʌrcʌisi imisʌliacami gʌducami dai vʌʌsi aipaco sisioquitudai judidíu. Dai goovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ vaavoitudai mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi Cristo Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ cascʌdʌ nasareno aagai ʌgai.
6 Dai gocʌʌli vaapasa ʌliditadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli goovai gʌrquiuupaiga, tʌtai aatʌmʌ bʌi dai van cʌʌsa ragaitadai gʌrdudunucamiga vuidʌrʌ.
7 Dʌmos ʌLiisiasi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru anai divia dai guvucadagaicʌdʌ gʌrvoopoji.
8 Daidʌ icaiti sai sioorʌ gʌpiʌrʌ vuupadagi sai dadana aapi gʌʌmadu. Mostʌcacañi aapi ʌʌgi dai poduucai cʌʌga maatʌcamu aapi isiʌrvaavoi vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌaagidi aatʌmʌ —astʌtʌdai Tértulo.
9 Taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai ʌʌpʌ sai vʌʌsi gomaasi ʌrvaavoi.
10 Amaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami sisigi ʌPaavora sai ñioocana taidʌ ʌPaavora potʌi:
—Cʌʌga maatʌ aanʌ isaapi ʌrdunucamigadʌ idi oodami ʌʌqui abiaadʌrʌ cascʌdʌ baigiñʌliaracʌdʌ ʌʌgi giñsoiñamu aanʌ aapi gʌvuitapi.
11 Cʌʌga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aanʌ Jerusaleenʌrʌ dai siaa duutuda iñagai Diuusi.
12 Dai aanʌ maivui ñioocai tomali ʌmaadutai tomali maisisiolitudai aanʌ oodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali aali quiquiuupiʌrʌ tomali ʌmapʌcʌrʌ Jerusaleenʌrʌ.
13 Idi oodami maitistutuidi isvuusaidagi tomali ʌmo nʌijadami ispotʌiyagi sidʌ ʌrvaavoi gomaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai goovai.
14 Dʌmos ʌmo istumaasi sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ. Aanʌ anʌʌgidi Diuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌgidiña giñʌʌqui aaduñicaru. Ʌʌgidi aanʌ Diuusi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌjudidíu pocaiti sai maitʌrvaavoi idi

vaavoidaragai. Aanʌ vaavoitudai ʌʌpʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

15 Aanʌ ʌʌpʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌjudidíu isduduaaca agai vʌʌsi coidadʌ cʌʌga tuutiacʌdʌ dai maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ.

16 Cascʌdʌ gaagai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maisiaa ʌradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.

17 Chiʌʌqui uumigi sibʌaco aimʌraiña aanʌ dai ʌpamu divia giñdʌvʌʌragana dai vuaapida iñagai ʌoidacami tumiñsi ismaacʌdʌ ootosi aa sibʌadʌrʌ oidacami dai aanʌ ʌʌpʌ gamaquia iñagai soiñi.

18 Gomaasi ivuaadatadai aanʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aidʌsidʌ giñtʌʌ ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai casi iduitadai aanʌ istumaasi gʌaagai siduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrviituli Moseesacaru. Dai maitiipucatadai mui oodami giñʌʌmadu dai tomali maisisiocaitadai oodami.

19 Ʌgai vaa Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ pocaiti ansai aanʌ maisiaa duutuli ʌgʌʌ quiuupai tudu gʌaagai isdadimudai dai gʌpiʌrʌ giñvuajamudai tami isviaacagi ʌgai ʌmo istumaasi giñvui.

20 Mʌʌca Jerusaleenʌrʌ vaama giñcʌi ʌjudidíu gʌnbaitʌguucacamiga vuidʌrʌ. Dai sivi vai aagana idi ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada sabai tʌʌ nʌijadami issoimaasi idui aanʌ.

21 Maatʌs pocaiti ʌgai ʌʌpʌ issoimaasi idui aanʌ aidʌsi gʌgʌrʌ ñioo aanʌ dai potʌi: “Aanʌ anvaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ vaama giñcʌcʌsai aapimʌ sivi”, antʌtʌdai aanʌ —caiti Paavora.

22 ʌPailisi cacʌʌga maatʌcatadai vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aidʌsi moscaʌ istumaasi aagai ʌPaavora camaivaamioma tʌcacai dai potʌtʌdai:

—Siʌʌscadʌ diviagi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Liisiasi bai gʌnduiñdamu aanʌ idi ñiooqui —astʌtʌdai.

23 Daidʌ ʌPailisi tʌjai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ sai apianuucadacana ʌPaavora dai vʌʌscʌrʌ dagitona saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliada ʌgai dai dagitona ʌʌpʌ sai daividiña aaduñdʌ dai soicʌiña istumaasicʌdʌ tʌgitocagi ʌPaavora.

24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌpamu divia ʌPailisi dai vaidati gʌooñiga Durusila. Ʌgai ʌrjudíu. Daidʌ ʌPailisi ootosi ñiooqui ʌPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

25 Aidʌsi Paavora aagidi isducatai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sai gʌnnuucadacana dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ʌʌpʌ sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Taidʌ ʌPailisi aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi aliʌ duaadimu daidʌ itʌtʌdai:

—Imʌdañi, ʌʌpʌ daamʌrʌ iñsiʌʌscadʌ istutiadagi nai gʌootosdagi ñiooqui —astʌtʌdai ʌPailisi.

26 Daidʌ ʌPailisi povʌʌliditadai ʌʌpʌ siʌPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi cascʌdʌ duudatai vapaidiña ʌgai dai aatagidiña.

27 Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gatʌʌgi ʌPailisi gʌsʌʌlicamiga mʌtai daí Poolisio Festo. Daidʌ ʌPailisi ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ maisapicami viaa ʌgai ʌPaavora.

25

———

1 Taidʌ ʌFesto aayi Judeeʌrʌ dai bʌiya agai gʌsʌʌlicamiga. Dai bo vaica tasaicʌdʌ Sesareeaiñdʌrʌ tʌsai Jerusaleenamu.

2 Dai ami ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu
aagidi Festo sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami.
3 Dai daañimi dai potʌtʌdai sai oigʌdana dai ootosana sioorʌ vuaapagi ʌPaavora ami
Jerusaleenʌrʌ. Ʌgai cabai duitadai dai soobida agai ʌPaavora voiyʌrʌ dai muaa agai
cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌFesto.
4 Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Paavora maisapi Sesareeʌrʌ dai aanʌ gaamucu imia iñʌlidi chiʌʌqui tasaicʌdʌ,
5 cascʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ viaa sʌʌlicami gʌaagai mʌsgiñoidagi Sesareeamu. Dai
siʌ Paavora ʌrsoimaasi iducami ami istutuidi aapimʌ isgʌpiʌrʌ vuaajagi —astʌtʌdai
Festo.
6 Daidʌ ʌFesto anaasi Jerusaleenʌrʌ vii parʌ mamacova tasai dai ʌpamu ii Sesareeamu
dai siaadiqui vaa dudunucami quiidiʌrʌ siaaco gatʌaanʌda agai ʌgai dai gatʌjai mʌsai
vuaapana ʌPaavora.
7 Aidʌsi ʌPaavora vaa ami taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ dada Jerusaleenaiñdʌrʌ miaadʌrʌ
guuquiva dai gʌpiʌrʌ vuupaimi sai naana maasi idui aliʌ soimaascami. Dʌmos maiti-
ipucatadai tomali ʌmo nʌijadami.
8 Taidʌ ʌPaavora cʌquiva dai ʌʌgi gʌsoiña agai dai pocaiti:
—Aanʌ gia maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicamigadʌ judidíu vui tomali ʌgʌʌ quiuupaigadʌ
judidíu vui, tomali ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano vui —astʌtʌdai ʌPaavora.
9 Vaidʌ ʌFesto ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai
ʌPaavora:
—¿Imiapʌsi ʌlidi Jerusaleenamu nai mʌʌca gʌtʌcaca naana maasi istumaasi dai
nʌidamu aanʌ isgʌpiʌr gʌduñi ischo ʌʌpʌ? —astʌtʌdai ʌFesto.
10 Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tamian cʌʌca siaaco gatʌaanʌi dudunucami ismaacʌdʌ daraasai
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano dai tami ʌgai mʌsiaaco istutuidi isgiñtʌcacagi. Cʌʌga
maatʌ aapi iñsaanʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌjudidíu vui.
11 Siʌduñiada ʌrvaavoica issoimaasi idui aanʌ mʌscascʌdʌ giñmuaa ʌliada tomamʌs
giñmuaa. Dai ismaitʌrvaavoicagi gomaasi istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai tomali ʌmaadutai
maiviaa sʌʌlicami isgiñtʌʌgidagi ʌjudidíu. Aanʌ ipʌlidi mʌsvaama giñcʌʌsagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ romamano vuidʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
12 Taidʌ ʌFesto gaaataga ʌʌmadu gʌmaacadamiga ñiooqui daida aa noragi ʌPaavora
daidʌ itʌtʌdai:
—Capocaiti aapi pʌsaidʌ ipʌlidi isgʌtʌcacagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami ʌgai ʌʌmadu tudu
imimu aapi —astʌtʌdai.

———

13 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai tai ii ʌmai raí ʌʌmadu ooñigadʌ Berenisa Sesareeamu
dai viaatulda agai Festo.
14 Dai anaasi daraaja bai tʌvʌpi taidʌ ʌraí Festo aagidi Agilipo sai maisaca ʌmo cʌʌli
Paavora tʌʌgiducami dai potʌtʌdai:
—Govaa cʌʌli ʌrʌgai ismaacʌdʌ maisapicami viaa ʌPailisi.
15 Aidʌsi Jerusaleenʌrʌ daacatadai aanʌ taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu giñaagidi sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami dai giñaagidi ansai
gatʌaanʌna muaaragai.
16 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai sai ʌdudunucamigadʌ romamano maita maacai
oigaragai ismuaagi ʌmo gʌpiʌrʌ caatʌcami asta siʌʌscadʌ vupuidʌrʌ guuquiva ʌgʌpiʌrʌ
caatʌcʌdʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai, dai poduucai ʌgʌpiʌrʌ caatʌcʌdʌ ʌʌgi
istutuidi isgʌsoiñagi.
17 Cascʌdʌ aidʌsi dada ʌgai mainʌnʌra aanʌ vaamioma mossiaadiqui vaa aanʌ
dudunucami quiidiʌrʌ dai gatʌjai aanʌ mʌsai vuaapana ʌcʌʌli.

18 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ dada dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai maigʌpiʌrʌ vuaa tomali ʌmo
istumaasi poduucai isduucai tʌtʌgitoitadai aanʌ.
19 Mosʌcaasi ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai mosʌʌgi gʌnvaavoidaraga sai Paavora
maisiaa duutuli vaavoidaragadʌ judidíu. Dai mosaagaitadai ʌʌpʌ ʌcʌʌ Suusi ismaacʌdʌ
camuu sai Paavora pocaiti sai duaaca.
20 Dai camaimaí aanʌ isducatai iduñiagi ʌmo istumaasi pomaasi, dai tʌcacai aanʌ
ʌPaavora sabai imia ʌlidi Jerusaleenamu ansai mʌʌca tʌcacana aanʌ gomaasi.
21 Dʌmos ʌgai ipʌlidi mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto vuidʌrʌ,
cascʌdʌ gatʌjai aanʌ mʌsai apiamaisacana asta siʌʌscadʌ istui aanʌ isootosdagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacami —astʌtʌdai Festo.
22 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai Festo:
—Aanʌ ʌʌpʌ caʌca iñʌlidi ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌAgilipo.
Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sioroco caʌcamu aapi —astʌtʌdai Festo.
23 Dai siaadiqui aidʌsi aayi Agilipo ʌʌmadu Berenisa dai dudunucami quiidiʌrʌ vaapa
dai gʌgʌr raí gʌntuidigi. Dai ʌgai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ san-
daaru dai ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami Sesareeʌrʌ. Taidʌ ʌFesto gatʌjai mʌsai vuaapana
ʌPaavora
24 dai potʌi:
—Aapi gʌʌ raí Agilipo dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ tanai gʌrʌʌmadu gʌnʌmpagi, tami
nʌidi aapimʌ idi cʌʌli. Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai muidutai ʌjudidíu vʌʌsi
ʌpanʌʌsi Jerusaleenʌrʌ siʌʌsi tanai Sesareeʌrʌ dai maidagitocai giñaagidi sai idi cʌʌli casi
gʌaagai ismuquiagi.
25 Dʌmos aanʌ poʌlidi istiipu istuisi muaagi. Dai ʌʌgi goovai ipʌli mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacami Augusto vuidʌrʌ, cascʌdʌ capoduucai tʌgito aanʌ iñsiootosdagi.
26 Dai aanʌ maimaatʌ istumaasi oojidagi ʌbaitʌcʌaacami cascʌdʌ gatʌjai aanʌ mʌsai
vuaapana tami aapimʌ gʌnvuitapi. Siooma cʌʌga aapicʌdʌ raí Agilipo pai aapi tʌcaca
istuma dui goovai dai poduucai viaacamu aanʌ istumaasi oojidagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami.
27 Aliʌ vuiirugami ʌlidi aanʌ ismosapiaduucai ootosagi ʌmo maisapicami dai ma-
iaagidagi mʌstuisi gʌpiʌrʌ vuupai —astʌtʌdai Festo.

26

———
1 Taidʌ Agilipo potʌtʌdai Paavora:
—Casi istutuidi aapi isñiooquiagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ —astʌtʌdai Agilipo.
Taidʌ ʌPaavora vañigi gʌnovi dai gʌaagacai ñioo dai pocaiti:
2 —Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ istutuiditai isgʌʌmadu gaaatagagi aapi raí. Dai giñsoiñagi
vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai ʌjudidíu.
3 Dai cʌʌga maatʌ aapi ʌʌpʌ vʌʌsi viituldaragadʌ judidíu dai vʌʌsi tʌstuucʌdʌ gʌrvupui
ñioocaiña, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ pʌsai maiioojodaitai giñcaʌcana.

———
4 Vʌʌsi ʌjudidíu maatʌ isducatai oidacatadai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgi ʌgai
saagida giñdʌvʌʌragana dai Jerusaleenʌrʌ.
5 Dai maatʌ vʌʌsi isgʌʌlicatai abiaadʌrʌ ʌrfariseo aanʌ. Gomaa fariseo vaamioma
cʌʌga ʌʌgidi judidíu vaavoidaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌga istutuidi isaagagi vʌʌsi
gomaasi isipʌliadagi.
6 Dai Diuusi bai ʌʌqui aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru sai duduaacalda agai coidadʌ nai
aanʌ vaavoitudai gomaasi cascʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai sivi.
7 Dai vʌʌsi ʌcajiudadʌ ʌbaivustaama dan gooca cʌcʌʌli maamaradʌ Isirelicaru ʌgai
vaa ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru dai ʌgai quiaa nʌnʌra ispoduucai iduñiagi Diuusi cascʌdʌ siaa

duutudai ʌgai dai ʌʌgidi Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ. Dañi tudu aapi raí Agilipo gomaasi vaavoidaragaicʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai ʌgai vaa judidíu.
8 Tuimʌsi poduucai tʌtʌgitoi aapimʌ ismaibaiga isvaavoitudagi isDiuusi istutuidi isduduaacaldagi coidadʌ.

———

9 Ʌʌquioma aanʌ ʌʌpʌ poduucai tʌtʌgitoiña isgʌaagai isiduñiagi mui naana maasi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami vui.
10 Dai poduucai idui aanʌ Jerusaleenʌrʌ. Sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali maamaisa aanʌ mui vaavoitudadami. Dai aidʌmʌsi coodaiña aanʌ cʌʌga bai aagaiña.
11 Dai muiyoco imidagai aanʌ soi vuaadana ʌvaavoitudadami sai potʌʌna sai camaivaavoitudai. Gomaasi ivuaadana aanʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. Dai aliʌ oomaliacana aanʌ ʌgai vui dai asta aimʌraiña aanʌ aa dʌdʌʌvʌriamu dai soi vuaadana.

———

12 Gomaasiʌrʌ imʌitadai aanʌ Damascamu. Ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali giñmaa oojai asta ʌʌgi ʌgai giñootoi.
13 Dañi aapi raí, voiyʌrʌ imʌitadai aanʌ dan duucu tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ cuudagi vaamioma dadadacʌdami sitasai vai gʌrsicoli dadadacʌi aanʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai.
14 Tʌtai vʌʌscatai dʌvʌʌrapi suuli aatʌmʌ antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui evreocʌdʌ vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? gʌtomitʌscʌi aapi ʌʌgi ʌpan duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ”, iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
15 Antai aanʌ potʌi: “¿Poorʌ aapi?” antʌtʌdai aanʌ. Tai ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aanʌ anʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi.
16 Vañiñi tudu. Divia aanʌ aapi gʌʌmadu pai giñsoiña dai aagada pʌstumaasi tʌʌ sivi dai pʌstuma tʌgiagi siʌʌscadʌ divia aanʌ ʌpamu gʌʌmadu.
17 Sivi angʌootosai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida dai mʌsiʌʌscadʌ gʌmuaa agadagi aanʌ gʌsoiñamu dai siʌʌscadʌ judidíu saagida aimʌrda aapi gʌnuucadacamu aanʌ ʌʌpʌ.
18 Gʌootosai aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida pai maatʌtulda sai camaisoi duucai oidacana vai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diuusi. Vai ʌgai vaavoitudana iñsaanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ dai maaquimu sʌʌlicami vai ʌʌmadu daraajana ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu”, iñtʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduucai ʌʌgi aanʌ istuma caʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi divia Suusi aanʌ giñʌʌmadu.
20 Dai ʌpʌga aagidi aanʌ gomaasi Damascʌrʌ oidacami dai gooquiʌrʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ. Aagidiña aanʌ sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ʌʌgidagi Diuusi, dai sai cʌʌgacʌrʌ oidacana sai nʌidiña aa iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.
21 Mosgomaasicʌdʌ giñbʌi ʌjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai giñmuaa agaitadai.
22 Diuusi giñsoicʌi nai apiaquiaa aagidi aanʌ vʌʌscatai istumaasi Diuusi giñmaatʌtuli vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami dai ismaacʌdʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami. Aanʌ mosʌcaasi aagai ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu Moseesacaru istuma daivuñia agai.
23 Ʌgai poduucai ooja sai gʌaagaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai saidʌ ʌrʌpʌgadadʌca agai ismaacʌdʌ duaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, dai gaaagida agai sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi gʌraaduñi ʌʌmadu aa oodami —astʌtʌdai ʌPaavora.

———

24 Mospotʌi Paavora ʌʌgi gʌsoicʌitai, taidʌ ʌFesto gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Vuiirutupʌtiqui aapi Paavora. Mosʌʌsi mamaatʌrʌi aapi cascʌdʌ cavuiirutu —astʌtʌdai Festo.
25 Dʌmos ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitant vuiirutu aanʌ baiyoma goovai ismaacʌdʌ aagai aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
26 Tami daja goraí Agilipo dai goovai cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi cascʌdʌ maiduadicuitai aagai aanʌ goovai vuitapi. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isgoovai cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi. Goovai maitʌrʌmo istumaasi ʌstoquicami.
27 Raí Agilipo, ¿vaavoitudaipʌsi aapi ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ? Cʌʌga maatʌ aanʌ isvaavoitudai aapi —astʌtʌdai Paavora.
28 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai:
—Moschiʌʌqui ñiooquicʌdʌ baitoma giñvaavoituli aapi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami —astʌtʌdai Agilipo.
29 Taidʌ ʌPaavora potʌtʌdai:
—Chiʌʌqui ismuicʌdʌ daanʌda iñʌlidi aanʌ Diuusi sai maisiu mosʌca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aanʌ mosvʌʌscatai ismaacʌdʌ giñcaʌ sivi poduucai vaavoitudana ʌʌpʌ, dʌmos maivuupulicagi cadeenacʌdʌ giñʌpan duucai —ascaiti ʌPaavora.
30 Aidʌsi potʌi ʌPaavora cʌquiva ʌraí ʌʌmadu Festo ʌʌmadu Berenisa ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
31 Dai ʌcovai iji dai ʌʌgi gaaataga agai dai pocaiti:
—Idi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami maitiipu mʌstuisi muaagi, tomali maitʌaagai ismaisapica goovai —ascaiti.
32 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai Festo:
—Idi cʌʌli cʌʌga baigacamudai mʌsdagituagi ismaipotʌimudai goovai saidʌ ipʌlidi mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami vuidʌrʌ —astʌtʌdai.

27

———

1 Aidʌsi povʌnʌʌli ʌgai isgʌrootosagi Italiamu mʌtai tʌʌgi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa maamaisapicʌdʌ ʌmo tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Julio tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrtʌaanʌdamigadʌ sandaarugadʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto.
2 Dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrAdaramitʌrʌ oidacami dai casi ʌrimʌdamicatadai muiyapʌrʌ Aasia. Dai Aristarco gʌroiditadai ʌʌpʌ, ʌgai Tesalonicʌrʌ oidaga.
3 Siaadico Sidooniʌrʌ gʌruuli aatʌmʌ. Dai Julio cʌʌgacʌrʌ nʌidi Paavora dai dagito sai mʌʌ nʌidana gʌaaduñi. Daidʌ ʌaaduñdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi tai ami gʌibʌʌsi ʌgai.
4 ʌVaarcu ʌvʌʌlicʌdʌ aimʌrai. Dai abiaadʌrʌ iimʌcai gʌrvuidʌrʌ vustaimi ʌvʌʌli cascʌdʌ Sipili ʌʌbʌgi dʌgavusai aatʌmʌ. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.
5 Dai dʌgavunucai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana sʌʌli dai Miriʌrʌ aayi Lisia dʌvʌʌriʌrʌ.
6 Tai ami ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌ ʌmai vaarcu Alijandʌliaiñdʌrʌ imʌdami dai Italia amaco imʌitadai. Dai ami gʌrtʌʌtʌitu tʌsai apiaiimʌiña.
7 Bai mui tasai moscʌʌ duucai iimʌi aatʌmʌ dai aliʌ sijaitai aayi Gʌnido abaana. Vai quiaa gʌrvuidʌrʌ vustai ʌvʌʌli cascʌdʌ dʌgavusai aatʌmʌ Salomoñi dai Cʌlieta ʌʌbʌgi sʌʌli iji. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.
8 Dai apiaquiaa sijaitai iimʌi Cʌlieta abaana aayi aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco Cʌʌga Uuliñacarui tʌʌgidu Lasea abaana.
9 Camui tasai ʌpʌdui tʌsi mosiimʌitadai dai camiaadimi toomoco cascʌdʌ aliʌsi ʌrduaadimudagai isapiaiimʌdagi, cascʌdʌ Paavora maa ñiooqui,

10 dai potᴧtᴧdai:

—Cᴧcᴧᴧli aanᴧ poᴧlidi isgᴧrimidaga aliᴧsi ᴧrduaadimudagaica agai dai siaa gᴧduuñimu siᴧᴧsi govaarcu moduucai cusuuvidᴧ, dai asta aatᴧmᴧ istutuidi iscoiyagi —astᴧtᴧdai Paavora.

11 Dᴧmos ᴧsandaaru tᴧaanᴧdamigadᴧ vaamioma ᴧᴧgi ᴧvaarcu soigacami dai ᴧvaarcu tᴧaanᴧdamigadᴧ siᴧPaavora.

12 Dai ami maicᴧᴧgaducatadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vᴧᴧscatai povᴧnᴧliditadai issiooma ᴧrcᴧᴧgai isiimiagi abiaadᴧrᴧ dai nᴧida agai sabaig istuidᴧcai aᴧna Peiñisiᴧrᴧ dai ami daivuñdagi toomoco. Ami ᴧrᴧmai ᴧmapᴧcᴧrᴧ siaaco gugucai vaarcu Cᴧlieta dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ. Dai ami maisi aajᴧi ᴧvᴧᴧli.

———

13 Caᴧvᴧ ᴧpamu maisi cavami sur amacoaiñdᴧrᴧ vai cascᴧdᴧ povᴧnᴧliditadai ᴧgai issistutuidi isapiaiimᴧdagi. Tᴧtai iji dai Cᴧlieta dᴧvᴧᴧrai abaana sᴧᴧli iimᴧi.

14 Dᴧmos otoma aliᴧ cavami ᴧvᴧ dᴧvᴧᴧri amadᴧrᴧ.

15 Dai gᴧᴧ suudagi amaco gᴧrnuituscᴧi. Dai camaitᴧrdagito tᴧsbaitᴧaco iimiagi cascᴧdᴧ mosdagito ᴧgai sai gᴧrbᴧᴧcaiña.

16 Dai ᴧmapᴧcᴧrᴧ sicolimadi suudagi Cᴧlauda tᴧᴧgidu tᴧtai ᴧᴧbᴧgi dᴧgavusai aatᴧmᴧ. Dai aliᴧ sijaita tᴧsagi aatᴧmᴧ ᴧali vaarcu ismaacᴧdᴧ tᴧvaimᴧticatadai ᴧvaarcu gᴧducᴧdᴧ.

17 Aidᴧtᴧsi cacᴧᴧga vuu ᴧali vaarcu gooquiᴧrᴧ gᴧgᴧr tᴧᴧtᴧropiñdicᴧdᴧ vuu ᴧgᴧᴧ vaarcu sai maisiaa gᴧduuna. Dai duduaadicuitadai aatᴧmᴧ isgᴧrbᴧᴧquiagi ᴧvᴧᴧli Silite amacoga siaaco oidaga oorai duupiacami cascᴧdᴧ tᴧvañi aatᴧmᴧ ᴧicuusi ismaacᴧdᴧ ᴧcᴧdᴧ nuituscᴧi ᴧvᴧᴧli ᴧvaarcu. Dai mosapiaduucai dagito aatᴧmᴧ sai gᴧrbᴧᴧcaiña ᴧᴧvᴧᴧli.

18 Dai siaadico apiaquiaa aliᴧ cavami vustai ᴧᴧvᴧᴧli cascᴧdᴧ gᴧᴧ suudagi ᴧrana suuligaimi ᴧgai cuaadagai sai maisi vᴧᴧtᴧtugaiña ᴧvaarcu dai camaidupiquidana suudarᴧ.

19 Dai gᴧnsiaadico vᴧᴧscatai aatᴧmᴧ suudarᴧ suuli vᴧᴧsi istumaasi oidacatadai vaarcu ᴧrana.

20 Dai catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui tᴧsi mainᴧidi tasai tomali sisiaavugai. Dai aliᴧ cavami ᴧvᴧrai quiaa cascᴧdᴧ camaitᴧgitocatadai aatᴧmᴧ isvuvaquiagi.

21 Dai catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui tᴧsi maitacueeyi aatᴧmᴧ taidᴧ ᴧPaavora cᴧquiva vᴧᴧscatai saagida daidᴧ itᴧi:

—Cᴧcᴧᴧli siooma ᴧrcᴧᴧgaicamudai isgiñᴧᴧgidamudai aapimᴧ dai maivuvaquimudai Cᴧlietaiñdᴧrᴧ simaisoi gᴧduuñimudai govaarcu dai tomali aatᴧmᴧ maisoimaa taatamudai dai maisiaa gᴧduuñimudai mosᴧᴧqui istumaasi.

22 Dai sivi aanᴧ gᴧnaagidi mᴧsai maisoigᴧnᴧlidiña. Tomali ᴧmaadutai aapimᴧ maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa gᴧdui.

23 Aanᴧ ᴧrDiuusi maradᴧ dai ᴧᴧgidi aanᴧ, dai tucarᴧ tᴧᴧ aanᴧ ᴧmo Diuusi tᴧaañicarudᴧ

24 vai povaiñtᴧtᴧdai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuidᴧrᴧ cᴧquivagi ᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacamigadᴧ romamano. Cascᴧdᴧ aapi ᴧᴧmadu vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ gᴧᴧᴧmadu iimᴧi cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquia agai”, iñtᴧtᴧdai ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ.

25 Cascᴧdᴧ baigavᴧr gᴧnᴧliada aapimᴧ vᴧᴧscatai. Aanᴧ gia vaavoitudai Diuusi dai cᴧᴧga maatᴧ aanᴧ ispovai gᴧduñia agai isducatai giñaagidi ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ.

26 Siaa gᴧduuñimu govaarcu dai aatᴧmᴧ ᴧmapᴧcᴧrᴧ sicolimadicamiᴧrᴧ suudagi viimu —astᴧtᴧdai Paavora.

27 Dai cagooca ᴧcaldi gᴧᴧ suudarᴧ iimᴧitadai aatᴧmᴧ dai Adᴧliana iimᴧitadai aatᴧmᴧ gᴧᴧ tucarᴧ vai aipaco gᴧrbᴧᴧ ajioopai ᴧvᴧᴧli. Dai ᴧran tucarᴧ maatᴧ tᴧᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ nuucati ᴧvaarcu iscayoga aayi dᴧvᴧᴧrai.

28 Dai ᴧpavi ᴧgai suudagi sᴧᴧ tuucavaga saidᴧ ᴧrᴧmo coobai dan baivustaama dan naadami metro dai baitᴧquioma ᴧpamu ᴧpavi sai casi ᴧrᴧmo coobai dan cuvaracami metro.

29 Dai ʌgai duduaadicuitadai isʌvaarcu gʌʌgʌviagi ojoodai gʌʌ suudagi ugidiana cascʌdʌ gooquiamadʌrʌ ʌvaarcu tʌaapañi maacova gʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcami suudarʌ sai cʌquivana. Dai aliʌsi ipʌliditadai isotoma masiagi.
30 Dai ʌʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ nuucati ʌvaarcu vuvaquia ʌliditadai ʌvaarcuaiñdʌrʌ cascʌdʌ catʌvañdimi ʌali vaarcu suudarʌ, duucami istuvañda agadagi ʌgʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcʌdʌ baitʌadʌrʌ.
31 Dʌmos ʌPaavora aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌsandaaru dai potʌtʌdai:
—Ismaiviiyagi idi cʌcʌʌli vaarcuʌrʌ aapimʌ maitistuidimu iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —astʌtʌdai Paavora.
32 Taidʌ ʌsandaaru iquiaca ʌali vaarcu tʌʌtʌropiñdadʌ dai dagito sai suudarʌ gʌʌsʌna.
33 Dai sialimadʌ ʌPaavora daañimi vʌʌscatai saida ugaana dai potʌtʌdai:
—Caaayi gooca ʌcaldi ismaicʌʌga gacueeyi aapimʌ nuucaticatai govaarcu.
34 Gʌndaanʌi aanʌ mʌsai ugaana tomasi laachi. Aliʌsi gʌaagai isgaugiagi dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Maitavʌr vuam ʌnʌliada tomali ʌmaadutai maitʌsiʌduuñimu —astʌtʌdai Paavora.
35 Dai mospotʌi dai bʌi ʌmo paana dai gamamagi vʌʌscatai vuitapi dai saasarai dai gauu.
36 Dai vʌʌscatai bai gʌnʌʌli dai gauu ʌʌpʌ.
37 Vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrgoo siento dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai vaarcuʌrʌ.
38 Dai aidʌsi gauu vʌʌscatai gʌʌ suudarʌ suuli ʌtʌligi ismaacʌdʌ baivito sai vaamioma maivʌʌtʌtuna ʌvaarcu.

———

39 Dai aidʌsi camaasi ʌnuucadacami vaarcu camaimaí tʌsiaaco daraajatadai. Dʌmos nʌidi ʌgai ʌmo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai ʌvaarcu isistuidiagi.
40 Dai iquiaca ʌgʌgʌr tʌʌtʌropiñdadʌ ʌgʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cʌʌcai ʌvaarcu dai anaasi suudarʌ viaa. Dai uupai ʌtʌʌtʌropiñdi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vupurai ʌtavla ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ imitudai ʌgai ʌvaarcu siajacoga ipʌliadagi. Dai vañigi ʌgʌʌ icuusi baitʌadʌrʌ saidʌ ʌʌvʌʌli imitudana dʌvʌʌri amacoga. Daidʌ ʌvaarcu dʌvʌʌri amacoga imimi.
41 Dai todian duucai aayi ʌmapʌcʌrʌ siaacoga goocapadʌrʌ imʌi suudagi dai ooratana saí baitʌadʌrʌ dai anaasi vii dai camaitistui isoiñiagi dai gooquiamadʌrʌ cataataquimi guvuacatai ʌsuudagi.
42 Vaidʌ ʌsandaaru cooda agaitadai ʌmaamaisapicʌdʌ sai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna susuligidatai suudarʌ dai noonoigʌna.
43 Dʌmos ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ vuusaida ʌliditadai ʌPaavora cascʌdʌ maidagito mʌscoodagi. Dai tʌjai vʌʌscatai ismaacʌdʌ susuligicui sai ʌʌpʌga suudarʌ suuligʌna dai aʌna dʌvʌʌrai.
44 Sai ʌgaa tavla daama iimʌna siʌpʌ laalachi vaarcu oomiquigadʌ daama. Dai poduucai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ aayi dʌvʌʌrai.

28

———

1 Dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai maí aatʌmʌ isami sicolimadicʌrʌ suudagi Malta tʌʌgidu.
2 Dai ami oidacami cʌʌga tuutuiga. Dai aliʌ ʌʌpidicatadai dai duucui cascʌdʌ gʌʌpi ganai ʌgai dai gʌrmiaadʌgi tʌsai gʌruucadana.
3 Taidʌ ʌPaavora vui chiʌʌqui cuaagi gaquiadʌ dai taiyʌrʌ tuaajaimi tai vuusai ʌmo cooyi cuaagiaiñdʌrʌ toñdacai dai noviana bʌi ʌPaavora.
4 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami isnoviaiñdʌrʌ sagigi ʌcooyi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—Idi cʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.

5 Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui.

6 Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌpʌ todian duucai muquiaagi. Dai catʌvʌpi nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai pocaiti sai Paavora ʌrʌmo diuusi.

7 Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. Ʌgai Puvulio tʌʌgidu. Ʌgai cʌʌga gʌrmiaadʌgi tʌtai siooma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi.

8 Vaidʌ Puvulio oogadʌ coococatadai dai caatʌcatadai oiditai toñdagai dai ʌʌrai bitavigai. Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi.

9 Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa coococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada dai vʌʌsi dudueeyi.

10 Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi caiimia ragaitadai gʌrmaa ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌaagai voiyʌrʌ.

———

11 Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ anaasi daivuñtu toomoco. Ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu.

12 Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai.

13 Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ vustai ʌʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ.

14 Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai gʌrvaí tʌsai ʌʌmadu daraajana ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu.

15 Aidʌsi maí gʌraaduñi Roomʌrʌ tʌsaajimi, vuvaja dai voiyʌrʌ gʌraayi. Dai Apiporʌrʌ tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami gʌraayi ʌʌmoco dai aa gʌraayi siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu. Taidʌ ʌPaavora aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa duutuli Diuusi.

16 Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌgi ʌmaamaisapicʌdʌ ʌmai sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito sai ʌcovai oidacana ʌʌmadu ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

———

17 Dai bo vaica tasaicʌdʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌbaitʌguucacamigadʌ judidíu sai gʌnʌmpaidana. Dai aidʌsi casi gʌnʌmpagi ʌgai taidʌ ʌPaavora ñiooqui dai potʌtʌdai:

—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanʌ ʌjudidíu vui tomali gʌrʌʌqui aaduñicaru viituldaragadʌ vui taidʌ ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ giñtʌʌgi romamano Jerusaleenʌrʌ, dai vaama giñcʌi.

18 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdami maitʌʌ tomali ʌmo soimaascami istuisidʌ giñmuaagi cascʌdʌ giñdagitua ʌliditadai.

19 Dʌmos ʌjudidíu vui baacoi dai viaacatadai aanʌ ispotʌʌdagi sai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ romamano giñtʌcacana, tomasi maiviaa aanʌ istuisidʌ gʌpiʌrʌ vuupadagi giñaaduñi.

20 Cascʌdʌ gʌnvaí aanʌ sivi dai gʌnnʌida iñagai dai gʌnaatagida iñagai. Aanʌ anvaavoitudai gʌnʌpan duucai ʌʌmadu vʌʌsi gʌraaduñi judidíu isʌʌqui abiaadʌrʌ Diuusi pocaiti sai ootosa agai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami dai vaavoitudai aanʌ vʌʌsi isDiuusi duduaacalda agai coidadʌ cascʌdʌ vuli aanʌ idi cadeenacʌdʌ —astʌtʌdai Paavora.

21 Tai ʌgai potʌtʌdai:

—Tami maididivai tomali ʌmo oojai Judeeaiñdʌrʌ isgʌaagadagi aapi, tomali ʌmaadutai gʌraaduñi judidíu ismaacʌdʌ daivʌi mʌʌcadʌrʌ maitʌraagidiña tomali ʌmo istumaasi soimaasi aapi gʌvui.

22 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuduc∧d∧ vaavoidaragai
casc∧d∧ ∧mo imidagai g∧ca∧ca ∧r∧lidi aat∧m∧ p∧si∧∧lidi aapi —ast∧t∧dai ∧judidíu.
23 Dai poduucai tudu bai dui istuigaco g∧n∧mpaidagi. Dai aid∧si aayi istuigaco bai dui
∧gai tai g∧n∧mpagi mui oodami ami siaaco g∧uuliñacatadai ∧Paavora. Tai ∧gai ñiooqui
quiamoco abiaad∧r∧ urunoco uucami. Dai aagidi isducatai Diuusi soic∧i oodami sai
c∧∧gac∧r∧ oidacana Paavora aagidi ismaac∧d∧ ooja Moseesacaru ∧∧madu aa Diuusi
ñiñiooquituldiadamigad∧ dai gomaasic∧d∧ ip∧liditadai isvaavoituldagi isSuusi ∧rc∧∧gac∧r∧
vuviadami.
24 Dai ∧∧moco vaavoitu ismaac∧d∧ aagidi ∧Paavora dai aa gia maivaavoitu.
25 Dai mai∧mo t∧gitoidagai viaacatadai dai iimimi. Taid∧ ∧Paavora pot∧t∧dai:
—Ali∧si ∧rvaavoi ismaac∧d∧ aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ Isaía g∧r∧∧qui
aaduñicaru. ∧gai aagidiña istumaasi Diuusi Ib∧ad∧ aagidiña ismaac∧d∧ pocaiti:
26 Im∧dañi aapi dai pot∧∧da ∧oodami:
Ca∧camu aapim∧ dai maimaat∧ ca∧camu.
N∧ijadamu aapim∧ dai maimaat∧ n∧ijadamu ducami iscuupicagi g∧nvuupuji.
27 Mait∧nt∧gito ca∧ aapim∧.
Main∧ijada ∧lidi aapim∧ tomali maica∧ca ∧lidi,
Tomali mai∧ma duucai g∧nt∧t∧gitua ∧lidi iñsaan∧ c∧∧gac∧r∧ g∧nvuvaidana.
Ascaiti Diuusi Ib∧ad∧ Isaía sai pot∧∧na.
28 Ip∧lidi aan∧ m∧smaat∧cagi —ascaiti Paavora—, sai sivi bait∧qui ismaac∧d∧
mait∧rjudidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi c∧∧gac∧r∧ vuvaida ∧lidi ∧gai ∧∧p∧
dai ∧gai gia c∧∧ga g∧nt∧gito ca∧camu —ascaiti Paavora.
29 Aid∧si pot∧i ∧Paavora taid∧ ∧judidíu iji dai aipaco g∧naatagidimi.
30 Taid∧ ∧Paavora anaasi vii gooca uumigi ∧mo quii rentagidicami∧r∧. Dai ami
miaad∧gidiña v∧∧scatai sioor∧ daividiña.
31 Tomali ∧maadutai maidaidiña isgaaagiada ∧gai isDiuusi soic∧i oodami sai c∧∧gac∧r∧
oidacana dai isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami casc∧d∧ maiduaadicuitai gaaagidiña
∧gai gomaasi.
Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Roomʌrʌʌoidacamiʌ

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo piooñigadʌ. Dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami
Roomʌrʌʌoidacamiʌ. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosicamicana aanʌ dai ʌcovai
giñvusaitu ansaidʌ gaaagidiña aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.
2 Ʌʌquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi aagai sai
poduucai ʌpʌduñia agaitadai.
3 Ʌgai aagai sai divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo Diuusi maradʌ ismacʌdʌ tʌvai
tʌvaagiañdʌrʌ. Ʌgai oodami duucai vuusai daidʌ ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ.
4 Suusi Cristo muu dai ʌpamu duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Gomaasicʌdʌ cʌʌga
gʌmaí issʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌ dai viaa guvucadagai dai tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi idui.
5 Cristo cʌʌgacʌrʌ giññʌidi cascʌdʌ giñaagidi ansaidʌ ʌrootosicamicana aanʌ, Diuusi
ipʌli cascʌdʌ. Dai giñootoi ʌgai ansaidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ sai poduucai vʌʌsi
naana maasi oodami saagida oidacana sioorʌ vaavoitudadagi dai ʌʌgiadagi.
6 Dai aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu mʌsaidʌ
ʌrmamaatʌrdamigadʌcana Suusi Cristo.
7 Diuusi gʌnoigʌdai daidʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana. Aanʌ ipʌlidi
isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai
gʌniibʌstudacan taadacagi.

———

8 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isñioocadagi Diuusi
ʌʌmadu. Dai aagidi aanʌ Diuusi isaliʌ baigiñʌlidi aanʌ vʌʌsi aapimʌcʌdʌ. Tomasiaaco
siaaco aimʌrai aanʌ gʌaagai gʌnvaavoidaraga cascʌdʌ.
9 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ maioojodaitai gaaagidi
aanʌ isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ
aliʌsi gʌntʌtʌgitoi vʌʌscʌrʌ siuu duucu gamamadadagi.
10 Ʌʌqui abiaadʌrʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isʌgai ipʌliadagi sai
aanʌ istuidʌna ismʌʌca gʌndividagi.
11 Gʌnnʌida iñʌlidi aanʌ, dai vaamioma gʌnsoiña iñʌlidi mai vaamioma cʌʌga oidaca
isducatai Diuusi ipʌlidi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.
12 Siʌʌscadʌ nʌida aanʌ mʌsʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ dai aapimʌ nʌida siʌʌ cʌʌga
vaavoitudai aanʌ aipaco baigʌrʌʌliatudamu aatʌmʌ.
13 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ismuiyoco imidagai gʌnnʌidamua
iñʌlidiña aanʌ dʌmos maiquia istui. Aanʌ ipʌlidi ismuidutai aapimʌ Roomʌrʌʌoidacamiʌ
vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌʌgiadagi ʌpan duucai sibʌacoga oidacami siaaco
gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ, cascʌdʌ imia iñʌlidi aanʌ dai gʌnnʌida iñʌlidi.
14 Aanʌ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgiliego dai aa ʌma maasi ñioocadami, dai
sastuduacami dai maisastuduacami.
15 Poduucai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi aapimʌ Roomʌrʌʌoidacamiʌ
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

16 Aanʌ maisiaa ʌrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Siʌʌscadʌ
gaaagiadagi aanʌ gomaasi vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi gu-
vucadadʌcʌdʌ. Ʌpʌga Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu vʌʌtarʌcatadai dʌmos sivi ʌrvʌʌscatai
vʌʌtarʌ.
17 Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi

ivuaadamudai. Λquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti: “Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu”.

———

18 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ soimaa taatamituldi vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Λgai soimaasi ivueeyi dai poduucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi ʌrvaavoi.

19-20 Λsoimaasi ivuaadami cʌʌga maatʌ isoidaga Diuusi. Tomasioorʌ nʌidi vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cʌʌ maatʌ isoidaga Diuusi tomasi mainʌidi oodami Diuusi. Aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi cʌʌga gʌmaatʌ isoidaga Diuusi, dai isʌgai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai ʌʌgi ʌrduñidʌ isDiuusi soimaasi taatatuldagi.

21 Tomasi cʌʌga maatʌ ʌsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vʌʌscʌrʌ maisiaa duutudaiña isducatai gʌaagai, tomali maipocaitiña ʌgai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ. Baiyoma ʌgai tʌtʌgitoi istumaasi maicʌcʌʌgaducami dai vaamioma maimaatʌ caʌcana istumaasi cʌcʌʌgaducami.

22 Tomasi poʌlidi ʌgai isaliʌ sastuduga dʌmos vaamioma vupuiirutu.

23 Dai ʌgai gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai vʌʌscʌrʌ maisiaa duutudai baiyoma idui ʌgai momoono uusicʌdʌ dai ojoodaicʌdʌ ʌʌpa maasi oodami, dai ʌʌpa maasi ujuurugi, dai ʌʌpa maasi cʌcʌisi, dai ʌʌpa maasi coocoyi, dai siaa duutudaiña poʌliditai isʌgai ʌrdidiuusi.

24 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito saidʌ ivuaadana ʌgai istumaasi sigal nanaascami istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli isivuaadagi, dai sai googosi gʌnducamicana.

25 Λgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diuusi tomasi cʌʌ maatʌcatadai isiʌrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitʌrvaavoi. Diuusi idui oodami, dai ujuurugi, dai coocoyi, dʌmos ʌoodami idui moono ismaacʌdʌ ʌʌpa maasi oodami dai ujuurugi dai coocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diuusi sioorʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi vʌʌscʌrʌ.

26 Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌgai dai dagito sai googosi gʌnducamicana. Asta ooqui dagito cʌcʌʌli dai ʌʌgi googosi gʌnducamicana.

27 Dai cʌcʌʌli ʌʌgi poduucai ivueeyi ʌʌpʌ dai Diuusi aliʌ soimaasi taatamituldi cascʌdʌ coocorʌi poduucai ivuaadatai.

28 Aidʌsidʌ ʌsoimaasi ivuaadami camaitipʌli isvaavoitudagi Diuusi tai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa dai dagito sai tʌtʌgitoiña naana maasi maicʌcʌʌgaducami daidʌ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitʌaagai isivuaadagi.

29 Λgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai googosi gʌnducami dai maicʌʌ tuutuiga dai viaaca ʌlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadʌ tuutuiga, daidʌ ʌrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nʌidiña aa

30 dai aagatʌraga istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai cʌʌdai ʌgai Diuusi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gʌndʌʌdʌ,

31 dai maimaatʌ caʌ istumaasi cʌcʌʌgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigʌdai oodami, dai maioigʌldi aa, dai maisoigʌnʌlidi aacʌdʌ.

32 Tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi tʌjai oodami saidʌ ivuaadana dai maatʌ ʌgai sai sioorʌ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu dai vʌʌscʌrʌ apiasoimaasi ivueeyi dai baigʌnʌlidiña ʌgai siʌʌscadʌ aa pomaasi ivuaadagi ʌʌpʌ.

2

———

1 Cascʌdʌ isʌmaadutai pocaitiadagi sai aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami ʌoodami ismaacʌdʌ gʌaagai tami sai gʌaagai issoimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai ʌgai ʌʌpʌ gʌaagai issoimaasi taatagi. Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami ʌʌpʌ ʌpan duucai ʌgai cascʌdʌ.
2 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi siʌʌscadʌ soimaasi taatamituldiadagi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
3 Sioorʌ pocaitiadagi sai aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami aa dai vʌʌscʌrʌ ʌpan duucai ivueeyi maitʌaagai ispoʌliadagi sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai ʌgai ʌpan duucai soimaasi taatatulda agai ʌgaa soimaasi ivuaadami.
4 Oodami maitʌaagai istʌtʌgitodagi ismaicʌʌga ivueeyi Diuusi baiyoma aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatuli dai aliʌ cʌʌ tuiga vui sai ʌma duucai tʌtʌgitona.
5 Dʌmos iscatʌvʌpi daivuñiagi vai ʌgai vʌʌscʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitua Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, siʌʌscadʌ diviagi ʌgai dai nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
6 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi ʌgai baiduñia agai vʌʌscatai ʌʌmadu.
7 Sioorʌ apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ipʌliditai isDiuusi baigʌʌliadagi ʌgai vui dai isvʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu, Diuusi maaquia agai oigaragai sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
8 Dʌmos Diuusi aliʌsi soimaasi taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai.
9 Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi, ʌpʌga ʌjudidíu dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
10 Dʌmos ʌgai ismacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, Diuusi baigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu, ʌpʌga ʌjudidíu dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami.
12-15 Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ʌgai tomasi maimaí ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi. Cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami, vʌʌsi oodami cʌʌga maatʌcana siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ʌgai. Ʌgai maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi cascʌdʌ. Cʌʌga maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai vʌʌscʌrʌ maitivueeyi. Ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ tomasi maatʌ ʌgai gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu Diuusi.
16 Ʌmo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai nʌidana ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai maatʌ asta istumaasi tʌtʌgitoiña oodami. Vʌʌsi gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi aanʌ.

———

17 Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñdʌ gʌsʌʌlicamiga cascʌdʌ ʌjudidíu povʌnʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai cascʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
18 Ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi oodami dai cʌʌ maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
19-20 Ʌgai maatʌ vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ cascʌdʌ poʌlidi ʌgai saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ.

21 Dai ismaacʌdʌ poʌlidi saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldiagi aa ʌgai gʌaagai isivuaadagi
poduucai isducatai gamamaatʌtulda ʌliadagi. Ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai
maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌgai maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌʌpʌ.
22 Dai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌgai
maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ cʌʌdai momoono ismaacʌdʌ
siaa duutuadagi oodami maitʌaagai isgaʌʌsiadagi istumaasi oidaga quiquiuupiʌrʌ
siaaco oidaga ʌmomoono.
23 Dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai sai Diuusi aagidi aduñdʌ
Moseesacaru istumaasi ooja ʌgai dai cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ dai
vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi poduucai aliʌ soiduucai nʌidi Diuusi.
24 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu soimaasi ivueeyi cascʌdʌ
ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vui ñioocai Diuusi”.
25 Vaavoava saidʌ ʌrcʌʌgai isiʌrjudidíucagi isʌʌgiadagi ʌgai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ dʌmos ismaiʌʌgiada ʌgai aidʌ gia ducami ismaitʌrjudidíucagi ʌgai.
26 Dʌmos isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami isiʌrjudidíucagi.
27 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu maiʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ tomasi caoojisicami
viaa ʌgai dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poduucai
gʌmaatʌ isʌjudidíu maicʌʌga ivueeyi.
28 Maisiu vʌʌsi ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ tomasi iquitʌqui ʌgai tuutucugadʌ
poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
29 Baiyoma Diuusi maamaradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi maacai ibʌdagai utudui dai
poduucai ʌgai camaitivuaada ʌlidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja
ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai
tomasi oodami maicʌʌgacʌrʌ nʌidi.

3

1 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi isʌrjudidíucagi oodami daidʌ ʌrsoiñi isʌjudidíu iquitʌquicagi
tuutucugadʌ.
2 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai oojana ñiooquidʌ dai nuucadacana ʌoojai.
3 Vaavoava sai ʌʌmadutai ʌjudidíu maivaavoitu Diuusi, dʌmos Diuusi gia vʌʌscʌrʌ
iduuñimu istumaasi aagai.
4 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai, tomasi vʌʌsi oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ:
Tomasi oodami poʌlidi ismaitʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi,
Vʌʌscʌrʌ nʌidamu ʌgai isiʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
5-6 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi oodami sai podu-
ucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi gʌrtaatamituldiada
ʌgai, tomasi pocaiti ʌʌmoco vʌʌscʌrʌ maitʌrvaavoi. Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi
siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldi oodami.
7-8 Ʌʌmo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai gamamaatʌtuldi aanʌ sai gʌaagai is-
soimaasi ivuaada oodami sai poduucai siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maitʌrsoimaasi
ivuaadami. Ʌgai pocaiti ansai gamamaatʌtuldi aanʌ sai isyaatagʌda ʌmoco poduucai
siooma cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maitʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagʌi cascʌdʌ.
Sai cascʌdʌ Diuusi maitʌaagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
Dʌmos Diuusi cʌʌga iduuñimu siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti-
adagi.

———

9 Aat∧m∧ judidíu maivaamioma c∧∧ga tuutuiga siaa oodami. Camaat∧ aat∧m∧ isv∧∧si
oodami oidigi daama oidacami ∧rsoimaasi ivuaadami.
10 Pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧:
Tiipu tomali ∧maadutai maisoimaasi ivuaadami.
11 Tiipu tomali ∧maadutai ismaac∧d∧ maat∧ ca∧cagi Diuusi ñiooquid∧.
Dai tomali ∧maadutai maimaat∧ca ∧lidi iscaiti Diuusi ñiooquid∧r∧.
12 V∧∧scatai gajiaad∧r∧ vipieeyi Diuusi,
Dai v∧∧scatai ∧rsoimaasi ivuaadami.
Tomali ∧maadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ip∧lidi.
13-14 V∧∧scatai ∧ryaatavogami daid∧ ∧roomaligami.
Dai mos∧∧gi soimaasi ñiooqui aagaiña ∧gai.
15 Tomastuc∧d∧ g∧ncoodaiña oodami.
16 Gomaasic∧d∧ soiduucai g∧nn∧idiña oodami aipacoga.
17 Dai mosg∧ncocoda ∧lidiña ∧gai.
18 Mai∧∧b∧idi ∧gai Diuusi.
Ascati Diuusi ñiooquid∧r∧.
19 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ isDiuusi maa Moseesacaru ∧s∧∧licami sai oodami ∧∧giditai
ca∧cana. Diuusi s∧∧lic∧d∧ soimaasi taatulda agai sioor∧ mai∧∧giadagi dai ∧gai maivi-
aacamu isducatai g∧nsoiñagi. Dai poduucai ∧∧p∧ v∧∧si oodami oidigi daama oidacami
∧rsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi.
20 Moseesacaru s∧∧licamigad∧c∧d∧ maat∧ aat∧m∧ isi∧rsoimaasi ivuaadami. Diuusi
c∧∧gac∧r∧ n∧idi oodami ducami istomali ∧mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai
vaavoitudaitai ∧gai Suusi Cristo maisiu ∧∧giditai ca∧catai Moseesacaru s∧∧licamigad∧.

———

21 Aid∧si maiquiaa divia ∧Cristo tami oidigi daama ∧judidíu g∧naajag∧iña isc∧∧gac∧r∧
oidacagi dai ∧∧giadagi v∧∧si Moseesacaru s∧∧licamigad∧, ∧gai po∧lidiña sai podu-
ucai istutuidi isiimiagi Diuusi ∧∧madu. Dai gooqui∧r∧ Diuusi ootoi ∧Cristo tami
oidigi daama sai ∧gai maat∧tuldana ∧oodami isducatai istutuidi Diuusi isc∧∧gac∧r∧
n∧ijadagi oodami ducami istomali ∧mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi
ñiñiooquituldiadamigad∧ casi gaaagiditadai isDiuusi poduucai iduñia agaitadai.
22 Tomasioor∧ ismaac∧d∧ vaavoitudai isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami. Diuusi
c∧∧gac∧r∧ n∧ijadamu ∧gai ducami istomali ∧mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
23 Tomali ∧mo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ip∧lidi v∧∧scatai soimaasi ivueeyi
casc∧d∧.
24 Diuusi oig∧ldi ∧gai ismaac∧d∧ vaavoitudai isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami
dai c∧∧gac∧r∧ n∧idi ducami istomali ∧mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi
poduucai ivueeyi oig∧daitai ∧gai. Diuusi maitataan∧i nam∧gad∧ c∧∧gac∧r∧ vuvaidara-
gai.
25 V∧∧si oodami ali∧si soimaasi ivueeyi casc∧d∧ g∧aagaitadai isDiuusi soimaasi taatat-
uldagi d∧mos Diuusi ootoi ∧Suusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba
dai soimaasi taatatuli dai poduucai ∧oodami camait∧aagai issoimaasi taatagi soimaasi
ivuaadatai. Diuusi c∧∧gac∧r∧ vuvaidi ∧gai ismaac∧d∧ vaavoitudai gomaasi. V∧∧si
gomaasi idui Diuusi sai poduucai maat∧na ∧oodami isDiuusi c∧∧ga idui oig∧ldacai
∧∧quid∧ soimaasi ivuaadami.
26-28 Dai isDiuusi apiac∧∧ga ivueeyi sivi oig∧lditai dai c∧∧gac∧r∧ n∧iditai v∧∧scatai
ismaac∧d∧ vaavoitudai isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami maisiu ∧gai ismaac∧d∧
pocaiti sai c∧∧ga ∧∧gidi Moseesacaru s∧∧licamigad∧ casc∧d∧ maitiipu istuisid∧
g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liadagi tomali ∧maadutai.
29 Diuusi ∧rDiuusigad∧ ∧judidíu dai ∧gai ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu ∧∧p∧.

30 Mosali ʌmo Diuusi oidaga dai ʌgai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ iquitʌa
gʌtuucuga ischo ʌʌpʌ.
31 Tomasi ʌrvaavoi iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami vaavoitudaitai isʌSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

4

———

1 Avraañicaru ʌrgʌrʌʌqui aduñicaru. Sivi nʌidamu aatʌmʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
2-3 IsAvraañi iduuñimudai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami sicascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
nʌijadamudai Diuusi aidʌ gia viaacamudai Avraañi istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi ʌgai”. Cascʌdʌ Avraañi maiviaa istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
4 Isʌmoco iduuñiagi ʌmo aa duiñdagai aamudʌ gʌaagai isaa namʌquidagi, mʌstumaasi
aa namʌquidagi maitʌroidicami.
5 Diuusi ipʌlidi isʌoodami cʌʌgacʌrʌ oidacagi dʌmos maisiu poduucai oigʌldi dai
cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌoodami baiyoma Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌmo
soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Diuusi.
6 Davicaru aagai sai aliʌ baigʌʌlidiña ʌmo oodami siʌʌscadʌ Diuusi oigʌldagi dai
cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:
7 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ.
8 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.
Ascaiti Davicaru.
9-10 Avraañi sʌʌlicʌdʌ baigʌʌli aidʌsi Diuusi oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Diuusi maiquiaa
iquitʌcai ʌgai gʌtuucuga. Pouduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌtuucuga siʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ maiiquitʌcʌi gʌntuucuga.
11 Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquiʌrʌ iquitʌ gʌtuucuga sai poduucai
nʌidiña aa isDiuusi cacʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai, vaavoitu ʌgai Diuusi cascʌdʌ. Dai po-
duucai Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maiiquitʌcai
gʌtuucuga dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
12 Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga vaavoitudacai
Diuusi ʌpan duucai Avraañicaru vaavoitudaitadai.

———

13 Diuusi aagidi ʌAvraañicaru sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agaitadai, ʌgai ʌʌmadu
cajiudadʌ, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai dai maisiu ʌʌgidacai
Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
14 Ʌʌmoco pocaiti sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diu-
usi sʌʌlicamigadʌ dai maisiu ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi dʌmos gomaasi
maitʌrvaavoi. Isiʌrpoduucaicamudai aidʌ gia maitʌrsoiñicamudai vaavoidaragai,
tomali maitʌrsoiñicamudai ismaacʌdʌ aagai Diuusi.
15 Siʌʌscadʌ aatʌmʌ gʌraajagʌdagi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidiña dai sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana ʌgai viaa issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi
maicʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ. Ismaitiipucamudai sʌʌlicami aidʌ gia maitiipucamudai
oodami maiʌʌgidaracami.
16 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami vaavoitudacai ʌgai daidʌ ʌoodami maigamaitʌcʌi
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomasi ivueeyi
aatʌmʌ judidíu viituldaragadʌ ischo ʌʌpʌ, isvaavoitudada aatʌmʌ Diuusi ʌpan duucai
Avraañicaru. Poduucai ʌgai ʌrgʌraduñicaru,

17 cascʌdʌ pocaiti Diuusi sai Avraañicaru ʌroogadʌ ducami mui oodami naana maasi
ñioocadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi ʌpan
duucai Avraañicaru. Diuusi aliʌ viaa guvucadagai dai ʌgai duduaacaldi coidadʌ dai
siʌʌscadʌ Diuusi aagadagi saidʌ ʌpʌdunia agai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maiquiaa
ʌpʌdui ducami iscaasi ʌʌpʌ duuñimudai.
18 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai ooñigadʌ marata agaitadai saidʌ
ʌmaradʌ cajiudadʌ sʌʌlicʌdʌ muiduca agaitadai taidʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitu tomasi
maibaigaca maascatadai gomaasi.
19 Tomasi Avraañicaru viaacatadai ʌmo siento uumigi daidʌ Saara ʌrooñigadʌ dai
viaacatadai maaco coobai dan baivustaama uumigi aliʌsi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌcatadai ʌgai
dai camaibaigaca maascatadai ismaamaracagi.
20 Dʌmos Avraañicaru apiacʌʌga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta vaamioma vaavoitu.
Dai tomasi maiquiaa viaacatadai ʌgai istumaasi aagidi Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai
Diuusi vʌʌtarʌ.
21 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isiduñiagi istumaasi aagai.
22 Cascʌdʌ Diuusi oigʌldi Avraañicaru soimaascamigadʌ dai Diuusi pocaiti sai ca-
maitʌrsoimaasi iducami Avraañicaru.
23 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami is-
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai mosvaavoitudacai ʌgai Diuusi, maisiu
mosʌcaasi Avraañicaru aagidi ʌgai gomaasi.
24 Diuusi gʌraagidi aatʌmʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌroigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ
ʌʌpʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
25 Ʌgai muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai duaaca dai poduucai
Diuusi pocaiti sai camaitʌrsoimaasi iducami aatʌmʌ.

5

———

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai vaavoitudacai aatʌmʌ dai poduucai gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga.
Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ.
2 Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ ismamadadagi dai poduucai apiacʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi
Diuusi. Dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌnʌracatai siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi
tʌvaagiamu tʌsai ʌʌmadu daraajana.
3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi, gomaasi
gʌrsoicʌi aatʌmʌ issoimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi dai tʌsai vaamioma
ivuaada ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi poduucai baigʌʌlidi Diuusi
aatʌmʌcʌdʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi baigʌliadagi aatʌmʌcʌdʌ gomaasi gʌrsoicʌi tʌsai
nʌnʌracana aatʌmʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu dai sʌʌlicʌdʌ vaavoi-
tudai aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagai ñiooquidʌrʌ.
5 Dai siʌʌscadʌ vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi tomali ʌmo imidagai maisiaa
gʌrʌʌratudadamu ʌgai, ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ. Diuusi ootoi
gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi sai Diuusi aliʌsi
gʌroigʌdai.
6 Aatʌmʌ maitistutuiditadai isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia
aidʌsi Diuusi ipʌli dai muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna soimaasi ivuaadami.
7 Baitoma maitiipu tomali ʌmaadutai oidigi daama sioorʌ muquia ʌliadagi sai
cʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌmai tomasi cʌʌ tuiga ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi. Dʌmos

isaliʌ cʌʌ tuigacagi ʌmo oodami ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi aidʌ gia oidacan tada ʌmaadutai sioorʌ muquia ʌliadagi ʌgai vʌʌtarʌ.
8 DʌmosCristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai aatʌmʌ
9 dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isaliʌsi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora ʌʌmadu.
10 Aidʌsi maiquiaa vaavoitu aatʌmʌ Diuusi, ʌgai gʌrvuidʌrʌ caatʌcatadai soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ dʌmos Suusi Cristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai Diuusi camaitʌrvuidʌrʌ caatʌ. Sivi siooma cʌʌga istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌ aatʌmʌ Diuusi.
11 Cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi vui.

———

12 Adánacaru ʌrʌpʌgadadʌ oodami ismaacʌdʌ oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui ʌgai dai cascʌdʌ muu cascʌdʌ vʌʌsi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.
13 Ismaitiipucamudai sʌʌlicami tomali ʌmaadutai maitistutiadamudai ispocaitiadagi ismaiʌʌgidi sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ aidʌsi maiquiaa maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru ʌoodami casoimaasi ivuaadatadai.
14 Dʌmosʌoodamivʌʌscʌrʌ coodana ʌʌpʌ aidʌsi abiaadʌrʌ oidacatadai Adánacaru asta aidʌ uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaadʌrʌ dai sivi quiaa cooyi cascʌdʌ gʌmaatʌ issoimaasi ivuaadana ʌgai tomasi maiʌpan duucai soimaasi ivuaadana ʌgai Adánacaru. MaiʌʌpanTuutuiga Adánacaru ʌʌmadu Cristo ismaacʌdʌ divia agaitadai.
15 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ muu ʌgai dai vʌʌsi cajiudadʌ coi ʌʌpʌ dʌmos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi muidutai. Poduucai maiʌpan dui Suusi Adán.
16 ʌsoimaascami ismaacʌdʌ idui Adán maiʌpa maasi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ gʌrmaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌsi oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi dʌmos Cristo muu vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasi ʌoodami aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami.
17 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai oidacamu Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.
18 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌscatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. DʌmosSuusi Cristo idui ʌmo istumaasi cʌʌgaducami vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
19 Adánacaru maiʌʌgi Diuusi vai cascʌdʌ vʌʌscatai soimaasi ivueeyi dʌmos Suusi Cristo ʌʌgi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
20 Diuusi maa oodami gʌsʌʌlicamiga sai poduucai maatʌna oodami isaliʌ maiʌʌgidi Diuusi. Dʌmosaidʌsiʌoodamivaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigʌldi Diuusi ʌgai dai oigʌdai.
21 ʌoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascʌdʌ viaacatadai iscoiyagi. DʌmosSuusi Cristo muu sai poduucai ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu dai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tʌʌgi ʌgai oodami isaliʌ oigʌdai.

6

———

1-3 Dʌmos maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigʌldiadagi dai poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai oodami. Gʌntʌgitovurai isvʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ casi gʌrvapacoi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ poduucai ʌrʌpan ducami iscoimudai aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu dai viaa aatʌmʌ guvucadadʌ ʌgai dai istutuidi aatʌmʌ iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora, cascʌdʌ maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi.

4-5 Aatʌmʌ quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidʌsi gʌrvapacoi aatʌmʌ ducami isyaasapicamudai ʌʌmadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa aatʌmʌ ibʌdagai utudui.

6 Dai ducami iscoi aatʌmʌ curusiaba Suusi Cristo ʌʌmadu dai poduucai camaitivueeyi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ poduucai isduucai ivuaadana ʌʌquioma,

7 ʌmo muuquiadʌ camaisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.

8 Ducami iscacoi aatʌmʌ Cristo ʌʌmadu sʌʌlicʌdʌ ducami iscaduduaaca Cristo ʌʌmadu dai caviaa ibʌdagai utudui.

9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai camaimuquia agai tomali ʌmo imidagai cascʌdʌ.

10 Oodami soimaasi ivueeyi cascʌdʌ Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatuli Suusi Cristo dai camaiviaa isʌpamu muquiagi. Dʌmos sivi Suusi Cristo tomastuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.

11 Siʌʌscadʌ soimaasi iduñia ʌliada aapimʌ gʌaagai mʌspoʌliada aapimʌ mʌsaidʌ ʌrcoidadʌ ducami dʌmos isiduñia ʌliada aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ Suusi Cristo ʌʌmadu gʌaagai mʌspoʌliadagi mʌsai maitʌrcoidadʌ.

12 Casiavʌr maitʌndadagitoda isʌDiaavora soimaasi gʌnduiñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.

13 Maitavʌr ivuaada istumaasi ʌDiaavora ipʌliadagi baiyomavʌr ivuaada istumaasi Diuusi ipʌliadagi ducami iscacoimudai aapimʌ dai ʌpamu duduaaca.

14 ΛDiaavora camaitʌntʌaanʌdamu. Aapimʌ camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, mosgʌaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌnoigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.

———

15 Vʌʌscʌrʌ maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.

16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai isʌmaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi ʌmo pioooñi duucai ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi gʌaamu. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ ʌʌgiadagi ʌDiaavora gʌaamu duucai tomali ʌmo imidagai maiimia agai Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacamu dai imi agai Diuusi ʌʌmadu.

17 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isaapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma ʌʌgidiña ʌDiaavora gooquiʌrʌ cavaavoitu Diuusi dai sivi ʌʌgiditai caʌ Diuusi ñiooquidʌ.

18 Dai sivi camaitʌrpipioooñigadʌ aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌrpipioooñigadʌ aapimʌ Diuusi dai cʌʌgacʌrʌ oidaga.

19 Aagai aanʌ gapipioooñiga dai gaaamu mai poduucai siooma cʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ. ΛʌquiomaΛ ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami dʌmos sivi gʌaagai isʌʌgiada aapimʌ Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.

20 Aidʌsi quiaa ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora maiviaacana aapimʌ isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.

21 Istumaasi ivuaadana aapimʌ maitʌrsoiñi poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapimʌ isiimiagi Diuusi ʌʌmadu mossiaa ʌʌrai aapimʌ sivi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana.

22 Dʌmos sivi camaiʌʌgidi aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aapimʌ Diuusi gomaasi
gia ʌrsoiñi dai poduucai aapimʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi dai tomastuigaco oidacamu
aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
23 Ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌDiaavora maiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos ʌgai is-
maacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi, Diuusi maaquimu ʌgai oigaragai istomastuigaco oidacamu
Diuusi ʌʌmadu vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.

7

———

1 Giñaaduñi aapimʌ cʌʌga maatʌ isʌmo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai
sʌʌlicamiʌrʌ siʌʌsi uucami oidacagi siʌʌscadʌ coiyagi amaasi gia cho.
2 Ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna siʌʌsi uucami oidacagi cunadʌ,
poduucai aagai sʌʌlicamiʌrʌ cascʌdʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ muquiagi cunadʌ ʌooqui ca-
maiviaa isʌʌgiadagi gosʌʌlicami ismaacʌdʌ poduucai aagai sai ʌmo ooqui cunacami
viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna.
3 Dʌmos isʌooqui vʌʌnagi ʌmai cʌʌli quiaa oidacatai cunadʌ ʌgai soimaasi ivueeyi. Dai
ismuquiagi cunadʌ ʌgai istutuidi isvʌʌnagi ʌmai cʌʌli dai maisoimaasi ivueeyi.
4 Giñaaduñi poduucai ʌʌpʌ aidʌsi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istu-
maasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai aidʌsi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai
ʌrducami iscoimudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu curusiaba dai cascʌdʌ maiviaa
isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, dai
ducami isduduaacamudai aapimʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa ibʌdagai utudui dai Cristo ʌʌmadu oidaga daidʌ ivueeyi
Diuusi aa duiñdadʌ.
5 Aidʌsi quiaa ivuaadatadai aapimʌ istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aidʌsi maí aapimʌ
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vaamioma soimaasi ivuaada ʌliditadai dai poduucai ca-
maiiimia agaitadai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
6 Dʌmos sivi ducami iscacoimudai Cristo ʌʌmadu cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istu-
maasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌʌquioma ivuaadatadai aapimʌ Diuusi aa
duiñdadʌ ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrcʌʌlimudadʌ sʌʌlicami. Dʌmos
sivi ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ viaacatai ibʌdagai utudui Diuusi Ibʌadʌ guvu-
cadadʌcʌdʌ.

———

7 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ maitʌrsoimaascami. Vʌʌscʌrʌ
ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌrsoimaascami.
Issʌʌlicamiʌrʌ maiaagadamudai sai maitʌaagai isviaaca ʌliadagi gavustuidaga aidʌ
gia maimaatʌcamudai aanʌ gomaasi.
8 Aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicami maimaatʌcatadai aanʌ istumaasi
ʌrsoimaascami dʌmos aidʌsi maí aanʌ ʌsʌʌlicami aidʌ gia aanʌ viaaca iñʌliditadai
gavustuidaga aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai cascʌdʌ. Ismaioidacamudai sʌʌlicami
maimaatʌcamudai oodami istumaasi ʌrsoimaascami.
9 Aidʌsi maiquiaa maatʌ caʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicamigadʌ Moseesacaru aanʌ aliʌ
baigiñʌlidiña dʌmos aidʌsi camaí aanʌ istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
aidʌ gia maí aanʌ ismaiʌʌgiditadai ʌsʌʌlicami daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai, dai
poduucai maiimia iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu.
10 Dai poduucai ʌsʌʌlicamiʌrʌ gʌaagaitadai ismaatʌmudai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ
oidacagi baiyoma maí aanʌ ismaiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.
11 Poduucai ʌDiaavora giñyaatagi giñtʌgitoli ansaidʌ istutuidi aanʌ isʌʌgiadagi vʌʌsi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi dʌmos maitistui aanʌ isʌʌgidagi
vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cascʌdʌ maiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.

12 Sʌʌlicamiʌrʌ maiaagai tomali ʌmo istumaasi soimaascami vʌʌsi istumaasi gʌaagai ami ʌrcʌʌgaducami.
13 Ʌsʌʌlicami maitʌrduñidʌ ismaiimi iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu, ʌDiaavora ʌrduñidʌ, ʌgai soimaasi iduiñtuldi oodami cascʌdʌ. Ʌoodami maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dai poduucai gʌmaatʌ ismaicʌʌgadu issoimaasi ivuaadagi.
14 Diuusi maa ʌsʌʌlicami Moseesacaru dai ʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu. Dʌmos aanʌ piooñigadʌ giñducami ʌDiaavora dai cascʌdʌ soimaasi ivuaada iñʌlidi aanʌ.
15 Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ivuaada iñʌlidi istumaasi cʌʌgaducami, dʌmos maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi maioojoidi.
16 Cʌʌ maatʌ aanʌ ismaicʌʌga ivueeyi dai maatʌ aanʌ isʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu tomasi maiʌʌgidi aanʌ.
17 Poduucai aanʌ maisoimaasi ivuaada iñʌlidi dʌmos ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascʌdʌ maitʌrgiñduñi aanʌ.
18 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maitiñʌʌmadu daacatai Diuusi. Aanʌ cʌʌga ivuaada iñʌlidi dʌmos maitistutuidi.
19 Aanʌ maitivueeyi istumaasi cʌʌgaducami tomasi cʌʌga ivuaada iñʌlidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aanʌ tomasi maisoimaasi ivuaada iñʌlidi.
20 Poduucai isivuaada aanʌ istumaasi maitipʌlidi, ʌDiaavora ʌgai dai soimaasi giñduiñtuldi.
21 Gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ivuaada iñʌliada aanʌ baiyoma soimaasi ivueeyi.
22 Aanʌ oojoidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ
23 dʌmos oidaga ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ giñsobicʌi isʌʌgiada aanʌ Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrʌDiaavora ismaacʌdʌ soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.
24 Sʌʌlicʌdʌ soigiñʌlidi aanʌ. Sioorʌ ʌrpipiooñigadʌ Diaavora maiajioopai Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ aliʌsi tʌgito aanʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaidagi vai giñdagituagi ʌDiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aanʌ.
25 Baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ giñvuusaidagi. Aanʌ ʌʌgiada iñʌlidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dʌmos ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8

———

1 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi, ʌgai gia Diuusi caoigʌli dai maisoimaasi taatatuldamu.
2 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai viaa guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui. Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu taidʌ ʌDiaavora giñdagito nai imia iñagai aanʌ Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ camaitʌaagai issoimaasi ivuaada aanʌ.
3 Ʌoodami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, maiʌʌgidi ʌgai sʌʌlicami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana ʌoodami. Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ dai oodami duucai vuusai dʌmos tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ Suusi Cristo curusiaba gʌmuaatu ducami isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii.
4 Diuusi idui gomaasi tʌsai poduucai istutuidiña aatʌmʌ isʌʌgiadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ camaitivueeyi aatʌmʌ istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.

5-6 Sioor^ ivueeyi istumaasi ^^gi ^gai ip^lidi ^gai most^t^gitoiña istumaasi iduñia ^lidi. ^gai maiviaa ib^dagai utudui. D^mos sioor^ ivueeyi istumaasi ip^lidi Diuusi Ib^ad^ ^gai most^t^gitoiña istumaasi Diuusi Ib^ad^ ip^lidi isivuaada ^gai. Dai ^gai gia viaa ib^dagai utudui dai g^niib^stacan taadacana.

7-8 Sioor^ ivueeyi istumaasi ^^gi ^gai ip^lidi vui v^^t^ Diuusi. ^gai maitip^lidi tomali maitistutuidi is^^giadagi Diuusi s^^licamigad^ casc^d^ Diuusi maitistutuidi isbaig^liadagi ^gaic^d^.

9 D^mos Diuusi Ib^ad^ aapim^ g^n^^madu daja casc^d^ maitivueeyi aapim^ istumaasi ^^gi ip^lidi baiyoma ivueeyi aapim^ istumaasi ip^lidi Diuusi Ib^ad^. IsDiuusi Ib^ad^ mai^^madu daacagi oodami ^gai maivaavoitudai Suusi Cristo.

10 D^mos is^Cristo ^^madu daacagi oodami Diuusi c^^gac^r^ n^ijadamu ^gai ducami istomali ^mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai casc^d^ tomastuigaco oidacamu ib^ad^.

11 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidad^ saagidaiñd^r^ daid^ isDiuusi Ib^ad^ g^n^^madu daacagi aid^ gia si^^scad^ coiya aapim^ Diuusi g^nduduaacaldamu. Diuusi Ib^ad^ g^n^^madu daja casc^d^.

12 Giñaaduñi aat^m^ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi Ib^ad^ ip^lidi dai maisiu istumaasi aat^m^ ^^gi ip^liadagi.

13 D^mos isaapim^ ivuaadagi istumaasi aapim^ ^^gi ip^liadagi aid^ gia maiiimimu aapim^ Diuusi ^^madu. Baiyoma isDiuusi Ib^ad^ guvucadad^c^d^ ivuaada aapim^ istumaasi Diuusi Ib^ad^ ip^lidi aid^ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapim^.

14 Sioor^ vaavoitudadagi isDiuusi Ib^ad^ soic^i sai c^^ga t^t^gitoiña, ^gai ^rDiuusi maamarad^.

15 Diuusi Ib^ad^ divia dai g^n^^madu daaca agai casc^d^ mait^aagai is^^biada aapim^ Diuusi ^pan duucai ^mo piooñi ^^b^idiña g^aamu. Aapim^ ^rmaamarad^ Diuusi, Diuusi Ib^ad^ ip^lidi casc^d^. Casc^d^ g^aagai isg^rooga aagada aat^m^ Diuusi.

16 Dai Diuusi Ib^ad^ g^rmaat^tuli sai aat^m^ s^^lic^d^ ^rDiuusi maamarad^.

17 Aat^m^ ^rDiuusi maamarad^ casc^d^ g^rmaaquimu ^gai istumaasi viaa poduucai isduucai maacai ^gai Suusi Cristo. Aat^m^ v^^sc^r^ oidaca ragai Suusi Cristo ^^madu t^vaagi^r^ casc^d^ viaa aat^m^ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taata ^gai.

18 V^^sc^r^ si^^scad^ t^t^gitoda aat^m^ isDiuusi g^rmaquia agai mui naana maasi c^c^^gaducami dai istumaasi soimaa taatamai aat^m^ sivi mait^ristumaasi.

19-21 Aid^si Adánacaru soimaasi idui Edeen^r^ aid^ abiaad^r^ divia ^Diaavora oidig^r^ dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi oidig^r^ muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maic^c^^gaducami. Si^^scad^ Suusi Cristo diviagi ^pamu tami oidigi daama dai v^^si vaavoitudadami ^^madu daraajamu poduucai g^maat^mu is^vaavoitudadami s^^lic^d^ ^rDiuusi maamarad^ amaasi ugitimu uuparai, dai v^^si soimaascami, dai muuquigami dai v^^si istumaasi maic^^gadu oidigi daama, ^Diaavora camait^aan^da agai casc^d^. Daid^ ^vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ^mo imidagai.

22 C^^ maat^ aat^m^ iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai v^^si istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama.

23 Dai aat^m^ ismaac^d^ vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ^^p^ tomasi Diuusi Ib^ad^ g^r^^madu daja dai apiasoimaasi taatamai dai n^n^ra si^^scad^ g^maat^mu isv^^si vaavoitudadami s^^lic^d^ ^rmaamarad^ t^vaagi^r^ dai aat^m^ casi ip^lidi isajiagi si^^scad^ Diuusi g^rmaaquiagi ib^dagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aat^m^.

24 Sioor^ c^^gac^r^ vuvaquia ^liadagi g^aagai isvaavoitudadagi dai n^n^racagi si^^scad^ Diuusi c^^gac^r^ vuvaidagi soimaasi ivuaadami saagidaiñd^r^ d^mos istumaasi can^ijada oodami mait^aagai isapian^n^racagi.

25 Baiyoma istumaasi mainʌijada ʌgai gia gʌaagai isnʌnʌracagi dai isnʌnʌracagi vaavoitudaitai ʌmo istumaasi gomaasi gʌrsoicʌi isnʌnʌracagi maivui ñioocaitai Diuusi.
26 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ ismamadadagi aatʌmʌ maimaatʌ isducatai dai maimaatʌ istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maiñiooquicʌdʌ mosaijigʌi ʌgai.
27 Diuusi cʌʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai cʌʌ maatʌ istʌiya ʌlidi Diuusi Ibʌadʌ siuu duucu ʌgai daanʌi Diuusi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

28 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai isoigʌada aatʌmʌ Diuusi dai isivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuaadagi aatʌmʌcʌdʌ ʌrsoiñi aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvʌʌtarʌ. Diuusi poduucai ipʌlidi saidʌ ʌrsoiñicana aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ.
29 Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ Diuusi maatʌ sioorʌ ʌcovai vuvaituda agai saidʌ ʌrʌmaamaradʌcana. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi ʌpan tuutiaca agai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai poduucai Diuusi maradʌ ʌrsiʌʌgidʌ ducamica agai.
30 Dai ʌcovai vuvaidacai aagidi sai ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌca istumaasi aagai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi aagai sai ʌmo imidagai oidacamu ʌgai ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.
31 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrsoicʌi dai tomali ʌmaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi.
32 Diuusi ootoi gʌmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucai curusiaba tʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ poduucai isduucai ootoi ʌgai gʌmara sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.
33 Diuusi casi ʌcovai gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutiadagi isgʌpiʌrʌ gʌrvuupiadagi Diuusi vuitapi tʌssoimaasi ivueeyi.
34 Cascʌdʌ maitiipu sioorʌ gatʌaañiagi mʌsai soimaasi gʌrtaatatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquiʌrʌ ʌpamu duaaca dai sivi sʌʌlisa padʌrʌ daja Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.
35 Aliʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo dai tomastuigaco gʌroigʌada agai, tomasi soigʌrʌlidi aatʌmʌ, siʌpʌ coococoñicagi, siʌpʌ soimaa taatamadagi, siʌpʌ ʌrsoituutuigamicagi siʌpʌ gʌrgʌgʌvia agadagi aa, siʌpʌ gʌrcooda agadagi aa,
36 poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi aa ʌoodami cooda agaiña.
Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai iscoodadagi ʌpan duucai vustaqui.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
37 Dʌmos vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasi maitʌrsobicʌi isvaavoitudadagi aatʌmʌ baiyoma gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga vaavoituda aatʌmʌ dai Suusi Cristo gʌroigʌdai daidʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ.
38 Tomali ʌmo istumaasi maisobicʌi Diuusi isgʌroigʌadagi tomali Diuusi tʌtʌaañicarudʌ, tomali ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ, tomali istumaasi ʌpʌvueeyi sivi tomali istumaasi ʌpʌduñia agai gooquiʌrʌ, tomali ʌDiaavora
39 tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama, tomasi coi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai cascʌdʌ ootoi gʌmara Suusi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.

9

———

1-3 Giñaaduñi judidíu aliʌsi ipʌlidi aanʌ isvaavoitudagi aapimʌ Suusi Cristo. Tucarʌ dai tasʌrʌ aliʌ soigiñʌlidiña aanʌ aapimʌcʌdʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ansai aanʌ ipʌlidi isDiuusi gajiaadʌrʌ giñviaagi isgomaasi ʌrsoiñicagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aapimʌ.

4 Aapimʌ ʌrjudidíu dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi dai gʌnaaduñicaru nʌidiña isducatai Diuusi dadadacʌi gʌnsaagida. Diuusi aagidi gʌnaduñi Avraañicaru dai Davicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami cajiudadʌ vʌʌtarʌ, dai Diuusi maa sʌʌlicami Moseesacaru, dai Diuusi aagidi isducatai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi aagidi isʌmo imidagai ootosa agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami.

5 Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru ʌrgʌnaaduñicaru. Ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana ʌgai ʌrjudíu ʌʌpʌ daidʌ ʌrDiuusi dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco.

6 Tomasi maivaavoitudai muidutai judidíu dai maitʌrDiuusi maamaradʌ, vʌʌscʌrʌ vʌʌsi istumaasi aagadagi Diuusi vʌʌsi ʌpʌvueeyi.

7 Maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌgai dai maisiu vʌʌscatai viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru sai maquia agai, mosʌca Avraañicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaja Isaaiñdʌrʌ.

8 Poduucai gʌmaatʌ sai maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ ʌrDiuusi maamaradʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai ismaacʌdʌ Diuusi aagidi Avraañicaru, ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ.

9 Diuusi aagidi Avraañicaru sai ʌmo uumigicʌdʌ divia agaitadai ʌpamu sai amaasi Saara marata agaitadai.

10-13 Aidʌsi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca agai sai ʌmoco Esaú tʌʌgiduca agai dai ʌgʌmai Jaco daidʌ ʌgʌducʌdioma ʌrpiooñigadʌca agaitadai aliducʌdʌ tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tomali soimaascami. Daidʌ Isaa ʌroogadʌ ʌaali. Dai Diuusi aagidi sai oigʌdai Jaco dai cʌʌdai Esaú. Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi istutuidi isʌcovai vuvaidagi sioorʌ ipʌliadagi.

14 Vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitʌaagai isaatʌmʌ pocaitiadagi sai Diuusi maicʌʌga ivueeyi.

15 Diuusi potʌtʌdai Moseesacaru: “Aanʌ soigiñʌliadamu dai cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ ipʌliada aanʌ”.

16 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami maisiu mosipʌliditai oodami sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña tomali cʌʌgacʌrʌ oidacatai baiyoma Diuusi soigʌʌlidi oodamicʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.

17 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Diuusi potʌtʌdai ʌraígadʌ Ejiipitʌrʌ oidacami: “Aanʌ gʌdagito isiʌrraíca aapi vai poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ aliʌ viaa guvucadagai dai poduucai gʌmaatʌna vʌʌsi oidigi daama sioorʌ aanʌ”.

18 Dai Diuusi soigʌʌlidi sioorʌcʌdʌ ipʌlidi ʌgai dai Diuusi maidadagitoi isʌʌgiadagi sioorʌ ipʌliada ʌgai.

19 Isʌmaadutai giñtʌcacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isʌʌgiadagi oodami tuisi gʌpiʌrʌ vuupai Diuusi oodami ismaiʌʌgiadagi”.

20-21 Ducami isajaayi ñioocadamudai vʌʌscʌrʌ maitʌaagai ispotʌtʌada ʌgai ʌajaatadami: “¿Tuipʌsi poduucai idui giñuusu?” Dʌmos oodami maitʌaagai isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi oodamicʌdʌ isducatai ipʌliadagi. Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai isDiuusi idui oodami cascʌdʌ oodami maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi Diuusi: “¿Tuipʌsi poduucai giñdui?”

22 Tucamidʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi maivui baamucui ismaacʌdʌ
soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai soimaa taatat-
uldamu poduucai gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai.
23 Vai poduucai gʌmaatʌ isaliʌsi gʌroigʌdai Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌcovai
gʌrvuvaitu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi daidʌ gʌrvuuquia agai tʌvaagiamu.
24 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ dai aa ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
25 Osea ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:
Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gaagamu aanʌ aa vaidʌ ʌrgiñmaamaracana.
Dai oigʌadamu aanʌ ʌgai tomasi ʌʌquioma tomali ʌmaadutai maioigʌdaiña.
26 Dai ismaacʌdʌ ʌʌquioma potʌtʌdai aapimʌ maitʌrgiñmaamara.
Sivi povʌntʌʌdamu aanʌ aapimʌ ʌrgiñmaamara. Aanʌ ʌrʌgai dai tomastuigaco oidaga.
Ascaiti Diuusi.
27 Isaía pocaiti aagaitai ʌjudidíu: “Tomasi judidíu aliʌ muidu vʌʌscʌrʌ chiʌʌqui cʌʌgacʌrʌ
vuvaquimu. Poduucai isduucai maibaiga isʌcaldi ʌorai poduucai ʌʌpʌ maitistutuidi
isʌcaldi ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ muidu ʌgai cascʌdʌ.
28 Siʌʌscadʌ Diuusi gʌaagacai soimaa taatatulda agadagi oodami oidigi daama ʌgai
otoma naatomu”.
29 Dai ʌʌquioma pocaiti ʌʌpʌ Isaía:
Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
Isʌgai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamudai chiʌʌqui aidʌ gia aatʌmʌ ʌpan duuñimudai
Sodoomʌrʌ oidacami dai Gomorʌrʌ oidacami.
Ascaiti Isaía.

———

30 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ sai tomasi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu maivuam ʌnʌlidiña
isvaavoitudagi Diuusi sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai todian duucai vaavoitu vai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
31 Vaidʌ ʌjudidíu gʌnaajagʌiña isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ sai po-
duucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai vʌʌscʌrʌ ʌgai maitistui iscʌʌga ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
32 Ʌgai maitʌtʌgitoiña ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, baiyoma poʌlidiña ʌgai sai
ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo
imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ vui baacoi ʌgai Suusi Cristo.
33 Dai Isaía ooja isduucai aagidi Diuusi:
Ootosdamu aanʌ ʌCristo ʌjudidíu dai muidutai ʌgai vui baacoimu ʌCristo.
Dʌmos sioorʌ vaavoitudagi maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi.
Poduu ooja Isaía isduucai aagidi Diuusi.

10

1 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌjudidíu cascʌdʌ mamadai
aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidana.
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌgai sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi dai gʌnaajagʌi isivuaadagi
istumaasi Diuusi ipʌlidi dʌmos maimaatʌ.
3 Ʌgai maimaatʌ caʌ isCristo muu curusiaba sai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ dai
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ
maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gʌnaajagʌi isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ poʌliditai sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
4 Maiquiaa diviacai Cristo ʌjudidíu gʌnaajagʌitadai isʌʌgiadagi vʌʌsi Diuusi
sʌʌlicamigadʌ ʌgai poʌlidiña isʌʌgiditai sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami

istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. DʌmosDiuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gʌaagai isvaavoitudagi Cristo maisiu sʌʌlicami.

5 Moseesacaru poduucai ooja sai isʌmaadutai istutiadagi isʌʌgiadagi vʌʌsi sʌʌlicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali ʌmo imidagai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

6 DʌmosDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. GʌntʌgitovuraiisSuusi Cristo cadivia tʌvaagiaiñdʌrʌ,

7 daidʌ ismuu ʌgai dai ʌpan duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aanʌ gaaagidi aipacoga sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasioorʌ istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipʌliadagi.

9 Sioorʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ daidʌ isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

10 Mosvaavoitudacai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorʌ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ.

12 Diuusi ʌmadugan duucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Diuusi ʌmadugan duucai tʌaanʌi dai nuucada ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soigʌʌlidi vʌʌsicʌdʌ sioorʌ aagiadagi sai oigʌldana soimaascamigadʌ.

13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscataisioorʌ vaavoitudagi dai daanʌdagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu”.

14 Dʌmosismaacʌdʌ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadʌrʌ aagidiña sai oigʌldana soimaascamigadʌ. Dai ismaacʌdʌ maiquia caʌ Diuusi ñiooquidʌ siaadʌrʌ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi sioorʌ aagiadagi Diuusi ñiooquidʌ, ¿ducatai caʌcana ʌgai?

15 Dai ismaitiipucagi sioorʌ ootosagi oodami saidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ poduucai tiipu sioorʌ gaaagiadagi. DʌmosDiuusi gia caootoi gʌñiñiooquituldiadamiga. CascʌdʌPocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Baigʌnʌlidiña oodami siʌʌscadʌ tʌʌgiagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagiadagi sai Diuusi iibʌstudacan tadatuda ʌlidi oodami iibʌadʌ”.

16 Dʌmosmaisiuvʌʌscataivaavoitu Diuusi ñiooquidʌ. Isaíacaru potʌtʌdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami”, astʌtʌdai Isaíacaru.

17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagiadagi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.

18 DʌmosʌjudidíugiacaʌDiuusi ñiooquidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tomasiaacoga gʌaagai Diuusi ñiooquidʌ.

19 DaidʌʌjudidíusʌʌlicʌdʌmaatʌDiuusi ñiooquidʌ pocaiti Moseesacaru:
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai baacoiña ʌjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:
Tomasi maitatʌcacai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vʌʌscʌrʌ ootoi aanʌ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai ʌgai giñmaí.
Ascaiti Diuusi.

21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai ʌjudidíu:
Vʌʌscʌrʌoigʌdai aanʌ giñmaamara dai daanʌi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.
Dʌmosʌgaigajiaadʌrʌ giñviaa dai maitiñʌʌgi.
Ascaiti Diuusi.

11

———

1 Aanʌ maipocaiti sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu. Siaadʌrʌ pocaitiña aanʌ. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu di. Dai aanʌ ʌrcajiudadʌ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.
2 Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu cascʌdʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi. Tʌgitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ. Eliiasi gamamadai dai pocaiti:
3 "GiñDiuusiga ʌjudidíu aliʌ soimaasi ivueeyi. Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga dai suuli ʌaltar siaaco siaa gʌduutudaiña ʌgai dai mosʌca aanʌ vii dai giñmuaa ʌlidi ʌgai aanʌ ʌʌpʌ", ascaiti Eliiasi.
4 Dʌmos Diuusi potʌtʌdai: "Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacʌdʌ giñsiaa duutudai. Aanʌ nuucada ʌgai dai ʌgai maisiaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ Baal tʌʌgidu", ascaiti Diuusi.
5 Dai sivi ʌʌpʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai cascʌdʌ ʌcovai vuvaitu.
6 Ʌgai maitivueeyi tomali istumaasi cʌʌgaducami istucʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipʌli cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
7 Gʌnaagidamu aanʌ istumaasi ʌpʌdui. Ʌjudidíu matia ʌliditadai isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos chiʌʌquiatai maí, mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai Diuusi dagito isʌgaa maimaatʌ caʌcana dai cascʌdʌ maimaí ʌgai.
8 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: "Diuusi dagito sai ʌgai maimaatʌ caʌcana istumaasi aagai ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ maimaí ʌgai dai sivi maiquiaa maatʌ caʌ ʌgai", ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Pocaiti Davicaru ʌʌpʌ:

Ʌgai cueeyi cʌʌgaducami cuaadagai cascʌdʌ poʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi, dʌmos maitʌrvaavoi.
Dai ʌgai maimaatʌ isDiuusi soimaa taatatulda agai. Ʌgai soimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai tomastuigaco soimaa taatacamu ʌgai.
Ascaiti Davicaru.

———

11 Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi maigajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu, tomasi soimaa taatamai. Dʌmos ʌjudidíu gia gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo aidʌsi divia ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai dai cascʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gʌaagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai muidutai vaavoitudai saidʌ ʌjudidíu nʌiditai gomaasi vaavoituda ʌlidiña ʌʌpʌ.
12 Aidʌsi ʌjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo poduucai aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami dai siʌʌscadʌ ʌpamu vaavoitudagi ʌjudidíu Diuusi sʌʌlicʌdʌ aliʌsi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
13 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi giñootoi ansai aanʌ aagidana ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Istumaasi gʌnaagidi sʌʌlicʌdʌ gʌaagai mʌsmaatʌcagi.
14 Dai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi nʌiditai isaapimʌ vaavoitudai.
15 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai aidʌ abiaadʌrʌ ootoi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida cascʌdʌ ʌgai casi istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Dai siʌʌscadʌ ʌjudidíu ʌpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ducami isduduaacamudai ʌgai.
16 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu aaduñdʌcardu cascʌdʌ vʌʌsi ʌjudidíu ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi ʌʌpʌ.

17 Diuusi cagajiaadʌrʌ viaa ʌʌmoco judidíu cajiudadʌ ismaacʌdʌ maivaavoitu dai
ʌʌmoco aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudai casi ʌrDiuusi maa-
maradʌ vai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌjudidíu is-
maacʌdʌ vaavoitudai.
18 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu daidʌ
ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌrjudíu ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu maitʌaagai
issoiduucai nʌijadagi ʌjudidíu.
19 Dʌmos isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa
ʌjudidíu sai poduucai aapimʌ ʌrmaamaradʌcana Diuusi
20 gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ sai ʌjudidíu maivaavoitudai sai cascʌdʌ Diuusi gaji-
aadʌrʌ viaa ʌgai. Dʌmos aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai. Cascʌdʌ aapimʌ
maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Baiyoma gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai
ʌgai maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ.
21 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu daidʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ ʌʌpʌ.
22 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi
soimaa taatamituldi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dʌmos Diuusi cʌʌ tuiga aapimʌ
gʌnvui. Dʌmos aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai ʌgai
maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi.
23 Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidʌ gia ʌrmaamaradʌcamu Diuusi ʌʌpʌ.
Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.
24 Isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi
tomasi ʌʌquioma maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi, vaamioma cʌʌga istutuidi ʌjudidíu
Diuusi ʌco vuvaidadʌ siʌrmaamaradʌcagi Diuusi.

———

25 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maiquiaa
maatʌ tomali ʌmaadutai vai poduucai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada aapimʌ poʌliditai sai
vaamioma sastuduga aapimʌ siʌjudidíu. Ʌʌmoco ʌjudidíu saagida vupuiirutu dai mo-
maascamu ʌgai asta siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai Diuusi.
26 Siʌʌscadʌ poduucai ʌʌpʌ duñiagi amaasi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai vʌʌsi
ʌjudidíu. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ:
Ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami vuusia agai ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
Dai ʌgai ʌma duucai tʌtʌgitoitulda agai ʌjudidíu sai camaisoimaasi ivuaadana.
27 Dai oigʌldamu ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ poduucai isduucai aagidi Diuusi ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
28 Muidutai ʌjudidíu maioojoidi iscaʌcagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai
ʌgai vui vʌʌtʌ Diuusi dai poduucai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi quiaa oigʌdai ʌjudidíu, Diuusi ʌco vuvaitu
aaduñdʌcardu cascʌdʌ.
29 Ʌʌquioma Diuusi ʌco vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai ʌrmaamaradʌcana. Dai aagai sai
cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌsi ʌjudidíu tomastuigaco dai Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi
aagai.
30 Ʌʌquioma aapimʌ maiʌʌgidiña Diuusi dʌmos sivi ʌjudidíu maiʌʌgidi Diuusi dai
poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ.
31 Dai Diuusi soigʌliadamu ʌjudidíucʌdʌ dai oigʌldamu soimaascamigadʌ ʌgai ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ ʌgai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi.
32 Dai Diuusi ñiooquidʌ pocaiti isvʌʌsi oodami ʌrsoimaasi ivuaadami dai ʌʌgi oodami
cʌʌ maatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaliʌsi tʌgito isDiu-
usi oigʌli soimaascamigadʌ.

33 S∧∧lic∧d∧ c∧∧ tuiga Diuusi. Ali∧si saituduga ∧gai dai maat∧ v∧∧sia∧catai. Oodami
maimaat∧ v∧∧si istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi t∧t∧gitoi.
34 “Tomali ∧maadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi t∧t∧gitoi Diuusi. Tomali
∧maadutai maimaat∧tuli Diuusi tomali ∧mo istumaasi.
35 Tomali ∧maadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ∧mo istumaasi sai poduucai Diuusi
c∧∧gac∧r∧ n∧idiña”.
36 Diuusi idui v∧∧sia∧catai dai Diuusi guvucad∧c∧d∧ quiaa c∧∧ca oidigi. V∧∧si oodami
ali∧si g∧aagai isc∧∧ga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

———

1 Giñaaduñi Diuusi casoig∧∧li aapim∧c∧d∧ dai oig∧li g∧nsoimaascamiga casc∧d∧ aan∧
g∧ndaan∧i m∧sai pot∧t∧daiña Diuusi m∧said∧ ivuaada ∧lidi istumaasi ∧gai ip∧lidi. Dai
c∧∧gac∧r∧ av∧r oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. C∧∧gadu ispoduucai t∧t∧gitodagi
aapim∧ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai g∧aagai issiaa duutuada aapim∧ Diuusi.
2 Maitav∧r ∧pan duucai oidaca ∧soimaasi ivuaadami baiyomav∧r ∧ma duucai
g∧nt∧t∧gito dai poduucai ∧ma duucai oidacamu aapim∧. Dai poduucai maat∧camu
aapim∧ istumaasi Diuusi ip∧lidi isivuaada aapim∧. Diuusi baig∧∧lidi ispoduucai
ivuaada aapim∧ daid∧ ∧rc∧∧gai aapim∧ g∧mv∧∧tar∧ poduucai vaamioma c∧∧ga vaavoi-
tudamu aapim∧. Gomaasi ∧rvaamioma c∧∧ga ducami si∧ tomastumaasi istumaasi
isivuaadagi aapim∧.
3 Diuusi c∧∧gac∧r∧ giñn∧idi dai giñmaa s∧∧licami ansai gamamaat∧tuldiña istu-
maasi ∧gai ip∧lidi casc∧d∧ g∧naagidi aan∧ sai mait∧aagai isg∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liadagi.
C∧∧gav∧r g∧nt∧t∧gitoda. T∧t∧gitodavurai istumaasi ∧rvaavoi istumaasi istutuidi aapim∧
isivuaadagi dai t∧t∧gitodavurai si∧∧si vaavoitudai aapim∧ Diuusi.
4 Ʌmo oodami moo dai noonov∧ dai ∧∧caso dai maisiu mos∧caasi gomaasi. G∧mooc∧d∧
maitivueeyi istumaasi ivueeyi g∧noonovic∧d∧ dai g∧noonovic∧d∧ maitivueeyi istumaasi
ivueeyi g∧∧∧casoc∧d∧.
5 Poduucai ∧∧p∧ aat∧m∧ vaavoitudadami tomas muidu v∧∧sc∧r∧ aat∧m∧ ∧r∧mo
adunum∧ ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo ∧rg∧rt∧aan∧damiga.
6 V∧∧scatai istutuidi isivuaadagi ∧mo istumaasi Diuusi g∧rmaacai guvucadagai
isducatai ∧gai ip∧lidi. Istumaasi istutiada aat∧m∧ isivuaadagi g∧aagai isc∧∧ga
ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai ∧∧madutai aapim∧ sai aagiña istumaasi
∧gai g∧naagiadagi, g∧aagai m∧saagadagi poduucai isduucai g∧nmamaat∧tuli aat∧m∧.
7 IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soic∧iña oodami, g∧aagai isc∧∧ga soic∧dagi.
Is∧maadutai maat∧tai gamamaat∧tuldiadagi Diuusi ñiooquid∧, g∧aagai isc∧∧ga gama-
maat∧tuldiadagi.
8 Sioor∧ maat∧ soic∧dagi aa sai vaamioma vaavoitudana ∧gai, g∧aagai ispovuaadagi.
Sioor∧ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdad∧ v∧∧tar∧ mait∧aagai isg∧duc∧d∧
∧liadagi mui gamaacaitai. Sioor∧ gat∧aan∧dagi g∧aagai isc∧∧ga gat∧aan∧dagi isduu-
catai baig∧liadagi Diuusi sioor∧ daiviadagi ∧cococoidad∧ daid∧ ∧soituutuigami g∧aagai
isbaig∧n∧liadagi.

———

9 S∧∧lic∧d∧ av∧r g∧noig∧ada aipacoga. Dai gajiaad∧r∧ av∧r viaa v∧∧si istumaasi
soimaascami dai mos∧caasi istumaasi c∧∧gaducami ivuaada.
10 G∧noig∧adavurai aapim∧ g∧nsi∧∧g∧m∧ duucai. G∧aagai issiooma g∧g∧rduc∧d∧
duucai n∧ijada aapim∧ aa isaapim∧ ∧∧gi.
11 Maitav∧r papar∧aca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ip∧lidi baig∧n∧liaragac∧d∧.

12 Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ nʌnʌracatai mʌsiʌʌscadʌ iimi agai tʌvaagiamu dai ʌʌmadu oidaca agai Diuusi. Maitavʌr vui ñioocada Diuusi mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Vʌʌscʌrʌ avʌr daanʌda Diuusi.

13 Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mʌstumaasi viaacagi. Dai cʌʌgavʌr miaadʌgiada iimʌdami ismaacʌdʌ gʌndaiviadagi.

14 Siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi aa, daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai oigʌldiana soimascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana. Dai maigalnaasi ñioocada aapimʌ ʌgai vui.

15 Siʌʌscadʌ gʌnaaduñi baigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi, dai siʌʌscadʌ gʌnaaduñi soigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌssoigʌnʌliadagi.

16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aipacoga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada. Cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada soituutuigami. Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsialiʌ sastudaga.

17 Maitavʌr soimaasi ivuiidiada sioorʌ soimaasi gʌnvuiidiada aapimʌ. Mosgoʌʌgi istumaasi cʌʌgaducami avʌr ivuaada aapimʌ vʌʌscatai vuitapi.

18 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ.

19 Giñaaduñi isʌmaadutai soimaasi gʌnduiñdagi aapimʌ maitʌaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi.

20 Dai pocaiti ʌʌpʌ: “Isgʌnsasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapimʌ, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapimʌ siaa ʌratudamu aapimʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

21 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ dai poduucai ʌDiaavora camaitistuidimu issoimaasi gʌnduiñtuldiagi.

13

1 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami. Diuusi darai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami, tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ʌʌgi, Diuusi ʌgai dai maacai.

2 Poduucai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu.

3 Tʌtʌaanʌdami maiʌʌbʌcatai sioorʌ maisoimaasi ivueeyi mosʌcaasi ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi. Sioorʌ maiʌʌbiada ʌliadagi ʌtʌtʌaanʌdami maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi, sidʌ ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ñioocadamu gʌvui.

4 Ʌgai ʌrpipiooñigadʌ Diuusi daidʌ ivueeyi istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi gʌaagai isʌʌbiada ʌtʌtʌaanʌdami. Ʌgai viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami.

5 Cascʌdʌ gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami maisiu mosmaisoimaasi taatamada ʌliditai gomaasi gʌaagai isipʌliadagi isivuaadagi cascʌdʌ.

6 Ʌtumiñsi vuudami ʌrpipiooñigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maacai aapimʌ tumiñsi, vʌʌsi uumigi istuigaco gataanʌi ʌgai.

7 Anamʌquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavʌr duutuada ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ.

8 Maitʌaagai isapiagʌvuaatuliadagi. Gʌnoigʌadavurai aipacoga. Sioorʌ oigʌada aa ʌgai ivueeyi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.

9 Diuusi aagidi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru dai potʌtʌdai: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr ʌʌsivuaca, maitavʌr yaatagʌda tomali ʌmaadutai, maitavʌr viaaca ʌliada gavustuidaga”. Sioorʌ aliʌsi oigʌada aa oodami dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi sai Diuusi soicʌiña isoigʌada aa oodami ʌpan duucai ʌʌgi ʌgai gʌoigʌada, poduucai ʌgai gia ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.

10 Sioorʌ oigʌadagi aa oodami ʌgai maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi gatʌaanʌi.

11 Dai vʌʌsi gomaasi ivuaada aapimʌ tʌtʌgitoitai isotoma dʌgavuscʌi gotasai dai
sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu cascʌdʌ gʌaagai
isvaamioma cʌʌga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
12 Cayoga ugidagai siʌʌsi oidaca ragai aatʌmʌ tami oidigi daama siaaco aliʌsi soimaasi
ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu siaaco
tomali ʌmaadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascʌdʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi
soimaascami. Daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
13 Maitavʌr navacorʌda, dai maitavʌr googosi gʌnduucamica dai maitavʌr oomaliaca,
maitavʌr ʌʌgacoitʌraca, baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ duucami iscaʌʌmadu oidaca-
mudai Diuusi.
14 Ʌpan duucai avʌr oidaca aapimʌ Suusi Cristo maitavʌr ivuaada ʌliada istumaasi
soimaascami tomali maitʌtʌgitoda gomaasi.

14

———

1 Isʌmo vaavoitudadami maicʌʌ maatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ
ʌʌmadu aa ojootosadʌ Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ cʌʌgavʌr miaadʌgiada. Dʌmos maitavʌr
gʌnvupui ñioocada aagaitai ismaicʌʌga maatʌ caʌ ʌgai ʌʌmo istumaasi.
2 Ʌʌmoco vaavoitudai saidʌ istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa is-
maacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aatʌmʌ maicueeyi baabaidi.
3 Ismaacʌdʌ cueeyi baabaidi maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ
maicueeyi. Dai ismaacʌdʌ maicueeyi baabaidi maitʌaagai ispotʌtʌadagi ʌgai ismaacʌ
cueeyi sai maicʌʌga ivueeyi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
4 Tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi gapipiooñiga sai maicʌʌga
ivueeyi. Ʌʌgi aamudʌ viaa sʌʌlicami isaagiadagi iscʌʌga ivueeyi ismaicʌʌga ʌʌpʌ. Vʌʌsi
ʌvaavoitudadami ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai Diuusi istutuidi iscʌʌga iduiñtuldiagi.
5 Ʌʌmoco vaamioma siaa duutudai ʌmo tasai siaa tasai dai aa poʌlidi sai vʌʌs tasai
ʌrʌgai vaa. Vʌʌscatai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi sai gʌaagai
isivuaadagi.
6 Sioorʌ siaa duutudai ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi. Dai
sioorʌ maisiaa duutudai tomali ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutudai ʌliditai Diuusi.
Dai sioorʌ cueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai
Diuusi vui. Dai sioorʌ maicueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi
dai baigʌlidi ʌgai Diuusi vui.
7 Ʌvaavoitudadami maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ipʌlidi tomali maimaatʌ
siʌʌscadʌ tomali isduucatai coi agai.
8 Vʌʌsi vaavoitudadami ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama
dai coocai ʌʌpʌ.
9 Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana vaavoitudadami
ismaacʌdʌ quiaa oidaga dai ismaacʌdʌ cacoi.
10 Dʌmos aapimʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maitʌaagai ispotʌtʌdagi aa ismaicʌʌga
ivueeyi, tomali maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi. Vʌʌscatai viaa aatʌmʌ isvuidʌrʌ
quiquivagi Suusi Cristo siʌgai aagamu istumaasi cʌʌga ivuaadana aatʌmʌ dai istumaasi
maicʌʌga ivuaadana aatʌmʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti:

Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo imidagai vʌʌscatai maatʌmu iñsaanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ
vaamioma tʌaanʌi daidi giñsiaa duutuadamu.

Dai vʌʌscatai cʌʌga ñioocadamu aanʌ gimvʌʌtarʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

13 Amaasi camaitʌrñiooquiadamu aatʌmʌ aipacoga baiyoma maitʌaagai isivuaadagi
aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi duiñtuldiagi aa.
14 Cʌʌ maatʌ aanʌ istomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo.
Dʌmos sioorʌ poʌliadagi sai daidarsi ʌmo cuaadagai ʌgai gia maitʌaagai iscuaadagi.
15 Isʌmaadutai cuaadagi ʌmo istumaasi vuitapi ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai daidarsi
dai vʌʌscʌrʌ uugiagi ʌʌpʌ, ismaacʌdʌ ʌpʌga uugiagi ducami ismaioigʌadagi ʌgaa.
Maitʌaagai mʌssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia ʌliditai ʌmo istumaasi. Suusi Cristo
muu ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi.
16 Maitavʌr dagitu aa ispocaitiadagi mʌsai maicʌʌga ivueeyi tomasi aapimʌ
gimvʌʌtarʌ maitʌrsoimaascami.
17 Diuusi ʌrʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamʌ ʌlidi istu-
maasi cuaadagi oodami tomali istumaasi yʌʌdagi vaamioma ipʌlidi ʌgai iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi oodami, dai maitʌncoocoadagi dai sai baigʌnʌlidiña. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi
sai poduucai ivuaadana.
18 Ismaacʌdʌ poduucai oidaga ʌʌgiditai Suusi Cristo, ʌgai ivueeyi istumaasi Diuusi
ipʌli vaidʌ ʌoodami cʌʌga ñiocada ʌgai vʌʌtarʌ.
19 Cascʌdʌ gʌraajagʌi aatʌmʌ isivuaadagi ʌʌgi istumaasi gʌrsoicʌi ismaitʌrcoocoadagi
dai vaamioma cʌʌga maatʌcagi dai ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Sʌʌlicʌdʌ maitʌaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimʌ aa
vaavoitudadami vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga
ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Vaavuava sai tomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi. Dʌmos
vʌʌscʌrʌ maicʌʌgadu isʌmaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi
aa.
21 Aliʌsi ʌrcʌʌgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayʌʌdagi, tomali maitivuaadagi
tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai ʌgai vaamioma maicʌʌga
maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai maitʌaagai isaa-
giadagi oodami mosʌcaasi Diuusi. Aliʌsi baigʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadatai istumaasi
ʌlidi ʌgai isʌrcʌʌgaducami maivuaamʌ ʌlidi tomasi aa ʌlidi ismaitʌrcʌʌgaducami.
23 Dʌmos sioorʌ cuaadagi baabaidi maicʌʌga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi
soimaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitu-
dadagi. Ismaacʌdʌ maipovueeyi ʌgai soimaasi ivueeyi.

15

1 Aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai aliʌsi gʌaagai
ismaivui ñiocada ʌgaa ismaacʌ vaavoitudai sai daidarsi ʌʌmo cuaadagai, dai maisiu
ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ maitʌtʌgitoitai istumaasi vaavoitudai
ʌgaa.
2 Vʌʌscatai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi gʌraaduñi vaavoitu-
dadami vai poduucai soicʌida aatʌmʌ ʌgaa sai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ dai vaamioma cʌʌga oidacagi.
3 Poduucai idui ʌCristo. ʌgai maitidui mosʌcaasi istumaasi oojoidi cascʌdʌ Diuusi
ñiooquidʌrʌ pocaiti: "Vʌʌscatai ismaacʌ gʌcʌʌdai aapi giñcʌʌdai aanʌ ʌʌpʌ", astʌtʌdai
ʌCristo Diuusi.
4 Vʌʌsi istumaasi gʌooja ʌʌquioma Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, tʌsai po-
duucai maatʌna istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aatʌmʌ. Siʌʌscadʌ nʌʌniada aatʌmʌ
oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ maamatʌrʌi aatʌmʌ isducatai nuucada Diuusi
ʌoodami ʌʌquidʌ dai isducatai soimaa taatamaiña ʌgai dai maiñiocaiña Diuusi vui.
Gomaasi gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada isDiuusi gʌrsoicʌi.

5 Diuusi ʌrʌgai dai gʌrsoicʌi sai maiñioocaiña ʌgai vui tomasi soimaasi taatamai daidʌ
gʌrsoicʌi isapiavaavoitudadagi isʌgai gʌrnuucada. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnsoicʌda
mai maitʌncoocoada aapimʌ aipacoga baiyoma siaa gʌnduutuada aapimʌ aipacoga.
Suusi Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ cascʌdʌ.
6 Vai poduucai aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai viaacagi dai cʌʌga ñioocada Diuusi vui. Diuusi
ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

———

7 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ vai poduucai cʌʌga ñioocadagi aa Diuusi vui.
8 ΛCristo divia dai ʌjudidíu saagida oidaga cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌliditai ʌjudidíu. Poduu-
cai ʌpʌdui istumaasi aagidi Diuusi ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu sai ʌmo imidagai divi
agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai poduucai maatʌtuldi Diuusi ʌgai sai istumaasi
aagai Diuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
9 Daidʌ ʌCristo divia vaidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga ñioocaiña Diuusi vui. Di-
uusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai cascʌdʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Cascʌdʌ cʌʌga ñioocadamu aanʌ aapi gʌvʌʌtarʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
Dai ganʌʌdamu aanʌ siaa gʌduutudaitai.
Potʌtʌdai Davicaru Diuusi.
10 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ ʌrDiuusi
maamaradʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
11 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Cʌʌgavʌr ñioocada Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Dai vʌʌsi oodami gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.
Dai gʌaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Dai pocaiti Isaía ʌʌpʌ aagaitai ʌCristo:
Dai ʌmoco ʌcajiudadʌaiñdʌrʌ Isaía divimu dai tʌaanʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu.
Daidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitudamu isʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu.
Ascaiti Isaía.
13 Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi isvaavoitudadagi istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ
ipʌlidi isʌgai baigʌnʌliatuda dai gʌnibʌstudacan tadacatuda vaavoitudacai aapimʌ Diu-
usi vai Diuusi Ibʌadʌ guvucadʌcʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudada isDiuusi gʌnnucada.
14 Giñaaduni cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ cʌʌ tuutuiga dai sastuduga dai cʌʌga istutuidi
isgʌnmamaatʌtuldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
15-16 DʌmOs idi oojai maiduadicuitai gʌnoojidi aanʌ dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ naana
maasi. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi
cʌʌgacʌrʌ giññʌidi dai giñootoi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ansai aagidana sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi. Λpapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi
Diuusi dai aanʌ ipʌlidi isDiuusi nʌijadagi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
ʌpan duucai istumaasi dadasdi aanʌ Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ ʌco vuvaitu ʌgai cascʌdʌ
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
17 Suusi Cristo giñsoicʌi idi aa duiñdaga ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ Diuusi vʌʌtarʌ cascʌdʌ
istutuidi aanʌ ispocaitiadagi sai cʌʌgadu.
18 Dai maisiaa ʌrai aanʌ isgaaagiadagi vʌʌsi istumaasi giñsoicʌi Suusi Cristo isivuaada
aanʌ. VʌʌSi istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai giñaagidi dai ʌgai giñmaa guvucadagai ansaidʌ
ivuaadana naana maasi istumaasi sai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgidiña Diuusi.
19 Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌijadagi vʌʌsi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌ ivueeyi aanʌ
cʌʌga maatʌ ʌgai isDiuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi. Poduucai

caaagidi aan∧ ∧oodami Jerusaleenaiñd∧r∧ abiaad∧r∧ asta Iliricoo∧r∧ isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami.
20 Aan∧ giñaajag∧i isgaaagiadagi gomaasi siaaco maiquiaa ca∧ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñ∧lidi aan∧ siaaco casi gaaagidi aa.
21 Vai poduucai ∧p∧duuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquid∧r∧ siaaco pocaiti Isaía:
Maat∧mu ismaac∧d∧ tomali ∧mo imidagai maiquiaa ca∧ isoidaga ∧Cristo.
Dai maat∧ ca∧camu is∧gai ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami.
Ascaiti Isaía.

———

22 Λ∧qui abiaad∧r∧ g∧nn∧ida iñ∧lidiña aan∧ d∧mos maitistutuidiña. Viaacatadai aan∧ isaagiadagi ismaac∧d∧ maiquiaa maat∧catadai isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami.
23 D∧mos sivi caaagidi aan∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧ maimaat∧catadai siaaco gaaata vuaadana aan∧ casc∧d∧ casistutuidi aan∧ ism∧∧ca g∧nn∧idagi.
24 Modaivana iñ∧lidi aan∧ si∧∧scad∧ imiagi Espaañiamu. Dai si∧∧scad∧ g∧ndivida aan∧ baigiñ∧liadamu aan∧ g∧nt∧∧gacai. Aan∧ ip∧lidi isgiñsoiña aapim∧ istuc∧d∧ imi aan∧ bait∧quioma.
25 D∧mos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi ∧vaavoitudadami Jerusaleen∧r∧ oidacami.
26 Λvaavoitudadami Masedooni∧r∧ oidacami dai Acaay∧r∧ oidacami baig∧n∧lidi ∧mpaidacai tumiñsi dai ootosda agai ∧vaavoitudadami soituutuigami Jerusaleen∧r∧ oidacami.
27 Λgai soi ∧Masedooni∧r∧ oidacami dai ∧Acaay∧r∧ oidacami sai maat∧na isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami casc∧d∧ ∧Masedooni∧r∧ oidacami dai ∧Acaay∧r∧ oidacami g∧aagaitadai issoiñiagi tumiñsic∧d∧ dai v∧∧sc∧r∧ baig∧n∧lidi ca∧mpaidacai.
28 Casc∧d∧ si∧∧scad∧ vuidaquia aan∧ gotumiñsi ∧vaavoitudadami Jerusaleen∧r∧ oidacami casistutuidi aan∧ isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai g∧ndividagi.
29 Si∧∧scad∧ ai aan∧ m∧siaaco daraaja aapim∧ c∧∧ maat∧ aan∧ isSuusi Cristo giñbai∧liatuda agai. Aan∧ g∧nmamaat∧tulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaat∧tuldiaragad∧.
30 Aapim∧ siaa duutudai Suusi Cristo daid∧ Diuusi Ib∧ad∧ g∧rsoic∧i isg∧roig∧ada aat∧m∧ casc∧d∧ g∧ndaan∧i aan∧ m∧sai mamadaiña aan∧ imv∧∧tar∧.
31 Vai Diuusi maidagitona Judee∧r∧ oidacami ismaac∧d∧ maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daan∧davurai Diuusi ∧∧p∧ vaid∧ ∧vaavoitudadami Jerusaleen∧r∧ oidacami baig∧r∧liarac∧d∧ vuuna ∧tumiñsi ismaac∧d∧ vuidiaquia iñagai aan∧.
32 Vai poduucai isDiuusi ip∧lidagi baigiñ∧liatugada aan∧ si∧∧scad∧ g∧ndividagi dai giñib∧stagi g∧dividacai.
33 Diuusi g∧riib∧studacan tadatudai dai aan∧ ip∧lidi is∧gai g∧n∧∧madu daacagi.

16

———

1 Gaamucu imi agai Peve. Goov∧ ∧rg∧raduñi vaavoitudadami. Dai goovai soic∧i ∧ooqui vaavoitudadami coococoidad∧ dai soituutuigami Sencree∧r∧ oidacami.
2 Aan∧ ip∧lidi isaapim∧ c∧∧ga miaad∧giadagi si∧∧scad∧ ajia goovai, poduucai isduucai g∧aagai m∧smiaad∧giadagi v∧∧si ∧vaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi t∧gitoca goovai. Goovai soic∧iña muidutai dai aan∧ ∧∧p∧ giñsoic∧iña goovai casc∧d∧.
3 Diuusc∧d∧ av∧r viaatulda Prisila ∧∧madu Aquila. Goovai ∧rgiñaaduñi ismaac∧ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami.
4 Goovai baitoma g∧ncooditu dai c∧∧gac∧r∧ gimvusaitu aid∧m∧si giñmuaa aagaitadai casc∧d∧ ali∧si baigiñ∧lidi aan∧ goovaic∧d∧. Dai maisiu mos∧caasi aan∧ baigiñ∧lidi v∧∧scatai vaavoitudadami ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu baig∧n∧lidi ∧∧p∧.

5 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda ʌʌpʌ vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Prisila ʌʌmadu Aquila quiidʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Epeneto goovai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo Acaayʌrʌ.

6 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda María. Goovai aliʌsi aata vueeyi aapimʌ gʌnsaagida.

7 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaaduñi Andrónico ʌʌmadu Juniiasi. Goovai giñʌʌmadu maisapicatadai. Daidʌ ʌojootosicami cʌʌga maatʌ goovai, dai aliʌ siaa duutudai. Dai goovai ʌpʌga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanʌ.

8 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Ampliiasi ʌgai ʌrʌmai vaavoitudadami dai aliʌ oigʌdai aanʌ.

9 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Urvano goovai gʌrʌʌmadu aata vuaadana Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Dai Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Estaaquisi. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ.

10 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Apeelesi. Goovai aliʌ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Aristóbulo aaduiñdʌ.

11 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaduñi Erodiono ʌʌmadu Narsiso aaduiñdʌ ʌgai vaavoitudai Suusi Cristo.

12 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Tripena ʌʌmadu Triposa. Goovai aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraduñi Pérsida. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ.

13 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo. Goovai gia cʌʌga vaavoitudai dai cʌʌgacʌrʌ oidaga. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo dʌʌdʌ. Goovai ʌrgiñdaada ducami.

14 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Asíncrito ʌʌmadu Flegonte ʌʌmadu Ermasi ʌʌmadu Patroovasi ʌʌmadu Ermesi ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.

15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Filólogo ʌʌmadu Julia ʌʌmadu Nereo ʌʌmadu suculidʌ ʌʌmadu Oliimpasi ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.

16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada gʌnaaduñi vaavoitudadami. Vʌʌsi aipacoga siaaco aimʌrai aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.

17 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ daivui dai gamamaatʌtuldiña istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai cocotuldi ʌvaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitavʌr urapʌcʌda ʌgai.

18 Ʌgai maitivueeyi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo. Ʌgai baiyoma ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai vuaamunaiña oodami ismaacʌdʌ poʌlidi ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaiña.

19 Vʌʌscatai cʌʌ maatʌ isduucatai ʌʌgidiña aapimʌ istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi issastuduaca aapimʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu istumaasi maicʌʌgaducami.

20 Diuusi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi maitʌrcocodaitai aipacoga dai ʌgai ootoma aadaimu ʌDiaavora vai camaisoimaasi gʌrtaatamituldiña. Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.

21 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iñaa duiñdaga. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Jasoñi ʌʌmadu Sosípater. Goovai ʌrgiñaaduñi.

22 Aanʌ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.

23 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Gaayo. Goovai quiidʌrʌ giñuuliñaca aanʌ. Dai taañiupidiña goovai gʌquii ʌvaavoitudadami sai ami gʌnʌmpaidiña. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Erasto ʌʌpʌ. Goovai ʌrtumiñsi vuudami tanai. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Cuarto ʌʌpʌ.

24 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi aapimʌ vʌʌscatai.

———

25 Diuusi istutuidi isg∧nsoiñagi mai vaamioma c∧∧ga vaavoituda aapim∧ istumaasi g∧nmaat∧tuldi aan∧. Aan∧ g∧nmaat∧tuldi isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ip∧lidi ismaat∧ca aapim∧. Gomaasi mait∧maat∧catadai ∧∧quioma

26 d∧mos sivi Diuusi g∧rmaat∧tuldi v∧∧si gomaasi vai aat∧m∧ istutuidi isg∧nmaat∧tulda aapim∧. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ ∧∧quioma ooja isdivia agaitadai ∧Cristo d∧mos ∧oodami maic∧∧ga maat∧ ca∧catadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai g∧rmaat∧tuldi aat∧m∧ ismaac∧d∧ ∧rojootosad∧ v∧∧si gomaasi. Dai aat∧m∧ g∧nmaat∧tuldi istuiya ∧lidi ismaac∧d∧ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧. Diuusi poduucai gat∧jai vai poduucai ∧oodami v∧∧si oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami dai ∧∧gidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

27 Aan∧ ip∧lidi isaapim∧ dai v∧∧si oodami siaa duutuadagi Diuusi dai c∧∧ga ñioocadagi giñ∧pan duucai. Diuusi ∧gai dai maat∧ v∧∧sia∧catai. Poduucai ivueeyi aat∧m∧ vaavoitudaitai isSuusi Cristo ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami.

Mos∧caasi.

Idi ʌrʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi Sóstenes
2 Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ gʌnʌmpaidiña Coriintoʌrʌ dai siaa duutudaiña Diuusi. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai gajiaadʌrʌ vipiaadana vʌʌsi soimaascami dai maisiu mosʌca aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌsi oidigʌrʌ siaa duutudai Suusi Cristo ʌʌpʌ. Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai dai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4 Vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidiña aanʌ Diuusicʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.
5 Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ vai poduucai aapimʌ cʌʌ maatʌ caʌ ñiooquidʌ dai cʌʌga aagidi aapimʌ aa istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo istutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi dai gʌnsoiñagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana, tai poduucai idui.
7 Dai poduucai aapimʌ maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi Diuusi gʌnmaacai nʌnʌracatai aapimʌ isdiviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo.
8 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu isapiavaavoitudada aapimʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi asta mʌsiʌʌscadʌ coiyagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
9 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai. Dai ʌgai gʌraagidi isapiamamadaiña aatʌmʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vuitapi ʌgai gʌroigʌdai cascʌdʌ.

———

10 Giñaaduñi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami ansai gʌnaagidana mʌsai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai maitʌnvupui vʌʌtʌcana. Baiyoma avʌr cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga.
11 Cloe aaduñdʌ giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌncocodaiña cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ.
12 Ʌgai giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌnvupui vʌʌtʌcana pocaititai: “Aatʌmʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrSeefasi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrCristo mamaatʌrdamigadʌ, dai aapimʌ gia cho”.
13 Ʌʌmoco viaaca ʌlidi ʌmo tʌaanʌdami dai aa viaaca ʌlidi ʌmai tʌaanʌdami poduucai gia maitʌrcʌʌgai. Mosʌca Suusi Cristo tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Aanʌ maimuu curusiaba mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Aanʌ maitʌnvapacoi mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
14 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui ismaitʌnvapacoi aanʌ tomali ʌmaadutai aapimʌ mosʌca Crispo dai Gaayo vapacoi aanʌ.
15 Cascʌdʌ tomali ʌmaadutai aapimʌ maitistutuidi ispotʌiyagi sai aanʌ gʌnvapacoi mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
16 Utudami tʌgito aanʌ isEstéfana aaduñdʌ vapacoi aanʌ ʌʌpʌ, dʌmos maitʌgito aanʌ isvapaconai aa.

17 Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Λgai giñootoi ansai gaaagidana isΛgai
ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Dai aanΛ maiñioocai Λmo saitudugami duucai. SiΛΛscadΛ
gΛaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami, Λoodami
cΛΛgacΛrΛ vuvacΛi Diuusi guvucadagacΛdΛ dai maisiu cΛΛ maatΛ ñioocaitai Λgai is-
maacΛdΛ aagidi Diuusi ñiooquidΛ.

———

18 SiΛΛscadΛ gaaagiada aatΛmΛ isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cΛΛgacΛrΛ
gΛrvuvaidi, Λgai ismaacΛdΛ iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu mosvuiirugami duucai
caΛcana gomaasi, dΛmos aatΛmΛ ismaacΛdΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi vaavoitudai
isgomaasi ΛrDiuusi guvucadadΛ.
19 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛ:
AanΛ maatΛtuldamu oodami sai istumaasi aagai mamaatΛcami maitΛrsoiñi cΛΛgacΛrΛ
vuvaidaragai vΛΛtarΛ.
Tomali istumaasi ivueeyi ΛsastuduacΛdΛ maitΛrsoiñi ΛΛpΛ.
Ascaiti Diuusi.
20 Tomali mamaatΛcami, tomali mamaatΛtuldiadami tomali Λgai ismaacΛdΛ cΛΛ maatΛ
ñioocai maitistutuidi iscΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidagi. Diuusi gΛrmaatΛtuldi sai siΛΛscadΛ
ΛmamaatΛcami gamamaatΛtuldiada Λliadagi isducatai gatΛaanΛi Diuusi sai Λgai vupui-
irugami duucai ñioocai.
21 Diuusi cΛΛ maatΛ istumaasi ΛΛgi Λgai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali Λmo oodami
isΛΛgi maatiagi isducatai gatΛaanΛi Diuusi tomali ΛvaamiomaΛ sastuduacΛdΛ, Diuusi
baiyoma ipΛli iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi sioorΛ vaavoitudagi, nΛiditai ñiooquidΛ ismaacΛdΛ
oojisi tomasi aa vuiirugami duucai nΛijadagi Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ aagai cΛΛgacΛrΛ
vuvaidaragai.
22 Λjudidíu ipΛlidi istΛΛgiagi mui naana maasi gΛgΛrducami ismaacΛdΛ ivueeyi Diuusi
dai poduucai maatiagi isbaigΛ ΛrvaavoiΛ Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ aagai cΛΛgacΛrΛ
vuvaidaragai, daidΛ Λgiliego ismaacΛdΛ poΛlidi isaliΛ sastuduga vaavoitudai mosΛcaasi
istumaasi maivuidΛrΛ caatΛ mamaatΛtuldaragadΛ.
23 DΛmos aatΛmΛ gamamaatΛtuldi isΛCristo ismaacΛdΛ nΛnΛra Λjudidíu cadivia
dai gΛmuaatu curusiaba dΛmos gomaasi aliΛsi ΛrsiaaΛraragai Λjudidíu ismaacΛdΛ
maivaavoitudai vΛΛtarΛ, daidΛ Λgiliego vuiirugami Λlidi gomaasi.
24 DΛmos Λgai ismaacΛdΛ Diuusi Λco vuvaitu sai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna tomasi ΛrΛjudidíu
dai giliego Λgai maatΛ isDiuusi aliΛ viaa guvucadagai dai isDiuusi aliΛ cΛΛ tΛtΛgitoi dai
isDiuusi ootoi ΛCristo sai cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidana.
25 Tomasi oodami vuiirugami Λlidi gomaasi ismaacΛdΛ ivueeyi Diuusi dΛmos Diuusi
vaamioma cΛΛga tΛtΛgitoi sioodami. Tomasi oodami poΛlidi isDiuusi maiviaa guvucada-
gai dai dagito mΛsmuaagi ΛCristo curusiaba, dΛmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai
sioodami.
26 Giñaaduñi gΛaagai mΛsmaatΛcagi isDiuusi maiΛcovai vuvaitu mui sastudugami
tomali mui tΛtΛaanΛdami, tomali mui riricu.
27 Baiyoma Diuusi Λco vuvaitu mui ismaacΛdΛ Λoodami poΛlidi isiΛrvupuiirugami vai
poduucai siaa ΛΛrana sastuduacΛdΛ, dai Diuusi Λco vuvaitu mui ismaacΛdΛ Λoodami
poΛlidi ismaitistutuidi isgatΛaanΛdagi vai poduucai siaa ΛΛrana ΛtΛtΛaanΛdami.
28 Diuusi maidagitua agai ΛtΛtΛaanΛdami isgatΛaanΛdagi tΛvaagiΛrΛ baiyoma Λco
vuvaitu Λgai ismaacΛdΛ maitΛrtΛtΛaanΛdami dai ismaacΛdΛ Λoodami soi duucai nΛidi sai
Λgai gatΛaanΛiña tΛvaagiΛrΛ.
29 Dai poduucai tomali Λmaadutai maigΛducΛdΛ gΛΛliadamu Diuusi vuitapi.
30 Diuusi gΛrmaa iibΛdagai utudui vaavoitudaitai aatΛmΛ Suusi Cristo dai Diuusi
ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maatΛna aatΛmΛ isducatai cΛΛgacΛrΛ
vuvaidi Λgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tΛsai aatΛmΛ cΛΛgacΛrΛ vu-
vacΛna cascΛdΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi

iduuñimudai aatʌmʌ, Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
31 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi baiyoma gʌaagai isbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi”.

2

———
1 Dʌmos giñaaduñi aidʌsʌ ii aanʌ dai gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai gʌnaagidi.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ, aanʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi sioorʌ ʌrSuusi Cristo dai istumaasi ivuaadana dai vaamioma ipʌlidianʌ ismaatʌca aapimʌ isSuusi Cristo muu curusiaba cascʌdʌ muiyoco gʌnaagidiña aanʌ gomaasi.
3 Aidʌsi tucamʌrʌ aayi aanʌ gigivuquimi aanʌ duaadimutugaitai poʌliditadai aanʌ ismaicʌʌga iduñia iñagai giñaa duiñdaga.
4 Dai aidʌsi gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai gʌnaagidi baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
5 vai poduucai aidʌsi vaavoitu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌnvaavoituli dai maisiu oodami cʌʌ maatʌ ñioocadami.

———
6 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi giñmamaatʌtuli vai poduucai ʌgai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi maimaatʌ ʌoodami ismaacʌdʌ pocaiti sai ʌgai ʌrsastudugami tomali ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Ʌgai maivʌʌscʌrʌ tʌaanʌda agai.
7 Baiyoma aagidiña aatʌmʌ istumaasi gʌrmamaatʌtulidi Diuusi istumaasi ʌʌgi ʌgai maatʌcatadai. Gomaasi gʌtʌtʌgitoitadai ʌgai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ tʌtʌgitoitadai ʌgai isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi, tʌsai tomastuigaco oidacana aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.
8 Tomali ʌmaadutai tʌtʌaanʌdami oidigi daama maimaatʌ caʌ gomaasi. Maatʌ caʌcamudai ʌgai maicurusiaba siisamudai ʌSuusi Cristo ismaacʌdʌ vʌʌscatai gʌaagai issiaa duutuadamudai.
9 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti daidʌ ʌrvaavoi:
Diuusi bai duu mui naana maasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ oigʌdai.
Ʌgai ʌristumaasi istumaasi tomali ʌmaadutai mainʌidiña tomali maicajiomacana tomali maitʌtʌgitoiña.
10 Gomaasi ʌgai istumaasi Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌcana. Diuusi Ibʌadʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
11 Tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi ʌmai oodami mosʌjʌʌgi maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi. Poduucai ʌʌpʌ tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi dʌmos Diuusi Ibʌadʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.
12 Diuusi gʌrootosi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana, tʌsai poduucai maatʌ caʌcana vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Maisiu oodami sastudugami gʌrmamaatʌtulidi gomaasi.
13 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ Diuusi Ibʌadʌ giñmaatʌtuli maisiu oodami. Dai poduucai mamaatʌtuldiña aanʌ oodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ.
14-15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi tomali isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌ gomaasi ʌrvuiirudagai ʌgai vʌʌtarʌ. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia istutuidi ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatiagi istuisi poduucai vaavoitudai aa.

16 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Tomali ʌmaadutai maimaatʌ istumaasi gʌtʌtʌgitoi
Diuusi. Dai tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatʌtuldagi Diuusi”. Dʌmos Diuusi
Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daaca aatʌmʌ vaavoitudadami dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌna tomasi
palʌpi istumaasi tʌtʌgitoi Suusi Cristo.

3

1 Aidʌsi gʌnʌma daacatadai aanʌ, aanʌ maitistui iscʌʌga gʌnmaatʌtuldagi ʌpan duucai
ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ. Aapimʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidiña
maisiu istumaasi ipʌlidiña Suusi Cristo. Baiyoma gʌnmaatʌtuli aanʌ poduucai isduucai
mamaatʌtuldiña aanʌ ismaacʌdʌ utudama vaavoitudai.
2 Aapimʌ maitistutuiditadai ismaatʌ caʌcagi istumaasi sijiacami ismaacʌdʌ aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ cascʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ istumaasi maisijiacami. Dai vʌʌscʌrʌ
tomali sivi maiquiaa istutuidi aapimʌ ismaatʌ caʌcagi.
3 Aapimʌ quiaa ivueeyi istumaasi ipʌlidi. Aapimʌ coimudadʌ tuutuiga dai oomaliga
ʌpan duucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapimʌ istu-
maasi ipʌlidi maisiu istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo.
4 Siʌʌscadʌ pocaitiada aapimʌ: “Aanʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai aa
pocaitiada: “Aanʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Aapimʌ ʌpan vueeyi ismaacʌdʌ
maivaavoitudai.
5 Apoolosi dai aanʌ ʌroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatʌmʌ? Aatʌmʌ
mosʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai gaaagidiña ñiooquidʌ dai
aatʌmʌ gʌnaagidi aapimʌ mʌtai aapimʌ vaavoitu.
6 Aanʌ ʌpʌga gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gooquiʌrʌ Apoolosi vaamioma
gʌnmaatʌtuli dʌmos Diuusi ʌgai dai vaamioma gʌnvaavoituldi.
7 Aanʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagidi tomali Apoolosi ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagidi
aatʌmʌ maiviaa guvucadagai mosʌʌgi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma
gʌnvaavoituldi.
8 Dai vʌʌsi Diuusi pipiooñigadʌ ʌpan ducami dai Diuusi aa namʌquida agai
gʌpipiooñiga tʌvaagiʌrʌ isʌmaadutai vaamioma cʌʌga iduñiagi aa duiñdadʌ tami oidigi
daama vaamioma aa namʌquidamu ʌgai mʌʌca.
9 Aatʌmʌ ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai gʌnaagidi ñiooquidʌ dai Diuusi vaamioma
gʌnvaavoituldi.
Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.
10 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gaaagidiña aanʌ ñiooquidʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
Aidʌsi ʌʌpʌga gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo muu
curusiaba. Gomaasi gʌaagai isʌʌpʌga vaavoitudagi. Vai sivi ʌmai vaamioma
gʌnmamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Tomasioorʌ sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi gʌaagai
isgamamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrvaavoi.
11 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌaagacai gamamaatʌtuldiada ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ
gʌaagai isʌpʌga gamamaatʌtuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba.
12 Dai gooquiʌrʌ vaamioma gamamaatʌtuldiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai
maisiu istumaasi maitʌrvaavoi.
13 Siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai is-
maacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi cʌʌga gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga
idui gʌaa duiñdaga.
14 Ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia Diuusi aa
namʌquidamu tʌvaagiʌrʌ.
15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi ʌgai gia maiaa
namʌquidamu Diuusi, tomasi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuusai.
16 Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.

17 Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsai camaisoimaasi ivuaadama. Cascʌdʌ isʌmaadutai gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrvaavoi, Diuusi aliʌ soimaa taatatuldamu ʌgai.

18-19 Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌgi gʌnvupuiirumadadagi. Isʌmaadutai poʌliadagi isaliʌ saituduga aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi sai Diuusi vupuiirugami duucai nʌidi ʌoodami sastuduacʌdʌ. Sioomʌ ʌrcʌʌgai siaa oodami pocaitiadagi saidʌ ʌrvupuiirugami dai Diuusi vʌʌtarʌ gia sastuduga ʌgai. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: "Ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai ʌjʌʌgi gʌnvupuiirumadaiña".

20 Dai pocaiti ʌpʌ: "Cʌʌ maatʌ Diuusi sai tʌtʌgitoidadʌ ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga maitʌrsoiñi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi".

21 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgʌncocoadagi sastuduacatai gʌnmamaatʌtuldiadamiga. Diuusi casi gʌnmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ.

22-23 Aapimʌ ʌrCristo aaduñdʌ dai Cristo ʌrDiuusi maradʌ. Dai aanʌ dai Apoolosi dai Piiduru ʌrgʌnpipiooñiga aapimʌ. Dai oidigi ʌraapimʌ gʌntuidaga. Dai oidaga aapimʌ dai coiya agai aapimʌ, dai nʌidi aapimʌ mui naana maasi istumaasi ʌpʌvueeyi sivi, dai tʌʌgimu aapimʌ mui naana maasi istumaasi dʌgavuñia agai, vʌʌsi gomaasi ʌrsoiñi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

4

———

1 Poduucai aapimʌ aliʌsi gʌaagai isCristo pipiooñigadʌ duucai gʌrnʌijadagi. Diuusi gʌrootoi tʌsai gʌnmamaatʌtuldana istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.

2 Dai vʌʌscʌrʌ isʌmaadutai viaacagi ʌmo aa duiñdagai gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi.

3 Dʌmos aanʌ maivuam iñʌlidi tomamʌs caiti giñnʌidi aapimʌ dai tomali maivuam iñʌlidi tomasi caiti giñnʌidi dudunucami. Dʌmos aanʌ maimaatʌ isbaig ʌrsoimaasi iducami aanʌ.

4 Vʌʌscʌrʌ poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌtʌgitoi aanʌ potʌimu Diuusi ismaitʌrsoimaasi iducami. Mosʌʌgi ʌgai maatʌ isbaigʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ ischo ʌʌpʌ.

5 Dai cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isapiapocaitiadagi ansai aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami asta siʌʌscadʌ divia Suusi Cristo amaasi ʌgai maasiuldamu istumaasi maitʌmaatʌ sivi, asta istumaasi tʌtʌgitoiña oodami, dai sioorʌ cʌʌga ivuaadana Diuusi potʌʌdamu sai cʌʌga idui.

6 Dai casi gʌnaagidi aanʌ sai gʌaagai mʌsʌmaadugan duucai gʌrnʌijadagi Apoolo ʌʌmadu aanʌ vai poduucai cʌʌga maatʌca aapimʌ sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai vaamioma cʌʌgadu gʌnmamaatʌtuldiadamiga siaa. Dai poduucai ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Siʌʌscadʌ pocaitiada aapimʌ gʌmaatʌ isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ.

7 Aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Vʌʌsi istumaasi istutuidi aapimʌ isivuaadagi Diuusi gʌnmaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi aapimʌ isivuaadagi. ¿Tuimʌsi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ ducami isʌʌgi aapimʌ viaacagi guvucadagai isivuaadagi?

8 Aapimʌ poʌlidi iscamaatʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aapimʌ tʌtʌaanʌdami duucai oidaga. Dai gajiaadʌrʌ gʌrviaa aapimʌ. Siʌʌsi ʌrcʌʌgaicamudai issʌʌlicʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicamudai aapimʌ siaatʌmʌ ojootosicami ʌʌpʌ gʌnsoiñacai gatʌaanʌdamudai.

9 Ʌʌmo imidaga poʌlidi aanʌ sai Diuusi pipiooñi duucai gʌrnʌijada cascʌdʌ. Ducami istomali ʌmo imidagai maitʌaanʌi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ducami iscasi gʌrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai oodami mosnʌijadamudai.

10 Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai gʌrnʌijadamudai gaaagiditai aatʌmʌ is-
Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mai aapimʌ povʌnʌlidi mʌsi aliʌ sastuduga vaavoi-
tudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatʌmʌ maicʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ mai
aapimʌ poʌlidi mʌsai cʌʌga vaavoitudai. Ducami isvʌʌsi oodami soi duucai gʌrnʌijadagi
dai ducami mʌsaapimʌ siaa gʌnduutuadagi.
11 Aatʌmʌ bibiuuguiña, dai tonocoñicana, dai maiyuucusucana, dai oodami soi duucai
gʌrnʌidiña, dai maivaacʌ aatʌmʌ.
12 Dai iibiocorʌi aatʌmʌ gaaata vuaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui gʌraagidiña
dʌmos aatʌmʌ daanʌiña Diuusi sai ʌgai soicʌiña. Oodami soimaasi gʌrtaatamituldiña
tʌtai aatʌmʌ maivui ñioocaiña.
13 Dai oodami gʌrñiooquidiña dʌmos aatʌmʌ maacaiña ñiooqui ducami siʌrgʌraaduñica
ʌgai. Dai oodami voisiqui duucai gʌrnʌidi.
14 Aapimʌ giñmaamara gʌnducami nai aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai
gʌnoojidi aanʌ gʌnmaquia iñʌliditai ñiooqui maisiu gʌnsiaa ʌʌratuda iñʌliditai.
15 Tomamʌsi aapimʌ viaacagi baivustaama miil mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ
gʌnmamaatʌtuldi istumaasi aagai Suusi Cristo dʌmos maimuidu ismaacʌdʌ ʌpan
ducami gʌnooga mosʌca aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
mʌtai aapimʌ vaavoitu cascʌdʌ gʌnooga giñducami aanʌ.
16 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai giñʌpan duucai oidacana.
17 Cascʌdʌ gʌnotosda iñagai aanʌ goTimoteo dai goovai gʌaagidamu isduucatai
gʌaagai isoidaca aapimʌ. Goovai giñmara gʌducami nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai goovai
cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. Dai goovai gʌnaagidamu isducatai ivueeyi aanʌ vaavoi-
tudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi aipacoga quiquiuupiʌrʌ.
18 Ʌʌmadutai aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi poʌliditai iñsaanʌ gʌnʌbʌidi dai cascʌdʌ
maitʌndididividi aanʌ.
19 Dʌmos aanʌ otoma mʌʌca gʌnnʌida iñʌlidi isDiuusi ipʌldagi. Dai amaasi nʌidamu
aanʌ sʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai sʌʌ cʌʌga oidaga ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai
maisiu mosʌca istumaasi aagai ʌgai.
20 Dai ʌgai saagida ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi Diuusi guvucadadʌ
vaamioma gʌaagai sioodami ñiooquidʌ.
21 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai poduucai aanʌ maitʌnbagaidamu siʌʌscadʌ
gaamu imiagi dai poduucai baigiñʌliadamu aanʌ aapimʌcʌdʌ.

5

———

1 Sivi cajioma aatʌmʌ isʌmaadutai aapimʌ vʌʌna gʌooga ooñigadʌ. Gomaasi ʌrʌmo
istumaasi aliʌ soimaascami. Dai maitiipu oigaragai isivuaadagi tomali ʌgai saagida
ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi.
2 Dai vʌʌscʌrʌ quiaa gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ. Baiyoma gʌaagai mʌssiaa
ʌʌradamudai dai soigʌnʌliadamudai. Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ pomaasi idui maitʌaagai
mʌsdadagitodagi isvapacʌda ʌgai gʌnʌmpaidaragʌrʌ.
3-4 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoiña aanʌ. Ʌtʌaanʌdami
Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ istumaasi idui gocʌʌli aliʌsi
ʌrsoimaascami. Aanʌ gʌnaagidamu istumaasi gʌaagai isiduñiagi aapimʌ ducami
isgʌnʌʌmadu daacamudai aanʌ. Ʌmpaidavurai aapimʌ vʌʌsi vaavoitudadami dai Suusi
Cristo guvucadadʌ gʌnʌʌmadu daacamu.
5 Dai aagidavurai gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragarʌ vai poduucai
ʌʌmadu aimʌraiña oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. ʌDiaavora aliʌ
viaa guvucadagai. Poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu ʌgai. Dai ʌgai soimaasi taatacai
istutuidi siʌma duucai gʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucai cʌʌgacʌrʌ
vuusaiña siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.

6 Maitʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi poʌliditai mʌscʌʌga ivueeyi. Cʌʌ maatʌ
aapimʌ sai ʌmo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi mui
oodami.
7 Cascʌdʌ gʌaaagai isaagidagi gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragʌrʌ. Ʌgai
istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduiñtuli
aa. Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌaali cañiiru ismaacʌdʌ coodaiña gʌnaaduñicaru ʌgʌʌ siaa
duudagʌrʌ ismaacʌdʌ pascua tʌʌgidu vai poduucai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.
8 Dai poduucai aatʌmʌ gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidaca.
9 Casi gʌnaagidi aanʌ ʌmai oojiʌrʌ dai maitʌaagai mʌsuurapʌcʌdagi ʌgai ismaacʌdʌ
googosi gʌnducami.
10 Dʌmos aanʌ maitʌnaagida iñʌliditadai mʌsai gajiaadʌrʌ vipiadana vʌʌscatai
ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ
ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai momoono. Ismaiñiooquiada agadamudai aapimʌ
gooodami avʌnacai isiimia aapimʌ idi oidigi daamadʌrʌ.
11 Baiyoma gʌnagida iñʌliditadai aanʌ mʌsai maiuurapʌcʌiña ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti-
ada saidʌ ʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ googosi gʌnducamicagi, dai coimudadʌ
tuutiacagi, dai ñiooquiadagi aa oodami, dai navacoitʌracagi, dai ʌʌsivoacagi, tomali
maitʌaagai mʌsgacuaadagi ʌgai ʌʌmadu.
12-13 Aanʌ maiviaa sʌʌlicami isaagadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami, ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami mosʌʌgi Diuusi viaa
sʌʌlicami. Dʌmos aapimʌ vaavoitudadami ʌʌgi gʌnsaagida gʌaagai isaagadagi is-
maacʌdʌ maicʌʌga ivuaadagi. Maitavʌr dadagitoda gocʌʌli soimaasi ivuaadami
isgʌnsaagida vapacʌdagi siuu duucu siaa duutuadagi aapimʌ Diuusi.

6

———

1 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmo istumaasi gʌaduñi vaavoitudadami vui
maitʌaagai isvan cʌcʌsadagi dudunucamiʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
2 Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi nʌida agai ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami. Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsʌʌgi baivuaadagi istumaasi tʌgitocagi
gʌnaaduñi.
3 Maitamʌsmaatʌ aapimʌ tʌsai asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌida ragai ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Vaamioma cʌʌga istutuidi
aatʌmʌ isnʌidagi gʌaaduñi vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami tami oidigi daama.
4 Siʌʌscadʌ gʌncocoda aapimʌ, ¿tuimʌsi ajioopaiña aapimʌ sai baigʌnduiñdana
dudunucami ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami?
5 Gomaasi gia gʌnaagidi aanʌ mʌsai siaa ʌʌrana. Siaadʌrʌ maioidacana ʌmaadutai
aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ istutiadagi isbaigʌnvuiidiadagi ñiooqui aapimʌ vaavoitu-
dadami gʌnsaagida.
6 Ʌmo vaavoitudadami maitʌaagai isvan cʌʌsagi gʌaduñi dudunucami vuidʌrʌ is-
maacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
7 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai isgʌncocoada aapimʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.
Baiyoma maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌncocoada ʌliadagi. Dai baiyoma
maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌnʌʌsiadagi.
8 Dʌmos aapimʌ maicʌʌga ivueeyi dai ʌʌsidiña asta gʌnaaduñi vaavoitudadami.
9-10 ¿Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiiimia agai
siaaco gatʌaanʌi Diuusi? Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi. Sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmomoono
ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiaaban voopoi

ooqui baiyoma cʌcʌʌli ʌʌgi aipacoga gʌnvuudana, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ navacoitʌraga, dai ismaacʌdʌ oojoidi isñiooquiadagi aa oodami, maitatʌaanʌda agai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.

11 Poduucai oidacatadai ʌʌmadutai aapimʌ dʌmos sivi Diuusi casi gʌnoigʌli gʌnsoimaascamiga dai casi ʌcovai gʌnvuvaitu dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aapimʌ Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

12 Λʌmo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vʌʌsiaʌcatai istumaasi ipʌlidi”. Dʌmos aanʌ pocaiti: sai maisiu vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami ʌrsoiñi. Dai maitʌaagai isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia ʌlidi.

13 Aliʌsi ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai ʌrugidagai vʌʌtarʌ dai gavoocʌrʌ vaacʌi cascʌdʌ vooca oodami”. Dʌmos Diuusi ugitituda agai vʌʌsi gomaasi. Dʌmos tuucuga oodami maisiu isgaʌma voopoda tomasmaascʌdʌ, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duiñdagadʌ dai Diuusi nuucada oodami tuucugadʌ.

14 Poduucai isduucai Diuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo poduucai gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

15 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌgai daidʌ ʌraduñdʌ? Aatʌmʌ ʌrSuusi Cristo aaduñdʌ cascʌdʌ maitʌaagai tʌsvʌpʌnagʌdagi ooqui taatacaligami.

16 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai siʌʌscadʌ ʌmo cʌʌli vʌʌnagi ʌmo ooqui tatacaligami vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana ʌgai”.

17 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai ʌmo tʌgitoidagai viaacana Suusi Cristo ʌʌmadu.

18 Aapimʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi goomaasi. Diuusi idui oodami sai siaa duutudaiña ʌgai dai maisiu isivuaadana mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ʌgai soimaasi ivueeyi gʌtuucuga vui.

19 ¿Maitamʌs tʌgito aapimʌ sai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana? Poduucai aapimʌ camaiʌʌgi gʌntʌaanʌi.

20 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara Suusi Cristo mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi siʌʌsi gʌntuucugacʌdʌ ʌcaasi gʌnibʌdagacʌdʌ Diuusi tʌaanʌi gʌntuucuga dai gʌnibʌdaga cascʌdʌ.

7

———

1 Sivi gia gʌnaa noragidamu aanʌ istumaasi giñtʌcacai aapimʌ giñoojidacai. Cʌʌgaduava ismaiooñtadagi cʌcʌʌli.

2 Dʌmos aliʌ muidu ismaacʌdʌ googosi gʌnducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagi iscʌcʌʌli viaacagi gʌnooñiga dai ooqui viaacagi gʌncuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi gʌnduucamicatai.

3 Λcʌʌli gʌaagai isʌma voopodagi gʌooñiga siuu duucu ʌooñigadʌ ipʌliadagi dai ooqui gʌaagai isʌma voopodagi gʌcuna siuu duucu ʌcunadʌ ipʌliadagi.

4 Siʌʌscadʌ cunatagi ʌmo ooqui camaiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi. Dai siʌʌscadʌ ooñtagi ʌmo cʌʌli camiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌʌpʌ ʌooqui ʌgai dai tʌaanʌi.

5 Cascʌdʌ maitʌaagai ischo gʌntʌtʌadagi aipacoga. Siʌgis gia gʌnaagida ʌgai dai maiʌmapai voopodagi chiʌʌqui tasai gamamadada ʌliditai. Dai vʌʌscʌrʌ gooquiʌrʌ

gʌaagai isʌmapai voopodagi ʌgai vai ʌDiaavora maisoimaasi iduiñtuldagi ʌooqui ʌmai cʌʌli ʌʌmadu tomali ʌcʌʌli ʌmai ooqui ʌʌmadu.

6 Aanʌ maitʌntʌaanʌi mʌsooñtadagi mʌsmaiooñtadagi ʌʌpʌ baiyoma istutuidi aapimʌ isiduñiagi istumaasi ipʌliadagi.

7 Aanʌ ʌʌgi ipʌlidi isvʌʌscatai maiooñtagi giñʌpan duucai, dʌmos ʌʌmoco istutuidi isivuaadagi ʌmo istumaasi dai aa ʌma maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascʌdʌ.

8 Ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga dai ismaacʌdʌ maiquiaa cuucuna dai vipiuudu cʌʌgaicamudai isʌʌgi viiyagi ʌgai giñʌpan duucai.

9 Dʌmos ismaitistutiada ʌgai isʌʌgi oidacagi vai ooñtana. Vaamioma ʌrcʌʌgai isooñiacagi dai maisoimaa taatamadagi ʌma voopoda ʌliditai ooqui.

10 Dʌmos ismaacʌdʌ caooñigai dai ismaacʌdʌ cacuucuna aanʌ gʌntʌaanʌi sai ooqui maidadagitoiña gʌncuucuna. Idi ñiooqui aagaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ.

11 Dʌmos isʌmo ooqui dagituagi gʌcuna ʌgai maitʌaagai iscunatagi ʌpamu baiyoma gʌaagai isbaiduñia ʌgai ñiooqui gʌcuna ʌʌmadu. Poduucai ʌʌpʌ ʌcʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga.

12 Dai ʌma maasi aagida iñʌlidi aanʌ ismaacʌdʌ ooñiga maivaavoitudadami ʌʌmadu dai ismaacʌdʌ cuucuna maivaavoitudadami ʌʌmadu. Oidaga ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ maiaagaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dʌmos aanʌ gia gʌnaagidamu sivi. Isʌmaadutai ooñigadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca ʌliadagi gʌcuna, cunadʌ maitʌaagai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana ooñigadʌ.

13 Dai isʌmaadutai cunadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca ʌliadagi gʌooñiga, ooñigadʌ maitʌaagai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada.

14 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai ʌgai ʌmo ooqui vaavoitudadami daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai ʌgai ʌmo cʌʌli vaavoitudadami. Dai ismaitʌrpoduucaicamudai maamaradʌ ʌrʌpan ducamicamudai maamaradʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai, dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi maamaradʌ ʌʌpʌ.

15 Dʌmos isʌcʌʌli maivaavoitudadamicagi dagitua ʌliadagi gʌooñiga vai dagitona daidʌ ʌooqui camaiviaa isʌʌmadu oidacagi dai isʌooqui maivaavoitudadamicagi dagitua ʌliadagi gʌcuna vai dagitona daidʌ ʌcunadʌ camaiviaa isʌʌmadu oidacagi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maitʌrcocodaiña.

16 Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ ʌmo cʌʌli siʌ ʌmo ooqui iscʌʌgacʌrʌ vusaidagi gʌaduñi siʌ ismaicʌʌgacʌrʌ vusaidagi ʌʌpʌ quiaa ʌʌmadu oidacatai ʌgai.

17 Dai gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga ismaidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ vʌʌsi vaavoitudadami aipaco oidacami.

18 IsDiuusi ʌʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ iquitʌquicagi tuucugadʌ isducatai gʌmviidacatadai ʌjudidíu ʌgai gʌaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi ʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ maiiquitʌquicagi tuucugadʌ ʌgai maitʌaagai isiquitʌagi.

19 Tomasmaasi oodami isiquitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ mosgʌaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

20 Aliʌsi ʌrcʌʌga isvʌʌsi oodami maidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vuusaitu sai vaavoitudana.

21 Isʌmaadutai ʌrpiooñicatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu maitʌaagai isvuamʌ ʌliada ʌgai. Dʌmos isviaacagi ʌgai isducatai vuusiagi dai camaitʌrpiooñicagi gʌaagai isvuusiagi.

22 Pipiooñi ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudadana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌraaduñdʌ Cristo dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrgapipiooñiga ismaacʌdʌ

Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo.
23 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara dai sivi gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi maisiu oodami.
24 Poduucai tudo giñaaduñi tomali ʌmaadutai maitʌaagai isdagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.
25 Dai sivi maaquimu aanʌ ñiooqui ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai dʌmos aanʌ angʌnaagida iñagai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñvaavoitudai cascʌdʌ aapimʌ gʌaagai isgiñvaavoitudagi ʌʌpʌ cascʌdʌ gʌnaagidamu aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ.
26 Otoma aliʌsi soimaasi taatamituldi agai ʌdudunucami vʌʌsi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami gʌaagai isapiaduu viiyagi.
27 Vʌʌscʌrʌ ismaacʌdʌ caooñiga maitʌaagai isdadagitodagi gʌnooñiga dai ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga maitʌaagai isooñtagi.
28 Dʌmos isʌmo cʌʌli ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai isʌmo ooqui cunatagi maisoimaasi ivueeyi. Dʌmos sioorʌ gavʌʌnacami vaamioma soimaasi taata agai dai aanʌ ipʌlidi isotolioma soimaasi taata agai aapimʌ.
29-31 Giñaaduñi aanʌ gʌnaagidi sai chiʌʌqui tasai viʌʌga mʌsicamaioidacamu tami oidi daama cascʌdʌ gʌaagai tʌsvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi sivi quiaa istutuiditai. Sioorʌ ooñiacagi, dai sioorʌ soigʌnʌliadagi, dai sioorʌ baigʌnʌliadagi, dai sioorʌ viaacagi tumiñsi dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ tami oidigi daama oidaga gʌaagai isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi. Idi oidigi caugitimi cascʌdʌ.
32 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ maivuam ʌnʌliadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Ʌmo cʌʌli maiooñiacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
33 Dʌmos siʌʌscadʌ caooñta ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasi gʌaagai quiiyʌrʌ, daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi ooñigadʌ.
34 Poduucai ʌʌpʌ ʌmo ooqui maicunacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi vai poduucai vaamioma cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌʌsi tuucugadʌ ʌcaasi ibʌadʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ cacunata ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña istumaasi gʌaagai quiiyʌrʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi cunadʌ.
35 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi gʌnsoiña iñʌliditai maisiu gʌndaida iñʌliditai mui naana maasi, vʌrai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca daidʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ oigʌdaitai Diuusi.
36 Dʌmos isʌmaadutai poʌliadagi iscaooquimuimi maradʌ dai poʌliadagi issiooma ʌrcʌʌgai iscunata ʌgai, dai isʌooqui poʌliada ʌʌpʌ vai cunatana gomaasi maitʌrsoimaascami.
37 Dʌmos isʌmai sʌʌlicʌdʌ poʌliadagi ismaitʌaagai iscunatagi maradʌ dai ismaitiipu istuisi cunata ʌgai, oogadʌ viaa sʌʌlicami isiduñia istumaasi ipʌliadagi, ʌgai cʌʌga ivueeyi.
38 Dʌmos sioorʌ dagituagi gʌmara sai cunatana cʌʌga ivueeyi dai sioorʌ maidagituagi gʌmara sai cunatana vaamioma cʌʌga ivueeyi.
39 Ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna asta siʌʌscadʌ muu ʌgai. Dʌmos siʌʌscadʌ muquiagi cunadʌ ʌooqui viaa sʌʌlicami iscunatagi ʌpamu sioorʌ ʌʌmadu ipʌliadagi, dʌmos ʌrvaavoitudamicagi ʌgai.
40 Dʌmos ʌooqui vaamioma baigʌʌliadan tada ismaicunata ʌpamu. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ giñʌma daja aanʌ ʌʌpʌ dai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aanʌ poʌlidi aanʌ isDiuusi Ibʌadʌ giñaagidi.

8

———

1 Aapimʌ giñtʌcacai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi cuaadagi ismaacʌdʌ gʌdadasdi
ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami ischo ʌʌpʌ. Baiyomavʌr maicuaada. Vʌʌscatai
aatʌmʌ maatʌ isDiuusi maigʌpiʌr gʌrvuupai iscuaada aatʌmʌ istumaasi gʌdadasdi
ʌmomoono. Dʌmos sioorʌ pocaitiadagi sai vaamioma maatʌ siaa ʌgai gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi. Dʌmos sioorʌ oigʌadagi vʌʌsi oodami ʌgai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoi-
tudai Diuusi.
2 Sioorʌ poʌliadagi iscamaatʌ mui naana maasi ʌgai maicʌʌga maí isducatai
gʌaagaitadai ismamaatʌmudai ʌgai.
3 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi sioorʌ oigʌdai Diuusi. Ʌgai ʌrmaamaradʌ cascʌdʌ.
4 Ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitʌrdidiuusi mos-
aliʌmadugava Diuusi.
5 Oodami poʌlidi ismuidu didiuusi tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama, ʌgai vʌʌtarʌ gia oidaga
mui didiuusi.
6 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai mosaliʌmaduga Diuusi, gʌrooga. Ʌgai idui vʌʌsiaʌcatai.
Aatʌmʌ oidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daidʌ ivuaadaragai aa duiñdadʌ. Dai
aliʌmaduga gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ʌrSuusi Cristo, dai ʌgai idui vʌʌsiaʌcatai. Dai ʌgai
gʌrmaa ibʌdagai utudui.
7 Gomaasi maisiu vʌʌsi oodami maatʌ. Ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ʌʌquioma siaa duutu-
daiña ʌmoono quiaa vaavoitudai sai cuaadatai cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono
sai ʌgai siaa duutudai ʌmoono cascʌdʌ poʌlidi ʌgai sai maitʌrcʌʌgai iscuaadagi.
8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomali maivaamioma
cʌʌgacʌrʌ oidacana aatʌmʌ cuaadatai cuaadagai.
9 Vʌʌscʌrʌ avʌrmaicuaada cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapimʌ ʌcuaadagai aidʌ gia ʌgai ismaacʌdʌ
maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana ugian tada ʌʌpʌ dai gomaasi
ʌrsoimaascami ʌgai vʌʌtarʌ.
10 Dʌmos isʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi gomaasi vʌʌscʌrʌ imiagi
ʌmoono quiuupaigadʌamu dai gacuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono vai
gʌntʌgiagi ʌmai ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana, ʌgai
ugian tada ʌʌpʌ.
11 Dai poduucai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia aapimʌ ʌgai soimaasi iduñian tada, dai
Suusi Cristo muu ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
12 Poduucai isaapimʌ soimaasi iduiñtuldagi gʌnaduñi ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ
isducatai ipʌlidi Diuusi isoidacana, aapimʌ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui.
13 Poduucai iñsaanʌ cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi ʌmoono dai poduu-
cai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanʌ
cuaadagai ismaacʌdʌ dadaasdi momoono tomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduiñtulda
iñʌliditai.

9

———

1-3 Sivi aagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai iñsaanʌ
ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Aanʌ
tʌʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo, aanʌ gʌnaagidi
isʌgai ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrSuusi Cristo
ootosadʌ, dʌmos aapimʌ gia gʌaagai isvaavoitudagi dai aapimʌ ʌrvaavoitudadami
cascʌdʌ gʌmaatʌ iñsaanʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
4 Aanʌ viaa sʌʌlicami isgamaitʌcʌdagi cuaadagai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.

5 Dai viaa aanʌ sʌʌlicami isooñtagi ʌmo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi ʌgaa Suusi Cristo ojootosadʌ, dai Suusi Cristo susuuculidʌ dai Piiduru.
6 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ismosʌca aanʌ dai Bernabé maviaa sʌʌlicami isdagituagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami?
7 Sandaaru maiʌʌgi gaaa namʌquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai sioorʌ ʌsadagi uuvasi viaa sʌʌlicami iscuaadagi iibiadʌ. Dai sioorʌ nuucadacagi sisivatu viaa sʌʌlicami isyʌʌdagi viibadʌ.
8 Aanʌ maitʌnaagidi istumaasi aagai oodami aanʌ gʌnaagidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-11 Aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai gʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isgʌntaanʌdagi cuaadagai aapimʌ poduucai soicʌi aa oodami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma gʌrsoicʌda aapimʌ aatʌmʌ. Poduucai ooja Moseesacaru: “Maitavʌr dacamidacartudada ʌtuturu mʌsiʌʌscadʌ cʌlivadagi tʌligi ʌgaicʌdʌ vai poduucai cuaajida ʌgai tʌligi”, asduu ooja. Poduucai gʌmaatʌ isaata vuaadami viaa sʌʌlicami isgamaitʌcʌdagi cuaadagai. Ʌgai ismaacʌdʌ gasicuaanai dai ismaacʌdʌ gayoovai ʌgai gʌaagai istʌgitocagi isajiagi aa yoovi.
12 Isaa viaacagi sʌʌlicami iscuaadagi gʌncuaadagaiga siooma cʌʌga aatʌmʌ.

Vʌʌscʌrʌ maiuu aatʌmʌ tomasi viaacatadai sʌʌlicami. Baiyoma ʌʌgi gaaata namʌquidiña aatʌmʌ vʌʌsi tʌstumaasi siaa vuaadana. Aanʌ ipʌliditadai iscʌʌga gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai maisiu tʌtʌgitodagi iñsaanʌ gamaitʌcʌi gʌnaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ gaaata vueeyi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌcoodai vustaqui poduucai isduucai gatʌjai Diuusi ʌgai istutuidi isaa cuaadagi ʌbaabaidi.
14 Dai poduucai Diuusi aagai sai sioorʌ gaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai ismaacʌdʌ vaavoitudadagi gʌaagai ismaacadagi vʌʌsi istumaasi tʌgito.
15 Dʌmos aanʌ tomali ʌmo imidagai maitataanʌi tomali ʌmo istumaasi tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami isgataanʌdagi. Aanʌ gʌnoojidi maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai istumaasi. Ʌʌpʌga muquian tada aanʌ biuugimucai isgʌntaanʌdagi ʌmo istumaasi.

16 Aanʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ giñʌliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, gomaasi viaa aanʌ isivuaadagi cascʌdʌ. Siʌʌ soimaa taatamu aanʌ ismaitaaagiadagi gomaasi.
17-18 Ismosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidamudai aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami aidʌ gia baigiñʌlidi viiagi aanʌ ducami isaa namʌquidamudai aapimʌ tumiñsicʌdʌ tomasi matiñmaa tomali ʌmo sintavo. Dʌmos maisiu mosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidi aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami baiyoma aliʌsi viaa aanʌ isgaaagidagi gomaasi. Diuusi giñtʌjai ansaidʌ iduuna cascʌdʌ.

19 Aanʌ maitʌrpiooñigadʌ tomali ʌmaadutai dai vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai piooñigadʌ duucai oidaga aanʌ vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
20 Siʌʌscadʌ giñaaduni judidíu saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ooja Moseesacaru aanʌ ʌʌpʌ ʌpan duucai ivuaadana vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi maiviaa aanʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi ooja Moseesacaru.
21 Dai siʌʌscadʌ saagida daaca aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi istumaasi ooja Moseesacaru aanʌ ʌpan duucai ivuaadana ʌgai mosʌcaasi istumaasi gʌrdaidi Diuusi gomaasi maitivuaadana aanʌ. Aanʌ viaa isivuuadagi istumaasi aagai Diuusi dai istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ, vai poduucai vaavoitudana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

22 Dai siʌʌscʌdʌ saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi aidʌ gia ivueeyi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌgai vai poduucai istutuidi aanʌ issoiñagi ʌgai isvaamioma cʌʌga maatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aanʌ ʌpan duucai ivuaadana aanʌ ʌoodami vai poduucai ʌʌmadutai vaavoitudana.

23 Poduucai ivuaadana aanʌ sai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ vaavoitudagi ʌʌmadutai.

24-27 Sioorʌ vopooyi aliʌsi gʌnaajagʌi gamaitʌa ʌliditai. Istumaasi gamaitʌcʌi ʌgai vʌʌsi uugiatʌi. Dʌmos aapimʌ gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vaavoitudaitai dai ʌʌgiditai Diuusi dai Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Utuisdami ʌʌquiasdʌrʌ vopooyiña vaida aajʌi utuiñaragai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌgai vʌʌsi istumaasi galvueeyi tuucugadʌ. Poduucai aanʌ ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiimia iñagai tʌvaagiamu. Aanʌ aliʌsi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai aagaiña aanʌ ʌoodami tomasi poduucai oidacatai vʌʌscʌrʌ soimaa taatamai aanʌ. Maitipʌlidi aanʌ isDiuusi giñaagidagi sai maicʌʌgadu idui aanʌ cascʌdʌ.

10

1 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi isaapimʌ tʌtʌgitodagi siʌdui ʌʌqui gʌrʌʌqui aaduñicarucʌdʌ oidigana. Diuusi ootosi ʌmo icomai sai baitʌqui imʌiña sai poduucai maatʌcana ʌgai siaa sʌʌli iimʌdagi. Diuusi soi tai cʌʌga dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi siaaco Gʌʌ Suudagi Vʌʌgicʌrʌ tʌʌgidu.

2 Dai poduucai casi ipʌli ʌgai isoidagi Moseesacaru.

3-4 Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mʌʌ oidigana. Ʌoodami yʌʌdana suudagi ismaacʌdʌ vuusanʌiña ʌmo odiaiñdʌrʌ. Dai Cristo ʌʌmadu daacana dai nuucadacana.

5 Dai baitoma vʌʌscatai soimaasi ivueeyi oidigana cascʌdʌ Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ dai coi ʌgai oidigana.

6 Cascʌdʌ maatʌ aatʌmʌ ismaitʌaagai issoimaasi ivuaadagi ʌpan duucai ʌgai.

7 Cascʌdʌ maitʌaagai isaa duutuadagi ʌmoono poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ispovuaadana ʌgai oidigana dai pocaiti: “Ʌoodami dadaarʌi dai gacueeyi dai gayʌʌyi dai gooquirʌ gatuutudacʌi”, siaa duutudaitai ʌmo moono gʌndiuusiga duucai.

8 Maitʌaagai tʌsgoogosi gʌrducamicagi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai dai coi ʌmo coobai dan vaica miil ʌmo tasʌrʌ.

9 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai tai cʌquiacarai coocoyi dai coi.

10 Dai maitavʌr vui ñioocada Diuusi ʌpan duucai ʌʌmadutai ʌgai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi ootoi gʌtʌaañicaru sai coodana.

11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui gʌraaduñicarucʌdʌ tʌsai poduucai maatʌna aatʌmʌ sai maitʌrcʌʌgai ispoduucai ivuaadagi. Dai cascʌdʌ vʌʌsi gomaasi gʌooja Diuusi ñiooquidʌrʌ tʌsai aatʌmʌ maatʌcana sivi cayoga ugitʌcai oidigi.

12 Sioorʌ poʌliadagi iscʌʌga vaavoitudai ʌgai gʌaagai isgʌnuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai.

13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliadagi gʌaagai istʌtʌgitodagi isvʌʌscatai poduucai tʌtʌgitoiña. Diuusi apiagʌnsoicʌdamu iscʌʌga ivuaada aapimʌ dai maitʌndadagitodamu istʌtʌgitoda istumaasi maitistutuidi aapimʌ isgajiaadʌrʌ vipiadagi baiyoma gʌnsoiñamu mai gajiaadʌrʌ vipiada aapimʌ istumaasi soimaascami istumaasi iduñia ʌliadagi.

14 Cascʌdʌ giñaaduñi casiavʌr maisiaa duutuada aapimʌ momoono.

15 Aapimʌ cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi. Dai cʌʌgavʌr tʌgitoca istumaasi gʌnaagidi aanʌ
sabaigʌ ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami ischo ʌʌpʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai gacuaadagi paana dai gayʌʌdagi uuvasi
varagadʌ dai poduucai tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai muu Suusi Cristo aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
dai poduucai Diuusi baigʌrʌliatudai. Dai poduucai gatʌtʌgidiña aatʌmʌ tʌsvʌʌscatai
ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami.
18 Gʌntʌgitovʌr nʌida isducatai ivueeyi ʌjudidíu siʌʌscadʌ cuaada ʌgai baabiadʌ
cañiiru ismaacʌdʌ coodai ʌgai dai dadasdi Diuusi. Poduucai gʌmaatʌ isvʌʌscatai ʌgai
ʌrgʌnaadunumu siaa duutuadami Diuusi.
19 Aanʌ maitipʌlidi isaapimʌ poliadagi isʌmoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami viaa
guvucadagai tomali ispoʌliadagi aapimʌ isʌbaabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono
maitʌrʌpan ducami tomastuma baabaidi.
20 Poduucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ maisiu Diuusi. Aanʌ maitipʌlidi ispoduucai ivuaada aapimʌ dai
maitipʌlidi aanʌ ʌʌpʌ isgacuaada aapimʌ ʌgaa ʌʌmadu siʌʌscadʌ gavaagimatada ʌgai
dai poduucai ʌraaduñdʌcagi oodami ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
21 Aapimʌ maitistutuidi isʌraaduñdʌcagi Suusi Cristo daidʌ ʌraaduñdʌcagi Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
22 Maitʌaagai tʌsbaamutudagi Diuusi gʌnvui daraacatai ʌgai ʌʌmadu siu duucu siaa
duutuadagi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma guvuca
isaatʌmʌ.

———

23 Mui naana maasi istutuidi aatʌmʌ isivuaadagi dʌmos maisiu vʌʌsi istumaasi
gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ Diuusi vuitapi.
24 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isʌpʌga tʌtʌgitodagi sabaigʌ
ʌristumaasi soimaascami aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
25 Sapʌadavurai tomastuma baabaidi ismaacʌdʌ oidacagi dai maitavʌr gatʌcacada
mʌsbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai maipoʌliadagi
mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.
26 Vʌʌsi oidigi dai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌrDiuusi tuidadʌ cascʌdʌ gʌaagai
mʌscuaadagi vʌʌsi istumaasi oidacagi.
27 Isʌmaadutai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi gʌnvaidagi mʌsai quiidiʌrʌ
gauugana dai mʌsiimia ʌliadagi, iimivurai dai ugavurai mʌstumaasi gʌnbiidagi dai
maitʌcacada isbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai
maipovʌnʌliadagi mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.
28 Dʌmos isʌmaadutai povʌntʌʌdagi mʌsai gocuaadagai ismaacʌdʌ modaja daasi ʌmo
moono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami, vʌrai maiuga vai ʌgai maipoʌldagi mʌsaapimʌ
vaavoitudai ʌʌpʌ ʌmoono,
29 tomamʌs aapimʌ maatʌ mʌsmaivaavoitudai.
Dʌmos aanʌ ipʌlidi sai ʌmaadutai giñaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi iscuaadagi
cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi moono mospocaititai aa saidʌ ʌrʌmo istumaasi soimaas-
cami,
30 dai sai iscuaadagi baigʌʌliditai Diuusi vui, tuisi potʌʌna ʌmai issoimaasi ivueeyi?”
31 Dʌmos aanʌ gʌnaagidamu sai mʌsiuu duucu cuaadagi tomastuma cuaadagai siʌʌpʌ
tomastumaasi mʌstumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌsivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi.
32 Maitʌaagai isivuaadagi istumaasi sobicʌdagi oodami isʌʌgiada Suusi Cristo tomasi
ʌrjudidíu ismaitʌʌrjudidíu ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.
33 Aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isivuaadagi istumaasi istucʌdʌ baigʌnʌliadagi aa. Dai
aanʌ maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ baiyoma ivueeyi aanʌ
istumaasi ʌrsoiñi aa vʌʌtarʌ, vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai.

11

1 Giñʌpan duucai vʌrivuaada aapimʌ poduucai isduucai ʌpan duucai ivueeyi aanʌ Suusi Cristo.

———

2 Giñaaduñi aliʌ cʌʌga ivueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai daidʌ ivuaadatai istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ.

3 Aanʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi sai Cristo ʌgai dai tʌaanʌi cʌcʌʌli, dai cʌcʌʌli tʌaanʌi gʌnooñiga, dai Diuusi tʌaanʌi Cristo.

4 Dai aapimʌ Coriintʌrʌ oidacami pocaiti sai isʌmo cʌʌli gʌcʌcʌsadʌ gʌvanamu siuu duucu gamamadadagi siʌpʌ siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ.

5 Dʌmos isʌmo ooqui maivuracagi gʌmoo siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ gomaasi ʌrʌpan ducami isivisumicamudai ʌgai moodʌ.

6 Isʌmo ooqui maivuraca ʌliadagi gʌmoo siooma ʌrcʌʌgai isbovasdʌrʌ ivisua ʌgai gʌmoo. Dʌmos isgomaasi ʌrsiaa ʌʌraragaicagi ooqui vʌʌtarʌ baiyoma gʌaagai isvuraca gʌmoo.

7-9 Diuusi idui ʌcʌʌli sai ʌpan tuigacana naana maasiʌrʌ. Dai cʌcʌʌli viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ, cascʌdʌ aapimʌ Coriintoʌrʌ oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ cʌcʌʌli maitʌaagai isgʌcʌcʌsada gʌvanamu dai poduucai cʌcʌʌli gatʌtʌʌgidi isʌgai vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma tʌaanʌi isooqui, cascʌdʌ cʌcʌʌli maitʌaagai istutusadagi gʌnvapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi idui ʌooqui cʌʌliaiñdʌrʌ maisiu ʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi idui ʌooqui dai soicʌiña ʌcʌʌli maisiu ʌcʌʌli sai soicʌiña ʌooqui.

10 Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi isvaamioma gatʌaanʌi ʌcʌʌli siooqui cascʌdʌ ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo. Asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiñapai gʌnvupuivasa siuu duucu vuidʌrʌ gugucadagi Diuusi.

11 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi tʌgito cʌʌli dai aliʌsi tʌgito ooqui vai gʌnsoicʌdagi aipacoga ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ.

12 Vaavoava sicʌʌliaiñdʌrʌ ʌpʌdui ʌooqui daidʌ ʌrvaavoi sicʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ vu-vacʌi dai vʌʌsi gomaasi idui Diuusi.

13 Giñaagidavurai aapimʌ sabaigʌ ʌrcʌʌgai isʌmo ooqui gamamadadagi maitʌvuracatai ʌmo pañitu.

14-15 Maitasi ʌrvaavoi sai vʌʌscatai povʌnʌlidi sai ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo dai oojoidi istʌtʌvʌducagi cuupadʌ dai cʌcʌʌli vʌʌtarʌ ʌrsiaa ʌʌraragai istʌtʌvʌducagi cuupadʌ.

16 Isʌmaadutai giñvui ñiooqui ʌliada aagaitai gomaasi, ʌgai gʌaagai ismaatʌcagi tʌsai aatʌmʌ tomali aa vaavoitadadami maiviaa ʌmai viituldaragai.

———

17 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌma maasi dai goocʌdʌ maitistutuidi aanʌ ispotʌiyagi ansai baigiñʌlidi. Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai cuaada cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapimʌ isbai cʌʌga ivuaadagi.

18 Cajioma aanʌ mʌsai aapimʌ gʌnvupui ñioocaiña dai baitoma vaavoitudai aanʌ.

19 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai aagadagi isducatai vaavoitudai poduucai gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.

20-21 Mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpadiada aapimʌ dai cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba ʌʌmoco ʌʌpʌga cuaadana

cuaadagai ismaacʌdʌ vuaa dai asta navacorʌiña gayʌʌdatai vai aa maitatasconʌrʌiña, dai chichiʌʌqui aipaco dadarʌiña poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ maisiaa duutudai aapimʌ Suusi Cristo.

22 Maitamʌsviaa aapimʌ gʌnquiiqui mʌsiaaco gacuaadagi dai maigʌpi gacuaadagi mʌsiaaco gʌnʌmpaidiadagi. Aapimʌ soiduucai nʌidi ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu dai siaa ʌʌratudai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa cuaadagai. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ iñsaanʌ baigiñʌlda iñagai? Siaadʌrʌ baigiñʌldana aanʌ.

———

23 Suusi Cristo ʌʌgi giñmaatʌtuli istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Aidʌ ʌcʌrʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai Suusi Cristo ʌgai bʌi ʌmo paana

24 dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai daidʌ itʌi: “Ugavurai, idi ʌrʌpan ducami giñtuucuga iñsmaacʌdʌ tʌʌgida agai aanʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Mʌsiʌʌscadʌ poduucai ivuaadagi vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌi ʌSuusi Cristo.

25 Poduucai ʌʌpʌ caugitocai bʌi ʌgai ʌmo tucayu uuvasi varagadʌ daidʌ itʌtʌdai gʌojootosa: “Idi uuvasi varagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ astia agai vʌrai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaqui. Iñsiʌʌscadʌ muquiagi vai astia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosca agai ʌoodami. Vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌtʌdai Suusi Cristo.

26 Poduucai vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gacuaadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ poduucai aapimʌ tʌtʌgidi aa mʌsvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai aapimʌ gʌaagai ispovuaadagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.

———

27 Poduucai tomasioorʌ sioorʌ cuaadagi ʌpaana dai yʌʌdagi ʌuuvasi varagadʌ poduucai isduucai giñmaatʌtuli Suusi Cristo dai maicʌʌga vueeyi navacorʌitai dai aliʌ soimaasi ivuaadagi maitʌtʌgitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami, poduucai ʌgai soi duucai nʌidi Suusi Cristo.

28 Cascʌdʌ vʌʌscatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yʌʌcai uuvasi varagadʌ aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.

29 Isʌmaadutai cuaadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ dai maitʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu.

30 Ʌʌmadutai aapimʌ poduucai ivuaadana cascʌdʌ coococoñi dai maiguupuca dai ʌʌmoco asta cooyi.

31 Dʌmos isaatʌmʌ istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidʌ gia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi.

32 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatuldamu ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vai poduucai maiiimia ʌgai Diaavora ʌʌmadu.

33 Poduucai tudo giñaaduñi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai gaugia aagadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai nʌnʌraca asta siuu duucu gʌnʌmpagi vʌʌscatai vʌrai ʌmapai gauga.

34 Isʌmaadutai biuugimucagi gʌaagai isʌʌpʌga gaugiagi gʌquiiyʌrʌ vai poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi gʌntaatatuldagi gomaasicʌdʌ istumaasi ivueeyi aapimʌ gʌnʌmpaiditai. Gogaa istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌcaca aapimʌ oojiʌrʌ bai duuñimu aanʌ iñsiʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidagi.

12

———

1 Giñaaduñi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi vʌrai maatʌca. Sai Diuusi Ibʌadʌ
maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.
2 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌmʌsi maiquiaa vaavoitudaiña Suusi Cristo aapimʌ siaa
duutudaiña mui moono ismaacʌdʌ maiñioocai.
3 Aapimʌ gʌnsaagida daivʌi ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti sai aagai istumaasi aagidi
Diuusi. Dʌmos isʌgai ñiooquiadagi Suusi Cristo poduucai gʌmaatʌ isʌgai maiaagai
gomaasi Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Dai isʌmaadutai cʌʌga vaavoitudadagi isSuusi
Cristo ʌrDiuusi dai ʌʌgiadagi poduucai gʌmaatʌ sai istumaasi aagai ʌgai, ʌgai aagai
Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ.
4 Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ʌʌmo istumaasi. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai
dai maacai guvucadagai.
5 Vʌʌscatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ isducatai istutuidi dʌmos vʌʌscatai
ivueeyi ʌgai vaa Suusi Cristo aa duiñdadʌ.
6 Vʌʌscatai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos maiʌmadugan duucai dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌgai vaa Diuusi ʌgai dai soicʌi vʌʌscatai.
7 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vʌʌsi vaavoitudadami saidʌ ivuaadana ʌʌmo
istumaasi vai poduucai gʌmaatʌ siDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja vʌʌscatai, dai istumaasi
ivueeyi ʌʌmadutai ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ.
8 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai ʌʌmadutai sai cʌʌga maatʌ aagaiña ismaacʌdʌ
aagai Diuusi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ,
9 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi
dai poduucai ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai
duduaaidiña coococoidadʌ,
10 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa saidʌ ivuaadana naana maasi
gʌgʌrducami, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ gaaagidiña
Diuusi ñiooquidʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai maatʌ nʌidiña asmaacʌdʌ
ñioocai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ dai ismaacʌdʌ ñioocai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ
guvucadadʌcʌdʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicʌdʌ
ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai aagaiña
istumaasi aagai ʌgai ismaacʌdʌ aa ñiooquicʌdʌ ñioocai.
11 Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai maacai guvucadagai
vʌʌscatai saidʌ ivuaadana ʌʌmadutai istumaasi ʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi.

———

12 Oodami ʌʌcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuu-
cugadʌaiñdʌrʌ. Poduucai isduucai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga
ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maamatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ
ʌgai ʌrgʌnaadunumu.
13 Tomasi aatʌmʌ ʌrjudidíu isgiliego ʌʌpʌ, tomatʌsi ʌrpipiooñi ischo ʌʌpʌ
vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai casi gʌrvapacoñica Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ tʌsaidʌ
ʌrgʌraadunumucana aatʌmʌ, dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌma daja vʌʌscatai.
14 Poduucai isduucai caaagai aanʌ oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai
vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌiñdʌrʌ.
15 Isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñʌcaso maitʌrgiñnovi cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”.
Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌcasodʌ.
16 Dai isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñnaaca maitʌrgiñvuji cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”.
Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌnaacadʌ.
17 Isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrvujicamudai isducatai caʌcamudai aatʌmʌ. Siʌʌpʌ isvʌʌsi
gʌrtuucuga ʌrnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatʌmʌ isuuvapiadagi.

18 Diuusi darai oodami vuupuidʌ siaaco ʌgai ipʌli dai daacadʌ, naanacadʌ dai vʌʌsi
istumaasi viaa oodami.
19 Siʌmo oodami ʌrvujicamudai siaaco daacamudai ʌtuucugadʌ.
20 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai
vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ.
21 Vʌʌsi gʌrtuucuga aliʌsi gʌaagai. Aliʌ tʌgito aatʌmʌ gʌrvuupuji dai gʌrnoonovi dai
gʌrmoo dai gʌrʌʌcaso.
22 Dai ismaacʌdʌ maiguupuca ʌgai dai siooma gʌaagai.
23 Dai istuidaba siooma maitʌaagada maasi ʌgai tʌtai vaamioma nunucadai aatʌmʌ
dai ismaacʌdʌ siaa ʌraragai isnʌidi aa oodami ʌgai gia iiñapai aatʌmʌ.
24 Poduucai gʌrdui Diuusi cascʌdʌ.
25 Oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju. Dai vʌʌsi istumaasi viaa
oodami abaana saasaʌ ʌgai. Dai vʌʌsi aliʌsi gʌaagai.
26 Isʌmo oodami coococagi ʌmapʌcʌrʌ tuucugadʌ maibai tadacana vʌʌsi tuucugadʌ.
Isʌmo cʌʌli maatʌ ñioocadagi dai aa oodami aagidi sai cʌʌgadu moodʌ aliʌ baigʌʌlidiña
ʌcʌʌli.
27 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ muidu daidʌ ʌrʌmo aadunumu.
28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi ʌʌmoco saidʌ ʌrojootosicamicana dai
aa saidʌ ʌrñiñiooquituldiadamigadʌcana dai aa saidʌ ʌrmamaatʌtuldiadamicana, dai aa
saidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami, dai aa saidʌ duduaaidiña coococoidadʌ, dai aa sai soicʌiña gʌnaaduñi, dai aa saidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana, dai Diuusi
maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai.
29 Maisiu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrojootosicami, dai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai maisiu vʌʌsi ʌrmaatʌtuldiadami, dai maisiu vʌʌsi ivueeyi
istumaasi gʌgʌrducami,
30 dai maisiu vʌʌsi duduaaidi coococoidadʌ dai maisiu vʌʌsi ñioocai aa ñiooquicʌdʌ, dai
maisiu vʌʌscatai maatʌ aagai istʌiya ʌlidi ʌoodami aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ
ʌgai.
31 Aagiadavurai Diuusi sai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi vaamioma gʌaagai. Dʌmos aanʌ gʌnaagidi iñʌlidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
vaamioma ʌrsoiñi isvʌʌsi gomaasi.

13

1 Isistutiadamudai aanʌ isñioocadagi aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ tomasi
ʌroodami ñiooquidʌ siʌʌpʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ñiooquidʌ dai ismaioigʌadʌ aanʌ oodami
mosʌrʌpan ducami aanʌ ʌmo istumaasi imaacʌdʌ moscaiti dai maitʌrsoiñi.
2 Dai isistutiadamudai aanʌ isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai ismaatʌcamudai aanʌ
istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai dai ismaatʌcamudai aanʌ mui naana maasi, iscʌʌga
viaacamudai aanʌ vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issibʌaco tutusadagi
gigidi, mospocaititai aanʌ ismaigovai imʌdagi dai ismaioigʌada aanʌ oodami ducami
ismaitistutiadamudai aanʌ isistuma vuaadagi.
3 Isaanʌ gaoidagi vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ, dai mʌsgiñmʌidagi gaaagiditai aanʌ
Diuusi ñiooquidʌ, dai ismaioigʌada aanʌ oodami gomaasi maitʌrsoiñi giñvʌʌtarʌ.
4 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa ʌgai maioomaliga, dai cʌʌ tuutuiga, dai
maicoimudadʌ tuutuiga, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña,
5 dai maisoiduucai nʌidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliadagi aa maisiu mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi ʌgai, siʌʌscadʌ aa ñiooquiadagi
ʌgai maita ñiooquidiña, dai maivuaamʌ ʌlidiña tomasi soimaasi ivuiididi aa.
6 Dai maibaigʌnʌlidiña siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baigʌnʌlidiña
siʌʌscʌdʌ cʌʌga ivuaadagi aa.

7 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa maivui ñioocai aa ismaacʌdʌ soimaasi nʌidi,
dai vʌʌscʌrʌ vaavoituda ʌlidi istumaasi aagidi aa, dai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai isaa ipʌlidi
iscʌʌga ivuaadagi, dai vʌʌscʌrʌ apiaoigʌadai aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamitulda.
8 Tomastuigaco oidacamu ʌʌmadutai ismaacʌdʌ oigʌadagi aa, dʌmos aimu istuigaco
tiipuca agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai tomali maitʌñioocada agai aa ñiooquicʌdʌ,
dai tomali maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai oodami sai cʌʌga
maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.
9 Dʌmos sivi palʌpi maatʌ aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga maatʌ aagai aatʌmʌ
Diuusi ñiooquidʌ.
10 Aimu istuigaco vʌʌscatai maatʌ caʌca agai vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ
maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maacadagi guvucadagai oodami isivuaadagi tomali
ʌmo istumaasi.
11-12 Tami oidigi daama maimaatʌ aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi maatʌ ʌpan duucai
ʌmo ali maimaatʌ vʌʌsi istumaasi maatʌ ʌmo oodami gʌducami. Poduucai ʌʌpʌ
maimaatʌ caʌ aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ ducami isnʌijadagi ʌmo nʌidacarui is-
maacʌdʌ maicʌʌga maasi dʌmos aimu istuigaco cʌʌga maatʌ caʌcamu aatʌmʌ vʌʌsi
Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrmaatʌ. Dai ʌmo oodami gʌducami
camaitivueeyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ iimia aatʌmʌ
Diuusi ʌʌmadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami.
13 Vʌʌscʌrʌ oidacamu sioorʌ vaavoitudadagi Diuusi dai sioorʌ nʌnʌracagi istumaasi
Diuusi iduñia aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai sioorʌ oigʌadagi aa. Dʌmos vaamioma ʌrcʌʌgai
isoigʌadagi aa.

14

———

1 Aliʌsi gʌaagai mʌsaipaco gʌnoigʌadagi. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai
gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ tomasi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
ivueeyi aa vaavoitudadami, dʌmos siooma ʌrcʌʌgai isaagada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
2 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ, ʌgai Diuusi ʌʌmadu
ñioocai maisiu oodami. Oodami maimaatʌ caʌ istumaasi aagai ʌgai cascʌdʌ. Diuusi
Ibʌadʌ maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌ.
3 Baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oodami ʌʌmadu ñioocai,
dai poduucai soicʌi ʌgai vaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana, maacatai
ñiooqui dai baiʌʌliatudaitai.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai vaamioma
vaavoitudai, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai soicʌi aa vaavoitu-
dadami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ istutiadamudai isñioocadagi ʌma maasi ñiooqui dʌmos
vaamioma ipʌlidi aanʌ isaapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ. Isñioocada aapimʌ ʌma
maasi ñiooqui dai maiaagadagi istʌiya ʌlidi maitʌrsoiñi vaavoitudadami vʌʌtarʌ cascʌdʌ
siooma ʌrcʌʌgai isaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ siisñioocadagi ʌma maasi ñiooqui. Dʌmos
isñioocada aapimʌ ʌma maasi ñiooqui dai aagadagi istʌiya ʌlidi goovai gia ʌrsoiñi ʌpʌan
duucai isduucai ʌrsoiñi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ.
6 Cascʌdʌ giñaaduñi iñsaanʌ gʌndividagi dai ʌma maasi ñiooqui gʌnñiooquiadagi po-
duucai maitʌnsoiñan tada aanʌ isvaamioma vaavoituda aapimʌ. Dʌmos iñsaanʌ
gʌnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai istumaasi maatʌ caʌca aanʌ, siʌʌpʌ
isgʌnaagiada aanʌ istumaasi Diuusi iduñia, siʌʌpʌ gʌnaagiada aanʌ Diuusi ñiooquidʌ
poduucai gia gʌnsoiñan tada aanʌ.
7 Sioorʌ iivadagi uusi gitarui gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai poduucai maatʌ caʌcagi
aa istuma iivaragai iivai ʌgai.

8 Sandaaru saagida oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ iivai piito dai iivaiña ʌgai ʌmo iivaragai
dai poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigʌna dai iivaiña ʌmai iivargai sai gacocodana
goʌʌ iivaragaicʌdʌ aagidiña ʌgai sandaaru istumaasi gʌaagai isiduñiagi cascʌdʌ gʌaagai
iscʌʌga iivada ʌgai vai maatʌ caʌcagi sandaaru daidʌ ivuaadagi istumaasi tʌgitocagi
ʌgai.
9 Poduucai ʌpʌvueeyi aapimʌcʌdʌ. Isʌmaadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui siaadʌrʌ
maatʌ caʌcana aa iscaiti ʌgai. Ducami isʌʌgi ñioocadamudai ʌgai.
10 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiooqui oidigi daama dai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ñioocai maatʌ caʌ.
11 Dai isʌmaadutai giññiooquiadagi ʌma maa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ
poduucai maitʌrcaʌcan tada aatʌmʌ aipacoga.
12 Cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi isDiuusi Ibʌadʌ gʌnmaaquiagi guvucadagai
isiduñiagi ʌmo istumaasi ismaacadʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diuusi
sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi ʌrsoiñi vaavoitu-
dami vʌʌtarʌ.
13 Poduucai sioorʌ ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, gʌaagai
isaagiada ʌgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada istʌiya ʌlidi ʌgai
ʌñiooquicʌdʌ.
14 Isgamamadada aanʌ ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ, maatʌ aanʌ issiaa
duutudai Diuusi dʌmos maimaatʌ aanʌ iscaiti.
15 Gʌaagai isgamamadada aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ.
Gʌaagai isganʌʌda aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ.
16 Dʌmos isʌmaadutai gamamadadagi ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai
tomali aaduñdʌ, ʌaaduñdʌ siaadʌrʌ potʌʌna ʌgai vaavoava.
17 Tomasi aliʌ cʌʌga gamamadai ʌgai maitʌrsoiñi aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
18 Aanʌ baigiñʌlidi Diuusicʌdʌ isvaamioma ñioocai aanʌ ʌma maasi ñiooqui isvʌʌscatai
aapimʌ.
19 Dʌmos siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ vaavoitudadami aanʌ baiyoma ipʌlidiña
isaagadagi altaama ñiooqui dʌmos vʌʌscatai maatʌ caʌcagi maisiu baivustan miil ñiooqui
ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ caʌcagi tomali ʌmaadutai.
20 Giñaaduñi maitavʌr tʌtʌgitoda ʌpan ducai ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ
istumaasi gʌaagai isivuaadagi baiyoma gʌaagai mʌscʌʌga tʌtʌgitodagi. Siʌʌscadʌ iduñia
ʌliada aapimʌ ʌmo istumaasi soimaascami amaasi gia gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ
ʌpan duucai ʌgai ismaacʌda maiquiaa maatʌ ivueeyi istumaasi soimaascami.
21 Pocaiti liivruʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi: “Aa oodami ʌma
maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ʌjudidíu saagida dʌmos vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidamu
ʌjudidíu”, caiti Diuusi, asduucai ooja Moseesacaru.
22 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi caʌcagi
ʌvaavoitudadami isñiooquiagi ʌmai ñiooquicʌdʌ poduucai gʌaagai ismaatiagi isDiuusi
guvucadadʌcʌdʌ ñioocai oodami, dai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ
poduucai maatʌ ʌvaavoitudadami isDiuusi guvucadadʌcʌdʌ ñioocai ʌgai.
23 Dai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami dai vʌʌscatai ʌma maasi ñiooqui ñioocadagi
vai vaapaquiagi aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai potʌiyan tada ʌgai sai vupuiirutu
ʌvaavoitudadami.
24 Dʌmos isvʌʌscatai aagadagi Diuusi ñiooqidʌ vai vaapaquiagi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai, ʌgai maatʌmu isiʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ ʌma duucai
gʌtʌgitomu
25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potʌimu isDiuusi sʌʌlicʌdʌ ʌʌmadu daja
ʌvaavoitudadami.

———

26 Giñaaduñi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ vʌʌscatai ivueeyi istumaasi istutuidi.
ʌmoco ganʌʌdana dai aa gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai aa aagaiña istumaasi
aagidi Diuusi, dai aa ñioocaiña ʌma maasi ñiooqui, dai aa aagadamu istʌiya ʌlidi ʌgai
ʌñiooquicʌdʌ, vʌʌscʌrʌ mʌstumaasi ivuaadagi gʌaagai isiʌrsoiñicagi ʌvaavoitudadami
vʌʌtarʌ.
27 Siʌʌscadʌ ʌʌmadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ali googocatai gʌaagai isñioocadagi
siʌʌpʌ vaavaicatai dʌmos vaamioma gia cho. Dʌmos ʌʌmadutai gʌaagai isñioocadagi
maisiu vʌʌscatai ʌʌpana. Dʌmos gʌaagai isoidacagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi ʌoodami
ʌñiooquicʌdʌ.
28 Dʌmos ismaitiipucagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi oodami ʌʌma maa ñiooqui,
siooma ʌrcʌʌgai ismaitʌñioocadagi ʌma maasi ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi
siooma ʌrcʌʌgai isʌjʌgi ñiooquiada ʌgai Diuusi mostʌgitoidadʌrʌ, gomaasi ʌrsoiñi ʌjʌʌgi
ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌʌmadutai aagadagi Diuusi ñiooquidʌ ali googocatai gʌaagai
isaagadagi siʌʌpʌ vaavaicatai, dai aa gʌaagai isaagadagi sabaig ʌrDiuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ aagai ʌgai.
30-32 Dʌmos isDiuusi aagidagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ daacagi ʌgʌmai
ismaacʌdʌ cañioocaitadai gʌaagai iscamaiñioocadagi vai ñiooquiagi ʌgʌmai. Cʌʌga istutuidi
oodami iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia ʌliadagi. Poduucai isDiuusi aagiadagi ʌmo
istumaasi ʌmaadutai gʌaagai isaagadagi ʌpʌga ʌmoco dai gooquiʌrʌ ʌmai vai poduucai
vʌʌscatai maatiagi dai baigʌnʌliadagi.
33 Diuusi maisisiolitudai oodami baiyoma soicʌi sai maisisiocaiña dai ibʌstudacan
tadatudai. Vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ caaagai aanʌ ivueeyi gʌraaduñi vaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi tomasiaacoga.
34 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui
maitʌaagai isñioocadagi, gomaasi daidarsi. Ooqui aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna
poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
35 Dai isooqui maatʌca ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isquiiyʌrʌ tʌcaca ʌgai
gʌncuucuna. Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isʌmo ooqui ñioocadagi siaaco gʌnʌmpaidacagi
oodami dai siaa duutuadagi Diuusi.
36 Gʌntʌgitovurai mʌsai aapimʌ maitʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi
ñiooquidʌ, dai maisiu mosʌca aapimʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.
37 Isʌmaadutai poʌliadagi isʌgai istutuidi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ siʌʌpʌ
poʌliadagi isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja gʌaagai istʌtʌgitodagi sai istumaasi gʌnooji
aanʌ Diuusi poduucai gʌnootosdi ñiooqui.
38 Dʌmos isʌmaadutai maiʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maitʌaagai
mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.
39 Poduucai giñaaduñi gʌaagai mʌsdaanʌdagi Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucada-
gai mai aapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai maitavʌr daidiada aa isñioocada ʌgai ʌma
maasi ñiooqui.
40 Dai vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌscʌʌga ivuaadagi isducatai gʌaagai
isivuaadagi dai maitavʌr sisiocada.

15

———

1 Sivi giñaaduñi aanʌ ipʌlidi mʌstʌtʌgitodagi isducatai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mʌtai aapimʌ vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai.
2 Isiʌrvaavoi iscʌʌga vaavoitu aapimʌ tucamidʌrʌ dai apivaavoitudai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi aapimʌ.

3 Aanʌ gʌnmamaatʌtuli aapimʌ istumaasi giñmaatʌtuli Suusi Cristo. Aanʌ
gʌnmaatʌtuli istumaasi vaamioma gʌaagai ismaatʌcagi. Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi
Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga, poduucai isducatai aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ.
4 Dai aanʌ gʌnaagidi ʌʌpʌ mʌsai yaasa Suusi Cristo tai ʌgai bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu
duaaca, poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ,
5 dai sai gʌmaasitu ʌgai Piiduru vuitapi, dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai ʌgaa ojootosi-
cami vuitapi.
6 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai vaamioma istaama siento vaavoitudadami vuitapi bo
vasdʌrʌ, dai muidutai ʌgai quiaa oidaga dai ʌʌmoco cacoi.
7 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai Jacobo vuitapi dai gooquiʌrʌ vʌʌsi ojootosicami.
8 Dai cuugatʌrʌ gʌmaasitu ʌgai aanʌ giñvuitapi, dai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaitu aidʌsi tomali
ʌmaadutai maitʌgitocatadai
9 ʌgaa ojootosicami vaamioma gatʌaanʌi iñsaanʌ dai aanʌ maitʌaagai mʌsootosicami
giñaagadagi. Aanʌ soimaa taatatuli ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi cascʌdʌ ʌrootosadʌ aanʌ. Dai aanʌ ivuaadana mui
naana maasi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Dai vaamioma aata vuaadana aanʌ sivʌʌscatai
ʌgaa Diuusi vʌʌscʌrʌ giñsoicʌi cascʌdʌ.
11 Dʌmos iñsaanʌ gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ siʌʌpʌ ʌgaa ojootosicami vʌʌscʌrʌ
ʌrʌgai vaa Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aapimʌ.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, mai ʌʌmadutai
aapimʌ pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
13 Isiʌrvaavoicamudai ismaacʌ aagai aapimʌ sai maioidaga duaacaragai coidadʌ
vʌʌtarʌ aidʌ gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai.
14 Dʌmos isiʌrvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aidʌ gia vʌʌsi istumaasi aagai
aatʌmʌ maitʌrsoiñicamudai.
15-17 Dʌmos isiʌrvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai aidʌ gia aatʌmʌ
ʌryaatavogami. Aatʌmʌ ʌgai dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo cascʌdʌ. Dʌmos
ismaitʌrvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aidʌ gia maitʌrvaavoicamudai ʌʌpʌ
isDiuusi duaacali Suusi Cristo, dai poduucai gʌnvaavoidaraga maitʌrsoiñicamudai,
quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai aapimʌ.
18 Daidʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ cacoi maiiimimudai Diuusi ʌʌmadu.
19 Ismaitʌrvaavoicamudai isiimia ragai aatʌmʌ Suusi Cristo ʌʌmadu siʌʌscadʌ coiyagi
aidʌ gia vaamioma soigʌrʌliadamudai aatʌmʌ siaa oodami oidigi daama.
20 Dʌmos ʌrvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Poduucai cʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isDiuusi gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
21-22 Diuusi idui ʌmo cʌʌli dai Adán tʌʌtʌ. Ʌgai maiʌʌgi Diuusi cascʌdʌ muu dai cascʌdʌ
vʌʌsi oodami oidigi daama cooyi. Gooquiʌrʌ Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama. Ʌgai
ʌʌgi Diuusi dai aidʌsi muu ʌgai Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ vʌʌscatai
ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi, Diuusi duduaacalda agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
23 Suusi Cristo ʌʌpʌga duaaca aidʌsi Diuusi ipʌli dai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi
Cristo duduaacamu siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌpamu, siʌʌscadʌ Diuusi ipʌldagi.
24 Dai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali ʌmo tʌaanʌdami dai Suusi maidagi-
tua agai isgatʌaanʌdagi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tomali ʌDiaavora amaasi Suusi tʌʌgida
agai gʌsʌʌlicamiga Diuusi gʌrooga.
25 Cristo gʌaagai isapiaviaacagi gʌsʌʌlicamiga asta siʌʌscadʌ ugititu Diuusi vʌʌsi
ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca.
26 Dai cuugatʌrʌ Diuusi duduaacalda agai vʌʌsi coidadʌ vai poduucai gʌmaatʌna
isvaamioma guvuca ʌgai ismuuquigami.

27 Diuusi maa sʌʌlicami gʌmara Suusi Cristo sai ʌgai tʌaanʌiña vʌʌsi istumaasi oidaga.
Mosʌca Diuusi maitʌaanʌi ʌgai.
28 Dai siʌʌscadʌ vʌʌscatai ʌʌgiadagi Cristo amaasi Cristo tʌʌgida agai gʌsʌʌlicamiga
Diuusi dai Diuusi tʌaanʌdamu vʌʌsi.
29 Ʌʌmoco vaavoitudadami vaavoitudai saidʌ ʌrsoiñi isgʌnvapaconadagi coidadʌ
vʌʌtarʌ. ¿Dʌmos ismaitʌrvaavoi isoidaga duaacaragai duucatai ʌrsoiñi gomaasi?
30-31 Aatʌmʌ ojootosicami vʌʌs tasai gʌrcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaiduduaaca
ragai aatʌmʌ coocai tumaasi ʌrsoiñi gomaasi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ? Gomaasi gia ʌrvaavoi
mʌsvʌʌs tasai gimuaa agaiña. Isaapimʌ vaavoitudai isgʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ
gʌaagai mʌsvaavoitudadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
32 Efeesiʌrʌ giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi ʌrsoiñi gomaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ
ismaiduaaca iñaagai aanʌ camuucucai? Isiʌrvaavoi ismaitiipu duaacaragai gʌaagai
tʌsgaiiyagi sivi dai vagiam ʌrʌliadagi, sioroco siʌʌpʌ vaasʌmacʌdʌ coiya ragai aatʌmʌ.
33 Maitavʌr gʌndadagitoda isaa gʌnvupuiirumadadagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma
maasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai sioorʌ uurapʌcʌi oodami maicʌʌga ivuaadami ʌgai ʌpan
duucai mamaatʌrʌi dai soimaasi ivuaadana ʌʌpʌ.
34 Gʌaagai mʌscʌʌgai gʌntʌtʌgituagi ʌpamu dai camaisoimaasi ivuaada. Ʌʌmadutai
aapimʌ maivaavoitudai iscʌʌ tuiga Diuusi dai siʌʌsi viaa guvucadagai, cascʌdʌ gʌaagai
mʌssiaa ʌʌradagi.

———

35 Ʌmaadutai aapimʌ giñtʌcacamu lienʌ. “¿Asducatai duduaacarʌi coidadʌ? ¿Dai asmaas-
cana tuucugadʌ?”
36 Sioorʌ giñtʌcacagi gomaasi aliʌsi ʌrvuiirugami. Ʌstucai ismaacʌdʌ gʌʌsai vuvacai
dai gʌʌrai dai gooquiʌrʌ ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi camaitiipucana.
37 Gʌʌsai uunui caidʌ vai vuvacʌi dai gʌʌrai dai camaiʌpa maascana ʌcaidʌ ismaacʌdʌ
gʌʌi. Poduucai ʌpʌvueeyi tomastuma ʌstucaicʌdʌ.
38 Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ oodami ismaacʌdʌ cooyi dai
gʌyaasapai uugiatʌi tuucugadʌ dai siʌʌscadʌ duduaaca Diuusi gʌmaaquimu ʌtuucugadʌ
imaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
39 Oodami tuutucugadʌ maiʌpa maasi cʌcʌisi tuutucugadʌ, tomali ujuurugi, tomali
vatopadagai.
40 Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga dai oodami oidigi daama oidaga cascʌdʌ
maiʌʌpa mamaasi tuutucugadʌ.
41 Tasai dai masaadai dai sisiaavugai maiʌʌpanʌʌsi dadadacʌi, vʌʌscʌrʌ ʌʌmo sisi-
aavugai vaamioma dadadacʌi siaa.
42 Poduucai idui Diuusi vʌʌsi gomaasi dai poduucai iduñia agai siʌʌscadʌ duduaa-
caldagi coidadʌ. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai duvarʌi dʌmos siʌʌscadʌ
Diuusi duduaacaldagi camaicoodamu ʌgai.
43 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai camaitʌrsoiñi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi
duduaacaldagi dadadacʌdamu ʌgai. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai ca-
maiguupuacana dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ʌgai.
44 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai oo dai tuucuga dai ʌʌra dai uugiatʌi
dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi camaiugitimu ʌgai.
45 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Adán ʌrtuucamidʌrʌ oodami ismaacʌdʌ idui Diuusi
sai tami oidigi daama oidacana. Dʌmos ʌSuusi Cristo gooquiʌrioma divia. Ʌgai ʌrDiuusi
dai maacai ibʌdagai utudui oodami.
46-49 Diuusi idui Adán dʌvʌʌraicʌdʌ dʌmos ʌSuusi Cristo tʌvaagiaiñdʌrʌ divia. Vʌʌsi
oodami ismaacʌdʌ oidigi daama oidaga dʌvʌʌraicʌdʌ duñisi ʌpan duucai Adán. Dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌpa mamaascamu Suusi Cristo siʌʌscadʌ
duduaacagi dai tʌvaagiʌrʌ oidacamu. Suusi Cristo maidʌvʌʌraicʌdʌ duñisi.

50 Giñaaduñi aanʌ angʌnaagidi sai oodami tuutucugadʌ maiajioopai tʌvaagiamu istumaasi ismaacʌdʌ uugiatʌi maitistuidi isʌʌmadu daacagi istumaasi maiuugiatʌi.
51-52 DʌmOs gʌnaagidi aanʌ ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai. Maisiu vʌʌscatai aatʌmʌ coiya ragai dʌmos todian duucai gʌrnanatudamu dai ʌma maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu vʌʌsi coidadʌ dai duduaacʌdʌ. Siuu duucu cacuugatʌrʌ iivagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ piitocʌdʌ, duduaacamu coidadʌ dai tomali ʌmo imidagai camaicoimu.
53 Poduucai isduucai oidaga aatʌmʌ sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatʌmʌ dʌmos ismaacʌdʌ cooyi gia duvarʌi tuutucugadʌ cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodagi.
54 Siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi gomaasi amaasi casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aidʌ abiaadʌrʌ camaicoodamu oodami.
55 Cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiadagi muuquigami.
56 Ʌoodami ismaacʌdʌ caoigʌli Diuusi soimaascamaigadʌ camaisoimaa taatamai siʌʌscadʌ coiyagi. Diuusi ñiooquidʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscatai.
57 DʌmOs baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ camaisoimaasi taatamu aatʌmʌ siʌʌscadʌ coiyagi.
58 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr cʌʌga vaavoitudada dai apiacʌʌga ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai aa duiñdagai mʌsmaacʌdʌ ivueeyi Diuusi vʌʌtarʌ maitʌrmosʌʌgicʌdʌ.

16

———

1 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui. Aanʌ caaagidi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ GalaasiʌrʌOidaga isduucatai gʌaagai isʌmpaidiada ʌgai tumiñsi gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ JerusaleenʌrʌOidaga vʌʌtarʌ. Dai aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
2 VʌʌSi tumiñoco gʌaagai mʌsʌcovai darasadagi chichiʌʌqui tumiñsi mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapimʌ isʌmpaidagi tumiñsi siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ.
3 Dai siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ ootosamu aanʌ sioorʌ ipʌliada aapimʌ sai vuidacaiña tumiñsi dai oojai gʌraaduñi JerusaleenʌrʌOidacʌdʌ.
4 Dai iñsaanʌ istutiadagi isimia ʌʌpʌ aidʌ gia giñoidamu goovai.

———

5 Siʌʌscadʌ imia aanʌ gamucu viaa aanʌ isMasedoniamu sʌʌli daivuñiagai, dai gooquiʌrʌ aimu aanʌ CoriintoʌrʌOidaga isduucatai gʌaagai isʌmpaidiada ʌgai tumiñsi gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ JerusaleenʌrʌOidaga vʌʌtarʌ. Dai aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
6 GʌnʌʌmaduDaaca iñʌlidi aanʌ chiʌʌqui tasai isʌmo toomoco ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ imia iñagada aanʌ boodʌrʌ sibʌacoga aapimʌ istutuidi isgiñmaaquiagi istumaasi tʌgitoca aanʌ voiyʌrʌ vʌʌtarʌ.
7 Aanʌ maisiu mosdaivunucai gʌnnʌida iñʌlidi baiyoma ipʌlidi aanʌ isbai tʌvʌpi daacagi gʌnʌʌmadu, isDiuusi ipʌldagi.
8 DʌmOs tanasi EfeesiʌrʌDaaca iñagai aanʌ quiaa, siaa duudagʌrʌ uucami ismaacʌdʌ Pentecostési tʌʌgidu.
9 Sivi tami cʌʌga istutuidi aanʌ isgaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai gʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
10 IsmʌʌDiviagi Timoteo vʌrai cʌʌgacʌrʌ nʌida vai maiduaadicuda ʌgai. Ʌgai ʌʌpʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ ʌpan duucai aanʌ.

11 Cascʌdʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi. Dai siʌʌscadʌ baigovai imia ʌgai boodʌrʌ vʌrai maaca istumaasi tʌgitoca ʌgai voiyʌrʌ vʌʌtarʌ. Tami nʌnʌra aanʌ Timoteo ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ oidi.
12 Aanʌ goguama oi gʌraduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami dai mʌʌca gʌnnʌidana, dʌmos sivi maitipʌli ʌgai isimiagi. Ʌgai imimu siʌʌscadʌ istutiadagi.

———

13 Gʌnnuucadacavurai vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora, dai apiavʌr cʌʌga vaavoitudada. Maitavʌr ʌʌbiada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ. Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca Diuusi gʌnmaacai guvucadagai cascʌdʌ.
14 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr oigʌada vʌʌsi oodami.
15 Cʌʌga maatʌ aapimʌ giñaaduñi sai Acayʌrʌ ʌpʌga vaavoitu Tiivañi ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai. Dai aidʌsi cavaavoitudaimi aa ʌgai soicʌiña vʌʌsiʌrʌ istumaasi tʌgitocana ʌgai.
16 Aanʌ gʌnaagidi mʌsai siaa duutudaiña dai ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga Tiivañi dai aaduñdʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌi dai ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
17 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ giñdividacai Tiivañi dai Fortunato dai Acayo ʌgai aliʌ baigiñʌliatu poduucai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌ baigiñʌliatudamudai isdadimudai.
18 Dai casi giñiibʌstan tada aanʌ go ʌʌmadu gaaatagacai dai poʌlidi aanʌ isaapimʌ ʌʌpʌ gʌniibʌstacan tada. Gʌaagai issiaa duutuadagi Tiivañi ʌʌmadu Fortunato ʌʌmadu Acayo. Goovai gʌrsoicʌi cascʌdʌ.
19 Ʌvavoitudadami Asiʌrʌ oidacami dai Aquila ʌʌmadu Prisila dai ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ Aquila dai Prisila quiidiʌrʌ gʌnʌmpaidi Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
20 Dai vʌʌsi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai daraaja Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi. Dai casiavʌr maitʌncocoada baiyomavʌr gʌnviaatuldiada aipaco.
21 Tami cuugatʌrʌ gia ʌʌgi ooja aanʌ dai Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
22 Sioorʌ maioigʌdai Suusi Cristo Diuusi gajiaadʌrʌ vipieeyi. Aanʌ ipʌlidi isotoma diviagi gʌrtaanʌdamiga Suusi Cristo.
23 Aanʌ ipʌlidi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.
24 Aanʌ dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana. Poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi Timoteo gʌmviaatuldi. Dai aanʌ gʌnoojidi idi oojai aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ Coriintoʌrʌ oidaga dai gʌnʌmpaidiña dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai ʌrgʌraaduñi vaavoitudadami Acaayʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrbaiʌʌliatudai cascʌdʌ cʌʌga ñioocai aatʌmʌ Diuusi vui. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

4 Siuu duucu soimaa taatamadagi aatʌmʌ Diuusi baigʌrʌʌliatudai dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaiʌʌliatudadagi aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamai.

5 Aatʌmʌ aliʌ soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌliatudai.

6 Aatʌmʌ soimaasi taatamai gʌnaagiditai sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaigʌnʌʌliatudadagi. Dai Diuusi baigʌrʌʌliatudai aatʌmʌ dai poduucai aapimʌ baigʌnʌʌlidiña ʌʌpʌ. Dai poduucai cʌʌga istutuidi aapimʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatʌmʌ maivui ñioocaitai Diuusi.

7 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isapiavaavoitudadamu aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ issoimaasi taatamu aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamai aanʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ isDiuusi baigʌnʌʌliatudamu aapimʌ poduucai isduucai baigiñʌʌliatudai ʌgai aanʌ.

8 Gʌraaduñi ipʌlidi aatʌmʌ ismaatia aapimʌ siʌʌsi soimaa taatamaiña aatʌmʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Aliʌsi cavami soimaasi taatamaiña aatʌmʌ dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcooda agai.

9 Sʌʌlicʌdʌ poʌliditadai aatʌmʌ iscacoiya ʌragai aatʌmʌ. Diuusi dagito ispoduucai ʌpʌduuñiagi tʌsai aatʌmʌ maatʌna isducatai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu poʌliada aatʌmʌ isʌʌgi istutuidi isgʌrsoicʌdagi. Diuusi ʌgai dai ʌpan duduaacaldi ʌcoidadʌ.

10 Dai Diuusi gʌrsoi tʌtai camaitʌrcooditu aatʌmʌ dai Diuusi quiaa gʌrsoicʌi. Daidʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isvʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌdamu ʌgai.

11 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌrsoicʌiña. Dai siʌʌscadʌ muidutai daanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña muidutai pocaitiada agai ʌʌpʌ sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ maatʌcatai isDiuusi gʌrsoicʌi.

———

12 Aliʌsi baigʌrʌlidi aatʌmʌ maatʌcatai gʌrtʌgitoidagʌrʌ iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ tomasiaacoga sioon cʌʌga aapimʌ gʌnsaagida vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña aatʌmʌ iscʌʌga ivuaadagi tomastumaasi. Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi cascʌdʌ cʌʌga ivueeyi aatʌmʌ.

13-14 Dai gʌnoojidi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi cʌʌga istutuidi ismaatʌ nʌijadagi dai maatʌ caʌcagi aapimʌ. Dai aanʌ ipʌlidi sai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Suusi Cristo gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu baigʌnʌliadamu aapimʌ aatʌmʌcʌdʌ poduucai isduucai aatʌmʌ baigʌrʌliadamu aapimʌcʌdʌ ismaacʌdʌ vaavoitu ʌSuusi Cristo gʌnaagiditai aatʌmʌ isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

15-16 Dai vaavoitudai aanʌ isaliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌcʌdʌ, aanʌ gʌndivida iñʌliditadai aidʌsi Masedooñia maacoga daivusai aanʌ dai ʌpan baigo

vacoga daivunucai dai poduucai goocoaja gʌndividamudai aanʌ dai aapimʌ
baigʌnʌliadamudai giñnʌiditai, dai aapimʌ cʌʌga istutiadamudai isgiñsoiñiagi naana
maasicʌdʌ istumaasi tʌgitocatadai aanʌ voiyʌrʌ Judeea maacoga imʌitai. Dʌmos maí
aanʌ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimʌ dai aanʌ maisoigʌnʌʌliatuda iñʌliditadai
gʌnbagaidacai cascʌdʌ maiii.
17 Aidʌsi aagai aanʌ sai gʌndivida iñagaitadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌndivida iñʌliditadai.
Aanʌ maitʌrʌpan ducami ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaitiña sai duuñiagi ʌmo istumaasi
tomasi maatʌ ʌgai ismaitistutuidi.
18 Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ gʌndivida iñʌliditadai cascʌdʌ aagaitadai aanʌ.
19 Aanʌ ʌʌmadu Timoteo ʌʌmadu Silvanu casi gʌnaagidi isSuusi Cristo Diuusi maradʌ
ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai maiaagai ʌmo istumaasi
dai ʌma maasi ivueeyi. Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai.
20 Dai Suusi Cristo ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi saidʌ iduñia
agaitadai oodami vʌʌtarʌ. Dai Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga ñioocaiña aatʌmʌ Diuusi
vui.
21 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isapiacʌʌga vaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai
Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana,
22 sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi aa-
gai saidʌ iduñia agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌrmaacai gʌguvucadagai tʌsai cʌʌga
ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 Dʌmos maatʌ Diuusi ismaiquiaa ii aanʌ Coriintoamu maitʌnbagaida iñʌliditai
soimaasi ivuaadatai aapimʌ.
24 Siʌʌscadʌ gʌndadida aatʌmʌ, aatʌmʌ maitipʌlidi isgʌnaagidiagi mʌsai ʌma maasi
vaavoitudana. Aapimʌ cacʌʌga vaavoitudai istumaasi ʌrvaavoi cascʌdʌ. Baiyoma
gʌnsoiña ʌrʌlidi aatʌmʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

2

1 Dai povai iñʌlidi aanʌ iscamaiʌpamu soigʌnʌliatuda iñagai gʌndividacai.
2 Siuu duucu baigʌnʌliadagi aapimʌ baigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ dai siuu duucu
soigʌnʌliadagi aapimʌ soigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ. Poduucai iñssoigʌnʌliatudagi aanʌ
camaitiipucamu isducatai baigiñʌliatuda aapimʌ.
3 Cascʌdʌ casi gʌnooji aanʌ ʌʌquioma vai poduucai sioorʌ soimaasi ivuaadatadai
isʌma duuca tʌgitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida gʌndivida aanʌ. Vai po-
duucai siʌʌscadʌ aaji aanʌ maisoigiñʌliatudagi aapimʌ. Aapimʌ ʌrʌgai daidʌ gʌaagai
isbaigiñʌliatudagi. Aanʌ poʌlidi issiuu duucu baigiñʌliadagi aanʌ poduucai aapimʌ
ʌʌpʌ baigʌnʌlidiña.
4 Aidʌsi gʌnoojiditadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliditadai aanʌ gʌntʌtʌgitoitai dai asta
suaacaitadai aanʌ. Dʌmos aanʌ gia maitipʌlidi issoigʌnʌliatudagi baiyoma ipʌlidi aanʌ
ismaatiagi aapimʌ siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

———

5 Gocʌʌli ismaacʌdʌ soigʌrʌliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma soigʌnʌliatu goovai
aapimʌ tomasi aanʌ soigiñʌʌli ʌʌpʌ. Dʌmos camaivaamioma bagai aanʌ ʌgai vai
maivaamioma soigʌʌlidiña.
6 Casi aliʌ soimaa taatatuldi aapimʌ ʌgai casiavʌr maiñiooquiada vaamioma.
7 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai oigʌldana aapimʌ ʌgai dai baigavʌr ʌliatuda vai
poduucai maipovʌ ʌlidiña ʌgai iscamaitiipu oigʌldaragai ʌgai vʌʌtarʌ.
8 Vai poduucai maatiagi ʌgai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ.
9 Ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnooji aanʌ mʌsai soimaasi taatatuldiana gocʌʌli dai poduucai
maatʌca iñagai sabai giñʌʌgidi aapimʌ ischo ʌpʌ.

10 Dai siᴧᴧscadᴧ oigᴧldadagi aapimᴧ ᴧmaadutai aanᴧ oigᴧldadamu ᴧgai ᴧᴧpᴧ. Dai cᴧᴧ maatᴧ Suusi Cristo iscaoigᴧli aanᴧ gocᴧᴧli dai poduucai vᴧᴧscatai baigᴧnᴧliadamu aapimᴧ.
11 Vai poduucai ᴧDiaavora maitᴧrmaitiagi moscᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ isaliᴧ yaatavoga ᴧgai.

———

12 Aidᴧsi ii aanᴧ Troaasiamu dai aagida iñagai ᴧoidacami isSuusi Cristo ᴧrᴧcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami, ᴧgai vaa Suusi Cristo giñsoi sai maatᴧ caᴧcana dai vaavoitudana mui oodami.
13 Dᴧmos aidᴧsi ai aanᴧ maitᴧᴧ gᴧraduñi Tito cascᴧdᴧ maitᴧibᴧstan tada giñibᴧdaga. Cascᴧdᴧ otoma ii aanᴧ mᴧcadᴧrᴧ Masedonio dᴧvᴧᴧriamu.

———

14 Dᴧmos sᴧᴧlicᴧdᴧ baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ Diuusicᴧdᴧ. ᴧgai vaa ᴧgai daidᴧ gᴧrsoicᴧi isapiagaaagiadagi aatᴧmᴧ ñiooquidᴧ dai gᴧrsoicᴧi sai maitᴧrsobicᴧiña ismaacᴧdᴧ vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ Suusi Cristo. Diuusi gᴧrsoicᴧi ismamaatᴧtuldi aatᴧmᴧ aa istumaasi idui ᴧSuusi Cristo oodami vᴧᴧtarᴧ. Dai siᴧᴧscadᴧ caᴧca ᴧoodami isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami baigᴧnᴧliaracᴧdᴧ caᴧcana idi ñiooqui poduucai isduucai baiᴧliaracᴧdᴧ uvaida oodami ᴧmo chigian uvadami.
15 Dai baigᴧlidi Diuusi gaaagiditai aatᴧmᴧ Suusi Cristo ñiooquidᴧ. Siᴧᴧscadᴧ mᴧmiadagi ᴧjudidíu papaaligadᴧ cubimidali quiuupiᴧrᴧ vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ ami daraajagi uvagidacana. Dai siᴧᴧscadᴧ gaaagiadagi aanᴧ Diuusi ñiooquidᴧ vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ gᴧnᴧmpaidiadagi caᴧcana dai ᴧᴧmoco cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquimu dai iimimu Diuusi ᴧᴧmadu dai aa maivaavoitudamu dai ᴧDiaavora ᴧᴧmadu iimimu.
16 Ismaacᴧdᴧ vaavoitudai Diuusi ñiooquidᴧ ᴧgai gia cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧi. Dai ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai ᴧgai gia, ᴧrsibᴧiimiadᴧ ducami Diuusi vᴧᴧtarᴧ. Tomali ᴧmaadutai maitistutiudi isᴧᴧgi gaaagiadagi Diuusi ñiooquidᴧ avᴧnacai Diuusi guvucadadᴧcᴧdᴧ.
17 Dᴧmos aatᴧmᴧ maitᴧrᴧpan ducami muidutai ismaacᴧdᴧ gaaagidi Diuusi ñiooquidᴧ gamaitᴧa ᴧliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatᴧtuldiña ᴧgai maisiu vᴧᴧsi ᴧrDiuusi ñiooquidᴧ. Dᴧmos aatᴧmᴧ gaaagidi Diuusi ñiooquidᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ maatᴧcatai isᴧrvaavoi dai maisiu gamaitᴧa ᴧliditai tumiñsi. Diuusi gᴧrootoi tᴧsai gaaagidana ñiooquidᴧ dai maatᴧ ᴧgai iscᴧᴧga igaaagidi aatᴧmᴧ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatᴧmᴧ ᴧrCristo ojootosadᴧ cascᴧdᴧ.

3

———

1 Gomaasicᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ caaagai aatᴧmᴧ sioor maatᴧ isbai poᴧlidi aapimᴧ isaatᴧmᴧ moscᴧᴧga ñioocai aatᴧmᴧ ᴧᴧgi gᴧrvᴧᴧtarᴧ. Tomasiaaco siaaco ajioopadagi aatᴧmᴧ maitᴧgito isbᴧᴧcaticagi ᴧmo oojai siaaco aagadagi iscᴧᴧ tuutuiga aatᴧmᴧ poduucai isduucai ivueeyi aa.
2 Sᴧᴧlicᴧdᴧ vaamioma ᴧrsoiñi aapimᴧ aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ siᴧmo oojai. Mosnᴧiditai oodami isducatai cᴧᴧga vaavoitudai aapimᴧ poduucai maatᴧmu iscᴧᴧga idui aatᴧmᴧ gᴧraa duiñdaga aapimᴧ gᴧnsaagida. Vᴧᴧsi imaasi cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ gᴧribᴧdagᴧrᴧ.
3 Suusi Cristo ᴧgai daidᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnvuvaitu aapimᴧ vaavoitudacai isᴧgai ᴧrᴧcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami. Dai ᴧgai gᴧnsoicᴧi mᴧsai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi Ibᴧadᴧ isgᴧnᴧᴧmadu daacana. ᴧgai ᴧgai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatᴧmᴧ ᴧgai daidᴧ gᴧnaagidi Suusi Cristo ñiooquidᴧ. Poduucai tomasioorᴧ sioorᴧ nᴧidi isducatai cᴧᴧga oidaga aapimᴧ ᴧgai gia cᴧᴧga maatᴧ isaatᴧmᴧ ᴧrojootosadᴧ Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo oojamudai ᴧmo oojai dai ᴧoojiᴧrᴧ aagidamudai vᴧᴧsi oodami tᴧsi aatᴧmᴧ ᴧrojootosadᴧ ᴧgai. ᴧgai baiyoma ducami isgᴧniibᴧdagᴧrᴧ ooja maisiu oodiᴧrᴧ isducatai idui Diuusi aidᴧsi maa Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
4 Sᴧᴧlicᴧdᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ isᴧrDiuusi ojootosadᴧ vaavoitudacai aapimᴧ Suusi Cristo.

5 Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ
gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi.
6 Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isaagiadagi aatʌmʌ oodami sai oidaga sʌʌlicami utudui.
Aatʌmʌ maiaagidi oodami sai coiya agai ismaiʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi gatʌjai Diuusi
baiyoma gaaagidi aatʌmʌ sai Diuusi Ibʌadʌ maacai ibʌdagai utudui tomasioorʌ sioorʌ
vaavoitudagi Suusi Cristo.
7 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌʌquioma gia coodana oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diu-
usi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ooji odai daama. Aidʌsi maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga
Moseesacaru aliʌsi dadadacʌitadai Moseesacaru vuivasadʌ dai cascʌdʌ ʌjudidíu maitis-
tutuiditadai isvui nʌnʌavagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacʌitadai ʌgai.
8-9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Moseesacaru aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga.
Ʌsʌʌlicamicʌdʌ coodana ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.
Dai sivi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ gaaagidi goutu
sʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi Ibʌadʌ. Goutu sʌʌlicamicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ
gʌrmaacai ibʌdagai utudui.
10-11 Goʌʌqui sʌʌlicami aliʌsi cʌʌgaducatadai tomasi maitʌvʌpi cavaca agaitadai ʌgai
dʌmos sivi camaiñamʌga ʌgai toma laachi casi gʌrmaacacai Diuusi goutu sʌʌlicami
ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌgadu. Goovai tomastuigaco namʌaca agai.
12 Cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatʌmʌ
ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maisijaiga maatʌ caidagai. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istomastuigaco
namʌaca agai idi ñiooqui cascʌdʌ.
13-16 Aatʌmʌ maiʌpan duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña ʌgai maicʌʌ
maatʌ caʌcana ʌoodami. Dai asta sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌjudidíu goʌʌqui
sʌʌlicami. Mosʌcaasi Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi goʌʌqui
sʌʌlicami vaavoitudacai Suusi Cristo.
17 Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Tomasioorʌ sioorʌ cavi-
aacagi ibʌdagai utudui camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌrʌ.
18 Dai sivi aatʌmʌ vʌʌscatai cʌʌga maatʌ isSuusi Cristo sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Dai
vʌʌscʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai vaa Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrDiuusi maradʌ, dai
tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvai ʌgai tami oidigi daama, dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui
ʌgai. Dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vʌʌs tasai vaamioma cʌʌga oidacana aatʌmʌ
poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4

1 Cascʌdʌ baigʌrʌliaracʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi gʌrmaa idi aa
duiñdaga ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi cascʌdʌ.
2 Oidaga ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ʌstocai ivueeyi istumaasi siaa ʌraracami, dai vupui-
irumadaiña oodami, dai maicʌʌga gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ baiyoma aagai
ʌgai istumaasi maitʌrvaavoi. Dʌmos aatʌmʌ maitivueeyi gomaasi baiyoma aatʌmʌ
gamamaatʌtuldi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi, vai poduucai oodami cʌʌga istutuidi
ismaatiagi iscʌʌga ivueeyi aatʌmʌ.
3 Ʌʌmoco maicʌʌ maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌutuldi aatʌmʌ. Ʌgai ʌgai dai
maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
4 ʌDiaavora ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo,
dai maidadagitoi ismaatʌ caʌcagi ʌgai siʌʌ cʌʌ tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi
ismaatiagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi.
5 Aanʌ gia gaaagidi sai Suusi Cristo ʌrʌbaitʌcʌaacami vai poduucai siaa duutuadagi
oodami Suusi Cristo dai maisiu aanʌ Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdami dai aanʌ
mosʌrpiooñigadʌ. Ʌgai giñootoi ansai gʌnsoicʌiña isvaavoituda aapimʌ ʌgai ñiooquidʌ.

6 Diuusi ʌgai daidʌ idui ʌcuudagi tuucamidʌrʌ. Dai Diuusi gʌrsoi iscʌʌga maatiagi
aatʌmʌ iscʌʌ tuiga ʌgai maatʌcatai aatʌmʌ istuiga Suusi Cristo.

———

7 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi. Ʌgai giñaagidi istumaasi gaaagida aanʌ. Aanʌ
ʌʌgi maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ giñmaacai guvucadagai ansaidʌ
gaaagidiña ñiooquidʌ.
8 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ aliʌsi soimaasi taatamai dʌmos vʌʌscʌrʌ
gʌrsoicʌi Diuusi. Tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgaiña aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgituagi
vʌʌscʌrʌ apiavaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.
9 Tomasi soi duucai gʌrnʌidiña oodami vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrʌʌmadu daacana. Dai
gʌrcooda agaiña oodami dʌmos maitistutuidiña.
10-11 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ gʌrcooda aagaiña oodami poduucai isduucai
muaa aagaiña ʌgai ʌSuusi quiaa aimʌraitai ʌgai tami oidigi daama dai bai tʌvʌpicʌdʌ
muaa dʌmos aatʌmʌ gia maiquiaa coi, Suusi Cristo gʌrsoicʌi gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ.
Dai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi duaacali ʌgai.
12 Poduucai gʌrcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos
aapimʌ caviaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquidʌ.
13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vaavoitu aanʌ Diuusi ñiooquidʌ dai cascʌdʌ aagidi aanʌ
oodami Diuusi ñiooquidʌ”, ascaiti. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ
dai cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi coidadʌ saagidi-
aiñdʌrʌ dai poduucai ʌʌpʌ gʌrduduaacalia agai ʌgai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Dai
amaasi gʌrvaidaquia agai vʌʌscatai ʌmapai tʌvaagiamu Suusi Cristo ʌʌmadu.
15 Dai aatʌmʌ soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ
maatʌcatai ispoduucai vaamioma gʌnsoicʌi aatʌmʌ aapimʌ. Dai poduucai vaamioma
muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai dai ʌgai
pocaitiada agai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñioocada agai ʌgai Diuusi vui.
16 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Tomasi cʌʌlimuimi gʌrtuucuga vʌʌscʌrʌ tiodian tada
gʌribʌdaga.
17 Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gʌtaatamai dai aliʌ otoma daivuscʌi. Dai
gomaasicʌdʌ Diuusi gʌrmaaquia agai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ
tomastuigaco maiuugiatʌi.
18 Dai vaamioma tʌtʌgitoi aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai oidaga
tʌvaagiʌrʌ siistumaasi oidaga tami oidigi daama. Vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama aliʌ
otoma uugiatʌi dʌmos istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ go gia tomastuigaco maiuugiatʌi.

5

1 Gʌrtuucugaʌrʌpanducamiʌmo vaaqui daidʌ gʌribʌdaga gʌrtuucugaʌrana oidaga.
Siʌʌscadʌugitiagigʌrtuucugacʌʌ maatʌaatʌmʌisDiuusigʌrmaaquiaagaiʌmaiutudui
tʌvaagiʌrʌsiaacotomastuigacooidacamuaatʌmʌdaitomaliʌmoimidagaimaiuugiatʌi
ʌgai.
2 Aliʌsiaijigʌiaatʌmʌipʌliditaiiscaiimiagitʌvaagiamudaiviaacagigʌrtuucugais-
maacʌdʌgʌrmaaquiaagaiDiuusi
3 poduucaigʌmaatʌistuucuacaragaitʌvaagiʌrʌ.
4 Quiaaoidacataigʌribʌdagatamioididaamaidituucugʌrʌismaacʌdʌʌrʌpanducami
ʌmo quii aliʌ aijigʌi aatʌmʌ soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya ʌrʌlidi aatʌmʌ
vʌʌscʌrʌ siooma ipʌlidi aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ oidacagi dai viaacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ
maiuugiatʌi tomali ʌmo imidagai.
5 Diuusi ʌgai dai poduucai idui. Dai Diuusi caootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana
sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ gʌrmaaquia agai tuutucuga uutudui.

6 Cascᴧdᴧ baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ Diuusicᴧdᴧ, tomasi cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ isquiaa oidacatai
aatᴧmᴧ tami oidi daama maitistutuidi aatᴧmᴧ isoidaga tᴧvaagiᴧrᴧ Diuusi ᴧᴧmadu.
7 Dᴧmos vᴧᴧscᴧrᴧ gᴧrᴧᴧmadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatᴧmᴧ ñiooquidᴧ ᴧgai
tomasi maitiquiaa nᴧidi aatᴧmᴧ ᴧgai.
8 Vᴧᴧscᴧrᴧ baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ. Dᴧmos vᴧᴧscᴧrᴧ vaamioma ipᴧlidi aatᴧmᴧ isiimiagi
tᴧvaagiamu siaaco nᴧidia ᴧragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuu-
cugiᴧrᴧ.
9 Cascᴧdᴧ ipᴧlidi aatᴧmᴧ isivuaadagi istumaasi ipᴧlidi Diuusi quiaa oidacatai tami oidi
daama dai siᴧᴧscadᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ daraaja ᴧᴧpᴧ.
10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo gᴧrnᴧida agai aatᴧmᴧ vaavoitudadami ismaacᴧdᴧ
cᴧᴧga ivuaadana aa duiñdadᴧ dai ismaacᴧdᴧ maicᴧᴧga ivuaadana quiaa oidacatai
tami oidi daama. Sioorᴧ cᴧᴧga ivuaadana Suusi Cristo aa duiñdadᴧ Suusi Cristo
maaquimu ᴧgai naana maasi istumaasi cᴧcᴧᴧgaducami dai sioorᴧ maicᴧᴧga ivuaadana
maimaaquimu ᴧgai gomaasi.

———

11 Aliᴧsi siaa duutudai aatᴧmᴧ Diuusi, cascᴧdᴧ duudatai aagidi aanᴧ ᴧoodami sai
vaavoitudana Diuusi ñiooquidᴧ. Cᴧᴧ maatᴧ Diuusi istuutuiga aatᴧmᴧ daidᴧ isaatᴧmᴧ
aagai mosᴧcaasi istumaasi ᴧrvaavoi. Daidᴧ ipᴧlidi aatᴧmᴧ isaapimᴧ ᴧᴧpᴧ cᴧᴧ maatᴧcagi
gomaasi.
12 Maitipᴧlidi aatᴧmᴧ isᴧᴧgi gᴧnaagiadagi iscᴧᴧ tuutuiga aatᴧmᴧ, dᴧmos vᴧᴧscᴧrᴧ
ipᴧlidi isbaigᴧnᴧliada aapimᴧ aatᴧmᴧcᴧdᴧ. Vai poduucai viaacamu aapimᴧ isducatai
gᴧrsoicᴧdagi siᴧᴧscadᴧ gᴧpiᴧr gᴧrvuupadagi ᴧoodami ismaacᴧdᴧ gᴧgᴧrducᴧdᴧ gᴧnᴧlidi
ivuaadatai gᴧnviituldaraga, maitᴧtᴧgitoitai istumaasi Diuusi ipᴧlidi isivuaadagi.
13 Tomasi poᴧlidi ᴧoodami ismaisi cᴧᴧgadu tᴧtᴧgitoi ischo ᴧᴧpᴧ vᴧᴧscᴧrᴧ ivuaadamu
aanᴧ mosᴧcaasi istumaasi ipᴧlidi Diuusi ipᴧliditai isgᴧnsoicᴧdagi aapimᴧ.
14 Aliᴧsi giñoigᴧdai Suusi Cristo cascᴧdᴧ povueeyi aanᴧ. Suusi Cristo muu vᴧᴧsi oodami
vᴧᴧtarᴧ. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduucai
Diuusi oigᴧldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatatuldiamudai oodami, cascᴧdᴧ
ᴧpan ducami isvᴧᴧsi oodami cacoimudai.
15 Suusi Cristo muu dai ᴧpan duaaca vᴧᴧsi oodami vᴧᴧtarᴧ vai ismaacᴧdᴧ viaa ibᴧdaga
utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaiña istumaasi ᴧᴧgi ipᴧlidi isivuaadagi
baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipᴧlidi isivuaadagi.
16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai nᴧidi ᴧᴧmo oodami dai cᴧᴧga nᴧidi aa
oodami. Aanᴧ ᴧᴧpᴧ poduucai nᴧidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai
asta Suusi Cristo soi duucai nᴧidiña aanᴧ. Dᴧmos sivi cavaavoitu aanᴧ Suusi Cristo
dai ᴧmadugan duucai nᴧidi aanᴧ oodami. Maiquiaa vaavoitudaitai aanᴧ Suusi Cristo
ᴧpan duucai nᴧidi aanᴧ oodami poduucai isduucai ᴧmaivaavoitudadami nᴧidi oodami.
ᴧᴧquioma poduu nᴧidi aanᴧ ᴧSuusi Cristo dᴧmos sivi camaipoduu nᴧidi aanᴧ ᴧgai.
17 Cascᴧdᴧ tomasioorᴧ sioorᴧ cavaavoitudagi Suusi Cristo camaiᴧpan duucai tᴧtᴧgitoi
tomali maiᴧpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. ᴧgai viaa ᴧmo ibᴧdagai utudui
cascᴧdᴧ.
18 Diuusi ᴧgai dai soicᴧi ᴧvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai ᴧgai Suusi
Cristo. Dai camaivui vᴧᴧtᴧcana aatᴧmᴧ Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo
aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ soimaasi ivuaadatai aatᴧmᴧ. Dai Diuusi gᴧrtᴧjai tᴧsai aagidana
oodami sai ᴧma duucai tᴧtᴧgitona sai poduucai camaivuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧcana ᴧgai Diuusi.
19 Diuusi ᴧgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitona
sai poduucai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña. Dai poduucai Diuusi oigᴧldi oodami soimaas-
camigadᴧ ismaacᴧdᴧ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gᴧrtᴧjai tᴧsai aagidana
oodami sai ᴧgai sᴧᴧlicᴧdᴧ oigᴧlda ᴧlidi soimaascamigadᴧ.
20 Cascᴧdᴧ Diuusi gᴧrmaa sᴧᴧlicami tᴧsaidᴧ ᴧrojootosadᴧcana Suusi Cristo. Dai aagidi
aatᴧmᴧ oodami istumaasi Diuusi ipᴧlidi isaagidiagi. Gᴧndaanᴧi aatᴧmᴧ mᴧsai ᴧma

duucai gʌntʌtʌgitona mʌsai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana aapimʌ Diuusi. ʌSuusi Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ.

21 Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌSuusi Cristo. Dʌmos aatʌmʌ gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌSuusi Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai ʌgai dai sivi camaisoimaasi gʌrtaatatulda agai Diuusi aatʌmʌ vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatʌmʌ.

6

1 Aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai apiavaavoitudaiña isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.

2 Pocaiti Diuusi gʌñiooquiʌrʌ:

Aidʌsi abiaadʌrʌ casi ipʌli aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami giñdaanʌitadai aapimʌ dai aanʌ gia caʌ.

Dai aanʌ gia gʌnsoí mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.

Ascaiti Diuusi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ caʌ Diuusi oodami ismaacʌdʌ daanʌi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi oodami.

3 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ ismaisoimaasi ivuaadagi vai tomali ʌmaadutai maipocaitiadagi sai maicʌʌga ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ.

4 Baiyoma ipʌlidi aatʌmʌ iscʌʌga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidʌ. Cascʌdʌ soimaasi taatamai aatʌmʌ dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgai aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgitoagi tomali siaaco iimiagi.

5 Daidʌ cavami gʌrgʌvaiña oodami, dai gʌrmamaisapaiña. Daidʌ ʌʌmapʌcʌrʌ gʌrcʌʌdaiña oodami dai siaa caitiña iiñaquidatai. Dai ʌʌmo imidagai aliʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai ʌʌmo imidagai maicocoosʌiña dai bibiuugʌiña aatʌmʌ.

6 Dai maigoogosi gʌrducamica aatʌmʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai maibaacocoi aatʌmʌ tomasi aa oodami naana caiti gʌrnʌidi gʌrñiooquidi. Dai cʌʌ tuutuiga aatʌmʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja. Dai sʌʌlicʌdʌ oigʌadai aatʌmʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami.

7 Dai gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai Diuusi gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai Diuusi gʌrsoicʌi tʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isʌʌgi gʌrsoicʌdagi siuu duucu ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

8 Ʌʌmo imidagai siaa gʌrduutudai oodami dai ʌʌmo imidagai maisiaa gʌrduutudai. Ʌʌmo oodami gʌrñiooquidiña dai aa gia cho. Ʌʌmo oodami yaatavogamu gʌraagaiña dai aa pocaitiña tʌsai aatʌmʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.

9 Ʌʌmo oodami maicʌʌ tuutuiga gʌrvui ducami ismaitʌrmaatʌcamudai tomasi cʌʌga gʌrmaatʌ dai ʌʌmoco cʌʌ tuutuiga gʌrvui tomasi maitʌrmaatʌ. Ʌʌmo imidagai baitoma gʌrcoodaiña ʌʌmo oodami dʌmos apiaquiaa oidaga aatʌmʌ. Ʌʌmoco aliʌsi soimaasi gʌrtaatamituldiña dʌmos maiquiaa gʌrcoi.

10 Tomasi ʌʌmo imidagai soimaasi taatamai aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidiña. Tomasi ʌrsoituutuigami aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ soicʌi aatʌmʌ mui oodami idi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aatʌmʌ. Maiviaa aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi dʌmos Diuusi gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ tʌsiaatʌmʌ ʌrDiuusi ojootosadʌ.

11 Aapimʌ gʌraaduñi Coriintoʌrʌ oidajami casi gʌnaagidi aatʌmʌ mui naana maasi istumaasi aatʌmʌ maitʌnʌstoquidi tomali ʌmo istumaasi. Aatʌmʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ.

12 Aatʌmʌ ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dʌmos aapimʌ maitipʌlidi.

13 Aanʌ gʌndaanʌi giñmaamara duucai mʌsai cʌʌga tuutiacana giñvui poduucai isduucai cʌʌ tuiga aanʌ gʌnvui.

———

14 Maitavʌr ʌpa maasi ivuaada urapʌcʌda aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aapimʌ maiʌpan duucai oidaga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapimʌ gia cho.
15 Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌDiaavora daidʌ ʌvaavoitudadami maiʌpan duucai ivueeyi ʌmaivaavoitudadami.
16 Gogʌʌ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga maiʌpan ducami gogʌʌ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai. Dai aapimʌ ʌpan ducami ʌquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. Potʌtʌdai Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru:
Aanʌ vaavoitudadami saagida oidaga.
Aanʌ ʌrDiuusigadʌ.
Dai ʌgai ʌrgiñmaamara.
Ascaiti Diuusi.
17 Cascʌdʌ pocaiti ʌʌpʌ:
Aapimʌ vaavoitudadami camaitʌaagai mʌsiʌpan duucai oidacagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai,
Casiavʌr maitivuaada istumaasi soimaascami.
18 Dai aanʌ ʌrgʌnoogacamu,
Dai aapimʌ ʌrgiñmaamaracamu.
Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.
Pocaiti gʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

7

1 Aapimʌ giñaaduñi aanʌ gʌnoigʌdai. Gomaasi aagai Diuusi maisiu mosʌcaasi gʌrʌʌqui aaduñicaru vʌʌtarʌ, vʌʌsi gomaasi ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai tʌsigajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

2 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ gʌrvui. Aatʌmʌ maitʌnmamaatʌtuli mʌsisoimaasi ivuaadagi aapimʌ tomali maiyaataidi aatʌmʌ.
3 Aagai aanʌ gomaasi maisiu soimaasi ivuaadatai aapimʌ. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ. Dai gʌnoigʌadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ muu.
4 Vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ. Dai tomasi soimaasi taatamai aanʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigiñʌlidi.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ aayi aatʌmʌ tami Masedooniʌrʌ maiquiaa gʌniibʌstacan tada gʌriibʌdaga aliʌ soimaa taatamai aatʌmʌ cascʌdʌ. Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ gʌrcocoodai oodami dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ giñaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ maitipʌlidi isʌgai dagituagi gʌnvaavoidaraga.
6 Dʌmos Diuusi ʌgai dai baiʌliatudai vaavoitudadami ismaacʌdʌ soigʌnʌliadagi, cascʌdʌ baigʌrʌli aatʌmʌ diviacai Tito.
7 Maisiu mosʌcaasi diviacai ʌgai. Ʌgai aliʌ baigʌʌliatugai aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ. Ʌgai gʌraagidi sai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ gʌrnʌida ʌlidi. Daidʌ gʌraagidi ʌʌpʌ sai aapimʌ aliʌsi giñtʌtʌgitoi dai soigʌnʌlidi aanʌcʌdʌ. Gomaasicʌdʌ vaamioma baigiñʌʌli aanʌ.
8 Tomasi soigʌnʌʌli aapimʌ nʌidacai ʌoojai ismaacʌdʌ gʌnootosi aanʌ vʌʌscʌrʌ maivuaam iñʌlidi aanʌ sivi. Tomastuucamidʌrʌ soigiñʌʌli aanʌ maatʌcai issoigʌnʌʌli aapimʌ chʌʌqui tasai nʌidacai gooojai
9 vʌʌscʌrʌ sivi baigiñʌlidi, maisiu soigʌnʌliacai aapimʌ, aapimʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi aidʌsi soigʌnʌʌli cascʌdʌ. Diuusi aliʌ baigʌʌli nʌiditai isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi soigʌnʌlidi. Cascʌdʌ maatʌ aanʌ ismaisoimaasi gʌnduñi gʌnoojidacai.

10 Siᴧᴧscadᴧ ᴧmaadutai soigᴧᴧliadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi, poduucai Diuusi aliᴧ baigᴧᴧlidiña dai poduucai ᴧma duucai gᴧtᴧtᴧgitoiña oodami dai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧi. Cascᴧdᴧ ᴧrsoiñi issoigᴧliadagi oodami siᴧᴧscadᴧ soimaasi ivuaadagi dai ᴧma duucai gᴧtᴧtᴧgitoiña. Dᴧmos siᴧᴧscadᴧ soigᴧᴧliadagi ᴧmo maivaavoitudadami dai maiᴧma duucai gᴧtᴧtᴧgitoi aidᴧ gia imi agai ᴧgai ᴧDiaavora ᴧᴧmadu.

11 Dᴧmos aapimᴧ aliᴧ cᴧᴧga idui cascᴧdᴧ aliᴧ baigᴧᴧli Diuusi dai canᴧidi aapimᴧ istumaasi ᴧpᴧdui gooquiᴧrᴧ. Aliᴧ baacoi aapimᴧ ᴧᴧgi poᴧliditai sai Diuusi soimaasi gᴧntaatatuldi agai dai giñᴧᴧbᴧiditai iñsaanᴧ gᴧnbagaidagi. Cascᴧdᴧ ipᴧlidi aapimᴧ iñsaanᴧ gᴧnoigᴧldagi, dai otoma bagaimi aapimᴧ ᴧcᴧᴧli ismaacᴧdᴧ soimaasi idui. Dai ipᴧliditadai iñsaanᴧ gᴧndividiagi. Vᴧᴧsi gomaasicᴧdᴧ cᴧᴧga gᴧmaatᴧ mᴧsiaapimᴧ maibaigᴧnᴧlidi ᴧcᴧᴧli vui soimaasi ivuaadatai ᴧgai.

12 Aidᴧsi gᴧnooji aanᴧ maisiu mosᴧcaasi gocᴧᴧli tᴧgitocatadai aanᴧ ismaacᴧdᴧ soimaasi idui tomali gᴧmai ismaacᴧdᴧ soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maatᴧ Diuusi ispoduucai gᴧnooji aanᴧ aliᴧsi gᴧnoigᴧdaitai.

13 Vᴧᴧsi gomaasicᴧdᴧ aliᴧ baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ.

Dai vaamioma baigᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ nᴧiditai isbaigᴧᴧlidi Tito aapimᴧcᴧdᴧ. Tito aliᴧsi baigᴧᴧlidi nᴧiditai isducatai ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitoi dai gajiaadᴧrᴧ vipiaada aapimᴧ ᴧsoimaascami.

14 Aidᴧsi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aanᴧ aagidi mᴧsai aapimᴧ ᴧᴧgidia agai istumaasi gᴧnoojida iñaagaitadai aanᴧ dai aapimᴧ podui. Vᴧᴧsi istumaasi gᴧnaagidi aatᴧmᴧ ᴧrvaavoi dai istumaasi aagidi aatᴧmᴧ Tito vᴧᴧsi ᴧpᴧdui.

15 Dai sivi vaamioma gᴧnoigᴧdai Tito tᴧtᴧgitoitai isaapimᴧ cᴧᴧga ᴧᴧgi vᴧᴧsi istumaasi gᴧnaagidi ᴧgai dai cᴧᴧga miaadᴧgidacai aapimᴧ dai cᴧᴧga siaa duutudai aapimᴧ ᴧgai.

16 Cᴧᴧga vaavoitudai aanᴧ mᴧsiaapimᴧ apiaᴧᴧgiada agai istumaasi gᴧnaagidi aanᴧ cascᴧdᴧ baigiñᴧlidi aanᴧ.

8

———

1 Sivi giñaaduñi ipᴧlidi aanᴧ isgᴧnaagidagi isduucatai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi ᴧvaavoitudadami Masedooniᴧrᴧ oidajami dai ᴧgai cᴧᴧga soicᴧi aa vaavoitudadami.

2-4 Tomasi aliᴧsi soimaa taatamai ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ aliᴧ baigᴧnᴧlidi. Tomasi sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrsoituutuigami ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ mui ᴧmpagi tumiñsi ducami isriricuacamudai ᴧgai daidᴧ gᴧrdaañimi tᴧsai dagitona aatᴧmᴧ isootosda ᴧtumiñsi ᴧvaavoitudadami Jerusaleenᴧrᴧ oidajami.

5 Aatᴧmᴧ maivaavoitudaitadai ismosᴧᴧ mui ᴧmpaida ᴧgai tumiñsi. ᴧᴧpᴧga idui ᴧgai vᴧᴧsi istumaasi Diuusi ipᴧli dai gooquiᴧrᴧ duuñia ᴧliditadai istumaasi aagidi aatᴧmᴧ.

6 Mosnᴧiditai aanᴧ isaliᴧ mui ᴧmpagi tumiñsi ᴧvaavoitudadami Masedooniᴧrᴧ oidacami aagidi aanᴧ ᴧTito sai ᴧgai ᴧpamu imᴧna mᴧᴧca siaaco daraaja aapimᴧ dai gᴧnaagidana mᴧsai ᴧpamu ᴧmpaidiña tumiñsi ᴧvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenᴧrᴧ oidajami vᴧᴧtarᴧ poduucai isduucai ivuaadatadai aapimᴧ ᴧᴧquioma.

7 Aapimᴧ vᴧᴧsiaᴧcatai sᴧᴧlicᴧdᴧ cᴧᴧga ivueeyi, dai sᴧᴧlicᴧdᴧ cᴧᴧga vaavoitudai aapimᴧ. Dai aliᴧsi cᴧᴧga gamamaatᴧtuldiña. Dai istumaasi ivueeyi aapimᴧ baigᴧnᴧliaracᴧdᴧ ivueeyi. Dai aliᴧsi gᴧroigᴧdai. Dai sivi aliᴧsi gᴧaagai iscᴧᴧga soiña aapimᴧ gᴧraaduñi soituutuigami.

8 Aanᴧ gᴧnaagidi gomaasi maisiu gᴧntᴧaañia iñᴧliditai baiyoma gᴧnaagidi aanᴧ gomaasi mᴧsai maatᴧcana isducatai aa vaavoitudadami baigᴧnᴧliaracᴧdᴧ ᴧmpaidi tumiñsi gᴧraaduñi vᴧᴧtarᴧ. Dai siᴧᴧscadᴧ aapimᴧ gaoidagi ᴧᴧpᴧ vᴧᴧscatai maatᴧmu isaapimᴧ aliᴧ oigᴧdai gᴧraaduñi.

9 Aapimᴧ camaatᴧ isSuusi Cristo aliᴧ cᴧᴧ tuiga. Aidᴧsi maiquiaa divia ᴧgai tami oidigi daama maiviᴧᴧgacatadai tomali ᴧmo istumaasi tᴧvaagiᴧrᴧ daacatai. Dᴧmos diviacai

tami oidigi daama soitigami gʌnaato ʌgai. Suusi aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai idui, vai poduucai istuidana aapimʌ isiimiagi tʌvaagiamu dai ami viaacagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami.

10 Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrcʌʌga isotoma aitudagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ baiʌliaracʌdʌ ʌmpaidi aapimʌ vasumirʌ abiaadʌrʌ.

11 Sivi istutuidi aapimʌ mʌsiaitudagi tumiñsi mʌssiʌʌqui aagai isaituda agai. Vʌʌscatai gʌaagai isgamaacadagi siʌʌsi istutuidi.

12 Sioorʌ baigʌliaracʌdʌ gamaacadagi siʌʌsi istutuidi Diuusi baigʌlidiña ʌgai vui ʌʌpʌ.

13 Aanʌ maitipʌlidi mʌsvʌʌsi gamaacadagi mʌsiʌʌjʌsi viaacagi

14 baiyoma ipʌlidi aanʌ mʌsiʌpan ʌʌjʌsi viaacagi. Sivi aapimʌ gʌnbaivitocami viaa cascʌdʌ gʌaagai mʌsiaa oidagi gʌraaduñi soituutuigami. Ʌn tasʌrʌ ʌgai gʌnbaivitocami viaacamu dai aapimʌ maiviaacamu siʌgai gʌnoidamu ʌʌpʌ. Dai poduucai vʌʌscatai viaacamu aapimʌ istumaasi tʌgito.

15 Poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Sioorʌ naana maasi viaacatadai maibaivito, dai sioorʌ baitoma maiviaacatadai vʌʌscʌrʌ maiviʌʌgacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

16 Dai pocaiti aanʌ sai baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isʌgai soí Tito isʌgai gʌnoigʌadagi aapimʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.

17 Tito aliʌsi ipʌlidiña isvʌʌscʌrʌ baigʌnʌliada aapimʌ cascʌdʌ imi agai goovai maisiu mosʌcaasi ootosaitai aanʌ baiyoma goovai ʌʌgi ipʌlidi isimiagi cascʌdʌ.

18 Dai ootosa ragai aatʌmʌ ʌmai gʌraduñi Tito ʌʌmadu. Vʌʌsi ʌvaavoitudadami cʌʌga ñioocai gocʌʌli vui, aliʌ cʌʌga gamamaatʌtulditai goovai Diuusi ñiooquidʌ.

19 Ʌʌgi ʌvaavoitudadami ʌcovai vusaitu gocʌʌli sai gʌroidana dai gʌrsoiña ʌmpaidana ʌtumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi gʌraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. Aatʌmʌ ʌmpaidi gotumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami vʌʌtarʌ dai poduucai maatʌmu aa oodami sialiʌ cʌʌ tuiga Diuusi, dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌmu isbaigʌrʌliaracʌdʌ ivueeyi aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.

20 Aatʌmʌ ootosa ʌragai idi cʌcʌʌli cʌʌga tuutiacʌdʌ sai ʌmpaidana ʌtumiñsi vai poduucai maitʌrñiooquidiña oodami.

21 Aatʌmʌ cʌʌga iduuñia ʌrʌlidi goaa duiñdagai Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi ʌʌpʌ.

22 Dai ʌmai cʌʌli oida agai ʌʌpʌ Tito ʌʌmadu aduñdʌ dai idi cʌʌli camaatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai baigʌʌliaracʌdʌ oida agai gogaa vaavoitudaitai mʌsiaapimʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga soiña agai gʌraaduñi soituutuigami tumiñsicʌdʌ.

23 Isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ goTito aagidavurai sai goovai ʌrgiñaduñi dai giñsoicʌi giñaa duiñdagʌrʌ gʌnmamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ gogaa vʌgoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami nʌiditai iscʌʌ tuutuiga goovai aliʌ cʌʌ ñioocaiña Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

24 Siʌʌscadʌ mʌʌ dadia gocʌcʌʌli cʌʌgavʌr miaadʌgida dai cʌʌga ʌʌgiada dai poduucai maatʌmu ʌvaavoitudadami aipaco oidacami mʌsiaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ caaagidi gʌraaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami mʌsai aapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami.

9

———

1 Aanʌ maiviaa isgʌnaagidagi idi oojiʌrʌ mʌsai ʌmpaidana tumiñsi gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.

2 Camaatʌ aanʌ mʌsiaapimʌ baiʌliaracʌdʌ soicʌi gʌnaaduñi soituutuigami. Aanʌ vʌʌscʌrʌ baigiñʌliaracʌdʌ aagidiña gʌraaduñi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami

mʌsai aapimʌ Acaayʌrʌ oidacami vasumirʌ abiaadʌrʌ ʌmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gʌraaduñi soituutuigami. Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami mʌsduucatai ivueeyi aapimʌ baitoma vʌʌscatai vaamioma baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi ʌsoituutuigami vʌʌtarʌ.

3 Vʌʌscʌrʌ ootosa iñagai aanʌ idi gʌraaduñi vai sʌʌlicʌdʌ vaavoi vuusaiña istumaasi aagai aanʌ gʌnaagaitai. Dai aanʌ ipʌlidi issʌʌlicʌdʌ bai duuca aapimʌ ʌtumiñsi poduucai isduucai caaagidi aanʌ gʌraaduñi Masedooñiʌrʌ oidacami.

4 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isbai duuca aapimʌ ʌtumiñsi siduuñiadagi giñoidagi ʌʌmoco gʌraaduñi tami Masedooniʌrʌ oidacami siʌʌscadʌ imiagi aanʌ. Siaa ʌʌran tada aanʌ ismaibai duuca aapimʌ. Aanʌ vʌʌscʌrʌ vaavoitudai istumaasi aagada aapimʌ. Aapimʌ ʌʌpʌ siaa ʌʌran tada maibai duucacatai.

5 Cascʌdʌ aanʌ poʌlidi sai aliʌsi gʌaagai isʌpʌga iimiagi idi cʌcʌʌli dai gʌnsoiña naato ʌmpaidagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ viʌʌga isaituda aapimʌ siʌʌqui aagai. Poduucai ʌʌgi ʌmpaidamu aapimʌ mosʌcaasi siʌʌqui ipʌlidi maisiu siʌʌqui aatʌmʌ ipʌliadagi.

6 Tʌgitovuraiaapimʌ sioorʌ chʌʌqui gaoidadagi Diuusi maisicʌʌga soicʌiña, dai sioorʌ mui gaoidadagi Diuusi cʌʌga soicʌi ʌʌpʌ.

7 Vʌʌscataigʌaagai isgaoidadagi siʌʌjʌqui cʌʌgadu ʌliadagi. Mosgʌaagai isbaigʌnʌliaracʌdʌ gaoidadagi maisiu guvucadacʌdʌ. Diuusi oigʌdai sioorʌ baigʌʌliaracʌdʌ gaoidi.

8 Diuusi cʌʌga istutuidi isgʌnmaacadagi naana maasi istumaasi dai poduucai viaacamu aapimʌ vʌʌsi istumaasi tʌgitocagi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai poduucai viaacamu aapimʌ istucudʌ soicʌdagi aa.

9 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Sioorʌ cʌʌ tuutuiga aliʌ cʌʌga soicʌi ʌsoituutuigami.
Dai Diuusi vʌʌscʌrʌ soicʌdamu sioorʌ cʌʌga soicʌi aa.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

10 Diuusi ʌgai dai maacai oodami ʌstocai ismaacʌdʌ ʌsai. Dai ʌgai vaa Diuusi gʌnmaaquimu aapimʌ vʌʌsi mʌstumaasi tʌgitucagi. Dai aapimʌ gʌnbaivitocami viaacamu dai poduucai cʌʌga soicʌdamu aa.

11-12 Siʌʌscadʌ vuidaquia aatʌmʌ ʌsoituutuigami gotumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌldiamu ʌgai Diuusi vui viaacatai istumaasi tʌgito.

13 Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga ʌʌgidi istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ ootosdi aapimʌ gotumiñsi. Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui mui ootosdacai aapimʌ tumiñsi ʌgai vʌʌtarʌ dai aa vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

14 Dai ʌgai vaamioma gʌnoigʌadamu cascʌdʌ daanʌdamu Diuusi sai ʌgai vaamioma gʌnsoicʌiña. Ʌgai maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi iscʌʌ tuutiaca aapimʌ cascʌdʌ mosʌʌ cʌʌga soicʌi aapimʌ dai cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai ʌgai.

15 Sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌisʌgai mosʌʌsi gʌnsoicʌi. Maitistutuidi aatʌmʌ iscʌʌga aagagi isʌʌsi gʌnsoicʌi Diuusi.

10

———

1 Aanʌ Paavora gʌnaagidamu ʌmo istumaasi. Cʌʌmaatʌaapimʌ isSuusi Cristo aliʌsi cʌʌ tuiga dai maioomaliga dai aanʌ ʌʌpʌ ipʌlidi ispotuigacagi. Ʌʌmo oodami pocaiti sai siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ maioomaliga aanʌ gʌnvui dʌmos siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ aliʌsi gʌnbagaiña.

2 Aanʌ gʌndaanʌi giñaaduñi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana vʌʌsi gosoimaascami poduucai siʌʌscadʌ gaamo imia aanʌ maiviaacamu isgʌnbagaidagi. Dʌmosisʌʌmocoquiaapocaitaidagi sai aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi ipʌlidi, ʌgai gia bagaidamu aanʌ.

3 Vaavuava isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌroodami dai quiaa oidi daama oidaga dʌmos maiʌpan
duucai ivueeyi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi.
4 Diuusi ʌgai dai giñsoicʌi iscʌʌga ivuaada aanʌ aa duiñdadʌ maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌmo
oodami ʌʌgi maitistutuidi isgajiaadʌrʌ viaagi gosoimaascami avʌnacai Diuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ Diuusi giñmaacai guvucadagai ansai cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ.
5 Idi guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi giñmaacai vaamioma maatʌ ñioocai aanʌ
isʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi vui ñioocaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ
gamamaatʌtuldi aanʌ. Ʌgai maitipʌlidi isoodami maatiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
isivuaadagi. Dai ʌgai vaa guvucadagaicʌdʌ vaamioma istutuidi aanʌ isʌgai dai avʌnacai
poduucai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ.
6 Siʌʌscadʌ cacʌʌga ʌʌgiada aapimʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
aidʌ gia casi istutiadamu aanʌ isbagaidagi ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ.
7 Gʌaagai mʌscʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi istumaasi ʌpʌvueeyi aapimʌ gʌnsaagida.
Dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dai giñvui ñioocai gʌaagai
ismaatʌcagi iñsaanʌ ʌʌpʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
8 Tomasi aliʌ aagai aanʌ sai Suusi Cristo giñmaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ maisiaa
ʌʌrai aanʌ. Suusi Cristo giñmaa gosʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga
vaavoitudaiña Diuusi ñiooquidʌ, maisiu ansai gʌnsobicʌiña isvaavoitudadagi aapimʌ.
9 Maitipʌlidi aanʌ isgʌnʌʌbʌcatadagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidiña aanʌ
gʌnoojiditai.
10 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ gʌnbagadan caitiña aanʌ dai
sai siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ sai aidʌ gia doadicudan duucai ñioocaiña aanʌ.
11 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiña gʌaagai ismaatʌcagi sai poduucai isduucai
gʌnoojidiña aanʌ istutuidi ismotuigacagi siʌʌscadʌ gʌndividagi.
12 Dʌmos maitipʌlidi aanʌ isʌpan tuigacagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi
giñvui ñioocaitai. Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Ʌgai aliʌ vupui-
iruga cascʌdʌ poʌlidiña sai vaamioma cʌʌga gamamaatʌtuldiña siaa aaduñdʌ ma-
maatʌtuldiadami.
13 Siʌʌscadʌ gʌnaagiada aanʌ ansai cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga aanʌ gʌnaagidiña
mosʌcaasi istumaasi ivueeyi aanʌ. Aanʌ ivueeyi istumaasi Diuusi giñtʌjai ansaidʌ
ivuaadana, cascʌdʌ mosʌcaasi gomaasi gʌnaagidiña aanʌ. Dai ʌgai giñtʌjai ansaidʌ
gʌnmaatʌtuldana ñiooquidʌ aapimʌ Coriiñtoʌrʌ oidacami.
14 Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi Diuusi giñaagidi. Aanʌ ʌgai dai ʌpʌga gʌnaagidi
Suusi Cristo ñiooquidʌ.
15 Aanʌ maiaagai istumaasi gamamaatʌtuldi aa mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi gama-
maatʌtuldi. Aliʌsi ipʌlidi aanʌ mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudana aapimʌ nai podu-
ucai istutiada aanʌ isvaamioma naana maasi istumaasi gʌnmaatʌtuldiagi.
16 Dai poduucai casi istutuidi aanʌ isgamaatʌtuldiagi Diuusi ñiooquidʌ sibʌacoga
siaaco maiquiaa gamaatʌtuldi aa oodami.
17 Aliʌsi ʌrcʌʌgai iscʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui dai maisiu ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ.
18 Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ baiyoma
ʌʌgi Diuusi maatʌ sioorʌ baiʌliadagi.

11

———

1 Maitavʌr oojodacai caʌca istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ tomasi poʌlidi aapimʌ
ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga.
2 Diuusi ipʌlidi sai baamucan tadacana aanʌ gomamaatʌtuldiadami yaatavogami
vui, goovai gʌnvupuiirumada ʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ ʌgai dai gʌnaagidi sai Suusi Cristo

ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mʌtai aapimʌ vaavoitu. Dai sivi aliʌsi ipʌlidi aanʌ isaapimʌ apiavaavoitudadagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi Suusi Cristo.

3 Aanʌ maitipʌlidi mʌsgʌnyaatagiadagi tomali maitipʌlidi aanʌ mʌsgʌnvupuiirumadadagi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo poduucai isduucai ʌDiaavora yaatagi dai vuiirumagi Eva Edeenʌrʌ.

4 Aanʌ maatʌ mʌsiaapimʌ cʌʌga miaadʌgidiña tomastuma mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ gʌndaividi dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi gʌnmamaatʌtuldiadagi aagaitai ʌCristo ʌgai, tomasi maitʌrʌgai vaa mamaatʌtuldiaragai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuli sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai sai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dʌmos aa ʌma maasi gʌnmamaatʌtuldi dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌga gʌntʌgito caʌcana.

5 Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa dʌmos aanʌ poʌlidi sai maivaamioma sastuduga ʌgai iñsaanʌ.

6 Tomasi aanʌ maicʌʌga maatʌ ñioocai vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aanʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ maatʌ aanʌ isgʌnyaatagidi ʌgai. Dai aapimʌ cʌʌga giñmaatʌ dai cʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.

7 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai isʌmaadutai gamamaatʌtuldiadagi dai maitamaitʌcʌdagi sai maitʌrsoiñi mamaatʌtuldiaragadʌ. Sioor maatʌ issiooma ʌrcʌʌgaicamudai isgiñaa namʌquidamudai aapimʌ dai poduucai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadamudai istumaasi gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ. Baiyoma gaaata vuaadana aanʌ dai gaagaiña istumaasi tʌgito aidʌsi gʌndiviji aanʌ dai gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ poduucai ivuaadana aanʌ gʌnsoiña iñʌliditai.

8 Dai aa vaavoitudadami sibʌa oidacami giñoidiña tumiñsi ʌʌpʌ ansai ʌʌcʌdʌ giñsoicʌiña gʌnʌʌmadu daacatai.

9 Aidʌsi mʌʌ dada ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami ʌgai ʌgai dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapimʌ maisiaa doodai tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai tomali ʌmo imidagai maiviaacamu aapimʌ issiaa vuaadagi tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ.

10 Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Cascʌdʌ aagidi aanʌ vʌʌsi Acaaya dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ansai maitʌntaanʌda iñagai aapimʌ tomali ʌmo tumiñsi.

11 Maitavʌr povʌnʌliada ismaitʌnoigʌdai aanʌ dai cascʌdʌ pocaiti. Ʌʌgi Diuusi maatʌ isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌntaanʌi tumiñsi gʌnmamaatʌtulditai cascʌdʌ aanʌ maitipʌlidi mʌsiaapimʌ giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi ʌmamaatʌtuldiadami sai giñʌpan duucai ivueeyi.

13 Ʌgai pocaitiña saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai mosʌryaatavogami.

14-15 Dai ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvuaadana dʌmos ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi isivuaadagi. ʌDiaavora aliʌ yaatavoga ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu soimaasi ivuaadatai ʌgai.

———

16 Aanʌ maitipʌlidi ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga. Dʌmos ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ giñaagaitai aanʌ ʌʌgi isaliʌ cʌʌ tuiga aanʌ ducami isgʌducʌdʌ giñʌliadamudai aanʌ.

17 Dʌmos Suusi Cristo maipoduucai gʌrmaatʌtuli ʌgai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña, cascʌdʌ vuiirugan tada aanʌ poduucai ñioocaitai.

18 Muidutai mamaatʌtuldiadami aagaiña sai aliʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ aagai ansai aliʌ cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga.

19 Aapimʌ poʌlidi mʌsai aliʌ sastuduga cascʌdʌ cʌʌga istutuidi aapimʌ
mʌsmaitiñoojoadagi vuiirugami duucai ñioocaitai aanʌ
20 poduucai isduucai maioojodai aapimʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami tomasi
ʌgai gʌntʌtʌaañicaru duucai gʌnnʌidi, dai maiñamʌquidacai vuuyi gʌnvustuidaga, dai
soi duucai gʌnnʌidi, dai gʌngʌvaiña.
21 Dʌmos aanʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi. Dai aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ is-
maisoimaasi gʌnvuiididi.
Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aagaiña sai cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga dai aanʌ
aagadamu ʌʌpʌ tomasi vuiirugan tada aanʌ aagaitai.
22 Ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi judidíucatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi Isireliʌrʌ oidacamicatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrIsireliʌrʌ oidacami. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌlidi Avraañicaru cajiudadʌcatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.
23 Ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ. Aanʌ gia
sʌʌlicʌdʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ, tomasi vuiirugami duucai ñioocai aanʌ. Aanʌ
vaamioma gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ isʌgai. Dai aanʌ vaamioma giñgʌvai oodami isʌgai.
Dai aanʌ vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu isʌgai. Dai muiyoco giñmuaa aagaiña
oodami.
24 Taama imidagai giñgʌʌgʌ ʌjudidíu iquisanaicʌdʌ dai vʌʌ taama imidagai aitu ʌmo
coobai dan baivʌstaama dan tuvustaamaojo.
25 Dai ʌʌpʌ vaica imidagai uusicʌdʌ giñgʌʌgʌ. Dai ʌʌpʌ ʌmo imidagai giñmaicacarai.
Vaica imidagai duupi ʌvaarcu suudarʌ ismaacʌdʌrʌ imʌiña aanʌ. Dai ʌmo imidagai
suudarʌ vii aanʌ ʌmo tasai dai ʌmo tucagi ʌmo uusiaiñdʌrʌ iñdaagʌcatai mʌʌcasi
dʌvʌʌrai uugidiaiñdʌrʌ.
26 Aanʌ aipaco aimʌraiña. Dai baitoma giñbʌʌ aimʌraiña suudagi. Dai ʌʌsivogami
giñsobicʌiña voiyʌrʌ. Dai giñaaduñi giñvui vʌʌtʌcana dai sibʌacoga aa oodami
giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai gʌʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai
siʌʌscadʌ oidagana aimʌrda aanʌ giñaajʌiña ʌʌsivogami. Dai siʌʌscadʌ vaarcuʌrʌ
aimʌrda aanʌ ʌʌmo iimidagai duupicʌiña ʌvaarcu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ yaatagʌi saidʌ
ʌrvaavoitudadami giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ.
27 Aliʌ soimaa taatamai aanʌ aata vuaadatai. Muiyoco maicocosʌiña aanʌ. Dai
muiyoco aliʌ bibiuugʌiña dai tonomocʌrʌiña. Dai aliʌsi gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ
ʌʌmo imidagai maitiñaajʌi tasai ugidagai. Dai muiyoco imidagai ʌvamucʌrʌiña aanʌ.
Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana aanʌ.
28 Dai vʌʌs tasai aanʌ ʌʌpʌ tʌtʌgitoi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌsi aipacoga oidacami.
29 Isʌmaadutai maicʌʌga vaavoitudadagi ducami iñsaanʌ ʌʌpʌ maicʌʌga vaavoitu-
dadagi. Isaa oodami soimaasi duiñtuldagi ʌmo vaavoitudadami aanʌ siaa ʌʌraiña dai
baamucuiña aanʌ ʌDiaavora vui.
30 Aanʌ caaagai naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taatamaiña vai
poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgito isDiuusi giñsoicʌdagi.
31 Cʌʌ maatʌ Diuusi sai istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Diuusi ʌroogadʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ
tomastuigaco.
32 Damasco ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco tʌaanʌi ʌraí Aretas. Dai ʌmo imida-
gai Damascʌrʌ daacatadai aanʌ. Damasco sicoli cuupi gʌʌgʌr bibiidaviquicʌdʌ. Taidʌ
ʌsonʌr cʌaacami daarai nuucadacamio vʌʌs cuucuparagiʌrʌ sai giñsobidacana siuu duu
vuusia aanʌ sai giñbʌji aagaitadai.
33 Dʌmos giñaaduñi ʌmo asarʌrʌ giñdaí dai bidaviqui an sʌʌli giñtʌvañi. Dai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuusai aanʌ.

12

———

1 Aanʌ poʌlidi sai maitʌrcʌʌgai isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi aanʌ baiyoma aagamu aanʌ istumaasi giñtʌʌgi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
dai istumaasi ʌgai giñmaatʌtuli.
2-3 Camui uumigi vaa ʌpʌdui isvaavoitu aanʌ Suusi Cristo. Casiʌpʌdui baivustaama
dan maacova uumigi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñvaidacai tʌvaagiamu siaaco daja
ʌgai. Dʌmos maimaatʌ aanʌ isbai ʌʌgi ii giñibʌdaga ismoduucai giñtuucuga ʌʌpʌ. Ʌʌgi
Diuusi maatʌ isducatai ʌpʌdui.
4 Dʌmos cʌʌga maatʌ aanʌ isii tʌvaagiamu dai mʌʌca caʌ aanʌ istumaasi giñaagidi
Diuusi. Dai Diuusi maitiñmaa oigaragai isaagida aanʌ tomali ʌmaadutai istumaasi caʌ.
5 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌducʌdʌ giñʌliadagi aanʌ imʌcai tʌvaagiamu, dʌmos baiyoma
aliʌ tʌgito aanʌ isDiuusi giñsoicʌdagi vʌʌs tasai.
6 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌnaagidagi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana
aanʌ. Aanʌ gʌnaagiadamudai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai gomaasi
maitʌrvuiirudagaicamudai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagaiña. Dʌmos casi giñmaatʌ aapimʌ
nʌiditai isducatai ivuaadana aanʌ dai isducatai oidacana dai mosʌcaasi poduucai ipʌlidi
aanʌ isgiñmaatʌcagi aapimʌ cascʌdʌ maiaagaiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ
ivuaadana aanʌ.
7 Naana maasi istumaasi gʌgʌrducami tʌʌ aanʌ tʌvaagiana. Dʌmos Diuusi maitipʌli
isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ tʌʌgacai gomaasi cascʌdʌ Diuusi dagito ʌDiaavora sai
soimaasi giñtaatatuldana coocodagaicʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cooco giñtuucuga ducami is-
giñsʌʌsimudai ʌmo uusi muucacami.
8 Vaicojo daí aanʌ giñtʌaanʌdamiga sai maigovai imitudana ʌcoocodagai
9 dʌmos ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aapi mosviaa ismaatiagi iñsaanʌ gʌoigʌdai. Dʌmos maitan
ʌduaaidagi vai poduucai gʌmaatʌna sai aapi ʌʌgi maiviaa guvucadagai isivuaadagi
giñaa duiñdaga. Aanʌ ʌgai daidʌ gʌmaacai guvucadagai”, iñtʌtʌdai Cristo. Baigiñʌlidi
aanʌ maiviaacatai guvucadagai vai poduucai gʌmaatʌna isSuusi Cristo giñmaacai guvu-
cadagai ansaidʌ ivuaadana aa duiñdadʌ.
10 Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ aanʌ
isCristo ʌgai dai giñmaacai guvucadagai. Dai baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai
isivuaadagi Cristo aa duiñdadʌ, ʌgai giñmaacai guvucadagai isivuaadagi aa duiñdadʌ
cascʌdʌ, daidʌ oodami giññiooquidiña vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo, dai aliʌ soimaa
taatamai aanʌ biuugigai, dai soi duucai giñnʌidi oodami, dai aliʌ soimaa taatamai naana
maasi istumaasi.

———

11 Aanʌ ʌpan duucai ñioocai ʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌgadu tʌgitoidadʌ aliʌsi giñaagaitai
aanʌ ʌʌgi dʌmos aapimʌ ʌrgʌnduñi ispoduucai ñioocai aanʌ, aapimʌ maicʌʌga ñioocai
aan imvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami pocaiti saidʌ ʌrojootosadʌ
Suusi Cristo dai sai vaamioma namʌga ʌgai istomasioorʌ. Dʌmos tomasi aanʌ ʌʌpʌ
maiñamʌga vʌʌscʌrʌ ʌpan ʌʌsi namʌga aanʌ ʌgai.
12 Aanʌ maioojodacai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai
ansaidʌ iduuna aapimʌ gʌnsaagida naana maasi gʌgʌrducami dai gomaasicʌdʌ cʌʌga
gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo.
13 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ʌpan duucai tomastuma vaavoitudadami is-
maacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Mosʌca soiñi maitʌntaí aanʌ poduucai isduucai
taanʌi aanʌ aa. Dʌmos sioor maata isbai poʌlidi aapimʌ sai gʌaagai isgʌnaagida aanʌ
mʌsai giñoigʌldana gocascʌdʌ.
14 Sivi cabai giñduu aanʌ ʌpamu dai gʌndivida iñagai sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai.
Dai ʌpamu maitʌntaañimu aanʌ soiñi. Aanʌ maitʌgito gʌnvustuidaga, mosai ipʌlidi aanʌ
isgiñoigʌada aapimʌ. Aanʌ gʌnooga giñducami cascʌdʌ maitʌntaanʌi aanʌ soiñi.

15 Baiyoma baigiñʌliaracʌdʌ siaa doadamu aanʌ istumaasi viaa. Aanʌ bai giñduu isapiagʌnsoicʌdagi vai vaamioma cʌʌga oidacana aapimʌ. Aanʌ gʌnsoicʌdamu asta siʌʌscadʌ ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai poʌlidi aanʌ mʌsiaapimʌ maitiñoigʌdai.

16 Dʌmos ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai ismaitʌntaí aanʌ soiñi gʌnʌʌmadu daacatai, vʌʌscʌrʌ pocaiti ansai aa vuuyi aanʌ tumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.

17 Dai pocaiti ʌʌpʌ ansai aanʌ ootoi Tito sai gʌnvupuiirumadana.

18 Vaavuava isootoi aanʌ Tito ʌʌmadu ʌmai gʌraduñi. Dʌmos ʌgai maitʌnvupuiirumagi iimʌcai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌmadu Tito ʌʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnsaagida.

19 Aanʌ maisiu mosʌcaasi aapimʌ gʌnaagidi gomaasi Diuusi giñcaʌ ʌʌpʌ. Aanʌ gʌnaagidi istumaasi Cristo ipʌlidi. Dai aanʌ ipʌlidi mʌsiaapimʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ.

20 Maimaatʌ aanʌ isducatai daraajamu aapimʌ siʌʌscadʌ mʌʌ divi aanʌ. Aanʌ maitipʌlidi isʌncocoada aapimʌ, dai maitipʌlidi iscoimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr baacoica, dai tʌtʌgitodavurai istumaasi viʌʌgacagi aa, maitavʌr yaatagʌda aa, maitavʌr gʌnñiooquiada aipacoga, maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai maitavʌr gʌnvupui ñioocada. Nai poduucai maiviaaca aanʌ isgʌnbagaidagi. Maitipʌlidi aanʌ issoigʌnʌʌliatudagi.

21 Maitipʌlidi aanʌ issiaa ʌragi Diuusi vui aapimʌcʌdʌ tomali maitipʌlidi aanʌ issusuaquiagi soimaasi ivuaadatai ʌʌmadutai aapimʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ. Ʌgai quiaa googosi gʌnducami.

13

———

1 Cagoocoaja gʌndiviji aanʌ sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai. Isʌmaadutai gʌpiʌr vuaaja ʌliada gʌaduñi sai soimaasi idui gʌaagai isoidacagi gooca isʌʌpʌ vaica nʌijadami.

2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ gʌnaagidi vʌʌscatai aapimʌ ʌmo ñiooqui dai tomasi mʌʌcasi daja aanʌ ʌpamu gʌnaagidamu aanʌ ʌgai vaa ñiooqui. Sivi gia soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ isquiaa soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ.

3 Poduucai maatʌmu aapimʌ isSuusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ ñioocai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai istumaasi aagai Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌgai.

4 Vaavuava sai aidʌsi sisapicatadai Suusi Cristo curusiaba maiviaaca maascatadai guvucadagai dʌmos ʌpan duaaca ʌgai dai tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aatʌmʌ gia maiviaa guvucadagai dʌmos Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsai gʌnaagidiña mʌsai soimaasi ivueeyi.

5 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ivueeyi mʌsabai cʌʌga vaavoitudai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo ʌʌmadu daja ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

6 Ipʌlidi aanʌ istʌtʌgitoda aapimʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia maitʌnyaatagidi.

7 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai maisoimaasi ivuaadana aapimʌ, mʌsai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi ispoduucai oidaca aapimʌ dʌmos maisiu cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌoodami siaa giñduutuadagi.

8 Mosai ipʌlidi aanʌ isoodami vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ tomali ʌmo imidagai maivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi ñiooquidʌ.

9 Cascᴧdᴧ baigiñᴧlidiña aanᴧ siᴧᴧscadᴧ cᴧᴧga ᴧᴧgiadagi aapimᴧ Diuusi ñiooquidᴧ vai
poduucai maiviaaca aatᴧmᴧ isgᴧnbagadagi tomasi aa poᴧliadagi ismaiviaa aanᴧ guvu-
cadagai. Dai daanᴧi aanᴧ Diuusi mᴧsai vaamioma cᴧᴧga ᴧᴧgidiña dai vaamioma cᴧᴧga
vaavoitudaiña Diuusi.
10 Aanᴧ gᴧnoojidi idi oojoi maiquiaa gᴧndividacai vai poduucai siᴧᴧscadᴧ mᴧᴧca
divia aanᴧ maiviaaca isgᴧnbagaidagi tomasi viaa aanᴧ sᴧᴧlicami. Gᴧrtᴧaanᴧdamiga
ᴧgai daidᴧ giñmaa idi sᴧᴧlicami ansai gᴧnsoicᴧiña isvaamioma cᴧᴧga vaavoituda
dai vaamioma cᴧᴧga ᴧᴧgiadagi aapimᴧ Diuusi. Diuusi maitipᴧlidi issobicᴧda aanᴧ
gᴧnvaavoidaraga.
11 Otoma gᴧrtᴧᴧgadamu aatᴧmᴧ giñaaduñi. Ivuaadavurai mosᴧcaasi istumaasi
ᴧrcᴧᴧgaducami, dai baigavᴧr ᴧnᴧliada, dai ᴧmo tᴧgitoidagai avᴧr viaaca aapimᴧ, dai
casiavᴧr maitᴧncocoada. Daidᴧ gᴧrDiuusiga ismaacᴧdᴧ gᴧriibᴧstudan tadatudai dai
gᴧroigᴧdai gᴧnᴧᴧmadu daacamu.
12 Cᴧᴧgavᴧr gᴧnmiaadᴧgiada aipacoga.
13 Vᴧᴧsi gᴧraaduñi vaavoitudadami tami oidacami Diuuscᴧdᴧ gᴧmviaatuldi.
14 Aanᴧ ipᴧlidi isSuusi Cristo cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnnᴧijadagi, dai sai Diuusi apiagᴧnoigᴧdaiña,
dai sai Diuusi Ibᴧadᴧ gᴧnᴧᴧmadu daacana.
Mosᴧcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi sai gaaagidiña aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi ʌgai dai
duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
2 Aanʌ gʌnoojidi idi oojai dai aanʌ ʌʌmadu vʌʌsi govaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma
daraaja gʌmviaatuldi aapimʌ vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.
4 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagitu mʌsmuaagi dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga
dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu sai camaiʌʌgidiña ʌDiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana
poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui
poduucai isduucai Diuusi ipʌli.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

———

6 Maitʌtʌgai aanʌ isducatai giñtʌgituagi mosʌʌ otoma gajiaadʌrʌ viaacai aapimʌ
Diuusi. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ ootoi Cristo sai muucuna curu-
siaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai sioorʌ
vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai imia agai tʌvaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco
Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos aapimʌ cavaavoitudai ʌma maasi.
7 Dʌmos maitiipu ʌmai vaavoidaragai ismaacʌdʌcʌdʌ istutuidi oodami
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌca Cristo mamaatʌtuliaragadʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ
ʌʌmadutai ipʌlidi isgʌnmaatʌtuldiagi ʌma maasi dai maisiu mosʌcaasi Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ.
8 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi ismaacʌdʌ maiʌpʌa maasi
istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi ʌgai tomasi
ʌraanʌ isʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ diviagi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ.
9 Dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi is-
maacʌdʌ maiʌpʌa maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ ʌgai gʌaagai isDiuusi soimaasi
taatatuldagi ʌgai.
10 Aanʌ aagai gomaasi dʌmos maitipʌlidi aanʌ sioodami pocaitiadagi sai cʌʌga ivueeyi
aanʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ isDiuusi aagagi iscʌʌga ivueeyi aanʌ. Iñsaanʌ ivuaadamudai
istumaasi oodami ipʌlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia maitʌrSuusi Cristo
piooñigadʌcamudai aanʌ.

———

11-12 Dʌmos maatʌcavurai aapimʌ giñaaduñi sai istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ Suusi
Cristo giñmaatʌtuli maisiu oodami.
13 Aapimʌ camaatʌ isducatai ivuaadana aanʌ ʌʌquioma aidʌsi ʌʌgidiña aanʌ ʌjudidíu
vaavoidaragadʌ. Camaatʌ aapimʌ isaliʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudaiña Suusi Cristo. Aanʌ vʌʌsi coodai iñʌliditadai.
14 Aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña ʌjudidíu vaavoidaragadʌ siaa giñaaduñi ismaacʌdʌ
ʌrgiñʌpanacami dai aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña giñaaduñicaru viituldiaragadʌ.
15 Dʌmos Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa vuusai aanʌ. Ʌgai
sʌʌlicʌdʌ giñoigʌdai cascʌdʌ.
16 Dai aanʌ maí Suusi aidʌsi Diuusi ipʌli. Cascʌdʌ istutuidi aanʌ isaagiadagi Diuusi
ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ maatʌna isducatai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi. Aidʌsi tʌʌ aanʌ Suusi Cristo aidʌ otoma maiaagidi aanʌ tomali ʌmaadutai,

17 tomali maiotoma ii aanʌ Jerusaleenamu dai nʌidamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrSuusi Cristo
ojootosadʌ ʌpʌga isaanʌ. Baiyoma otoma ii aanʌ Araaviamu. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia
aanʌ Damaascʌrʌ.
18 Dai asta vaica uumigicʌdʌ ii aanʌ Jerusaleenamu. Aidʌ maí aanʌ Piiduru dai
ʌʌmadu daja aanʌ goo ʌcaldi.
19 Dai tʌʌ aanʌ Jacovo ʌʌpʌ Suusi suculidʌ dai ʌgaa Suusi ojootosadʌ gia maitʌʌ aanʌ.
20 Maatʌ Diuusi sai istumaasi gʌnoojidi aanʌ ʌrvaavoi.
21 Dai gooquiʌrʌ ii aanʌ Siiriamu dai Siliisiamu.
22 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidacatadai maitiñmaatʌcatadai.
23 Moscajiomacana ʌgai sai aanʌ ʌʌquioma soimaasi taatamituldiña ʌvaavoitudadami
dai cʌʌdaiña Suusi Cristo gooquiʌrʌ casi gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai cʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ cajiomacatai gomaasi.

2

———

1 Dai cadaivunucai baivʌstan dan maacova uumigi ʌpamu ii aanʌ Jerusaleenamu
ʌʌmadu Bernabé. Dai vaidacai aanʌ Tito.
2 Diuusi giñaagidi sai gaamu iimʌna cascʌdʌ ii aanʌ. Dai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi
vʌʌsi ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ antai aanʌ aagidi istumaasi mamaatʌtuldi
aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagaitai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga, dai
tʌcacai aanʌ sabai cʌʌgadu giñmamaatʌtuldaraga.
3 Vai ʌgai pocaiti sai cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌjai ʌgai isʌTito iquitʌagi gʌtuucuga tomaasi
ʌgai maitʌrjudíucatadai.
4 Ami vaapa ʌʌmoco yaatavogami. Ʌgai pocaiti saidʌ ʌrvaavoitudadami dʌmos
maitʌrvaavoi. Ʌgai vaapa dai nʌida agai sabai gʌrvaavoi isaatʌmʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu
Suusi Cristo camaiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai ʌgai ipʌliditadai isvʌʌscatai
ʌʌgiada aatʌmʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai gia ipʌliditadai isTito iquitiagi
gʌtuucuga.
5 Dʌmos aatʌmʌ maiʌʌgi, ipʌliditai isaapimʌ apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maisiu tʌtʌgitodagi isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
6 Dʌmos ʌvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ maitiñaagidi ansai ʌma maasi gama-
maatʌtuldiña aanʌ. Aanʌ maivuaama iñʌlidi tʌtʌaanʌdamicatai ʌgai. Diuusi ʌmadugan
duucai nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
7 Ʌgai maitiñaagidi isducatai gamamaatʌtuldiada aanʌ. Ʌgai maatʌ tʌʌ isDiuusi giñmaa
ʌaa duiñdagai ansai mamaatʌtuldiana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami poduucai isduucai maa ʌgai Piiduru ʌaa duiñdagai dai aagidiña
ʌgai ʌjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
8 Diuusi maa sʌʌlicami Piiduru saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña
ʌjudidíu sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai Diuusi giñmaa aanʌ ʌʌpʌ sʌʌlicami
ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Cascʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Piiduru ʌʌmadu Vuaana, ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami
baitʌguucacamigadʌcana, maatʌ tʌʌgacai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ,
aanʌ ʌʌmadu Bernabé, ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli aatʌmʌcʌdʌ. Dai gʌraagidi tʌsai apiaaagidiña
aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai apiaaagida agai Diuusi
ñiooquidʌ ʌjudidíu.
10 Dai gʌraagidi ʌgai ʌʌpʌ tʌsai vʌʌscʌrʌ soicʌiña aatʌmʌ ʌsoitutuigami, tomaasi aanʌ
vʌʌscʌrʌ ivuaadana gomaasi.

———

11-12 Aidʌsi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai aatʌmʌ, ʌgai tucamidʌrʌ gacuaadana ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. DʌmOs aidʌsi ami dada ʌʌmʌco Jacovo aaduñdʌ, Piiduru camaitauu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌmadu. Ʌgai maitipʌliditadai isñiooquiadagi ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ apiaʌʌgiditadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ aanʌ bagaimi povuaadatai ʌgai.

13 Amaasi ʌvaavoitudadami judidíu uraava Piiduru tomasi ʌgai aagaitadai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi idui. Dai asta Bernabé uraava ʌgai tomasi Bernabé pocaititadai sai gʌaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ ʌpamu ʌʌgida ʌliditadai.

14 DʌmOs aidʌsi tʌʌ aanʌ ismaicʌʌga ivuaadatadai ʌgai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ, amaasi aanʌ potʌtʌdai Piiduru vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi: “Maicʌʌga ivueeyi aapi. Tomasi aapi ʌrjudíu vʌʌscʌrʌ ʌʌquioma gajiaadʌrʌ viaa aapi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. ¿Dai ducatai sivi ipʌlidi aapi isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ”? antʌtʌdai aanʌ.

———

15 Aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌrdʌʌdʌ dai gʌraaduñicaru ʌrjudidíu cascʌdʌ.

16 DʌmOs vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo maisiu mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌrʌlidi cascʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

17 Aidʌsi aatʌmʌ mamaatʌrʌitadai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. DʌmOs maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi sai Suusi Cristo soimaasi gʌrduiñtuldi.

18 Dai iñsaanʌ ʌpamu gʌmamaatʌtuldiadagi sai gʌaagai isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia gamamaatʌtuldiadamudai aanʌ istumaasi cagajiaadʌrʌ viaa aanʌ dai poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivuaadamudai aanʌ.

19 Aanʌ ʌʌgida iñʌliditadai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dʌmOs maitistui aanʌ cascʌdʌ maí aanʌ sai tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuusiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaga isducatai Diuusi ipʌlidi.

20 Aidʌsi Suusi Cristo muu curusiaba aidʌ abiaadarʌ camainamʌga Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo aanʌ gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai sivi Suusi Cristo giñʌʌmadu daja daidʌ aanʌ ivueeyi istumaasi ʌgai ipʌlidi maisiu istumaasi aanʌ ipʌlidi. Suusi Cristo giñoigʌdai dai ʌgai muu curusiaba ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuusaiña.

21 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ ismosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi dai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. DʌmOs sioorʌ pocaitiadagi sai gʌaagai isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi idui Suusi Cristo aidʌsi muu curusiaba. Aanʌ gia maitipʌlidi ispoduucai ivuaadagi.

3

———

1 Aliʌ vupuiiruga aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami gʌndagitocai isgʌnvupuiirumadagi aa oodami gʌnyaatagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi ñiooqui mʌsai maiʌʌgidiña Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.

2 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ sai Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu ʌʌgidacai aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

3 Sʌʌlicʌdʌ vupuiiruga aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌsi gʌnaaga aapimʌ
isoidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoi. Cascʌdʌ gʌaagai ismaatʌca
aapimʌ sai maitistutuidi aapimʌ isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgiditai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
4 Aapimʌ aliʌsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isgomaasi
gʌnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimʌ.
5 Diuusi ootoi gʌibʌdaga dai gʌnʌʌmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi
gʌgʌrducami aapimʌ gʌnsaagida vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo maisiu ʌʌgidacai
aapimʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
6 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi
tʌvaagiamu.
7 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ vaavoitudai Diuusi ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ
ducami.
8 Diuusi camaatʌcatadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai mui oodami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoituda-
cai ʌgai Suusi Cristo, cascʌdʌ Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Aanʌ baiʌʌliatudamu vʌʌsi
oodami oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
9 Poduucai Diuusi baiʌʌliatudai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai
Diuusi baiʌʌliatu Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai Diuusi.
10 Sioorʌ vaavoitudai isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgidacai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ, Diuusi gajiaadʌrʌ viaa agai ʌgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai
ismaacʌdʌ maivʌʌscʌrʌ ʌʌgiada vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi sʌʌlicʌdʌ gaji-
aadʌrʌ viaa agai”.
11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ: “Mosʌcaasi sioorʌ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai ʌgai
vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu”. Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai
Suusi Cristo maisiu cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
12 Sioorʌ vaavoitudai isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgidacai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ maiʌpan duucai tʌtʌgitoi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
13 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi
dʌmos soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ. Poduucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu aatʌmʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai dai Diuusi gʌroigʌli dai camaigajiaadʌrʌ gʌrviaa agai tomasi
ʌʌquioma maiʌʌgidiña aatʌmʌ Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Suusi Cristo casoimaasi taata
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu coodaiña ismaacʌdʌ aliʌ soimaasi ivuaadana dai
saigiaraiña sai maatʌna aa issoimaasi idui ʌgai. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai
sʌʌlicʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌsaigiatudai soimaasi ivuaadatai.
14 Dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoi-
tudaitai ʌgai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vusaitu Avraañicaru
vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu vʌʌsi vaavoitudadami.
Poduucai isduucai aagai Diuusi.

———

15 Giñaaduñi, siʌʌscʌdʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aagai sioorʌ vʌʌtarʌca
agai vustuidadʌ siʌʌscadʌ muuquiagi ʌgai dai daasagi gʌtʌtʌaaraga tomali ʌmaadutai
maitistutuidi isʌma duucai iduñiagi.
16 Poduucai ʌʌpʌ Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai saidʌ iduñia
agai. Ʌʌquioma Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Avraañi, aapi ʌʌmadu ʌmaadutai
gʌcajiudadʌaiñdʌrʌ baiʌʌliatuda agai mui oodami aipacoga oidacami”, astʌtʌdai
Diuusi. Avraañicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi sai baiʌʌliatuda agai mui oodami

ʌrʌCristo. Dai maisiu mosʌcaasi ʌgai baiʌʌliatuda agai mui oodami dʌmos Avraañi ʌʌpʌ baiʌʌliatuda agai mui oodami.

17 Cadaivunucai maaco siento dan ʌmo coobai dan baivʌstama uumigi aidʌsi abiaadʌrʌ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa ʌgai istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai issʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi.

18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.

19 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ soí ʌoodami sai maatʌna isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gʌtʌtʌaañicarudʌ sai maacana sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru taidʌ Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia ʌCristo. ΛCristo ʌrAvraañicaru cajiudadʌcatadai.

20 Diuusi ootosi ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga aacʌdʌ dʌmos Avraañicaru gia ʌʌgi aagidi ʌgai.

———

21 Dʌmos maacacai Diuusi gʌsʌʌlicamiga ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa istumaasi aagidi ʌAvraañicaru. Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ maimaa guvucadagai tomali ʌmaadutai saidʌ ivuaadana istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ. Isʌsʌʌlicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi ʌsʌʌlicamicʌdʌ.

22 Dʌmos ʌsʌʌlicamicʌdʌ cʌʌga maatʌ vʌʌsi oodami isʌrsoimaasi ivuaadami dai istʌgito ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi poduucai siʌʌscadʌ matiagi oodami sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi sioorʌ vaavoitudai aidʌ gia vaavoitudamu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.

23-24 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ maatʌcatadai oodami istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatʌmʌ.

25 Aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi vaavoitudatai ʌgai, dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ vii.

26 Vʌʌscatai aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.

27 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo ʌgai cadivia dai gʌnʌʌmadu daaca agai dai poduucai istutuidi aapimʌ iscʌʌ tutiacagi ʌpan duucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacatadai tami oidi daama.

28 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai aaduñdʌ gʌnducami Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíucagi ismaitʌrjudidíucagi ʌʌpʌ, isʌrpiooñicagi ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrcʌcʌʌli isooqui ʌʌpʌ.

29 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrAvraañicaru cajiudadʌ gʌnducami cascʌdʌ vʌʌsi vaavoitudadami viaaca agai ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia agai cajiudadʌ.

4

1-2 Siʌʌscadʌ muuquiagi ʌmo oodami dai viida gʌvustuidaga gʌmara ali gʌʌli, aa oodami nuucadacana vustuidadʌ asta siʌʌscadʌ gʌʌ ʌgai. Oodami tomastuma piooñi duucai nʌidiña tomasi ʌrgʌviidacami ʌgai. Λali gʌʌli viaaca isʌʌgiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ nuucada vustuidadʌ ʌgai.

3 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌsi oodami viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga dai poʌlidiña ʌgai sai ʌʌgiditai gʌnsʌʌlicamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

4 Aidʌsi caaayi istuigaco Diuusi ipʌlidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama
ʌgai oodami duucai vuusai dai dʌʌdʌ ʌrjudíu cascʌdʌ Suusi ʌʌpʌ ʌʌgidiña judidíu
sʌʌlicamigadʌ.
5 Aatʌmʌ maicʌʌga ʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ viaacatadai is-
soimaasi taatagi dʌmos Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu vai poduucai aatʌmʌ istutuidi
isiʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
6 Dai cascʌdʌ Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ aatʌmʌ gʌrooga
aagaiña.
7 Dai sivi Diuusi camaigʌpipiooñiga duucai gʌrnʌidi baiyoma gʌmaamara duucai
gʌrnʌidi dai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi maacai ʌgai gʌmaamara.

———

8 Ʌʌquioma aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aapimʌ Diuusi siaa duutudaiña aapimʌ
naana maasi istumaasi didiuusi ʌliditai.
9-10 Dʌmos sivi camaatʌ aapimʌ Diuusi dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi.
Dʌmos aapimʌ poʌlidi mʌsaidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌcaasi ivuaadatai
naana maasi vagimi daidʌ maitaaata vuaadatai vʌʌsi saapatoco poduucai isduucai
gʌnviida ʌjudidíu. Aanʌ maimaatʌ istuisidʌ ʌpamu vaavoituda ʌlidi aapimʌ ʌpan duucai
ʌʌquioma.
11 Aanʌ poʌlidi sai giñaa duiñdaga maitʌnsoi.
12 Giñaaduñi aanʌ gʌndaanʌi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ poduucai
isduucai idui aanʌ. Dai aanʌ ʌpan duucai oidaga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Aidʌsi
gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscoococatadai aanʌ aidʌsi tucamidʌrʌ gʌndiviji aanʌ dai
gʌnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
14 Tomasi uuvadaraca maasi giñcoocodaga vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai
cʌʌga giñmiaadʌgi aapimʌ duucami iñsaanʌ ʌrʌmo Diuusi tʌaañicarudʌcamudai dai
ducami iñsaanʌ ʌrSuusi Cristocamudai.
15 ¿Tuimʌsi camaibaigʌnʌlidi aanʌ giñvui? Tucamidʌrʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌ
giñvui dai asta gʌnvuupuji giñmaaquimudai lienʌ aapimʌ isbaigacamudai.
16 Dʌmos sivi gʌnsaayu duucai giñnʌidi aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ istumaasi ʌrvaavoi.
17 Aa oodami yaatavogami gʌnmamaatʌtuldi naana maasi istumaasi. Ʌgai cʌʌ tuutia-
cami gʌnvueeyi mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai gajiaadʌrʌ giñviaana aanʌ.
18 Aliʌsi ʌrcʌʌgai isaipacoga gʌnoigʌada oodami dai maisiu gʌnvupuiirumadadagi
aipacoga. Cʌʌga tʌgito aanʌ issʌʌlicʌdʌ giñoigʌdaiña aapimʌ aidʌsi gʌnʌʌmadu daa-
catadai aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isquiaa giñoigʌada aapimʌ tomasi maitʌnʌʌmadu daja.
19 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliatudai aapimʌ dai apiasoigiñʌliadamu aanʌ asta
siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai cʌʌga oidacagi poduucai
isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.
20 Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌmadu daacagi sivi dai poduucai maatʌcagi aanʌ isducatai
gʌaagai isgʌnñiooquiada aanʌ. Dai aanʌ maitʌtʌgai istumaasi giñtʌtʌgituagi maicʌʌga
gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ.

———

21 Aapimʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌlidi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
poʌliditai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi
aapimʌ istumaasi gʌaagai sʌʌlicamirʌ.
22 Moseesacaru oojai ʌmo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai
Avraañicaru maamaracatadai gooca cʌcʌʌli. Ʌmoco ʌrmaradʌ Agaaracaru. Agaar
ʌrcusñirugadʌcatadai Avraañi. Dai ʌgʌmai ʌrmaradʌ Saracaru. Sara ʌrAvraañi ooñigadʌ.

23 Diuusi aagidi Avraañi saidʌ Sara marata agaitadai cascʌdʌ marai ʌgai tomasi casi
ʌroquimudadʌcatadai ʌgai. Dʌmosʌcusñiirugadʌ maitʌroquimudadʌcatadai cascʌdʌ
marai.
24-25 VʌʌSi gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcagi
aapimʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru ʌgiidi Siñaiiʌrʌ aidʌsi maa ʌgai
gʌsʌʌlicamiga, dai maatʌ caʌca aapimʌ ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru
aidʌsi aagidi saidʌ iduñi agaitadai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ʌgai vʌʌtarʌ.
Ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioorʌ maicʌʌga
ʌʌgiadagi ʌsʌʌlicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatat-
uldiagi Agaaracaru ismaicʌʌga ʌʌgiadagi. Ʌjudidíu ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrIsireliʌrʌ
oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ.
26 DʌmosaatʌmʌvaavoitudaiisSuusiCristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cascʌdʌ
aatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga. Dai ʌgai oidaga
tʌvaagiʌrʌ siaaco vʌʌscatai cagajiaadʌrʌ vii Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai mʌʌca
iimimu aatʌmʌ tʌsai oidacamu tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu.
27 Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Sara aidʌsi Avraañicaru ʌʌmadu
daacatadai gʌcusñiiruga:
Baigi gʌʌliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaa-
matagi.
Iiñacadañi baigʌʌliaracʌdʌ tomasi maiquiaa cooco duduaaiditai.
Vaamioma maamata agai aapi siʌ gʌcusñiiruga.
Ascaiti Diuusi.
28 Diuusi aagidi Avraañicaru ʌʌmadu Saracaru sai maarata agaitadai cascʌdʌ mara
ʌgai dai Isaa tʌʌtʌi. AatʌmʌvaavoitudaiSuusiCristopoduucaiisduucaiAvraañicaru
vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ Avraañicaru cajiudadʌ gʌrducami.
29 Agaar maradʌ Ismael tʌʌgiducatadai. Ismael soi duucai nʌidiña Isaa. Isaa ʌgai dai
vuusai Diuusi Ibʌadʌguvucadadʌcʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai
saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ soimaasi
gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
vaavoitudaitai Suusi Cristo.
30 DʌmosDiuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Sara potʌtʌdai Avraañi: “Ootosañi gocusñiiru
vai imʌna tabiaadʌrʌ ʌʌmadu gʌmara. Maradʌ maitistutuidi istʌaanʌdagi gʌvʌstuidaga
ʌʌmadu giñmara”, astʌtʌdai Sara.
31 Giñaaduñi aatʌmʌ maiviaa isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ baiyoma aatʌmʌ
mosvaavoitudai Suusi Cristo vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, dai aatʌmʌ ʌrDiuusi maama-
radʌ.

5

———

1 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu tʌsai camaitivuaadana vʌʌsi istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. AliʌsʌgʌaagaiisapiavaavoitudadaaapimʌSuusiCristo
dai maisiu ʌpamu ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigʌdʌ. Aliʌ sijaiga iscʌʌga
ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
2 Cʌʌgavʌrgʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnoojidi aanʌ. AanʌʌrPaavora daidʌ
gʌnaagidi sai isaapimʌ vaavoitudai sai iiquititai gʌntuucuga poduucai isduucai aa-
gai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia Suusi Cristo
maitʌnsoicʌi.
3 Ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ iiquitiagi gʌtuucuga ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi vʌʌsi
istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo
imidagai maisoimaasi ivuaadamudai mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagaji-
aadʌrʌ viaa aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai.
5 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu
curusiaba sai Diuusi gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña duucami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ. Cascʌdʌ iimia ragai aatʌmʌ
tʌvaagiamu siaaco daja Suusi Cristo.
6 Dai camaiviaa aatʌmʌ isiquitiagi gʌrtuucuga isduucai aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ ʌgai camainamʌga cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai tʌsvaavoitudada Suusi
Cristo dai gʌroigʌadagi aipacoga.
7 Aidʌsi maiquiaa gʌnsaagida dada ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aapimʌ cʌʌga
vaavoitudaiña. ¿Tuimʌsi camaiʌʌgidi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ?
8 Diuusi ipʌli isaapimʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dʌmos aapimʌ camaitivueeyi istu-
maasi Diuusi ipʌlidi.
9 Maatʌcavurai sai tomasi ʌmaduga mamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌscʌrʌ istu-
tuidi isvupuiirumada mui oodami.
10 Aanʌ cʌʌga vaavoitudai sai Suusi Cristo gʌnsoiña agai mai aagiada aapimʌ istu-
maasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioorʌ sioorʌ
gʌnvupuiirumadadagi.
11 Giñaaduñi iñsaanʌ quiaa aagiadamudai ʌoodami sai iquitʌcʌiña gʌntuucuga dai
poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia ʌjudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai
tomali maibacocodamudai giñvui. Dʌmos aanʌ aagidi sai viaa ʌgai isvaavoitudadagi
isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi cascʌdʌ soimaasi
giñtaatamituldi ʌgai.
12 Aanʌ ipʌlidi sai iimʌna bodʌrʌ ʌyaatavogami ismaacʌdʌ gʌnvupuiirumadai.
13 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaiviaacana isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi
aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos maitʌaagai mʌsivuaadagi mosʌcaasi
istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi. Baiyoma gʌaagai mʌsigʌnsoicʌdagi aipacoga
gʌnoigʌdaitai.
14 Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti: “Oigʌadavurai aa oodami
poduucai isduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ
oigʌada aa oodami ʌgai gia ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ.
15 Dʌmos isaapimʌ gʌnñiooquiada aipacoga dai gʌncʌʌdadagi poduucai
camaicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadan tada aapimʌ aipacoga.

———

16 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi mʌsai ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai
maisiu mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi.
17 Oodami ivuaada ʌlidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibʌadʌ. Ʌʌgi potuutuiga oodami
cascʌdʌ. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maatʌ sai gʌaagai isivuaadagi.
18 Ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ camaiviaa isʌʌgiadagi ʌjudidíu
sʌʌlicamigadʌ.
19 Cʌʌga gʌmaatʌ siʌʌscadʌ oodami ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai googosi
gʌnducami.
20 Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai ʌʌmoco cʌcʌʌdaraga.
Dai aipacoga gʌncocodaiña dai gʌncʌʌdaiña. Dai ʌʌgacoitaraga. Dai oomaliga. Daidʌ
ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Dai gʌnvupui bacocoiña.
21 Dai coimudadʌ tuutuiga. Dai gʌncoodaiña aipacoga. Dai navacoitʌraga. Dai
aa naana maasi soimaascami. Aanʌ casi gʌnaagidi dai ʌpamu gʌnaagidi sai sioorʌ
ivuaadagi gomaasi ʌgai gia maiiimi agai mʌʌca siaaco Diuusi gatʌaanʌi.

22 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo vaavoitudadami ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ aidʌ gia Diuusi
Ibʌadʌ soicʌi ʌgai sai oigʌdaiña aa oodami, dai soicʌi sai baigʌʌlidiña dai soicʌi sai
gʌibʌstacan tadacana, dai soicʌi sai maivui ñioocaiña Diuusi siʌʌscadʌ soimaasi taata-
madagi, dai soicʌi sai cʌʌ tuigacana, dai soicʌi sai soicʌiña aa oodami, dai soicʌi sai
ivuaadana istumaasi aagada,
23 dai soicʌi sai maioomaliacana, dai soicʌi sai maibaamucuiña tomali maigogoosi
gʌducamicana. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoimaascami cascʌdʌ maidaidi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ gomaasi.
24 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cavaavoitudai Suusi Cristo cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi istumaasi
ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi cascʌdʌ camaigogoosi gʌducamica tomali maiomalica
tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
25 Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, cascʌdʌ aliʌsi
gʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.
26 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌrʌliadagi poduucai gʌnvupuidʌrʌ
vʌʌtʌcana oodami. Dai maitʌaagai iscoimudadʌ tuutiacagi.

6

———

1 Isʌmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi, aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌga
ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ gʌaagai mʌsaagidiagi sai daanʌna Diuusi sai oigʌldiana dai gʌaagai
mʌsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi Ibʌadʌ.
Dʌmos maitʌaagai mʌsbagadagi. Gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi isʌDiaavora istutuidi is-
soimaasi gʌnduiñtuldiagi aapimʌ ʌʌpʌ.
2 Poduucaiavʌr gʌnsoicʌda aapimʌ aipacoga siʌʌscadʌ soimaasi taatamada aapimʌ
dai poduucai ivuaadamu aapimʌ istumaasi aagai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌrʌ.
3 Isʌmaadutai gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia ʌʌgi gʌvuiirumadai dai maitistutuidi
issoicʌdagi aa.
4 Vʌʌscatai gʌaagai istʌtʌgitodagi sabai cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Iscʌʌga
ivuaada ʌgai poduucai baigʌʌlidiña. Maitavʌr gʌntʌgitu nʌijada isducatai ivueeyi aa
cascʌdʌ maipocaitiada aapimʌ mʌsai vaamioma cʌʌga ivueeyi isʌgai.
5 Vʌʌscatai viaa isʌjʌʌgi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai sioorʌ maitivuaada
istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgi ʌgai ʌrduñidʌ.
6 Sioorʌ ʌrmamaatʌrdami ʌgai viaa issoicʌdagi istucʌdʌ istuutiadagi sioorʌ ma-
maatʌtuldiadagi.
7-8 Maitavʌr gʌnvupuiirumadada aapimʌ poʌliditai sai oodami istutuidi isyaata-
giadagi Diuusi. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitistutuidi
isyaatagiadagi. Sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi dai maisiu istumaasi Diuusi
ipʌlidi ʌgai gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos
sioorʌ ivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia iimi agai tʌvaagiamu dai
tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. Podu-
ucai Diuusi ʌmo imidagai gʌrmaaquimu mui naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami
tʌvaagiʌrʌ isapiaivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi.
10 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ istutiada aatʌmʌ gʌaagai tʌssoicʌdagi sioorʌ tʌgitu ʌmo istumaasi
siooma cʌʌga gʌaagai tʌssoicʌdagi gʌraaduñi vaavoitudadami.

———

11 Sivi aanʌ ʌʌgi gʌnoojidi cascʌdʌ gʌgʌrdu idi oojai.
12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgai dai gʌnaagidi mʌsai viaa isiiquitiagi
gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Ʌgai poduucai ivueeyi sai cʌʌgacʌrʌ

n∧idiña ∧judidíu dai maisiu soimaasi taatamituldiña vaavoitudaitai ∧gai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧iña oodami.

13 Tomali ∧gai ismaac∧d∧ iquit∧c∧i g∧ntuucuga maitivueeyi v∧∧si istumaasi aa-gai Moseesacaru s∧∧licamigad∧r∧. D∧mos ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ip∧lidi isaapim∧ iquitiagi g∧ntuucuga vai poduucai g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liada ∧gai ivuaadatai aapim∧ istumaasi ∧gai g∧nt∧aan∧i.

14 Aan∧ g∧duc∧d∧ giñ∧lidi muucucai g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo curusiaba sai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧iña oodami maisiu ∧ma maasic∧d∧. Dai casc∧d∧ aan∧ camaioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ∧gai ismaac∧d∧ soimaasi ivueeyi.

15 Ismaac∧d∧ vaavoitudai Suusi Cristo mait∧rsoiñi isiquit∧quicagi tuucugad∧ ischo ∧∧p∧. Baiyoma ∧rsoiñi isviaacagi ∧mo ib∧dagai utudui.

16 Aan∧ ip∧lidi sai Diuusi iib∧studacan tadacana v∧∧si ismaac∧d∧ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru s∧∧licamigad∧. Dai aan∧ ip∧lidi ∧∧p∧ sai Diuusi soig∧∧lidiña ∧gaic∧d∧.

17 Sivi bait∧qui camait∧aagai m∧svui ñioocadagi istumaasi aan∧ g∧nmamaat∧tuli. Aan∧ gaaagidi sai Suusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami casc∧d∧ oodami soimaasi giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai ∧gai giñtuucuga.

18 Giñaaduñi, aan∧ ip∧lidi sai g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧idiña.

Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Efeesiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ Efeesiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuvaidadʌ. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi ipʌli cascʌdʌ.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ivueeyi naana maasi cʌcʌʌgaducami aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ootoi ʌgai Suusi Cristo sai ʌgai gʌrʌʌmadu daacana dai sai ʌgai gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiña dai gʌrmaacana gʌguvucadaga vai poduucai ʌgai bai gʌrvueeyi tʌsai iimʌna tʌvaagiamu. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi vaavoitudadami aliʌsi baigʌnʌliadagi Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vui. Agai ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
4 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadʌrʌ. Daidʌ gʌrnʌidi ducami siCristo gʌrʌʌmadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai vuidʌrʌ guuquivana Diuusi maigʌpiʌr vʌʌtʌcatai gʌroigʌldacai Suusi Cristo gʌrsoimaascamiga. Dai poduucai casi ʌrducamicana istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
5 Aliʌsi gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ipʌli tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ.
6 Dai cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocai ʌgai vui. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai ʌgai siʌʌscadʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgitua aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi maradʌ Suusi Cristo. Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.
7 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai cascʌdʌ ootoi gʌmara sai ʌgai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiana dai gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
8 Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ vʌʌsi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌcagi isducatai gʌaagai isoidacagi.
9 Dai Diuusi gʌrmaatʌtuli istumaasi iduñia ʌlidi ʌgai istumaasi maimaatʌcatadai oodami ʌʌquiomʌ.
10 Vʌʌsi povʌduuñimu isducatai ʌgai ipʌlidi. Cascʌdʌ ootoi Diuusi gʌmara oidi daama sai ʌgai ʌrCristocana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana. Dai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌpʌduñiagi amaasi Cristo gatʌaanʌdamu tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama.
11-12 Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai ʌʌquioma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu daidʌ ʌroida agai istumaasi oidi ʌgai ʌvaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌduñia agai poduucai isduucai ipʌlidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi ʌgai poʌlidi iscʌʌgadu. Poduucai idui Diuusi vaidʌ aatʌmʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ʌpʌga vaavoitu Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacana vai poduucai cʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui.
13 Dai aapimʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ ʌrvaavoi daidʌ ʌrcʌʌgaducami sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo. Dai aapimʌ vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana poduucai isduucai aagai ʌgai. Dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi.

14 Poduucai cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ ᴧᴧmadu aapimᴧ isDiuusi gᴧrmaaqui agai vᴧᴧscatai vᴧᴧsi
istumaasi agai. Vai vᴧᴧsi gomaasicᴧdᴧ siaa duutuadagi dai cᴧᴧga ñioocadagi oodami
Diuusi vui. ᴧgai aliᴧ cᴧᴧ tuiga cascᴧdᴧ.

———

15 Aanᴧ cajioma sai cᴧᴧga vaavoitudai aapimᴧ Suusi Cristo dai sᴧᴧlicᴧdᴧ oigᴧdai
aapimᴧ aa vaavoitudadami.
16 Cascᴧdᴧ aliᴧ baigiñᴧlidi aanᴧ Diuusi vui aapimᴧcᴧdᴧ gᴧntᴧtᴧgitoitai siuu duucu
daanᴧdagi aanᴧ Diuusi sai gᴧnsoicᴧiña.
17-18 Siaa duutuada aanᴧ Diuusi Suusi Cristo gᴧrtᴧaanᴧdamiga oogadᴧ. ᴧgai ᴧgai
dai aliᴧsi gᴧaagai isvᴧᴧsi oodami siaa duutuadagi. Dai daanᴧi aanᴧ Diuusi sai ᴧgai
gᴧnsoiñana iscᴧᴧga maatᴧ caᴧca aapimᴧ Diuusi ñiooquidᴧ daidᴧ vaamioma maatᴧcagi
istumaasi Diuusi ipᴧlidi ismaatᴧca aapimᴧ. Vai poduucai maatᴧcagi aapimᴧ vᴧᴧsi
istumaasi Diuusi maatᴧtuldia ᴧlidi sioorᴧ vaavoitudai Suusi Cristo ismaacᴧdᴧ Diuusi
ᴧcovai vuvaitu. Dai ismaatᴧcagi aapimᴧ ᴧpᴧ siᴧᴧ cᴧcᴧᴧgaducami istumaasi Diuusi
maacai vaavoitudadami,
19 dai isDiuusi aliᴧ viaa guvucadagai dai isᴧgai gᴧrsoicᴧi aatᴧmᴧ vaavoitudadami
gᴧguvucadagacᴧdᴧ. Dai gᴧguvucadagacᴧdᴧ
20 Diuusi duaacali Cristo coidadᴧ saagidiaiñdᴧrᴧ dai gᴧabaana sᴧᴧlisa padᴧrᴧ daí
tᴧvaagiᴧrᴧ.
21 Dai maa guvucadagai sai vaamioma gatᴧaanᴧiña sitomas tuma sᴧᴧlicami viaacami
vᴧᴧsi oidigi daama sivi dai tomastuigaco.
22 Vᴧᴧscatai gᴧaagai isᴧᴧgiadagi Cristo. Dai Diuusi maa sᴧᴧlicami saidᴧ
ᴧrbaitᴧcᴧaacamigadᴧcana vᴧᴧsi vaavoitudadami.
23 Daidᴧ vᴧᴧsi vaavoitudadami ᴧᴧmadu Cristo ᴧrᴧmo adunumᴧ gᴧnducami. Dai Cristo
ᴧᴧmadu daacana vᴧᴧsi vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoitudadami iscᴧᴧgacᴧrᴧ
oidacagi.

2

———

1 ᴧᴧquioma Diuusi maitᴧnᴧᴧmadu daacatadai aliᴧ soimaasi ivuaadana aapimᴧ
cascᴧdᴧ. Dᴧmos sivi Diuusi casi gᴧnmaa ibᴧdagai utudui mᴧsai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacana
aapimᴧ poduucai isduucai ᴧgai ipᴧlidi.
2 ᴧᴧquioma ᴧpan duucai oidacatadai aapimᴧ aa oodami, daidᴧ ivuaadana istumaasi
ᴧDiaavora ipᴧlidiña. ᴧDiaavora ᴧgai dai gatᴧaanᴧi oidigi daama, dai soimaasi iduiñtuldi
ismaacᴧdᴧ maiᴧᴧgiadagi Diuusi.
3 Vᴧᴧscatai aatᴧmᴧ poduucai oidacatadai ᴧᴧquioma ivuaadana istumaasi ipᴧlidiña
dai istumaasi oojoidiña aatᴧmᴧ dai istumaasi tᴧtᴧgitoiña aatᴧmᴧ. Cascᴧdᴧ gᴧaagaitadai
isDiuusi soimaasi gᴧrtaatatuldiagi ᴧpan duucai aa ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai Suusi
Cristo.
4 Dᴧmos Diuusi aliᴧsi gᴧroigᴧdai dai soigᴧᴧli aatᴧmᴧcᴧdᴧ.
5 Cascᴧdᴧ aidᴧsi Diuusi maigᴧrᴧᴧmadu daacatadai, quiaa soimaasi ivuaadana aatᴧmᴧ,
amaasi Diuusi gᴧrmaa ibᴧdaga utudui vaavoitudacai aatᴧmᴧ Suusi Cristo. Diuusi
duaacali Cristo coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴧ sai ᴧpamu oidacana dai Diuusi gᴧrmaa ibᴧdaga
utudui Suusi Cristo diviacai sai gᴧrᴧᴧmadu daacana. Diuusi soigᴧᴧli aapimᴧcᴧdᴧ cascᴧdᴧ
cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧmvuvaitu.
6 Diuusi duaacali Suusi dai gᴧabaana daí sᴧᴧlisa padᴧrᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ. Dai ᴧᴧquioma
Diuusi maigᴧrᴧᴧmadu daacatadai dᴧmos sivi gᴧrmaa ibᴧdagai utudui dai gᴧrmaa
sᴧᴧlicami tᴧsai abaana daraajana tᴧvaagiᴧrᴧ siᴧᴧscadᴧ coiyagi Suusi Cristo gᴧrᴧᴧmadu
daaca cascᴧdᴧ.
7 Dai poduucai Diuusi gatᴧtᴧgidi vᴧᴧscᴧrᴧ isaliᴧ cᴧᴧ tuiga ᴧgai gᴧrvui dai issᴧᴧlicᴧdᴧ
cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrnᴧidi vaavoitudacai aatᴧmᴧ Suusi Cristo.

8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami maisiu cʌʌga oidacatai ʌgai. Baiyoma Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Gomaasi maiʌʌgi ivueeyi oodami Diuusi ʌgai daidʌ ivueeyi.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi oodami.
10 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Poduucai isduucai Diuusi ipʌli ʌʌquioma abiaadʌrʌ.

———

11 Aapimʌ maitʌrjudidíu, gʌndʌʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ. Ʌjudidíu iquitʌcʌi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuucugadʌ cascʌdʌ iquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai aipacoga. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ maiiiquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai.
12 Gʌntʌgitovurai aapimʌ isʌʌquioma maivaavoitudaiña Cristo dai aapimʌ maitʌraaduñicatadai ʌjudidíu dai maimaatʌcatadai aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi saidʌ iduñi agaitadai ʌgai vʌʌtarʌ. Aapimʌ maiñʌnʌracatadai isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscadʌ coiyagi tomali Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai.
13 Ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai gʌnsoicʌiña dʌmos sivi vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai ʌgai gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai tomasioorʌ istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
14 Judidíu viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Cascʌdʌ judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidʌsi divia Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiyoma ʌrʌmo adunumʌ ducamicana.
15 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamʌga sʌʌlicamigadʌ ʌjudidíu cascʌdʌ casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daacatai. Poduucai Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana.
16 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai ʌgai. Poduucai Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmadʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi dai sai camaitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.
17 Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudaiña Diuusi mʌsai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi
18 vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi tʌsai vaavoitudana aatʌmʌ Suusi Cristo dai poduucai casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña.
19 Poduucai aapimʌ camaitʌrsibʌadʌrʌ oidacami gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
20 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Cristo dai oojotosadʌ Cristo aagai Diuusi ñiooquidʌ poduucai maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ.
21-22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami. Poduucai idui Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ diviagi dai gʌrʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

3

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ Paavora gʌndaanʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ gʌnaagidiña aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ.

2 Aapimʌ camaatʌ lienʌ isDiuusi giñaagidi sai gʌnaagidana aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Gomaasi ʌrʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ cascʌdʌ.

3 Aanʌ gʌnoojidi chiʌʌqui ñiooquicʌdʌ daidʌ gʌnaagidi isducatai Diuusi giñaagidi ʌmo istumaasi istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.

4 Siʌʌscadʌ nʌida aapimʌ idi oojai maatʌmu aapimʌ iscamaatʌ aanʌ istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai sai Cristo iduuñia agai ʌmo istumaasi.

5 Ʌʌquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali ʌmaadutai dʌmos sivi Diuusi Ibʌadʌ aagidi ojootosadʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌrʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu.

6 Dai pocaiti sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaaca agai ʌpan duucai judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrʌjudidíu ʌmo adunumʌ gʌnducami dai vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi judidíu sai iduuñi agai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo sivi ʌrismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

7 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gʌnaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ maicʌʌ tuigacana dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñmaa gʌguvucadaga sai gʌnaagidiña aanʌ ñiooquidʌ.

8 Aanʌ poʌlidi issiooma maiñamʌga aanʌ isvʌʌsi vaavoitudadami dʌmos Diuusi giñmaa sʌʌlicami sai aagidiña aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami daidʌ ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi vʌʌsi istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vʌʌtarʌ.

9 Dai Diuusi giñaagidi ansai aagidana aanʌ vʌʌsi oodami istumaasi Diuusi iduuñia ʌlidi ʌʌquioma abiaadʌrʌ istumaasi tomali ʌmaadutai maimaatʌcatadai. Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.

10 Poduucai ʌpʌdui vai nʌijadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vʌʌtarʌ sai poduucai maatʌna Diuusi tʌtʌaañicarudʌ siʌʌ saituduga Diuusi.

11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai ʌgai tʌtʌgitoiña tomastuigaco daidʌ idui ʌgai isducatai aagai ootosacai Suusi Cristo oidigi daama.

12 Dai vaavoitudai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña vaavoitudaitai isʌgai gʌrcaʌ.

13 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maivuaam ʌnʌlidiña soimaa taatacatai aanʌ. Aanʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ soimaa taataca aanʌ. Dai aapimʌ gʌaagai istʌtʌgitodagi siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi soimaa taatacatai aanʌ aapimʌcʌdʌ.

———

14 Cascʌdʌ siaa duutudai aanʌ oogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

15 Diuusi idui vʌʌscatai. Idui ʌgai oodami oidigi daama daidʌ idui ʌgai gʌtʌtʌaañicaru tʌvaagiʌrʌ. Vʌʌsi ʌrʌmo oodami gʌrducami aatʌmʌ cascʌdʌ gʌrooga aagaiña aatʌmʌ.

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai gʌniibʌdagʌrʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga tutiacana aapimʌ, Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

17 Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai Cristo gʌnʌʌmadu daacana vaavoitudaitai aapimʌ ʌgai vai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌada aapimʌ aa oodami.

18-19 Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna siʌʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatʌmʌ ismaatiagi vʌʌsi siʌʌsi gʌroigʌdai ʌgai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnʌʌmadu daacana dai sai aapimʌ oidacana isducatai Diuusi ipʌlidi.

20 S∧∧lic∧d∧ viaa guvucadagai Diuusi dai ∧gai g∧r∧∧madu daja. Daid∧ g∧rsoic∧i isivuaada aat∧m∧ istumaasi ∧gai ip∧lidi. Dai ∧gai c∧∧ga istutuidi isivuaadagi v∧∧si istumaasi aagiada aat∧m∧ dai istumaasi t∧t∧gitodagi aat∧m∧ dai asta vaamioma istutuidi ∧gai isivuaadagi.
21 Aan∧ ip∧lidi sai v∧∧si oodami c∧∧ga maat∧ isc∧∧ tuiga Diuusi n∧iditai istumaasi ivueeyi ∧gai vaavoitudadami v∧∧tar∧ dai maat∧catai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4

1 Casc∧d∧ g∧ndaan∧i aan∧ aapim∧ m∧sai c∧∧gac∧r∧ oidacana aapim∧ tomasi maisapi aan∧ vaavoitudaitai Suusi Cristo g∧rt∧aan∧damiga. Dai g∧ndaan∧i aan∧ m∧sai c∧∧gac∧r∧ oidacana isducatai g∧aagai isoidacagi Diuusi ∧co vuvaidad∧. Aapim∧ ∧rDiuusi ∧co vuvaidad∧ casc∧d∧.
2 Maitav∧r g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liada dai c∧∧gav∧r tuutiaca dai maitav∧r bacocoda dai mosn∧ijada istumaasi g∧nvuidadagi aa dai g∧noig∧adavurai aipacoga.
3 Λmo t∧gitoidagai av∧r viaaca c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧iditai aipacoga, Diuusi Ib∧ad∧ g∧nsoic∧i casc∧d∧.
4 Dai v∧∧si vaavoitudadami ∧r∧mo adunum∧ ducami dai v∧∧scatai viaa ∧gai vaa Diuusi Ib∧ad∧. Dai Diuusi ∧co vuvaitu v∧∧si vaavoitudadami dai maat∧ aat∧m∧ is∧mo imidagai iimia ragai Diuusi ∧∧madu dai tomastuigaco ∧∧madu daraaja ragai.
5 Mosali∧ ∧maduga g∧rt∧aan∧damiga, v∧∧scatai aat∧m∧ vaavoitudadami ∧madugan duucai vaavoitudai, dai mos∧madugan duucai g∧rvapaconai aat∧m∧,
6 mos∧maduga Diuusi g∧rooga dai ∧gai ∧rbait∧c∧aacamigad∧ v∧∧scatai dai g∧r∧∧madu daja dai g∧rn∧iditai ismaac∧d∧ maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi isDiuusi ali∧ viaa guvucadagai.
7 Cristo g∧rmaacai guvucadagai v∧∧scatai ∧∧madutai said∧ ivuaadana ∧mo istumaasi poduucai isduucai ∧gai ip∧lidi.
8 Casc∧d∧ pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧:
T∧sad∧cai Cristo t∧vaagiamu g∧maat∧ isvaamioma istui ∧gai is∧Diaavora.
Casc∧d∧ ∧Diaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitudadami iib∧ad∧.
Dai gotor∧ Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.
Pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧.
9-10 Capocaititai Diuusi ñiooquid∧r∧ isSuusi Cristo t∧sai t∧vaagiamu poduucai c∧∧ga g∧maat∧ is∧p∧ga t∧vai t∧vaagiaiñd∧r∧ dai divia tami oidigi daama. T∧sai Cristo siaaco vaamioma t∧cavaga t∧vaagi∧r∧, dai sivi tomasiaacoga daja ∧gai.
11 Dai Cristo maa guvucadagai v∧∧scatai ∧∧madutai vaavoitudadami said∧ ivuaadana ∧mo istumaasi. Λ∧moco maa ∧gai guvucadagai said∧ ∧roojotosad∧cana, dai aa said∧ ∧rDiuusi ñiñiooquituldiadamigad∧cana, dai aa sai aagidiña oodami ismaac∧d∧ maiquiaa ca∧ isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami sai Suusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami, dai aa said∧ ∧rvaavoitudadami t∧t∧aan∧damigad∧cana, dai aa said∧ ∧rvaavoitudadami mamaat∧tuldiadamigad∧cana.
12 Poduucai bai dui Suusi Cristo ∧gai said∧ ivuaadana Diuusi aa duiñdad∧ vai poduucai vaavoitudadami vaamioma c∧∧ga oidacana dai vaamioma c∧∧ga vaavoitudana Diuusi ñiooquid∧.
13 Vai poduucai v∧∧scatai aat∧m∧ ∧maduga m∧∧si vaavoitudaiña dai ∧maduga m∧∧si maat∧na aat∧m∧ mamaat∧tuldiaragad∧ Suusi Cristo. Dai poduucai aat∧m∧ vaavoitudadami b∧iyagi t∧gitoidagai said∧ ivuaadagi istumaasi Diuusi ip∧lidi, asta si∧∧sca c∧∧ga oidaca aat∧m∧ isducatai oidacatadai Suusi Cristo.
14 Dai poduucai camai∧pan ducamicamu aat∧m∧ aali ismaac∧d∧ tomasioor∧ vupuiirumadai aagiditai ∧ma maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuduacami isg∧rvupuiirumadadagi g∧mamaat∧tuldiaragac∧d∧ ismaac∧d∧ mait∧rvaavoi.

15 Baiyoma aatʌmʌ aagadagi mosʌʌgi istumaasi ʌrvaavoi poduucai gʌaagai isbʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Cristo ipʌlidi gʌroigʌdaitai aatʌmʌ aipacoga. Aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.
16 Dai ʌgai gʌrsoicʌi gʌguvucadagacʌdʌ iscʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi aatʌmʌ aipacoga daidʌ iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi dai poduucai vaamioma cʌʌga oidacamu aatʌmʌ gʌroigʌdaitai aipacoga.

———

17 Aanʌ gʌnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti mʌsai camaioidacana aapimʌ isducatai oidaca ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Ʌgai tʌtʌgitoidadʌ maisoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
18 Ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ maitistutuidi iscʌʌga tʌtʌgitodagi. Dai ʌgai gajiaadʌrʌ viaa Diuusi maitipʌliditai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ camaitistutuidi ʌgai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ maiviaa ʌgai ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi.
19 Dai camaisiaa ʌʌrai isgoogosi gʌnducamicagi baiyoma baigʌnʌlidiña pomaasi ivuaadatai.
20-21 Aidʌsi cajioma aapimʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maí aapimʌ isducatai oidacatadai ʌgai dai isducatai gamamaatʌtuldiña ʌgai poduucai maí aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi. Poduucai maí aapimʌ sai maitʌaagai isʌpan duucai oidacagi ʌmaivaavoitudadami.
22 Casiavʌr maioidaca isducatai oidacatadai aapimʌ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. Ʌʌquioma ʌDiaavora gʌnvupuiirumadaiña cascʌdʌ aapimʌ poʌlidiña sai vaamioma siooma oidacana soimaasi ivuaadatai.
23 Baiyoma gʌndagitovurai vai Diuusi ʌma duucai gʌntʌtʌgitoituldiña vai camaitʌtʌgitoda aapimʌ isducatai tʌtʌgitoiña ʌʌquioma baiyoma tʌtʌgitoda aapimʌ isducatai Diuusi ipʌlidi.
24 Dai viaacamu aapimʌ ibʌdaga utudai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌʌgiadamu aapimʌ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
25 Cascʌdʌ casiavʌr maiyaatavoaca, aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami cascʌdʌ.
26 Isbaamuagi ʌmaadutai aapimʌ maitavʌr soimaasi ivuaada dai maitʌaagai isʌmo tasai baamuca ʌgai
27 poduucai istutuidi ʌDiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascʌdʌ.
28 Ismaacʌdʌ ʌʌsivuacatadai camaitʌaagai isʌʌsivuacagi baiyoma gʌaagai isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.
29 Maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavʌr cʌʌga ñioocada vai poduucai sioorʌ gʌncaʌcagi cʌʌgacʌrʌ oidacana dai baigʌnʌlidiña.
30 Dai poduucai maisoiʌliatudai aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ. Ducami isdaasamudai Diuusi Ibʌadʌ gʌtʌpacaru vai poduucai gʌmaatʌ isʌmo imidagai iimi agai aapimʌ tʌvaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraajamu.
31 Maitavʌr oomaliaca, maitavʌr bacocoda, maitavʌr gʌncocoada, maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitavʌr vui ñioocada aa, dai gajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi soimaascami.
32 Baiyomavʌr cʌʌ tuutiaca dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga dai gʌnoigʌldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi gʌnoigʌli aapimʌ vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.

5

———

1 Aapimʌ ʌrDiuusi gʌrooga maamaradʌ dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌada. Cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai.
2 Gʌnoigʌadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌmuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigʌldiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigʌlidi Suusi

Cristocʌdʌ poduucai iduucai ʌgai. Ʌjudidíu coodaiña cañiru maamaradʌ ʌmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai ʌgai oigʌldiana soimaascamigadʌ. Istumaasi idui Cristo ʌrʌpan ducami isducatai ivuaadana ʌjudidíu.

3 Aapimʌ casi ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgoogosi gʌnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitʌaagai mʌscoimudadʌ tuutiacagi.

4 Dai maitʌaagai isaagadagi gosoimaascami dai maitʌaagai isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitʌrcʌʌgai isaagadagi. Baiyoma gʌaagai isbaigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ.

5 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi. Dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, ʌgʌ ʌrʌpan duucami ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoomono, ʌgai maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi.

6 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldiamu ismaacʌdʌ pomaasi ivueeyi. Ʌgai maiʌʌgidi Diuusi cascʌdʌ. Diuusi maitavʌr gʌndadagitoda isgʌnvupuiirumadadagi aa gʌnaagiditai sai maitʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

7 Maitavʌr urapʌcʌda sioorʌ pocaitadagi.

8 Ʌʌquioma aapimʌ maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi ivuaadana. Dʌmos sivi cavaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo dai maatʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

9 Ismaacʌdʌ maatʌ dai ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌ tuutuiga dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi aa oodami dai ʌgai vaavoitudai sai vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌrvaavoi dai ʌʌgidi.

10 Gʌnajagʌdavurai ismaatiagi vʌʌsi istumaasi baiʌlidi Diuusi.

11 Maitavʌr urapʌcʌda ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌgai ivueeyi istumaasi maitʌrsoiñi dai aapimʌ maitʌaagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavʌr aagiada aapimʌ ʌgai sai soimaasi ivueeyi.

12 Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isaagadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ʌstocai.

13 Dai siʌʌscadʌ aagiadagi aapimʌ ʌsoimaasi ivuaadami sai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai siʌʌscadʌ nʌijadagi ʌgai vaavoitudadami iscʌʌgacʌrʌ oidaga, aidʌ gia maatʌmu ʌgai issʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi dai cʌʌga istutuidi isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi.

14 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi,
ʌʌgiditai avʌr caʌca Diuusi ñiooquidʌ
dai vaavoituda siCristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

15 Cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca. Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ baiyomavʌr oidaca ʌpan duucai sastuducami ismaacʌdʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.

16 Gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ oidaca sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aa oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.

17 Maitavʌr vupuiiruaca. Gʌnaajagʌdavurai ismaatiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ.

18 Maitavʌr navacorʌda. Ismaacʌdʌ navacorʌi aliʌsi soimaasi ivueeyi. Baiyomavʌr dagito Diuusi Ibʌadʌ vai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga tʌtʌgitoda aapimʌ.

19 Siʌʌscadʌ gʌndaiviada aapimʌ aipacoga gʌaagai isganʌdagi Diuusi nʌidadʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudaitai Diuusi.

20 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada Diuusi gʌroogacʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ. Daidavʌr tʌgituda isDiuusi gʌrooga gʌrcaʌca vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo.

———

21 GΛnsoicΛdavurai aipacoga, dai vuudavurai ñiooqui ismaacΛdΛ gΛnmaacadagi aa vaavoitudadami, dai cΛΛgavΛr gΛntΛgito caΛca isducatai gΛnmamaatΛtuldiadagi aa vaavoitudadami. AapimΛ siaa duutudai Cristo cascΛdΛ.

22 Ooqui gΛaagai isΛΛgiadagi gΛncuucuna poduucai isduucai ΛΛgidi Λgai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo.

23 ΛcΛΛli Λgai dai tΛaanΛi gΛooñiga poduucai isduucai Suusi Cristo tΛaanΛi vΛΛsi vaavoitudadami. Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ vuvaitu Λvaavoitudadami daidΛ Λvaavoitudadami aaduñdΛ gΛnducami Suusi Cristo.

24 Poduucai isduucai Λvaavoitudadami ΛΛgidi Suusi Cristo ooqui gΛaagai isΛΛgiadagi gΛncuucuna vΛΛsi istumaasi tΛaanΛdagi cuucunadΛ.

25 ΛcΛcΛΛli gΛaagai isoigΛadagi gΛnooñiga poduucai isduucai Cristo oigΛdai Λvaavoitudadami dai muu curusiaba sai Λgai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna

26 saidΛ Λvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadana baiyoma ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ. Cristo oigΛli soimaascamigadΛ vaavoitudacai Λgai Diuusi ñiooquidΛ sai poduucai camaigΛpiΛr vΛΛtΛcana.

27 Poduucai Cristo bai ivueeyi Λvaavoitudadami sai ΛΛmadu oidacana camaitΛrsoimaasi ducamicatai. Cristo caΛco vuvaitu Λgai, siΛΛscadΛ iimia vaavoitudadami tΛvaagiamu camaitiipucamu sioorΛ gΛpiΛr vuupadagi.

28 Poduucai isduucai oigΛdai Suusi Cristo Λvaavoitudadami poduucai gΛaagai isoigΛadagi cΛcΛΛli gΛnooñiga dai nuucadacagi poduucai isduucai gΛnnuucada Λgai ΛΛgi. IsmaacΛdΛ nuucada gΛooñiga ducami isΛΛgi gΛnuucadacamudai Λgai.

29 Tiipu sioorΛ ΛΛgi gΛcΛΛdadagi baiyoma gΛnuucada siΛΛscadΛ biuugimuca Λgai gacuaadana dai siΛΛscadΛ Λvamuca Λgai gΛuucadaiña poduucai isduucai Cristo nuucada Λvaavoitudadami.

30 ΛΛgai ΛraaduñdΛ ducami cascΛdΛ. Dai aatΛmΛ ΛΛpΛ ΛrvaavoitudadamiΛ cascΛdΛ aaduñdΛ gΛrducami Cristo.

31 “CascΛdΛ cΛcΛΛli dadagitoi gΛndΛΛdΛ dai vΛpΛnagi ooqui, dai vΛΛ goocatai ΛrΛmo oodami gΛnducamicana Λgai”.

32 Dai poduucai isduucai Λmo cΛΛli ΛΛmadu Λmo ooqui ΛrΛmo oodami gΛnducami poduucai Cristo ΛΛmado Λvaavoitudadami ΛrΛmo oodami gΛnducami. Gomaasi ΛΛquioma maimaatΛcatadai oodami dΛmos sivi gΛnaagidi aanΛ dai gomaasi aliΛsi gΛaagai ismaatΛcagi vΛΛsi vaavoitudadami.

33 Dai aapimΛ aliΛsi gΛaagai istΛgituagi iscasi gΛnaagidi aanΛ sai vΛΛscatai gΛaagai isoigΛada gΛnooñiga dai nuucadacagi poduucai isduucai gΛnnuucada Λgai ΛΛgi. DaidΛ ooqui gΛaagai issiaa duutuadagi gΛncuucuna.

6

1 AapimΛ aali ΛΛgiadavurai gΛndΛΛdΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduucai Λgai daidΛ ΛrcΛΛgai.

2-3 Diuusi sΛΛlicamigadΛrΛ pocaiti Λmo ñiooqui: “SioorΛ siaa duutuadagi gΛndΛΛdΛ Λgai gia baigΛliadamu dai mui uumigi oidacamu Λgai tami oidigi daama”. IdiavΛr ΛΛpΛgadadΛ sΛΛlicamigadΛ Diuusi ismaacΛdΛcΛdΛ Diuusi aagidi isiduuñia agaitadai Λmo istumaasi Λgai vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ ΛΛgidi Λñiooqui.

4 Dai aapimΛ ismaacΛdΛ maamara maitavΛr bacoquitudada gΛnmaamara baiyomavΛr cΛΛga nuucadaca dai maacada ñiooqui dai cΛΛgavΛr maamatΛtuldiada vai vaavoitudana Suusi Cristo.

5 AapimΛ pipiooñi ΛΛgiadavurai gΛnaamu siaa duutudaitai, dai cΛΛga soicΛda ducami isivuaada Cristo aa duiñdadΛ.

6 CΛΛgavΛr gaaata vuaada maisiu mosΛcaasi siuu duucu gΛnnΛijada gΛnaamu ipΛliditai ispotΛiya Λgai mΛsai aliΛ sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigadΛ duucai sΛΛlicΛdΛ ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi.

7 Baigᴧnᴧliaracᴧdᴧ vᴧrai ivuaada gᴧnaa duiñdaga ducami isivuaadamudai aapimᴧ
Suusi Cristo aa duiñdadᴧ maisiu oodami.
8 Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ isvᴧᴧscatai tomasi ᴧrpipiooñi tomasi ᴧrgaaamu Diuusi maaquimu
istumaasi maacai ᴧgai vaavoitudadami cᴧᴧga ivuaadatai ᴧgai.
9 Dai aapimᴧ gaaamu cᴧᴧgavᴧr nuucadaca gᴧnpipiooñiga dai maisoimaasi taatamitul-
diada. Gᴧntᴧtᴧgitovurai sai Suusi Cristo tᴧvaagiana daja dai ᴧgai gᴧntᴧaanᴧi vᴧᴧscatai.
Dai ᴧgai ᴧᴧmadugan duucai nᴧidi vᴧᴧscatai.

———

10 Dadagitovurai aapimᴧ sai Suusi Cristo gᴧnmaacana gᴧguvucadaga.
11 ᴧDiaavora gᴧrvuidᴧrᴧ caatᴧ aatᴧmᴧ vaavoitudadami dai soimaasi gᴧrduiñtuldiada
ᴧlidi ᴧgai. ᴧgai aliᴧ yaatavoga cascᴧdᴧ gᴧaagai isgᴧrnuucadacagi vᴧᴧsi istumaasicᴧdᴧ is-
maascᴧdᴧ Diuusi gᴧrmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucai ᴧgai maidagituagi
isᴧDiaavora soimaasi gᴧrduiñtuldadagi.
12 Ismaacᴧdᴧ gᴧrvuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ maitᴧroodami. ᴧgai ᴧrDiaavora ᴧᴧmadu tᴧtᴧaañicarudᴧ.
ᴧgai aliᴧ soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajioopai siaaco gatᴧaanᴧi ᴧgai moomoyi dai
dudunucami duucai. ᴧgai tᴧaanᴧi ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai Diuusi.
13 Cascᴧdᴧ gᴧaagai isgᴧrnuucadacagi vaavoitudacai Suusi Cristo, vai poduucai
maitᴧrmaita ᴧDiaavora siuu duucu soimaasi gᴧrduiñtuldada ᴧliada ᴧgai. Dai is-
maidadagituda aatᴧmᴧ issoimaasi gᴧrduiñtuldada ᴧDiaavora vᴧᴧscᴧrᴧ aliᴧsi gᴧaagai
isapiagᴧrnuucadacagi.
14 Aliᴧsi gᴧaagai isgᴧrnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidᴧ. Diuusi ñiooquidᴧ
sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi dai gᴧrsoicᴧi ismaiᴧᴧgiadagi ᴧDiaavora. Dai aliᴧsi gᴧaagai iscᴧᴧ
tuutiacagi aatᴧmᴧ dai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacagi.
15 Aliᴧsi gᴧaagai isbai gᴧrduuca aatᴧmᴧ tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi ñiooquidᴧ
ismaacᴧdᴧ soicᴧi oodami sai gᴧniibᴧstacan tadacana.
16 Dai gᴧaagai iscᴧᴧga vaavoitudada Suusi Cristo vai poduucai maisoimaasi
gᴧrduiñtuldiada Diaavora.
17 Dai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidacai Suusi Cristo poduucai sobicᴧi ᴧgai Diaavora vai
maisoimaasi gᴧrduiñtuldiña. Dai aliᴧsi gᴧaagai iscᴧᴧga maatᴧca aatᴧmᴧ Diuusi ñiooquidᴧ.
Diuusi ñiooquidᴧcᴧdᴧ vaamioma istutuidi aatᴧmᴧ isᴧDiaavora.
18 Vᴧᴧscᴧrᴧ gᴧaagai isdaanᴧda aatᴧmᴧ Diuusi isduucatai ipᴧlidi Diuusi Ibᴧadᴧ. Gᴧaagai
ismaioojoada aatᴧmᴧ isdaanᴧdagi Diuusi sai soicᴧiña vᴧᴧsi vaavoitudadami.
19 Dai daanᴧdavurai aapimᴧ Diuusi aanᴧ giñvᴧᴧtarᴧ ᴧᴧpᴧ vai Diuusi giñsoicᴧdagi sai
cᴧᴧga gaaagidiña aanᴧ maiduaadicuitai Diuusi ñiooquidᴧ ismaacᴧdᴧ aagai cᴧᴧgacᴧrᴧ
vuvaidaragai ismaacᴧdᴧ ᴧᴧquioma maimaatᴧcatadai oodami.
20 Aanᴧ ᴧrootosadᴧ Suusi Cristo. ᴧgai giñootoi sai gaaagidiña aanᴧ isᴧgai ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ
vuviadami cascᴧdᴧ maisapi aanᴧ. Vᴧᴧscᴧrᴧ daanᴧdavurai aapimᴧ Diuusi sai maidu-
aadicuitai gaaagidiña aanᴧ Diuusi ñiooquidᴧ poduucai isduucai gᴧaagai isivuaada aanᴧ.

———

21-22 Tiiquico ᴧrgᴧraduñi vaavoitudadami dai aanᴧ aliᴧ oigᴧdai. Goovai cᴧᴧga gᴧrsoicᴧi
Suusi Cristo aa duiñdadᴧrᴧ. Cascᴧdᴧ gᴧnootosda iñagai aanᴧ dai goovai gᴧnaagidamu is-
duucatai daraaja aatᴧmᴧ dai istuma vueeyi aanᴧ ᴧᴧmadu aa vaavoitudadami ismaacᴧdᴧ
giñᴧma daraaja. Dai poduucai baigᴧnᴧliadamu aapimᴧ.
23 Aanᴧ ipᴧlidi sai Diuusi gᴧrooga ᴧᴧmadu Suusi Cristo gᴧrtᴧaanᴧdamiga iibᴧstudacan
tadacana ᴧvaavoitudadami dai sai ᴧgai soicᴧiña ᴧvaavoitudadami iscᴧᴧga gᴧnoigᴧadagi
aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo.
24 Dai sai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnnᴧidiña aapimᴧ ismaacᴧdᴧ cᴧᴧga siaa duutudai tomas-
tuigaco Suusi Cristo gᴧrtᴧaanᴧdamiga.
Mosᴧcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Filipoosiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ Paavora ʌʌmadu Timoteo ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi idi oojai vʌʌsi aapimʌ gʌraaduñi Filipoosiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌmadu tʌtʌaanʌdamigadʌ dai sonʌrguucacamigadʌ tʌtʌaanʌdami.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi siDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ giñDiuusigacʌdʌ siʌʌscadʌ gʌntʌtʌgitodagi.
4 Dai siuu duucu gamamadada aanʌ aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ aipaco gʌrsoicʌi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ.
6-8 Aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi aanʌ ʌʌpʌ dai Diuusi gʌnsoicʌi aapimʌ poduucai isduucai giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ tʌsai maivuí ñioocaiña aatʌmʌ ʌgai siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Maisapi aanʌ cascʌdʌ aliʌ soimaa taataca aanʌ ʌʌmadu aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌrsoicʌi ʌʌpʌ tʌtai maiduduaadicuda aatʌmʌ siʌʌscadʌ vaan guuquivagi dudunucamiʌrʌ gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi ʌrnʌijadami isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ vʌʌscatai. Suusi Cristo aanʌ giñʌʌmadu daja cascʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai. Vʌʌsi imaasicʌdʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isDiuusi ismaacʌdʌ gʌnsoi mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi aidʌmʌsi utudama vaavoitu ʌgai apiagʌnsoicʌdamu asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Dai cʌʌgadu ispoduucai vaavoitudai aanʌ.
9 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga oigʌdaiña aapimʌ gʌnaaduñi vaavoitudadami dai sai Diuusi gʌnmaacana vaamioma maatʌdagai vai vaamioma maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌca aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Dai poduucai istutiadamu aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maitiipucamu istucʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi tomali ʌmo oodami siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
11 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu mai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Dai poduucai aa nʌijadamu mʌsduucai oidaga aapimʌ dai ʌgai pocaitiada isDiuusi aliʌ cʌʌ tuiga dai poduucai siaa duutuadamu ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi iscʌʌga maatʌca aapimʌ isvʌʌsi istumaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai vaamioma mui oodami maatʌna isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
13 Dai poduucai vʌʌsi idi sandaarugadʌ ʌgʌʌ raí ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌraí quiidiʌrʌ oidaga maatʌna iñsaanʌ maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
14 Dai cayoga vʌʌsi gʌraaduñi vaamioma cʌʌga vaavoitudai isgʌrDiuusiga gʌrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ nʌidi ʌgai iñsaanʌ maiduaadicui tomasi maisapi cascʌdʌ ʌgai maiduduaadicui ʌʌpʌ.
15-17 Ʌʌmoco sʌʌlicʌdʌ giñʌʌgacoi aliʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña ʌoodami gamamaatʌtulditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa oodami ismaacʌdʌ giñʌʌgacoi soigiñʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Povuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ dai ʌʌmoco sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dʌmos ʌgaa gia choo, mospovuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ. Dʌmos aa vaavoitudadami

cʌʌga tutuiga dai cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai aliʌsi giñoigʌdai dai cʌʌga maatʌ iñsaanʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cascʌdʌ maisapi aanʌ.

18 Tuido, tomasioorʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dʌmos aagada istumaasi Diuusi ipʌlidi. Ʌmoco sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dʌmos aa gia povuaadana mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos aagada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ cabaigiñʌlidi aanʌ.

Dai apiabaigiñʌliadamu aanʌ.

19 Moscʌʌga maatʌ aanʌ isdaanʌi aapimʌ Diuusi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai cʌʌga maatʌ aanʌ isgiñsoicʌi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo cascʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaida agai.

20 Aanʌ maatʌ ismaitivuaada iñagai istucʌdʌ siaa ʌradagi aanʌ dai maatʌ aanʌ ismaiduaadicuitai aagada iñaagai Diuusi ñiooquidʌ vai sivi ʌpan duucai ʌʌquioma vaamioma nʌijadagi dai tʌtʌgitodagi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ oidaga aanʌ dai imaasicʌdʌ siaa duutuadagi ʌoodami Suusi Cristo ʌʌpʌ tomasi camuu aanʌ isquiaa oidacagi ʌʌpʌ.

21 Tami oidigi daama ipʌlidi aanʌ isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo dai siʌʌscadʌ muquia aanʌ vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌʌmadu daacamu aanʌ dai goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

22 Dʌmos isquiaa oidaca aanʌ tami oidigi daama istutuidi aanʌ isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ aanʌ istumaasi ipʌlidi ismuquiagi isoidacagi.

23 Aliʌ sijaiga ismatia aanʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi. Aanʌ baiyoma ipʌlidi ismuquiagi dai Suusi Cristo ʌʌmadu daacagi poduucai siooma ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ.

24 Dʌmos aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ siooma ʌrcʌʌgai isapiaoidaca aanʌ tami oidigi daama.

25 Aanʌ cʌʌga maatʌ isgiñtʌgito aapimʌ cascʌdʌ poʌlidi aanʌ isquiaa oidaca iñagai aanʌ gʌnʌʌmadu, dai gʌnsoiñagi mai vaamioma vaavoituda aapimʌ Suusi Cristo dai vaamioma baigʌnʌliada.

26 Poduucai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ ʌpamu vai poduucai aagida aapimʌ aa siʌʌ cʌʌga ivueeyi Suusi Cristo aapimʌcʌdʌ.

27 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsducatai maí Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Aanʌ ipʌlidi iscajiomacagi mʌsmoʌʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga tomasi gʌnʌʌmadu daja aanʌ ismʌʌcasi ʌʌpʌ, dai cajiomaca iñʌlidi aanʌ ʌʌpʌ mʌsai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi dai mʌsai vʌʌscatai apiaaagidiña aa oodami Suusi Cristo mamaatʌtuldargadʌ,

28 dai maitʌndadagitoda isgʌnʌʌbʌcatada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌru vʌʌtʌ. Imaasicʌdʌ cʌʌga maatʌcamu ʌgai ismaiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu aapimʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌtuldamu gomaasi.

29 Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsvaavoitudagi Suusi Cristo dai mʌssoimaa taatagi ʌgaicʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai vʌʌsi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ dai poduucai gia ʌrcʌʌgai.

30 Aapimʌ nʌidi isducatai soimaa taatamaiña aanʌ. Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai soimaa taataca aanʌ sivi. Dai aapimʌ giñʌpan duucai soimaa taatamai ʌʌpʌ.

2

———

1 Camaatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gʌnsoicʌi, dai isʌgai baigʌnʌliatudai gʌnoigʌdaitai, dai maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja dai soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

2 Mosʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ dai gʌnoigʌadavurai ʌmo siʌʌgʌmʌ duucai, dai maicʌʌda tʌnnʌijada dai mainaana caiti ʌnnʌijada aipaco dai poduucai vaamioma baigiñʌliatudadamu aapimʌ.

3 Soic∧davurai aa maisiu ∧∧gi g∧nt∧gitoca dai maitav∧r g∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧liada
v∧∧scatai g∧aagai ispov∧n∧liadagi sai aaduñd∧ vaamioma ∧rg∧g∧rduc∧d∧ si∧∧gi ∧gai.
4 V∧∧scatai ali∧si g∧aagai ist∧t∧gitodagi isducatai istutuidi issoic∧dagi aa dai maisiu
∧∧gi g∧nsoic∧dagi.
5 Aapim∧ g∧aagai is∧pan duucai t∧t∧gitodagi Suusi Cristo.
6-7 Tomasi ∧gai ∧rDiuusi v∧∧sc∧r∧ dagito g∧s∧∧licamiga chi∧∧qui uumigi dai oodami
duucai vuusai dai gooqui∧r∧ ∧rpiooñigad∧catadai v∧∧si oodami.
8 Dai caoodamitucai maig∧duc∧d∧ g∧∧lidiña dai g∧dagito m∧smuaagi curusiaba
iduñia ∧liditai istumaasi oogad∧ ip∧lidi tomasi ali∧si ∧rsiaa ∧raragaicana m∧smuaagi
∧maadutai curusiaba.
9 Casc∧d∧ Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma g∧duc∧d∧ daasicami istomali ∧mo ∧mai,
10 sai vaamioma siaa duutudaiña v∧∧scatai t∧vaagi∧r∧ dai oidigi daama dai d∧v∧∧rai
uta istomali ∧mo ∧mai.
11 Vai poduucai v∧∧si naana maasi oodami matiagi dai pocaitiadagi isSuusi Cristo
∧rt∧aan∧dami dai siaa duutuada ∧gai Diuusi g∧rooga.

———

12-13 Casc∧d∧ giñaaduñi g∧aagai isapiagiñ∧∧giditai ca∧ca aapim∧ tomasi mait∧n∧∧madu
daja aan∧ poduucai isduucai giñ∧∧gidiña aapim∧ aid∧si g∧n∧∧madu daja aan∧. Diuusi
g∧n∧∧madu daja aapim∧ ∧∧madutai dai g∧nsoic∧i maic∧∧gac∧r∧ oidaca aapim∧ poduucai
isduucai ip∧lidi ∧gai casc∧d∧ g∧naagavurai isc∧∧gac∧r∧ oidacagi s∧∧lic∧d∧ ∧∧b∧liditai
Diuusi c∧∧gac∧r∧ g∧nvuvaididatai ∧gai.
14 Maitav∧r vui ñioocada Diuusi tomali mait∧nvupui ñioocada g∧naaduñi ∧∧madu.
15-16 Vai tomali ∧maadutai mait∧t∧gaiña tomali ∧mo istumaasi istuc∧d∧ g∧pi∧r∧
g∧nvupadagi baiyomav∧r c∧∧gac∧r∧ oidaca. Aapim∧ ∧rDiuusi maamarad∧ dai mui
oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapim∧. Dai c∧∧ga gamamaat∧tuldiadagi
ismaac∧d∧ aagai Suusi Cristo isducatai g∧aagai isoidacagi dai isducatai v∧∧sc∧r∧ oidaca
aat∧m∧ ∧gai ∧∧madu, vai si∧∧scad∧ ∧oodami ismaac∧d∧ oidigi daama oidaga n∧ijadagi
isducatai oidaga aapim∧ poduucai matia ∧gai ispoduucai g∧aagai isoidacagi. Dai
poduucai si∧∧scad∧ diviagi Suusi Cristo aan∧ baigiñ∧liadamu aapim∧c∧d∧ maat∧catai
ismaimos∧∧gic∧d∧ aapim∧ g∧nsaagida aim∧raitadai g∧naagidiña aan∧ Diuusi ñiooquid∧.
17 Isaapim∧ vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa duutuadagi Diuusi muucucai
aan∧, aan∧ gia ip∧lidi ismuquiagi. Dai v∧∧sc∧r∧ baigiñ∧lidi aan∧ tomasi muu aan∧
aapim∧c∧d∧.
18 Dai aapim∧ av∧r baig∧n∧liada ∧∧p∧ giñ∧pan duucai.

———

19 Aan∧ po∧lidi is∧t∧aan∧dami Suusi Cristo ip∧lidi isotoma gaamucu g∧nootosda aan∧
goTimoteo, dai aan∧ gia g∧nootosda iñ∧lidi vai poduucai si∧∧scad∧ ∧pamu diviagi goovai
vaamioma baigiñ∧liada aan∧ maat∧cai m∧sduucai daraaja aapim∧.
20 Maitiipu ∧mai tami ismaac∧d∧ giñ∧pan duucai t∧t∧gitoi dai s∧∧lic∧d∧ g∧nsoiña
∧lidiña.
21 V∧∧scatai gogaa mos∧∧gi g∧nt∧t∧gitoiña dai maivuam∧n ∧lidiña isivuaadagi Suusi
Cristo aa duiñdad∧.
22 Camaat∧ aapim∧ isTimoteo c∧∧ga tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai. Dai c∧∧ga
maat∧ aapim∧ isducatai giñsoic∧i goovai gaaagidiña isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuvi-
adami. Goovai giñsoic∧i ∧pan duucai isduucai soic∧i ∧mo ali g∧∧li g∧ooga.
23 Casc∧d∧ g∧nootosda iñ∧lidi aan∧ mosmaat∧cai m∧stumaasi iduñia agai tami
maisacar∧r∧ aan∧c∧d∧.
24 Aan∧ po∧lidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai is∧∧gi m∧∧ca g∧nn∧ida aan∧ otoma.
25 Aan∧ po∧lidi isg∧aagai isg∧nootosda aan∧ g∧raduñi Epafarodito ismaac∧d∧ giñsoic∧i
dai giñ∧pan duucai soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi ñiooquid∧. Aapim∧ giñootosi
aid∧si t∧gitocatadai aan∧.

26 Goovai poʌlidi mʌsaapimʌ maibaigʌnʌlidi maatʌcai iscococatadai goovai cascʌdʌ gʌnnʌida ʌlidi goovai aapimʌ vʌʌscatai.
27 Vaavoava issʌʌlicʌdʌ cococatadai goovai baitoma muu dʌmos Diuusi soigʌʌli goovaicʌdʌ dai aanʌcʌdʌ ʌʌpʌ ansai poduucai maivaamioma soigiñʌlidiña.
28 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ vai poduucai baigʌnʌlda aapimʌ tʌʌgacai ʌpamu. Dai poduucai camaisii soigiñʌliadamu aanʌ.
29-30 Cascʌdʌ baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌr miaadʌgida. Goovai ʌrgʌraduñi vaavoitudadami. Gʌntʌgitovurai aapimʌ isgoovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ. Baitoma muu goovai giñsoicʌitai istumaasiʌrʌ maitistutuidi aapimʌ isgiñsoiñagi mʌʌcasi daraajatai. Gʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ duucai nʌijadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga goEpafarodito.

3

———

1 Dai sivi giñaaduñi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Aanʌ maiioojodai isgʌnoojiadagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌnooji aanʌ dai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ gia ʌrsoiñi goovai.
2 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudai sai gʌaagai isiquitʌagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitʌrsoimaasi iducamicagi.
3 Dʌmos aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi issiaa duutuada aatʌmʌ Diuusi. Dʌmos aatʌmʌ maivaavoitudai sai ivuaadatai ʌmo istumaasi gʌrtuucugacʌdʌ ispoduucai istutuidi aatʌmʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Isiʌrvaavoicamudai isivuaadatai aatʌmʌ ʌmo istumaasi gʌrtuucugacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌdamudai, aanʌ gia casiooma cʌʌga cʌʌgacʌrʌ vusaimudai siaa.
5 Aidʌsi vuusai aanʌ bomamacova tasaicʌdʌ giñdʌʌdʌ iquitʌ giñtuucuga. Aanʌ ʌrjudíu daidʌ ʌrcajiudadʌ Benjamín. Dai ebreo tʌʌgidu gʌrñiooqui antai aanʌ cʌʌga maí ʌpan duucai giñdʌʌdʌ. Aanʌ ʌrfariseo aduñdʌcatadai, ʌgai ʌrjudidíu ʌʌpʌ dʌmos cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai baigiñʌliaragacʌdʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Suusi Cristo, dai cʌʌga ʌʌgidiña aanʌ vʌʌsi isducatai gʌrviituli Moseesacaru dai maitiipucana sioorʌ gʌpiʌrʌ giñvuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos ʌʌquioma poʌlidiña aanʌ sai gomaasicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai sivi camaatʌ aanʌ ismaitʌrvaavoi, cavaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.
8-9 Dʌmos vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadatadai aanʌ maisoiñi ʌlidi. Sʌʌlicʌdʌ vaamioma cʌʌgadu isvaavoitudai aanʌ giñtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrsoiñi. Aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo viaa aanʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi viaacatadai baiyoma ipʌliditadai aanʌ isSuusi Cristo giñʌʌmadu daacagi dai iñsaanʌ imiagi ʌgai ʌʌmadu siʌʌscadʌ muuquiagi. Dai sivi maivuam iñʌlidi aanʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa. Camaivaavoitudai aanʌ iñsistutuidi isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ vuusiagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai tomali ʌʌgiditai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌrviituli Moseesacaru, vaavoitu aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduñimudai aanʌ mosvaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.
10-11 Mosdagito aanʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana vaavoituda iñʌliditai Suusi Cristo dai soimaa taata iñʌlidi aanʌ poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo. Ʌgai muu ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vusaiña giñsoimaascamigaiñdʌrʌ cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi iscamaisoimaasi ivuaadagi dai viaaca iñʌlidi aanʌ ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai Suusi Cristo dai duaacagi ʌpan duucai ʌgai.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai maiquia vʌʌsi imaasi ʌpʌdui aanʌcʌdʌ. Aanʌ maatʌ iñsquiaa ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ. Dʌmos aanʌ giñaajagʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi isduucai ipʌlidi Suusi Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ.
13 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aanʌ ismaiquiaa cʌʌga ivueeyi aanʌ vʌʌsi camaitʌtʌgitoi aanʌ istumaasi ivuaadana mostʌtʌgitoi aanʌ istumaasi iduñia iñagai.
14 Dai poduucai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aanʌ dai muucucai aanʌ Diuusi giñvaidacamu tʌvaagiamu vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo.
15 Vʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai cʌʌga ʌʌgidi Suusi Cristo gʌaagai isapiatʌtʌgitodagi isaliʌsi gʌaagai isapiagʌrajagʌdagi iscʌʌgacʌrioma oidacagi. Dai isaapimʌ maipoduucai tʌtʌgitodagi Diuusi gʌnmaatʌtuldamu.
16 Gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi tʌstumaasi camaatʌ dai oidacagi tʌsducatai camaí.
17 Giñaaduñi giñʌpan duuquiavʌr oidaca. Dai gʌntʌgitovʌr nʌijada aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌpan duucai oidaga Timoteo dai Epafarodito dai aanʌ dai poduucai oidaca aapimʌ.
18 Camuiyoco gʌnaagidi aanʌ dʌmos ʌpamu gʌnaagida iñʌlidi asta suaacaitai sai oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai maioojoidi mʌsaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu.
19 Dai siʌʌscadʌ coiya ʌgai, ʌgai gia Diaavora ʌʌmadu iimimu. Ʌgai gia maivaavoitudai Diuusi tomali maitʌtʌgitoi. Ʌgai mosʌca cuaadagai tʌtʌgitoi dai googosi gʌnducami dai oojoidi isaagadagi vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai baiyoma gʌaagai issiaa ʌʌradamudai ʌgai. Ʌgai maitʌtʌgitoi Diuusi mosʌcaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama.
20 Dʌmos aatʌmʌ maitʌroidacami tanai ʌmo imidagai noonoigimu aatʌmʌ tʌvaagiamu. Dai tanai nʌnʌra aatʌmʌ isdiviagi gʌtʌaanʌdamiga Suusi Cristo tʌvaagiañdʌrʌ.
21 Ʌgai bʌʌquia agai gʌrtuucuga ismaacʌdʌ otoma ugiatʌi dai dadadaquituda agai ʌpan duucai ismaasi ʌgai tuucugadʌ. Poduucai iduñia agai ʌgai ʌgai vaa guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ tʌaanʌi ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga.

4

———

1 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr vaavoitudada dai apiaʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌnnʌida iñʌlidi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ vai tomasioorʌ sioorʌ nʌijadagi isducatai oidaga aapimʌ cʌʌga matiagi ismaisiu mosʌʌgicʌdʌ gaaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ gʌnsaagida.
2 Daanʌi aanʌ Evodia ʌʌmadu Síntique sai baiduuna ñiooqui ʌgai ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ.
3 Dai aapi giñaduñi ismaacʌdʌ giñsoicʌiña giñaa duiñdagʌrʌ gʌdaanʌi aanʌ issoicʌda aapi goooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌʌmadu Quimiñtu dai aa ismaacʌdʌ giñsoicʌiña. Diuusi caooja vʌʌscatai goovai tʌʌtʌaradʌ gʌliivrugʌrʌ ismaacʌdʌrʌ oojai ʌgai vʌʌscatai tʌʌtʌaradʌ ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ oidaca agai ʌgai ʌʌmadu.
4 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ vaavoitudaitai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌpamu gʌnaagidi baigavʌr ʌnʌliada.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌsi oodami vui. Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo caotoma divia agai.
6 Maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Baiyoma gʌaagai mʌsvʌʌscʌrʌ apiamamadadagi dai taanʌdagi Diuusi vʌʌsi mʌstumaasi tʌgito. Baigavʌrʌnʌliada Diuusicʌdʌ.

7 Ispoduucai ivuaada aapimʌ Diuusi gʌniibʌstudacan tadacamu dai poduucai siooma
cʌʌga istutuidi aapimʌ ismaivuamʌ ʌnʌliadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Aatʌmʌ
gʌrtʌtʌgitoidacʌdʌ ʌʌgi maitistutuidi isgʌriibʌstudacan tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi
gomaasi tomasi maimaatʌ aatʌmʌ isducatai.

———

8 Tʌtʌgitodavurai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgaducami, dai
cʌʌgaducʌdʌ voiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌnmamaacai.
9 Ivuaadavurai aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ dai istumaasi gʌntʌjai
aanʌ dai istumaasi aagaiña aanʌ dai istumaasi ivuaadana aanʌ poduuquiavʌr ivuaada
aapimʌ vai Diuusi gʌniibʌstudacan tadacana.

———

10 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ʌpamu giñsoiñacai aapimʌ. Aanʌ maipotʌiya iñʌlidi
mʌsai maitiñtʌtʌgitoitadai dʌmos maitiipucatadai isducatai giñsoiña aapimʌ.
11 Poduucai gʌnaagidi aanʌ maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai ʌpua. Aanʌ maatʌ is-
baigiñʌliadagi istumaasicʌdʌ viaacagi.
12 Aanʌ ʌʌmo iimidagai maiviaacana istumaasi dai ʌʌmo iimidagai cʌʌga viaacana
aanʌ. Aanʌ istutuidi istomasduucai oidacagi, istasconʌcatai isbiuugimucatai ʌʌpʌ.
13 Aanʌ tomasduucai istutuidi isbaigiñʌliadagi, Suusi Cristo giñsoicʌi cascʌdʌ.
14 Dai aapimʌ aliʌ cʌʌga idui giñootosdacai soiñi aidʌsi soimaa taatacatadai aanʌ.
15 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ aidʌsi ii aanʌ Masedoniamu dai giñaagacai gaaagidi
aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai gooquiʌrʌ ʌʌmapʌcʌrʌ gʌnʌmpaidiña
ʌvaavoitudadami. Dai aidʌsi ii aanʌ Masedoniañdʌrʌ mosʌcaasi aapimʌ Filipoosiʌrʌ
oidacami giñootosdiña istucʌdʌ giñsoicʌda aanʌ.
16 Aidʌsi quiaa daacatadai aanʌ Tesalonicʌrʌ aapimʌ ʌʌmo iimidagai giñootosdiña
soiñi.
17 Aanʌ maitʌntaanʌdami iñʌlidi vaamioma mosaipʌlidi aanʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi.
18 Aapimʌ casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocʌdʌ dai sivi camaitʌgito aanʌ
vaamioma. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ ismaacʌdʌ giñootosi dai Diuusi baigʌʌlidi
ʌʌpʌ.
19 Dai gʌrDiuusiga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ. Ʌgai naana maasi
viaa tʌvaagiʌrʌ aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ.
20 Gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga vʌʌscʌrʌ.

———

21 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Gʌraaduñi
ismaacʌdʌ tanai daraaja aanʌ giñʌʌmadu Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
22 Dai vʌʌsi gogaa vaavoitudadami Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ, siooma cʌʌga ʌgai
ismaacʌdʌ ʌgʌʌ raí quiidiʌrʌ oidaga Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
23 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña dai gʌnʌʌmadu daacana.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coloosasiʌrʌ oidacami

1-2 Aanʌ ʌrPaavora. Dai aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌmviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanʌ gʌnoojidi aapimʌ Coloosasiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo, Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadana dai gʌniibʌstudacan tadacana. Diuusi ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌnsoicʌiña aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

4 Baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo dai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami,

5 nʌnʌracatai aapimʌ istuigaco iimi agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco. Aidʌsi tucamidʌrʌ maí aapimʌ isʌrvaavoi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, aapimʌ vaavoitu isʌmo imidagai iimi agai Diuusi ʌʌmadu.

6 Dai idi vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ maí aapimʌ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadʌ vʌʌsi oidigʌrʌ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌcʌdʌ. Aapimʌ maí isDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai oodami.

7 Vʌʌsi gomaasi gʌnmamaatʌtuli gʌraduñi Epaafarasi. Ʌgai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ ʌpan duucai aatʌmʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ.

8 Ʌgai vaa Epaafarasi gʌraagidi mʌsai aapimʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aipacoga gʌnʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

9 Cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ simaí aatʌmʌ gomaasi apiadaanʌiña Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga maatʌna istumaasi ʌgai ipʌlidi isivuaada aapimʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌ caʌcana vʌʌsi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna isducatai gʌaagai isoidacagi.

10 Mai poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimʌ naana maasi cʌcʌʌgaducami dai vaamioma cʌʌga maatʌmu Diuusi.

11 Dai daanʌi aatʌmʌ Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai, sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagadʌ vai poduucai siʌʌscadʌ oodami soimaasi gʌntaatamituldadagi istutiada aapimʌ issoimaasi taatamadagi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi.

12 Diuusi gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami ʌʌmadu vʌʌsi aa vaavoitudadami isiimiagi tʌvaagiamu dai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi. Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi gʌroogacʌdʌ.

13 Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu saidʌ ʌDiaavora camaitʌaanʌiña gʌriibʌdaga vai poduucai camaiʌʌgidi aatʌmʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.

14 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu muucucai curusiaba vai Diuusi oigʌldi gʌrsoimaascamiga.

———

15 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara tʌvaagiaiñdʌrʌ tami oidigi daama vai poduucai oodami maatʌna istuiga Diuusi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo dai ʌpan tuiga Diuusi gʌooga. Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ.

16 Suusi Cristo idui vʌʌsiaʌcatai tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama siʌʌsi istumaasi maasi,
ʌcaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌli. Dai Diuusi maradʌ idui vʌʌsi
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai ʌgai siaa duutudaiña.
17 Diuusi maradʌ tomastuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai cʌʌga nuucada
vʌʌsiaʌcatai sai maiugitʌna tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali ʌmo
istumaasi.
18 Dai Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi vaavoitudadami. Ʌgai maa ibʌdagai utudui
ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpamu dudu-
aaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai ʌgai vaamioma tʌaanʌda agai istomasioorʌ.
19 Ʌgai poduucai ivueeyi. Ʌgai ʌrDiuusi cascʌdʌ. Diuusi ipʌli isʌCristo ʌpan tuigacagi
ʌgai.
20 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ sai ʌgai muucuna curusiaba
sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ. Dai
muucucai Suusi Cristo poduucai vʌʌscatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui
vʌʌtʌcagi Diuusi. Dai vʌʌsiaʌcatai oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ Diuusi utulda agai sai ʌpa
maascana aidʌsi tucamidʌrʌ idui ʌgai.
21 Dʌmos aapimʌ ʌʌquioma maitʌrmamaaradʌcatadai Diuusi baiyoma vuidʌrʌ
vʌʌtʌcatadai aapimʌ Diuusi soimaasi ivuaadatai.
22 Dʌmos sivi camaivuidʌrʌ vʌʌtʌ aapimʌ Diuusi muucucai Suusi Cristo curusiaba dai
poduucai Suusi Cristo gʌnvaidacaimu Diuusi vuitapi caoigʌldacai gʌnsoimaascamiga
dai camaisoimaasi duucamicamu dai ʌcovai vuvaidadʌcamu mʌsaidʌ ivuaadana Diu-
usi aa duiñdadʌ.
23 Suusi Cristo iduñia agai gomaasi isaapimʌ apiavaavoitudadagi ʌgai dai cʌʌga
vaavoitudadagi ismaitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ
vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiooqui
cʌʌgaducʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama dai is-
maacʌdʌ camai aapimʌ dai ismaacʌdʌ aanʌ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

———

24 Baigiñʌlidi aanʌ soimaasi taatamaitai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Suusi Cristo soimaa taata
vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Dai poduucai isduucai ʌgai soimaasi taata aanʌ ʌʌpʌ soimaasi
taatamai soicʌitai vaavoitudadami.
25 Diuusi giñmaa ʌmo sʌʌlicami ansai aanʌ gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu aa vaavoitu-
dadami mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ
26 ismaacʌdʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai. Dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuli vʌʌsi
gomaasi. Aatʌmʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ ʌgai.
27 Diuusi ipʌli isvʌʌsi vaavoitudadami maatʌcana isSuusi Cristo gʌrʌʌmadu daja
aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai, dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ isiimia ragai Diuusi
ʌʌmadu. Goñiooqui sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu daidʌ ʌrʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami goñiooqui dʌmos sivi casi gʌmaatʌ.
28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ aagidiña aatʌmʌ vʌʌsi oodami sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami. Aagidiña aatʌmʌ oodami sai gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi
soimaascami dai cʌʌga mamaatʌtuldi aatʌmʌ vʌʌscatai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Aatʌmʌ ipʌlidi issoicʌdagi oodami sai vaamioma
cʌʌga vaavoitudana dai sai vaamioma maatʌna Diuusi ñiooquidʌ dai sai vaamioma cʌʌga
ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
29 Gomaasi ʌrgiñaa duiñdaga naidʌ povueeyi aanʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ ismaacʌdʌ
giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 Aanʌ ipʌlidi mʌsai maatʌna aapimʌ sai aanʌ duudatai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ ʌʌmadu
vʌʌsi ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ismaacʌdʌ maiquiaa

giñmaatʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ caaagai aanʌ mʌsai apiavaavoitudaiña ñiooquidʌ.

2 Dai aanʌ ipʌlidi mʌsai aapimʌ baigʌnʌʌliatudaiña aipaco gʌnoigʌadaitai, dai mʌsai cʌʌga maatʌ nʌidiña Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai Suusi Cristo. Vʌʌsi gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.

3 Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorʌ dai ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga maatʌna naana maasi istumaasi istumaasi maatʌ Diuusi dai poduucai aliʌ sastuduacamu aatʌmʌ.

4 Gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi mʌsai ʌʌgidi caʌcana.

5 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoi aanʌ aapimʌ dai baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isaapimʌ vʌʌscatai viaa ʌmo tʌgitoidagai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

6 Poduucai isduucai cavaavoitu aapimʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidacai ʌgai poduucai gʌaagai isapiavaavoitudadagi aapimʌ sai ʌgai apiagʌnnuucada.

7 Dai gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Suusi Cristo sai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga oidacana poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aanʌ dai vʌʌscʌrʌ baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ istumaasi ʌgai idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

———

8 Maitavʌr dagitu aapimʌ isaa oodami gʌnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaadʌrʌ vipiaa aapimʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo, gʌnmamaatʌtulditai ʌgai ʌmai mamaatʌtuldaragai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi. Istumaasi gʌnmamaatʌtuli ʌgai ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ dai oodami viituldaradʌ, gomaasi maitʌrSuusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.

9 Suusi Cristo ʌrDiuusi daidʌ ʌroodami ʌʌpʌ ʌgai tami oidigi daama oidacatadai.

10 Dai Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja dai poduucai Diuusi gʌnʌʌmadu daja ʌʌpʌ. Poduucai aapimʌ viaa vʌʌsi istumaasi tʌgitu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Suusi Cristo ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai. Ʌgai vaamioma tʌaanʌi isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vaamioma tʌaanʌi siʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.

11 Aidʌsi vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai gʌnmaacacai ʌgai guvucadagai mʌsai camaisoimaasi ivuaadana gʌmaí isaapimʌ ʌrSuusi Cristo mamaatʌrdamigadʌ maisiu iquitʌcʌitai gʌntuucuga poduucai isduucai gʌmviituli ʌjudidíu.

12 Aidʌsi gʌnvapacoñi aapimʌ vaavoitudacai Suusi Cristo ʌpʌga vaapa aapimʌ suudarʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isyaasapicamudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vuvaja suudagiaiñdʌrʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ʌgai ʌgai dai duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

13 Ʌʌquioma maiviaacatadai aapimʌ ibʌdagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui vʌʌtʌcana Diuusi dʌmos sivi Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui dai oigʌli ʌgai gʌnsoimaascamiga vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

14 Dai tomasi aapimʌ gʌpiʌr vʌʌtʌcatadai maiʌʌgiditai Diuusi sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi oigʌli gʌnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascʌdʌ.

15 Aidʌsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isʌDiaavora ʌʌmadu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai vʌʌsi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siʌDiaavora.

———

16 Isʌmaadutai gʌnaagiadagi sai maitʌaagai mʌscuaadagi ʌʌmo cuaadagai dai sai maitʌaagai isgayʌʌdagi ʌʌmo istumaasi dai sai aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi ʌmo tasai

siaa duudagaicatai ʌgai siʌpʌ ʌmo ibʌstaraga tasʌrʌ siʌpʌ tomastuma tasai maitavʌr ʌʌgiada aapimʌ ʌgai.

17 VʌʌSi gomaasi ʌroodami ʌʌquidadʌ sʌʌlicamigadʌcatadai dai camaiñamʌga aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ʌgai dai namʌga sivi.

18 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagiadagi sai maicʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai aapimʌ ismaisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi ʌgai gʌnaagiadagi sai nʌidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ mainʌidi aa oodami. Ʌgai gaaagidi sai sioorʌ maisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. Dʌmosʌgaiismaacʌdʌ pocaitiadagi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi tomasi maiviaa istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi dai ʌgai ivuaada ʌlidi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.

19 Ʌgai maicʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga daidʌ ʌgai soicʌi vʌʌsi ʌvaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga maatʌna istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi dai sai ʌmo tʌgitoidagai viaacana vʌʌscatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

20 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ oodami mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi sai sioorʌ ʌʌgiadagi oodami sʌʌlicamigadʌ dai oodami viituldaragadʌ sai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai. Cascʌdʌmaitʌaagaiisapiaʌʌgiadagi ʌoodami viituldaragadʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi.

21 Ʌoodami pocaiti sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai sai tomali maitʌaagai isdʌʌcadagi, tomali istaatamadagi.

22 VʌʌSi gomaasi ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ maisiu Diuusi. Ʌcuaadagai otoma uugiatʌi.

23 Ʌoodami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi poʌlidi isʌrsastudugami. Ʌgai pocaiti sai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi vaamioma cʌʌga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ʌʌmo cuaadagai ʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ sai vaamioma cʌʌga oidacana dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dʌmos maitʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ isgajiaadʌrʌ viaagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.

3

1 AidʌSi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo, Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapimʌ poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ tʌtʌgitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌtʌvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ʌʌmadu dai tʌaanʌi.

2 Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrcʌʌgaducami maisiu istumaasi ʌrsoimaascami.

3 DʌmossivigajiaadʌrʌviaaapimʌsoimaascamidaiDiuusigʌnnuucadavaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

4 Dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ. Dai siʌʌscadʌ Suusi Cristo ʌpamu diviagi dai tʌaanʌdagi aatʌmʌ ʌʌpʌ tʌaanʌda agai ʌgai ʌʌmadu.

———

5 Cascʌdʌgajiaadʌrʌavʌrvipiaadaaapimʌvʌʌsi istumaasi soimaascami. Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr ipʌliada gavustuidaga. SioorʌipʌliadagigavustuidagaʌgaigiamaisʌʌlicʌdʌsiaaduutudaiDiuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi.

6 CascʌdʌsʌʌlicʌdʌbaamucuiDiuusiʌgaivuiismaacadʌmaiʌʌgidi dai soimaasi taatatuldia agai ʌgai.

7 Dai ʌʌquioma aapimʌ povuaadana,

8 dʌmos sivi gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr baacocoda, maitavʌr soimaasi taatamituldiada ʌliada aa, dai maitavʌr vui ñioocada aa, dai maitavʌr sigal naasi ñioocada aa vui.

9 Dai maitavʌr gʌnyaatagiada aipacoga. Aapimʌ cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi gosoimaas-
cami ismaacʌdʌ ʌʌquioma ivuaadana cascʌdʌ.
10 Sivi caviaa aapimʌ ibʌdagai utudui. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami dai sivi Diuusi
gʌnsoicʌi mʌsai vaamioma ʌpan tuutiacana aapimʌ ʌgai. Diuusi ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga
maatʌ ʌgai cascʌdʌ.
11 Ʌvaavoitudadami ʌmadugan duucai gʌnnʌidi vʌʌscatai tomasi ʌrjudidíu
ismaitʌrjudidíu ʌʌpʌ, tomasi iquitʌquicagai tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrtami
oidacami siʌrsibʌacoga oidacami ʌʌpʌ, tomasi ʌrpipiooñi siʌrtʌtʌaanʌdami
ʌʌpʌ. Casiavʌr maitʌtʌgitoda gomaasi, baiyomavʌr tʌtʌgitoda isSuusi Cristo
ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu daja.
12 Diuusi gʌroigʌdai daidʌ ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana. Soigavʌr
gʌnʌliada aacʌdʌ, dai cʌʌ tuutiaca, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai soicʌdavurai aa
oodami, dai maioomaliaca.
13 Dai maitavʌr vui ñioocada aapimʌ aa ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldadagi
baiyomavʌr oigʌldada ʌgai poduucai isduucai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga gʌroigʌldi.
14 Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌnoigʌada aipacoga poduucai viaacamu aapimʌ ʌmo
tʌgitoidagai.
15 Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai ʌgai ipʌlidi isvʌʌscatai viaacagi
ʌmo tʌgitoidagai. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai ca-
maitʌncocoadamu. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ.
16 Aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitoda Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Poduucai vaamioma
sastuduacamu aapimʌ gʌnmamaatʌtulditai aipacoga dai gʌnmaacaitai ñiooqui
aipacoga. Ganʌʌdavurai aapimʌ Diuusi nʌidadʌ dai baigʌnʌʌliada Diuusicʌdʌ.
17 Vʌʌsi mʌstumaasi ivuaadagi siʌpʌ aagadagi vʌʌscʌrʌ avʌr ivuaada istumaasi oojoidi
Suusi Cristo. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

18 Aapimʌ ooqui ʌʌgiadavurai gʌncuucuna, Diuusi ipʌlidi ispovuaadagi vʌʌsi ooqui
vaavoitudadami cascʌdʌ.
19 Aapimʌ cʌcʌʌli oigʌadavurai gʌnooñiga dai maioomaliaca ʌgai vui.
20 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vʌʌscʌrʌ poduucai aliʌ baigʌʌlidiña Diuusi.
21 Aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr oomaliaca ʌgai vui vai ʌgai cʌʌga
gʌnʌʌgidiña.
22 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu maisiu mosʌcaasi siuu duucu gʌnnʌijadagi
gʌnaamu ipʌliditai ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sastuduga baiyomavʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga aata
vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo.
23 Tomastuma aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivuaadagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ avʌr cʌʌga ivuaada
ducami issoicʌdamudai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu oodami,
24 maatʌcatai sai iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco,
aapimʌ ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aa duiñdadʌ cascʌdʌ.
25 Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai ʌgai. Diuusi
ʌgai dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami vʌʌsi oodamicʌdʌ.

4

1 Aapimʌ gaaamu aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi gʌnpipiooñiga daidʌ
tʌaanʌdagi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Tʌtʌgitodavurai isgʌntʌaanʌdamiga
tʌvaagiʌrʌ daja.
2 Duudatai avʌr daanʌda Diuusi baigʌnʌliaracʌdʌ sai gʌnsoicʌiña mai cʌʌgacʌrʌ
oidaca aapimʌ, cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ Diuusicʌdʌ.
3 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ʌʌpʌ sai ʌgai giñsoicʌiña nai gaaagiada isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami. Sivi mais-
api aanʌ gaaagiditai gomaasi.

4 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai giñsoicʌiña nai cʌʌga gamamaatʌtuldadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ ʌgai vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo apiavʌr gaagada isducatai aagidagi aapimʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
6 Dai cʌʌgavʌr ñiooquiada ʌgai vʌʌscʌrʌ dai aagiada istumaasi ʌrsoiñi dai cʌʌgavʌr aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

———

7-8 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai goovai. Goovai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ dai goovai gʌnaagidamu isducatai daraaja aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma daraaja. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
9 Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo ʌrgʌraduñi ʌʌpʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ. Goovai ʌʌmadu aapimʌ ʌrʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Goovai vʌgoocatai gʌnaagidamu istuma ʌpʌvueeyi aatʌmʌ gʌrsaagida.
10 Aristarco giñʌʌmadu maisapi dai goovai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculidʌ, Diuusicʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Dai ismʌʌca aiyagi Marcusi cʌʌgavʌr miaadʌgida.
11 Dai Suusi Justo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Ʌvaavoitudadami judidíu saagidi-aiñdʌrʌ mosʌcaasi Aristarcu ʌʌmadu Marcusi ʌʌmadu Justo giñsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌliatudai.
12 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Epaafarasi. Goovai ʌrColoosasiʌrʌ oidacami daidʌ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Epaafarasi duudatai daanʌi Diuusi sai gʌnsoicʌiña mai vaamioma cʌʌga vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai vaamioma cʌʌga ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
13 Dai aanʌ gʌnaagidi sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi isaapimʌ ʌʌmadu ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ dai Yerapoliisiʌrʌ oidacami cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
14 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Ruucasi ismaacʌdʌ ʌrdoaadigami. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Deemasi ʌʌpʌ.
15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami. Diu-uscʌdʌ avʌr viaatulda Niinafas ʌʌpʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi quiidʌrʌ dai siaa duutudai Diuusi.
16 Siʌʌscadʌ canʌidagi aapimʌ idi oojai vʌrai ootosda ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami vai ʌgai nʌidana ʌʌpʌ. Dai ʌgai ʌʌpʌ gʌnootosdamu ʌoojai ismaacʌdʌ ooji aanʌ vʌrai nʌida aapimʌ ʌʌpʌ.
17 Dai aagidavurai aapimʌ Arquipo ansai aanʌ ootosdi ñiooqui sai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ maa Diuusi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.
18 Sivi aanʌ, Paavora ʌʌgi giñnoovicʌdʌ gʌnoojidi cacuugatʌrʌ dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai tʌtʌgitodavurai ismaisapi aanʌ. Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga, gʌmviaatuldi aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora. Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

2 Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌlidiña Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ. Dai siʌʌscadʌ gamamadada aatʌmʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña.

3 Dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gʌnsoicʌi aapimʌ gʌnoigʌdaitai, dai isducatai apianʌnʌra aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌpamu.

4 Giñaaduñi Diuusi aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai maatʌ aatʌmʌ isʌgai ʌʌcovai gʌnvuvaitu.

5 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuuviadami, aatʌmʌ maisiu tomasduucai gʌnaagidi, aatʌmʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ gʌnaagidi. GʌrʌʌmaduDaacatai Diuusi Ibʌadʌ dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ cʌʌga maatʌ isducatai daraajatadai aatʌmʌ gʌnsaagida aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai poduucai oidacana aapimʌ ʌʌpʌ.

6 Daidʌ ʌrvaavoi mʌspoduucai idui aapimʌ dai ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌiña mai aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi aa soimaasi gʌntaatamituldiña.

7 Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami MasedooniʌrʌDai Acaiyʌrʌmʌsducatai oidacatadai aapimʌ poduucai maí ʌgai isducatai gʌaagai isoidacagi.

8 Dai poduucai aapimʌcʌdʌ maí MasedooniʌrʌDai AcaiyʌrʌDai maisiu mosʌca ami vʌʌsi aipaco gʌaagai gʌnvaavoidaraga. Cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa isgaaagiadagi siaaco casi gʌmaatʌ gomaasi.

9 Baiyoma ʌgai vaa ismaacʌdʌ maí gomaasi aagaiña aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai aliʌ cʌʌga gʌrmiaadʌgi, dai mʌsducatai dagito ʌmoomono dai vaavoitu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi dai duaaca daidʌ ivuaada agai istumaasi Diuusi ipʌlidi.

10 Dai isducatai nʌnʌra aapimʌ isdiviagi Suusi Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ duaacali Diuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai soimaasi ivuaadami gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ.

2

———

1 Aapimʌ giñaaduñi ʌʌgi maatʌ isaatʌmʌ maimosʌʌgicʌdʌ gʌndadiji.

2 Tomasi ʌʌquioma Filipoosiʌrʌ aa soimaasi ñiooqui gʌraagidi dai soimaasi gʌrtaatatuli poduucai mʌsduucai camaatʌ aapimʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aidʌtʌsi aayi aatʌmʌ gʌndʌvʌʌragʌrʌ Diuusi gʌrsoí tʌsai gʌnaagidana ñiooquidʌ maiduaadimudacʌdʌ tomasi ami oidacami ʌʌpʌ gʌrvui vʌʌtʌcatadai.

3 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ gʌnaagidi mosʌcaasi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai maisiu soimaasi tʌgitoidacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ dai tomali maitʌnyaatagida ʌrʌliditai.

4 Baiyoma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai gʌrootoi tʌsai gʌnaagidana Diuusi ñiooquidʌ
dai gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ. Aatʌmʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi
dai maisiu istumaasi ʌoodami ipʌlidi. Diuusi ʌgai dai maatʌ gʌriibʌdaga iscʌcʌʌgadu
ischo ʌʌpʌ.
5 CʌʌGa maatʌ aapimʌ isaatʌmʌ maitʌnvuiirumadai cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi
mʌsai gʌrcaʌcana, dai aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ maisiu gamaitʌa ʌrʌliditai
tumiñsi. Diuusi cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi.
6 Tomali ʌmo imidagai maitʌnaagidi aatʌmʌ aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ siaa
gʌrduutudaiña dai tomali aa, cʌʌga istuidimudai aatʌmʌ isgʌntʌaanʌdagi tʌtʌaanʌdami
duucai ojootosadʌcatai Suusi Cristo.
7 Baiyoma cʌʌga gʌrtaatacai ivuaadana aatʌmʌ istumaasi aidʌsi gʌnsaagida daraa-
jatadai poduucai isduucai cʌʌga gʌtaatacai nunuucadaiña ʌmo ooqui gʌmaamara.
8 Aliʌsi gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi Diuusi
ñiooquidʌ. Baiyoma ipʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcoodagi isdagitocai gʌnaagidagi Diuusi
ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ cascʌdʌ.
9 Giñaaduñi cʌʌga tʌgito aapimʌ siʌʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai gamaitʌcʌiña
cuaadagai aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ dai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.
Tasʌrʌ dai tucarʌ gaaata vuaadana aatʌmʌ maisiaa gʌnduiñda ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
10 Aapimʌ ʌʌmadu Diuusi cʌʌga maatʌ siʌʌ cʌʌga daraajatadai aatʌmʌ aapimʌ vaavoi-
tudadami gʌnsaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali ʌmaadutai maitistui
isgʌpiʌrʌ gʌrsuuligagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
11 Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isduucai cʌʌga gʌrtaatacai gʌnmamaatʌtuldiña aatʌmʌ
aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai gʌnaapʌnaquidiña mʌsai apiavaavoitudaiña, dai
gʌnaagidiña ʌʌpʌ sai gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi. Dai vʌʌsi gomaasi idui aatʌmʌ
ʌpan duucai ʌmo gaooga ivuuadana gʌmaamaracʌdʌ.
12 Dai gomaasi idui aatʌmʌ ʌʌpʌ mʌsai cʌʌga oidacana isducatai Diuusi ipʌlidi. Diuusi
gʌnvaí mʌsai ʌʌmadu oidacana mʌʌca siaaco gatʌaanʌi ʌgai siaaco vʌʌscatai siaa
duutudai Diuusi.
13 Aidʌsi aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ vaavoitu maisiu ʌʌgi gʌrñiooqui
duucai baiyoma Diuusi ñiooquidʌ duucai dai poduuquiava ʌgai. Cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi
aatʌmʌ DiuusicʌdʌDai govaa Diuusi ñiooquidʌ ʌgai dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ
oidacana aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
14 Giñaaduñi aidʌmʌsi vaavoitu aapimʌ gʌnaaduñi soimaasi gʌntaatatuli, ʌpan duucai
ʌjudidíu ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi siaa duutudaragai Diuusi
vʌʌtarʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai ʌgai vaa aaduiñdʌ soimaa taatamituldi ʌʌpʌ.
15 Dai ʌgai vaa judidíu ismaacʌdʌ soimaasi taatatuli gʌnaaduñi ʌgai dai muaa ʌSuusi
dai soimaasi gʌrtaatatuli aatʌmʌ ʌʌpʌ. Poduucai idui ʌʌpʌ aaduiñdʌcardu coi Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagiditadai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai gia maitivueeyi
istumaasi Diuusi ipʌlidi. Baiyoma mosvuidʌr vʌʌtʌcana ʌgai vʌʌscatai.
16 Siʌʌscadʌ aagida ʌrʌliada aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ istutu-
idi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaidʌ ʌjudidíu gʌrsobicʌiña tʌsai maiaagidana. Dai poduucai
vaamioma soimaasi ivueeyi ʌgai. DʌmOs sivi gia casoimaasi taatatuldamu Diuusi ʌgai.

———

17 Aidʌsi guvucadacʌdʌ gʌndagito aatʌmʌ chiʌʌqui tasai aliʌsi gʌntʌtʌgitoiña aatʌmʌ.
Otoma gʌraaga aatʌmʌ dai gʌnnʌidaragai dai maiquiaa istui.
18 Aatʌmʌ gamu iimia ragaitadai dai gʌnnʌida ragaitadai, dai aanʌ gia muiyoco gamu
imia iñaagaiña dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌDiaavora gʌrsobicʌiña.
19 Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aliʌ baigʌrʌliadamu
aatʌmʌ ʌmapai daraajatai, cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isami daraajamu aapimʌ ʌʌpʌ dai

aliʌ baigʌrʌliadamu aatʌmʌ tʌtʌgitoitai ismaimosʌʌgicʌdʌ ʌpʌdui gʌraa duiñdaga gʌnsaagida.
20 Muidutai cʌʌga ñioocai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui aatʌmʌ aapimʌ gʌnsaagida dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapimʌcʌdʌ.

3

1 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aatʌmʌ isvaamioma nʌnʌracagi maimaatʌcatai mʌsduucai daraajatadai aapimʌ, ʌpʌrʌʌli aatʌmʌ isʌʌgi viiyagi tami Ateenasiʌrʌ
2 dai ootosagi gʌraduñi Timoteo sai gʌnnʌidana. Goovai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tʌtai cascʌdʌ gaamucu ootoi sai gʌnavʌnaquidana dai gʌnsoiñana mʌsai vaamioma vaavoitudana aapimʌ.
3 Sai tomali ʌmaadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai. Aapimʌ cʌʌga maatʌ tʌsviaa issoimaa taatamadagi.
4 Dai aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidiña tʌsai soimaa taata ragaitadai. Tai povʌdui mʌsducatai camaatʌ aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aanʌ isnʌnʌracagi vaamioma ipiñʌʌli aanʌ isootosagi Timoteo maatʌca iñʌliditai mʌsabai moʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ. Poʌliditadai aanʌ isʌDiaavora istutuidi issoimaasi gʌnduiñtuldagi isgʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida mosʌʌgi duuñimudai.
6 Dai goTimoteo cadivia ʌpamu mʌʌcadʌrʌ dai cʌʌgaducami ñiooqui gʌrvuaapi mʌsai aapimʌ moʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai gʌnoigʌdai aipacoga. Dai povʌrtʌtʌdai mʌsai aapimʌ gʌrtʌtʌgitoi dai quiaa gʌroigʌdai dai mʌsai gʌrnʌida ʌlidi poduucai isduucai gʌnnʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ.
7 Cascʌdʌ gʌraaduñi tomasi aliʌ soimaa taatama aatʌmʌ aliʌ baigʌrʌlidi maatʌcai isaapimʌ quiaa cʌʌga vaavoitudai.
8 Cascʌdʌ vaamioma siooma daraaja aatʌmʌ maatʌcai mʌsapiavaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
9 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ.
10 Tasʌrʌ dai tucarʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌrmaacana oigaragai tʌtai ʌpamu gʌnnʌida aatʌmʌ dai gʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.
11 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo otoma gʌrootosagi gaamucu tʌtai gʌnnʌida aatʌmʌ.
12 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ ʌʌpʌ isDiuusi gʌrsoiñagi mai vaamioma gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga dai aa ʌʌpʌ. Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aatʌmʌ.
13 Vai Diuusi gʌnsoiñana mai vaamioma vaavoituda aapimʌ dai poduucai camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitʌrsoimaasi iducamicagi siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai.

4

———

1 Sivi gia gʌraaduñi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami isgʌnaagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi. Casi gʌnaagidi aatʌmʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vai Diuusi baigʌʌliadagi aapimʌcʌdʌ dai aapimʌ poduucai oidaga dai sivi gʌndaanʌi aatʌmʌ dai gʌnaagidi mʌsai moduucai oidacana.
2 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsaidʌ ivuaadana ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami cascʌdʌ.
3 Diuusi ipʌlidi mʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsai maigoogosi gʌnducamicana.
4 Dai cʌcʌʌli gʌaagai issiaa duutuadagi gʌnooñiga dai maisoimaa taatamituldiadagi

5 dai maisiu ivuaadagi ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌlidi isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi mosʌcaasi isducatai gʌaagai.
6 Dai tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌsiadagi gʌaaduñi ooñigadʌ, Diuusi aliʌ soimaa
taatamituldi sioorʌ pomaasi ivuaadagi poduucai isducatai casi gʌnaagidi aatʌmʌ.
7 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu aatʌmʌ tʌsaidʌ ivuaadana istumaasi cʌʌgaducami dai
maisiu soimaasi.
8 Poduucai sioorʌ gajiaadʌrʌ viaagi idi maatʌtuldaragai gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi
maisiu oodami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ʌʌgi gʌIbʌdaga.
9 Dʌmos aanʌ gia camaiviaa isgʌnaagidagi isgʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi, Diuusi
casi gʌnmaatʌtuli isducatai gʌaagai mʌsgʌnoigʌadagi aipacoga.
10 Aapimʌ gia poduucai ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami
ʌʌmadu. Dai gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi mʌsai vaamioma gʌnoigʌdaiña.
11 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca, dai tʌgitocavurai ʌʌgi gʌnaa duiñdagʌrʌ, cʌʌgavʌr gaaata
vuaada tʌsduucai casi gʌnaagidi,
12 vai siaa gʌnduutudaiña ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai vai maiviʌʌgacana
istumaasi gʌnquiiyʌrʌ.

———

13 Gʌraaduñi aatʌmʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi isducatai ʌpʌvueeyi ʌcoidadʌcʌdʌ mai
aapimʌ maisoigʌnʌʌliadagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌgito isiimiagi Diuusi
ʌʌmadu.
14 Poduucai isducatai vaavoitudai aatʌmʌ isSuusi muu dai ʌpamu duaaca poduucai
ʌʌpʌ gʌaagai tʌsvaavoitudadagi sai Diuusi duduaacalda agai ismaacʌdʌ coiyagi vaavoi-
tudaitai Suusi Cristo.
15 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ
ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maibaitʌqui iimia ragai ʌgai
ismaacʌdʌ cacoiyagi.
16 Ʌgai ʌʌgi divia agai tʌvaagiañdʌrʌ dai tʌaañia agai ʌmo tʌaanʌdamigadʌ Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ sai iiñooquidana ʌvaavoitudadami trompeetagadʌcʌdʌ Diuusi siotoma
duduaacamu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ coi
17 dai ʌmapai iimimu ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi ʌʌmadu iicomai saagida dai
vuidʌrʌ aimu ʌtʌaanʌdami siʌgai gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu sivʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daraa-
jamu aatʌmʌ.
18 Cascʌdʌ idi ñiooquicʌdʌ avʌr gʌnaapʌnaquiada aipacoga.

5

1 Dʌmos giñaaduñi aapimʌ maitʌgito isgʌnaagida aanʌ siʌʌscadʌ tomali istuigaco
ʌpʌduñia agai gomaasi.
2 Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ʌtʌaanʌdami divia agai siʌʌscadʌ siooma mainʌnʌracagi
poduucai isduucai didivai ʌmo ʌʌsivogami tucarʌ.
3-4 Siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiʌʌgidi istu-
maasi ipʌlidi pocaitiadagi: “Sivi gia cʌʌga gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ maitiipucatai
istucʌdʌ vuaama ʌrʌliada aatʌmʌ”. Amaasi ʌgai sitodian duucai Diuusi ugititudamu
ʌgai. Poduucai siʌtodian duucai coocorʌi ʌmo ooqui siʌʌscadʌ duaadia agadagi. Podu-
ucai ismaacʌdʌ maivaavoitudai maiviaacamu oigʌldaragai. Dʌmos aapimʌ giñaaduñi
maitʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi soimaascami tʌtʌgitoiña dai mainʌnʌra
istuigaco divia agai ʌtʌaanʌdami poduucai isduucai ʌmo oodami ismaacʌdʌ mainʌnʌra
ʌmo ʌʌsivogami.
5 Vʌʌscatai aapimʌ gia vaavoitudai Diuusi dai ʌʌgidi istumaasi ʌgai ipʌlidi, cascʌdʌ
aapimʌ ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ tasʌrʌ aimʌrai siʌʌscadʌ cʌʌga maasi oidigi.
Aatʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai maiʌʌgidi istumaasi Diuusi ipʌlidi
ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ tucapi aimʌrai.

6 Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai tʌsi ʌrʌpan ducamicagi ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi Diuusi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli coosocami, aliʌsi gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ.
7 Ismaacʌdʌ maitʌtʌgitoi Diuusi dai ismaacʌdʌ aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi.
8 Dʌmos aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ. Gʌaagai tʌsvʌʌscʌrʌ apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigʌadagi vʌʌscatai dai poduucai gʌrsoicʌdagi vai maitʌrmaitʌagi ʌDiaavora ʌpan duucai ʌmo sandaaru gʌaadai ʌmo tagiña giacarui covocami dai ʌgaicʌdʌ gʌsoicʌiña sai maituucugadʌrʌ vaacʌna mastagadʌ ʌsaayudʌ. Dai gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai dai gʌrvaavoidaragacʌdʌ gʌrsoicʌdagi ʌpan duucai ʌmo sandaaru gʌsoicʌi ʌmo vaiñomi vanamoicʌdʌ.
9 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai maisiu gʌrgʌgʌvitulda agai baiyoma cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai tʌsvaavoitudagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
10 Ʌgai ʌgai dai muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌrvaidacaimu tʌsai ʌʌmadu daraajana tomatʌscoiyagi siʌʌpʌ quiaa duduaacagi.
11 Cascʌdʌ apiagʌnaapʌnaquiadavurai aipacoga dai apiaaipacoga gʌnsoicʌda poduucai mʌsducatai casi ivueeyi.

———

12 Gʌraaduñi gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai siaa duutudaiña ismaacʌdʌ aata vueeyi aapimʌ gʌnsaagida dai vaamioma tʌaanʌi dai gʌnmaacai ñiooqui isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vaavoitudaitai.
13 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ siaavʌr duutuada dai oigʌada. Maitavʌr gʌnvupui ñioocada.
14 Gʌraaduñi, gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai bagaiña ismaacʌdʌ maita aata vueeyi, dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ duduaadicui mosʌʌ soimaa taatamitulditai ʌgai oodami dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ camaicʌʌga vaavoitudada dai maitavʌr oojoada tomali ʌmaadutai.
15 Gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuiidiada ismaacʌdʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi baiyoma avʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuiidiada vʌʌscatai.
16 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada.
17 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr gamamadada.
18 Dai vʌʌsicʌdʌ istumaasi ʌpʌvuaadagi gʌnsaagida gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi Diuusicʌdʌ. Poduucai ipʌlidi Diuusi mʌsivuaadagi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
19 Dagitovurai Diuusi Ibʌadʌ vai gʌnsoiñana mai cʌʌga gʌnoigʌada aapimʌ.
20 Dai maitavʌr ʌmapiadʌrʌ vipiada ñiooquidʌ ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
21 Dʌmos cʌʌga avʌr gʌntʌgito caʌca sabaigʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ mʌsmacʌdʌ gʌnaagiadagi. SiʌrDiuusi ñiooquidʌcagi vʌrai vaavoituda.
22 Dai gajiaadʌrʌ avʌr viaa vʌʌsi soimaascʌdʌ.
23 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan taadatudai. Dai sai Diuusi maitʌndadagitoiña mʌssoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana gʌniibʌdaga ʌʌmadu gʌntʌtʌgitoidaga ʌʌmadu gʌntuutucuga vai maitʌrsoimaasi iducamica aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
24 Ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaitu vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌgai aagai dai sʌʌlicʌdʌ gʌnnuucadacamu ʌgai.

———

25 Gʌraaduñi gamamadadavurai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.
26 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.

27 Λt∧aan∧dami Suusi Cristo s∧∧licamigad∧c∧d∧ g∧ndaan∧i aat∧m∧ m∧sai v∧∧scatai
vaavoitudadami vuitapi aagana idi oojai.
28 G∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧idiña.
Mos∧caasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 GʌraaduñI vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga. GʌnviaatuldI aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. AanʌanʌrPaavora.
2 AatʌmʌipʌlidI isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagI dai gʌniibʌstudacan tadatudacagI.

———

3 Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatʌmʌ viaa isvʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌliadagI Diuusicʌdʌgʌntʌtʌgitoitai aapimʌ, dai poduucai gʌaagai tʌsivuaadagI, aapimʌ apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma gʌnoigʌdai aipacoga cascʌdʌ.
4 Cascʌdʌaatʌmʌ cʌʌga ñIoocaiña aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu saagida. Dai potʌtʌdaiña aatʌmʌ mʌsai aapimʌ apiavaavoitudai dai maioojodai siʌʌscadʌ ʌoodami soimaasi gʌntaatamituldadagI.
5 Poduucai ivueeyi aapimʌ gʌnsoicʌitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌgai gʌnvaidaquia agai mʌʌca siaaco tʌaanʌI ʌgai, cascʌdʌ soimaasi taatamai aapimʌ.
6 Diuusi maatʌ isgʌaagai issoimaa taatatuldagI ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldI aapimʌ goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
7 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ soimaa taatamai sivI Diuusi gʌniibʌstudamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu siʌʌscadʌ diviagI gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌsI gomaasi ʌrcʌʌgaducami. Ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ divimu gʌtʌtʌaañIcaru gupuacʌdʌ ʌʌmadu dai aliʌ dadadaquidamu.
8 Dai soimaa taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiʌʌgidI Diuusi ñIooquidʌ ismaacʌdʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Dai Suusi ugititudamu ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maimaaquimu oigaragai isDiuusi ʌʌmadu iimia. Dai tomali maitʌʌgimu ʌgai Diuusi guvucadadʌ tomali isduucai dadadacʌI ʌgai.
10 SiʌʌscadʌdiviagI gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ siaa duutuadamu. Dai tomali maitʌʌgimu isducatai gʌntʌtʌgituagI nʌiditai ismaasI. Dai aapimʌ ʌʌpʌ ami daraajamu vaavoitu aapimʌ Diuusi ñIooquidʌ aidʌsI gʌnaagidI aatʌmʌ cascʌdʌ.
11 ApiadaanʌI aatʌmʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana mai aapimʌ oidacagI isduucai ʌgai ipʌlidI. Ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvai mʌsai iimʌna ʌgai ʌʌmadu. Dai daanʌI aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌ sai gʌnsoicʌiña gʌguvucadagacʌdʌ mai aapimʌ ivuaadagI istumaasI cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ ipʌliadagI, dai sai gʌnsoicʌiña istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaada aapimʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.
12 Vai poduucai aapimʌcʌdʌ mui oodami siaa duutudaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cʌʌga ñIoocadamu aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Gomaasi ʌpʌduñIa agai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai Diuusi ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

2

———

1 SivI gʌraaduñI gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌmo ñIooqui. Suusi Cristo divia agai dai gʌrʌmpaida agai tʌsai ʌʌmadu daraajana. GʌndaanʌI aatʌmʌ gʌraaduñI
2 mʌsai maitʌndadagitoiña isgʌnʌʌbʌcatadagI mosʌʌ otoma ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cadivia gʌrtʌaanʌdamiga. Tomasi ʌʌmoco pocaitiadagI isʌrDiuusi

ñiñiooquituldiadamigadʌ tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaanʌ aagidi, tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaatʌmʌ poduucai gʌnooji.

3 Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Maiquiaa diviacai gʌrtʌaanʌdamiga muidutai vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi. Dai divimu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ mosʌca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora ʌʌmadu.

4 Ʌgai ʌʌgi tʌaanʌdami duucai gʌdaasa agai dai vuidʌrʌ caatʌca agai Diuusi ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi aagada ʌoodami siʌrDiuusi, ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi siaa duutuadagi ʌoodami. Dai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daiva agai siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai ʌgai ʌrDiuusi.

5 ¿Casi mʌsmaitʌgito isvʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌsi gʌnsaagida daacatadai aanʌ?

6 Aapimʌ camaatʌ istumaasi ʌgai dai soobidaca sai maidiviana ʌgai maiquiaa aʌcai istuigaco divia agai ʌgai.

7 Dai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi aipacoga aliʌ soimaasi ivueeyi oodami ʌstocai mui naana maasi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Mosviʌʌga iscʌquivagi taagiñaiñdʌrʌ sioorʌ soobidaca.

8 Vaida diviagi ʌsoimaasi ivuaadami vaida ʌtʌaanʌdami muaa agai mosvustacai dai gʌdadadaquigacʌdʌ.

9 ʌDiaavora ʌgai dai ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai aliʌ viaaca agai guvucadagai. Daidʌ ivuaada agai mui naana maasi gʌgʌrducami vupuiirumada ʌliditai oodami.

10 Mui naana maasi soimaascamicʌdʌ vupuiirumadada agai ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu maioojoiditai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌcʌdʌ istuidimudai ʌgai iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

11 Cascʌdʌ Diuusi dagitua agai isʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.

12 Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi oojoiditai issoimaasi ivuaadagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.

———

13 Gʌraaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai gʌrtʌaanʌdamiga. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai. Aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ dai gʌnvaavoidaragacʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaidi soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ, cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ.

14 Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi gʌnvai mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai iimʌna ʌgai ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraajana ʌpan duucai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

15 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi Cristo. Mosavʌr tʌgitoca aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌrñiooquicʌdʌ dai oojaicʌdʌ.

16-17 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga baigʌnʌʌliatudaiña dai gʌnsoicʌiña mai aapimʌ ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vʌʌsi istumaasi ʌrcʌʌgaducami. Diuusi gʌrooga ʌgai ismaacʌdʌ gʌroigʌdai, dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌiña tʌsai maisoigʌrʌlidiña dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga vaavoitudaiña nʌnʌracatai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Vʌʌsi gomaasi ivueeyi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maisiu maitʌcʌitai aatʌmʌ mospoduucai ipʌlidi ʌgai cascʌdʌ.

3

———

1 Dai sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ vai ʌgai gʌrsoicʌiña tʌtai otoma gaaagida aatʌmʌ ñiooquidʌ aipacoga vai muidutai maatʌna isʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌ gʌnsaagida,

2 dai gʌrnuucadacana vai maisoimaasi gʌrvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami,
maisiu vʌʌscatai vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cascʌdʌ.
3 Diuusi gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ aagai isiduñia agai. Ʌgai
gʌnsoiñamu maicʌʌga vaavoituda aapimʌ dai ʌgai gʌnnuucadacamu vai maisoimaasi
gʌnvuiididiña ʌDiaavora.
4 Dai aatʌmʌ cʌʌga maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi maiapiaivuaada istumaasi gʌntʌjai
aatʌmʌ.
5 Vaidʌ Diuusi gʌnsoiñana mai aliʌsi tʌtʌgitoda isDiuusi gʌnsoicʌi dai isʌCristo aliʌ
soimaa taata aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioo Diuusi.

———

6 Sivi gʌraaduñi gʌntʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
mʌsai maisi urapʌcʌiña sioorʌ maitaaata vuaada ʌliada dai maiʌʌgiada ʌliada ʌgai
ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ.
7 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌaagai isivuaadagi dai gʌrʌpan duucai oidacagi.
Aatʌmʌ gaaata vuaadana aidʌtʌsi aapimʌ gʌnsaagida daraajatadai.
8 Dai vʌʌscʌrʌ aa namʌquidiña aatʌmʌ sioorʌ gʌrbibiadagi. Baiyoma aliʌsi gaaata
vuaadana aatʌmʌ tasʌrʌ dai tucarʌ maisiaa gʌnvuiidiada ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
9 Tomasi aatʌmʌ viaacatadai sʌʌlicami isgʌnaagidamudai mʌsgʌrmaacadamudai istu-
maasi tʌgitocatadai aatʌmʌ, baiyoma gaaata vuaadana aatʌmʌ gʌnmaatʌtulda ʌrʌliditai
isducatai gʌaagai isoidaca aapimʌ.
10 Aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidi sai isʌmaadutai
maitaaata vuaada ʌliada sai maitacuaadana.
11 Cajioma aatʌmʌ sai ʌʌmadutai aapimʌ maitaaata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai
sai aliʌsi gʌnvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ dai maitivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga.
12 Ʌgai ismaacʌdʌ poduucai ivueeyi tʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo saidʌ ivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga dai gaagaiña
istumaasi tʌgito dai maitʌvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ.
13 Gʌraaduñi maitavʌr iibiocorʌda ivuaadatai istumaasi ʌrcʌʌgaducami.
14 Isʌmaadutai maiʌʌgidagi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ idi oojiʌrʌ, cʌʌgavʌr gʌntʌgito
nʌijada sioorʌ ʌgai dai maisi urapʌcʌda vai siaa ʌrana.
15 Dʌmos maitavʌr gʌnsaayu duucai nʌijada, baiyomavʌr mamaacada ñiooqui
gʌnsuculi duucai.

———

16 Gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ iibʌstudacan taadatudai vaavoitu-
dadami. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌniibʌstudacan taadatudai aapimʌ. Vʌʌsiʌrʌ istumaasi
ʌpʌvuaadagi vaidʌ Diuusi gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai aapimʌ.
17 Aanʌ anʌrPaavora. Aanʌ angʌnviaatuldi ʌʌgi giñnovicʌdʌ oojacai. Ʌʌgi anpoduucai
ivueeyi aanʌ vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ oojagi ʌmo oojai.
18 Vaidʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ Paavora ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadami ʌʌmadu
Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga giñtʌjai cascʌdʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristocʌdʌ
viaaca ragai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi nʌnʌra aatʌmʌ isDiuusi
gʌrmaquia agai.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi giñmara gʌducami vaavoitudaitai aapi Suusi
Cristo. Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnʌijadagi, dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ, dai ibʌstudacan tadacagi gʌibʌdaga.

———

3 Aidʌsi ii aanʌ Efeesoaiñdʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu aanʌ gʌaagidi pʌsai
movaasi viʌʌna. Dai sivi ipʌlidi aanʌ isquiaa movaasi daaca aapi dai aagiadagi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami
4 sai camaitamamaatʌtuldiña cuentogadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ duucai. Gamamaatʌtuldi ʌgai mui naana maasi istumaasi istumaasi
ivuaadana ʌʌqui aaduñdʌcardu. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoiñi ismaatʌcagi oodami isdu-
catai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami baiyoma mosgʌnvupui ñioocaiña ʌgai.
5 Gomaasi gʌaagidi aanʌ ipʌliditai isʌgai aipacoga gʌnoigʌadagi gajiaadʌrʌ viaacai
vʌʌsi soimaascami, ivuaadatai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami poduucai isduucai
cʌʌga maatʌ isgʌaagai isivuaadagi, daidʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi.
6 Dʌmos ʌʌmoco cagajiaadʌrʌ viaa istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai baiyoma mosaata-
gaiña istumaasi maitʌrsoiñi.
7 Ʌgai ipʌlidi isʌoodami poʌliadagi isʌgai cʌʌga gamamaatʌtuldi Moseesacaru ma-
maatʌtuldaragadʌ. Ʌgai guvucadagai viaacami duucai ñioocai maimaatʌcatai tomali
ʌgai ʌʌgi istʌiya ʌlidi istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai.
8 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ aliʌ cʌʌgadu dʌmos gʌaagai ismaatʌ
caʌcagi istʌiya ʌlidi.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai gomaa sʌʌlicami maitʌrʌcʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ baiyoma
ʌrʌmaicʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ dudunucami, dai maiʌʌgidi
dudunucami tomali maiʌʌgidi Diuusi, daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami, dai maisiaa duutu-
dai Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ, dai coodai gʌdʌʌdʌ siʌpʌ aa oodami,
10 daidʌ ʌrgoogosi gʌnducami, dai gaʌʌsidi oodami, daidʌ ʌryaatavogami, dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ñiooquidʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌ gʌraagidi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ Diuusi giñtʌjai sai
aagidana aanʌ oodami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ
tuiga.

———

12 Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamigacʌdʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ
giñmaacai guvucadagai ansai gaaagidiña ñiooquidʌ. Ʌgai ʌgai dai ʌcovai giñvuusaitu
ansaidʌ ʌrootosadʌcana
13 tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñioocaiña aanʌ ʌgai vui, dai soimaasi
taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidiña ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ.
Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌdʌ maimaatʌcana aanʌ istuma vueeyi.
14 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giññʌidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga vaavoitudaiña aanʌ dai
cʌʌga oigʌdaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoitudacai aanʌ Suusi Cristo.

15 S∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi istumaasi g∧naagidi aan∧ dai v∧∧scatai ali∧si g∧aagai isvaavoitudadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai c∧∧gac∧r∧ vuvaida agai soimaasi ivuaadami. Dai aan∧ vaamioma soimaasi ivuaadana siv∧∧scatai.
16 D∧mos Diuusi soig∧∧li aan∧c∧d∧ sai poduucai g∧maat∧na sai Suusi Cristo ali∧ c∧∧ tuiga dai maitiñoojogi tomasi aan∧ ali∧si soimaasi ivuaadana ∧gai vui. Dai poduucai g∧maat∧ ∧∧p∧ sai Diuusi istutuidi isc∧∧gac∧r∧ vuvaidagi tomasioor∧ sioor∧ vaavoitudagi Suusi Cristo dai ∧gai istutuidi isiimiagi t∧vaagiamu.
17 Casc∧d∧ ali∧si g∧aagai issiaa duutuadagi dai c∧∧ga ñioocadagi Diuusi v∧∧tar∧ tomastuigaco. Λgai tomastuigaco t∧aan∧i v∧∧sia∧catai dai tomastuigaco oidaga dai tomali ∧maadutai main∧idi. Tiipu tomali ∧maadutai sioor∧ ∧pan tuigacagi ∧gai. Dai ∧gai vaamioma c∧∧ga t∧t∧gitoi sitomasioorai.
18 Timoteo, aapi giñmara g∧ducami dai aapi Diuusi sandaarugad∧ g∧ducami. Ali∧si g∧aagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa duiñdad∧. Ali∧si g∧aagai isapiac∧∧ga vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquid∧ dai ali∧si g∧aagai isc∧∧ga ivuaada aapi istumaasi c∧∧gadu ∧liada aapi poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ ∧∧quioma p∧said∧ ivuaadana aapi.
19 Λ∧moco maitivuaadana istumaasi maat∧ isc∧∧gadu casc∧d∧ camaic∧∧ga vaavoitudai.
20 Poduucai ∧p∧dui Imeneoc∧d∧ dai Alejandroc∧d∧. Dai aan∧ pot∧t∧dai said∧ ∧Diaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2

———

1 G∧aagida iñ∧lidi aan∧ isducatai g∧aagai m∧sivuaadagi m∧si∧∧scad∧ g∧n∧mpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi. Ali∧si g∧aagai isdaan∧dagi aapim∧ Diuusi issoic∧dagi ∧gai oodami v∧∧sia∧cataic∧d∧, dai sai baig∧n∧lidiña aapim∧ Diuusi vui nuucadatai ∧gai oodami.
2 Ali∧si g∧aagai isdaan∧dagi Diuusi sai soic∧iña g∧rt∧t∧aan∧damiga dai v∧∧si t∧t∧aan∧dami v∧∧si oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioor∧ g∧rsoobic∧dagi si∧∧scad∧ g∧r∧mpaidiada aat∧m∧ dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aat∧m∧ isvaamioma c∧∧ga oidacagi dai aipacoga g∧rsoic∧dagi.
3 Ali∧si ∧rc∧∧gai ispovuaada aat∧m∧ dai Diuusi c∧∧gac∧r∧ g∧rvuviadamiga ali∧ baig∧∧lidiña gomaasic∧d∧.
4 Dai ∧gai ip∧lidi sai v∧∧scatai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧na dai c∧∧ga maat∧cana istumaasi ∧rvaavoi.
5 Mosali∧ ∧mo Diuusi oidaga. Dai mosali∧maduga ismaac∧d∧ soic∧i oodami sai camaivuid∧r∧ v∧∧t∧cana Diuusi. Λgai ∧rSuusi Cristo ismaac∧d∧ oodami duucai vusai.
6 Suusi Cristo ∧∧gi g∧dagito m∧smuaagi sai poduucai Diuusi oig∧ldana v∧∧si oodami soimaascamigad∧. V∧∧si gomaasi g∧maí aid∧si Diuusi ip∧li.
7 Casc∧d∧ Diuusi ∧covai giñvusaitu ansaid∧ ∧rootosad∧cana Suusi Cristo ansai mamaat∧tuldana aan∧ ismaac∧d∧ mait∧rjudidíu Diuusi ñiooquid∧ ismaac∧d∧ vaavoitudai aat∧m∧. V∧∧si istumaasi g∧aagidi aan∧ s∧∧lic∧d∧ ∧rvaavoi. Aan∧ maiyaatavoga.
8 Tomasiaaco siaaco g∧n∧mpaidiadagi ∧vaavoitudadami ip∧lidi aan∧ is∧c∧c∧∧li daan∧dagi Diuusi sai ∧gai c∧∧gac∧r∧ n∧idiña. Dai sioor∧ daan∧dagi Diuusi mait∧aagai isbaacoicagi, tomali mait∧aagai issoimaasi t∧t∧gitodagi g∧naaduñi vui, baiyoma g∧aagai isgajiaad∧r∧ viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai g∧noonovi.
9 Daid∧ ∧ooqui mait∧aagai isvupuiiruacagi dai tomali mait∧aagai isc∧∧ga bai g∧nvuaadagi oro nanacagic∧d∧ dai oro babaivucaic∧d∧, dai yuucusi nam∧ac∧d∧ tomali mait∧aagai isnaana duucai g∧ngagasiuvadagi mosai ip∧liditai siaa oodami c∧∧ga g∧nt∧gito n∧ijadagi.

10 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami. Gomaasi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi ʌooqui ismaacʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi.
11 Ʌooqui gʌaagai isdodoli daraajatai caʌcagi siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi ʌcʌcʌʌli Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi.
12 Dai maitiipu oigaragai isooqui gamamaatʌtuldiadagi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami. Dai ʌooqui maitʌaagai istʌaanʌdagi ʌcʌcʌʌli baiyoma gʌaagai isdodoli daraajagi.
13 Diuusi ʌpʌga idui cʌʌli dai gooquiʌrʌ ooqui cascʌdʌ.
14 ʌDiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi ʌgai Eva cascʌdʌ soimaasi idui ʌgai.
15 Daidʌ ʌooqui ʌgai dai maamatai. Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai vʌʌscʌrʌ ooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudaitai Diuusi, dai oigʌdaitai aa oodami, dai cʌʌgacʌrʌ oidacatai, dai maivupuiiruacatai.

3

———
1 Istumaasi gʌaagidamu aanʌ ʌrvaavoi. Isʌmaadutai ipʌliadagi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gia iduuñia ʌlidi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
2 ʌvaavoitudadami baitʌcʌaacamigadʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupadagi. Dai gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai maitʌaagai isvuiiruacagi, dai maitʌaagai ismosʌraimʌrdamicagi, dai gʌaagai isbaigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgiadagi gʌdaividacami, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ,
3 dai maitʌaagai isnavamutʌracagi, dai maitʌaagai isoomaliacagi, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuigacagi, dai maitʌaagai iscocodatʌracagi, dai maitʌaagai ismuuquimudadʌ tuigacagi tumiñsiʌrʌ.
4 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi gʌquiiʌrʌ, dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai dai ʌʌgiadagi.
5 Sioorʌ maitistutiadagi isgatʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ poduucai ʌʌpʌ maitistutiadamu ʌgai istʌaanʌdagi vaavoitudadami.
6 Sioorʌ utudama vaavoitudagi maitʌaagai isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gʌducʌdʌ gʌʌliadan tada tʌaanʌdamicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli ʌgai ʌDiaavora gʌducʌdʌ gʌʌliditai ʌgai.
7 Dai aliʌsi gʌaagai isʌmaivaavoitudadami siaa duutuadagi ʌʌpʌ vai maiviaacagi oodami istucʌdʌ gʌpiʌr vuupadagi dai maitʌaagai isgʌdagitu ʌgai isʌDiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

———
8 Daidʌ ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi, dai maitʌaagai isaagadagi ʌgai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadagi, dai maitʌaagai isnavacoitʌracagi ʌgai, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami.
9 Dai aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gomaasi ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai dai sivi gia caasi gʌmaatʌ. Dai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi gʌtʌgitoidagʌrʌ ismaisoimaasi ivueeyi.
10 Dai maitʌaagai mʌsmamaacadagi ʌmo cʌʌli ʌmo sʌʌlicami asta maatʌcai isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana poduucai isduucai gʌaagidi aanʌ isoidacagi.
11 Dai ʌooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gasoicʌdagi aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi, dai maitʌaagai isñiñiooquidaracagi, dai maitʌaagai isvupuiiruacagi, dai gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadagi gʌaa duiñdaga.

12 Λmo sonʌrcʌaacami gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai gʌaagai iscʌʌga tʌaanʌdagi gʌquiiyʌrʌ dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai.
13 Vʌʌsi sonʌrguucacami ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma cʌʌga gaaagidiña ʌgai isducatai vaavoitudai.

———

14 Aanʌ ipʌlidi isotoma mʌʌca gʌnʌidagi. Dʌmos gʌoojidi aanʌ idi oojai,
15 siʌduñiada maiotoma imia aanʌ, camaatʌca aapi isducatai gʌaagai pʌsoidacagi maradʌcatai Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Aapi ʌʌmadu aa vaavoitudadami ʌgai dai cʌʌga ñioocai Diuusi ñiooquidʌ vʌʌtarʌ.
16 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aatʌmʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai dai goñiooqui aliʌ cʌʌgadu dai pocaiti:
Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai;
Dai aidʌsi ʌpan duaaca Diuusi Ibʌadʌ, guvucadadʌcʌdʌ poduucai cʌʌga gʌmaí isʌgai ʌrDiuusi.
Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌidi caduaacacai ʌgai.
Dai mui naana maasi oodami saagida gʌaagai isducatai ʌpʌdui Suusi Cristocʌdʌ.
Dai vʌʌsi oidigi daama oidaga oodami ismaacʌdʌ cavaavoitudai.
Dai ʌpamu ii ʌgai tʌvaagiamu.
Ascaiti goñiooqui.

4

———

1 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga aagai sai cayoga ugitʌcai oidigi sai ʌʌmoco gajiaadʌrʌ viaa agai gʌnvaavoidaraga, dai baiyoma ʌʌgiada agai mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ipʌlidi.
2 Λʌgiada agai ʌgai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Tomasi ʌmamaatʌtuldiadami cʌʌ maatʌ issoimaasi ivueeyi vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua agai.
3 Λgai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ʌʌpʌ iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai tomasi Diuusi idui cuaadagai sai baigʌʌliaracʌdʌ cuaadana ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.
4 Vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aliʌ cʌʌgadu dai maitʌaagai tʌsgajiaadʌrʌ vipiaadagi tomali ʌmo istumaasi baiyoma gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ cuaadagi.
5 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ismaacʌdʌ povuaadagi. Diuusi pocaiti gʌñiooquiʌrʌ saidʌ idui cuaadagai sai oodami cuaadana cascʌdʌ. Daidʌ ʌoodami baigʌʌlidi Diuusi cascʌdʌ.

———

6 Isaapi Timoteo mamaatʌtuldiadagi gomaasi gʌraaduñi vaavoitudadami aidʌ gia cʌʌga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa duiñdadʌ, dai Diuusi gʌsoicʌi isvaamioma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapi duudatai tʌtʌgitoitai gomamaatʌtuldaragai cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu aapi.
7 Dʌmos maitʌaagai isʌʌgiditai caʌcagi aapi gocuentogadʌ ʌjudidíu. Goovai mosʌroodami cuentogadʌ maisiu Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ cascʌdʌ maitʌrsoiñi. Tʌtʌgitodañi duudatai Diuusi dai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudada.
8 Aaduiñdagai gia ʌrsoiñi gatuucuga vʌʌtarʌ poduucai vaamioma bʌbʌjʌi oodami guvucadagai. Dai tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi dai oigʌadai Diuusi dai poduucai gia ʌrsoiñi gaibʌdaga vʌʌtʌrʌ tami oidigi daama dai sioorʌ povuaadagi imi agai tʌvaagiamu.
9 Gomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi.

10 Dai tomasi soi duucai gʌrnʌidi oodami vʌʌscʌrʌ ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ
vaavoitudaitai Diuusi. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌga
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi vʌʌsi oodami. Dai sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia
cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai.
11 Vʌʌsi gomaasi mamaatʌtuldañi aapi ʌvaavoitudadami dai tʌaanʌdañi aapi ʌgai
saidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi aanʌ gʌaagidi.
12 Maitigʌdagito issoiduucai gʌnʌijadagi aa gʌʌlicatai aapi quiaa. Baiyoma aliʌsi
gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi dai cʌʌga oidacagi, dai cʌʌga vaavoitudadagi Diuusi, dai
gʌaagai pʌssiaa duutuadagi vʌʌsi ooqui sipoduucai cʌʌga maatʌmu ʌvaavoitudadami
isducatai gʌaagai isoidacagi.
13 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi aagiadañi
aapi Timoteo iscaiti ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiadañi gomaasi asta
siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi aanʌ.
14 Gʌtʌtʌgitodañi aapi Timoteo aidʌsi ʌcʌcʌʌli tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami
gʌmoo dan darai gʌnnoonovi dai gʌaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi aapi.
Dai Diuusi gʌmaa gosʌʌlicami pʌsaidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana ʌvaavoitudadami dai
pʌsaidʌ ʌrmamaatʌtuldiadamigadʌcana. Dai sivi maitʌaagai pʌsgajiaadʌrʌ viaagi
gʌsʌʌlicamiga.
15 Baiyoma cʌʌga ivuaada aapi vʌʌsi istumaasi gʌaagidi aanʌ isivuaadagi vai poduucai
nʌijadagi ʌvaavoitudadami siʌʌ cʌʌga ivueeyi aapi Diuusi aa duiñdadʌ.
16 Ʌʌgi gʌnuucadaca dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapi. Dai apiacʌʌga gama-
maatʌtuldiada Diuusi ñiooquidʌ. Ispoduucai ivuaadagi aapi aidʌ gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu
aapi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌʌʌgiditai caʌ, ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu ʌʌpʌ.

5

———

1 Maitibaagada aapi ʌmo cʌliodami baiyoma cʌʌga ñiooqui aagiada dai cʌʌgacʌrʌ
nʌijada ducami isʌgai ʌrgʌoogacagi. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada aapi gʌgʌʌli ducami siʌgai
ʌrgʌsisiʌʌgicagi.
2 Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi oocodami poduucai isduucai nʌidi aapi gʌdaada. Dai
cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi ʌaal tʌtʌji ducami siʌgai ʌrgʌsusuculicagi.
3 Soicʌdañi aapi ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maiviaa sioorʌ soicʌdagi.
4 Dʌmos isʌmo viuudu viaacagi gʌmaamara siʌʌpʌ gʌujuuli aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai
issoicʌdagi ʌviuudu. Ʌgai nuucagi tai gʌʌ ʌgai cascʌdʌ. Poduucai aliʌ cʌʌgadu dai Diuusi
ipʌlidi ispovuaadagi cascʌdʌ.
5 Ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maitiipu sioorʌ soicʌdagi daanʌiña Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ sai
soicʌiña. Ʌgai gia ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi.
6 Dʌmos isʌmo viuudu gogoosi gʌducamicagi maitʌaagai issoicʌdagi ʌgai. Ʌgai gia
maiimimu Diuusi ʌʌmadu.
7 Aagidañi gomaasi vʌʌsi ʌvaavoitudadami vai cʌʌga maatʌcagi ʌgai istumaasi gʌaagai
isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi.
8 Isʌmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gʌaaduñi ʌgai camaitivueeyi istumaasi
Diuusi ipʌlidi dai poduucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacʌdʌ maiquiaa
vaavoitudai.
9 Ʌvipiuudu mʌsmaacʌdʌ ʌcovai vuvaidagi sai soicʌiña vaavoitudadami gʌaagai isvi-
aacagi vaamioma isvaic coobai uumigi, daidʌ isʌmaaducatadai ʌgai cunadʌ.
10 Daidʌ oodami gʌaagai ismaatʌcagi ʌʌpʌ isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌaagai
ismaatʌ gʌʌliadagi aali, dai iscʌʌga miaadʌgiadagi gʌndaividacami, dai gʌaagai is-
maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai soicʌitai vaavoitudadami, dai gʌaagai isgʌmaatʌcagi

isbai soicʌiña ʌgai cococoidadʌ dai isbai givuaadana ʌgai ʌma maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami gasoicʌitai.

11-12 Dai ʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami maitʌaagai mʌsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai. Ʌgai cucuuntan tada ʌpamu dai dagituagi gʌnaa duiñdaga, dai poduucai camaicʌʌga iduuñian tada ʌgai ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ aagai isivuaadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

13 Aipaco quiiquiʌrʌ ajioopadan tada ʌgai dai papartuagi dai ñiñiooquidaracagi, dai gʌnvapaasadan tada ʌgai siaaco maitʌrvʌʌtarʌ.

14 Cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami cucuuntadagi ʌpamu dai maamaracagi dai nuucadacagi gʌnquii, vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ maitʌrñiooquiadagi aatʌmʌ vaavoitudadami.

15 Ʌʌmoco vipiuudu ootʌlioma iimʌdami cagajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga daidʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi.

16 Isʌmo cʌʌli siʌpʌ ʌmo ooqui aduñdʌ ʌrviuuducagi aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi dai poduucai ʌgaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicʌdagi ismaacʌdʌ aadunu dai poduucai vaamioma cʌʌga istutuidi ʌgai issoicʌdagi aa vipiuudu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgitu soiñi.

17 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌcʌcʌʌliodami tʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami dai gʌaagai mʌscʌʌga aa namʌquidagi, vaamioma cʌʌga ismaacʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami ʌʌpʌ.

18 Gʌaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr daacamidacartudada ʌvopoisi siuu duucu cʌitapagʌda ʌgai tʌligi vai cuaajida ʌgai”. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ gaaata vuaadagi gʌaagai mʌsaa namʌquiadagi”. Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ isaliʌsi gʌaagai isaa namʌquiadagi sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ.

19 Isʌmaadutai gʌpiʌr vuupadagi ʌmo cʌliodami tʌaanʌdami maitiʌʌgiada asta siʌʌscadʌ oidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami.

20 Dʌmos isʌrvaavoicagi issoimaasi idui ʌgai aidʌ gia gʌaagai mʌsbagaidagi ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi.

21 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai pʌspoduucai ivuaadagi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadagi, tomasi ʌrgʌamiigugacagi siʌrgʌaduñicagi siʌrgʌsiʌʌgicagi tomasioorʌca ʌgai, Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌʌmadu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.

22 Pʌsiʌʌscadʌ daasa ʌliadagi ʌmo vaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ maitimostodian duucai daasa tomasioorʌ tadu dai aapi ʌmo soimaasi ivuaadami dai ʌoodami potʌian tada sai aapi baiʌlidi issoimaasi ivuaada ʌgai baiyoma gʌaagai pʌscʌʌga maatiagi ʌʌpʌga istuiga ʌgai.

23 Aapi Timoteo aliʌ duudatai coocorʌi gʌvooca cascʌdʌ maitʌaagai pʌsgoʌʌ suudagi yʌʌdagi baiyoma gʌaagai pʌsyʌʌdagi laachi uuvasi varagadʌ duaadigami vʌʌtarʌ.

24 Dai ʌʌmoco otoma gʌmaatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai aa maitʌmaatʌ tomasi ʌrsoimaasi ivuaadami avʌnacai asta siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.

25 Dai ʌʌmo oodami ivuaadana istumaasi cʌcʌʌgaducami soicʌitai aa vai otoma gʌmamaatʌi. Dʌmos ismaiotoma gʌmatiagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai gʌmaatʌmu.

6

1 Dai pipiooñi vaavoitudadami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga siaa duutuadaga gʌaamu vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maiñiooquiadagi Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ.

2 Isʌmo piooñi ʌʌmadu aamudʌ vaavoitudadamicagi vʌʌscʌrʌ ʌpiooñi aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi gʌaamu tomasi ʌrgʌnsiʌʌgʌmʌ ducami ʌgai vaavoitudaitai. Ʌpiooñi

gʌaagai isvaamioma cʌʌga soicʌda ʌgai oigʌdaitai vaavoitudadamicatai ʌgai. Gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi.

———

3 Oidaga mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ dai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gia ʌrvaavoi.
4 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dai maicʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi. Dai ʌgai oojoidi isaipacoga gʌnvupui ñioocadagi. Gomaasi-aiñdʌrʌ vusacʌi muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitu-daiña ʌgai istumaasi caʌcagi,
5 dai gʌnsasaayutaiña ʌgai aipacoga mosʌcaasi soimaasi aagaitai ʌgai maicʌcʌʌgadu tʌtʌgitoidadʌ cascʌdʌ, dai maimaatʌ ʌgai istumaasi ʌrvaavoi. Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi gamamaatʌtulditai gʌnvaavoidaraga. Maitiuu-rapʌcʌda aapi ʌgai.
6 Vaavuava issioorʌ tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi, dai oigʌada Diuusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai gomaasi ʌrsoiñi gaibʌdaga vʌʌtarʌ. Dai sioorʌ povuaadagi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ baigʌʌlidi.
7 Aidʌsi dada aatʌmʌ tami oidigi daama maiviaacatadai aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi. Dai siʌʌscadʌ coiya aatʌmʌ maivuuquia ragai tomali ʌmo istumaasi.
8 Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbai gʌrʌliadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi.
9 Ʌʌmo oodami ipʌliditai isriricutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Dʌmos ʌgai vupuiirturʌiña ivuaadatai istumaasi maitʌrsoiñi baiyoma gomaasicʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.
10 Sioorʌ mosgamaitʌcʌdʌ ʌliada mui tumiñsi ʌgai ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai gamaitʌcʌi. Dai ʌʌmoco mosgamaitʌa ʌlidiña mui tumiñsi dai gajiaadʌrʌ vipieeyiña gʌnvaavoidaraga dai gooquiʌrʌ aliʌsi soimaasi taatamaiña.

———

11 Dʌmos aapi Timoteo cʌʌga vaavoitudai Diuusi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai pʌsgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi gomaasi soimaascami. Gʌaagai pʌsapiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, dai pʌsapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoigʌada gʌaaduñi. Dai tomasi soimaasi gʌtaatamituldiadagi ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maitivui baamucuda tomali maivui ñioocada Diuusi, dai maitiomaliaca.
12 Aapi Diuusi sandaarugadʌ gʌducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai pʌsvuidʌrʌ caatʌcagi ʌDiaavora cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diu-usi ʌʌmadu. Diuusi ʌcovai gʌvuusaitu pʌsai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pʌsai vaavoitudai Suusi Cristo.
13 Diuusi ʌgai dai maacai ibʌdagai oodami. Dai Suusi Cristo ʌgai dai sʌʌli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi ʌrvaavoi. Dai Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo maatʌ iñsaanʌ gʌaagidi
14 pʌsai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi gʌtʌaanʌi aanʌ poduucai isduucai gʌaagidi aanʌ vai poduucai maitiipucagi sioorʌ gʌbagaidagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
15 Suusi Cristo divia agai siʌʌscadʌ Diuusi ipʌldagi. Vʌʌsi oodami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ. Dai ʌgai ʌʌgi tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami.
16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali ʌmo imidagai maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacʌi sitasai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvui nʌnʌavagi tomali ismiaadʌrʌ cʌquivagi. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17 Aagidañi ʌriricu vaavoitudadami sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña. Dai maitʌaagai ispoʌliada ʌgai isʌʌgi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi ʌtumiñsicʌdʌ. Ʌtumiñsi uugiatʌi

cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga. Ʌgai ʌgai dai gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai baigʌrʌliadagi.
18 Aagidañi sai cʌʌgacʌrʌ oidacana soicʌitai aa mui naana maasicʌdʌ. Ʌgai gʌaagai istaacogiadagi soituutuigami istumaasi viaa.
19 Sioorʌ poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu ʌgai mui naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ dai ʌgai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.

———

20 Aapi Timoteo gʌaagai pʌscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ. Maitiʌʌgiada aapi ʌgai ismaacʌdʌ oojoidi isaipacoga gʌvupui ñioocadagi tomali ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi naana maasi istumaasi ducami isʌrvaavoicagi.
21 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌgai cagajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga.
Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ ʌrPaavora ootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ipʌlidi Diuusi cascʌdʌ. Diuusi aagai
sai maaqui agai iibʌdagai uutudui vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Suusi Cristo
cascʌdʌ giñootoi ansai gaaagidana aanʌ gomaasi.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi ʌrgiñmara gʌducami dai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aanʌ
ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai
soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ dai gʌiibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cʌʌga ʌʌgiditai Diuusi ipʌliditai isivuaadagi is-
tumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai ivuaadatadai giñʌʌqui aaduñicaru. Dai
baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ vʌʌscʌrʌ gʌtʌtʌgitoitai aapi iñsiuu duucu gamamadadagi.
4 Vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ isducatai sosoa aapi aidʌsi gʌdiosagi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ
gʌnʌida iñʌlidiña aanʌ dai poduucai baigiñʌliadagi.
5 Dai tʌtʌgitoiña aanʌ ʌʌpʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapi. Ʌʌpʌga vaavoitu gʌuuli Loida
dai gooquiʌrʌ gʌdaada Eunise. Dai ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña cascʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi
cʌʌga vaavoitudai ʌʌpʌ.
6 Cʌscʌdʌ gʌtʌgitoñi isaidʌsi gʌdaama darai aanʌ giñoonovi Diuusi gʌsoi iscʌʌga
aagiada aapi oodami Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai pʌsapiacʌʌga aagiada Diuusi
ñiooquidʌ.
7 Diuusi maitʌrmaacai duaadimudagai baiyoma gʌrmaacai ʌgai guvucadagai dai
gʌrsoicʌi tʌsai aipaco gʌroigʌdaiña dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitocana.
8 Maitisiaa ʌraitai gaaagiada istumaasi ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
aapicʌdʌ dai maitisiaa ʌrada maisapicatai aanʌ vaavoitudatai Suusi Cristo, baiyoma
baigʌduucai issoimaa taatamadagi giñʌpan duucai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vʌʌscʌrʌ Diuusi
gʌmaaquimu guvucadagai sipoduucai maidagitomu aapi gʌvaavoidaraga.
9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai camaisoimaasi ivuaadana
dai baiyoma ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Diuusi idui gomaasi poduucai
ipʌlidi ʌgai dai gʌroigʌdai cascʌdʌ, maisiu iduucai aatʌmʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai dai aagai sai Suusi Cristo
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agaitadai.
10 Dai sivi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi. Ʌgai ootoi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadami cascʌdʌ. Suusi Cristo vaamioma istui simuuquigami dai gʌrmaa ibʌdagai
utudui ismaacʌ tomali ʌmo imidagai maiugiatʌi. Suusi Cristo gʌraagidi isʌgai vaa
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai poduucai maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi.
11 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana dai aagidana ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
12 Cascʌdʌ aliʌ soimaa taatamai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ maisiaa ʌrai. Aanʌ cʌʌ maatʌ
Suusi Cristo dai vaavoitudai aanʌ iscʌʌga istutuidi ʌgai isnuucadacagi giñibʌdaga
asta siʌʌscʌdʌ Diuusi nʌidagi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
13 Moduucai ioidaca aapi isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ dai apiagamamaatʌtuliada
isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ, aliʌ cʌʌgadu gomaasi cascʌdʌ. Pomaasi ivuaada aapi
apiavaavoitudaitai Cristo dai apiaoigʌada Cristo dai vʌʌsi oodami.
14 Gamamaatʌtuldañi aapi Diuusi ñiooquidʌ istumaasi gʌmaatʌtuli aanʌ dai Diuusi
Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌrʌma daja gʌsoicʌdamu.

15 Cʌʌ maatʌ aapi isbaitoma vʌʌsi ʌvaavoitudadami Aasiʌrʌ oidajami giñdagito dai
gooca ʌgai ʌrFigelo dai Ermogenes. Aidʌsi Oniseforo divia Roomʌrʌ giñgaagaiña daida
giñtʌʌ.
16-17 Dai aliʌ duudatai giñdidividiña nai aanʌ baigiñʌlidiña dai maisiaa ʌraiña maisapi-
catai aanʌ. Cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌgai aaduñdʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isSuusi Cristo apiasoigʌʌliadagi Oniseforocʌdʌ siʌʌscadʌ
diviagi Suusi Cristo. Cʌʌ maatʌ aapi siʌʌsi gʌrsoi Oniseforo aidʌsi Efeesiʌrʌ daraacatadai
aatʌmʌ.

2

———

1 Dai aapi giñmara gʌducami cʌʌga ivaavoitudada dai ʌʌgiada aapi Suusi Cristo ʌgai
cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.
2 Dai vʌʌsi ismaacʌ gʌmaatʌtuli aanʌ mui oodami vuitapi maatʌtuldañi aapi aa
ismaacʌ cʌʌ vaavoitudai dai sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi isma-
maatʌtuliadagi gomaasi aa.
3 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌtaatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ
iapiacʌʌga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Aapi ʌrʌpan ducami sandaaru dai Suusi
Cristo ʌrgʌtʌaanʌdamiga. Vʌʌsi sandaaru gʌaagai issoimaa taatamadagi.
4 Tomali ʌmo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivueeyi ismaacʌdʌ
maitʌrsandaaru. Ʌsandaaru gʌaagai isbaigʌduucagi daidi ivuaadagi istuma tʌaanʌda
tʌaanʌdamigadʌ cascʌdʌ.
5 Dai aapi Timoteo aliʌsi gʌaagai iscʌʌ ʌʌgiada vʌʌsi ismaacʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
ʌpan duucai ʌmo utuisdami aliʌsi cʌʌga mʌrai siaa sʌʌli gʌvopooyi ipʌliditai isga-
maitʌcʌdagi.
6 Dai aliʌsi gʌaagai iscavami aata vuaadagi aapi gʌaa duiñdagʌrʌ ʌpan duucai ʌmo
ʌsadami cʌʌga aata vueeyi dai Diuusi gʌmaaquimu aapi vʌʌsi istumaasi maacai ʌgai
gʌpiPiooñiga ismaacʌdʌ ivueeyi aa duiñdadʌ.
7 Tʌtʌgitodañi istumaasi gʌaagidi aanʌ daidʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga gʌsoiñamu pai maatʌ
caʌca vʌʌsiaʌcatai.
8 Tʌgitoñi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrcajiudadʌcatadai
ʌraí Davicaru. Gomaasi ʌgai istumaasi gaaagidiña aanʌ. Gaaagidiña isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Dai cascʌdʌ soimaasi taataca dai asta vuli aanʌ cadeenacʌdʌ ducami siʌrsoimaasi
iduucamicamudai aanʌ. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ gia maivuli.
10 Dai aanʌ soimaasi taatamai mui naana maasi vai ʌgai ismaacʌ Diuusi ʌco vuvaitu
vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Ʌgai ismaacʌdʌ vaavoi-
tudagi vʌʌscʌrʌ dadadacʌda agai tʌvaagiʌrʌ.
11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti:
Isʌmo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,
sʌʌlicʌdʌ oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ Suusi Cristo ʌʌmadu.
12 Issoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñioocadagi Diuusi;
sʌʌlicʌdʌ tʌaanʌda agai Suusi Cristo ʌʌmadu siaaco tʌaanʌi ʌgai.
Isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ.
13 Isʌmaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo,
Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai.
Ʌgai vʌʌscʌrʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

14 Tʌtʌgitoldañi ʌvaavoitudadami vʌʌsi gomaasi dai aagidañi sai maitʌncocodaiña aagaitai goʌʌgi vuiirudagai. Gomaasi maitʌrsoiñi cascʌdʌ, baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga.

15 Gʌaagañi dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga sipoduucai Diuusi potʌimo isaapi ʌraata vuaadami cʌʌgaducami. Dai poduucai maiviaacamu aapi istuisi siaa ʌradagi cʌʌga gamamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌ gia ʌrvaavoi.

16 Gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai dai gocuentogadʌ ʌjudidíu vʌʌsi gomaasi sobicʌi oodami sai maitʌtʌgitoiña dai maiʌʌgidiña Diuusi.

17 Dai gomamaatʌtuldaragadʌ ʌmamaatʌtuliadami maicʌʌ tutiacʌdʌ vʌʌsi aipacoga aimʌrai ʌvaavoitudadami saagida dai gomaasicʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌmamaatʌtuldadami. Gooca ʌmamaatʌtuldiadami maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌrImeneo dai Piletu

18 ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaadʌrʌ vipieeyi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌgai pocaiti sai ʌcoidadʌ maiduduaacarʌi dai sai Diuusi maa oodami ibʌdagai utudui maisiuu tuucuga utudui.

19 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Cʌʌ maatʌ Diuusi gʌmaamara”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Vʌʌscatai ismaacʌ vaavoitudai Cristo gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami”.

20-21 Isʌmaadutai cʌʌga iduñia ʌliadagi Diuusi aa duiñdadʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami mosʌʌgi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtuldagi ʌgai. Ʌgai ismaacʌ poduucai ivueeyi ʌrʌpan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli ismaacʌdʌ vaamioma namʌga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.

22 Gajiaadʌrʌ ivipiaada vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi gʌgʌʌli dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaca dai apiacʌʌgʌ vaavoitudada dai apiaoigʌada vʌʌscatai dai apiagʌibʌstacan tadaca ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamadai maisoimaasi ivuaadatai.

23 Dai gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai cʌʌ maatʌ aapi isgomaasicʌdʌ gʌncocodaiña oodami.

24 Dai sioorʌ ivuaadagi gʌrbaitʌcʌaacamiga aa duiñdadʌ maitʌaagai isomaliacagi baiyoma gʌaagai iscʌʌ tuigacagi vʌʌscatai vui, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi, dai maitʌaagai isoojoadagi tomali ʌmo istumaasi.

25 Dai gʌaagai pʌscʌʌga mamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ gʌvui ñioocadagi oigʌdaitai sabai poduucai soiñana Diuusi vai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona vai poduucai matia ʌgai istumaasi ʌrvaavoi,

26 vai poduucai cʌʌga gʌntʌtʌgituagi ʌgai ʌpamu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora.

3

———

1 Dai gʌaagai pʌsmaatʌcagi ʌʌpʌ sai cayoga ugitʌcai oidigi aliʌ soimaasi taata agai vaavoitudadami.

2 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada agai mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, vaamioma oojiada agai tumiñsi isoigʌada Diuusi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada agai, dai mainʌijada dan vuaada agai aa oodami dai vui ñioocada agai Diuusi, dai maiʌʌgiada agai gʌndʌʌdʌ, dai maicʌʌ tuutiaca agai, dai maisiaa duutuda agai Diuusi.

3 Dai maisoigʌnʌliada agai aacʌdʌ tomali maioigʌada agai, dai aagatʌraca agai istumaasi maitʌrvʌʌtarʌ, dai googosi gʌnducamica agai, dai oomaliaca agai dai cʌʌdada agai vʌʌsi istumaasi ʌrcʌʌgaducami,

4 dai oodami tʌtʌʌgiada agai gʌnaaduñi sasaayudʌ, dai maiduduaadicuitai soimaasi ivuaada agai, mosʌca tʌtʌvigai dai iidagai dai vʌʌsi istumaasi ʌrvagimi ipʌliadamu ʌgai isivuaadagi baiyoma isʌʌgiadagi Diuusi.

5 Λgai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi.
Maitiuurapʌcʌda sioorʌ potuutuiga.
6 Λgai saagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌ vapacʌi ooqui vupuiirugami quiiquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiña ʌooqui gʌnmamaatʌtuldiaraga utuducʌdʌ, dai poduucai vupuiirumadaiña ʌgai. Λooqui aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami dai aliʌ oojoidi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami.
7 Dai aliʌ oojoidi ismamaatʌrdagi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami dʌmos tomali ʌmo imidagai maiquiaa vaavoitu ʌgai istumaasi ʌrvaavoi.
8 Dai ʌpan duucai ʌcʌcʌʌdaracami Janesicaru ʌʌmadu Jambresicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai ʌgai ismaacʌ mamaatʌtuldi ʌooqui ʌʌpʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi ʌrvaavoi. Aliʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoiña ʌgai. Λgai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa.
9 Dʌmos maitistuidimu ʌgai ismamaatʌtuldagi mui oodami, vʌʌsi oodami maatʌmu isʌgai ʌrvupuiirugami cascʌdʌ maiʌʌgidamu, ʌpan duucai ʌvʌʌ goocai ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai Moseesacaru.

———

10 Dʌmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga, dai aapi giñʌʌpan duucai ivueeyi, dai giñʌpan duucai tʌtʌgitoi, dai giñʌpan duucai vaavoitudai dai giñʌpan duucai soimaa taatamai dai apiaivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ giñʌpan duucai, dai aapi oigʌdai vʌʌscatai giñʌpan duucai.
11 Cʌʌ maatʌ aapi isducatai ʌpʌdui aanʌcʌdʌ Antioquiiʌrʌ dai Icooñiʌrʌ dai Liistirʌrʌ, isducatai soimaasi giñtaatatuli ʌoodami. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvʌʌscatai ismaaacʌdʌ ivuaada ʌliadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ʌgai aliʌ soimaa taata agai.
13 Dʌmos ʌsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuiida agai, ʌgai apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai ʌgai.
14 Dʌmos aapi maidagitu vʌʌsi pʌstumaasi camaí mosgʌaagai pʌsiapiavaavoitudadagi. Aapi maatʌ sioorai gʌmaatʌtuli.
15 Dai aapi aliducatai abiaadʌrʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌrʌ mamaatʌrai aapi isducatai cʌʌgacʌrʌ vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
16 Diuusi maa tʌgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidʌ. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ gʌmamaatʌrʌi istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi dai gʌmamaatʌrʌi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagai dai aata vueeyi Diuusi vʌʌtarʌ.
17 Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi cʌʌgaducami istumaasi Diuusi ipʌlidi.

4

1-2 Gʌtʌaanʌi aanʌ aapi Timoteo pʌsai apiagaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Cʌʌ maatʌ Diuusi gʌrooga dai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatʌmʌ. Suusi Cristo divia agai tʌaanʌdami duucai dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Λgai nʌida agai vʌʌsi oidadʌ dai duduaacʌdʌ. Vʌʌscʌrʌ ibaigʌduuca dai gaaagiada Diuusi ñiooquidʌ siʌʌscadʌ oidacagi isducatai tomasi maicaʌca ʌliadagi oodami. Dai mamaatʌtuldañi oodami ismaacʌdʌ ʌrʌistumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanʌdañi oodami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona, dai maitioojoada ʌoodami dai apiamamaatʌtuldiada oodami Diuusi ñiooquidʌ.
3 Aimu istuigaco ʌoodami maicaʌca ʌliadamu gomamaatʌtuldiaragai cʌʌgaducʌdʌ baiyoma ivuaada ʌliadamu ʌgai istumaasi ipʌlidi dai gaagadamu ʌgai mui mamaatʌtuldiadami sai mamaatʌtuldiña mosʌca istumaasi caʌca ʌliada ʌgai.

4 Dai gajiaadʌrʌ vipiaadamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcamu
ʌgai judidíu cuentogadʌ.
5 DʌmOs aapi cʌʌga gʌtʌtʌgitoda dai pʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi apiaivuaadagi
Diuusi aa duiñdadʌ apiagaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidara-
gai dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga.
6 PoʌlIdi aanʌ iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aanʌ. Dai imimu aanʌ
tʌvaagiamu.
7 CatʌvʌpI aata dui aanʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ dai cayoga naato aanʌ giñaa duiñdaga
dai apiaquia vaavoitudai aanʌ Diuusi dai Suusi Cristo.
8 Gʌrbaitʌcʌaacami Suusi Cristo ʌrʌtʌaanʌdami cʌʌ tuigacʌdʌ dai siʌʌscadʌ divia agai
ʌgai giñmaaquimu istumaasi maacai ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana tami oidi daama.
Dai maisiu mosʌca aanʌ giñmaaquimu ʌgai. Ʌgai maaquimu ʌʌpʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ
baigʌnʌliaracʌdʌ nʌnʌra istuigaco divia agai ʌgai.

———

9 GʌaagañI dai otoma diviacai giñnʌida.
10 Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascʌdʌ giñdagito
dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia dʌvʌʌriamu. Dai Tito ii Dalmasia dʌvʌʌriamu.
11 MosʌCa Ruucasi giñʌma daja. GaagañI Marcusi dai vuaapa pʌsiʌʌscadʌ diviagi. Ʌgai
istuidi isgiñsoiñagi giñaa duiñdagʌrʌ.
12 ʌTiiquico Efeesiamu ootoi aanʌ.
13 Pʌsiʌʌscadʌ diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacʌdʌ Trooasiʌrʌviaaanʌ
Carpo quiidʌrʌ. Dai vuaapañI ʌʌpʌ giñliliivruga dai siooma cʌʌga giñpapepeliga.
14 Alejandro ismaacʌ ivueeyi vapaiñomi aliʌ soimaasi giñvuiididiña.
Gʌrbaitʌcʌaacamiga bai duuñimu gomaasi ʌgai ʌʌmadu.
15 Ʌgai vui caatʌ gʌrmamaatʌtuldiaraga cascʌdʌ gʌnuucadacana aapi ʌgaicʌdʌ.
16 AidʌmʌSi tucamidʌrʌ vaama giñcʌi dudunucamiʌrʌ vʌʌscatai giñdagito. Tomali
ʌmaadutai maitiñsoi. Antai anʌʌgi giñsoi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi maigʌpiʌrʌ suuligagi ʌgai
ismaacʌ giñdagito.
17 DʌmOs Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aanʌ istui isnaatocai gaaagidagi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai poduucai maatʌna vʌʌscatai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu mʌtai maitiñmuaa.
18 Dai cʌʌgacʌrʌ giñvusaidamu ʌgai vʌʌsi istumaasi soimaascamiaiñdʌrʌ dai
giñvaidacaimu ʌgai tʌvaagiamu siaaco tʌaanʌi ʌgai. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai siaa
duutuadagi Diuusi tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi vʌʌscʌrʌ.

———

19 DiuuscʌdʌIviaatulda Prisca dai Aquila dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Oniseforo quiidʌrʌ
oidaga.
20 Erasto CoriintoʌrʌVII. Dai Trofimo coco antai MileetʌrʌViaa.
21 GʌaagañI dai divia maiquiaa aʌcai toomoco. DiuuscʌdʌgʌviaatuldiEuvulo, dai
Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai vʌʌscatai gogaa gʌraaduñI vaavoitudadami.
22 Aanʌ ipʌlidi isgʌrbaitʌcʌaacamiga Suusi Cristo gʌʌʌmadu daacagi dai
gʌnnuucadacagi vʌʌscatai aapimʌ.
MosʌCaasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

1 Aanʌ ʌrPaavora Diuusi piooñigadʌ dai Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi ansai
soiñana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana
Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ
gʌrmamaatʌtuldi isducatai ipʌlidi Diuusi isoidaca aatʌmʌ.
2 Dai Diuusi giñootoi ansai soiñana aanʌ ʌʌpʌ ʌoodami sai nʌnʌracana cʌʌga vaavoi-
tudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Ʌqui aagai Diuusi
ispoduucai ʌpʌduñi agai dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi.
3 Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ipʌli ismatiagi oodami
ñiooquidʌ ismaacʌdʌrʌ aagai isʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ
vuviadami vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai giñtʌjai sai gaaagidana aanʌ
ñiooquidʌ sai maatʌna ʌoodami istumaasi aagai ʌgai.
4 Aapi Tito angʌoojidi idi oojai. Aanʌ gʌaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami pʌtai vaavoitu aapi cascʌdʌ giñmara gʌducami aapi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi
gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai
gʌibʌstudacan tadacagi.

———

5 Aanʌ Cʌrʌtʌrʌ gʌviaa pʌsai bai duuna aapi istumaasi viʌʌgacatadai ʌvaavoitudadami
saagida dai pʌsai darasana vaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ poduu-
cai isducatai gʌaagidi aanʌ.
6 Ʌmo tʌaanʌdami aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ
vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ʌgai gʌaagai isaliʌ ʌmaaduacagi ooñigadʌ. Dai
aliʌsi gʌaagai ismaamaradʌ ʌrvaavoitudadamicagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi gʌndʌʌdʌ, dai
maisoimaasiʌrʌ siaa vuaadagi gʌntumiñsiga vai tomali ʌmaadutai maiñiooquiadagi.
7 Ʌmo tʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi piooñigadʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isgʌpiʌrʌ vuupadagi tomali
ʌmo istumaasicʌdʌ. Maitʌaagai isivuaada ʌliada mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, dai
maitʌaagai isoomaliacagi, tomali mainavaamutʌracagi, dai maicocodatʌracagi, dai
maitʌaagai isgavupuiirumadaitai gamaitʌcʌdagi tumiñsi.
8 Baiyoma gʌaagai isbaigʌʌliaragacʌdʌ miaadʌgiadagi ʌgai oodami gʌquiiyʌrʌ, dai
oojiadagi isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, dai cʌʌga gʌtʌgitocagi, dai cʌʌgacʌrʌ
oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai istutiadagi isgajiaadʌrʌ vipiadagi
ʌsoimaascami.
9 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maatʌtuli aanʌ dai
poduucai ʌgai istutuidi iscʌʌga maatʌtuldagi aa, dai maatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ vui
ñioocai Diuusi ñiooquidʌ isducatai maicʌʌgadu vaavoidaragadʌ.
10 Oidaga mui oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami vaamioma giñaaduñi ju-
didíu saagida ismaacʌdʌ aagaiña istumaasi maitʌrsoiñi dai vupuiirumadaiña oodami.
11 Ʌgai gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi mosga-
maitʌcʌda ʌliditai tumiñsi. Dai mui gadʌʌdʌ moduucai maamaradʌ dadagitoi
gʌnvaavoidaraga vaavoituda ʌliditai istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ gʌaagai
ismaidagituagi isgamamaatʌtuldiada ʌgai.
12 Cʌrʌtʌrʌ oidacami saagida oidacatadai ʌmo mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ aagai
gʌaaduñi dai pocaiti: “Cʌrʌtʌrʌ oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparʌga mos-
gacuaada ʌlidiña”, ascaiti.
13 Daidʌ ʌrvaavoi ispotutuiga ʌgai cascʌdʌ aagidañi aapi ʌvaavoitudadami Cʌrʌtʌrʌ
oidacami sai mamaatʌtuldaragadʌ judidíu ismaacʌdʌ maioidaga Diuusi ñiooquidʌrʌ

maitʌrvaavoi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌgai mamaatʌtuldaragadʌ dai apiavaavoitudadagi mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo,

14 dai tomali maiʌʌgidiña isducatai gatʌaanʌi ʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai pocaitiña sai ʌʌmoco cuaadagai maicʌʌgadu.

15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi caoigʌldi soimaascamigadʌ, ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi cuaadagai cʌʌgadu. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Cristo aliʌ soimaasi tʌgitoidadʌ ʌgai maicʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami tomali maicʌʌgaducami cascʌdʌ ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi istumaasi maicʌʌgadu asta siuu duucu siaa duutuli ʌgai.

16 Ʌgai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi dʌmos matʌgia maasi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai ismaitʌrvaavoi. Sʌʌlicʌdʌ maioojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai maiʌʌgidaraga, dai cascʌdʌ maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

2

———

1 Dʌmos gamamaatʌtuldañi aapi isducatai gʌaagai isoidacagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

2 Dai aagidañi ʌcʌcʌʌliocoidadʌ vaavoitudadami sai mainavacorʌiña, dai cʌʌgacʌrʌ oidacana vai siaa duutuada oodami, dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai sai cʌʌga vaavoitudaiña dai sai cʌʌga oigʌdaiña vʌʌscatai, dai sai maivui bacocoiña ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taatamituldiadagi.

3 Dai aagidañi ʌoocodami vaavoitudadami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana siaa duutudaitai Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa, dai sai mainavacorʌiña

4 dai sai mamaatʌtuldana istumaasi cʌʌgadu vai poduucai matiagi ʌooqui utu iimʌdami vaavoitudadami isoigʌadagi gʌncuucuna dai gʌnmaamara,

5 dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai maigoogosi gʌnducamicagi dai tomali maitʌtʌgitodagi gomaasi, dai cʌʌga ivuaadagi gʌnaa duiñdaga gʌnquiiyʌrʌ, dai soicʌiña aa, dai ʌʌgidiña gʌncuucuna vai maipocaitiadagi ʌoodami sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi.

6 Dai poduucai aagida ʌʌpʌ ʌgʌgʌʌli vaavoitudadami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.

7 Dai cʌʌga ioidaca aapi vai poduucai oidacana ʌgai ʌʌpʌ. Dai pʌsiʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ maitʌaagai pʌsmui gamaitʌcʌda ʌliada tumiñsi. Dai cʌʌga ivuaada vai siaa gʌduutudaiña oodami.

8 Dai vʌʌscʌrʌ igamamaatʌtuldiada mosʌcaasi istumaasi gamamaatʌtuldiña Suusi Cristo ʌʌmadu mamaatʌrdamigadʌ vai tomali ʌmaadutai pocaitiadagi ismaitʌrvaavoi. Vai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌvui ñioocadagi siaa ʌra ʌgai maiviaacatai istucʌdʌ gʌvui ñioocadagi.

9-10 Dai aagidañi ʌpipiooñi vaavoitudadami sai vʌʌscʌrʌ cʌʌga ʌʌgidiña gʌnaamu, dai maivui ñiñiooquitʌracana, dai maiʌʌsivuacana, dai gʌaagai isivuaadagi ʌgai vʌʌsi istumaasi aagadagi vai poduucai baigʌnʌliadagi aamudʌ vai poduucai siʌʌscadʌ nʌijadagi aa matiagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ñiooquidʌ cʌʌgadu.

11 Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña oodami poduucai gʌrtʌʌgi issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.

12 Dai poduucai Diuusi gʌrmamaatʌtuldi isgʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai sai maitʌaagai isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gʌaagai iscʌʌga tuutiacagi dai siaa duutuadagi Diuusi.

13 Dai gʌrmamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ nʌnʌracagi istuigaco divia agai gʌrDiuusiga Suusi Cristo ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga. Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama aliʌ dadadaquidamu ʌgai siʌʌscadʌ diviagi.

14 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ
gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana caoigʌldicatai gʌrsoimaascamiga
dai baigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadatai naana maasi cʌcʌʌgaducami.
15 Vʌʌsi gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi. Aapi apʌrtʌaanʌdamigadʌ go-
vaavoitudadami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami cascʌdʌ gʌaagai pʌsaapʌnaquiadagi vai
apiavaavoitudaiña ʌgai dai bagaidañi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidaracagi. Dai maiti
gʌdagito mʌsgajiaadʌrʌ vipiaadagi gʌmamaatʌtuldaraga.

3

———

1 Dai tʌgitoldañi ʌvaavoitudadami sai ʌʌbʌidiña ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ viaa guvu-
cadagai dai ʌʌgiditai caʌcana dai sai gʌaagai isgasoicʌdagi aa duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ
ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali ʌmaadutai, dai sai maioomaliacana dai
sai oigʌdaitai nʌidiña vʌʌscatai, dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña tomali ʌmaadutai vui
tomasi maitʌrvaavoitudadami siʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ.
3 Ʌvaavoitudadami dai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌ soimaasi ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai
ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aatʌmʌ ʌʌquioma ʌrvupuiirugamicatadai
dai vaavoitudaiña istumaasi maitʌrvaavoi, dai googosi gʌrducamicana, dai aliʌ
soimaascatadai gʌrtʌgitoidaga cascʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi naana
maasi soimaascami. Dai coimudadʌ tuutiacana aatʌmʌ dai gʌrcʌʌdaiña oodami tʌtai
aatʌmʌ ʌʌpʌ.
4 Dʌmos aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga divia oidigi daama dai cʌʌgacʌrʌ
vuvaida agai oodami poduucai gatʌʌgi isaliʌ oigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.
5 Cʌʌga maatʌ Diuusi isaatʌmʌ tomasi cʌʌga ivueeyi maitamaitʌcʌi cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidaragai dʌmos cascʌdʌ Diuusi soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu.
Diuusi Ibʌadʌ maigovai daí vʌʌsi gʌrsoimaascamiga dai utuldan dui gʌriibʌdaga.
6 Poduucai idui ʌgai aidʌsi Diuusi ootoi sai gʌrʌʌmadu daacana. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga aagidi gʌooga sai ootosana gʌIbʌdaga cascʌdʌ ootoi ʌgai vai aliʌsi
gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga oidacana.
7 Vaidʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isʌrmaamaradʌcagi dai isvʌʌscʌrʌ
oidacagi ʌgai ʌʌmadu dai canʌnʌra aatʌmʌ istuigaco oidaca ragai ʌgai ʌʌmadu.
8 Vʌʌsi imaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai aanʌ ipʌlidi iscʌʌga gamamaatʌtulda aapi vʌʌsi
gomaasi vai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi gʌnaagana dai cʌʌga ivuaadana istu-
maasi ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ aliʌsi cʌʌgadu ispovuaada ʌgai daidʌ ʌrsoiñi ʌgai vʌʌtarʌ
ʌʌpʌ.
9 Dʌmos maiti aatagada ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ aagaiña goʌʌgi vuiirudagai dai tomali
ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi
mui cuentogadʌ judidíu Diuusi ñiooquidʌ duucai dai tomali ʌgai ismaacʌdʌ cocotuldi
oodami dai tomali ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ mosvupui ñioocada ʌliadagi tomasioorʌ
aagaitai Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ, vʌʌsi imaasi maicʌʌgadu dai maitʌrsoiñi.
10 Isoidacagi ʌmaadutai vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ cocotuldiadagi oodami
gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi bagaidañi ʌmo imidagai isgooca
ʌʌpʌ dai ismaitʌʌʌgidagi ʌgai pai camaidagito ʌvaavoitudadami isuurapʌcʌdagi ʌgai.
11 Cʌʌga maatʌ aapi isʌmoco cocotuldiadagi oodami ʌgai maicʌʌga gʌtʌgito dai aliʌ
soimaasi ivueeyi dai ʌgai ʌʌgi maatʌ ʌʌpʌ ismaicʌʌga ivueeyi.

———

12 Siʌʌscadʌ gʌotosda aanʌ Arteemasi siʌpʌ Tiiquico pai gʌaaga dai giñdivida Nicopoli-
isiʌrʌ ami daivuñda iñʌlidi aanʌ toomoco.

13 Dai soiñañi Seenasi ismaacʌdʌ ñiooquituldi oodami ʌʌmadu Apoolosi vʌʌsicʌdʌ
pʌstucʌdʌ istuidiagi, maacañi istumaasi tʌgito ʌgai dai apiaiimʌdagi vai maiviʌʌgacana
tomali ʌmo istumaasi.
14 Vai govaavoitudadami maatʌna iscʌʌga ivuaadagi dai soicʌdagi aa siʌʌscadʌ
tʌgitocagi ʌgai vai poduucai ʌrsoiñicagi govaavoitudadami.

———

15 Vʌʌscataiismaacʌdʌ aanʌ giñʌʌmadu daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Dai Diuuscʌdʌ
viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

1 Aanʌ ʌrPaavora, dai aagidiña aanʌ oodami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
mai cascʌdʌ giñmaisaca. Aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌoojidi idi oojai aapi gʌraduñi Filemón
aapi gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ.
2 Dai idi oojai ʌrʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi gʌquiiyʌrʌ dai
siaa duutudai Diuusi, dai gʌraduñi Apia vʌʌtarʌ dai gʌraduñi Aquipo vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ ʌʌpʌ.
3 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4-5 Maí aanʌ isaliʌ cʌʌga vaavoitudai aapi dai oigʌdai Suusi Cristo dai oigʌdai aapi vʌʌsi
ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌsoicʌiña.
6 Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo aidʌsi aapi
aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai iscʌʌga maatʌna vʌʌsi
istumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ Suusi Cristo ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌtarʌ.
7 Maí aanʌ isaapi Filemón aliʌ oigʌdai ʌvaavoitudadami vai poduucai gʌniibʌstacan
tada ʌgai dai poduucai baigiñʌliatudai aapimʌ.

———

8-12 Vʌʌsi imaasicʌdʌ aanʌ ñiooquiagi gʌpiooñigabaru Onésimo vʌʌtarʌ. Tomasi aliʌ
oigʌdai aanʌ goovai vʌʌscʌrʌ movi angʌootosdi pai cʌʌga miaadʌgida. Aanʌ ʌrootosadʌ
Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isgʌtʌaañiagi aapi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana
Onésimo dai aapi sʌʌlicʌdʌ gʌaagai pʌsivuaadagi istumaasi gʌaagida aanʌ. Dʌmos
aliʌsi gʌroigʌdai aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌtʌaanʌi aanʌ dai baiyoma gʌdaanʌi pʌsai cʌʌga
miaadʌgidana Onésimo. Aanʌ Paavora casi ʌrcʌlimudadʌ dai apiagaaagidiña sai Suusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Ʌʌquioma Onésimo maicʌʌga
gʌsoicʌiña dai sivi gia ʌrsoiñi goovai aapi gʌvʌʌtarʌ dai aanʌ giñvʌʌtarʌ. Onésimo giñdiviji
tami maisacarʌrʌ dai aidʌsi aanʌ aagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami goovai
vaavoitu dai cascʌdʌ giñmara gʌducami goovai.
13 Aliʌ baigiñʌldamudai aanʌ istanasi viimudai goOnésimo dai giñsoicʌdamudai tami
maisacaruana poduucai isduucai giñsoicʌdamudai aapi istanai daacamudai.
14 Dʌmos aanʌ maitipʌlidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai
isviaa aanʌ cascʌdʌ baiyoma gʌootosdi aanʌ. Dʌmos sivi aapi istutuidi isgiñootosdagi
pʌsipʌliadagi maisiu guvucadagaicʌdʌ.
15 GoOnésimo vaasʌqui ii gʌquiiyaiñdʌrʌ maitʌaagidacai. Dʌmos sivi ʌpamu gʌʌʌmadu
daacamu goovai. Aanʌ poʌlidi sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi
tomastuigaco gʌʌʌmadu daacamu
16 maisiu ʌmo piooñi duucai baiyoma ʌmo gʌaduñi duucai dai aliʌ oigʌadamu aapi
cavaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai siooma ʌrcʌʌgai aapi gʌvʌʌtarʌ. Aanʌ gia aliʌ
oigʌdai, dʌmos aapi gia gʌaagai isvaamioma oigʌadagi, maisiu tomastuma cʌʌli duucai
sivi gia ʌrgʌaduñi vaavoitudadami goovai.
17 Pʌsaapi gʌaduñi duucai giñnʌijadagi pai miaadʌgida goOnésimo ducami
iñsiʌraanʌcagi.
18 Issoimaasi gʌduñi goovai aidʌsidʌ ʌrgʌpiooñiacatadai siʌʌpʌ isgʌvuatuldiada goovai
aanʌ angʌaa namʌquidagi.
19 Aanʌ Paavora angʌoojidi giñnoovicʌdʌ dai aanʌ gia gʌaa namʌquidamu. Aanʌ
gʌmaatʌtuli isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami pʌtai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai

aapi goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitistutuidi aapi isgiñaa namʌquidagi.
20 Sʌʌlicʌdʌ giñaduñi aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapi giñootosdacai Onésimo. Aatʌmʌʌrgʌraadunumʌ vaavoitudadami cascʌdʌ. Iduuñiñi aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ sipoduucai baigiñʌliadamu aanʌ.
21 Aanʌ maatʌ isgiñʌʌgida agai aapi cascʌdʌ gʌoojidi. Dai maatʌ aanʌ isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosʌcaasi istumaasi gʌaagidi aanʌ.
22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña aanʌ. Aapimʌ daanʌi Diuusi ansai vuusaiña aanʌ tabiaadʌrʌ dai aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia aanʌ tabiaadʌrʌ.

———

23 Diuuscʌdʌgʌviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacʌdʌ giñʌʌmadu maisapi gaaagiditai ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
24 Dai Diuuscʌdʌgʌviaatuldi ʌʌpʌ Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi ismaacʌdʌ giñsoicʌi aa duiñdagiʌrʌ.
25 Vai qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ʌrJudidíu vaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquidiña gʌraaduñicaru naana duucai dai muiyoco. Diuusi ootosi
ñiooqui gʌraaduñicaru gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ.
2 Dʌmos diviacai ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gʌraagidi vaamioma
istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca aatʌmʌ. Diuusi ʌʌmadu ʌCristo idui oidigi, dai Diuusi
maa Cristo vʌʌsi istumaasi oidaga.
3 Diuusi maradʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi
daidʌ ʌgai ʌpan ducami gʌooga. Aatʌmʌ cʌʌga istutuidi ismaatʌcagi istuiga Diuusi
maatʌcatai isducatai oidacatadai dai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo. Ʌgai nuucada
vʌʌsi istumaasi oidaga. Ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasioorʌ dai vaamioma
tʌaanʌi. Aidʌsi muu Suusi Cristo curusiaba oigʌli ʌgai gʌrsoimaascamiga sai poduucai
camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana aatʌmʌ dai gotorʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai daja Diuusi sʌʌlisia
padʌrʌ.

———

4 Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma namʌacami isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ
sʌʌlicamigadʌ.
5 Diuusi tomali ʌmo imidagai maipotʌtʌdai tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru:
Aapi apʌrgiñmara. Sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Dʌmos Diuusi gia potʌtʌdai gʌmara.
Tomali ʌmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru saidʌ ʌroogadʌ.
6 Dai siʌʌscadʌ Diuusi ʌpamu ootosagi gʌmara tami oidigi daama saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana oodami dai potʌʌdamu ʌgai vʌʌsi gʌtʌtʌaañicaru:
Sai siaa duutudaiña maradʌ.
7 Dai Diuusi aagai gʌtʌtʌaañicaru dai pocaiti:
Aanʌ idui giñtʌtʌaaʌñicaru dai ʌgai ʌvʌli gʌnducami dai otoma ivueeyi ʌgai istumaasi
tʌaanʌi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.
8 Dai Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Aapi ʌrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi gʌsʌʌlicamiga.
Dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
9 Aapi oojoidi istumaasi ʌrsʌʌlicami dai sʌʌlicʌdʌ maioojoidi istumaasi maitʌrsʌʌlicami.
Cascʌdʌ vaamioma baigʌʌliatu aanʌ aapi siaa.
Astʌtʌdai Diuusi.
10 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmara:
Aapi apʌrgʌʌ tʌaanʌdami dai aapi idui oidigi dai tʌvaagi.
11 Oidigi dai tʌvaagi ugitimu dʌmos aapi tomastuigaco oidacamu.
Oidigi dai tʌvaagi cʌcʌʌliocoimu ʌpan duucai yuucusi.
12 Dai aapi gajiaadʌrʌ viaamu ʌcʌcʌʌliocoidadʌ dai aa uutudui iduuñimu.
Dʌmos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.
Astʌtʌdai Diuusi.
13 Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Daacañi giñsʌʌlisia padʌrʌ, asta siʌʌscadʌ aanʌ voopoidagi sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi
gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌca.
Dai ʌʌgi aapi gatʌaanʌda agai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maipodu aagidi tomali ʌmoco
gʌtʌtʌaañicaru.
14 Vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iibʌdaga ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌaanʌi.
Diuusi ootosai gʌtʌtʌaañicaru sai soicʌiña ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai.

2

———

1 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai maiga-
jiaadʌrʌ viaagi Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ.
2 Ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi ʌʌquioma gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ ʌrvaavoi dai is-
maacʌdʌ soimaasi ivuaadana dai maiʌʌgi ʌñiooqui Diuusi soimaasi taatatuli. Diuusi idui
ʌgaicʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami.
3 Ʌʌpʌga Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aagai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami
dai gooquiʌrʌ gʌraagidi ʌgai vaa ñiooqui aa ismaacʌdʌ caʌ. Ismaiʌʌgiditai caʌca aatʌmʌ
ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌgai maitiipucamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Dai Diuusi ʌʌpʌ gʌrtʌtʌʌgidi isʌrvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai naana
maasi gʌgʌrducami. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai guvucadagai saidʌ ivuaadana naana
maasi istumaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

———

5 Caaagai aatʌmʌ sai Diuusi iduuñia agai oidigi utudui dai tʌvaagi utudui dʌmos Diuusi
maimaaquia agai sʌʌlicami gʌtʌtʌaañicaru sai gatʌaanʌiña oidigi utudiʌrʌ dai tʌvaagi
utudiʌrʌ.
6 Davicaru ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
GiñDiuusiga vʌʌsi oodami coiya agai dai maiviaa ʌgai istuisi tʌtʌgitodagi sai aapi viaa
iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi dai nuucadacagi.
7 Bai tʌvʌpi aapi ipʌli sai oodami palʌpioma gatʌaanʌiña sitʌtʌaañicaru.
Dʌmos gooquiʌrʌ maa aapi oodami ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sito-
masmaascʌdʌ.
Dai Diuusi maa oodami sʌʌlicami sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai istumaasi idui ʌgai.
8 Poduucai oodami vaamioma gatʌaanʌi tami oidi daama sivʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ
idui Diuusi.
Astʌtʌdai Davicaru. Aidʌsi Diuusi maa gosʌʌlicami oodami poduucai oodami tʌaanʌi
vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga oidigi daama. Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ ismaisiu
vʌʌsi istumaasi oidaga ʌʌgidi oodami.
9 Dʌmos vʌʌsiaʌcatai ʌʌgidi ʌSuusi Cristo tomali cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi ipʌli sai bai
tʌvʌpi palʌpioma gatʌaanʌiña Suusi Cristo istʌtʌaañicarudʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
oodami cascʌdʌ ipʌli ʌgai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba sai poduucai vʌʌscatai
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuuvaquiagi. Dai muucucai Suusi Cristo dai ʌpamu duuaca Diuusi
maa ʌmo sʌʌlicami vai cascʌdʌ vʌʌsi oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌaagai issiaa
duutuadagi ʌgai.
10 Diuusi ʌgai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai dai tʌaanʌda agai ʌʌgi ʌgai. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga
isDiuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai ʌgai soimaasi taatana dai poduucai istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaidiagi sioorʌ vaavoitudagi. Dai poduucai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ
vʌʌsi ʌvaavoitudadami. Dai poduucai Diuusi vaidaqui agai muidutai oodami
tʌvaagiamu vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo.
11 Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaidi vaavoitudadami daidʌ Suusi ʌʌmadu ʌco
vuvaidadʌ ʌmo oogacami. Cascʌdʌ Suusi Cristo maisiaa ʌrai isgʌaaduñi aagadagi
vaavoitudadami.
12 Cascʌdʌ pocaiti ʌgai Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aagidamu aanʌ giñaaduñi sai aliʌ cʌʌ tuiga Diuusi gʌrooga,
dai ʌmapai nʌʌdamu aatʌmʌ Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi.
Ascaiti Suusi Cristo.
13 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aanʌ cʌʌ vaavoitudai sai Diuusi giñooga giñnuucada.
Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Tan daja aanʌ daidʌ giñʌʌmadu daraaja mui aa Diuusi maamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida aanʌ.
Ascaiti Suusi Cristo.
14 Oodami ʌʌra dai tuucuga poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo ʌʌra dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama cascʌdʌ oodami duucai vuusai. Avʌnacai poduucai istui Suusi isvoopoidagi ʌDiaavora guvucadadʌ. ʌDiaavora ʌrduñidʌ iscooyi oodami.
15 Oodami ʌʌbʌidiña muuquigami dʌmos muucucai ʌSuusi casi istutuidi issoicʌdagi oodami sai camaiʌʌbʌidiña muuquigami.
16 ʌgai divia dai soiña agai Avraañicaru cajiudadʌ maisiu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
17 Cascʌdʌ gʌaagaitadai isoodami duucai vuusia ʌgai dai poduucai istuidiagi isʌrpapaali baitʌcʌaacami ducamicagi dai poduucai ʌgai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai cʌʌga ivueeyi gʌaa duiñdaga. ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ. ʌgai muuquia agaitadai cascʌdʌ oodami duucai vuusai dai muucucai poduucai istutuidi ʌgai isoigʌldiadagi oodami soimascamigadʌ.
18 Dai ʌgai soimaa taata daidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai dʌmos maitistui, cascʌdʌ Suusi istutuidi isgʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

3

———

1 Cascʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ istuiga Suusi Cristo. ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌ daidʌ ʌgai ʌrgʌrpaaliga ducami ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Daidʌ aatʌmʌ vaavoitudai ʌgai. Giñaaduñi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai iimʌna tʌvaagiamu.
2 Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama saidʌ iduuna aa duiñdadʌ tai Suusi cʌʌga idui poduucai isduucai Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida.
3 Dʌmos Suusi vaamioma namʌga isMoseesacaru poduucai isduucai ismaacʌdʌ idui oodami vaamioma namʌga sioodami. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami.
4 Oodami dai vʌʌsi istumaasi oidaga maiʌʌgi ʌpʌdui. Diuusi ʌgai daidʌ idui.
5 Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida. Dai ʌgai aagai naana maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai gooquiʌrʌ. ʌgai mosʌrpiooñigadʌ Diuusi.
6 Dʌmos Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌgai cʌʌga nuucada ʌvaavoitudadami. Dai vʌʌsi aatʌmʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ ʌʌpʌ isapiacʌʌga vaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi tami oidigi daama dai baigʌrʌliditai nʌnʌracagi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu.

———

7 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi Ibʌadʌ:
Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi
8 ʌʌgiadavurai dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidagana siaaco soimaasi taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
9 Dai pocaiti Diuusi:
ʌjudidíu idui naana maasi soimaascami nʌida ʌliditai sabai soimaasi taatatuldiana aanʌ.
Tomasi nʌidi naana maasi gʌgʌrducami istumaasi ivuaadana aanʌ goo coobai uumigi.
10 Cascʌdʌ baamu aanʌ ʌoodami vui daidʌ itʌtʌdai: “Aapimʌ ivueeyi ʌʌgi istumaasi ipʌlidiña dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌlidi”. Antʌtʌdai aanʌ.
11 Cascʌdʌ baamu aanʌ ʌgai vui daidʌ potʌtʌdai aanʌ ʌgai sai sʌʌlicʌdʌ maiiimi agai aan iñʌʌmadu siaaco istutuidi ʌgai isgʌniibʌstacan tadacagi.
Ascaiti Diuusi.

12 Giñaaduñi gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi gʌntʌtʌgitoda. Baiyoma gʌaagai
isapiavaavoitudadagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai maigajiaadʌrʌ vipi-
aadagi.
13 Dai vʌʌs tasai avʌr gʌnmaacada ñiooqui aipacoga mʌsiʌʌsi uucami oidacagi tami
oidigi daama vai poduucai ʌDiaavora maitʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmaadutai
aapimʌ mʌsai vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
14 Isapiacʌʌga vaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi Cristo siʌʌsi uucami oidacagi poduucai
isduucai vaavoitudaiña tucamidʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌraaduñdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo.
15 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi ʌʌgiadavurai
dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidigana siaaco soimaasi
taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
16 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ vaidacai Moseesacaru Ejiipituaiñdʌrʌ caí Diuusi ñiooquidʌ
dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
17 Vai cascʌdʌ Diuusi goo coobai uumigi baamucatadai ʌgai vui. Ʌgai soimaasi
ivuaadana cascʌdʌ coi oidigana.
18 Diuusi caaagiditadai ʌgai sai camaivaapaqui agaitadai Canaanʌrʌ. Ʌgai maiʌʌgidi
Diuusi cascʌdʌ.
19 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai maivaavoitu cascʌdʌ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gʌraagidi sai aatʌmʌ ʌʌpʌ istutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daja ʌgai dai
ʌʌmadu oidacana dai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isgʌrnuucadacagi iscʌʌga vaavoitudadagi
Diuusi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ iimiagi Diuusi ʌʌmadu.
2 Aatʌmʌ ʌʌpʌ caí ʌmo ñiooqui cʌʌgaducami poduucai isduucai caí ʌjudidíu ʌmo
ñiooqui cʌʌgaducami isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida ʌlidi dʌmos ʌgai moscaʌ ʌñiooqui dai
maiʌʌgi cascʌdʌ maiaayi Canaanʌrʌ siaaco istutuiditadai ʌgai isoidacagi.
3 Dʌmos aatʌmʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu Diuusi iimia ragai tʌvaagiamu siaaco
gʌriibʌstacan tadacamu aatʌmʌ tomastuigaco. Dʌmos pocaiti Diuusi aagaitai ʌjudidíu
ismaacʌdʌ maiaayi Canaanʌrʌ maiʌʌgidacai Diuusi:
Aliʌ baamu aanʌ ʌgai vui maitiñʌʌgidacai ʌgai.
Cascʌdʌ aagidi aanʌ sai tomali ʌmo imidagai maigʌniibʌstacan tadaca agai ʌgai
tʌvaagiʌrʌ aanʌ iñʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi.
Ʌgai cʌʌga istuidimudai isiimiagi tʌvaagiamu isʌʌgidamudai ʌgai Diuusi. Diuusi
tʌvaagiʌrʌ daacatai nʌnʌra vaavoitudadami sai iimʌna dai ʌʌmadu daraajana. Ʌgai
modaja ibʌstai aidʌsi abiaadʌrʌ idui oidigi.
4 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ daja ibʌstai Diuusi. Diuusi ñiooquidʌ pocaiti sai
naadami tasaicʌdʌ naato Diuusi oidigi:
Dai cuvaracami tasaicʌdʌ camaitistuma dui, mosgʌibʌsi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌ.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti ʌʌpʌ:
Ismaacʌdʌ maitiñʌʌgiada maiiimia agai tʌvaagiamu aanʌ iñʌʌmadu tomali
maigʌniibʌstacan tadaca agai.
Ascaiti Diuusi.
6 Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai tʌvaagiamu siaaco gʌniibʌstacan
tadacamu. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga caʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami
maiʌʌgi, cascʌdʌ maiiji tʌvaagiamu.
7 Dai tʌvʌpicʌdʌ Diuusi aagidi Davicaru sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami poduucai isduucai
aagidi ʌgai ʌjudidíu ʌʌquioma, dai potʌtʌdai:

Issivi caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagiadagi aanʌ ʌʌgiadavurai.
Astʌtʌdai Diuusi.
8 Aidʌsi Josué vaidacai ʌjudidíu Canaañiamu ʌgai ami oidatu. Dʌmos Josué gia maitistui isvaidaquiagi ʌjudidíu tʌvaagiamu siaaco gʌniibʌstacan tadacamudai ʌgai cascʌdʌ tʌvʌpicʌdʌ Diuusi ʌpamu aagai sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami sai iimʌna tʌvaagiamu dai gʌniibʌstacan tadacana.
9 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ sai Diuusi maamaradʌ iimia agai tʌvaagiamu dai gʌniibʌstacan tadaca agai.
10 Siooorʌ iimiagi tʌvaagiamu mʌʌca camaitaaata vuaada agai ʌpan duucai tanai. Ʌgai gia gʌniibʌstacan tadaca agai. Ʌpan duucai Diuusi aidʌsi iduí oidigi naadami tasaicʌdʌ dai gotorʌ mosgʌibʌsi.
11 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiadagi aatʌmʌ Diuusi dai poduucai iimiagi tʌvaagiamu dai mʌʌca gʌriibʌstacan tadacamu aatʌmʌ. Dai ismaiʌʌgiada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌjudidíu ismaacʌdʌ maiʌʌgi Diuusi poduucai siaadʌrʌ iimʌna aatʌmʌ tʌvaagiamu.
12 Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada ʌgai ʌpʌvueeyi, ʌgai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ. Diuusi ñiooquidʌ soicʌi oodami sai maatʌna isiʌrsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñiooquidʌ soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Diuusi tʌʌgida oodami vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi ʌgai.
13 Diuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami dai ʌmo imidagai Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

———

14 Suusi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Aatʌmʌ vaavoitudadami viaa ʌmoco ismaacʌdʌ papaali baitʌcʌaacamigadʌ gʌducami. Ʌgai ʌrSuusi. Ʌgai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi.
15 Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ istutuidi issoigʌʌliada aatʌmʌcʌdʌ siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtuldia ʌliadagi. Tomasi soimaasi ivueeyi aatʌmʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ. Ʌdiaavora soimaasi iduiñtuldia ʌliditadai Suusi ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dai vʌʌscʌrʌ Suusi maisoimaasi iduí tomali ʌmo imidagai.
16 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi aatʌmʌ Diuusi gʌrooga vaavoitudaitai isʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai gʌrsoicʌi siuu duucu tʌgitoca aatʌmʌ. Ʌgai soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja.

5

1 Ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi gʌdadaasai. Diuusi ʌgai dai dadaasai oodami saagidiaiñdʌrʌ vai ʌgai daanʌdagi Diuusi sai oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.
2 Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami ʌʌpʌ cascʌdʌ istutuidi ʌgai issoigʌʌliada oodamicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.
3 Dai cascʌdʌ viaa ʌgai iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌpan duucai ʌgaa oodami.
4 Tomali ʌmo papaali baitʌcʌaacamigadʌ maiʌʌgi gʌdadaasai. Diuusi ʌgai dai dadaasai. Poduucai isduucai daí ʌgai Aaróñicaru saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌcana.
5 Poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo maiʌʌgi gʌdaí papaali baitʌcʌaacamigadʌ duucai. Diuusi ʌgai dai daí. Dai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:
Aapi apʌrgiñmara
sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Astʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai:

Aapi paali gʌducami tomastuigaco
Melquisadeecacaru duucai.
Ascaiti Diuusi.
7 Aidʌsi Suusi Cristo tami oidigi daama aimʌraiña, daanʌiña ʌgai Diuusi sai soicʌiña. Dai ʌʌmo imidagai asta suaacaiña dai iiñacaiña daanʌitai Diuusi. Dai Diuusi cʌʌga istutuiditadai isvaidaquiagi tʌvaagiamu maiquiaa muucucai ʌgai. Dai Diuusi iduí istumaasi aagidiña Suusi daanʌitai. Suusi vʌʌscʌrʌ iduñia ʌliditadai istumaasi Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ.
8 Poduucai Suusi Cristo tomasi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ maí isʌʌgiadagi Diuusi, soimaasi taatamaiña ʌgai cascʌdʌ.
9 Poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi sioorʌ ʌʌgiadagi vai poduucai oidacagi Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.
10 Diuusi daí Suusi Cristo saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducamicana ʌpan duucai Melquisadeecacaru.

———

11 Aanʌ ipʌlidi isgʌnaagidiagi mui naana maasi aagaitai gomaasi dʌmos aapimʌ maimaatʌ caʌ cascʌdʌ aliʌ sijaiga isgʌnmaatʌtuldiagi.
12 Aapimʌ caʌʌqui abiaadʌrʌ vaavoitu cascʌdʌ casi gʌaagai isgamamaatʌtuldiadamudai aapimʌ. Dʌmos aapimʌ quiaa tʌgito sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli tucamidʌrʌ.
13 Aapimʌ ʌpan ducami aali ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ dai maiquiaa cʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
14 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaamioma sijaiga ismaatʌ caʌcagi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ camaatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Agai cʌʌgacʌrʌ oidaga cascʌdʌ.

6

1 Aapimʌ casi gʌaagai mʌsgʌnmaatʌtuldiagi aa ñiooqui vaamioma sijiacami isʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ tucamidʌrʌ. Aatʌmʌ casi gʌnmaatʌtuli sai aliʌsi gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitua aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi, dai sai gʌaagai mʌsvaavoitudagi Diuusi,
2 dai sai gʌaagai mʌsgʌnvapaconagi, dai sai gʌaagai mʌsdaama daraasa vaavoitudadami gʌnnoonovi sai Diuusi soicʌiña ʌgai, dai sai ʌmo imidagai duduaaca agai coidadʌ, dai sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Vʌʌsi gomaasi camaitʌaagai isgʌnmaatʌtuldia aatʌmʌ ʌpamu.
3 Dai isDiuusi ipʌliadagi gʌnmaatʌtuldiamu aatʌmʌ ʌma maasi.
4 Ismaacʌdʌ camaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maatʌ caʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai Diuusi Ibʌadʌ soicʌi sai tʌtʌgitoiña vʌʌsi gomaasi,
5 dai cʌʌ maatʌ ʌgai isvʌʌsi gomaasi aliʌ cʌʌgadu, dai nʌidi naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ,
6 isʌgai gajiaadʌrʌ viaagi gomaasi camaitistutiadamu isʌpamu ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi. Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa gomaasi ducami isʌpamu curusiaba sisapadamudai Suusi Cristo dai parunadamudai ʌgai vʌʌsi oodami vuitapi.
7 Diuusi ñiooquidʌ ʌrvʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Dʌmos ʌʌmoco gʌntʌgito caʌcana dai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
8 Dai aa maitʌntʌgito caʌcana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu ʌgai.

———

9 Tomaasi poduucai gʌnoojidi aanʌ vʌʌscʌrʌ aanʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isaapimʌ
maigajiaadʌrʌ viaagi Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ povai iñʌlidi siʌrvaavoi isaapimʌ cʌʌgacʌrʌ
oidaga poduucai isduucai gʌaagai isoidacagi vʌʌsi vaavoitudadami.
10 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami cascʌdʌ ʌgai mostʌgitoca istumaasi
ivueeyi aapimʌ soicʌitai aa vaavoitudadami poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ oigʌdai
Diuusi.
11 Dai aatʌmʌ ipʌlidi isaapimʌ apiaoigʌada aa vaavoitudadami siʌʌsi uucami oidacagi
tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu.
12 Poduucai maioojoadamu aapimʌ ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dai gʌaagai
isʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi
aagidi isiduñia agai. Ʌgai maioojodaitadai nʌnʌracatai istumaasi Diuusi aagidi isiduñia
agai. Cascʌdʌ caviaa ʌgai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia agai.
13-16 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi istu-
maasi ʌgai vʌʌtarʌ, potʌtʌdai: “Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ naana maasi istumaasi
cʌcʌʌgaducami aapi gʌvʌʌtarʌ dai sʌʌlicʌdʌ muidamu gʌcajiudaga”. Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
“Istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi”. Diuusi maitistutuidi ispotʌiyagi sai maatʌ Diuusi,
ʌgai ʌʌgi ʌrDiuusi cascʌdʌ. Dai tiipu ʌmai vaamioma namʌacami isʌgai. Dʌmos Diuusi
vaamioma namʌga sioodami cascʌdʌ oodami pocaitiña sai maatʌ Diuusi. Siʌʌscadʌ
pocaitiadagi ʌmo oodami sai maatʌ Diuusi camaitʌrsoiñi isapiaaagadagi ʌgai vaa
ñiooqui. Avraañicaru tʌvʌpi nʌnʌra sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai
Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa ʌgai istumaasi aagidi sai maquia agaitadai.
17 Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Diuusi ipʌliditadai sai cʌʌga
maatʌna Avraañicaru ʌʌmadu cajiudadʌ sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi
sai iduñia agaitadai cascʌdʌ.
18 Diuusi aagai sai iduñia agai ʌmo istumaasi Avraañicaru vʌʌtarʌ dai pocaiti ʌʌpʌ sai
istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istu-
maasi aagai. Ʌgai maiyaatavoga cascʌdʌ. Dai poduucai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai
sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi baigʌrʌlidi dai vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ
Diuusi.
19 Dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isiimia ragai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daraaja
ragai mʌʌca siaaco daja ʌSuusi.
20 Dai Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tomastuigaco Melquisedeeca
duucai. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gooquiʌrʌ ʌpan duaaca
dai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva sai poduucai Diuusi gʌroigʌldiana
gʌrsoimaascamiga dai aatʌmʌ istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu.

7

———

1 Melquisedeecacaru ʌrraicatadai Saleemʌrʌ. Daidʌ ʌgai ʌrpaalicatadai daidʌ
ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi ʌgai dai vaamioma tʌaanʌi istomasioorʌ
tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Avraañicaru sibʌaco cocoda aa tʌtʌaanʌdami dai vaamioma
istui Avraañicaru dai aidʌsi nora ʌgai gʌdʌvʌʌragamu Saleemamu daivuñi agaitadai tai
ii Melquisedeeca dai voiyʌrʌ aayi dai daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.
2 Daidʌ Avraañi aa oí ʌgai istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Melquisedeeca
itʌiya ʌlidi ʌmo raí ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Dai ʌgai ʌrraicatadai
Saleemʌrʌ. Dai Saleema itʌiya ʌlidi maiomaliga cascʌdʌ raí maiomaliacʌdʌ aagaiña
oodami ʌMelquisedeeca.
3 Dai maitʌmaí sioorʌ ʌrdʌʌdʌdʌcatadai Melquisedeeca tomali sioorʌ
ʌraaduñdʌcatadai tomali siʌʌquidʌ vuusai tomali siʌʌquidʌ muu. Diuusi maradʌ
ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia ʌrpaali ducami tomastuigaco. Daidʌ tomali ʌmaadutai

maiviaacatadai Melquisedeeca sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitʌʌgi ʌgai gʌsʌʌlicamiga ʌʌpʌ. Daidʌ Melquisedeeca ʌrpaali tomastuigaco ʌpan duucai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia.

4 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isvaamioma namʌaacatadai Melquisedeeca siAvraañi. Gʌraduñi Avraañicaru aa oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ cocoda.

5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti saidʌ papaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicami istaanʌdagi aa ʌoodami maitʌquidʌ tomasi vʌʌscatai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.

6 Dʌmos Melquisedeecacaru maitʌraduuñdʌcatadai Levícaru tai vʌʌscʌrʌ Avraañicaru aa oí istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Dai Diuusi aagidi Avraañicaru sai cajiudadʌ muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi agaitadai mui naana maasi ʌcajiudadʌ vʌʌtarʌ. Tai vʌʌscʌrʌ Melquisedeeca daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.

7 Dai vʌʌscatai cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga ʌcovai vuvaidi ismaacʌdʌ maisi namʌga.

8 Tami aatʌmʌ judidíu saagida ʌpapaali ismaacʌdʌ taanʌi aa maitʌquidʌ oodami ʌgai ʌroodami ismaacʌdʌ uugiatʌi dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai Melquisedeeca ducami istomastuigaco oidacamudai.

9-10 Aidʌsi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví ʌʌmadu vʌʌsi ʌcajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaqui agaitadai ducami isaa maaquimudai ʌʌpʌ gʌnvustuidaga. Ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ cascʌdʌ, tomasi aidʌ maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi ʌLevícaru cajiudadʌ ʌrpapaali dai gataanʌi aa maitʌquidʌ oodami.

11-12 Dʌmos ʌgai maitistui iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ. Cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ dai ootoi Suusi Cristo saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana dai paali ducamicana ʌpan duucai Melquisedeeca dai maisiu ʌpan duucai Aaróñi. Aaróñi ʌrʌmo paali Levícaru cajiudadʌ. Dai caootoscai Diuusi ʌmai paali cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaaquiagi Diuusi ʌoodami ʌmai sʌʌlicamiga.

13 Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ ʌgai ʌrJudácaru cajiudadʌ dai tomali ʌmoco ʌmai Judácaru cajiudadʌ ʌrpaali mosʌca Suusi Cristo.

14 Cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo ʌrJudácaru cajiudadʌ dai cʌʌga gʌmaatʌ ʌʌpʌ sai Moseesacaru maimaa sʌʌlicami tomali ʌmoco Judácaru cajiudadʌ saidʌ ʌrpaalicana.

15 Dai vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ maatʌcatai isSuusi Cristo divia dai paali gʌducamicatadai ʌpan duucai Melquisedeeca.

16 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ pocaiti sai mosʌca Levícaru cajiudadʌ ʌrpapaalicana dʌmos Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ dai vʌʌscʌrʌ paali gʌducami. Ʌgai tomastuigaco oidaga dai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ paali gʌducami.

17 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi aagaitai Suusi Cristo:

Aapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Ascaiti Diuusi.

18-19 Papaali Levícaru cajiudadʌ sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Moseesacaru maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aatʌmʌ tomali maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ gʌrmaa ʌmai sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi issʌʌlicʌdʌ siaa duutuada aatʌmʌ Diuusi.

20-21 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicamigadʌ gʌnaaduñicaru. Ʌoodami tʌʌgida sʌʌlicamigadʌ ʌgai. Dʌmos Diuusi daí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:

Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌrvaavoi isaapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagʌi.

22 Cascʌdʌ gʌmaatʌ sai vaamioma cʌʌgadu utuducʌdʌ sʌʌlicami. Suusi Cristo pocaiti
saidʌ ʌsʌʌlicami utuducʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu dai ʌgai ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
23 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ muiducatadai. Cooyiña ʌʌmoco dai aa vuudana
sʌʌlicamigadʌ.
24 DʌmosSuusi Cristo tomastuigaco oidaga cascʌdʌ maitʌʌgi ʌgai ʌmai gʌsʌʌlicamiga.
25 Cascʌdʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isiimia agai
Diuusi ʌʌmadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai tomastu-
igaco oidaga cascʌdʌ, dai daanʌi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi vaavoitudadami.

26 Poduucai tudu Suusi ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ismaacʌdʌ tʌgitocatadai aatʌmʌ.
Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, vʌʌscʌrʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi
ʌrcʌʌgadu, dai Diuusi vaidacai tʌvaagiamu vai ʌgai vaamioma tʌaanʌi sivʌʌsi Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ.
27 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ʌgai viaa iscoodadagi vustaqui
dai dadasdiadagi Diuusi. Ʌgai povueeyi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌgai
ʌpʌga dai gotorʌ oodami soimaascamigadʌ. DʌmosSuusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi
ʌgai. Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ maiviaacatadai
iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oigʌldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui
ʌoodami vʌʌtarʌ sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ baiyoma ʌgai gʌmuaatu curu-
siaba vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Ʌgai Diuusi dasdiaradʌ ducami. Mosʌmo imidagai podui
Suusi Cristo. Daidʌ ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ivuaadatai gʌaa
duiñdagai vʌʌs tasai.
28 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aagai sioorʌ viaa isʌrpapaalicagi dʌmos vʌʌsi
ʌrsoimaasi ivuaadami. DʌmosgotorʌDiuusi daí gʌmara Suusi Cristo papaali
baitʌcʌaacamigadʌ duucai dai potʌtʌdai: “Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrpaali ducami tomas-
tuigaco”, astʌtʌdai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo vaamioma namʌga isʌpapaali
baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ. Dai Suusi Cristo tavaagiʌrʌ daja sʌʌlisia padʌrʌ
Diuusi.
2 Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ siaaco daja Diuusi Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrgʌrpaaliga. Ʌgai
ivueeyi aa duiñdadʌ papaali baitʌguucacamigadʌ.
3 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ gʌdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diu-
usi. Dai dadasdiña ʌʌpʌ istumaasi vuaapaiña oodami. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isSuusi Cristo
viaacatadai isdasdagi ʌmo istumaasi Diuusi.
4 IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai tomali maitʌrpaalicamudai ʌgai.
Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascʌdʌ. Ʌpapaali coodai vustaqui dai dadasdi
Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi
Moseesacaru.
5 Dai istumaasi ivueeyi ʌpapaali tami oidi daama ʌpʌa maasi istumaasi ivueeyi Suusi
Cristo tʌvaagiʌrʌ. Gomaasi cʌʌga gʌmaatʌ. Aidʌsi Moseesacaru iduñia agaitadai ʌicuusi
vaaqui Diuusi potʌtʌdai: “Cʌʌgai giduuñi goicuus vaaqui ʌpa maasi ʌgai ismaacʌdʌ
gʌtʌʌgi aanʌ giidiana”, astʌtʌdai Diuusi.
6 Dʌmosvaamiomanamʌgagʌrpaaliga. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ ivueeyi gʌaa duiñdaga cascʌdʌ.
Vai ʌgaa papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
Dai vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Suusi
Cristo ʌgai dai soicʌi oodami sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ
oidacagi cascʌdʌ vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ.

7 Λoodami maitistui iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛcΛdΛ cascΛdΛ
Diuusi gajiaadΛrΛ viaa Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ daidΛ maa oodami ΛmO ñiooqui
utudui.
8 DaidΛ ΛjudidíU maiΛΛgidi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ cascΛdΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ
pocaiti aagaitai ΛjudidíU:
ΛmO imidagai ootosdamu aanΛ ΛjudidíU ΛmO sΛΛlicami utudui.
9 ΛsΛΛlicami maiΛpaa maascamu ΛgaI ismaacΛdΛ ootosi aanΛ aaduñdΛcardu,
AidΛsi cavuvaidia iñagaitadai aanΛ ΛgaI EjiipituaiñdΛrΛ.
DΛmos ΛgaI maiΛΛgi ΛsΛΛlicami.
CascΛdΛ gajiaadΛrΛ viaa aanΛ ΛgaI.
Ascaiti Diuusi.
10 Dai vΛΛscΛrΛ ΛmO imidagai ootosdamu aanΛ ΛjudidíU ΛsΛΛlicami utudui dai poduucai
ΛpΛduuñimU:
AliΛsi cΛΛga mamaatΛtuldiamu aanΛ ΛgaI giñsΛΛlicamiga siΛgaI sΛΛlicΛdΛ maatΛ caΛcamu
dai ΛΛgiadamu.
Poduucai aanΛ ΛrDiuusigadΛcamu dai ΛgaI ΛrgiñmaamaracamU.
11 VΛΛscatai giñmaatΛca agai aaliducami dai gΛgΛrducami cascΛdΛ tomali ΛmaadutaI
maiviaacamu: isaagiadagi aa istuiga aanΛ.
12 Dai aanΛ oigΛldiadamu soimaascamigadΛ.
Dai tomali ΛmO imidagai maitΛtΛgitodamu aanΛ ΛsoimaascamigadΛ ismaacΛdΛ idui ΛgaI.
Ascaiti Diuusi.
13 Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui sΛΛlicami dai poduucai maiñamΛacatu goΛΛquidΛ
sΛΛlicami.

9

———

1 AidΛsi Diuusi maa Moseesacaru ΛΛpΛgadadΛ sΛΛlicami, Diuusi aagidi Moseesacaru
saidΛ iduuna ΛmO icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai aagidi isducatai
siaa duutuada ΛgaI.
2 ΛicuusI vaaqui viaacatadai gooca tuutucavi dai maicuuparaga. Mosquitaagiña vΛΛ
gooca tuutucavi saigiΛcatadai ΛmO icuusi ΛpΛan ΛΛsi covocami ΛmO sueeyi. ΛtuucavI
ismaacΛdΛ quiidiganioma cΛaacatadai mO ΛraaNa cΛaacatadai ΛmO vaiñomI siaaco
gΛtutusaiña cuvaracami vela, dai ΛmO meesa vai daama darasaiña ΛpapaaLi ΛpaaNa
Diuusi daasdaradΛ.
3-4 Dai tuucavioma ΛicuusI goquirdadΛ ΛbΛgi cΛaacatadai ΛgΛmai tuucavi ismaacΛdΛ
vaamioma namΛga sigΛn tuucavi. Dai ami gia aliΛ ΛmojOco vapacΛiña papaali
baitΛcΛaacamigadΛ vΛΛsi uumigi. Dai ami ΛraaNa cΛaacatadai ΛmO altar siaaco
gΛmΛmΛidiña ΛcubimidaLi, ΛaltaR ooroCΛdΛ duñiisicatadai. Dai ami daacatadai ΛΛpΛ
ΛcajoñI ismaacΛdΛ viaacatadai ΛojoodaI ismaacΛdΛrΛ ooja Diuusi gΛmasaigacΛdΛ
gΛsΛΛlicamiga, dai ΛmO ali aayi ooroCΛdΛ duuñsicami ismaacΛdΛ viaacatadai ΛmaNá, dai
AaróñI uuchadΛ ismaacΛ iipoi. ΛcajoñI ΛrgOΛΛ oorocatadai quiidigamadΛrΛ.
5 DaidΛ ΛcajoñI daama guucacatadai gooca querubiiñisi ooroCΛdΛ duuñisicami dai
sΛΛlicΛdΛ dadadacΛitadai. Dai taranacatadai gΛnaana ΛcajoñI daama vai ami vausidiña
ΛpapaaLi baitΛcΛaacamigadΛ cañiiru ΛΛradΛcΛdΛ sai Diuusi oigΛldiana oodami soimaas-
camigadΛ. DΛmos maitistutuidi aanΛ isvaamioma gΛnaagidiagi gomaasi.
6 Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipΛli. DaidΛ ΛpapaaLi vΛΛs tasai va-
paacΛiña ΛtuucaviI quiidiganioma cΛaacΛdΛ dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ.
7 Dai tuucavioma mosΛca ΛpapaaLi baitΛcΛaacamigadΛ vapaacΛiña mosaliΛ ΛmojOco
vΛΛsi uumigi. Dai ami vausidiña cañiiru ΛΛradΛcΛdΛ sai Diuusi oigΛldiana ΛgaI soimaas-
camigadΛ ΛΛmadu oodami sai maascamigadΛ.

8 Gomaasicᴧdᴧ gᴧrmamaatᴧtuldi Diuusi Ibᴧadᴧ saidᴧ ᴧtuucavi quiidiganioma cᴧaacᴧdᴧrᴧ ivuaadana ᴧpapaali Diuusi aa duiñdadᴧ dᴧmos tuucavioma mosᴧca ᴧpapaali baitᴧcᴧaacamigadᴧ vapaacᴧiña quiaa namᴧacatai goᴧᴧquidᴧ sᴧᴧlicami.
9 Vᴧᴧsi istumaasi ivuaadana ᴧpapaali ᴧᴧmadu ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ ᴧpan ducami istumaasi iduí Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Dᴧmos vᴧᴧsi ᴧgaicᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ ivuaadana ᴧpapaali icuusi vaaquiᴧrᴧ maitistui issoiñagi oodami sai gᴧniibᴧstacan tadacana.
10 ᴧoodami maacaiñi ᴧpapaali naana maasi cuaadagai sai ᴧgai dadasdiña Diuusi dai viaacana ᴧgai sᴧᴧlicami istumaasi cᴧᴧgadu iscuaadagi dai istumaasi cᴧᴧgadu isyᴧᴧdagi dai isducatai vapaconadagi gᴧnnoonovi dai gᴧnyuucusi. Dai vᴧᴧsi gosᴧᴧlicami viaacatadai oodami isᴧᴧgiadagi asta aidᴧ uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi ᴧsᴧᴧlicami utudui.
11 Dai sivi Suusi Cristo papaali baitᴧcᴧaacamigadᴧ ducami. Dai ᴧgai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrnᴧidi. Dai aidᴧsi camuu Suusi Cristo tai aasi ᴧᴧradᴧ gooquiᴧrᴧ ii ᴧgai tᴧvaagiamu dai vuidᴧrᴧ cᴧquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigᴧldiana oodami soimaascamigadᴧ. Dai poduucai gᴧmaatᴧ sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo gᴧaa duiñdaga vaamioma cᴧᴧgadu ismᴧᴧca siaaco ivuaadana ᴧpapaali baitᴧcᴧaacamigadᴧ gᴧaa duiñdaga.
12 Suusi Cristo maibᴧᴧcai vustaaqui ᴧᴧradᴧ ᴧpan duucai ᴧpapaali baitᴧcᴧaacamigadᴧ. ᴧᴧgi Suusi Cristo aasi gᴧᴧᴧra cascᴧdᴧ. Dai mosᴧmo imidagai podui dai ii tᴧvaagiamu. Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vᴧᴧsi oodami iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi Diuusi ᴧᴧmadu.
13 Siᴧᴧscadᴧ ᴧjudidíu taatagi ᴧmo muuquiedᴧ siᴧᴧpᴧ siaaco yaasapi coidadᴧ maiviaacana oigaragai ᴧgai issiaa duutuadagi Diuusi asta siᴧᴧscadᴧ gᴧnvausi ᴧgai sivatu dai tuuru ᴧᴧradᴧcᴧdᴧ dai vaacasi baabiedᴧ maataigadᴧcᴧdᴧ ᴧᴧgi poduucai gᴧnviidacatadai ᴧgai. Capovuaadatai ᴧgai cavuaañicam vii duucami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai casistutuidiña isᴧpamu siaa duutuada Diuusi.
14 Suusi Cristo aasi ᴧᴧradᴧ muucucai curusiaba Diuusi Ibᴧadᴧ guvucadadᴧcᴧdᴧ gomaasi gᴧdaasdaraga Diuusi vᴧᴧtarᴧ. Tomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivueeyi Suusi Cristo cascᴧdᴧ sioorᴧ vaavoitudai ᴧgai vaamioma cᴧᴧga istutuidi isgᴧniibᴧstacan tadacagi oigᴧldacai Diuusi soimaascamigadᴧ dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagi Diuusi daidᴧ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipᴧlidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.
15 Poduucai Suusi Cristo ᴧgai dai daanᴧi Diuusi aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ ootoscai Diuusi sᴧᴧlicami utudui ᴧgaicᴧdᴧ. Dai poduucai vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ vapaidi Diuusi istutuidi isiimiagi Diuusi ᴧᴧmadu dai viaacamu vᴧᴧsi istumaasi ismaacᴧdᴧ aagai Diuusi sai maquia agai vaavoitudadami. Suusi Cristo muu sai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧna ᴧvapaidadᴧ ismaacᴧdᴧ soimaasi ivuaadana maiquiaa diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi ᴧgai, dai aidᴧ quiaa namᴧaacana Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
16-17 Siᴧᴧscadᴧ ᴧmo oodami iduñiagi ᴧmo oojai siaaco aagai sioorᴧ vᴧᴧtarᴧca agai vustuidadᴧ siᴧᴧscadᴧ muuquia ᴧgai dᴧmos tomali ᴧmaadutai maitistutuidi isbᴧiyagi tomali ᴧmo istumaasi asta siᴧᴧscadᴧ muuquiagi ismaacᴧdᴧ iduí ᴧoojai.
18 Poduucai ᴧᴧpᴧ aidᴧsi Diuusi maa Moseesacaru gᴧsᴧᴧlicamiga maiñamᴧaacana gosᴧᴧlicami asta siᴧᴧscadᴧ Moseesa coi vustaqui.
19 Aidᴧsi Moseesacaru caaagidi ᴧoodami vᴧᴧsi ᴧsᴧᴧlicami ismaacᴧdᴧ maa Diuusi amaasi bᴧí ᴧgai voopoi vᴧᴧgicami dai ᴧmo uusi isopo tᴧᴧgiducami maamaradᴧ dai vadᴧitu vustaqui ᴧᴧradᴧcᴧdᴧ ᴧᴧmadu suudagi dai vausi ᴧliivru ismaacᴧdᴧrᴧ oojisicatadai ᴧsᴧᴧlicami dai vᴧᴧsi oodami vausi ᴧgai ᴧᴧpᴧ.
20 Amaasi potᴧtᴧdai: “Idi ᴧᴧraicᴧdᴧ canamᴧaacamu idi sᴧᴧlicami ismaacᴧdᴧ giñmaa Diuusi aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧ”, astᴧtᴧdai Moseesacaru.
21 Daidᴧ Moseesacaru vausi ᴧᴧpᴧ ᴧicuusi vaaqui ᴧᴧmadᴧ vᴧᴧsi istumaasicᴧdᴧ siaa duutudaiña ᴧgai Diuusi.

22 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai baitoma vʌʌsi istumaasi gʌaagi isvausidicagi vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ dai poduucai istutiadagi isʌcʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi maioigʌldiña tomali ʌmaadutai soimaascamigadʌ asta siʌʌscadʌ coodaiña vustaqui vai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ. Dai sivi Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai dai poduucai Diuusi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ.

———

23 Poduucai gʌaagaitadai isbai vuaada ʌgai istucʌdʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ poduucai isduucai Diuusi aagai Moseesacaru dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isiduñi agaitadai ʌmo istumaasi vaamioma namʌaacami sicoodai vustaqui vai poduucai oigʌldicagi oodami soimaascamigadʌ dai ʌgai iimiagi tʌvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi tʌvaagiʌrʌ. Istumaasi iduí Suusi Cristo vaamioma namʌga sistumaasi ivuaadana ʌjudidíu coodaitai vustaqui.

24 Suusi Cristo maivapacʌiña ʌiicuusi vaaquiʌrʌ ismaacʌdʌ iduí oodami ʌgai tʌvaagiʌrʌ vaa dai vuidʌrʌ cʌquiva Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌicuusi vaaquiʌrʌ dai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ dai ʌgaicʌdʌ vausidiña tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami poduucai isduucai Suusi Cristo gʌmuaatu dai ʌʌgi ʌgai ii tʌvaagiamu dai mʌʌca ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami.

25 Ʌjudidíu papaali baitʌcʌaacamigadʌ vapacʌiña ali ʌmojoco vʌʌsi uumigi ʌtuucavi tuucavioma cʌaacʌdʌrʌ dai bʌʌcaticana vustaqui ʌʌradʌ dʌmos ʌSuusi Cristo mosaliʌ ʌmo imidagai muu maisiu muiyoco.

26 Dʌmos aidʌsi divia Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai Suusi Cristo muu tai aasi ʌʌradʌ mosʌmo imidagai sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.

27 Oodami ali ʌmojoco cooyi dai gooquiʌrʌ Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

28 Poduucai ʌʌgi Suusi Cristo ali ʌmo imidagai muu tai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu divia agai Suusi Cristo dai vaidaquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ nʌnʌra vaavoitudaitai.

10

1 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌjudidíu ʌicuusi vaaquiʌrʌ ʌgai povuaadana sai maatʌna oodami tomasi palʌʌpi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Ismaacʌdʌ vʌʌsi uumigi maacaiña vustaqui ʌpapaali sai coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi gomaasicʌdʌ.

2 Isgomaasicʌdʌ istutiadamudai ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia aliʌmo imidagai vuaapamudai ʌgai vustaqui dai cascʌdʌ caoigʌldicamudai ʌgai soimaascamigadʌ dai camaisoigʌnʌliadamudai soimaasi ivuaadatai.

3 Dʌmos baiyoma coodaitai vustaqui vʌʌsi uumigi gʌntʌtʌgitoiña issoimaasi ivuaadana.

4 Vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ.

5-6 Cascʌdʌ aidʌsi Suusi Cristo divia tami oidi daama potʌtʌdai ʌgai Diuusi gʌooga:
Aapi maitipʌlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gʌdadasdiagi naana maasi.
Baiyoma aapi ipʌlidi saidʌ oodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gʌʌʌgidiña.
Cascʌdʌ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucai vuusaiña aanʌ dai muucuna dai poduucai aapi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ.

7 Tami daja aanʌ daidʌ iduñia iñagai aanʌ istumaasi aapi ipʌlidi.
Aanʌ iduñia iñagai vʌʌsi istumaasi oojisi gʌñiooquiʌrʌ giñaagaitai aanʌ.
Astʌtʌdai Suusi Cristo.

8 Moseesacaru s∧∧licamigad∧r∧ pocaiti sai ali∧si g∧aagai iscoodada vustaqui dai dadas-
diagi Diuusi naana maasi dai v∧∧sc∧r∧ pot∧t∧dai Suusi Cristo g∧ooga: “Aapi giñooga
maitip∧lidi gomaasi”, ast∧t∧dai.
9 Dai Suusi Cristo pocaiti ∧∧p∧ said∧ iduñia agai istumaasi Diuusi ip∧lidi. Aid∧si
pocaiti ∧gai poduucai gajiaad∧r∧ viaa Moseesacaru s∧∧licamigad∧ dai pocaiti sai ∧gai
s∧∧licamigad∧ ∧gai dai nam∧ga.
10 Suusi Cristo muu curusiaba ∧mo imidaga sai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuvac∧na oodami.
Suusi Cristo podui iduñia ∧liditai istumaasi Diuusi ip∧lidi. Casc∧d∧ Diuusi g∧roig∧ldi dai
∧covai g∧rvuvaitu t∧sai aat∧m∧ siaa duutudaiña.
11 V∧∧si ∧papaali judidíu ivueeyi g∧naa duiñdaga v∧∧s tasai dai mui imidagai coodai
vustaqui tomasi vustaquic∧d∧ maitomastuigaco oig∧ldicana oodami soimaascamigad∧.
12 D∧mos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ∧∧rad∧ sai poduucai Diuusi tomastuigaco
oig∧ldiana oodami soimaascamigad∧ ii t∧vaagiamu dai Diuusi vuitapi c∧quiva dai
gooqui∧r∧ s∧∧lisia pad∧r∧ Diuusi daiva.
13 Dai movasi n∧n∧raca agai Suusi asta si∧∧scad∧ Diuusi voopoidagi s∧∧licamigad∧
v∧∧si t∧t∧aan∧damigad∧ ∧gai ismaac∧d∧ vuid∧r∧ v∧∧t∧ca ∧Suusi dai ∧∧gi ∧gai gat∧aan∧da
agai.
14 Iduucai Suusi Cristo v∧∧si gomaasi poduucai c∧∧ tutiatu ∧gai ismaac∧d∧ Diuusi
∧covai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco c∧∧gac∧r∧ n∧idi ∧gai ducami istomali ∧mo
imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
15 Dai Diuusi Ib∧ad∧ ∧rn∧ijadami v∧∧si istumaasi iduí Suusi Cristo daid∧ icaiti Diuusi
Ib∧ad∧:
16 ∧mo imidagai ootosdamu aan∧ ∧judidíu ∧mo s∧∧licami utudui dai poduucai
∧p∧duuñimu.
Ali∧si c∧∧ga mamaat∧tuldiamu aan∧ ∧gai giñs∧∧licamiga si∧gai s∧∧lic∧d∧ maat∧ ca∧camu
dai ∧∧giadamu.
Ascaiti Diuusi Ib∧ad∧.
17 Dai gooqui∧r∧ icaiti:
Tomali ∧mo imidagai mait∧t∧gitodamu aan∧ ∧soimaascamigad∧ ismaac∧d∧ iduí ∧gai.
Ascaiti Diuusi Ib∧ad∧.
18 Caoig∧ldicatai ∧soimaascamigad∧ ∧judidíu camaig∧aagai isapiacoodadagi vustaqui
soimaasi ivuaadatai.

———

19 Casc∧d∧ giñaaduñi casistutuidi aat∧m∧ isdaan∧dagi Diuusi maisiaa ∧∧raitai,
vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi ∧∧rad∧ vai Diuusi g∧roig∧ldi
g∧rsoimaascamiga daid∧ ∧gai g∧rmaa ∧s∧∧licami utudui.
20 Dai duaaca Suusi Cristo dai t∧vaagi∧r∧ daja dai casc∧d∧ istutuidi aat∧m∧ isdaan∧dagi
Diuusi sai g∧rsoic∧iña.
21 Suusi Cristo ∧rpapaali bait∧c∧aacamigad∧ ducami t∧vaagi∧r∧. Dai ∧gai ali∧ viaa
guvucadagai.
22 Casc∧d∧ ali∧si g∧aagai issiaa duutuadagi Diuusi c∧∧ga vaavoitudaitai. Diuusi casi
g∧roig∧li g∧rsoimaascamiga casc∧d∧ g∧riib∧stacan tada aat∧m∧ sivi. Dai cavapacoñi
aat∧m∧.
23 Dai aat∧m∧ ali∧si g∧aagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi ∧gai daid∧
g∧raagidi sai tomastuigaco oidaca agai v∧∧si vaavoitudadami dai maiyaatavoga ∧gai
casc∧d∧ ali∧si g∧aagai isvaavoitudadagi aat∧m∧ Suusi Cristo.
24 Dai ali∧si g∧aagai aat∧m∧ isg∧rsoic∧da aipacoga dai poduucai vaamioma g∧roig∧ada
aipacoga dai vaamioma c∧∧gac∧r∧ oidaca.
25 Mait∧aagai t∧s∧pan duucai ivuaadagi ∧gai ismaac∧d∧ maidaiv∧i siaaco g∧r∧mpaidi
aat∧m∧ dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma g∧aagai isc∧∧ga g∧rmaacadagi ñiooqui
aipacoga. Vaamioma c∧∧ga sivi camiaadimi istuigaco divi agai Suusi Cristo casc∧d∧.

26 Isapiasoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌʌgi poʌrʌliaracʌdʌ camaatʌcatai aatʌmʌ
isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuvaquiadami, camaitiipu isduucatai isgʌroigʌldi
gʌrsoimaascamiga. Maitiipu tomali ʌmo ʌmai ismaacʌdʌ muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
mosʌcaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga.
27 Sivi mosgʌaagai isnʌnʌʌracagi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatuldi agai isdu-
catai ʌrsʌʌlicami. Sʌʌlicʌdʌ ugitituda agai Diuusi vʌʌsi ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi.
28 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai maiʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai isoidacagi gooca
siʌpʌ vaica nʌijadami aidʌ gia ʌdunucami gatʌaanʌiña muaaragai dai maisoigʌʌlidiña
ʌgaicʌdʌ.
29 Dʌmos gʌaagai isDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ mo-
sparunai dai gajiaadʌrʌ vipieeyi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dai maivaavoitudai
sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo
ʌrDiuusi ʌcovai vusaidadʌ. Dai mosparunai Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi
vaavoitudadami.
30 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscaiti Diuusi: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi
ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi: “Dai aanʌ nʌidamu oodami
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami”, ascaiti Diuusi.
31 Siʌʌ duduaadimumu ʌsoimaasi ivuaadami siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Diuusi nʌidagi
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
32 Dʌmos gʌntʌgitovurai aapimʌ issiʌʌquioma aidʌsi utudama maí aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ dai vaavoitu, aa oodami aliʌ soimaasi gʌntaatatuli mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ
apiavaavoitudaiña.
33 Dai ʌʌmadutai aapimʌ gʌnparunai ʌgai dai aa soimaasi taatatuli vʌʌsi oodami
vuitapi, dai aa soicʌiña ismaacʌdʌ soimaasi taatacatadai.
34 Dai soigʌnʌlidiña aapimʌ gʌnaaduñicʌdʌ ismaacʌdʌ maamaisapicatadai dai dai-
vidiña. Dai aidʌmʌsi gʌnʌʌsidiña gʌnvustuidaga maivui ñioocaiña aapimʌ Diuusi
baiyoma baigʌnʌlidiña aapimʌ, maatʌcatai aapimʌ isviaaca agai ʌmo istumaasi
cʌʌgaducamioma tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ maiugiatʌi tomali umo imidagai.
35 Gʌaagai mʌsapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi gʌnmaaquimu naana
maasi istumaasi tʌvaagiʌrʌ.
36 Dai gʌaagai mʌsapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi maioojodaitai poduucai
Diuusi gʌnmaaquimu istumaasi aagai ʌgai sai maquia agai vaavoitudadami.
37 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Otoma divi agai ʌCristo.
38 Sioorʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
Dʌmos isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi gʌvaavoidaraga,
Diuusi maibaigʌʌlidiña ʌgai vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
39 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga dai podu-
ucai ajioopai Diaavora ʌʌmadu, baiyoma aatʌmʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai
poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

11

———

1 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ viaaca agai istumaasi nʌnʌra
dai issʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquiaa
nʌidi gomaasi.
2 Gʌraaduñicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌgai.

3 Vaavoitudai aatʌmʌ isDiuusi iduí oidigi. Ʌgai mosaagai saidʌ ʌpʌduuna oidigi taidʌ
ʌpʌduí. Nʌidi aatʌmʌ istumaasi Diuusi iduí tomasi mainʌidi aatʌmʌ istucʌdʌ Diuusi iduí
oidigi.
4 Abeelicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ istumaasi daasi ʌgai Diuusi
vaamioma cʌʌgadu siʌgai ismaacʌdʌ daasi Caínacaru. Cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña
Abeelicaru dai baigʌʌli Diuusi ʌgaicʌdʌ ismaacadʌ daasi ʌgai. Tomasi camuu Abeelicaru
vʌʌscʌrʌ istumaasi iduí ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌna aatʌmʌ isducatai gʌaagai isvaavoi-
tudadagi Diuusi.
5 Enococaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami bʌʌcai tʌvaagiamu,
cascʌdʌ maitʌʌ oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi aliʌ
baigʌʌlidiña Enoco vui ʌʌqui abiaadʌrʌ.
6 Dʌmos Diuusi maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi sioorʌ maivaavoitudadagi. Dai
sioorʌ siaa duutuada ʌliada Diuusi ʌpʌga gʌaagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai
isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soicʌi sioorʌ siaa duutuada ʌliadagi.
7 Noécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai naana maasi is-
tumaasi ʌpʌduñia agaitadai dai cascʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia ʌgai ʌmo vaarcu gʌducami
dai ʌgaicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuusiagi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ, Noécaru cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi.
Tomasi ʌoodami nʌiditadai aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ vaarcu dai poduucai maí
isʌNoé vaavoitudaiña Diuusi vʌʌscʌrʌ ʌoodami maivaavoitu dai poduucai gʌmaatʌ
isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ baicoi ʌgai aidʌsi tʌvʌpi duudu. Dʌmos Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Noé.
8 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi, cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai vuusaiña
ʌgai gʌdʌvʌʌragaiñdʌrʌ, vuusai ʌgai dai ii sibʌacoga siaaco Diuusi maaquia agaitadai
ʌmai dʌvʌʌrai tomasi Avraañi maimaatʌcatadai siaacoga.
9 Dai Avraañicaru aayi ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiacʌʌga vaavoitu-
daiña Diuusi cascʌdʌ ami oidatu sibʌaadʌrʌ oidacami duucai. Dai icuusi vaaquiʌrʌ
oidacatadai. Dai Isaacaru dai Jacocaru ʌʌpʌ poduucai oidacatadai. Dai Diuusi aagidi
ʌgai ʌʌpʌ sai ʌdʌvʌʌrai ʌrʌgai vʌʌtarʌca agaitadai.
10 Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi vaavoitudaitai isʌmo imidagai iimi agaitadai
tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daaca agai.
11 Saaracaru ooñigadʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ marai tomasi
casi ʌrooquimudadʌcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitadai tai ʌgai vaavoitu
cascʌdʌ marai.
12 Avraañicaru sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌlimudadʌcatadai dai camaitistui ismaamatagi dʌmos
vʌʌscʌrʌ maamarai dai sʌʌlicʌdʌ muidu cajiudadʌ ʌgai. Avraañicaru muidu cajiudadʌ
ʌpan ʌʌquidu sisiaavugai. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi.
13 Vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vʌʌsi
istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. Vʌʌscʌrʌ ʌgai cʌʌga vaavoitudai vʌʌsi ismaacʌdʌ
aagai Diuusi cascʌdʌ maatʌcatadai isiduñia agai Diuusi vʌʌsi istumaasi aagai isiduñia
agaitadai. Daidʌ ʌoodami baigʌnʌliaracʌdʌ tʌtʌgitoiña. Dai ʌgai maatʌcatadai isʌmo
imidagai iimia agaitadai sibʌacoga dai maisiu vʌʌscʌrʌ anaasi oidaca agaitadai.
14 Cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ poduucai vaavoitudadagi nʌnʌra istuigaco iimia agai
tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.
15 Istʌtʌgitodamudai ʌgai gʌndʌvʌʌraga siaadʌrʌ vuvaja cʌʌga istutiadamudai ʌgai
isiimiagi ʌpamu mʌʌca.
16 Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌliditadai isviaacagi ʌmo dʌvʌʌrai vaamioma cʌʌgaducami
tʌvaagiʌrʌ. Cascʌdʌ Diuusi baigʌʌlidiña giñooga aagaitai ʌgai. Diuusi cabai duu siaaco
oidaca ʌgai tʌvaagiʌrʌ.
17-18 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai muaana
gʌmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gʌmara Isaa dai daasda agaitadai

Diuusi tomasi mosʌca ʌmoco viaacatadai ʌgai. Dai Diuusi caaagiditadai Avraañi sai aliʌ muida agaitadai cajiudadʌ Isaaaiñdʌrʌ. Dʌmos Diuusi mosnʌida ʌliditadai sabai cʌʌga ʌʌgidi Avraañi dai maisiu issʌʌlicʌdʌ muaagi Avraañi gʌmara.

19 Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidadʌ. Cascʌdʌ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.

20 Isaacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ maiquiaa muucucai ʌgai aagidi gʌmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai.

21 Jacocaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cayoga muu cʌʌlimucai aagidi gʌmara Osé maamaradʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagʌcatai gʌgiica.

22 Osécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi camuuquia agaitadai pocaiti sai gʌaaduñi ʌjudidíu vuvaaquia agaitadai gooquirioma Ejiipituaiñdʌrʌ. Dai aagai ʌʌpʌ mʌsiaaco vuuquiagi oodʌ camuucucai ʌgai.

23 Moseesacaru dʌʌdʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi vuusai Moseesa maatʌ tʌʌ ʌgai sidi ʌrDiuusi ʌco vusaidadʌ. Cascʌdʌ vaica masaadai ʌstocatadai ʌgai, tomasi ʌraí gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali utu vuvaquiadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌlicatadai judidíu maamaradʌ. Vʌʌscʌrʌ Moseesa dʌʌdʌdʌ maiʌʌbʌñi ʌraí.

24 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cagʌʌ ʌgai maitipʌli isʌoodami ʌraí baabadʌ duucai nʌijadagi.

25 Baiyoma ipʌli ʌgai isʌoodami maatʌcagi isʌgai ʌrjudíu. Ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Tomasi vʌʌsi ʌjudidíu ʌrpipiooñigadʌcatadai ʌraí Ejiipitʌrʌ oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipʌli issoimaasi taatagi dai maisiu baigʌʌliadagi chʌʌqui tasai ivuaadatai istumaasi ipʌlidi ʌsoimaasi ivuaadami ʌʌmadu.

26 ʌMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai ʌmo istumaasi vaamioma cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ ipʌli isʌEjiipitʌrʌ oidacami soi duucai nʌijadagi poduucai mʌsduucai soi duucai nʌijada agaitadai ʌCristo goquiʌrʌ diviacai. Moseesa poʌliditadai sai poduucai vaamioma baigʌʌlidi isviaacatai vʌʌsi ʌraí Ejiipituaiñdʌrʌ vustuidadʌ.

27 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ii Ejiipituaiñdʌrʌ maiʌʌbʌñi ʌgai ʌraí tomasi ʌraí aliʌ baamu ʌMoseesa vui. Vʌʌscʌrʌ Moseesa iduí vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌjai saidʌ iduuna ducami isnʌijadamudai ʌgai Diuusi tomasi maitʌrtʌʌgacarui.

28 Moseesa cʌʌga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia agaitadai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai cañiiru maamaradʌ dai aagidi sai vʌʌsi oodami vausidana gʌnquii quitaagiña sicoli cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai poduucai maivaacʌna Diuusi tʌaañicarudʌ dai maicoodana judidíu maamaradʌ cʌcʌʌli ʌpʌgadadʌ.

29 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ dʌgavusai ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ vʌʌgicʌdʌ tʌʌgiducatadai ducami issiʌrdʌvʌʌrai gaquicamicamudai ʌgai. Dai aidʌsi ʌEjiipitʌrʌ oidacami dʌgavuñia ʌliditadai ʌʌpʌ baicoi.

30 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ gʌí ʌbidaviqui ismaacʌdʌ sicoli cuupicatadai Jericooʌrʌ. Cuvaracami tasai sicoli dʌgavuscʌiña ʌjudidíu Jericooʌrʌ bidaviqui ʌbʌgi, taida gʌí.

31 Raavacaru ʌrʌmo ooqui ismaacʌdʌ Jericooʌrʌ oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai ʌdʌvʌʌrai ʌjudidíu cascʌdʌ soí ʌgai ʌcʌcʌʌli judidíu ismaacʌdʌ vaapa Jericooʌrʌ dai nʌida agai ʌdʌvʌʌrai ismaasi cascʌdʌ maimuu ʌooqui aidʌsi coi ʌgaa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Raavacaru ʌrʌmo ooqui tatacaligamicatadai.

32 Camitistutuidi aanʌ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajʌi tasai isaagagi istumaasi ivuaadana gʌraaduñicaru Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

33 Ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ivuaadana naana maasi. Ʌʌmoco vuvaidiña oidacami dai ʌʌgi ami dʌvʌʌragadʌrʌ oidacana. Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga

ivuaadana gʌnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vʌʌscatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi
aa sai maiugaana mamavidi,
34 dai aa sai maimʌʌna aidʌmʌsi gʌʌ taiyʌrʌ suuli dai Diuusi soí aa mʌsai maicoodana.
Dai Diuusi soí ismaacʌdʌ maiguupuacatadai sai guupucatuna. Dai Diuusi soí aa sai
cʌʌga maatʌ cocodaiña dai voopoitudaiña gʌnsasaayu.
35 Dai ʌʌmo ooqui aaduñdʌ duduaaca.
Dai ʌʌmoco gia soimaasi taatatuli sasaayudʌ dai coi. Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌli
mʌscoodagi dai maisiu gajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga. Ʌgai maatʌcatadai isʌmo
imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai maatʌcatadai isvaamioma
siooma oidaca agai tʌvaagiʌrʌ istami oidi daama.
36 Dai ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi soi vuaadana ʌvaavoitudadami. Ʌʌmoco
parunaiña ʌgai dai aa gʌvaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacʌdʌ.
37 Dai ʌʌmoco coodaiña ojoodaicʌdʌ dai aa seruuchucʌdʌ guicumaiña ʌgai dai aa
aagidiña ʌgai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌnvaavoidaraga sai poduucai camaisoimaasi
taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicʌdʌ. Dai aa mosaipaco ajioopaiña
dai sisivatu oojogidʌcʌdʌ dai cañiiru oojogidʌcʌdʌ ivuaadana ʌgai gʌnyuucusi. Sʌʌlicʌdʌ
ʌrsoituutuigami ʌgai daidʌ ʌoodami soi duucai nʌidiña dai soimaasi taatamituldiña.
38 Ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi aliʌ soimaasi ivuaadana cascʌdʌ
maitʌaagaitadai isʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidaca ʌgai ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
oidigana ajioopaiña dai tʌtʌjovai oidacana. Ʌvaavoitudadami vaamioma namʌga cascʌdʌ.
39 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña. Dʌmos vʌʌscʌrʌ
maimaa ʌgai vʌʌsi istumaasi aagidi sai maquia agai.
40 Diuusi ipʌliditadai isʌgai nʌnʌracagi asta istuigaco ootosda agaitadai ʌgai ʌmo
sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami dai ʌgai ʌrʌsʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrootosi ʌgai aidʌsi
divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ dai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
Dai Diuusi vʌʌscatai ʌmapai gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi aagai.

12

———

1 Maatʌcatai iscʌʌga vaavoitudaiña muidutai gʌraaduñicaru aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai
iscʌʌga vaavoitudadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai gajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaas-
cami dai vʌʌsi istumaasi maitʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
2 Dai gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ isSuusi ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai sʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai ʌgai Diuusi. Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ daacatadai Diuusi ʌʌmadu dai aliʌ
baigʌʌliditadai ʌgai mʌʌca. Dai vʌʌscʌrʌ divia tami oidigi daama ivuaadatai istumaasi
Diuusi ipʌlidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌʌraragaicatadai ʌjudidíu
vʌʌtarʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii tʌvaagiamu dai Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ daja. Dai aatʌmʌ
gʌaagai isvaavoitudai Diuusi ʌpan duucai Suusi vaavoitudai Diuusi.
3 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi
tomasi ʌsoimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitu-
dada aapimʌ tomamʌsi soimaasi taatamai. Dai maivui ñioocada Diuusi tomasi ʌoodami
soi duucai gʌnnʌidi.
4 Aapimʌ maiquiaa gʌncooditu vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai ʌDiaavora ʌʌmadu ʌsoimaasi
ivuaadami.
5 Gʌaagai mʌsiapiatʌtʌgitodagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Diuusi maa-
caitai ñiooqui vaavoitudadami gʌmaamara duucai:
Giñmaamara maitʌaagai mʌsbacocodagi tomali maitʌaagai isdagituagi isivuaadagi istu-
maasi aanʌ ipʌlidi siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiada aanʌ soimaasi ivuaa-
datai aapimʌ.
6 Dai soimaasi taatamituldi aanʌ vʌʌsi giñmaamara, aliʌ oigʌdai aanʌ cascʌdʌ.

Ascaiti Diuusi.
7 Siʌʌscadʌ Diuusi soimaasi gʌntaatamituldiada maamaradʌcatai aapimʌ maitʌaagai mʌsvui ñioocadagi. Vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ oigʌdai gʌnmaamara soimaasi taatamituldi siʌʌscadʌ maicʌʌga ivuaadagi.
8 IsDiuusi maisoimaasi gʌntaatamituldiadagi siʌʌscadʌ soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamituldi ʌgai gʌmaamara aidʌ gia aapimʌ maitʌrmaamaradʌ ʌgai.
9 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ dai vʌʌscʌrʌ siaa duutudaiña aatʌmʌ. Dʌmos vaamioma cʌʌga gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gʌrtaatamituldiadagi ʌgai soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ dai tomastuigaco oidaca Diuusi ʌʌmadu.
10 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ isducatai cʌʌgadu ʌlidiña ʌgai. Dʌmos Diuusi soimaasi gʌrtaatamituldi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmaadutai maioojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dʌʌdʌdʌ dʌmos ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi iscʌʌga tuutiacagi soimaasi taatamaitai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana.

———

12-13 Aliʌsi gʌaagai isapiadaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadʌrʌ vipiaadana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dʌmos baiyoma vaavoitudana ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiada aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ vai poduucai aa oodami cʌʌga maatʌ caʌcana dai ʌʌgiditai caʌcana dai maisoimaasi ivuaadana.
14 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ dai maitavʌr soimaasi ivuaada. Ismaacʌdʌ apiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.
15 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ, isdagitua aapimʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maitʌvʌpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimʌ muidutai ʌʌpʌ.
16 Dai gʌnnuucadacavurai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigoogosi gʌducamicana dai maigajiaadʌrʌ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadʌrʌ viaa gʌsʌʌlicamiga ismaacʌdʌ viaacatadai gʌooga vustuidadʌrʌ. Vʌʌsi maa ʌgai gʌsuculi. Vaidʌ suculidʌ maaquiagi laachi cuaadagai.
17 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgooquiʌrʌ aidʌsi Esaú ipʌliditadai isʌoogadʌ daañiagi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña maitistui oogadʌ. Esaú ʌpamu viaaca ʌliditadai gʌsʌʌlicamiga dai asta suaacaitadai dʌmos camaibaigacatadai.
18 Ʌʌquioma aidʌsi Diuusi maa ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga ʌgiidi Siñaíʌrʌ aliʌ copoñimi oidigi dai ʌvʌʌrai dai tucagamu dai gʌʌpi mʌí taí ʌgiidiʌrʌ.
19 Dai cavami caidatu ʌmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidʌ taidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camaiñiooquidiña ʌpamu.
20 Ʌgai poʌliditadai ismaitistutuidi isʌʌgiadagi istumaasi aagidi Diuusi. Ʌgai potʌtʌdai sai isʌmaadutai siʌpʌ ʌmo istumaasi taatagi ʌgiidi gʌaagaitadai mʌsmuaagi ojodaicʌdʌ siʌpʌ uusicʌdʌ cascʌdʌ duduaadimu ʌgai.
21 Sʌʌlicʌdʌ sigalnascatadai oidigi cascʌdʌ asta Moseesa ʌʌgi pocaiti sai gigivuli duaadimucai. Vʌʌsi gomaasi tʌʌ dai caʌ ʌjudidíu, dʌmos aapimʌ gia cho.
22-24 Dʌmos Diuusi gʌnmaa aapimʌ ʌmo sʌʌlicami utudui. Ʌgai ʌrSuusi Cristo sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ cavaavoitu. Suusi Cristo ʌgai dai muu curusiaba dai aasi

ʌʌradʌ vai poduucai oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ tomastuigaco. Vaamioma cʌʌgadu istumaasi iduí Suusi Cristo sistumaasi iduí Aveelicaru. Aveelicaru muaa ʌmo cañiiru mara dai ʌʌradʌ daasi Diuusi. Dai aapimʌ vaavoitudai isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. Ʌgai tomastuigaco oidaga dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami daidʌ ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai modaraaja ʌʌpʌ mui miil tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamaradʌ ami daraaja ʌʌpʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu. Ʌgai gia tomali ʌmo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

25-26 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi baiyoma ʌʌgiadavurai. Aidʌsi Diuusi ñiooqui ʌjudidíu Siñaíʌrʌ aidʌsi maa gʌsʌʌlicamiga gigivuli ʌdʌvʌʌrai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌjudidíu maiʌʌgi Diuusi tai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gʌrtaatatuldia agai ʌgai ismaiʌʌgiadagi aatʌmʌ Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi sivi: “Ʌʌpʌ ʌmo imidagai gigivuquitudamu aanʌ dʌvʌʌrai dai tʌvaagi ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi.

27 Aidʌsi Diuusi pocaiti sai ʌʌpʌ ʌmo imidaga ʌpʌduñia agai gomaasi ʌgai potʌiya ʌlidi sai ugitituda agai vʌʌsi istumaasi idui ʌgai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai ʌʌpʌ, dai viaa agai mosʌcaasi istumaasi maiugiatʌi.

28 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌrʌliada aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌroigʌdai dai gʌrnuucada dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ. Dai vʌʌsi gomaasi maiugiatʌi. Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbaigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ dai siaa duutuadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi dai tʌtʌgitoitai isDiuusi vʌʌscʌrʌ soimaasi taatamituldi sioorʌ maiʌʌgidi.

29 Maatʌcatai isDiuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldi vʌʌsi soimaasi ivuaadami.

13

———

1 Gʌaagai mʌsapiagʌnoigʌadagi aipacoga. Aapimʌ ʌrgʌnaadunumu vaavoitudadami cascʌdʌ.

2 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi gʌndaividacami. Ʌʌmoco camiaadʌgidiña Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcana isʌrDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.

3 Soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maamaisapi ducami isaapimʌ ʌʌmadu maamaisapicagi. Dai soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ soimaasi taatamai, tʌtʌgitodavurai isaapimʌ ʌʌpʌ istutuidi issoimaasi taatagi.

4 Siaavʌr gʌnduutuada aapimʌ cuucunacami aipacoga dai cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavʌr googosi gʌnducamica tomali cʌʌli tomali ooqui. Vʌʌscʌrʌ maisoimaasi ivueeyi sioorʌ mosʌcaasiga gʌooñiga ʌʌmadu voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai vʌʌsi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami.

5 Maitʌaagai mʌsmui ʌmpaidiada ʌliada tumiñsi. Baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ viaacagi, maatʌcatai sai Diuusi pocaiti: “Aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌnsoicʌdamu dai gʌnʌʌmadu daacamu”, ascaiti Diuusi.

6 Cascʌdʌ aatʌmʌ istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi:

Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi
Cascʌdʌ maiʌʌbʌidi aatʌmʌ tomali ʌmaadutai.
Iscaitiadamu aatʌmʌ.

7 Daanʌdavurai Diuusi sai soicʌiña ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ tucamidʌrʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai cʌʌga ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Dai aapimʌ gʌaagai mʌsʌpan duucai ivuaada ʌgai dai ʌpan duucai vaavoitudada ʌgai.

8 Suusi Cristo ʌrʌgai vaa tomastuigaco.

9 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ itumaasi gʌmamaatʌtuldiadagi aa ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli tucamidʌrʌ. Diuusi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ

gʌrnʌidi poduucai istutuidi aatʌmʌ tʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Dʌmos ʌʌmoco vaavoitudai sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai. Gomaasi maitʌrsoiñi. Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai tʌsvaavoitudada gomaasi.

10-13 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌmo altar daama dai bʌʌ aimʌraiña ʌʌradʌ iicusi vaaqui ʌraana tucavi tucavioma cʌaacʌdʌ dai dadaasdiña Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai vustaqui tuucugadʌ bʌʌ aimʌraiña siaaco maitiipu baabaqui dai mʌmʌidiña. Dai poduucai ʌʌpʌ ʌSuusi gʌmuaatu siaaco maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ gomaasi ʌrʌsʌʌlicami utudui ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi ootosacai Suusi Cristo tami oidi daama. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai maioigʌldicamu soimaascamigadʌ. Cascʌdʌ aatʌmʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaada Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai apiavaavoitudadagi Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ tomasi soimaasi taatamai aatʌmʌ vaavoitudaitai.

14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascʌdʌ nʌnʌra aatʌmʌ istuigaco iimia ragai tʌvaagiamu siaaco daja Diuusi dai ʌʌmadu oidaca ragai tomastuigaco.

15 Cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocada aatʌmʌ Diuusi vʌʌtarʌ gʌrsoicʌitai Suusi Cristo. Ʌpapaali judidíu dadasdiña Diuusi naana maasi istumaasi dʌmos aatʌmʌ maitʌaagai isdadasdiagi tomali ʌmo istumaasi mosgʌaagai tʌscʌʌga ñioocada Diuusi vʌʌtarʌ.

16 Tʌtʌgitodavurai isgʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vʌʌscʌrʌ dai oidiadagi aa mʌstumaasi viaacagi. Poduucai baigʌʌlidiña Diuusi.

17 Ʌʌgiadavurai aapimʌ gʌntʌtʌaanʌdamiga. Ʌgai gʌnsoicʌda ʌlidi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maatʌcatai isʌmo imidagai vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi. Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai maisoigʌnʌlidiña gʌntʌtʌaanʌdamiga. Issoigʌnʌʌliada ʌgai aapimʌ ʌʌpʌ soigʌnʌliadamu.

18 Daanʌdavurai Diuusi sai apiacʌʌgacʌrʌ oidacana aanʌ tomasi aanʌ poʌlidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

19 Dai vaamioma ipʌlidi aanʌ isdaanʌda aapimʌ Diuusi nai vaamioma otoma istuidia aanʌ ismʌʌca gʌndividiagi.

———

20 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan tadatudai. Dai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gotorʌ Diuusi duaacali coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai aagai Diuusi gʌsʌʌlicamiga utuducʌdʌrʌ ismaacʌdʌ maiugitia agai tomali ʌmo imidaga. Suusi Cristo ʌgai dai aliʌsi oigʌdai dai nuucada vʌʌsi ʌvaavoitudadami.

21 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌnmaacana guvucadagai mai cʌʌga ivuaada aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Dai aanʌ ipʌlidi ʌʌpʌ isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi tomastuigaco.

22 Giñaaduñi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maitiñvui baacocoiña gʌnmaacaitai aanʌ ñiooqui idi ooji cavulicamiʌrʌ.

23 Gʌraduñi Timoteo cavuusai maisacaruaiñdʌrʌ. Isotoma divia ʌgai tami vaidacamu aanʌ siʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidamuagi.

24 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌʌmadu aapimʌ vaavoitudadami. Govaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai Itaaliʌrʌ oidaca Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.

25 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Santiagu Jacocaru cajiudadʌ

1 Aanʌ Santiagu ʌrpiooñigadʌ Diuusi dai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo. Viaatuldi aanʌ
ʌbaivustaama dan gooca Jacocaru maamaradʌ cajiudadʌ ismaacʌdʌ aipaco oidaga vʌʌsi
oidigʌrʌ.

———

2 Giñaaduñi aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliada aapimʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi naana
maasi.
3 Moscʌʌga maatʌ aapimʌ issoimaasi taatamituldagi aapimʌ cʌʌga vaavoitudaitai
Diuusi aidʌ gia vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ Diuusi soimaasi taatamaitai.
4 Gʌnaagavurai dai poduucai ivuaada. Aapimʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi issoimaa
taatamadagi dai vʌʌscʌrʌ maivuí ñioocadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudai, dai poduucai
maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.
5 Isʌmaadutai aapimʌ viʌʌgacagi maatʌdagai taañivurai Diuusi siʌgai gʌnmaaquimu.
Ʌgai maituu daayi dai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña.
6 Dʌmos cʌʌga vaavoitudaitai gʌaagai mʌstaanʌdagi. Ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoi-
tudai ʌmo imidagai cʌʌga vaavoitudaiña dai siaadiqui camaisi cʌʌga, ʌgai ʌrʌpan
ducami uusi aagadʌ ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidiña ʌvʌʌli.
7 Sioorʌ povuaadagi ʌgai maitʌaagai istʌtʌgitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi.
8 Ʌgai ʌmo imidagai tʌtʌgitoiña ʌmo istumaasi dai siaadiqui ʌma maasi ʌgai maimod-
uucai oidacana vʌʌscʌrʌ.
9 Ʌvaavoitudadami soitigami gʌaagai isbaigʌʌliadagi cʌʌgacʌrʌ nʌiditai Diuusi ʌgai dai
maisiu soiduucai nʌidi.
10 Ʌvaavoitudadami ricu ʌʌpʌ gʌaagai isbaigʌʌliadagi siʌʌscadʌ ʌoodami soiduucai
nʌijadagi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo. Vʌʌsi vustuidadʌ ʌricu ugiatʌi ʌpan duucai
ʌyoosigadʌ vasoi maitʌvʌpi cavaca.
11 Mosvusacʌi tasai dai totoiñdarʌi dai gaquistudai yoosigai vai suuligʌi vai ca-
maisigiamaascana. Poduucai ʌʌpʌ todian duucai ugiatʌi vustuidadʌ ʌricu quiaa aata
vuaadatai ʌgai.

———

12 Sioorʌ soimaa taatamadagi dai maivuí ñioocadagi Diuusi ʌgai aliʌsi baigʌʌliadamu.
Ʌgai ismaacʌdʌ istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvʌʌscʌrʌ
oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ
ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada maitʌaagai ispoʌliada ʌgai isDiuusi
poduucai tʌtʌgitoituldi. Diuusi tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi issoimaasi ivuaadagi,
dai tomali poduucai maitʌtʌgitoituldi ʌgai aa.
14 Baiyoma siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliada ʌgai ʌʌgi poduucai tʌtʌgitoi
cascʌdʌ.
15 Tʌgitoidagiañdʌrʌ vusacʌi soimaascami dai siʌʌscadʌ caaliʌsi ʌrsoimaasi iducam-
icagi ʌoodami camaitistutuidi isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
16 Giñaaduñi maitavʌr ʌʌgi gʌnvupuiirumadada.
17 Vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ oidigi daama Diuusi
gʌrmaacai. Diuusi iduí tasai dai masaadai dai sisiaavugai dai aliʌ cʌʌga dadadacʌi vʌʌsi
ʌgai, dʌmos Diuusi vaamioma dadadacʌi. Gocuudagi ismaacʌdʌ viaa Diuusi tomali
ʌmo imidagai maiugiatʌi tomali maitutucui. Diuusi vʌʌscʌrʌ gʌrmaacai istumaasi
cʌcʌʌgaducami.
18 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi tʌsvaavoitudagi dai muidutai vaavoituda agai dʌmos
aatʌmʌ ʌʌpʌga vaavoitu. Poduucai ipʌli ʌgai cascʌdʌ poduucai ivueeyi.

———

19 Giñaaduñi siooma ʌrcʌʌgai iscaʌcagi isñioocadagi dai maitʌaagai isbacocodagi.
20 Oodami ismaacʌdʌ bacocorʌi maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi,
21 cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada. Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi. Caviaa aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ gʌrootosi ʌgai. Diuusi viaa guvucadagai daidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi isvaavoitudagi aapimʌ ñiooquidʌ.
22 Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌ maisiu moscaʌca. Sioorʌ caʌcagi dai maitivuaadagi poduucai ʌʌgi gʌnvupuiirumadai ʌgai.
23 Sioorʌ moscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgiadagi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ mʌʌ nʌnʌidi gʌʌʌsi
24 dai casi gʌaagadagi tuitaragai vai ʌgai mosimiagi abiaadʌrʌ dai camaitʌgituagi ismaasi ʌʌsidʌ.
25 Sioorʌ mostʌgitocagi istumaasi caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi dai cʌʌga tʌgito caʌcagi dai apiacʌʌga vaavoitudadagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai aliʌ baigʌʌliadamu.
26 Isʌmaadutai pocaitiadagi siʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ vuí ñioocada aa ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragadʌ maisoicʌi.
27 Diuusi nʌidi sioorʌ soicʌi aali maidʌʌdʌcami ʌʌmadu ʌvipiudu siʌʌscadʌ soimaa taatamada ʌgai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorʌ poduucai ivueeyi ʌgai giaa sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

2

———

1 Giñaaduñi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai vaa ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aliʌsi gʌaagai aapimʌ isvʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌijadagi. Maitʌaagai issiooma cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌʌmoco siaa.
2 Ducami isvaapaquiagi gooca cʌcʌʌli siaaco siaa duutuada aapimʌ Diuusi, ʌmoco ʌrgʌvidacamicagi daidʌ ʌroorocagi aaniyugadʌ dai cʌcʌʌgaducagi yuucusidʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌrsoitigamicagi dai cʌcʌʌliocoidadʌ yuucusucagi.
3 Amaasi mai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidagi ʌgai ismaacʌdʌ cʌcʌʌgadu yuucusidʌ dai potʌʌdagi: “Tami daiva cʌʌgaducʌdʌ daicariʌrʌ”. Daidʌ ʌsoitigami mospotʌʌda aapimʌ: “Mʌʌcai cʌaca siʌʌpʌ daivañi tami dʌvʌʌrapi”.
4 Poduucai aapimʌ maiʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai, baiyoma maicʌʌga tʌtʌgitoi aapimʌ.
5 Giñaaduñi caʌcavurai idi ñiooqui Diuusi ʌcovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiʌʌquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ sai cʌʌga vaavoitudaiña ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ vaamioma ʌrsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu ʌvaavoitudadami oigaragai sai gatʌaanʌiña ʌgai ʌʌmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
6 Dʌmos aapimʌ soiduucai nʌidi soitutuigami. Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isʌriricu ʌgai dai soimaasi gʌnvuiididi aliʌ duudatai dai ʌgai gʌntʌvaimʌticana aapimʌ dai vamʌn tutusaiña dudunucamiʌrʌ.
7 Dai ʌgai vaa ʌgai dai vuí ñioocai Suusi Cristo ismaacʌdʌ gʌaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ vapacoñi aapimʌ.
8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”. Issʌʌlicʌdʌ povuaada aapimʌ aidʌ gia cʌʌga ivueeyi aapimʌ.
9 Dʌmos ismaiʌmadugan duucai nʌijada aapimʌ aidʌ gia soimaasi ivueeyi aapimʌ. Dai poduucai aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.

10 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌmo imidagai
maicʌʌga iduñiagi tomasi ʌmo istumaasiʌrʌ ʌgai ducami ismaiʌʌgiada tomali ʌmo
istumaasi.
11 Diuusi pocaiti sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami dai ʌgai vaa pocaiti
ʌʌpʌ sai maitacoodaiña. Isʌmaadutai maigoogosi gʌducamicagi tomasi mosgamuaa
vʌʌscʌrʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.
12 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maatʌ isʌmo
imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi soimaascamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ
isʌʌgiadagi ñiooquidʌ.
13 Isʌmaadutai maisoigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi maisoigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ
dʌmos sioorʌ soigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

———

14 Giñaaduñi, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai ispocaitiadagi ʌmoco sai vaavoitudai dai maitivuaadagi
tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami? ¿Baiscʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌgai poduucai?
15 Ducami isʌmoco gʌnaduñi maiviaacagi yuucusi tomali cuaadagai
16 mai ʌmaadutai aapimʌ potʌʌdagi: “Diosai, tʌʌganapʌs tudu cuaadagai dai yuucusi”.
Mai aapimʌ maimaquiagi istumaasi viʌʌga ʌgʌmai. Tumaasi soiñana ʌñiooqui.
17 Poduucai sioorʌ pocaiti sai vaavoituda dai maisoicʌdagi gʌaaduñi tumaasi ʌrcʌʌgai
vaavoidaragadʌ.
18 Aapi pocaiti sai cʌʌga vaavoitudai dai aanʌ pocaiti saidʌ ivueeyi istumaasi
cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Dʌmos issʌʌlicʌdʌ vaavoitudamudai
aapi Diuusi aidʌ gia ivuaadamudai istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi
ipʌlidi. Siuu duucu ivuaada aanʌ istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi
ipʌlidi poduucai gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoituda Diuusi.
19 Aapi vaavoitudai isʌmaduga Diuusi, vaavuava. Dʌmos ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ
vaavoitudai ʌʌpʌ isoidaga Diuusi dai gigivucui duduaadicuitai.
20 ¿Maimaatʌ caʌ aapi? ¿Ipʌlidipʌsi iñsigʌmaatʌtuldagi? Sioorʌ vaavoitudadagi dai
maitivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai isvaavoitudada ʌgai?
21 Cʌʌga maatʌ aapi isgʌraduñi Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi daidʌ idui gʌmaracʌdʌ
isducatai tʌjai Diuusi vai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Diuusi Avraañi dai pocaiti sai ʌgai
ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai
ʌʌgidiña Diuusi.
22 Poduucai gʌmaatʌ isAvraañi aliʌ cʌʌga vaavoitudai Diuusi dai aidʌsi podui ʌgai
vaamioma vaavoitu.
23 Dai poduucai ʌpʌdui isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ pocaiti: “Avraañi
vaavoitu Diuusi vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduuñimudai ʌgai”. Vai Diuusi gʌaduñi duucai nʌidi Avraañi.
24 Camaatʌ aapimʌ siDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌvaavoitudadami cʌʌga ivuaadami duu-
cai maisiu mosʌca vaavoidaragadʌcʌdʌ dʌmos istumaasi cʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivuaadagi ʌgai ʌʌpʌ.
25 Poduucai ʌpʌdui Raavacʌdʌ ʌgai ʌrʌmo ooqui tatacaligami dai cʌʌga miaadʌgi
ojootosadʌ ʌjudidíu dai aagidi siaa sʌʌli iimia ʌgai sai maivuuna tʌtʌaanʌdami. Dai
vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi ipʌli isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai
camaisoimaasi ivuaadagi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi Raava dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo
oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi iuvaada agai dai ʌʌgidi
Diuusi.
26 Sioorʌ vaavoitudagi dai maicʌʌga ivuaadagi ʌgai maitʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ, ʌgai
ʌrʌpan ducami ʌmo oodami ismaacʌdʌ cavusacʌi ibʌadʌ muucucai ʌgai.

3

———

1 Giñaaduñi maitʌaagai issii muidutai ʌrmamaatʌtuldiadamicagi. Camaatʌ aapimʌ sai
aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi gʌrtaatamituldagi
ismaisʌʌli aagidi aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai.
2 Vʌʌscatai aatʌmʌ muiyoco maicʌʌga ivuaadana. Isʌmaadutai tomali ʌmo imida-
gai maisoimaasi ñioocadagi ʌgai ʌrʌmo oodami cʌʌga gʌtʌgitocami dai cʌʌga istutuidi
ismaisoimaasi ivuaadagi.
3 Siʌʌscadʌ dacamidacartuda aatʌmʌ cavayu poduucai istutuidi aatʌmʌ isiimitu-
dadagi siajaacoga ipʌliadagi.
4 Gʌntʌgitovʌr nʌijada vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ gʌʌ suudagi daama ajioopai tomasiʌʌ
gʌgʌrdu ʌgai dai ʌvʌʌli ismaacʌdʌ nuituscʌi aliʌ guvuca vaidʌ ʌiimitudadami iimitudai
siajaacoga ipʌliadagi ʌmo ali taavlacʌdʌ ismaacʌdʌ vaarcu uta daja.
5 Poduucai ʌpʌvueeyi ʌʌpʌ ganʌʌnʌcʌdʌ tomasi alidu vʌʌscʌrʌ istutuidi isnaana maasi
ivuaadagi.
6 Dai ganʌʌnʌ ʌrʌpan ducami taí ʌʌpʌ. Lʌʌchi taicʌdʌ mʌmʌjʌi gʌʌpi oidigi.
Ganʌʌnʌ istutuidi isaliʌ soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi ivueeyi oodami. Siʌʌsi
ucami oidacagi ʌmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi nʌʌnʌdʌ Diaavora guvu-
cadadʌcʌdʌ.
7 Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cʌcʌisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai
cʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami, dai cabai tuutiatudaiña.
8 Dʌmos ganʌʌnʌ gia tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi. Ganʌʌnʌ
ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maibaiga isbai tuigatudagi. Ganʌʌnʌcʌdʌ oodami ñiooquidi
aa oodami dai soigʌliatu poduucai isduucai muuquigami.
9 Gʌrnʌʌnʌcʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrooga dai ʌgai vaacʌdʌ ñiooquidi
aatʌmʌ oodami ismaacʌdʌ Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi.
10 Gʌrtʌñicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai ʌgai vaacʌdʌ soimaasi ñioocai.
Giñaaduñi poduucai gia maitʌaagai isivuaadagi.
11 ¿Isbai vuusaiña ʌgai vaa vagʌacañiañdʌrʌ suudagi yoovicami dai sivucami?
12 ¿Giñaaduñi isbai ʌmo iigosi dʌʌdʌ iibiatana uuvasi siʌʌpʌ ʌmo uuvasi dʌʌdʌ bais
iibiatana iigosi? Poduucai ʌʌpʌ ʌmo vagʌacañiañdʌrʌ maivusacʌi suudagi yoovicami dai
sivucami.

———

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ cʌʌga gʌtʌgitocagi ʌgai
gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai nʌijadagi aa siʌrvaavoi iscʌʌga gʌtʌgito dai
maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi ismaitʌaagai
isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
14 Dʌmos isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai
maitʌtʌgitodagi aa maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌdʌ vʌʌsi gomaasi
ʌpan ducami isyaatagʌdagi.
15 Googadʌ maatʌdagai maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi goovai mosʌroodami
oidigi daama oidacami tʌgitoidadʌ dai goovai ʌgai ismaacʌdʌ gamaacai ʌDiaavora.
16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai
maitʌtʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui ñioocaiña oodami, daidʌ ivuaadana mui naana
maasi soimaascami.
17 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ viaa maatʌdagai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌrʌ
oidacana dai maioomaliacana, dai tʌtʌgitoiña aa, dai ʌʌgidiña gʌnbaitʌguucacamiga,
dai soigʌnʌlidiña aacʌdʌ dai soicʌiña dai ʌmadugan duucai nʌidiña vʌʌscatai dai vʌʌsi
isducatai aagai poduucai ivuaadana.

18 Dai maicocodaiña aa dai poduucai cʌʌga ivueeyi, ʌgai ipʌlidiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi
oodami cascʌdʌ.

4

———

1 ¿Ducatai gʌncoodaiña aapimʌ? Soimaasi tʌgitoidagai gʌnmaitʌcʌi dai poduucai
maicʌʌga ivueeyi aapimʌ.
2 Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi gacoodaiña aapimʌ.
Aapimʌ viaaca ʌlidiña istumaasi viaaca gʌnaduñi dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiña
aapimʌ. Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌlidi maitaanʌi aapimʌ Diuusi cascʌdʌ.
3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. Ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ taanʌiña aapimʌ cascʌdʌ.
Maitavʌr cʌʌgai ispoduucai taanʌdagi.
4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai sioorʌ ivuaadagi istumaasi
ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi? Mospoduucai sioorʌ
ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ
vʌʌtʌ Diuusi.
5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “GʌIbʌdaga ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai
gʌrʌʌmadu daacana aliʌsi gʌrsoicʌi dai aliʌ soigʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi
aatʌmʌ”.
6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai aliʌsi gʌrsoicʌi cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
“Diuusi vuí caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dʌmos Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌdʌ
maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi”.
7 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai vuidʌrʌ avʌrvʌʌtʌca Diaavora siʌgai mʌlimu.
8 Duudatai avʌrgamamadada siDiuusi gʌnsoicʌdamu dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadamu. Dañi aapimʌ soimaasi ivuaadami, ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai
camaisoimaasi ivuaada. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiada ʌliada Diuusi dai soimaasi
ivuaada ʌliada ʌʌpʌ, dagitovurai gosoimaa tʌgitoidagai,
9 dai soigʌnʌliada soimaasi ivuaadatai. Sioorʌ asʌdagi soimaasi ivuaadatai baiy-
oma gʌaagai issuaanʌdagi, sioorʌ baigʌʌliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gʌaagai
issoigʌʌliadagi.
10 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada vuitapi Diuusi siDiuusi gʌnoigʌldamu dai
gʌnsoicʌdamu.

———

11 Giñaaduñi maitavʌr gʌnñiooquiada aipaco, sioorʌ ñiooquiadagi ʌmoco gʌaduñi dai
dunucami duucai gʌvuaadagi tʌcaca ʌliditai gʌaduñi ʌgai vuí ñioocai Diuusi ñiooquidʌ
ismaacʌdʌ pocaiti sai gʌaagai isoigʌada gʌraaduñi. Ʌgai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi
ñiooquidʌ maitʌrsoiñi. Dʌmos isaapimʌ pocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi
dai aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ aidʌ gia aapimʌ ʌʌgi gʌnaagidi isducatai gʌaagai
mʌsoidacagi ducami isaapimʌ ʌrdudunucamicagi.
12 Ʌʌgi Diuusi gamaa gʌñiooqui. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ ʌrdunucami. Ʌgai istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami siʌʌpʌ ugititudagi. ¿Dai aapimʌ giñaaduñi, ¿moorʌ dai
dudunucami duucai daraiva ʌlidi aa vʌʌtarʌ?

———

13 Aapimʌ gʌnsaagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti: “Sivi siʌʌpʌ sioroco iim-
imu aatʌmʌ sibʌaaco dai mʌʌca oidacamu ʌmo uumigi dai gaaata vuaadamu dai
gamaitʌcʌdamu tumiñsi”.
14 Dai tomali maimaatʌcatai istumaasi ʌpʌduñiagi siaadiqui aapimʌ maimaatʌ
siʌʌscadʌ coiya agai aliʌ maitʌvʌpi capacarʌi oodami.
15 Baiyoma gʌaagai mʌspocaitiadagi: “IsDiuusi ipʌliadagi oidacamu aatʌmʌ daidʌ
ivuaadamu imaasi siʌʌpʌ ʌma maasi”.

16 Dʌmos aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai ʌʌgi gʌntʌaanʌdan duucai ñioocai dai
maitʌtʌgitoi isDiuusi ʌgai dai gʌntʌaanʌi. Poduucai gia maicʌʌgadu.
17 Sioorʌ maatʌtai ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maitivuaadagi ʌgai maicʌʌga
ivueeyi.

5

———

1 Caʌcavurai aapimʌ riricu. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa gʌntaatamituldamu soimaasi
ivuaadatai aapimʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscavami aijigʌdagi.
2 Vʌʌsi gʌnvustuidaga duva agai dai gʌnyuucusi cʌcʌʌgaducʌdʌ maamata agai.
3 Dai gʌnooroga dai gʌnplaataga biitama agai dai poduucai maatʌmu aa sialiʌ
maicʌʌga tuutiacatadai aapimʌ dai maisiaa doodai gʌnvustuidaga dai soiñamudai aa.
Diuusi soimaasi gʌntaatatuldamu. Aapimʌ mui ʌmpagi gʌnvustuidaga sivi cayoga aayi
istuigaco Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
4 Aapimʌ maiaa namʌqui gʌnpipiooñiga sioorʌ yoovaiña gʌnʌʌsi, vai ʌgai aagidi
dudunucami vai Diuusi caʌ istumaasi aagai ʌgai. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
5 Aapimʌ mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cʌcʌʌgaducami tami oidigi daama, dai
mosgavagimataiña vʌʌsi gomaasi ivueeyi aapimʌ vai camiaadimi istuigaco Diuusi
gʌnnʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
6 Aapimʌ van tutusaiña ismaacʌdʌ maitʌristuma ducami dai gatʌaanʌiña coodaragai
dai maidadagitoiña aapimʌ isʌʌgi gʌnsoiñagi ʌgai.

———

7 Giñaaduñi maitavʌr vuí bacocoda ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi podu-
uquiavʌr ivuaada asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maioojodaitai. Ʌʌsadami gʌaagai
isnʌnʌracagi duuqui maivui ñioocaitai Diuusi vaida aiyagi yoovaragai.
8 Casia miaadimi istuigaco divia agai Suusi Cristo cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagai
isnʌnʌracagi istuigaco diviagi dai maitʌaagai mʌsvui bacocodagi ismaacʌdʌ soimaasi
gʌntaatamituldi.
9 Giñaaduñi maitavʌr gʌnvupui ñioocada vai Diuusi maisoimaasi gʌntaatatuldana. Ca-
sia miaadimi istuigaco Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
10 Giñaaduñi tʌgitovurai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai aliʌ soimaa taata dai
maivuí bacocoiña ismaacʌdʌ soimaasi taatamituldiña poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ
ʌʌpʌ.
11 Aatʌmʌ poʌlidi sai ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taata dai maivuí ñiñio Diuusi ʌgai aliʌ
baigʌnʌliditadai. Aapimʌ camaatʌ isducatai Job aliʌ soimaasi taata dai vʌʌscʌrʌ maivuí
ñioo Diuusi dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi gooquiʌrʌ. Diuusi
aliʌ soigʌʌlidiña vʌʌscataicʌdʌ.
12 Sivi giñaaduñi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaatʌca
aapimʌ. Maitavʌr aagada Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Maitʌaagai ispocaitiadagi sai
cʌʌ maatʌ Diuusi isʌrvaavoi istumaasi aagai aapi dai ismaitʌrvaavoicagi vai Diuusi
gʌmuaana.
13 Isʌmaadutai aapimʌ soimaa taatacagi gʌaagai isgamamadadagi. Dai isʌmaadutai
baigʌʌliadagi gʌaagai isganʌʌdagi siaa duutudai Diuusi.
14 Dai isʌmaadutai coococagi gʌaagai isvaidagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami
vai gamamadana ʌcoocoadʌ vʌʌtarʌ dai tʌidana asaiti daañidatai Diuusi sai duaaidana.
15 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi duaaidamu sivañigamu
ʌgai. Dai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ baigavʌr vuaada ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi aipacoga,
dai vʌʌscatai avʌr mamadada vai Diuusi duduaaidiana vʌʌsi ʌcococoidadʌ aapimʌ

g∧nsaagida. Ali∧ guvuca ∧mamadaragad∧ ∧oodami ismaac∧d∧ ca∧ma ducai g∧t∧gito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ∧∧gidi Diuusi.

17 Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ Eliiasi ∧roodamicatadai g∧r∧pan duucai, dai aid∧si daan∧i ∧gai Diuusi sai maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan tajucami.

18 Dai gooqui∧r∧ aid∧si daan∧i ∧gai ∧pamu sai duuduna tai duudu tai baig∧dui ∧∧sicami.

19 Giñaaduñi is∧maadutai aapim∧ g∧nsaagida dagituagi g∧vaavoidaraga vai ∧mai ∧pamu vaavoituldagi

20 maat∧cavurai aapim∧ is∧gai ismaac∧d∧ vaavoituldagi ∧gai ismaac∧d∧ dagituagi g∧vaavoidaraga sai ∧gai c∧∧gac∧r∧ vusaitu ib∧ad∧ ∧soimaasi ivuaadami g∧g∧vituldaragad∧aiñd∧r∧ dai poduucai oig∧ldicamu soimaascamigad∧ tomasi ali∧si ∧rsoimaasi iducami.

Mos∧caasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Piiduru ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Aanʌ ʌrPiiduru ootosadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai dai aidʌsi ʌjudidíu soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami, aapimʌ sibʌaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimʌ Poontʌrʌ dai Galaasiʌrʌ dai Capadoosiʌrʌ dai Aasiʌrʌ dai Batiiñiʌrʌ.

2 Diuusi gʌrooga caʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ poduucai isduucai ipʌliditadai ʌgai ʌʌqui abiaadʌrʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ivuaadana aa duiñadʌ dai ʌgai apiagʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsai ʌʌgidiña aapimʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vu-vacʌna mʌsvaavoitudagi cascʌdʌ Diuusi apiagʌnoigʌldi gʌnsoimaascamiga. Vai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Cʌʌgavʌr ñioocada aapimʌ Diuusi vui ʌpan duucai aanʌ. Ʌgai ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌgai duuacali ʌSuusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ ibʌdagai utudui. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai nʌnʌra aatʌmʌ vaavoitudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.

4 Diuusi gʌnmaa oigaragai isiimia aapimʌ tʌvaagiamu dai ʌgai ʌʌmadu oidacagi vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ coiyagi. Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali ʌmaadutai. Dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai aapimʌ. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.

5 Aapimʌ vaavoitudai isDiuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌnvuviadami cascʌdʌ ʌgai gʌnnuucada aapimʌ gʌguvucadagacʌdʌ. Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu aapimʌ soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ dai maatʌmu aapimʌ istumaasi cʌʌgaducami istumaasi Diuusi iduñia agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

6 Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ tomasi sivi chiʌʌqui uumigi gʌaagai issoimaa taatagi aapimʌ mui naana maasi.

7 Siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi oodami poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ischo ʌʌpʌ. Gʌnvaavoidaraga ʌrʌpan ducami ooro gʌmʌmʌidi vai ʌcovai vusacʌi goʌʌ ooro. Poduucai aapimʌ siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi apiaʌʌgiditai Diuusi cʌʌ maatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Dai poduucai gʌvaavoidaraga vaamioma cʌʌgadu siooro. Ooro gia uugiatʌi vai gʌnvaavoidaraga gia cho. Sioorʌ soimaasi taatamadagi dai apiaʌʌgiadagi Diuusi dai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai potʌʌdamu isaliʌ cʌʌga idui, dai aagidamu ʌgai aa ʌʌpʌ.

8-9 Aapimʌ mainʌiditai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ siaa duutudai dai oigʌdai, tomasi maiquiaa nʌidi aapimʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ vaavoitudai aapimʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ dai maitʌtʌgai ñiooqui isducatai aagidagi aa, mʌsaliʌ baigʌnʌlidi.

10 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai aapimʌ gʌnaajagʌitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agaitadai. Ʌgai ʌʌgi caaagaitadai gomaasi dʌmos maicʌʌga maatʌ caʌcatadai.

11 Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo, maatʌtuli gʌñiñiooquituldiadamiga isducatai ʌCristo soimaa taata agaitadai dai goquiʌrʌ Diuusi maquia agaitadai ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aliʌsi gʌnaajagʌitadai ismaatiaga sioorʌ ʌrCristoca agaitadai dai siʌʌscadʌ divia agaitadai.

12 Dai Diuusi Ibʌadʌ aagidi ʌgai sai ʌñiooqui vaamioma ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌgai.
Dai vʌʌsi imaasi ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌrʌgai vaa
ismaacʌdʌ casi gʌnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sividadʌ. Ʌgai gʌnaagidi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga tʌvaagiaiñdʌrʌ
vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ aagaiña ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ
tʌvaagiʌrʌ ipʌliditadai ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi aagai ʌʌquidʌ Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

13 Cascʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ isdivia agai Suusi Cristo bai
gʌnduuca dai nʌnʌraca vaavoitudaitai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada agai ʌgai
siʌʌscadʌ diviagi. Maitavʌr tʌtʌgitoda istumaasi soimaascami dai cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca.
14 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai camaitivuaada vʌʌsi istumaasi ivuaadana
maiquiaa maatʌcai mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo.
15 Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada Diuusi. Ʌgai
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi
dai pocaiti: “Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ dai maisoimaasi ivuaada, aanʌ tomali ʌmo
imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ”, ascaiti Diuusi.
17 Diuusi ʌgai dai nʌidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi vʌʌscatai ʌʌmadutai isbai cʌʌga ivueeyi
ischo ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi
ʌrriricu siʌrsoitutuigami, siʌraaliducami, siʌrgʌgʌrducami, dai ooqui dai cʌcʌʌli vʌʌsi
soimaasi taatamituldi Diuusi dai ʌgai ʌrgʌrooga cascʌdʌ siaa duutuada aapimʌ Diuusi
quiaa oidacatai tami oidigi daama.
18 Ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru dai cʌʌga maatʌ aapimʌ sai
istumaasi ivuaadana maitʌnsoicʌiña iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aapimʌ. Dʌmos Diuusi
cacʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaipoduucai oidacana. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi
Cristo gaaa namʌqui cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidaraga namʌgadʌ aidʌmʌsi muaa curusiaba,
dai maisiu oorocʌdʌ tomali plaatacʌdʌ istumaasi uugiatʌi.
19 Suusi Cristo gʌmuaatu maitʌrsoimaasi iducamicatai poduucai isduucai coodaiña
ʌjudidíu aali cañiiru ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ sai Diuusi oigʌldana soimaascami-
gadʌ.
20 Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi camaatʌcatadai ispoduucai ʌpʌduñia
agaitadai Suusi Cristocʌdʌ dʌmos ʌgai cayoga ugitʌcai oidigi divia dai cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaida agai.
21 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai maa ʌmo sʌʌlicami
tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai nʌnʌra mʌsiʌʌscadʌ ʌʌmadu
oidaca agai.
22 Diuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga ʌʌgiditai aapimʌ ñiooquidʌ, Diuusi Ibʌadʌ
gʌnsoicʌi cascʌdʌ, mai cascʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai gʌnaaduñi. Apiavʌr cʌʌga
gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga.
23 Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui aidʌsi vaavoitu aapimʌ ñiooquidʌ. Gʌndʌʌdʌ
maitʌnmaa idi ibʌdagai utudui.
24 Mospoduucai ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:
Vʌʌsi oodami ʌrʌpan ducami vasoi. Ʌvasoi gaquisarʌi daidʌ oodami cooyi.
Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami ʌrʌpan ducami yoosigai.
Yoosigai gaquisarʌi dai uugiatʌi vai istumaasi viaa oodami uugiatʌi.
25 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrvaavoi.
Asduu ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Dai ʌgai vaa ñiooqui ʌgai mʌsmaacʌdʌ
gʌnaagidi aapimʌ.

2

1 Cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mʌstumaasi aagadagi vʌrai gomaasi ivuaada, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maiñiooquiada aa.

2-3 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgaidagi mospoduucai vaamioma cʌʌga oidacana oodami isducatai Diuusi ipʌlidi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi.

———

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ iscaiti Diuusi:
Aanʌ ootosdi ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami viaacami ismaascʌdʌ ʌcovai vusaitu aanʌ.
Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga ʌgai.
Vʌʌsi sioorʌ vaavoitudagi ʌgai maiviaacamu istuisi siaa ʌʌradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.
Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Cascʌdʌ aliʌ cʌʌ tuiga ʌgai aapimʌ gʌnvui ismaacʌdʌ vaavoitudai dʌmos aa vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldi. Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daí Diuusi muidutai gajiaadʌrʌ vipieeyi.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi.
Dai pocaiti ʌʌpʌ:
Sioorʌ gajiaadʌrʌ vipiaadagi gosʌʌlicami viaacami sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu.
Dai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌrvaavoitudada dai ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrʌgʌʌ guvucadagai viaacami ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌ tuiga dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai. Diuusi ʌco vusaitu sai tʌaanʌiña oodami dʌmos muidutai gajiaadʌrʌ viaa tomasi cʌʌ maatʌcatadai. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnmaa ibʌdagai utudui mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ dai mʌsaidʌ ʌrpipiooñigadʌcana dai mʌsaidʌ ivuaadana istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsaidʌ siaa duutudaiña aapimʌ Diuusi. Aapimʌ cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi gomaasi. Suusi Cristo Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ. Vʌʌsi gomaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

———

9 Dʌmos aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Daidʌ ʌrʌpan ducami aapimʌ ʌjudidíu papaaligadʌ ismaacʌdʌ ivuaadatadai Diuusi aa duiñdadʌ, mai aapimʌ gaaagiada istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ gʌnsoimaascamigaiñdʌrʌ dai sivi maatʌ aapimʌ ñiooquidʌ.

10 Ʌʌquioma aapimʌ maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi dai sivi casi ʌrmaamaradʌ aapimʌ Diuusi. Ʌʌquioma tomali ʌmaadutai maisoigʌʌlidiña aapimʌcʌdʌ dʌmos sivi Diuusi soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

———

11 Giñaaduñi aapimʌ aliʌ tʌtʌgitoi mʌsiʌmo imidagai tʌvaagiana oidaca agai dʌmos aapimʌ quiaa tami oidigi daama oidaga, cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maigoogosi gʌnducamicana. Camaatʌ aapimʌ isgʌaagai isapiagʌnaajagʌdagi dai maisoimaasi ivuaadagi.

12 Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi vai siʌʌscadʌ gʌnvui ñioocada ʌgai ducami siʌrsoimaasi ivuaadamica aapimʌ vʌʌscʌrʌ nʌijadamu ʌgai isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Diuusi dai nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai siaa duutuadamu Diuusi.

13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi ipʌlidi isvʌʌscatai ʌʌgiadagi dudunucami cascʌdʌ avʌrʌʌgiada aapimʌ vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ darasai ʌoodami tomasi ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.
14 Siʌ sonʌrʌ guucacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano sai soimaa taatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi.
15 Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai poduucai ʌgai ismaacʌdʌ vupuiiruga dai maivaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ maitʌnñiooquiadagi.
16 Dudunucami maivaamioma gatʌaanʌi siDiuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsʌʌgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi dai aapimʌ ʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Ʌʌgiadavurai ʌgai.
17 Siaavʌr duutuada aapimʌ vʌʌsi oodami. Oigʌadavurai vʌʌsi gʌnaaduñi vaavoitudadami. Ʌʌbiadavurai Diuusi dai siaavʌr duutuada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.

———

18 Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrpipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu dai siaavʌr duutuada maisiuu mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuutuiga, ismaacʌdʌ tʌtʌaañicui dai oomaliga ʌʌpʌ.
19 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi ipʌlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vʌʌscʌrʌ aa soimaasi taatamituldi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi.
20 Dʌmos isaapimʌ soimaasi ivuaadagi mai cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldagi tomasi maivui ñioocai aapimʌ Diuusi. ¿Tumaasi ʌrcʌʌgai gomaasi? Dʌmos isaapimʌ cʌʌga ivuaadagi mai vʌʌscʌrʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocada aapimʌ Diuusi ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.
21-23 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai poduucai ivuaadana aapimʌ. Cristo sʌʌlicʌdʌ soimaa taata mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maiyaata dai aidʌsi ʌoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi ʌgai maiaagidi tomali ʌmo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidʌsi ʌoodami soimaa taatamitulditadai ʌgai maipotʌtʌdai issoimaasi taatatulda agai ʌʌpʌ. Baiyoma ʌgai dagito sai Diuusi bai duuna cʌʌ maatʌcatai isDiuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi. Dai Diuusi ipʌlidi mʌsi aapimʌ poduucai ivuaadagi ʌʌpʌ.
24 Aatʌmʌ aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ soimaa taataragaitadai dʌmos Cristo soimaa taata curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna dai poduucai camaitʌrsoimaasi iducamicana aatʌmʌ dai saidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi gʌmuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ.
25 Moscʌʌ maatʌ aatʌmʌ tʌsmaiquiaa cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai aatʌmʌ maivaavoitudaiña tomali maiʌʌgidiña Suusi Cristo dʌmos sivi caʌma duucai gʌrtʌtʌgito aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo gʌrnuucada aatʌmʌ ʌpan duucai isduucai nucada ʌmo pastuuru gʌsosoiga cañiiru dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

3

———

1-2 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ ooqui cuucunacami ʌʌgiadavurai gʌncuucuna vai poduucai isʌmaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ vaavoitudagi nʌiditai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai siaa duutudai tomasi aapimʌ maiaagidi Diuusi ñiooquidʌ.
3 Maitavʌr mostʌtʌgitoda mʌsducatai gʌngagasiuva agai dai mʌsmaasi gʌnaada agai yuucusi dai mʌsmaasi gʌnaada agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitʌrsoiñi.
4 Baiyoma gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi mʌsducatai oidaga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada tomali maioomaliaca. Gomaasi ʌgai istumaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

5 Λλquioma poduucai oidacana ooqui ismaacλdλ λλgidiña Diuusi. Λgai sλλlicλdλ vaavoitudaiña Diuusi dai λλgidiña gλncuucuna.
6 Potuigacana Saara λλpλ λgai cλλga λλgidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapimλ potuutiacamu λλpλ mλscλλgacλrλ oidacagi dai maiλλbiadagi tomali λmaadutai.
7 Dai aapimλ cλcλλli ooñiacami λλpλ cλλgacλrλ avλr nλijada gλnooñiga dai siaa duutuada maisiu mosλcaasi maisi guupuacatai λgai. Diuusi cλλgacλrλ vuvaitu λgai λλpλ sai vλλscλrλ oidacana λgai λλmadu gλnλpan duucai cascλdλ. Poduuquiavλr ivuaada vai tomali λmo istumaasi maisobicλiña gλnmamadaraga.

———

8 Maitavλr gλncocoada. Dai soigavλr gλnλliada gλnaaduñicλdλ dai aipaco gλnoigλada λmo siλλgλmλ duucai. Cλλgavλr tuutiaca vλλscatai vui dai maigλgλrducλdλ gλnλliada.
9 Isλmaadutai soimaasi gλnvuiidiadagi aapimλ maitλaagai ispoducai ivuiidiadagi aadλrλ. Dai isλmaadutai gλnñiooquiadagi aapimλ maitλaagai isñiooquiadagi. Diuusi λcovai gλnvuvaitu aapimλ dai gλnsoiña agai cascλdλ daanλdavurai Diuusi sai soiñana λgai λλpλ.
10 Pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ:
Sioorλ siooma oidaca λliadagi maitλaagai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatagλdagi.
11 Maitλaagai issoimaasi ivuaadagi mosλca istumaasi cλλgaducami.
Gλaagai istomali λmo imidagai maitacocoadagi.
12 Diuusi nuucada ismaacλdλ maitλrsoimaasi ivuaadami.
Dai caλcana siuu duucu gamamadada λgai.
Dai λgai vuidλrλ caatλ ismaacλdλ λrsoimaasi ivuaadami.
Ascaiti Diuusi ñiooquidλrλ.
13 Isvλλscλrλ cλλgacλrλ oidaca aapimλ baitoma maitiipucamu sioorλ soimaasi gλntaatamituldiadagi,
14 dλmos isvλλscλrλ soimaasi gλntaatamituldiadagi λλmoco tomamλs cλλgacλrλ oidaga maitavλr λλbiada dai maitavλr vuamλn λliada Diuusi cλλgacλrλ gλnnλijadamu cascλdλ vλλscλrλ baigλnλliadamu aapimλ.
15 Dai siaavλr duutuada aapimλ gλntλaanλdamiga Suusi Cristo. Vλλscλrλ avλr bai gλnduuca dai aa noragida sioorλ gλntλcacadagi mλstuisi tλgito isvλλscλrλ oidacagi Diuusi λλmadu. Dai maitavλr gλgλrducλdλ gλnλliada dai siaavλr duutuada λgai ismaacλdλ gλntλcacadagi.
16 Cλλgacλrλ avλr oidaca mλsducatai maatλcagi mλsmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai sioorλ gλññiooquiadagi cλλgacλrλ oidacatai aapimλ vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa λλrana Diuusi vui.
17 Sioomλ λrcλλgai issoimaa taatamadagi cλλga ivuaadatai isDiuusi poduucai ipλliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.
18 Tomasi Suusi Cristo maitλrsoimaasi ivuaadami vλλscλrλ gλmuaatu. Oodami λrsoimaasi ivuaadami cascλdλ. Suusi Cristo gλmuaatu sai oodami cλλgacλrλ vuvacλnλ daidλ λrDiuusi maamaradλcana.
19 Aidλsi maiquiaa duaaca Suusi ibλadλ ii siaaco maa maisapi coidadλ iibλadλ dai aagidi λmo istumaasi istumaasi Diuusi ipλlidi ismaatλca λgai.
20 Λgai maiλλgi Diuusi aidλsi oidacatadai Noécaru. Diuusi maisoimaa taatatuli λoodami aidλsi Noé ivuaadatadai λgλλ vaarcu asta aidλsi naato Noé λgλλ vaarcu ismaacλdλrλ vaa λgai λλmadu cuvaracami aaduñdλ aidλsi tλvλpi duudu vaidλ λvaarcu suudagi daama aimλraiña poduucai cλλgacλrλ vuvaja λgai.
21 Dai poduucai sivi aatλmλ gλrvapaconai suudagicλdλ dai cλλgacλrλ vuvacλi vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidadλ saagidaiñdλrλ. Vacuanaragaicλdλ maivuaanλi gatucuraga baiyoma poduucai cλλ maatλ oodami isaatλmλ daanλi sai gλroigλldana gλrsoimaascamiga.

22 Suusi Cristo caii tʌvaagiamu dai mʌʌca daja sʌʌlisa padʌrʌ Diuusi dai tʌaanʌi vʌʌsi
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi dudunucami ismaacʌdʌ ami daraaja.

4

———

1 Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai isbai gʌnducagi
dai soimaa taatagi. Ʌgai ismaacʌ soimaa taatamai gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi
soimaascami.
2 Dai maitivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi, baiyoma ivuaadana
ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
3 Aapimʌ ʌʌquioma ivuaadana istumaasi ipʌlidiña ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ
maiʌʌgidi Diuusi camaitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi. Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami-
cana aapimʌ dai googosi gʌnducamicana dai navacoitʌracana dai aapimʌ ivuaadana
mui naana maasi ojoodaicʌdʌ dai uusicʌdʌ dai siaa duutudaiña gʌndidiuusiga duucai,
gomaasi aliʌ daidi Diuusi vʌʌsi oidi daama oidacami.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi maimaatʌ istuisidʌ camaiʌpan duucai soimaasi
ivueeyi aapimʌ ʌgai ʌʌmadu cascʌdʌ gʌnñiooquidi ʌgai.
5 Dʌmos aimu istuigaco vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi, dai Diuusi aagidamu
ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Diuusi cabai gʌduu dai
aagida agai vʌʌsi duduaacʌdʌ dai coidadʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ
maicʌʌga ivuaadana.
6 Muidutai ismaacʌdʌ cacoi aidʌsi maiquiaa coi ʌgai caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai
ismaacʌdʌ vaavoitu vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu ʌpan duucai Diuusi, Diuusi
tomastuigaco oidaga. Vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi
cascʌdʌ.
7 Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vʌʌsi istumaasi cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca
aapimʌ dai maitʌtʌgitoda istumaasi soimaascami gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi
ivuaada baiyoma avʌr gamamadada.
8 Dʌmos siooma gʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi. Sioorʌ oigʌdai gʌnaaduñi cʌʌga
gaoigʌldi ʌʌpʌ mʌssoimaasi ivuiidiadagi.
9 Baigʌnʌliaracʌdʌ avʌr gʌnmiaadʌgiada aipaco gʌnquiiquiʌrʌ.
10 Vʌʌsi oodami maatʌ ʌmo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicʌdagi aa. Diuusi
poduucai idui cascʌdʌ. Vʌʌscatai gʌaagai isaipacoga gʌnsoicʌdagi isducatai istutiadagi.
Poduucai vʌʌscatai ivueeyi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi saidʌ ivuaadana.
11 Sioorʌ ʌrñiooquituldiadamigadʌcagi Diuusi gʌaagai iscʌʌga agadagi istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Sioorʌ soicʌdagi iscʌʌga aagadagi vai poduucai vʌʌsicʌdʌ istumaasicʌdʌ ivueeyi
aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi
iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi. Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi
Diuusi. Diuusi ʌrʌgai dai tomastuigaco tʌaanʌi oidi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali maiduduaadicuda mʌsiʌʌscadʌ
soimaasi taatamadagi. Diuusi ʌgai dai soimaasi gʌntaatamituldi nʌida ʌliditai mʌsabai
sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai. Gomaasi gʌaagai siʌpʌduñiagi vʌʌsi vaavoitudadamicʌdʌ.
13 Baiyoma avʌr baigʌnʌliada mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Aapimʌ soimaa
taatamai ʌpan duucai Suusi Cristo cascʌdʌ. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai vʌʌscatai siaa duutuda agai.
14 Mʌssoimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi. Diuusi Ibʌadʌ aliʌsi dadadacʌi dai gʌnʌma daja cascʌdʌ gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi. Ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi ʌgai ñiooquidi Diuusi
Ibʌadʌ, dʌmos aapimʌ siaa duutudai Diuusi Ibʌadʌ.

15 Aapimʌ gʌaagai issoimaa taatamadagi dʌmos maisiu soimaasi ivuaadatai tomali
gacoodacamicatai tomali ʌʌsivuacatai tomali gʌvapasaitai aa aa duiñdadʌrʌ.
16 Dʌmos sioorʌ soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo ʌgai maitʌaagai
issiaa ʌradagi, baiyoma gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudai ʌgai Suusi Cristo
cascʌdʌ.
17 Caaayi istuigaco Diuusi nʌida agai ʌoodami sabai cʌʌga ivuaadana ismaicʌʌga
ivuaadana ʌʌpʌ. Ʌpʌga nʌida agai ʌgai vaavoitudadami dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.
Dʌmos isDiuusi soimaasi gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami,
vaamioma soimaa taatatuldamu agai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.
18 Ʌcʌʌga ivuaadami avʌnacai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai ʌsoimaasi
ivuaadami siaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
19 IsDiuusi ipʌliadagi isʌvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vʌʌscʌrʌ gʌaagai
isʌvaavoitudadami apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, vaavoitudaitai isDuusi nuucada. Diuusi
idui oodami dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi ismaacʌdʌ vaavoitudai.

5

———

1 Gʌnmaaquia iñʌlidi aanʌ ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami gʌntʌtʌaanʌdamiga. Aanʌ
ʌʌpʌ ʌrtʌaanʌdami ʌpan duucai ʌgai. Daidʌ ʌrnʌijadami isducatai soimaa taata Suusi
Cristo dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu daacamu Suusi Cristo vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu.
2 Aapimʌ tʌtʌaanʌdami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacʌ tʌaanʌi. Aliʌsi
gʌaagai mʌsbaigʌnʌliaragacʌdʌ ivuaadagi isducatai Diuusi ipʌlidi, dʌmos maisiu gu-
vucadagaicʌdʌ, tomali maisiu mosgamaitʌa ʌliditai tumiñsi. Baigʌnʌliaragacʌdʌ
avʌrivuaada gʌnaa duiñdaga,
3 maitavʌr soi duucai nʌijada dai maitavʌr soi vuaada baiyomavʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca
vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami ʌʌpʌ.
4 Dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai gʌndadadaquituda agai ʌpan duucai
ʌgai dai vʌʌscatai siaa gʌnduutuadamu aapimʌ ʌʌpʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌgʌʌli ʌʌgiadavurai gʌntʌtʌaanʌdamiga aipacoga avʌr
gʌnsoicʌda maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliditai.
Diuusi soicʌi ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
6 Dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada Diuusi vui. Ʌgai aliʌ viaa guvucadagai dai ʌmo
imidagai siʌʌscadʌ ʌgai ipʌliadagi gʌnmaaquimu ʌmo sʌʌlicami.
7 Maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ Diuusi ʌgai dai gʌnsoicʌi dai
gʌnnuucada.
8 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca. Gʌnsaayu ʌDiaavora tomasiaacoga aimʌrai dai gaagai sioorʌ
soimaasi iduiñdagi cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai.
9 Dai maitʌndadagitoda issoimaasi gʌnduiñtuldagi ʌgai, baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoi-
tudada maatʌcatai isvʌʌscatai gʌnaaduñi vaavoitudadami vʌʌsi oidigʌrʌ soimaasi taata-
mai gʌnʌpan duucai.
10 Dai mʌsiʌʌscadʌ casoimaasi taatagi bai tʌvʌpi Diuusi bai duñia agai gʌniibʌdaga
sipoducai cʌʌga ivuaadamu aapimʌ gʌnaa duiñdaga dai Diuusi cʌʌga gʌnvaavoitulda
agai dai cʌʌga gʌnmaaquia agai tʌgitoidagai. Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai
gʌnvai mʌsai iimʌna tʌvaagiamu dai ʌʌmadu daraajana ʌgai dai Suusi Cristo tomastu-
igaco.
11 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai dai tomastuigaco
tʌaanʌi oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Aan^ g^nooji idi ali oojai dai Silvaanoc^d^ g^nootosi. Goovai ^rg^raduñi vaavoitudadami dai c^^ga tuiga. Dai idi ooji^r^ g^nmaa aan^ ñiooqui dai g^naagidi sai Diuusi c^^gac^r^ g^nn^idi dai poduucai maat^camu aapim^ isDiuusi s^^lic^d^ g^noig^dai. Dai apiav^r c^^ga vaavoitudada isDiuusi g^noig^dai.
13 Idi vaavoitudami ismaac^d^ tami Bavilooni^r^ daraaja Diuusc^d^ g^nviaatuldi. Diuusi ^covai vuvaitu idi ^pan duucai aapim^. Marcusi ismaac^d^ giñmara g^ducami Diuusc^d^ g^nviaatuldi ^^p^.
14 Baig^n^liaragac^d^ g^nviaatuldiada dai apiav^r g^noig^ada aipacoga.
Aan^ ip^lidi isv^^scatai aapim^ ismaac^d^ vaavoitudai Suusi Cristo baig^n^liadagi.
Mos^caasi.

Idi ʌrʌoojai gotordadʌ ismaacʌdʌ ooja Piiduru

1 Aanʌ ʌrSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosadʌ daidʌ ʌrpiooñigadʌ. Aanʌ gʌnoojidi
idi oojai aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai gʌrʌpan duucai. Diuusi
gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌmo istu-
maasi cʌʌgaducami aatʌmʌcʌdʌ gʌrsoiñacai tʌsai ʌʌpan duucai vaavoitudana. Cascʌdʌ
gʌmaatʌ isʌgai ʌmadugan duucai gʌrnʌidi.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi vai vaamioma gʌniibʌstacan
tadacagi gʌniibʌdaga maatʌcatai Diuusi ʌʌmadu Suusi gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Diuusi aliʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai casi gʌrmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai siaa duutuadagi ʌgai. Diuusi gʌrsoi tʌsai maatʌna Suusi Cristo.
Ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu. Dai ʌgai aliʌ viaa guvucadagai daidʌ idui naana maasi istumaasi
gʌgʌrducami.
4 Gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma mui naana maasi istumaasi
gʌgʌrducami iduñia agai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Vai poduucai mosʌcaasi cʌʌga ivuaada
aatʌmʌ isduucai Diuusi mosʌcaasi cʌʌga ivueeyi. Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ is-
gajiaadʌrʌ viaagi ʌsoimaascami dai maiʌpan duucai ivuaadagi ʌmaivaavoitudadami
ismaacʌdʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ cavaavoitudacai Diuusi.
Dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isvaamioma cʌʌga matia ʌliadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
isivuaadagi,
6 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ ismaitivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌlidi, dai siʌʌscadʌ
soimaasi taatamadagi aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Diuusi
ñiooquidʌ, dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi,
7 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ mʌsaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ vaavoitudadami dai
isoigʌadai vʌʌsi oodami ʌʌpʌ.
8 Isivuaadagi aapimʌ vʌʌsi gomaasi aidʌ gia vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ
dai vaamioma cʌʌga ivuaadamu Diuusi aa duiñdadʌ ʌʌgiditai maatʌcatai aapimʌ Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
9 Dʌmos ismaitivuaadagi aapimʌ gomaasi aidʌ gia maiquiaa cʌʌ maatʌ aapimʌ istu-
maasi ʌrcʌʌgaducami maitʌtʌgitoitai isDiuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga.
10 Cascʌdʌ giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai poduucai cʌʌga
gʌmaatʌcana isDiuusi ʌcovai gʌnvuvaitu dai gʌmaamara duucai gʌnnʌidi. Iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi aapimʌ aidʌ gia maigajiaadʌrʌ viaamu aapimʌ gʌnvaavoidaraga.
11 Poduucai viaacamu aapimʌ oigaragai isiimiagi tʌvaagiamu siaaco gatʌaanʌi Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga tomastuigaco. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
12 Cascʌdʌ apiagʌntʌtʌgitoldiadamu aanʌ gomaasi tomasi camaatʌ aapimʌ dai cʌʌga
vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caviaa aapimʌ dai gomaasi gia ʌrvaavoi.
13 Dai aanʌ poʌlidi iscʌʌga ivueeyi aanʌ gʌnmaacaitai idi ñiooqui sivi maiquiaa
muucucai.
14 Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai aanʌ.
15 Cascʌdʌ gʌnoojidi aanʌ vai poduucai siʌʌscadʌ camuuquiagi aanʌ vʌʌscʌrʌ
tʌtʌgitoda aapimʌ gomaasi.

———

16 Casi gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aliʌ viaa guvucadagai dai sai ʌpamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrcueentogadʌ oodami yaatavogami. Aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvuupuquicʌdʌ nʌidi gʌrtʌaanʌdamiga issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

17-18 Aatʌmʌ caʌ aidʌsi Diuusi gʌrooga tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai vʌʌtarʌ dai pocaiti; “Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ”, caiti Diuusi. Dai aatʌmʌ ʌʌmadu daraajatadai gʌrtʌaanʌdamiga ʌgiidiʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vai ami dadadacʌi Suusi sicoli. Cascʌdʌ nʌidi aatʌmʌ aidʌsi Suusi sicoli dadadacʌi.

19 Istumaasi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ caaagaitadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma cascʌdʌ aidʌsi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ, maí issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsʌʌgiadagi goñiooqui. Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ maatʌ oodami mui naana maasi istumaasi maimaatʌcatadai. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ asta siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo dai aapimʌ ʌʌmadu daraajamu.

20 Dʌmos siooma cʌʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai tomali ʌmaadutai maiʌʌgi istutuidi isaagagi istʌiya ʌlidi istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ.

21 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi baiyoma ʌgai ʌrcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai ʌgai ñiooquituldiña Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ mamaatʌtuldiña istumaasi aagadagi ʌgai.

2

———

1 Dʌmos ʌjudidíu saagida oidacatadai mamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌʌpʌ. Dai aapimʌ gʌnsaagida ʌʌpʌ oidaca agai mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gamamaatʌtuldiadamu Diuusi ñiooquidʌ dai saagida agadamu istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai vupuiirumadadamu ʌgai oodami. Dai vui ñioocadamu ʌgai Suusi Cristo ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami. Dai todian duucai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌgai.

2 Dai muidutai soimaasi ivuaada agai ʌpan duucai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai googosi gʌnducamicamu. Dai aa oodami parunadamu Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ pomaasi ivuaadatai ʌgai.

3 Ʌgai coimudadʌ tuutiacamu cascʌdʌ gʌntaanʌdamu tumiñsi gʌnvupuiirumadaitai gʌnmamaatʌtulditai yaatagi. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu ʌgai.

4 Diuusi maioigʌli gʌtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ soimaasi idui baiyoma ootoi ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamucana dai cadeenacʌdʌ vuupu asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isducatai soimaasi taatatulda agai tomastuigaco.

5 Dai Diuusi tomali ʌʌqui oodami maioigʌli baiyoma ootosi ʌgai duuqui sai ʌgai baicoiña. Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Noé ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ. Noé gaaagidiña isaliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

6 Diuusi aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌoodami Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oidacami soimaasi ivuaadamicatai ʌgai cascʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ daitu ʌgai taí dai mʌji vʌʌsi oodami dai vʌʌsiaʌcatai dai goʌʌ mataigadʌ vii. Diuusi idui gomaasi sai aa oodami soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gooquiʌrioma oidaca agai nʌidiña dai duduaadimuna dai camaisoimaasi ivuaadana.

7 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuusaitu Lot. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigajami. Lot aliʌ soigʌʌlidiña nʌiditai isaliʌ soimaasi ivuaadana ʌgaa oidacami.

8 Vʌʌsi tasai Lot aliʌ soimaasi taatamaiña nʌiditai dai caʌcatai naana maasi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai.

9 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi
ʌgai soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ sai ʌgai maiʌpan duucai ivuaadana ʌgaa. Dai
Diuusi apiasoimaasi taatamituldiadamu ʌsoimaasi ivuaadami asta siʌʌscadʌ aagagi
ʌgai isducatai soimaasi taatatulda agai vai soimaasi taataca ʌgai tomastuigaco.
10 Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai
ipʌlidi. Ʌgai googosi gʌnducami dai ʌgai soiduucai nʌidi tomasmaacʌ sʌʌlicami viaa-
cami. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi dai maiduduaadicuitai parunai ʌgai
tomasmaacʌ sʌʌlicami viaacami.
11 Dʌmos Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi vaamioma viaa guvucadagai vʌʌscʌrʌ
maisoimaasi ñioocai ʌsʌʌlicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui
ʌgai.
12 Dʌmos sioorʌ ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai cʌcʌisi gʌnducami
maicʌʌga gʌntʌtʌgitocatai. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌpan
duucai cʌcʌisi. Oodami coodaiña cʌcʌisi ismaacʌdʌ cʌcʌidaga. Dai sioorʌ vui ñioocadagi
istumaasi maicʌʌ maatʌ caʌ ʌgai maiiimi agai Diuusi ʌʌmadu.
13 Ʌgai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumadaitai cascʌdʌ
soimaasi taata agai. Dai ʌgai baigʌnʌlidiña asta tasʌrʌ soimaasi ivuaadatai cascʌdʌ
siaa ʌʌradamu aapimʌ isʌʌmadu gacuaadagi. Ʌgai poduucai ivueeyi gʌnvupuiirumada
ʌliditai.
14 Dai ʌgai maisiaa duutudai tomali ʌmo ooqui. Ʌgai maiibiocorʌi soimaasi ivuaadatai
dai vupuiirumadaiña ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai Diuusi. Dai ʌgai aliʌ
coimudadʌ tuutuiga. Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai ʌgai.
15 Dai ʌgai iimi agai ʌDiaavora ʌʌmadu maiʌʌgiditai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai ʌpʌan duu-
cai ivueeyi Balaam Beor maradʌ. Ʌgai gamaitʌcʌda ʌlidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai.
16 Dʌmos ʌmo asñitu ñioo dai bagaimi ʌBalaam dai ʌgai dagitu gʌvuiirudaga.
17 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitʌrsoiñi. Ʌgai tomastuigaco oida-
camu siaaco sʌʌlicʌdʌ tucagamucana tomastuigaco.
18 Ʌgai ʌʌgi cʌʌga ñioocai gʌnmamaatʌtuldiaraga vui dʌmos maitʌrsoiñi istumaasi
gamamaatʌtuldi ʌgai. Gʌnmamaatʌtuldiaraga maicʌʌgaducamicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai
ismaacʌdʌ cayoga maiuurapʌcʌitadai ʌsoimaasi ivuaadami.
19 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gamamaatʌtuldiña sai tomasioorai istutuidi
isivuaadagi istumaasi ipʌliadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi
soimaasi ivueeyi. Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagito-
cai soimaasi ivuaadagi dai cascʌdʌ maitistutuidi isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi
ipʌliadagi.
20 Dʌmos isʌmaadutai camaiuuvapʌcʌdagi ʌsoimaasi ivuaadami dai cagajiaadʌrʌ
viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatʌcatai isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga
ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai gooquiʌrʌ ʌpamu uuravagi ʌsoimaasi ivuaadami dai
ʌpamu soimaasi ivuaadagi aidʌ gia Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai ʌgai.
21 Vaamioma ʌrcʌʌgaicamudai ʌgai vʌʌtarʌ ismaimaatʌmudai Diuusi ñiooquidʌ dai
maisiu gajiaadʌrʌ viaamudai camaatʌcai.
22 Gomaasicʌdʌ casi ʌpʌdui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi
viootaiña dai ʌpamu cuaadana gʌvioosi dai tomasi sosiacami cʌʌga vapaʌtʌsdiña
gʌnsosoiga tataisoli vʌʌscʌrʌ ʌtataisoli gʌntuculimadaiña dʌvʌʌrai vaagicamiʌrʌ”, as-
caitiña oodami.

3

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Idi ʌrgootordadʌ oojai ismaacʌdʌ gʌnoojidi aanʌ.
Dai vʌgooquiʌrʌ gʌnmaacai aanʌ ñiooqui ipʌliditai mʌscʌʌga gʌntʌtʌgitodagi

2 tʌtʌgitoitai istumaasi ʌʌquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo ojootosadʌ gʌnaagidi.

3 Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai cayoga uugitʌcai oidigi oidaca agai oodami ismaacʌdʌ parunada agai Diuusi ñiooquidʌ dai ʌgai ivuaada agai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi.

4 Dai ʌgai gatʌcacada agai dai pocaitidada agai: "¿Tadui ʌCristo dai camaidivia? ʌgai aagidi gʌraaduñicaru sai divia agaitadai. Dai gʌraaduñicaru cacʌcʌʌliocoi dai cacoi taidʌ ʌCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva", ascaitiada agai.

5-6 Dʌmos gomaasi maitʌrvaavoi. Ʌgai mospoduucai tʌtʌgitoda agai cascʌdʌ pocaitiada agai. Oidigi camaimomaasi. Ʌmo imidagai Diuusi caugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ. Tucamidʌrʌ Diuusi gʌñiooquicʌdʌ idui tʌvaagi dai oidigi. Daidʌ idui suudagi dai ʌcovai dʌvʌʌrai gaquicami. Daidʌ idui iicomai sai duucuiña. Dai gooquiʌrʌ Diuusi ugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ.

7 Dʌmos gotʌvaagi ʌʌmadu gooidigi ismaacʌdʌ oidaga sivi Diuusi caaagai sai ʌmo imidagai ugitituda agai taicʌdʌ. Amaasi ʌgai vai Diuusi ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami mʌʌca siaaco tomastuigaco soimaasi taataca agai.

8 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi mosavʌr tʌgitoca sai Diuusi vʌʌtarʌ ʌmo tasai ʌrʌpan ducami ʌmo mil uumigi dai ʌmo mil uumigi ʌrʌpan ducami ʌmo tasai.

9 Diuusi gia iduñia agai istumaasi aagai saidʌ iduñia agai, tomasi ʌʌmoco poʌlidi sai catʌvʌpi daivusai. Dʌmos Diuusi maitʌroojodai baiyoma ipʌlidi ʌgai isvʌʌscatai aatʌmʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maiimiagi ʌDiaavora ʌʌmadu.

10 Dʌmos ʌmo imidagai aimu istuigaco divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai todian duucai divimu ʌgai siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi poduucai isduucai daivui ʌʌsivogami siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai cavami copoñdatai. Dai dʌvʌʌrai mʌia agai ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama.

11 Dai maatʌcatai aapimʌ isvʌʌsiaʌcatai ugitia agai aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ dai cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi.

12 Dai aapimʌ gʌaagai isnʌnʌracagi ipʌliditai sai otoma aʌna istuigaco Diuusi iduñia agai vʌʌsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai vʌʌsiaʌcatai mʌia agai.

13 Dʌmos aatʌmʌ nʌnʌra istuigaco Diuusi iduñia agai ʌmai tʌvaagi utudui dai oidigi utudui ismaacʌdʌ aagai ʌgai saidʌ iduñia agai. Dai amaasi ʌoodami ivuaadamu mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrsʌʌlicami.

14 Cascʌdʌ aapimʌ giñaaduñi nʌnʌracatai aapimʌ gomaasi gaagadavurai isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Diuusi, dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu ʌgai.

15 Aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi aapimʌ ismaiquiaa divia gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ipʌliditai ʌgai ismuidutai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Gʌraduñi Paavora ismaacʌdʌ aliʌsi oigʌdai aatʌmʌ poduucai gʌnooji ʌʌpʌ. Diuusi maatʌtuli ʌgai istumaasi gʌnoojida ʌgai cascʌdʌ.

16 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ gaoojiada ʌgai gaaagidiña gomaasi tomasi ʌʌmapʌcʌrʌ aliʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌma duucai aagaiña poduucai isduucai ʌma duucai aagaiña ʌgai ʌmapʌcʌrʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai maiiimimu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

17 Cascʌdʌ aapimʌ giñaaduñi camaatʌcatai gomaasi gʌaagai mʌsigʌnnuucadacagi vai maitʌnvupuiirumadadagi gomamaatʌtuldiadami yaatavogami aidʌ gia camaicʌʌga vaavoitudadan tada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.

18 D∧mos ali∧si g∧aagai isvaamioma c∧∧ga maatia aapim∧ g∧rt∧aan∧damiga Suusi
Cristo ismaac∧d∧ c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaidi. Dai ali∧si g∧aagai isdagitoagi ∧Suusi vai
∧gai g∧nsoiñana isvaamioma c∧∧ga oidacana aapim∧. Ali∧si g∧aagai isv∧∧scatai c∧∧ga
ñioocadagi Suusi Cristo v∧∧tar∧.

Mos∧caasi.

Idi ʌrʌoojai ʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana daidʌ gʌnoojidi aanʌ aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa cʌquiva oidigi Suusi Cristo caoidacatadai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai aidʌsi divia ʌgai tami oidigi daama nʌidi aanʌ ʌgai, dai caʌcana aanʌ ñiooquidʌ, dai taata aanʌ tuucugadʌ. Dai sioorʌ maatʌ istuiga Suusi Cristo poduucai maatʌ istuiga Diuusi.

2 Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatʌmʌ cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ sai nʌidi. Dai sivi gʌraagidi aatʌmʌ sai Suusi Cristo ʌgai dai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai ʌgai tomastuigaco oidaga. Ʌgai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu oidacatadai dai gooquiʌrʌ divia tami oidi daama dai aatʌmʌ nʌidi ʌgai.

3 Dai aatʌmʌ gʌnaagidi istumaasi nʌidi dai caʌ vai poduucai aapimʌ ʌʌpʌ gʌrʌpan duucai tʌtʌgitodagi dai vʌʌscatai ʌpan duucai tʌtʌgitodagi aatʌmʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ.

4 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

———

5 Sivi gʌnaagidamu aatʌmʌ istumaasi Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli sai Diuusi aliʌ cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami.

6 Ispocaitiada aatʌmʌ tʌsai ʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi dai maitivuaadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami aidʌ gia yaatagʌi aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi.

7 Dʌmos iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ dai cʌʌga ivuaadagi poduucai isduucai ivueeyi Diuusi aidʌ gia ʌmo tʌgitoidagai viaacamu aatʌmʌ. Dai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai Suusi Cristo Diuusi maradʌ curusiaba.

8 Ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maitʌrsoimaasi ivuaadami aidʌ gia gʌrvupuiirumadai aatʌmʌ ʌʌgi daidʌ ʌryaatavogami aatʌmʌ.

9 Dʌmos isaagiada aatʌmʌ Diuusi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadagi aidʌ gia Diuusi iduuñimu aatʌmʌcʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌgai gʌroigʌldamu gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadamu ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ.

10 Dʌmos ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maisoimaasi ivueeyi aidʌ gia ducami ispocaitiada aatʌmʌ isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

2

———

1 Giñaaduñi vaavoitudadami gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maisoimaasi ivuaadana. Dʌmos isʌmaadutai soimaasi ivuaadagi, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isoidaga ʌmoco ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi gʌrooga vuitapi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo. Dai ʌgai ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami.

2 Dai ʌgai vaa ʌgai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi aatʌmʌ gʌrsoimaascamiga dai vʌʌsi oidigi daama oidacami soimaascamigadʌ.

3 Isʌʌgiada aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌrmaamaradʌ Diuusi.

4 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi dai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgiadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai gia ʌryaatavogami dai maitʌrvaavoitudadami.

5 Baiyoma ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oigʌdai Diuusi dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi.

6 Sioor^ pocaitiadagi is^pan duucai t^t^gitoi Diuusi ^gai gia g^aagai isc^^ga oidacagi
poduucai isduucai oidacatadai Suusi Cristo tami oidigi daama.

———

7 Giñaaduñi istumaasi g^noojidi aan^ mait^r^mo mamaat^tuldiaragai utuducami.
Goovai ^r^gai vaa ismaac^d^ ca^ aapim^ aid^si abiaad^r^ g^aagacai gamamaat^tuldi
Suusi Cristo.
8 D^mos v^^sc^r^ g^naagidi aan^ ^mo ñiooqui ducami is^r^mo mamaat^tuldiaragai
utuduc^d^ d^mos v^^sc^r^ ^r^gai vaa ismaac^d^ g^naagidi Suusi Cristo m^sai aipacoga
g^noig^daiña. Suusi Cristo ali^si g^noig^dai aapim^ dai poduucai g^noig^dai aapim^
aipacoga. Si^^scad^ oodami aipacoga g^noig^adagi aid^ gia gajiaad^r^ viimu
gosoimaascami dai c^^gac^r^ oidacamu oodami.
9 Is^maadutai pocaitiadagi isc^^gac^r^ oidaca dai c^^dadagi g^aduñi vaavoitudadami
^gai quiaa soimaasi ivueeyi.
10 D^mos sioor^ oig^adagi g^aduñi ^gai gia cac^^gac^r^ oidaga. Dai ^gai maisoimaasi
duiñtuldi aa.
11 D^mos sioor^ c^^dadagi g^aaduñi ^gai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaat^ isdu-
catai c^^ga oidacagi maimaat^ ca^catai Diuusi ñiooquid^.
12 G^noojidi aan^ v^^scatai aapim^ giñaaduñi vaavoitudadami caoig^ldacai Diuusi
g^nsoimaascamiga muucuca. Suusi Cristo aapim^ g^nv^^tar^.
13 G^noojidi aan^ v^^scatai aapim^ c^c^^li oodami maat^catai aapim^ Suusi Cristo.
^gai caoidacatadai maiquiaa c^quivacai oidigi abiaad^r^. G^noojidi aan^ v^^scatai
aapim^ g^g^^li cavaamioma istui aapim^ is^Diaavora.
G^noojidi aan^ aapim^ aali vaavoitudaitai aapim^ Diuusi g^rooga.
14 G^noojidi aan^ aapim^ c^c^^liodami maat^catai aapim^ Suusi Cristo. ^gai caoida-
catadai maiquiaa c^quiva oidigi abiaad^r^. G^noojidi aan^ aapim^ g^g^^li c^^ga
vaavoitudaitai aapim^ Diuusi ñiooquid^ dai cavaamioma istui aapim^ is^Diaavora.
15 Maitav^r oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaac^d^ oidaga tami oidi daama.
Dai maitav^r viaaca ^liada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama.
Is^maadutai oojiada gomaasi aid^ gia maioig^dai Diuusi.
16 Ismaac^d^ maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. ^gai
ivueeyi mos^caasi istumaasi ^^gi ^gai ip^lidi dai viaaca ^lidiña v^^si istumaasi n^ijadagi,
dai g^g^rduc^d^ g^n^lidiña naana maasi viaacatai. V^^si gomaasi ivueeyi ismaac^d^
maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi maitip^lidi ispomaasi ivuaadagi oodami.
17 Dai ^mo imidagai ugitimu v^^si gomaasi dai oidigi ugitimu ^^p^. D^mos sioor^
ivuaadagi istumaasi ip^lidi Diuusi ^gai gia tomastuigaco oidacamu.

———

18 Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camaí aapim^ isdivia agai ^mo
oodami ismaac^d^ vuid^r^ caat^ca agai ^Cristo. Dai caoidaga mui oodami ismaac^d^
vuid^r^ v^^t^ ^Cristo casc^d^ c^^ maat^ aat^m^ iscayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi.
19 Ismaac^d^ vuid^r^ v^^t^ ^Cristo ^gai gia mait^rg^raaduñi vaavoitudadami casc^d^
iji g^rsaagidaiñd^r^. Iss^^lic^d^ ^rg^raaduñicamudai aid^ gia g^r^^madu daraacamudai
^gai. D^mos ^gai iji sai vaamioma c^^ga g^maat^na is^gai mait^rg^raaduñi.
20 D^mos ^Cristo ootoi Diuusi Ib^ad^ sai g^n^^madu daacana. Dai ^gai g^nsoic^i m^sai
c^^ga maat^cana istumaasi ^rvaavoi dai istumaasi mait^rvaavoi.
21 G^noojidi aan^ maat^catai aapim^ istumaasi ^rvaavoi. Dai istumaasi mait^rvaavoi.
22 Is^^madutai pocaitiadagi sai Diuusi maiootoi Suusi sai casc^d^ mait^r^Cristo ^gai
gia yaatag^i. ^gai gia vuid^r^ v^^t^ ^Cristo. ^gai pocaiti sai Diuusi mait^rg^rooga dai sai
Suusi mait^rDiuusi marad^.

23 Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitʌrDiuusi maradʌ Diuusi gʌrooga maiʌʌmadu daja ʌgai. DʌmOs ispocaitiadagi oodami sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.
24 Cascʌdʌapiavʌrcʌʌgaʌʌgiada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ. Mʌsiaapimʌapiacʌʌga vaavoitudada aidʌ gia Diuusi gʌrooga ʌʌmadu maradʌ gʌnʌʌmadu daraajamu.
25 Dai Suusi Cristo gʌraagidi tʌsai tomastuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.
26 Aanʌgʌnoojidigomaasimʌsai maatʌcana isoidaga oodami ismaacʌdʌ gʌnvupuiirumadada ʌlidi.
27 Suusi Cristo ootoi Diuusi Ibʌadʌsaigʌnʌʌmadu daacana, cascʌdʌ maitʌgito aapimʌ sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, ʌgai gʌnmamaatʌtuldi vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ. Istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai apiacʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Suusi Cristo poduucai isduucai gʌnmaatʌtuli Diuusi Ibʌadʌ.
28 Giñaaduñi apiavʌrcʌʌgaʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo dai poduucai maisiaa ʌradamu aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai tomali maiʌbiadamu aapimʌ Diuusi.
29 Cʌʌmaatʌaapimʌ isSuusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ cʌʌmaatʌaapimʌ sai sioorʌ apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌgai gia ʌrDiuusi maamaradʌ.

3

———

1 Sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai Diuusi gʌrooga, cascʌdʌ gʌmaamara gʌraagai. Dai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌrmaamaradʌ aatʌmʌ. DʌmOs ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maimaatʌ isʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ. Ʌgai maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.
2 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ. Vaavuava iscasi ʌrmaamaradʌ aatʌmʌ Diuusi dʌmOs maiquiaa cʌʌmaatʌaatʌmʌ istuutiaca ragai gooquiʌrioma. DʌmOs cʌʌmaatʌaatʌmʌ sai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo aatʌmʌ ʌpan tuutiaca ragai ʌgai maatʌcatai istuiga ʌgai.
3 Vʌʌscataiismaacʌdʌ vaavoitudai isʌpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi soimaascami cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliditai ʌpan duucai Suusi Cristo.
4 Tomasioorʌsioorʌsoimaasiivuaadagimaiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ʌsoimaasi ivuaadami vuidʌrʌ vʌʌtʌ sʌʌlicami.
5 Cʌʌmaatʌaapimʌ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduucai oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ oodami dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
6 Sioorʌcʌʌgaʌʌgidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioorʌ apiasoimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai ʌgai.
7 Giñaaduñi maitavʌrgʌndagito mʌsgʌnvupuiirumadadagi. Sioorʌcʌʌgaʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicʌdʌcʌʌga ivueeyi ʌpan duucai Suusi Cristo.
8 Dai sioorʌ apiasoimaasi ivueeyi ʌgai ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi ducami isʌrmaamaradʌcamudai ʌgai. ʌDiaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Dai Diuusi maradʌ divia tami oidi daama dai ugitituda agai ʌDiaavora guvucadadʌ.
9 Diuusi maacai gʌmaamara ibʌdagai utudui dai ʌgai maisoimaasi ivueeyi. Sivi maitipʌlidi Diuusi maamaradʌ issoimaasi ivuaadagi Diuusi maamaradʌcatai.
10 Cʌʌgagʌmaatʌsioorʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai sioorʌ ʌrmaamaradʌ ʌDiaavora. Tomasioorʌsioorʌmaicʌʌga ivuaadagi dai maioigʌadagi gʌaaduñi ʌgai gia maitʌrDiuusi maamaradʌ.

———

11 Aidʌsiabiaadʌrʌcaʌaapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ maí aapimʌ sai gʌaagai isgʌroigʌadagi aipacoga.

12 Dai maitʌaagai isʌpan duucai ivuaada aatʌmʌ Caín. Ʌgai idui istumaasi ipʌli ʌDiaavora cascʌdʌ muaa gʌsuculi. Caín maicʌʌga idui dai suculidʌ cʌʌga idui cascʌdʌ vui baamu ʌgai dai muaa.

13 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada isgʌncʌʌdada ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo.

14 Camaiiimia ragai aatʌmʌ ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma iimia ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Maatʌ aatʌmʌ gomaasi oigʌdaitai gʌraaduñi. Sioorʌ maioigʌadagi gʌaaduñi imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

15 Tomasioorʌ sioorʌ cʌʌdadagi gʌaaduñi ducami isʌrgamuaacami. Dai cʌʌ maatʌ aapimʌ isʌmo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi ʌʌmadu.

16 Suusi Cristo muu curusiaba aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai maatʌ aatʌmʌ isducatai ivueeyi sioor sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai isoigʌadagi gʌraaduñi dai asta coiyagi ʌgai vʌʌtarʌ isgʌaagadagi.

17 Isʌmaadutai viaacagi vʌʌsi istumaasi tʌgito dai isnʌijadagi ʌgai isʌmo aduñdʌ maiviaacagi dai vʌʌscʌrʌ maisoigʌʌldiagi ʌgaicʌdʌ ʌgai maitistutuidi ispotʌiyagi sai Diuusi soicʌi sai oigʌdaiña aa.

18 Giñaaduñi ispocaitiadagi aatʌmʌ sai oigʌdai aa dai vʌʌscʌrʌ maisoicʌdagi aidʌ gia maitʌrvaavoi isoigʌdai aa. Baiyoma aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi aatʌmʌ aa poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aatʌmʌ.

———

19-20 Dai poduucai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isʌrDiuusi maamaradʌ. Dʌmos isʌʌmo iimidagai poʌliada aatʌmʌ tʌsai maitistutuidi isʌrDiuusi maamaradʌcagi aidʌ gia aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitoda aatʌmʌ isDiuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Ʌgai vaamioma maatʌ isaatʌmʌ cascʌdʌ gʌaagai isgʌriibʌstacan tadaca dai baigʌrʌliadagi Diuusi vui.

21 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Iscʌʌ maatʌca aatʌmʌ ismaisoimaasi idui aidʌ gia maidodoadicudamu aatʌmʌ Diuusi vuitapi.

22 Dai ʌgai gʌrmaaquimu vʌʌsi istumaasi taañiagi aatʌmʌ ʌʌgiditai aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌ ʌgai daidʌ ivuaadatai istumaasi ipʌlidi ʌgai.

23 Dai ʌgai gʌraagidi tʌsai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi maradʌ dai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña, poduucai isduucai Suusi Cristo gʌraagidi.

24 Sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ poduucai cʌʌga oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.

Dai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ maata aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.

4

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Maitavʌr tomasioorʌ vaavoitudada ismaacʌdʌ pocaitiadagi saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. ʌʌpʌgavʌr cʌʌga gʌntʌgito caʌca sabaiga ʌrDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai. Oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami cascʌdʌ.

2 Tomasioorʌ sioorʌ gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi maradʌ oodami duucai vuusai tami oidi daama ʌgai gia gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai.

3 Dʌmos sioorʌ maigamamaatʌtuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi, baiyoma ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo. Camaí aapimʌ isvaamioma muidaimi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌsi oidi daama.

4 Giñaaduñi aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Dai aapimʌ vaamioma istui isʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌnʌʌmadu daja vaamioma viaa guvucadagai siʌDiaavora ismaacʌdʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌʌmadu daja cascʌdʌ.

5 Λgai ΛΛmadu ajioopai Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λmaivaavoitudadami dai Λgai baigΛnΛliaracΛdΛ caΛcana.
6 DΛmos aatΛmΛ ΛrDiuusi maamaradΛ. SioorΛ maatΛ Diuusi gΛntΛgito caΛcana istumaasi aagiadagi aatΛmΛ. DΛmos sioorΛ maimaatΛ Diuusi maitΛntΛgito caΛcana. CascΛdΛ poduucai cΛΛga gΛmaatΛ sioorΛ aagai Diuusi ñiooquidΛ dai sioorΛ mosyaatagΛi.

———

7 Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ dai ipΛlidi aanΛ isaipacoga gΛnoigΛadagi aapimΛ ΛΛpΛ. Diuusi Λgai dai gΛrsoicΛi tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña. Dai sioorΛ sΛΛlicΛdΛ oigΛadagi gΛaaduñi Λgai gia maatΛ Diuusi daidΛ ΛrDiuusi maamaradΛ.
8 SioorΛ maioigΛadagi aa Λgai gia maimaatΛ Diuusi. Diuusi Λgai dai oigΛdai vΛΛsi oodami oidi daama oidacami.
9 Diuusi gΛrmaatΛtuli isgΛroigΛdai ootosacai gΛmara tami oidi daama tomasi aliΛ Λmaduga, tΛsai poduucai viaacana aatΛmΛ ibΛdaga utudui muucucai Λgai.
10 Diuusi oigΛdai vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami tomasi maicΛΛga oigΛdai aatΛmΛ Diuusi, Λgai sΛΛlicΛdΛ gΛroigΛdai ootosacai gΛmara sai muucuna curusiaba dai poduucai oigΛldiana gΛrsoimaascamiga.
11 Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ. Dai maatΛcatai vΛΛscatai aatΛmΛ siΛΛsi gΛroigΛdai Diuusi aatΛmΛ ΛΛpΛ gΛaagai isaipacoga gΛroigΛadagi.
12 Tomasi tomali Λmaadutai mainΛidi Diuusi vΛΛscΛrΛ issΛΛlicΛdΛ aipacoga gΛroigΛadagi aidΛ gia Diuusi gΛrΛΛmadu daja dai vaamioma cΛΛga oigΛdai aatΛmΛ Diuusi.
13 Dai Diuusi ootoi gΛibΛdaga sai gΛrΛΛmadu daacana sai poduucai maatΛcana aatΛmΛ isDiuusi gΛrΛΛmadu daja.
14 AatΛmΛ gia tΛΛ Diuusi maradΛ dai cascΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ isDiuusi gΛrooga ootoi gΛmara tami oidi daama sai Λgai cΛΛgacΛrΛ vuvaidana oodami.
15 TomasioorΛ sioorΛ pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi ΛrDiuusi maradΛ aidΛ gia Diuusi ΛΛmadu daja Λgai.
16 CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isDiuusi gΛroigΛdai dai sΛΛlicΛdΛ vaavoitudai isDiuusi oigΛdai vΛΛsi oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga gΛnoigΛadagi oodami aidΛ gia Diuusi ΛΛmadu daja Λgai.
17 Dai poduucai vaamioma cΛΛga oigΛdai aatΛmΛ Diuusi dai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi oodami ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami aatΛmΛ maiΛΛbiadamu Diuusi maamaradΛcatai Λgai poduucai isduucai Suusi Cristo maiΛΛbiada Diuusi.
18 TomasioorΛ sioorΛ cΛΛga oigΛadagi Diuusi Λgai maiΛΛbΛidi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi. Dai sioorΛ ΛΛbiadagi Diuusi cΛΛga gΛmaatΛ ismaiquiaa cΛΛga oigΛdai.
19 ΛΛquioma abiaadΛrΛ gΛroigΛdai Diuusi cascΛdΛ aatΛmΛ ΛΛpΛ oigΛdai.
20 IsΛmaadutai pocaitiadagi sai oigΛdai Diuusi dai cΛΛdadagi gΛaaduñi Λgai gia yaatagΛi. IsΛmaadutai maitistutuidi isoigΛadagi gΛaaduñi ismaacΛdΛ nΛidi tomali maitistutuidi isoigΛadagi Diuusi ismaacΛdΛ mainΛidi.
21 Diuusi gΛraagidi sai sioorΛ oigΛadagi Diuusi sai gΛaagai isoigΛadagi gΛaaduñi ΛΛpΛ.

5

———

1 TomasioorΛ sioorΛ vaavoitudai isSuusi ΛrΛCristo ismaacΛdΛ Diuusi ootoi tami oidigi daama Λgai gia ΛrDiuusi maamaradΛ. TomasioorΛ sioorΛ oigΛdai Diuusi gΛrooga Λgai gia oigΛdai vΛΛsi vaavoitudadami Λgai ΛrDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ.
2 TomasioorΛ sioorΛ oigΛadagi Diuusi dai ΛΛgiadagi poduucai gΛmaatΛ isΛgai oigΛdai Diuusi maamaradΛ ΛΛpΛ.
3 SioorΛ oigΛdai Diuusi Λgai gia ΛΛgidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga

4 vaavoitudadami vʌʌtarʌ, ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ oidaga tami oidigi daama cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami cʌʌga istutuidi isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo.
5 Mosʌcaasi sioorʌ vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌsoimaascami.

———

6-8 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sioorʌ ʌrSuusi Cristo. Aidʌsi Suusi gʌvacoi Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti saidʌ ʌrmaradʌ dai gooquiʌrʌ aidʌsi camuuqui agaitadai Suusi Cristo Diuusi ʌpamu ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuldi ʌgai vaa ñiooqui dai ʌgai tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi. Dai poduucai vaica padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi ʌrDiuusi maradʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja, dai Diuusi ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi Suusi gʌvacoi, dai ʌʌpʌpʌ aidʌsi camuuqui agaitadai Suusi. Dai vʌʌ vaica padʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ.
9 Siʌʌscadʌ ʌrnʌijadamicagi oodami ʌmo istumaasi vʌʌscʌrʌ vaavoitudaiña aatʌmʌ cascʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi. Dai Diuusi pocaiti sai Suusi ʌrmaradʌ.
10 Sioorʌ vaavoitudai gomaasi cʌʌga maatʌ isʌrvaavoi. Sioorʌ maivaavoitudai gomaaasi ʌgai yaatavogami duucai nʌidi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai gʌmarʌ.
11 Diuusi aagai ʌʌpʌ sai ʌgai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai poduucai tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu vaavoitudaitai aatʌmʌ maradʌ.
12 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ viaa ibʌdagai utudui dʌmos sioorʌ maivaavoitudai Diuusi maradʌ maiviaa ibʌdagai utudui.

———

13 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ mʌsai maatʌcana mʌsitomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.
14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istaañia aatʌmʌ Diuusi ʌmo istumaasi istumaasi ʌgai ipʌliadagi ʌgai gia gʌrʌʌgiditai caʌ.
15 Poduucai isduucai maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌrʌʌgiditai caʌ poduucai ʌʌpʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai gʌrmaaquimu istumaasi taañiagi aatʌmʌ.
16 Isʌmo vaavoitudadami nʌijadagi ʌmaadutai gʌaaduñi isivuaadagi ʌmo istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoigʌldiagi aidʌ gia gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ dai Diuusi oigʌldamu ʌgai dai maaquimu guvucadagai sai cʌʌga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui ʌgai Diuusi istutuidi isoigʌldagi. Oidaga ʌʌmo istumaasi soimaascami istumaasi maitaoigʌldi Diuusi maitaaagidi aanʌ sai gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi ʌgai vʌʌtʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌsoimaascami.
17 Sioorʌ maitivuaadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai soimaasi ivueeyi. Dʌmos oidaga soimaascami istumaasi Diuusi gia gaoigʌldi.
18 Maatʌ aatʌmʌ sai sioorʌ ʌrDiuusi maradʌ camaioijada gosoimaasi. Diuusi maradʌ nuucadacana ʌgai cascʌdʌ daidʌ ʌDiaavora camaitistutuidi issoimaasi iduiñtuldiadagi.
19 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, ʌDiaavora ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai.
20 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscadivia Diuusi maradʌ dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga maatʌcana sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi. Dai sivi Diuusi gʌrʌʌmadu daja vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo Diuusi maradʌ. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi dai ʌgai gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu tʌsai tumastuigaco oidacana ʌgai ʌʌmadu.
21 Giñaaduñi maitavʌr siaa duutuada aapimʌ ʌmomoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami dai pocaiti saidʌ ʌrdidiuusi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌnoojidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami ʌcovai gʌvuvaidacai Diuusi dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi gʌnoigʌdai ʌʌpʌ maisiu mosʌcaasi aanʌ.

2 Gʌnoigʌdaiaatʌmʌ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatʌmʌ.

3 Cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ dai ʌgai soigʌnʌliadamu aapimʌcʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu gʌniibʌdaga. Gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ dai aipacoga gʌnoigʌadamu.

4 Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌli aanʌ tʌʌgacai ʌʌmoco gʌnaaduñi ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrooga gʌrtʌjai.

5 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ giñaaduñi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Gomaasi maitʌrʌmo sʌʌlicami utuducami goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.

6 Isoigʌada aatʌmʌ Diuusi aidʌ gia ivuaadamu aatʌmʌ istumaasi Diuusi gatʌjai. Ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña poduucai isduucai maí aapimʌ aidʌsi vaavoitu.

———

7 Tami oidi daama oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Ʌgai gia ʌryaatavogami daidʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo.

8 Gʌnnuucadacavuraiaapimʌ taduucai gʌnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimʌ ʌgai aidʌ gia Diuusi maitʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi gʌnmaaqui agai.

9 Tomasioorʌ sioorʌ ʌma maasi gamamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrmaatʌtuli Suusi Cristo aidʌ gia Diuusi maiʌʌmadu daja ʌgai. Dʌmossioorʌcʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu maradʌ ʌʌmadu daraaja ʌgai.

10 Isʌmo mamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌndividagi ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavʌr dagito ismiaadʌrʌ cʌʌcada ʌgai siaaco gʌnʌʌmpaidi aapimʌ tomali maitʌaagai mʌspocaitiadagi sai Diuusi soiñana.

11 Isʌmaadutai pocaitiadagi aidʌ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Naana maasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ ismʌʌca gʌndividagi dai gʌnaatagidagi dai poduucai baigʌrʌliadamu aatʌmʌ.

13 GʌraaduñiVaavoitudadami ismaacʌdʌ tami oidaga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu Diuuscʌdʌgʌmviaatuldi.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaduñi Gaayo

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌoojidi aanʌ aapi giñaduñi Gaayo sʌʌlicʌdʌ gʌoigʌdai aanʌ.
2 Daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai cʌʌga gʌnuucadacana pʌsai maicocorʌiña maatʌcatai aanʌ isapiacʌʌga vaavoitudai aapi.
3 Aliʌ baigiñʌʌli aanʌ dadacai ʌʌmoco gʌraaduñi mʌʌcadʌrʌ. Ʌgai giñaagidi sai apiacʌʌga vaavoitudai aapi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaga.
4 Aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌtuli aanʌ Diuusi ñiooquidʌ apiacʌʌga vaavoitudai dai apiacʌʌga oidaga.
5 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aapi aliʌ cʌʌga ivueeyi soicʌitai vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tomasi ʌʌmoco maimaatʌ aapi.
6 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ daivui mʌʌcadʌrʌ gʌraagidiña siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ pʌsai aapi aliʌsi oigʌdai. Sivi siʌʌscadʌ mʌʌ dadia goovai ʌpamu soiñañi istumaasicʌdʌ tʌgitoca goovai voiyʌrʌ, poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
7 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai ʌgai maitipʌlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
8 Cascʌdʌ aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai ismaacadagi istumaasi tʌgitoca ʌgai dai poduucai soicʌdagi aatʌmʌ isapiagaaagiada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

9 Aanʌ ooji ʌmo oojai gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dʌmos Diótrefesi maitiñʌʌgidi. Ʌgai aliʌsi ojoidi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Cascʌdʌ isgaamo imi aanʌ aagidamu aanʌ vʌʌscatai vuitapi astuisidʌ giñyaatagʌi dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadʌgidi aagiadami Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ dʌgavuscʌi tomali maidadagitoi isaa miaadʌgidagi. Dai sioorʌ miaadʌgidagi maidadagitoiña goovai isʌʌmadu gʌnʌmpaidadagi.
11 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Maitiʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi. Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ, dʌmos sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ Diuusi.

———

12 Vʌʌscatai cʌʌga ñioocai Demetrio vʌʌtarʌ daidʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanʌ ʌʌpʌ pocaiti sai ʌgai cʌʌ tuiga dai aapimʌ cʌʌ maatʌ iñsaanʌ maitʌnyaatagidi.

———

13 Naana maasi gʌaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ
14 baiyoma otoma gʌdivida iñʌlidi aanʌ dai ʌʌgi gʌaatagidagi.
15 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi ibʌstudacan tadacana gʌibʌdaga. Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Diuuscʌdʌ iviaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrUudasi suculidʌ Jacovo daidʌ ʌrpiooñigadʌ Suusi Cristo. GʌnoojidiaanʌidiOojaiaapimʌgʌnvʌʌtarʌismaacʌdʌDiuusigʌroogaoigʌdaidaiʌcovaivuvaitusaiʌʌgidiña vai Suusi Cristo nuucada.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi soigʌʌliadagi aapimʌcʌdʌ dai gʌniibʌstudacan tadacagi, dai gʌnoigʌadagi.

———

3-4 Giñaaduñi aliʌsi ipʌliditadai aanʌ isgʌnoojidagi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu Diuusi siʌʌsi aapimʌ ʌcaasi aanʌ ʌʌpʌ. Dai sivi aliʌsi gʌaagai isgʌnoojida aanʌ gʌndaañʌidatai mʌsai maidagitona gʌnvaavoidaraga dai vuidʌrʌ avʌrvʌʌtʌca ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ gʌnsaagida vapacʌdagi. Diuusi gʌrmaatʌtuli istumaasi vaavoitudai aatʌmʌ. AatʌmʌʌrDiuusi maamaradʌ dai maitʌaagai tʌsdagituagi gʌrvaavoidaraga ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi dai ʌma maasi vaavoitudagi. Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌnsaagida vaapa maitʌnaagidacai ismaitʌnʌpan duucai vaavoitudai ʌgai. Ʌgai maicʌʌ tuutuiga dai googosi gʌnducami dai ʌma duucai aagai Diuusi ñiooquidʌ dai pocaiti sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami dai sai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai sai oigʌldi soimaascamigadʌ sai cascʌdʌ casistutuidi istomasduucai oidacagi. GʌrDiuusiga ismaacʌdʌ ʌʌgidi aatʌmʌ dai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi. ʌʌqui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌgai ismaacʌdʌ pomaasi ivueeyi.
5 Tomasi camaatʌ aapimʌ aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌgitolda iñʌlidi iducatai idui Diuusi ʌjudidíucʌdʌ ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipitu dʌvʌʌriañdʌrʌ dai gooquiʌrʌ dagito sai coona oidigana ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitu.
6 Dai gʌntʌgitolda iñʌlidi aanʌ ʌʌpʌ isducatai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dagito gʌnguvucadaga dai vuvuaaja tʌvaagiañdʌrʌ. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali ʌmo imidagai maivuvaida agai. Diuusi nʌnʌra isajiagi ʌgʌʌ tasai siʌʌscadʌ soimaasi taatatuldia agai ʌgai vʌʌsi gosoimaasi ivuaadami vai aaga agai ʌgai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca ʌgai siaaco tomastuigaco tucagamucana.
7 Dai gʌntʌgitolda iñʌlidi aanʌ ʌʌpʌ isducatai soimaa taatatuli Diuusi SodoomʌrʌdaiGomoorʌrʌoidacamidaisicolioidacami. Ʌgai googosi gʌnducamicana ʌpan duucai ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ maiʌʌgi Diuusi. Cascʌdʌʌgaiootiʌoodamisiaaco tomastuigaco taiyʌrʌ daraajagi ʌgai. Imaasicʌdʌ gʌrtʌtʌgidi Diuusi isducatai ivueeyi ʌgai soimaasi ivuaadamicʌdʌ.
8 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌpan duucai ivueeyi ʌjudidíu dai ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ʌSoodomʌrʌ dai Gomoorʌrʌoidacamitomasicamaatʌʌgaiisducatai ʌpʌdui ʌgaicʌdʌ. Vʌʌscʌrʌgoogosigʌnducamidaimaiʌʌgiditomaliʌmotʌaanʌdami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vui ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi. Ʌgai pocaiti sai Diuusi mamaatʌtuldi coosigadʌrʌ sai cascʌdʌ poduucai ivueeyi ʌgai.
9 DʌmosaidʌsiMigiliDiuusitʌtʌaañicarudʌtʌaanʌdamigadʌʌʌmaduʌDiaavoragʌnvupui ñiñio aagaitai soorʌ bʌquia agai Moseesacaru tuucugadʌ aidʌsi muu ʌgai. ʌMigili siaa duutudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vʌʌscatai cascʌdʌ maisigalnaasi ñioo ʌgai ʌDiaavora vui, tomasi ʌDiaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. DʌmosʌMigili potʌtʌdai ʌDiaavora: “Diuusi gʌbagaidamu”.
10 DʌmosʌmamaatʌtuldiadamiyaatavogamisiigalnaasiñiooquiaagaiDiuusi tʌtʌaañicarudʌ vui, dai googosi gʌnducami dai aipaco gʌncocodaiña maitʌtʌgitoitai istumaasi ʌpʌduñia agai ʌgaicʌdʌ vai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai.

11 Si∧∧ soimaa taatamu ∧gai. Λgai mai∧∧gidi Diuusi ∧pan duucai Caín mai∧∧gi Diuusi.
Daid∧ ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mosgamamaat∧tuldi istumaasi mait∧rvaavoi.
Goovai ∧raa duiñdad∧ ∧gai. Poduucai ivueeyi ∧gai gamait∧c∧da ∧liditai tumiñsi ∧pan
duucai Balaam gamamaat∧tuldiña istumaasi mait∧rvaavoi dai poduucai gamait∧c∧iña
tumiñsi. Daid∧ ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mai∧∧gidi ∧t∧t∧aan∧dami ∧pan du-
ucai Coré ∧∧madu aa duiñd∧ mai∧∧gi t∧t∧aan∧dami casc∧d∧ ugidagai ∧gai. Poduuñimu
∧∧p∧ ∧mamaat∧tuldiadami ismaac∧d∧ mai∧∧gidi ∧t∧t∧aan∧dami.
12 Si∧∧scad∧ g∧n∧mpaidiada aapim∧ dai ∧mapai gacuaadagi gat∧∧gida ∧liditai
m∧sg∧noig∧dai aipacoga ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mos∧rsiaa ∧raragai
aapim∧ g∧nv∧∧tar∧. Λgai mosnavaacor∧i aapim∧ g∧nsaagida dai maisiaa duutudai
tomali ∧maadutai. Dai ∧gai mos∧∧gi gacuaadana dai mait∧nt∧gito n∧idiña isvi∧∧gacagi
aa. Λgai mait∧rsoiñi
13 dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa ∧raraca maasi casc∧d∧ ∧gai maic∧∧gadu
isgamamaat∧tuldiadagi dai Diuusi ootosamu m∧∧ca siaaco tomastuigaco tucagamu-
cana.
14 Λ∧qui ∧mo Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ Enoco t∧∧giducami aagai isducatai ∧p∧duñia
agai ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogamic∧d∧. Enoco ∧rcajiudad∧ Adán. Adán ∧rvisiolid∧
Enoco visiolid∧. Daid∧ Diuusi ñiooquituldiadamigad∧ pocaiti: “Diuusi divia agai ∧∧madu
mui g∧t∧t∧aañicaru,
15 dai pot∧iya agai sai v∧∧si ∧soimaasi ivuaadami maiiimia agai Diuusi ∧∧madu ∧gai
ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai ali∧si vui ñioocaiña Diuusi casc∧d∧ soimaa
taatatulda agai ∧gai.
16 Λmamaat∧tuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaig∧n∧lidi dudunucami vui, dai
is∧mo istumaasi soimaascami ∧p∧duñiagi ∧gaic∧d∧ ∧gai g∧pi∧r vuupaiña aa, dai ∧gai
ivueeyi v∧∧si istumaasi soimaascami istumaasi iduñia ∧liada, dai g∧g∧r∧ ñioocai dai
pocaiti sai v∧∧si istumaasi ivueeyi ∧gai vaamioma c∧∧gadu siistumaasi ivueeyi aa, dai
vuaamunaidana ∧gai oodami dai poduucai voopoidiña ∧mo istumaasi”, ascaiti Diuusi
ñiooquituldiadamigad∧.

———

17 D∧mos aapim∧ giñaaduñi g∧nt∧gitovurai is∧∧qui pocaiti Suusi Cristo ojootosad∧:
18 “Si∧∧scad∧ cayoga ugitiagi oidigi ∧∧moco g∧nparunadamu daid∧ ivuaadamu istu-
maasi soimaascami istumaasi ip∧liadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ip∧lidi”,
ascaiti ojootosad∧.
19 Daid∧ ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ∧r∧gai dai ∧gai g∧ncocotuldi aipacoga,
daid∧ ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ip∧lidi, dai Diuusi Ib∧ad∧ mai∧∧madu
daja ∧gai.
20 D∧mos aapim∧ giñaaduñi c∧∧gav∧r vaavoitudada Diuusi ñiooquid∧ dai poduucai
maat∧ oidaca isducatai Diuusi ip∧lidi, dai gamamadadavurai aapim∧ siDiuusi Ib∧ad∧
g∧nsoic∧damu.
21 V∧∧sc∧r∧ av∧rt∧gitoca isDiuusi g∧noig∧dai dai baigav∧r ∧n∧liada g∧noig∧daitai Diu-
usi, dai t∧gitovurai ∧∧p∧ is∧mo imidagai ajia agai istuigaco v∧∧sc∧r∧ oidacamu aat∧m∧
Diuusi ∧∧madu. Suusi Cristo soig∧∧lidi aat∧m∧c∧d∧ casc∧d∧.
22 Soigav∧r ∧n∧liada ∧gaic∧d∧ ismaac∧d∧ maic∧∧ga maat∧ istumaasi ∧rc∧∧gaducami
tomali soimaascami,
23 dai g∧naagavurai dai c∧∧gac∧r∧ vuvaida vai poduucai maiiimia agai Diaa-
vora ∧∧madu. Dai soigav∧r ∧n∧liada ∧∧p∧ ∧soimaasi ivuaadamic∧d∧ dai mait∧aagai
m∧sbaig∧n∧liada ∧gaic∧d∧ ismaac∧d∧ ivuaadagi ∧gai, g∧nnuucadacavurai dai maipo-
maasi ivuaada aapim∧ ∧∧p∧.

———

24-25 Mosali∧ ∧maadugava Diuusi dai ali∧ saituduga ∧gai. Dai ∧gai c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaidi Suusi Cristo g∧rt∧aan∧damiga muu aat∧m∧ g∧rv∧∧tar∧ casc∧d∧. Λgai istutuidi isg∧nsoiñagi vai camaisoimaasi ivuaadagi aapim∧ dai g∧nvaidaquiagi siaaco daja ∧gai caoig∧ldicami v∧∧si g∧nsoimaascamiga dai baig∧n∧liadamu aapim∧. Aan∧ ip∧lidi is∧oodami vaavoitudagi is∧∧qui abiaad∧r∧ dai sivi dai v∧∧sc∧r∧ Diuusi ∧r∧g∧∧ bait∧c∧aacami tami oidigi daama dai t∧vaagi∧r∧, dai ∧gai t∧aan∧i v∧∧sia∧catai, dai ali∧si g∧aagai issiaa duutuada aat∧m∧ ∧gai.

Mos∧caasi.

Istumaasi Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ootoi Suusi Cristo tʌʌgi ʌVuaana

1 Aanʌ ʌrVuaana dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Aanʌ gʌnoojidi dai gʌnaagidi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌʌgi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai giñtʌʌgi istumaasi otoma ʌpʌduñi agai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Diuusi ʌgai dai tʌʌgi vʌʌsi gomaasi Suusi Cristo sai vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna gomaasi. Cascʌdʌ Suusi Cristo ootoi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai ʌgai giñtʌʌgidana vʌʌsi gomaasi.

2 Gʌnaagidamu aanʌ vʌʌsi istumaasi tʌʌ aanʌ dai caʌ. Istumaasi caʌ aanʌ ʌrñiooquidʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo dai istumaasi tʌʌ aanʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo idui.

3 Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ aagadagi idi oojai ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi vaavoitudadami dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi ʌʌpʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu. Otoma ʌpʌduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌaagai idi oojiʌrʌ.

———

4 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi ʌʌmadu Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi aapimʌ vaavoitudadami Asia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌnnuucada aapimʌ vaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja siaaco Diuusi daacatai gatʌaanʌi.

5 Suusi Cristo ʌgai dai gaaagidi vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai ʌrʌʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duaaca dai camaimuuquia agai tomali ʌmo imidagai. Dai ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacʌdʌ tʌaanʌdami tami oidigi daama. Ʌgai gʌroigʌdai dai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai curusiaba.

6 Dai ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai dai tʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi gʌrooga. Aliʌsi gʌaagai tʌscʌʌga ñioocadagi aatʌmʌ Suusi Cristo vʌʌtarʌ. Ʌgai viaa guvucadagai tomastuigaco.

7 Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vʌʌscatai tʌʌgimu asta ʌgai ismaacʌdʌ curusiaba siisa. Dai vʌʌsi oodami aipaco oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudagi suaañidamu tʌʌgacai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isdivia agai ʌgai.

8 Dai Diuusi gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai ʌgai aliʌsi viaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti ʌgai: “Aanʌ oidaga maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ dai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi aanʌ apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

———

9 Aanʌ ʌrVuaana dai aatʌmʌ ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami. Aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapimʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai Suusi Cristo giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai ʌgai poduucai isduucai gʌnsoicʌi ʌgai aapimʌ mʌsai soimaasi taatamaiña aapimʌ maivui ñioocaitai ʌgai. Aanʌ giñmaisatu ʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tʌʌgidu. Aanʌ giñmaisatu gamamaatʌtulitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

10 Λmo imidagai tumiñoco Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai aanʌ caʌ ʌmo
ñiooqui giñʌʌbʌgi ismaacʌdʌ ʌpan caiti ʌmo trompeta
11 dai cavami ñioo dai povaiñtʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco
oidaca iñagai. Oojañi ʌmo liivruʌrʌ vʌʌsi pʌstumaasi tʌgia aagai dai ootosda
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia dʌvʌʌriʌrʌ
Efeesoʌrʌ, dai Esmirnʌrʌ, dai Pérgamoʌrʌ, dai Tiatiirʌrʌ, dai Sardisiʌrʌ, dai Filadelfiʌrʌ,
dai Laodiseʌrʌ —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
12 Amaasi aja cʌquiva aanʌ dai nʌida iñagai soorʌ ʌgai dai giñiooquidi dai tʌʌ aanʌ
cuvaracami veela daraasacarui ʌgai oorocʌdʌ duñisi.
13 Dai goveela daraasacarui saagida cʌaacatadai Suusi Cristo. Λgai gʌaadaca ʌmo
vaasaragi tʌvʌʌducami. Dai taagiʌrʌ caatʌ ʌmo ooro givuurai.
14 Dai cuupadʌ cʌʌ tootoaja ʌpa maasi vopoi tuaacami dai cʌvai. Dai vuupuidʌ cavami
dadadacʌi ʌpan duucai taí.
15 Dai ʌʌcasodʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌmo vaiñomi toñicami bronse tʌʌgiducami. Dai
cavami ñioocai ʌpan caiti siʌʌscadʌ muiducagi ajaaqui cʌʌ daapacadicami.
16 Dai gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai. Dai tʌñiaiñdʌrʌ
vuusanʌca ʌmo mastai aipadʌrʌ muucacami. Dai vuivasadʌ cavami dadadacʌi ʌpan
duucai tasai cavami dadadacʌi dan duucu.
17 Dai aidʌsi tʌʌ aanʌ ʌʌcasodʌ abaana gʌi muuquiadʌ duucai. Dʌmos ʌgai giñdaama
daí gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai
tomastuigaco oidaca iñagai.
18 Aanʌ ʌrʌgai dai tomastuigaco oidaga. Aanʌ muu ʌmo imidagai dʌmos sivi cad-
uaaca aanʌ dai tomastuigaco oidaca iñagai. Dai aanʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi
ʌvaavoitudadami iibʌadʌ tʌvaagiamu dai isootasagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai
ʌDiaavor ʌʌmadu.
19 Oojañi aapi pʌstumaasi catʌʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuiida agai dai istumaasi
ʌpʌduñia agai.
20 Λcuvaracami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ aapi giñoviʌrʌ ʌrʌpan ducami ʌcuvaracami
giñtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ ootoi aanʌ sai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌcuvaracami veela daraasacarui
ʌrʌpan ducami ʌvaavoitudami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ.

2

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Efeesoʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ daagʌ
cuvaracami sisiaavugai dai ʌcuvaracami veela daraasacarui saagida aimʌrai:
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ, dai iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa
duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapimʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi. Cʌʌ
maatʌ aanʌ isaapimʌ maiuurapʌcʌi ʌsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ
gʌnsaagida ajioopai mamaatʌtuldiadami yaatavogami dai isaapimʌ cʌʌga tʌcacai ʌgai
istumaasi vaavoitudai ʌgai dai poduucai maatʌ aapimʌ siʌgai ʌryaatavogami.
3 Dai aliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ giñvaavoitudaitai dʌmos vʌʌscʌrʌ maioojodaitai
ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga.
4 Dʌmos aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ, camaitiñoigʌdai
aapimʌ poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ isducatai
ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu dai aliʌsi gʌaagai isʌpamu

giñoigʌada aapimʌ poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu. Dai isaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aidʌ gia aanʌ imimu gaamucu siaaco daraaja aapimʌ dai gʌnvoopoidamu aanʌ gʌnveelaga daasacarui bovasdʌrʌ siaaco daja ʌgai vai poduucai gʌmaatʌcana iscamaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isgamamaatʌtuldiadagi giñiooqui.

6 Dʌmos vʌʌscʌrʌ aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ maioojoidi istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami poduucai isduucai maioojoidi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami.

7 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami: Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ dai ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui”.

———

8 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Esmirnʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Ʌgai vaa muu ʌmo imidagai dʌmos sivi caduaaca.

9 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ dai issʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami aapimʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai naana duucai gʌnsoicʌi. Cʌʌ maatʌ aanʌ isducatai gʌnvui ñioocai ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora.

10 Otoma aimu istuigaco aapimʌ soimaasi taata agai. Ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora gʌnmaamaisa agai dai poduucai nʌida agai sabai cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ ismaitiñvaavoitudai ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai aapimʌ baivustaan tasai. Dʌmos vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitavʌr duduaadimu aapimʌ baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoitudada Diuusi asta mʌsiʌʌscadʌ coi dai aanʌ gʌnvaidacaimu tʌvaagiamu simʌʌca oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.

11 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami. Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia maisoimaasi taata agai coocai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cascʌdʌ”.

———

12 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Pérgamoʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaa ʌmastai aipadʌrʌ muucacami:

13 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌmapʌcʌrʌ oidaga siaaco ʌoodami ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga siaa giñduutudai aapimʌ. Dai apiacʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ aidʌsi ʌoodami Pérgamoʌrʌ oidacami muaa Antipasi ami siaaco ivueeyi ʌoodami istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Antipasi ʌgai dai cʌʌga aagidi ʌoodami isgiñvaavoitudai.

14 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ. Ʌʌmadutai gʌnaaduñi quiaa vaavoitudai Balaam mamaatʌtuldiaragadʌ. Balaam ʌgai dai avʌnaqui ʌBalaac sai ʌgai soimaasi iduiñtuldana ʌjudidíu. Cascʌdʌ Balaac aagidi ʌjudidíu sai ugana cuaadagai ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono dai sai googosi gʌnducamicana.

15 Dai ʌʌmadutai gʌnaaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoitudai Nicolaítasi mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ.

16 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isotoma ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai aidʌ gia gaamu imimu aanʌ dai cocodamu aanʌ ʌgai idi mastaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuusai giñtʌñiaiñdʌrʌ.

17 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami.
Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi,
maaquimu aanʌ ʌgai gocuaadagai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ maitiipu
tami oidi daama. Dai maaquimu aanʌ ʌgai ʌmo odai tojacami siaaco oojisi ʌmo
tʌʌtʌaragai ismaacʌdʌ maimaatʌ aa oodami mosʌca ʌgai sioorʌ maaquiagi aanʌ".

———

18 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Tiatiirʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: "Povaiñtʌtʌdai Diuusi maradʌ. Ʌgai vaa ʌgai dai cavami
dadadacʌi vuupuidʌ ʌpan duucai taí dai ʌʌcasodʌ ʌpan duucai dadadacʌi ʌmo vaiñomi
bronse tʌʌgiducami cʌʌ daapacadicami.
19 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ giñoigʌdai dai aipacoga
gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌpʌ. Dai maatʌ aanʌ iscʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ dai iscʌʌga
ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai
Diuusi. Dai maatʌ aanʌ issivi vaamioma cʌʌga ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ
situcamidʌrʌ giñvaavoitudacai.
20 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maioojoidi aanʌ. Aapimʌ
gʌnsaagida oidaga ʌmo ooqui Jesabela tʌʌgiducami. Ʌgai pocaiti saidʌ ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai vupuiirumadai ʌʌmoco is-
maacʌdʌ giñvaavoitudai mamaatʌtulditai ʌgai isaliʌsi ʌrcʌʌgai isgoogosi gʌnducamicagi
daidʌ iscuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono. Dai aapimʌ
dadagitoi sai apiaquiaa gamamaatʌtuldiña gomaasi.
21 Catʌvʌpi nʌnʌra aanʌ ʌooqui sai ʌma duucai gʌtʌgitona dai sai gajiaadʌrʌ viaana
gʌsoimaasicamiga dʌmos ʌgai maitipʌlidi.
22 Sivi gia daituldamu aanʌ cocodagai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldiamu aanʌ
vʌʌsi vipioolimadʌ, ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai camaipomaasi ivuaadagi.
23 Dai coodamu aanʌ sioorʌ vaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ dai poduucai
vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai cʌʌga maatʌmu iñsaanʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi
tʌtʌgitoi oodami dai vʌʌsi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi ʌgai. Dai sioorʌ cʌʌga ivuaadagi
aanʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu dai sioorʌ soimaasi ivuaadagi aanʌ soimaasi taatatuldiamu.
24 Dʌmos aapimʌ Tiatiirʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌooqui
mamaatʌtuldiaragadʌ tomasi maimaatʌ vʌʌsi istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai ismaacʌdʌ
ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aanʌ maiviaa isvaamioma gʌnmaacadagi ñiooqui
aapimʌ.
25 Dʌmos gʌaagai mʌsiapiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ asta siʌʌscadʌ gaamu imiagi
aanʌ.
26 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtuldi ʌliadagi dai
sioorʌ apiacʌʌga ivuaadagi istumaasi ipʌlidi aanʌ isivuaadagi asta siʌʌscadʌ coiyagi,
maaquimu aanʌ ʌgai sʌʌlicami sai giñʌʌmadu tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidigi daama
oidacami,
27 poduucai isduucai giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami
oidigi daama oidacami. Dai sʌʌlicʌdʌ viaacamu ʌgai guvucadagai dai vaamioma
istutiadamu ʌgai siʌgaa oodami.
28 Dai vaidacamu aanʌ ʌgai tʌvaagiamu sai aanʌ giñʌʌmadu oidacana tomastuigaco.
Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌʌquiamoco vusacʌi.
29 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami".

3

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Sardisiʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: "Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ootoi Diuusi Ibʌadʌ
sai nuucadacana ʌvaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai

gʌnoviʌrʌ daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai: Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Maatʌ aanʌ ismuidutai aapimʌ mospocaiti iscʌʌga vaavoitudai Diuusi daidʌ isʌgai gʌnmaa iibʌdagai utudui dʌmos maiviaacan vueeyi aapimʌ iibʌdaga utudui.

2 Cʌʌgavʌr gʌnnuucadaca aapimʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca. Quiaa vaavoitudai aapimʌ palʌpi. Vaamiomavʌr cʌʌga vaavoituda dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ. Maitavʌr dagitu isugitia gʌnvaavoidaraga. Canʌidi aanʌ isaapimʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga Diuusi vui cascʌdʌ pocaiti aanʌ.

3 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dai ʌʌgiadavurai gomaasi. Ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaidagitu gʌnvaavoidaraga. Ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ aidʌ gia todian duucai imimu aanʌ maimaatʌcatai aapimʌ siʌʌscadʌ poduucai isduucai maimaatʌcana aapimʌ siuu duucu divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami. Dai soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ.

4 Dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ami Sardisiʌrʌ ʌʌmo vaavoitudadami ismaacʌdʌ maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ giñʌʌmadu oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai viaacamu ʌgai yuucusi tootoacami.

5 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia gʌnaadamu yuucusi tootoacami tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ maisiaa duaadamu tʌʌtʌaragadʌ ʌgai ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi. Ʌliivruʌrʌ oojisi ʌtʌʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa iibʌdagai utudui. Dai aagidamu aanʌ giñooga ʌʌmadʌ giñooga tʌtʌaañicarudʌ isʌgai ʌrgiñaaduñi.

6 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

7 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Filadelfiʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi dai ʌgai viaa ʌsʌʌlicamigadʌ ʌraí Davicaru, dai ʌʌgi ʌgai aagai istumaasi ʌpʌduñia agai dai maitiipu sioorʌ ʌma duucai aagidagi:

8 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ daidʌ ʌʌgiditai caʌ giññiooqui dai aagidi aa oodami isgiñvaavoitudai. Cascʌdʌ gʌnmaa aanʌ guvucadagai mʌsai cʌʌga gaaagidiña giññiooqui dai maitiipu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ viaa guvucadagai isgʌnsobicʌdagi.

9 Ami Filadelfiʌrʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Ʌgai ʌryaatavogami daidʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora. Dai aanʌ tʌaañimu ʌyaatavogami sai gʌnuravana aapimʌ dai sai gʌnvuidʌrʌ gʌntootonacʌdʌ guuquivana. Dai cʌʌ maatʌmu ʌgai isgʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ.

10 Aapimʌ cʌʌga giñʌʌgidi dai maitiñvui ñioocai siʌʌscadʌ taatamadagi cascʌdʌ gʌnnuucadacamu aanʌ aapimʌ siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatagi ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami, dai nʌidamu aanʌ sabai cʌʌga ivueeyi ʌgai ischo ʌʌpʌ. Dʌmos aanʌ gia cʌʌga gʌnnuucadacamu aapimʌ simaisoimaasi taatamu aapimʌ.

11 Otoma gaamu imimu aanʌ. Apiavʌr cʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ dai apiavʌr cʌʌga oidaca vai poduucai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi gʌnmaaquiagai tʌvaagiʌrʌ.

12 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia viaacamu ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco. Dai ʌgai coocovadʌrʌ oojamu aanʌ giñDiuusiga tʌʌtʌaragadʌ, oojamu aanʌ ʌʌpʌ istʌʌgidu Diuusi quiidʌ. Ʌgai ʌrʌJerusalén utuducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi tʌvaagiʌrʌ dai tʌvaañdamu ʌgai tami oidigi daama. Dai oojamu aanʌ ʌʌpʌ giñtʌʌtʌaraga utuducʌdʌ.

13 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

14 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Laodiseʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi
aagai saidʌ ivuaada agai. Dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai ʌgai vaamioma
gatʌaanʌi istomasioorʌ dai tʌaanʌi ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi idui Diuusi:
15 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ maitipʌlidi isgaji-
aadʌrʌ giñviaagi tomali maitipʌlidi iscʌʌga giñvaavoitudagi. Siooma ʌrcʌʌga iscʌʌga
giñvaavoitudada aapimʌ ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnviaa iñagai aanʌ.
17 Pocaiti aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ riricuga dai sai cʌʌga ʌpʌvueeyi vʌʌsiaʌcatai dai
sai maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ ismaiviaa naana
maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi isviaaca aapimʌ, maioojoidi Diuusi isduucai
gʌntʌtʌgitoi aapimʌ, dai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi, dai maimaatʌ caʌ aapimʌ Diuusi
mamaatʌtuldiaragadʌ, dai aliʌsi gʌaagai issiaa ʌʌradagi aapimʌ maicʌʌga ivuaadatai
istumaasi Diuusi ipʌlidi.
18 Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ
oidacana dai aanʌ gia gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌnaagidi aanʌ
ʌʌpʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdana mʌsai ivuaadana istumaasi aanʌ ipʌlidi
vai poduucai maisiaa ʌʌradamu aapimʌ. Dai gʌnsoicʌdamu aanʌ iscʌʌga maatʌ caʌca
aapimʌ giñmamaatʌtuldiaragadʌ.
19 Aanʌ gia bagai dai soimaasi taatamituldi sioorʌ oigʌdai aanʌ siʌʌscadʌ ʌgai
soimaasi ivuaadagi cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ aapimʌ mʌsmaiʌma duu-
cai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
20 Aanʌ gia gʌnsoicʌda iñʌlidi. Isaapimʌ ipʌliadagi iñsaanʌ gʌnsoicʌdagi aidʌ gia
gʌnsoicʌdamu aanʌ dai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ dai aapimʌ giñʌʌmadu oidacamu.
21 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi
aanʌ gia maaquimu sʌʌlicami sai aanʌ giñʌʌmadu gatʌaanʌiña poduucai isduucai
gatʌaanʌiña aanʌ giñooga ʌʌmadu. Aanʌ daja giñooga abaana gʌdaicarui gʌdocami
daama maisoimaasi iduucai aanʌ aidʌsi ʌDiaavora soimaasi giñduiñtulda agaitadai.
22 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”
—iñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ dai caʌ.

4

———

1 Aidʌsi caʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ nʌnʌava aanʌ tʌvaagiamu dai tʌʌ aanʌ ʌmo
cuparagai cupioquicami dai caʌ aanʌ isgiññiooqui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌpʌga giññiooqui
ismaacʌdʌ ʌpʌan caiti ʌmo trompeta dai povaiñtʌtʌdai:
—Tʌsadiñi baigovai nai aanʌ gʌtʌʌgidana istumaasi ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌgai.
2 Dai todian duucai Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai tʌʌ aanʌ ʌmo daicarui
gʌducami istʌvaagiʌrʌ cʌʌca. Dai godaicarui dan daja Diuusi.
3 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ojoodai namʌacami is-
maacʌdʌ jaspe tʌʌgidu dai cornalina tʌʌgidu. Dai godaicarui sicoli cʌʌca ʌmo quijonali
dai dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ esmerelda
tʌʌgidu.
4 Dai godaicarui gʌducʌdʌ sicoli tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo coobai dai maacova daraicarui
siaaco daraaja ʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami tooto yuucuscami, dai vʌʌscatai
gʌntuutusaca ʌmo cooronai oorocʌdʌ duuñisicami.
5 Daidʌ daicaruiaiñdʌrʌ vʌpʌdocʌi dai coponʌi, daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ daraaja
cuvaracami cucuudagi. Ʌcucuudagi ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai nuucada
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ quiiquiʌrʌ.
6 Daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ cʌʌ tʌpalica dai gʌʌ suudagi maasi dai vidrio maasi ʌʌpʌ.

Daidʌ ʌdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vʌʌsi tuucugadarʌ daraaja vuupuidʌ.
7 ʌʌpʌgadadʌ ʌpʌa maasi ʌmo mavidi, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo tuuru, daidʌ ʌgʌmai viaa oodami vuivasadʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo baagai dai daigigi.
8 Vʌʌ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadʌrʌ dai utadʌrʌ aanadʌ muumujidu vuupuidʌ. Dai tasʌrʌ dai tucarʌ ʌgai mosñioocaiña dai pocaitiña:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi.
Dai quiaa oidaga aapi.
Dai tomastuigaco oidaca agai.
Pocaitimi ʌcʌcʌisi.
9 Dai siuu duucu ʌcʌcʌisi cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja, ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu ʌcʌcʌisi siaa duutudaiña ʌgai, dai siuu duucu baigʌliaracʌdʌ ñioocadagi ʌgai,
10 aidʌ gia ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guguucaiña ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña ʌgai. Dai ʌgai vuidʌrʌ daraasaiña gʌncooronaiga dai pocaiti:
11 GʌrDiuusiga, gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia viaa sʌʌlicami isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi aapi gʌvui,
daidʌ isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi.
Aapi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ.
Aapi idui vʌʌsiaʌcatai dai nuucada aapi vʌʌsiaʌcatai poduucai ipʌlidi aapi cascʌdʌ.
Caiti ʌcʌcʌʌliodami.

5

———
1 Dai amaasi tʌʌ aanʌ Diuusi isdaja ʌgʌʌ daicarui daama daagʌ ʌmo liivru gʌnoovi ʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. ʌliivru ʌrʌmo papeli tʌvʌducami biisapicami dai aipadʌrʌ oojisi dai cʌʌga cuupi arastudi cuvaracamipʌrʌ seeracʌdʌ.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌgai cavami ñioocai dai tʌcacai:
—¿Voorʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi idi liivru dai ʌʌligagi? —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
3 Dʌmos maidada ami tomali ʌmaadutai tomali tʌvaagiaiñdʌrʌ tomali oidigi daamaiñdʌrʌ tomali oidigi utadʌrʌ ismaacʌdʌ isistutuidi iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
4 Aidʌ gia cavami sosua aanʌ maitiipucatai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
5 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami povaiñtʌtʌdai:
—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ vaamioma istutuidi isʌDiaavora dai goovai gia viaa sʌʌlicami ismaigovai daasagi goseera vʌʌ cuvaracamipʌraiñdʌrʌ. Idi cʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi ʌJudeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai idi vaa ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru —iñtʌtʌdai ʌcʌliodami.
6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai ami cʌʌca ʌgʌʌ daicarui vai vaasoñioma guuca ʌmaacova cʌcʌisi dai ʌrana daraaja ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami vai ami saagida cʌʌca ʌcʌʌli. Dai cʌʌ maasi noonovidʌrʌ dai ʌʌcasodʌrʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai claavocʌdʌ dai cʌʌ maasi oonomadʌrʌ mʌsiaaco sʌi mastaicʌdʌ dai

muaa. Dai cuvaracamiga aagadʌ ʌgai dai cuvaracamiga vuupuidʌ. Ʌvuupuidʌ ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ ootoi Diuusi vʌʌsi oidigi daama.

7 Ʌgai vaa cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva siaa daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama dai daagʌ ʌliivru gʌnoovi ʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Taidʌ ʌcʌʌli bʌi ʌliivru.

8 Dai aidʌsi bʌi ʌgai ʌliivru ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌcʌʌli vuidʌrʌ. Dai vʌʌscatai daadagʌ ʌʌmo arpa ʌgai ʌriivacarui. Dai daadagʌ ʌʌmo aali ooro aasocoli susuudacami cubimidali. Ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmaamadaragadʌ ʌvaavoitudadami.

9 Daidʌ ʌgai ganʌi ʌmo nʌidaga utuducami aagaitai Suusi Cristo dai pocaiti:

Aapi viaa sʌʌlicami isbʌiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi ʌseera ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi goliivru.

Ʌoodami gʌmuaa aapi pʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana aapi mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.

10 Dai aapi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai,

dai tʌsai ivuaadana Diuusi aaduiñdadʌ papaali duucai siaa duutudai Diuusi gʌrooga.

Dai tʌaanadamu aatʌmʌ oidigi daama oidacami.

Caiti ʌgai.

11 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui mil Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui sicoli daraaja ʌʌmadu ʌmaacovai cʌcʌisi dai ʌcʌcʌʌliodami. Dai caʌ aanʌ isvʌʌscatai ʌgai gʌʌgʌrʌ ñioocai

12 dai pocaiti:

Muaa ʌoodami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.

Ʌgai vaa ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai. Daidʌ ʌrtuidacami vʌʌsiaʌcatai.

Dai aliʌsi viaa guvucadagai dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi ʌgai,

dai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui ʌʌpʌ.

13 Dai caʌ aanʌ isñioocai ʌʌpʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi Diuusi idui tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama dai dʌvʌʌrai uta dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ dai pocaiti ʌgai:

Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagai ʌvaavoitudadami.

Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.

Ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ.

Dai aatʌmʌ ipʌlidi isvʌʌscʌrʌ viaaca ʌgai sʌʌlicami dai guvucadagai.

Dai isvʌʌscʌrʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ.

Daidʌ issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.

Poduucai ganʌi ʌgai.

14 Daidʌ ʌmaacova cʌcʌisi apiañiooquimi dai pocaiti:

—Poduucai ʌʌpʌ duuna —caiti.

Daidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai ʌgai.

6

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigovai daí ʌseera ʌmapʌcʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliiru. Dai caʌ aanʌ iscavami ñioo ʌmaadutai ʌmaacova cʌcʌisi. Dai ʌpan caiti copondami dai povaiñtʌtʌdai:

—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.

2 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tojacami vai dan daitugai ʌmo cʌʌli
dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo uus gaatoi. Dai ʌgai gʌcʌʌsati ʌmo coronai mʌsmaacʌdʌ maa
dai maiduadicuitai imʌi dai ʌpamu gamaitʌquimi cocodiʌrʌ.
3 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiruu aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru caʌ aanʌ iscaiti ʌgooquirdadʌ cʌisi dai
povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
4 Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vʌgicami dai dan daitugai ʌmo cʌʌli.
Mʌtai ʌcʌʌli maa ʌmo gʌʌ mastai dai maa sʌʌlicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi
daama oidacami dai sai aipacoga gʌncoodaiña.
5 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru, dai caʌ aanʌ iscaiti ʌmai cʌisi dai
povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tucucami vai dan daitugai ʌmo cʌʌli
dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo vʌʌtʌtudacarui.
6 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ʌmaacova cʌcʌisi saagidaiñdʌrʌ vai pocaiti:
—Mosʌcaasi ʌmo litro tʌligi gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai aa duiñdagaicʌdʌ. Dai vaica litro
sevada gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai aa duiñdagaicʌdʌ. Dʌmos ʌasaiti ʌʌmadu ʌvino maitavʌr
vaamioma namʌquiada.
7 Dai ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ is-
maacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru dai caʌ aanʌ iscaiti ʌgʌmai cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
8 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vuaamacami dai dan daitugai
ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscoodadagi oodami. Dai ʌgai gooquiʌrʌ imʌi ʌmai
ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi oodami mʌʌca siaaco ajioopai ʌcoidadʌ.
Dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscoodagi mui oodami. Ʌgai coodaiña oodami
cocodiʌrʌ, dai biuugigaicʌdʌ, dai cocodagaicʌdʌ, dai cʌcʌisicʌdʌ.
9 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru tʌʌ aanʌ ʌaltar siaaco siaa duutudai
oodami Diuusi dai ʌaltar uta daraaja ʌiibʌadʌ ʌcoidadʌ ismaacʌdʌ gʌcooditu vaavoitu-
daitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
10 Dai ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai aapi gia
vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi pʌstumaasi aagai saidʌ ivuaada agai. ¿Asta siʌʌscadʌ nʌidamu
aapi ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami dai soimaasi taatatuldamu aapi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrcoi? —caiti
ʌgai.
11 Amaasi baitʌcʌaacamigadʌ ʌgai maa ʌvaavoitudadami iibʌadʌ yuucusi tootoacami
dai potʌtʌdai sai gʌniibʌstana ʌʌpʌ chʌʌqui tasai. Dai sai quiaa oidaga oidigi daama
ʌʌmoco aaduñdʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Dai
sai ʌmaivaavoitudadami cooda agai ʌgai ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌncooditu ʌgai sai
cascʌdʌ gʌaagai isnʌnʌraca ʌgai ʌʌpʌ chʌʌqui tasai.
12 Dai nʌidi aanʌ aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí
ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru. Dai tʌʌ aanʌ iscavami
gigivuli oidigi daidʌ isʌtasai tucutu ʌpan maasi icuusi tuucucami. Daidʌ ʌmasaadai ʌʌrai
gʌdui vʌʌsi,
13 daidʌ ʌsisiaavugai suuli mʌtan dʌvʌʌrapi poduucai isduucai suuligʌi uusi iibiadʌ
siʌʌscadʌ cavami ʌvʌrdagi.

14 Dai tʌvaagi gʌbiisa ʌpan duucai ʌmo papeli dai maitʌmaastu. Dai vʌʌsi gigiidi sibʌacoga guuquiva dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi sibʌacoga guuquiva.
15 Daidʌ ʌraraí oidigi daama oidacami gʌnʌsto tʌʌtʌjovai dai vaapavuli saagida ʌʌmadu aa tʌtʌaanʌdami, dai ʌriricu, dai ʌsandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ, dai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai ʌpipiooñi, dai ismaacʌdʌ maitʌrpipiooñi ʌʌpʌ.
16 Dai vʌʌscatai ʌgai potʌtʌdaiña ʌgigiidi dai ʌvaapavuli:
—Gʌrdaamavʌr suuligi dai gʌrʌsto vai maitʌrtʌʌgana Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja vai maisoimaasi gʌrtaatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatulda agai dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —tʌtʌdai ʌgai.

7

———

1 Dai tʌʌ aanʌ maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ isguuca maacovapʌrʌ oidigi soosonʌrʌ dai soobidaca ʌvʌʌli sai maivustaiña oidigi daama, tomali ʌgʌʌ suudagi daama, dai sai maioiñidiña tomali ʌmo uusi.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vai siaali amadʌrʌ imʌi dai bʌcati Diuusi seeyogadʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌgʌr iiña dai potʌtʌdai ʌgaa maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi daama dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ:
3 —Maitavʌr siaa duaada tomali ʌmo istumaasi oidigi daama tomali ʌgʌʌ suudagiʌrʌ tomali uusi asta siʌʌscadʌ coocovʌrʌ daraasi aatʌmʌ ʌvaavoitudadami Diuusi seeyogadʌ —tʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.
4 Dai caʌ aanʌ isgʌaagai siʌʌquiatai viaa Diuusi seeyogadʌ. Ʌgai ajʌga ʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil ʌjudidíu cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
5 Judá cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Rubén cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Gad cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
6 dai Aser cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
7 dai Simeón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Leví cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
8 Dai Sebulón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Osee cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Benjamín cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil.

———

9 Dai gooquiʌrʌ gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ. Dai ʌgai moguuca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami vuidʌrʌ. Ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muidu tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi. Dai gʌaadaca yuucusi tootoacami dai gʌnnoonoviʌrʌ daagʌ palma aagadʌ.
10 Dai vʌʌscatai gʌgʌr iiñacai dai pocaiti:
Diuusi ʌgai dai gogʌʌ daicarui daama daja.
Dai goovai ʌʌmadu gogʌmai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
Caiti ʌgai.

11 Dai tʌʌ aanʌ isʌgʌʌ daicarui sicoli guuca ʌcʌcʌʌliodami ʌʌmadu ʌmaacova Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi ʌgai sicoli guucai vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ʌgai dʌvʌʌrapi
cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai
12 pocaiti:
Poduuquiava. Aliʌsi ipʌlidi aatʌmʌ isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi
Diuusi vui baigʌnʌliaracʌdʌ tomastuigaco.
Ʌgiava ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai,
dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami dai guvucadagai,
dai vʌʌsi oodami gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduuquiava.
Caiti Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
13 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami giñtʌcacai dai povaiñtʌtʌdai:
—¿Voorʌ idi dai gʌnaadaca yuucusi tootoacami dai vaadʌrʌ dada goovai? —iñtʌtʌdai.
14 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aapi gia maatʌ aanʌ gia cho —tʌtʌdai aanʌ.
Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Idi ʌgai dai oidigi daamaiñdʌrʌ dada. Mʌʌca siaadʌrʌ dada goovai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamai oodami dʌmos cʌʌgacʌrʌ vuvaja idi vaavoitudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ dai poduucai oigʌli goovai soimaascamigadʌ ʌvaavoitudadami.
15 Cascʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca goovai dai tasʌrʌ dai tucarʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai ʌʌmadu daacatai.
16 Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligadʌ tasai.
17 Goovai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami mocʌʌca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ siaaco Diuusi dajatai gatʌaanʌi. Goovai ʌrʌgai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana. Dai goovai tʌʌgidamu ʌgai siaadʌrʌ vusanʌi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai ʌʌmadu. Dai maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami —iñtʌtʌdai ʌgai.

8

———

1 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru aidʌ gia maitadatu tomali ʌmo istumaasi tajucami ora tʌvaagiʌrʌ.
2 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca. Mʌtai maa ʌʌmoco trompepeta.
3 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌmo ooro aasocoliʌrʌ bʌcati cubimidali dai ʌaltar vuidʌrʌ cʌquiva ʌgai. Ʌaltar oorocʌdʌ duñisi dai mocʌʌca ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ. Mʌtai maa Diuusi tʌaañicarudʌ gʌʌpi cubimidali sai mʌidana ʌaltar daama siuu duucu ʌvaavoitudadami daanʌidagi Diuusi.
4 Aidʌsi Diuusi caʌ isdaanʌi ʌvaavoitudadami tʌsai cubusigadʌ ʌcubimidali ismaacʌdʌ maji ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai Diuusi vuivasadʌrʌ aayi.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌasocoli ismaacʌdʌrʌ mʌmʌidi ʌgai ʌcubimidali dai suudagi tutupali ʌaltar daamaiñdʌrʌ dai daitu ʌgai ʌasocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vʌpʌdoquimi, dai gigivuli ʌdʌvʌʌrai.

———

6 Amaasi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gʌnooviʌrʌ daadagʌ ʌʌmo iivacarui baigʌndui dai gaiiva agai.

7 Daidʌ ʌpʌga iiva ʌmaadutai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌtrompeta tai duudu tʌaayi dai taí dai ʌʌrai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mʌi vʌʌsi ʌuusi ʌʌmadu ʌvasoi.
8 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ mʌtai ʌgʌʌ suudarʌ daitu ʌmo istumaasi ʌpʌa maascami ʌmo gʌʌ giidi ismaacʌdʌ mʌjimi dai baitoma tajucami ʌgʌʌ suudagi ʌʌrai gʌnaato.
9 Dai baitoma tajucami vʌʌsi ʌvatopa ʌʌmadu vʌʌsi ʌcʌcʌisi ʌgʌʌ suudarʌ oidacami coi, dai baitoma tajucami ʌvapaarcu ugidagai.
10 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai gʌi ʌmo siaavugai gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ dai mʌjimi ʌpan duucai ʌmo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiʌrʌ dai baitoma tajucami ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco vusanai suudagi gʌi.
11 Ʌsiaavugai Ajenjo tʌʌgidu. Ʌgai ʌrʌmo muuquigami dai sivu. Cascʌdʌ baitoma tajucami ʌsuudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yʌʌcai ʌsuudagi sivucʌdʌ.
12 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai baitoma tajucami ʌtasai tucagamutu dai baitoma tajucami ʌmasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami ʌsisiaavugai tucagamutu ʌʌpʌ dai poduucai maisicʌʌga tonoraga tasʌrʌ dai vaamioma tucagamu tucarʌ.
13 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ aanʌ istʌvaagiʌrʌ daigigi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai caʌ aanʌ iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:
—¡Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi gʌniivacarucʌdʌ gogaa vaica Diuusi tʌtʌaañicarudʌ! —caiti ʌgai.

9

1 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ antai tʌʌ aanʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daja ismaacʌdʌ gʌi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siaavugai. Mʌtai maa ʌgai ʌmo yaave sai cupiocona ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu.
2 Tai ʌgai cupioco ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai tai abiaadʌrʌ vuusai cuubusi poduucai isduucai vusanʌi cuubusi ʌmo gʌʌ ooroñiaiñdʌrʌ. Dai maimaastu ʌtasai sʌʌlicʌdʌ cubima oidigi cascʌdʌ.
3 Dai cuubusiaiñdʌrʌ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nʌnʌʌyi. Mʌtai maa ʌsoosoyi guvucadagai sai cʌcʌʌyiña oodami ʌpan duucai nanacasʌrʌi.
4 Mʌtai maimaa ʌsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa ʌgai oigaragai iscʌcʌdagi ʌoodami ismaacʌdʌ maiviaa Diuusi seeyogadʌ coocovadʌrʌ.
5 Dʌmos maiviaa ʌgai oigaragai iscoodadagi oodami gʌncʌicʌdʌ moscoocotuldiña ʌgai taama masaadai. Dai cʌidʌ ʌpan tadaga nacasʌrʌi cʌidʌ.
6 Amaasi coiya ʌliadamu ʌoodami taatacatai ʌsoosoyi cʌidʌ dʌmos maitistutiadamu iscoiyagi.
7 Ʌsoosoyi ʌpa mamaasi caapayo ismaacʌdʌ vuu ajioopai sandaaru siʌʌscadʌ gacocoda agadagi. Daidʌ ʌsoosoyi gʌntuutusaca ʌmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuivasadʌ ʌgai ʌpʌa maasi oodami vuivasadʌ.
8 Dai cuupadʌ ʌgai ʌpʌa maasi ooqui cuupadʌ. Dai taatamudʌ ʌgai ʌpʌa maasi mavidi taatamudʌ.
9 Dai ʌgai gʌnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu duucu nʌnʌdagi ʌgai aanadʌ ʌpan caitiña mui carru ismaacʌdʌ vapaiñsʌcʌi caapayu vaidʌ oodami dadarʌi siʌʌscadʌ gacocoda agadagi.
10 Daidʌ ʌsoosoyi baabajidʌ ʌpa maasi nanacʌsʌrʌi baabajidʌ dai gʌnbaabajicʌdʌ gacʌcʌʌyi ʌgai vai taama masaadai cococana cʌidʌ.
11 Daidʌ ʌsoosoyi viaa gʌntʌaanʌdamiga. Dai ʌgai vaa viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi ʌgʌʌ dʌgiʌrʌ siaaco sʌʌlicʌdʌ tuucavaga. Dai evreocʌdʌ Abadón aagaiña ʌoodami dai giliegocʌdʌ Apolión aagaiña ʌoodami ismaacʌdʌ gamuaacami tʌiya ʌlidi.

12 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai dʌmos quiaa viʌʌga ʌʌpʌ gooca.

13 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌtrompeta. Daidʌ ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ cʌʌca ʌmo altar oorocʌdʌ duñisicami dai vʌʌ maacova siisisodʌrʌ guuca uusi ʌpa maasi vaacasi aagadʌ. Dai aidʌsi iiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌtrompeta antai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ ʌaltar aagadʌ saagidiaiñdʌrʌ caidatu. Diuusi vuidʌrʌ daja ʌaltar.

14 Daidʌ ʌñiooqui potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gaiivaitadai:

—Uupasañi ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vuupuli ʌgʌʌ aqui Eufratesi ugidana —tʌtʌdai ʌñiooqui.

15 Tai ʌgai uupai ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai coodana baitoma tajucami oodami oidigi daama oidacami. Tʌvʌpi nʌnʌra ʌgai taida aayi istuigaco gacoodi agai ʌgai. Diuusi maatʌcatadai ismaacʌdʌ uumiʌrʌ dai ismaacʌdʌ masaadʌrʌ dai ismaacʌdʌ tasʌrʌ dai siuu duucu ʌpʌduñia agaitadai gomaasi.

16 Dai maí aanʌ siʌʌqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai ʌʌmadu ajioopai ʌmaacova Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌgai ajʌga goo siento mil mil.

17 Dai tʌʌ aanʌ ismaasi ʌcaapayu ʌʌmadu ʌsandaaru. Ʌsandaaru gʌntaagiana daraasaca ʌʌmo gʌgʌr vapaiñomi cacaparacami ʌgai laalachi vʌpʌʌgi dai laalachi tʌtʌʌdogi dai laalachi vuaama. Daidʌ ʌcaapayu moomodʌ ʌpa maasi mamaavidi moomodʌ. Daidʌ ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ vusanʌi taí ʌʌmadu cubusi ʌʌmadu asufre.

18 Dai baitoma tajucami ʌoodami oidigi daama oidacami coi gotaícʌdʌ dai gocubusicʌdʌ dai goasufrecʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ.

19 Ʌcaapayu viaa guvucadagai gʌnuusʌrʌ dai gʌnbaabajiʌrʌ. Baabajidʌ ʌgai ʌpa mamaasi cocooyi moomodʌ vai ʌgaicʌdʌ cʌcʌʌyi ʌgai oodami.

20 Dʌmos gogaa oodami ismaacʌdʌ maicoi vʌʌsi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ dai baabajidʌ cʌidʌcʌdʌ, maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai ʌgai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu ʌooro momoono daidʌ ʌplata momoono daidʌ ʌbronse momoono daidʌ ʌojoodai momoono daidʌ ʌuusi momoono ismaacʌdʌ maiñʌʌnʌai tomali maitʌtʌʌcaidaga tomali maiajioopai.

21 Daidʌ ʌoodami apiagʌncoodaiña dai apiagataapʌidiña dai apiagoogosi gʌnducamicana dai apiagaʌʌsidiña.

10

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ. Aliʌsi viaa guvucadagai ʌgai dai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌmo icomai saagida dai moodʌ daama cʌʌcʌ ʌmo quijonali. Vuivasadʌ ʌgai dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai dai caacaidʌ ʌpa maasi gooca gʌgʌr uusi mʌʌdami.

2 Dai gʌnoviʌrʌ bʌcati ʌgai ʌmo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudarʌ cʌisa ʌgai gʌʌcaso sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ dai ʌgʌmaicʌdʌ dʌvʌʌrapi cʌisa.

3 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ cavami iiña ʌpan duucai ʌmo mavidi. Dai aidʌsi iiña ʌgai aidʌ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco.

4 Tai ʌcovondami ñioo nai aanʌ ooja iñagaitadai istumaasi aagai ʌgai dʌmos caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:

—Maitiaagada iscaiti ʌcovondami dai maitiooja —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca taiyago vañigi gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ.

6-7 Dai aagai ʌgai sai maatʌ Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga daidʌ idui ʌtʌvaagi dai oidigi dai ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga dai pocaiti:

—Casi ʌpʌduñia agai istumaasi Diuusi aagidi gʌñiñiooquituldiadamiga saidʌ ʌpʌduñia agai. Siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iivagi gʌiivacarucʌdʌ casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagidi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamiga.

8 Daidʌ ʌñiooqui ʌpamu giñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:

—Mʌʌcai bʌi ʌliivru cupioquiñicʌdʌ ismaacʌdʌ daagʌ Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

9 Antai aanʌ ii siaaco cʌaacatadai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai aagidi aanʌ sai giñmaacana ʌliivru tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Bʌiñi dai uga. Gʌtʌñiʌrʌ yoovicamu goovai ʌpan duucai saivoli dʌmos gʌvoocʌrʌ sivucamu goovai —iñtʌtʌdai ʌgai.

10 Antai aanʌ bʌi ʌliivru dai uu, vai giñtʌñiʌrʌ cʌʌ yoovi ʌpan caaca saivoli dʌmos gooquiʌrʌ sivutu giñvoocʌrʌ.

11 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:

—Aapi viaa isʌpamu ñiooquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui raraí vuitapi —iñtʌtʌdai ʌgai.

11

———

1 Mʌtai giñmaa ʌmo tootoicami ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌdocami daidʌ giñtʌjai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai povaiñtʌtʌdai:

—Cʌquivañi daidʌ gotootoicamicʌdʌ ʌpavida Diuusi quiidʌ. Dai ʌpavidañi ʌaltar. Dai ʌcaldañi vʌʌsi ismaacʌdʌ moguuca dai siaa duutudai Diuusi.

2 Dʌmos quiidigana gia maiʌpavida ʌtuisiqui ami ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dai vaic uumigi dan tajucami ʌgai siaa vuaada agai ʌgʌgʌr quiiqui ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami.

3 Dai Diuusi ootosa agai gooca gʌñiñiooquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan tajucami istumaasi iduñia agai ʌgai. Dai ʌgai gʌnaadaca agai yuucusi tutuucucami —iñtʌtʌdai ʌgai.

4 Idi gooca cʌcʌʌli Diuusi vuidʌrʌ guuca ʌpan duucai ʌgooca oliivosi daidʌ ʌgooca veela daraasacarui. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi oidigiʌrʌ.

5 Isʌoodami soimaasi taatatuldia ʌliadagi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌ gia tʌñiaiñdʌrʌ vusaimu taí dai coodamu ʌgai.

6 Idi gooca ñiñiooquituldiadami viaaca agai guvucadagai iscuupacagi ʌtʌvaagi vai maid-uucudagi siʌʌ tʌvʌpi ajioopada ʌgai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dai viaaca agai guvucadagai ʌʌpʌ istʌaanʌda suudagi sai ʌʌrai gʌnanaatoiña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicʌdʌ siʌʌscadʌ ipʌliadagi ʌgai.

7 Dʌmos siʌʌscadʌ naatuagi ʌgai gʌnaa duiñdaga aidʌ gia vusaimu ʌgʌʌ cʌisi omaligami ʌgʌʌ dʌʌgiaiñdʌrʌ dai cocodamu ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai coodamu.

8 Daidʌ vaic tasai dan tajucami ʌcoidadʌ tuutucugadʌ mosvʌʌtʌcamu caayʌrʌ ʌgʌʌ quiiyʌrʌ siaaco gʌsiisatu curusiaba gʌrtʌaanʌdamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña ʌoodami ʌgʌʌ quii soimaasi ivuaadatai oidacami.

9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gʌgʌr quiiquiaiñdʌrʌ dai oodami naana maasi ñioocadami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ nʌijadamu tuutucugadʌ ʌgai dai maidagitamu ʌgai isyaasagi tomali ʌmaadutai.

10 Dai oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami iduuñimu vagimi coocai ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamiga. Dai aipacoga gʌnoidamu naana maasi istumaasi baigʌnʌldiacai. Idi gooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldiña ʌoodami cascʌdʌ baigʌnʌli ʌoodami coocai ʌgai.

11 Dʌmos vaic tasai dan tajucamicʌdʌ Diuusi duduaacali ʌgooca cʌcʌʌli tai ʌgai vaapañi. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu nʌiditai.
12 Amaasi ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cai ʌmo ñiooqui iscavami ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai:
—Tʌʌtʌidivurai tan tʌcavi —tʌtʌdai ʌñiooqui.
Tai ʌgai tʌʌtʌsai motʌvaagiamu ʌmo icomai saagida vaidʌ sasaayudʌ tʌʌgigi.
13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui tai cuvaracami mil coi oodami. Daidʌ ʌgaa oodami ismaacʌdʌ vii sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.
14 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai dʌmos otoma ʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi soimaascami.

———

15 Taidʌ ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiañdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai caidatu ñioocadami tʌvaagiʌrʌ. Ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:
Sivi gia caaayi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌʌmadu
ʌCristo vʌʌsi oidigi daama siaaco tʌaanʌi oodami.
Dai tomastuigaco tʌaanʌda agai Diuusi ʌʌmadu ʌCristo.
Caiti ʌñiooqui.
16 Amaasi ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami ismaacʌdʌ gʌndaraicaru daama daraaja Diuusi vuidʌrʌ dʌvʌʌrapi cuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi
17 dai pocaitimi:
Baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapicʌdʌ gʌrDiuusiga.
Sʌʌlicʌdʌ viaa aapi guvucadagai dai
aapi maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai.
Aapi cabʌi gʌsʌʌlicamiga gʌducami dai casi tʌaanʌda agai oidigi daama.
18 Dai mui oodami muiyapʌcʌrʌ oidigi daama oidacami cabaacoi aapi gʌvui.
Dʌmos caaayi istuigaco aapi baamu agai ʌgai vui.
Dai caaayi istuigaco nʌidamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ cacoi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ maitʌrcʌʌga ivuaadami.
Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu ʌvaavoitudadami, ivuaadatai ʌgai gʌaa duiñdaga.
Ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌsiaa duutuadai tomasi ʌrsoituutuigami siʌrriricugami.
Dai caaayi istuigaco ugititudamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ siaa doodai naana maasi istumaasi oidigi daama.
Caiti ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami.
19 Amaasi gʌcupioco Diuusi quiidʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ cʌʌca vai ami ʌrana daja ʌcajoñi ismaacʌdʌ viaa ʌojoodai ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga.
Vai oidigi vʌpʌdoquimi dai covoñimi dai gigivuli oidigi dai gʌʌpi gʌí tʌaayi.

12

———

1 Amaasi tʌvaagiʌrʌ gʌmaasitu ʌmo istumaasi. Ʌgaicʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu ʌrʌmo ooqui dai ʌgai gʌaadaca yuucusi dadadacʌdami ismaacʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai. Ʌgai masaadai daama cʌʌca dai gʌcʌʌsaca ʌmo cooronai ismaacʌdʌ viaa baivustaama dan gooca sisiaavugai.
2 Ʌooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai iiñacai cococatai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmasitu ʌrʌmo gʌʌ cʌisi

omaligami vʌgicami. Daidʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ dai ʌʌmo cooronai vʌʌsi moomodʌrʌ.
4 Dai gʌbajicʌdʌ tʌvaimʌ ʌgai baitoma tajucami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja dai oidigi daama suuli. Daidʌ ʌcʌisi vuidʌrʌ cʌquiva ʌooqui ismaacʌdʌ maraata agaitadai dai ugia agaitadai ʌali siʌʌñi mosaivusaicai ʌgai.
5 Daidʌ ʌooqui marai, vaidʌ ʌrcʌʌli maradʌ. Dai gʌʌracai ʌgai tʌaañia agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi bʌʌcai ʌali siʌʌñi mʌʌca tʌvaagiana ami siaaco daacatai gatʌaanʌi ʌgʌʌ daicarui daama.
6 Taidʌ ʌooqui daivunu mʌʌ oidigamu ʌmapʌcʌrʌ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.
7 Tai gooquiʌrʌ aliʌsi gʌncocoda tʌvaagiʌrʌ Diuusi tʌaañicarudʌ Migili ʌʌmadu ʌcʌisi. ΛMigili viaacatadai gʌsandaaruga vaidʌ ʌcʌisi ʌʌpʌ.
8 Dʌmos ʌgʌʌ cʌisi ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai maitistui ismaitʌagi ʌMigili ʌʌmadʌ sandaarugadʌ ʌgai cascʌdʌ maitistui isami tʌvaagiʌrʌ daraacagi.
9 Cascʌdʌ Diuusi mʌtan suuli tʌvaagiañdʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi moduucai sandaarugadʌ. Λgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidigi daama aimʌraiña, dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Λgai vaa ʌgai dai vupuiirumadai mui oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagida.
10 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cavami ñioo dai pocaiti:
—Caaayi istuigaco Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami. Casi gʌrtʌʌgi Diuusi issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai isgatʌaanʌi ʌgai tomasiaacoga dai isSuusi Cristo viaa guvucadagai. Camʌtan daitu Diuusi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ. ΛDiaavora ʌgai dai gʌpiʌr vuupai Diuusi vuitapi tasʌrʌ dai tucarʌ gʌraaduñi vaavoitudadami sai ʌgai soimaasi ivueeyi.
11 ΛDiaavora maitistui isvupuiirumadagi gʌraaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña oodami ismaacʌdʌ muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai aagidacai ʌvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduaadimu ʌvaavoitudadami tomasi cooda ʌlidi aa oodami.
12 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja. Dʌmos sioorʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai ʌʌmudu ʌcʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami. Catʌvanʌcai ʌDiaavora oidigi daama. Dai sʌʌlicʌdʌ baamucu ʌgai maatʌcatai ismaitʌvʌpi aimʌrda agai ʌgai oidigi daama.
13 Dai aidʌsi ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maí isDiuusi daitu ʌgai oidigi daama aidʌ adaimʌiña dai muaa agai ʌooqui ismaacʌdʌ masaadai daama cʌaacatadai dai marai ʌmo cʌʌli.
14 Dʌmos Diuusi maa ʌooqui baagai aanadʌ sai ʌgaicʌdʌ daʌna oidigamu siaaco Diuusi baidui ʌmapʌcʌrʌ siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami mʌʌcasi abiaadʌrʌ siaaco daja ʌgʌʌ cooyi.
15 Amaasi ʌcooyi sisivai suudagi gʌtʌñiaiñdʌrʌ daidʌ idui ʌmo gʌʌ aqui dai ʌgaicʌdʌ tʌvaimʌ agai ʌooqui.
16 Dʌmos ʌdʌvʌʌrai gʌʌ dʌʌgacatadai tai ami vaa ʌsuudagi dai maiaayi ʌooqui.
17 Amaasi sʌʌlicʌdʌ baamu ʌcooyi ʌooqui vui. Dai ii dai cocoda agai ʌooqui cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai apiacʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

13

———

1 Antai aanʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana cʌquiva. Dai tʌʌ aanʌ isvuusai suudagiaiñdʌrʌ ʌmo cʌisi gʌducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ. Dai ʌʌmo cooronai

viaa vʌʌsi aagadʌrʌ. Dai vʌʌsi moomodʌ daama oojisi ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi.

2 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ ʌpa maasi ʌmo dʌdʌvʌli dai taataradʌ ʌgai ʌpa maasi voji taataradʌ dai usudʌ ʌgai ʌpa maasi mavidi usudʌ. Ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maa gʌguvucadaga dai gʌsʌʌlicamiga ʌgʌmai cʌisi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ viaacatadai guvucadagai.

3-4 Ʌmo moodʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudaiñdʌrʌ vuusai dai dʌdʌvʌli maasi aliʌ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai dʌmos dueeyi dai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoi dai vaavoitudai issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai siaa duutudai ʌgai. Dai siaa duutudai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌpʌ maacacai ʌgai ʌgʌmai cʌisi mosʌʌsi guvucadagai. Dai pocaiti ʌoodami:

—Maitiipu ʌmai ʌpan duucai idi cʌisi tomali ʌmaadutai maitistutuidi ʌgai vui —caiti ʌoodami.

5 Dai Diuusi maa oigaragai ʌcʌisi iscʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvui daidʌ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgatʌaanʌdagi vaic uumigi dan tajucami.

6 Tai povʌdui. Sʌʌlicʌdʌ ñiooquidi ʌgai Diuusi dai parunai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quiidʌ.

7 Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda ʌgai Diuusi maamaradʌ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa ʌgai oigaragai istʌaanʌdagi vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami dai aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami.

8 Tai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaradʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru aagaiña oodami, ʌgai gia siaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ vusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ. ʌCañiiru ʌgai dai gʌmuaatu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oojisi oodami tʌtʌaragadʌ ʌliivuʌrʌ.

9 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi gʌnoojidi aanʌ.

10 Isʌoodami gʌnvuiyagi daidʌ gʌnmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi mosavʌr dodoli iimʌda aapimʌ dai dodoli daraaja ʌʌpʌ maisacʌrʌrʌ. Tomasi ʌoodami gʌncooda ʌliadagi gʌnmamaastacʌdʌ vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ Diuusi.

11 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco cʌisi ismaacʌdʌ vuusai dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ. Ʌcʌisi gooca aaga ʌpa maasi cañiiru aagadʌ dʌmos ʌpan duucai ñioocai ʌgai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ.

12 Mʌtai maa ʌgai vʌʌsi guvucadadʌ ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai dueeyi ʌmoodʌ. Taidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai vuidʌrʌ cʌquiva ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai. Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai goguaama tʌjai vʌʌsi oodami sai siaa duutudana ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai.

13 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gʌgʌrducami asta taí vʌʌsi tʌaapañdiña ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ vai vʌʌsi oodami nʌidiña.

14 Dai gonaana maasi istumaasi gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa ʌgai oigaragai isivuaadagi ʌgʌmai cʌisi vuitapi vupuiirumagi ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami dai tʌjai saidʌ iduuna ʌmo moono ʌpa maasi ʌcʌisi ismaacʌdʌ iiquiaquicatadai moodʌ mastaicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ dueeyi.

15 Mʌtai maa guvucadagai ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai sai maacana ibʌdagai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌmai cʌisi sai ñioocana ʌmoono dai gatʌaanʌna coodaragai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maisiaa duutuadagi.

16 Dai gatʌjai ʌʌpʌ tʌtʌparagai ʌoodami noonoviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ siʌʌpʌ coocovadʌrʌ. Vʌʌsi aali dai gʌgʌrducami, dai riricugami dai soituutuigami dai tʌtʌaanʌdami dai pipiooñi.

17 Dai tomali ʌmoco maitistutuidiña isgasapʌadagi tomali isgagagardagi
ismaitʌʌpalicagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ siʌʌpʌ ʌnúmerogadʌcʌdʌ.
18 Ʌnúmerogadʌ ʌgai ʌrnaadan siento dan vaic coobai dan naadami. Dai aliʌsi gʌaagai
iscʌʌga tʌgituagi dai maatʌ caʌcagi istʌʌgidu ʌcʌisi mosmaatʌcai númerogadʌ ʌgai. Ʌgai
vaa número ʌrnúmerogadʌ oodami.

14

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnaava aanʌ dai tʌʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña
ʌvaavoitudadami ʌgiidi ismaacʌdʌ Sión tʌʌgidu dan cʌaacatadai. Dai ʌgai ʌʌmadu
guucacatadai ʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ oojisi
coocovadʌrʌ ʌtʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami dai oojisi
ʌʌpʌ ʌtʌtʌaradʌ oogadʌ ʌgai.
2 Amaasi cai aanʌ isiaa caiti istumaasi tʌvaagiʌrʌ ʌpan caiti mui ajaaqui dai ʌpan caiti
siuu duucu covondagi oidigi dai ʌpan caiti siuu duucu gaiivadagi muidutai arpacʌdʌ,
ʌgai ʌriivacaroi.
3 Dai ʌgai ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ guucacatadai siaaco guuca ʌmaacova cʌcʌisi
ʌʌmadu ʌcʌcʌʌliodami dai ganʌʌyi ʌgai ʌmo nʌidagai utudui. Dai mosʌcaasi ʌʌmo siento
dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌoodami oidigi
daama oidacami saagidaiñdʌrʌ istui ismaatiagi ʌnʌidagai utudui.
4 Ʌgai gia maigoogosi gʌnducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ
cʌʌga ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrʌpan ducami ʌmo oidaragai
Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
5 Dai ʌgai maiyaatagʌiña dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduuñimudai.

———

6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌvaagi ʌraana daigigi. Ʌgai
cabaigʌdui isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oidacami istomastuigaco Diuusi
ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi
ñioocadami aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
7 Dai cavami ñioo ʌgai dai pocaiti:
—Ʌʌbiadavurai aapimʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocada ʌgai vui. Caaayi siuu duucu
ʌgai soimaasi taatatulda agai sioorʌ maiʌʌgiditai caʌ gʌñiooqui. Siaavʌr duutuada
aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ idui ʌtʌvaagi ʌʌmadu ʌoidigi ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi ʌʌmadu vʌʌsi
ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco vusanai suudagi —caiti ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai pocaiti:
—Caugidagai ʌgʌʌ quii Babilonia tʌʌgiducʌrʌ. ʌBabiloniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupui-
irumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan
duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi
navamudaga —caiti ʌgʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ.
9 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami ñioo dai pocaiti:
—Sioorʌ siaa duutuadagi ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai dai sioorʌ
siaa duutuadagi ʌmoono ismaacʌdʌ idui ʌoodami dai sioorʌ gʌdagituagi mʌsitʌʌpagi
coovadʌrʌ siʌpʌ nooviʌrʌ,
10 Diuusi sʌʌlicʌdʌ baamucami ʌgai vui dai aliʌsi soimaasi taatatulda agai ʌgai
mʌidacai ʌgai ʌtaícʌdʌ ʌʌmadu asufrecʌdʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi dai ʌgai vuitapi
ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.

11 Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mʌmʌidi ʌgai. Tomastuigaco tasʌrʌ
dai tucarʌ apiamʌmiadamu sioorʌ siaa duutuadagi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌmoono dai sioorʌ
dagituagi mʌsitʌʌpagi coovadʌrʌ siʌʌpʌ nooviʌrʌ tʌʌpacarudʌcʌdʌ ʌgai.
12 Cascʌdʌ sioorʌ cavaavoitudai Suusi Cristo daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi aliʌsi gʌaagai
isapiacʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Suusi Cristo
ʌʌpʌ tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai ʌgai —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
13 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Oojañi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: “Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ
coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai sʌʌlicʌdʌ
gʌnibʌstamu camaitaaata vuaadatai. Diuusi cʌʌga ñioocadamu ʌgai vui tʌtʌgitocatai
iscʌʌga idui ʌgai Diuusi aa duiñdadʌ oidigi daama —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

———

14 Amaasi tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ ʌmo icomai tojacami. Daidʌ ʌicomai
daama daacatadai Suusi Cristo dai gʌmoo dan cʌʌsaca ʌmo ooro cooronai dai
gʌnooviʌrʌ daagʌ ʌmo oos cʌʌ muucacami.
15 Amaasi Diuusi quiidʌaiñdʌrʌ vuusai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami iiña
dai potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌicomai daama daacatadai:
—Casiata baigʌdui ʌsicami. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ.
16 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌicomai dan daacatadai gayoova gʌoosigacʌdʌ.
17 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai Diuusi quiidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
cʌʌca dai daagʌ ʌmo oos muucacami.
18 Dai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai ʌaltaraiñdʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucada-
gai ismʌidagi ʌoidigi taícʌdʌ dai cavami iiña ʌgai dai potʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ daagʌ ʌoos
muucacʌdʌ:
—Casiata bai ʌuuvasi. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ yoova ʌuuvasi dai ʌmo gʌʌ piilʌrʌ tua sai ami gʌvacʌana
ʌuuvasi iibiadʌ. Gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai
ʌsoimaasi ivuaadami.
20 Ʌpiila siaaco gʌvacʌaayi ʌuuvasi ʌgʌʌ quii ugidana daacatadai daidʌ ʌpiilaiñdʌrʌ
vuusai ʌʌrai dai sʌʌlicʌdʌ gʌʌpi sicoli daiva naadan tasai imidagai ʌʌ mʌʌcasi uucami.

15

———

1 Antai tʌʌ aanʌ tʌvaagiʌrʌ ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi duadimudaca maasi. Tʌʌ aanʌ
cuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi
oodami. Dai cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai ʌgai oodami dai gomaasicʌdʌ
camaibaamucamu Diuusi oodami vui.
2 Antai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌʌ suudagi. Ʌgai
ʌrnʌnʌidacarui tai vʌʌnacamicatadai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisiaa duutuli ʌcʌisi is-
maacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai tomali maisiaa duutuli ʌmoono ismaacʌdʌ idui
ʌoodami, tomali maitʌndagito mʌstʌtʌʌpagi ʌnúmerogadʌcʌdʌ ʌcʌisi moguucacatadai
siaaco ʌpa maasi gʌʌ suudagi abaana. Dai ʌgai viaacatadai ʌʌmo arpa ismaacʌdʌ maa
Diuusi.
3 Dai ganʌʌyi ʌgai ʌnʌidagadʌ Moseesa ʌʌmadu ʌCañiiru. Moseesa ʌgai daidʌ
ʌrpiooñigadʌ Diuusi. Dai pocaiti ʌnʌidagai:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Sʌʌlicʌdʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivueeyi aapi.
Vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi aagai aapi.
Aapi tomastuigaco ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga.
4 Vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu aapi gʌrtʌaanʌdamiga.

Vʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadamu aapi gʌvui.
Mosʌcaasi aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu maatʌcatai iscʌʌ tuiga aapi.
Caiti ʌnʌidagi.

5 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ isgʌcupioco ʌcuparagadʌ ʌquii siaaco caatʌ ʌodai ismaacʌdʌrʌ Diuusi ooja gʌsʌʌlicamiga.

6 Tai quiiyaiñdʌrʌ vuvaja ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai ʌgai gʌnaadaca yuucusi tootojacami dadadacʌdami. Dai taatagiʌrʌ vʌʌtʌ ooro giigivurai.

7 Amaasi ʌmoco ʌmaaco Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi daicarudʌ abaana guucacatadai maa ʌʌmoco ooro ajaasocoli aaliducami ʌvʌʌ cuvaracami. Daidʌ ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascʌdʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga.

8 Tai Diuusi quiidʌrʌ suuda cubusi cavami dadadacʌitai Diuusi dai viaacatai guvucadagai. Dai tomali ʌmaadudatai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siʌʌscadʌ naatocai soimaasi taatatuldagi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌoodami.

16

———

1 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo Diuusi quiidʌrʌ dai potʌtʌdai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ:

—Iimʌdavurai aapimʌ dai oidigi daama asta istumaasi viaa gocuvaracami ajaasocoli. Goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

2 Amaasi ii ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oidigi daama aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocolirʌ. Tai otoma vuvaja cacavusuli vʌʌsi ʌoodamiʌrʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcʌisi tʌʌpacarudʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ gatʌjai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ coco ʌcacavusuli.

3 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ suudarʌ taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato ʌpa maasi coidadʌ ʌʌradʌ. Tai coi vʌʌsi cʌcʌisi ismaacʌdʌ oidaga ʌgʌʌ suudarʌ.

4 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ajaaquiʌrʌ dai siaaco vusanʌi suudagi taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato.

5 Amaasi cai aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi istumaasi ipʌlidi suudagicʌdʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:

—Aapi gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi ʌrsʌʌlicami aidʌpʌsi poduucai soimaasi taatatuli ʌoodami.

6 Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu ʌʌrai poduucai gʌaagaitadai pʌsiduñiagi ʌgaicʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

7 Dai cai aanʌ ʌmaadutai isñioo ʌaltaraiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Aapi gʌrDiuusiga gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Aapi gia cʌʌga idui istumaasi ʌrsʌʌlicami soimaasi taatatuldacai ʌsoimaasi ivuaadami —caiti ʌgai.

8 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌtasai daama dai poduucai viaa ʌtasai guvucadagai ismʌidagi oodami gʌtoiñdaligacʌdʌ.

9 Dai tomasi aliʌ mʌmʌi vʌʌsi ʌoodami vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito tomali maicʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ, baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi. Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai issoimaasi taatatuldiagi oodami.

10 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ daicarudʌ daama. Dai vʌʌsi siaaco tʌaanʌi ʌcʌisi tucapi vii. Daidʌ ʌoodami cʌcʌʌyiña gʌnnʌʌnʌ cococoñicatai

11 dʌmos vʌʌscʌrʌ tomali gomaasicʌdʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja cococoñicatai ʌgai viaacatai cacavusali.

12 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ aquiʌrʌ Eufratesi tʌʌgiducʌrʌ. Tai gaa ʌgʌʌ aqui sai ami dʌgavuscʌdagi ʌraraí ismaacʌdʌ dadia agaitadai siaalico padʌraiñdʌrʌ.

13 Amaasi tʌʌ aanʌ isvuvaja ʌʌmo vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmoco usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌcʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Daidʌ vʌʌ vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌpa maasi baabadai.

14 Ʌgai viaa guvucadagai isivuaadagi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami. Dai dʌgavunu iji ʌgai dai ʌmpaida agai vʌʌsi ʌraraí oidigi daama oidacami dai cocooda agai Diuusi siʌʌscadʌ divia ʌgai tami oidigi daama dai soimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

15 Dai pocaiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo:

—Todian duucai divimu aanʌ siuu duucu maitiñnʌnʌraca aapimʌ. Poduucai isduucai didivai ʌmo ʌsivugami mainʌnʌracatai oodami. Dʌmos aliʌsi baigʌnʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ giñnʌnʌracagi. Ʌgai gia maisiaa ʌʌradamu siʌʌscadʌ diviagi aanʌ maiviʌʌgacatai tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tʌgitu ʌgai —caiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

16 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmpagi vʌʌsi ʌraraí ʌmapʌcʌrʌ siaaco Armagedón tʌʌgidu ʌebreo ñiooquidʌcʌdʌ.

17 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌvʌʌltapai. Tai Diuusi cavami ñioo gʌquiiaiñdʌrʌ siaaco daja ʌgai gʌdaicaru daama, dai pocaiti:

—Casiʌpʌduñia agai istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti Diuusi.

18 Amaasi vʌpʌdoquimi, dai oidigi cavami covoñimi, dai cavamioma gigivuli oidigi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi tucamidʌrʌ oidaga oodami oidiga daama abiaadʌrʌ.

19 Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu vaicapʌrʌ taatapai daidʌ suuli ʌvaabaqui vʌʌsi gʌgʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama. Poduucai Diuusi soimaasi taatatuli ʌoodami ismaacʌdʌ oidacatadai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu baamucatai ʌgai vui.

20 Dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi mosugititu dai vʌʌsi ʌgigiidi mostʌpalitu.

21 Dai tʌvaagiaiñdʌrʌ suuli tʌaayi gʌgʌrducami asta goo coobai kilo ʌʌsi vʌʌtʌ ʌmo tʌaayi. Dai oodami daama suuli vai cascʌdʌ ʌgai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi aliʌsi soimaasi taatatuldacai.

17

———

1 Amaasi divia ʌmaadutai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli dai povaiñtʌtʌdai:

—Dimi, gʌtʌʌgidamu aanʌ isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌooqui tataacaligami ismaacʌdʌ ʌgʌgʌr suusudagi daama daja.

2 Ʌraraí oidigi daama oidacami ʌrvipiolimadʌ ʌooqui daidʌ ʌooqui vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌgai, poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga.

3 Amaasi apiagiñtʌtʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ naana maasi istumaasi. Daidʌ Diuusi tʌaañicarudʌ oidigamu giñvaidacai dai ami tʌʌ aanʌ ʌmo ooqui ʌcʌisi vʌgicʌdʌ dan daitugai dai ʌcʌisi tuucugadʌrʌ oojisi mui ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ.

4 Λooqui gʌaadaca yuucusi moraaduacami dai vʌpʌgicami. Dai gʌaadaca ooro nanaacagi dai ooro babaivucai dai ooro mooan tuutusacarui dai ooro aniyo dai ojoodagadʌ ʌrojoodai namʌacami. Dai gʌnooviʌrʌ daagʌ ʌmo ooro aasocoli vai ʌgaicʌdʌ vapaidi ʌgai cʌcʌʌli sai soimaasi ivuaadana ʌgai ʌʌmadu.

5 Dai covadʌrʌ oojisi oojaicʌdʌ ismaacʌdʌ oodami maimaatʌcatadai. Dai pocaiti ʌoojai: “Babilonia gʌducami tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌtaatacaligami dai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti ʌoojai.

6 Amaasi maatʌ tʌʌ aanʌ isnavamucu ʌooqui ʌʌradʌcʌdʌ ʌmaamaradʌ Diuusi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌncoodaditu gaaagiditai isSuusi ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Amaasi maitʌʌ aanʌ istumaasi giñtʌgituagi tʌgaacai ʌooqui mosduaadimuan tada aanʌ.

7 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:

—¿Tuipʌsi duaadimuan tada aapi? Gʌaagidamu aanʌ ooqui goovai dai istuma cʌisi goovai ismaacʌdʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ.

8 Λcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dʌmos ʌmo imidagai vuusia agai ʌgʌʌ dʌgʌacaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu dai gooquiʌrʌ imia agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu. Daidʌ ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Λliivruʌrʌ oojisi vʌʌsi oodami tʌʌtʌaragadʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Λoodami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu agai tʌʌgacai ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dai ʌpamu divia agai.

9 Aliʌsi gʌaagai pʌscʌʌga gʌtʌgitocagi dai poduucai maatʌ caʌcagi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: Λcuvaracami moomodʌ ʌcʌisi ʌrʌpan ducami cuvaracami gigiidi siaaco daja ʌooqui.

10 Daidʌ ʌgai vaa moomodʌ ʌrʌpan ducami cuvaracami raraí. Taamatai ʌraraí camaitatʌaanʌi. Aliʌ ʌmoco gatʌaanʌi sivi dai ʌgʌmai maiquiaa divia. Daidʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai maitʌvʌpi gatʌaanʌda agai.

11 Λcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu ʌrraí ʌʌpʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌraduñdʌ ʌgaa cuvaracami. Dai gooquiʌrʌ ʌgai imi agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

12 Λbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami baivustaamadu raraí ismaacʌdʌ maiquiaa gatʌaañʌi. Dʌmos gatʌaañia agai ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu. Daidʌ ʌraraí laalachi gatʌaanʌda agai.

13 Λbaivustaama raraí cabaiduu gʌnñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai gʌnsʌʌlicamiga ʌʌmadu gʌnguvucadaga ʌcʌisi.

14 Dai vʌʌsi ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dʌmos ʌCañiiru vaamioma istuidimu isʌgai. ΛCañiiru ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrraígadʌ vʌʌsi raraí, dai ismaacʌdʌ ʌgai ʌʌmadu daraaca caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai Diuusi ʌco vuvaitu ʌgai dai ʌgai apiacʌʌga vaavoitudai —iñtʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.

15 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Λgʌgʌr suusudagi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi siaaco dan daja ʌooqui tataacaligami ʌgai ʌrʌpan ducami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami.

16 Daidʌ ʌbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ casi gʌaagidi aanʌ isʌrʌpan ducami baivustaama raraí. Daidʌ ʌraraí cʌʌdada agai ʌooqui tataacaligami daidʌ cocooda agai ʌgai dai vuimu vʌʌsi ʌooqui vustuidadʌ daidʌ ʌooqui muaamu ʌgai dai mʌidamu.

17 Dai vʌʌsi ʌraraí tʌʌgida agai gʌnsʌʌlicamiga. Λcʌisi poduucai ipilidi Diuusi cascʌdʌ, vai poduucai ʌpʌduñiagi istumaasi Diuusi caaagai isiʌpʌduñia agai.

18 Λooqui ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ quii siaaco daja ʌgai ismaacʌdʌ
vaamioma gatʌaanʌi sivʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami oidigi daama oidacami —iñtʌtʌdai Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ.

18

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai
sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai cʌʌ maasi oidigi daama cavami dadadacʌitai ʌgai.
2 Dai cavami iiña dai pocaiti:
—Caugiti agai ʌgʌʌ quii Babilonia siami oidacamu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ
ʌnunui coocosatamu ami.
3 ΛBabiloniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ
oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduu-
cai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga. Daidʌ ʌraraí vʌʌsi
oidigi daama oidacami googosi gʌnducami ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Daidʌ
ʌBabiloniʌrʌ oidacami sapʌdaiña naana maasi istumaasi namʌacami dai poduucai mui
gaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami riricutu. Cascʌdʌ ugitimu Babilonia —caiti
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
4 Amaasi cai aanʌ ʌmai ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai pocaiti:
—Iimʌdavurai aapimʌ giñmaamara Babiloniaiñdʌrʌ dai maisoimaasi ivuaada po-
duucai isduucai soimaasi ivueeyi ʌBabiloniʌrʌ oidacami dai poduucai maisoimaasi
taatamu aapimʌ ʌpan duucai ʌgai.
5 Λgai sʌʌlicʌdʌ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi nʌidi vʌʌsi
gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌgai.
6 Soimaasiavʌr taatatulda aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ ʌcaasi vaamioma siʌʌ soimaasi taatatuli
ʌgai aa.
7 Poduucai isduucai ʌgai mosivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli dai
tomasiaacoga gaaagidi sai sʌʌlicʌdʌ riricuga poduucai ʌʌpʌ soimaasiavʌr taatatulda.
Λgai mospoʌlidi: “Aatʌmʌ mostʌtʌaanʌdami gʌrducami, maitʌrviʌʌga tomali ʌmo istu-
maasi. Tomali ʌmo imidagai maisoigʌrʌliadamu aatʌmʌ”, asʌlidi ʌgai.
8 Cascʌdʌ aliʌ ʌmo tasaicʌdʌ soimaasi taata agai ʌgai. Daivuñi agai coocodagai dai
biuugigai dai coiya agai muidutai, dai mʌi agai ʌgʌʌ quii. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa
guvucadagai dai ʌgai gia soimaasi taatatulda agai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidacami.
9 Λraraí oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ googosi gʌnducami dai soimaasi ivuaadana
ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu dai suaañidamu tʌʌgacai ʌcubusi
siʌʌscadʌ mʌʌjidagi ʌgʌʌ quii.
10 Λgai mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi
taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami, dai pocaitiadamu:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai
dai Babilonia sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo gʌʌ quii. Dai todian duucai Diuusi soimaasi gʌntaatatuli
aapimʌ —ascaitada agai ʌraraí.
11 Λgaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami soigʌnʌliadamu ʌʌpʌ dai suaañidamu ʌʌpʌ
tʌʌgacai ismʌi Babilonia camaitiipucatai sioorʌ sapʌadagi istumaasi cucupʌticana ʌgai.
12 Λgai vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ojoodai namʌacami, dai yuucusi namʌacami,
seseda dai aa ʌma maasi yuucusi moraaduacami dai vʌpʌdacami, dai naana maasi uusi
chigian uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudʌcʌdʌ duñisicami, dai
uusi namʌacami, dai bronse, dai vapaiñomi, dai marmol.
13 Dai vuaapaiña ʌʌpʌ canela, dai aa naana maasi uuvadami cuaadagai vʌʌtarʌ dai aa
naana maasi uuvadami coidadʌ vʌʌtarʌ dai aa naana maasi sigian uuvadami istumaasi
gʌtʌidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai valienti, dai asaiti, dai tʌligi tui, dai

tʌligi. Dai vuaapaiña ʌʌpʌ asñiñitu ʌʌmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai carros, dai vuaapaiña ʌgai oodami dai gaagaraiña.
14 Daidʌ ʌgaagardami pocaitiadamu:
—Camaitiipu vʌʌsi naana maasi istumaasi namʌacami ismaacʌdʌcʌdʌ baigʌnʌlidiña ʌBabiloniʌrʌ oidacami, caugidagai vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai camaioidaca agai tomali ʌmo imidagai —caitiadamu ʌgaagardami.
15 Dai ʌgai vaa gaagardami ismaacʌdʌ riricutu gaagalditai naana maasi istumaasi ʌBabiloniʌrʌ oidacami mʌʌcascdʌrʌ daraacamu duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diiusi soimaasi taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu ʌgai dai suaañidamu
16 dai pocaitiadamu:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Sʌʌlicʌdʌ Babilonia ʌrʌmo gʌʌ quiicatadai. Dai aapimʌ gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami moraaduacami dai vʌpʌgicami dai gʌnaadacatadai aapimʌ ooro nanaacagi dai ooro baabaivucui dai ojoodagadʌ aliʌsi ʌrnamʌacami.
17 Dʌmos todian duucai ugidagai mosʌʌ naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ namʌacami —caitadamu ʌgai.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gaaata vuaadana ʌvaarcuʌrʌ dai tʌtʌaanʌdamigadʌ dai aa oodami ismaacʌdʌ ami iimʌiña mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai
18 tʌʌgacai iscamʌʌjimi ʌgʌʌ quii Babilonia cavami ijiiña agai dai pocaitiada agai:
—Maitiipu ʌmai gʌʌ quii siaaco vaamioma gatʌaanʌi oodami —caitiada agai.
19 Dai gʌnmoomo daama daituada agai ʌgai dʌvʌʌrai suaañʌitai dai soigʌnʌliditai dai iiñacaitai dai pocaitiada agai:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Gʌntumiñsigacʌdʌ riricutu vʌʌsi govaarcu sosiacami. Dai todian duucai caugidagai gʌnvustuidaga —caitiada agai ʌoodami.
20 Dʌmos aapimʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ Suusi Cristo ojootosadʌ, dai aapimʌ Diiusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai aapimʌ Diiusi maamaradʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌʌpʌ. Soimaasi taatatuldacai Diiusi ʌBabiloniʌrʌ oidacami idui Diiusi istumaasi ʌrsʌʌlicami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi.
21 Amaasi ʌmo Diiusi tʌaañicarudʌ sʌʌlicʌdʌ guvucami vañigi ʌmo gʌʌ odai daidʌ ʌgʌʌ suudarʌ daitu dai pocaiti:
—Poduucai ʌʌpʌ ugitimu ʌgʌʌ quii Babilonia dai tomali ʌmo imidagai camainʌijadamu oodami.
22 Tomali ʌmo imidagai maitʌiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayʌrʌ. Tomali maitiipucami tomali ʌmo aata vuaadami. Tomali maitiipucami sioorʌ gatuaadagi mataimadai.
23 Camaitiipucami tomali ʌmo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌoodami cuucuntaitai. Ʌʌquioma ʌgaagardami Babiloniʌrʌ oidacami vaamioma riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai dʌmos vupuiirumadaiña oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama oidacami taapʌiditai.
24 ʌBabiloniʌrʌ oidacami coodaiña Diiusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Diiusi maamaradʌ. Daidʌ ʌBabiloniʌrʌ oidacami tʌaanʌdamigadʌ gatʌaanʌiña coodaragai ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama oidacami.

19

1 Antai gooquiʌrʌ cai aanʌ iscavami ñioocai mui oodami tʌvaagiʌrʌ dai pocaiti:
Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diiusi vui.
Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

2 Λgai vΛΛscΛrΛ ivueeyi istumaasi ΛrsΛΛlicami.
Dai vΛΛscΛrΛ aagai mosΛcaasi istumaasi ΛrvaavoI.
Λgai soimaasi taatatuli ΛooqUi tataacaligami.
IsmaacΛdΛ soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.
Diuusi soimaasi taatatuli ΛooqUi coodaitai Λgai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ.
Caiti ΛñiooqUi.
3 Amaasi Λpamu ñiñioo Λgai dai pocaiti:
—AliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai ΛBabilonia mΛΛcai —caiti ΛñiooqUi.
4 TaidΛ ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami ΛΛmadu Λmaacova Diuusi tΛtΛaañicarudΛ cuiqui Diuusi vuidΛrΛ dai siaa duutuli Diuusi ismaacΛdΛ ΛgΛΛ daicarui daama daja, dai pocaiti:
—SΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoI istumaasi aagai ΛñiooqUi. AliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui —caiti Λgai.
5 Amaasi movasdΛrΛ siaaco daja Diuusi ñioo Λmo ñiooqui dai pocaiti:
AliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui vΛΛscatai aapimΛ ismaacΛdΛ siaa duutudai Diuusi.
IsmaacΛdΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ.
Tomasi Λraali siΛpΛ gΛgΛrducami.

———

6 Dai cai aanΛ ΛΛpΛ Λmo ñiooqui vai Λpan caiti siΛΛscadΛ ñioocadagi mui oodami dai Λpan caiti mui ajaaqui dai Λpan caiti siΛΛscadΛ cavami copondagi dai pocaiti:
AliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui.
Diuusi gΛrbaitΛcΛaacamiga sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai.
Dai Λgai tomasiaacoga gatΛaanΛi cascΛdΛ aliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Λgai vui.
7 Dai aliΛsi gΛaagai isbaigΛrΛliadagi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ cΛΛga ñioocaitai Diuusi vui.
Caaayi istuigaco dadia agai ΛvaavoitudadamI tami tΛvaagiΛrΛ.
Dai tomastuigaco ΛΛmadu daraajamu Λgai ismaacΛdΛ ΛCañiiru aagaiña oodami.
Λgai cabaigΛnduuduna.
8 Λgai gΛnaadaca yuucusi cΛcΛΛgaducami cΛΛ vuaañicami dai dadadacΛdami.
Caiti ΛñiooqUi.
ΛyuucusI cΛcΛΛgaducami ΛrΛpan ducami isduucai oidacana Diuusi maamaradΛ.
9 Amaasi ΛDiuusi tΛaañicarudΛ povaiñtΛtΛdai:
—Poduucai ooja aapi: “SΛΛlicΛdΛ baigΛnΛliadamu ΛvapaidarsicamI siΛΛscadΛ ΛpΛduñiagi vagimi tΛvaagiΛrΛ aΛcai ΛvaavoitudadamI” —iñtΛtΛdai ΛDiuusi tΛaañicarudΛ.
Dai Λgai povaiñtΛtΛdai ΛΛpΛ.
—Istumaasi gΛaagidi aanΛ ΛrDiuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ sΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoI.
10 Antai aanΛ giñtootonacΛdΛ cΛquiva ΛDiuusi tΛaañicarudΛ vuidΛrΛ dai siaa duutudaiña agaitadai aanΛ. DΛmos Λgai povaiñtΛtΛdai:
—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. AanΛ gia mosΛrDiuusi piooñigadΛ Λpan duucai aapi ΛΛmadu gΛaaduñi ismaacΛdΛ apiacΛΛga gaaagidi Suusi ñiooquidΛ. Siaa iduutuda aapi Diuusi.
SioorΛ gaaagidi Suusi ñiooquidΛ Λgai vaa ΛrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ —iñtΛtΛdai ΛDiuusi tΛaañicarudΛ.

———

11 Amaasi tΛΛ aanΛ isgΛcuupiojo ΛtΛvaagi. Tai gΛmaasitu Λmo cavaayu tojacami. Dai Λgai ismaacΛdΛ dan daitugai tomali Λmo imidagai maivuidΛrΛ caatΛcana Diuusi dai vΛΛscΛrΛ aagaiña Λgai mosΛcaasi istumaasi ΛrvaavoI. Dai mosΛcaasi istumaasi ΛrsΛΛlicami ivueeyi Λgai, dai cocoda Λgai mosΛcaasi Λsoimaasi ivuaadami.
12 Dai vuupuidΛ Λgai Λpan duucai dadadacΛi taí. Dai gΛmoo daama mui tuutustugai cooronai. Dai covadΛrΛ oojisi tΛtΛaradΛ Λgai dΛmos mosΛΛgi Λgai maatΛ iscaiti Λoojai.

13 Gʌaadaca yuucusi ʌramadicami. Dai ʌgai ʌDiuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu.
14 Dai oidi ʌgai vʌʌsi ʌsandaaru tʌvaagiʌrʌ oidacami. Dai gʌnaadaca ʌsandaaru yuucusi cʌcʌʌgaducami tootoacami dai cʌʌ vuaañicami. Dai dan daraitugai ʌgai caapayu tootoacami.
15 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu tʌñiaiñdʌrʌ vuusai ʌmo mastai muucacami vai ʌgaicʌdʌ cocoda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami. Dai cʌʌga tʌaanʌda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai cavami soimaasi taatatulda agai ʌgai ʌoodami sai poduucai maatʌna ʌoodami issʌʌlicʌdʌ baamucu Diuusi ʌgai vui. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu cajiʌrʌ dai yuucusidʌ daama oojisi ʌmo ñiooqui vai pocaiti ʌoojai: “Raígadʌ vʌʌsi raraí dai tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami”, caiti ʌoojai.
17 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tasapai cʌʌca dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌgai vʌʌsi ʌujuurugi ismaacʌdʌ ʌvʌʌltapai nʌnʌʌyi:
—Dimivurai, vʌʌscataiavʌr gʌnʌmpaida Diuusi iduñia agai ʌmo vagimi,
18 dai gʌnbibiida agai raraí baabiedʌ, dai sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ baabiedʌ, dai cʌcʌʌli maiduduaadicudami baabiedʌ, dai caapayu baabiedʌ, dai ʌgai ismaacʌdʌ dan daraitugai ʌcaapayu baabiedʌ, dai vʌʌsi oodami baabiedʌ tomasi ʌrtʌtʌaanʌdami tomasi ʌrpipiooñi tomasi ʌraali tomasi ʌrgʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌujuurugi.
19 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌraraígadʌ oidigi daama oidacami isʌmpaidaca ʌgai gʌnsandaaruga dai cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu tojacʌdʌ ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai.
20 Daidʌ ʌsandaarugadʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu bʌi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi ʌgai vaa ismaacʌdʌ idui naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ʌcʌisi vuitapi dai gomaasicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ gʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌcʌisi dai maamaisa. Amaasi mʌtai duduaacami taiyʌrʌ suuli ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ʌtaí mʌsiaaco suuli ʌgai vʌʌnagʌ asufre.
21 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌcavaayu tojacʌdʌ dan daitugai coi ʌsandaarugadʌ ʌcʌisi ʌmastaicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌñiaiñdʌrʌ vuusai tai vʌʌsi ʌujuurugi cʌʌ tataascovai baabiedʌcʌdʌ ʌgai.

20

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ istʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvañimi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai bʌcati ʌgai yavigadʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌdʌ dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo cadena gʌducami.
2 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌcʌisi vʌgicʌdʌ. Ʌgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidi daama aimʌraiña dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ sai amaasi vuulicana ʌmo mil uumigi.
3 Daidʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌrʌ daitu dai cʌʌ cuu sai camaivupuiirumadaiña ʌgai oodami oidigi daama oidacami asta siʌʌscadʌ aayi ʌʌmo mil uumigi. Amaasi aʌcai ʌcaaqui uumigi mʌsiuupanamu chiʌʌqui tasai.
4 Amaasi tʌʌ aanʌ gʌgʌr daraicarui vai daama daraaja ʌgai mʌsmaacʌdʌ darai saidʌ ʌrdudunucamicana. Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ iibʌadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ guicuta moomodʌ gaaagiditai ʌgai Suusi mamaatʌtuldiaragadʌ dai vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai maisiaa duutuli ʌcʌisi vʌgicʌdʌ tomali moonogadʌ. Dai ʌgai maitʌndagitu

mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ coocovadʌrʌ siʌpʌ noonoviʌrʌ. Dai tʌʌ aanʌ isduduaaca ʌgai dai gatʌjai Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi.

5 Ʌgai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duduaaca. Dai ʌgaa coidadʌ gia maiduduaaca asta aʌcai ʌʌmo mil uumigi.

6 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga duduaaca Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌgai. Ʌgai ʌrpapaalicamu tʌvaagiʌrʌ Diuusi vuitapi dai gatʌaanʌdamu Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi. Dai ʌgai gia maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

7 Dai caaʌcai ʌʌmo mil uumigi mʌsivuusaidamu Satanási ʌgʌʌ dʌgacaiñdʌrʌ

8 siʌgai vʌʌsi oidigi daama aimʌrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. Ʌgai vupuiirumadamu Gogʌrʌ oidacami dai Magogʌrʌ oidacami. Dai ʌmpaidamu ʌgai ʌsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ʌDiuusi sandaarugadʌ. Ʌsandaaru ismaacʌdʌ Gogʌrʌ dai Magogʌrʌ oidaga ʌpan ʌʌquidu ʌoorai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana oidaga.

9 Dai iimi agai ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco gʌʌ tʌpalica. Dai sicolima agai ʌgai siaaco daraaja Diuusi sandaarugadʌ dai siaaco oidaga ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌdai. DʌmosDiuusi ootosa agai taí tʌvaagiaiñdʌrʌ sai mʌʌna vʌʌsi ʌSatanási sandaarugadʌ.

10 Dai Diuusi taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora vupuiirumadacai ʌgai ʌgaa. Ʌtaí siaaco daituda agai Diuusi ʌDiaavora vʌʌnagʌ asufre dai amiava mʌsiaaco daitu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ami soimaasi taataca agai ʌgai vʌʌscʌrʌ tasʌrʌ dai tucarʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ daicarui tojacami dai tʌʌ aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ dan daja. Dai ugidagai ʌoidigi ʌʌmadu ʌtʌvaagi siaaco daja ʌtasai daidʌ ʌmasaadai daidʌ ʌsisiaavugai, dai camaitiiputu tomali ʌmo istumaasi.

12 Antai tʌʌ aanʌ ʌcoidadʌ gʌgʌrducami dai aaliducami vai vuidʌrʌ guuca Diuusi. Mʌtai cupioojo ʌliliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai. Dai cupioojo ʌmai liivru siaaco oojisi ʌtʌtʌaragʌdʌ vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

13 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ coi ʌgʌʌ suudarʌ duduaaca daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ yaasapicatadai duduaaca dai vʌʌsi ʌcoidadʌ duduaaca dai iji tʌvaagiamu tai Diuusi soimaasi taatatuli ʌsoimaasi ivuaadami. Ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli ʌgai.

14 Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco mʌʌdamu ʌtaiyʌrʌ. Daidʌ ʌDiaavora ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco.

15 Vʌʌscataiʌgai ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu Diuusi suuli ʌgai ʌtaiyʌrʌ.

21

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmo tʌvaagi utudui dai ʌmo dʌvʌʌrai utudui. Ʌtʌvaagi ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌpʌgadadʌ caugidagai cascʌdʌ dai camaitiipu ʌgʌʌ suudagi.

2 Antai aanʌ Vuaana tʌʌ ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu Jerusaleena utudui tʌʌgidu vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ chigia maasi ʌgʌʌ quii poduucai isduucai chigia maasi ʌmo ali tʌji siuu duucu cunata agadagi.

3 Antai cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daidʌ ʌoodami ʌrmaamaradʌcamu Diuusi. Dai Diuusi ʌrDiuusigadʌcamu ʌoodami.

4 Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami. Dai camaicoodamu oodami, tomali maisuaanʌdamu tomali maisoigʌnʌliadamu. Dai camaicocordamu ʌgai. Vʌʌsiʌʌquidʌ istumaasi caugidagai cascʌdʌ —caiti ʌñiooqui.

5 Amaasi Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja pocaiti:
—Sivi gia utuldamu aanʌ vʌʌsi istumaasi —caiti ʌgai.
Dai Diuusi povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Oojañi aapi. Idi ñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ dai cʌʌga baiga isvaavoitudagi —iñtʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ povaiñtʌtʌdai:
—Casiʌpʌdui vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai. Aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidacamu. Sioorʌ viaaca ʌliadagi ibʌdagai utudui vai tomastuigaco oidacagi aanʌ iñʌʌmadu aanʌ gia maaquimu ʌsuudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ʌgai ibʌdagai utudui dai maitaanʌi aanʌ tomali ʌmo sintavu.
7 Gomaasi iduñimu aanʌ ʌgai vʌʌtarʌ sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi. Dai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu ʌgai dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.
8 Dʌmos sioorʌ duduaadicudagi, dai sioorʌ maivaavoitudadagi Diuusi, dai sioorʌ cʌʌdadagi aa oodami, daidʌ sioorʌ ʌrgacoodacami, dai sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ sioorʌ ʌrcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ siaa duutudai ʌmoomono, dai vʌʌsi yaatavogami, iimia agai ʌtaiyamu ismaacʌdʌ vʌʌnagʌ asufre. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpamu coiyagi.

———

9 Amaasi aayi ʌmaadutai ʌcuvaracamiaiñʌdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli. Ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Dimi gʌtʌʌgidamu aanʌ siaaco oidaca agai ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.
10 Dai Diuusi Ibʌadʌ apiagiñtʌtʌʌgidimi naana maasi istumaasi cascʌdʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giñvaidacai ʌmo gʌʌ giidiamu. Ʌgiidi aliʌ tʌcavaga. Dai abiaadʌrʌ giñtʌʌgi ʌgʌʌ quii Jerusaleena tʌʌgiducʌdʌ ismaacʌdʌ tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu.
11 Ʌgʌʌ quii cavami dadadacʌi modaacatai Diuusi. Ʌpan ʌʌsi dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ jaspe tʌʌgidu. Cʌʌ maasi ʌraana ʌgai vidrio maasi cascʌdʌ.
12 Vʌʌsi sicoli curartudi ʌgʌʌ quii. Dai tʌcavaga ʌcurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai ʌʌmo Diuusi tʌtʌaañicarudʌ guuca vʌʌsi cucuuparagʌrʌ. Dai cucuuparagʌrʌ oojisi Jacovo maamaradʌ tʌtʌaragadʌ.
13 Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai.
14 Dai ʌcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai. Daidʌ ʌojoodʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.
15 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ giñaatagidi bʌcati ʌmo ooro ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌducami dai ʌgaicʌdʌ ʌpavida agai ʌgʌʌ quii ʌʌmadu cucuuparagadʌ ʌʌmadu curaradʌ.
16 Ʌgʌʌ quii maacuadu siisisodʌ dai aipadʌrʌ mosʌmaduga muiduru. Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌgʌʌ quii gʌʌpavidacarucʌdʌ. Ʌgai ajʌga goo mil dan ʌʌpʌ goo siento kilómetros. Dai ʌgai ʌmaduga muiduru aipadʌrʌ dai tai acoga ʌʌpʌ.
17 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌcurarai siuiduru gajiaacoga vai ajʌga vaic coobai dan maacova metros. Ʌpavidacarui ismaacʌdʌcʌdʌ gaʌpavidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌroodami ʌpavidacarudʌ.
18 Ʌcurarai jaspecʌdʌ duñisi. Daidʌ ʌgʌʌ quii goʌʌ oorocʌdʌ duñisi. Dai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai vidrio.

19 Daidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacʌdʌ uta daraaja ʌcurarai daama arastudicatadai naana maasi ojoodai namʌacami. Ʌmoco viaacatadai jaspe. Dai ʌmai viaacatadai sifiro. Dai ʌmai viaacatadai ágata. Dai ʌmai viaacatadai esmeralda.
20 Dai ʌmai viaacatadai ónise. Dai ʌmai viaacatadai cornalina. Dai ʌmai viaacatadai crisólito. Dai ʌmai viaacatadai berilo. Dai ʌmai viaacatadai topacio. Dai ʌmai viaacatadai crisoprasa. Dai ʌmai viaacatadai jasinto. Dai ʌmai viaacatadai amatista.
21 Ʌbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacʌdʌ duñisicatadai. Daidʌ ʌcaayi gʌducʌdioma goʌʌ oorocʌdʌ duñisi dai ʌpan duucai dadadacʌi vidrio.
22 Dai ami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌʌ aanʌ tomali ʌmo quiuupai. Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌrʌpan ducami quiquiuupai cascʌdʌ maitiipu quiquiuupai.
23 Ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌaagai tasai cuudagidʌ tomali masaadai Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru agaiña cavami dadadacʌi cascʌdʌ.
24 Dai naana maasi oodami saagidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ajioopada agai ʌgʌʌ quii cuudagidʌcʌdʌ. Daidʌ ʌraraígadʌ oodami oidigi daama oidacami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidaca agai ʌʌpʌ dai siaa duutuada agai Diuusi.
25 Ʌcuucuparagadʌ ʌgʌʌ quii vʌʌscʌrʌ moscuucupioquiñicana ami maitiipuca tucagi cascʌdʌ.
26 Dai ami oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagidiaiñdʌrʌ siaa duutuadamu Diuusi.
27 Dai tomali ʌmo istumaasi soimaascami maivapaacʌdʌmu. Dai tomali ʌmo soimaasi ivuaadami tomali ʌyaatavogami maivapaacʌdamu. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Ʌliivruʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

22

1 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌʌpʌpʌ giñtʌʌgi ami siaaco daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai ʌgʌʌ daicaruiaiñdʌrʌ vusanʌi ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ aqui cʌʌ vuaañicami suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Ʌsuudagi ʌpa maasi vidrio.
2 Daidʌ ʌgʌʌ quii caayigadʌrʌ gʌducʌdioma ʌʌrana mʌrai ʌaqui. Daidʌ ʌaqui aipadʌrʌ guuca mui uusi. Daidʌ ʌuusi ʌʌmo masaadaicʌdʌ iibiatai. Daidʌ iibiadʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Daidʌ ʌuusi aagadʌcʌdʌ maicoocorʌi oodami.
3 Dai ami maitiipucamu tomali ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ami gʌʌ quiiyʌrʌ daacamu. Dai ʌpipiooñigadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña siaa duutuadamu ʌgai.
4 Dai vuidʌrʌ daraacana dai coocovadʌrʌ oojisicamu ʌCañiiru tʌtʌaragadʌ.
5 Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai sioorʌ ami oidaga maitʌgitoca agai cuucudagi tomali tasai. Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga dadadaquigadʌcʌdʌ maasca agai ami cascʌdʌ. Dai tomastuigaco gatʌaanʌda agai ʌpipiooñigadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.

———

6 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ ʌrvaavoi dai baiga isvaavoitudagi. Dai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi gʌñiñiooquituldadamiga istumaasi aagada ʌgai. Caootoi gʌtʌaañicaru sai ʌgai tʌʌgidana pipiooñigadʌ istumaasi caotoma ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
7 Amaasi ʌSuusi Cristo povaiñtʌtʌdai:
—Otoma divimu aanʌ. Sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.
8 Aidʌsi aanʌ Vuaana caʌ gomaasi dai tʌʌ giñtootonacʌdʌ cʌquiva aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuidʌrʌ ismaacʌdʌ giñtʌʌgi vʌʌsi gomaasi dai siaa duutudai iñagaitadai.

9 Dʌmos ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Maitipomaasi ivuaada. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrDiuusi piooñigadʌ ʌpan duucai aapi ʌʌmadu gʌaaduñi ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi oojisi idi liivruʌrʌ. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
10 Dai povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ cayooga aayi istuigaco ʌpʌduñia agai istumaasi agai idi liivruʌrʌ.
11 Sioorʌ soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apiasoimaasi ivuaadana. Dai sioorʌ googosi gʌnducamica dagitoñi vai apiagoogosi gʌnducamicana. Dai sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacʌʌga ivuaadana. Dai sioorʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dagitoñi vai apiacʌʌga vaavoitudaiña Diuusi —iñtʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
12 Dai Suusi Cristo ʌpamu povaiñtʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ otoma divimu aanʌ. Dai vuaapidamu aanʌ ʌʌmo istumaasi namʌacami ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadana giñaa duiñdaga. Sioorʌ vaamioma cʌʌga ivuaadagi maaquimu aanʌ ʌmo istumaasi vaamioma namʌacami.
13 Aanʌ ʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.
14 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ vai poduucai viaacana ʌgai oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui dai poduucai viaaca ʌgai oigaragai mʌsvaapaquiagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ.
15 Dʌmos ʌgʌʌ quii quiidiga madʌrʌ viimu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, ʌcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ gacoodacami, dai sioorʌ siaa duutuadagi moomono, daidʌ ʌyaatavogami.
16 —Aanʌ Suusi caootoi giñtʌaañicaru sai aagidana vʌʌsi gomaasi ʌvaavoitudadami muiyapʌrʌ oidacami. Aanʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru. Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌquiaamoco vusacʌi —iñtʌtʌdai Suusi Cristo.
17 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu ʌoodami ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi Cristo.
—Dimi —tʌtʌdai.
Dai sioorʌ caʌcagi idi ñiooqui aliʌsi gʌaagai ispotʌtʌadagi ʌSuusi Cristo sai diviana.
Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi maaquiagi ibʌdagai utudui ʌgai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ vai Diuusi gʌnmaaquiagi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana ibʌdagai utudui dai maitataanʌi tomali ʌmo istumaasi.
18 Dai aagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi idi liivruʌrʌ sai maiʌma duucai oojaiña. Sioorʌ vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai ʌgai poduucai isduucai taatatuli ʌgai ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gʌaagai idi liivruʌrʌ.
19 Dai sioorʌ maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdʌrʌ Diuusi maigovai daasamu tʌtʌaragadʌ ʌgai ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu.
20 Aanʌ ʌrSuusi Cristo dai pocaiti ansai sʌʌlicʌdʌ otoma divia iñagai aanʌ.
Dai aatʌmʌ vaavoitudadami ipʌlidi sai otoma diviana gʌrtʌaanʌdamiga Suusi.
21 Aanʌ ipʌlidi sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.